Arkivexemplar

Pol I/Hirdman, GN

1979-05-02

Dnr	Avd	Grupp	Mål
136		P2 Ell	I

Enhet I

Ambassadrådet Bergquist

WASHINGTON

FÖRTROLIGT

Amerikanska Wallenberg-papper
(2 bil.)

Broder,

Vi skulle vara tacksamma om Du ville skaffa fram kopior av de amerikanska handlingar i Wallenberg-ärendet som Sveriges Radios London-korrespondent Sven Strömberg använt för artiklar i DN (jfr bif. fotokopior). Uppenbarligen har han kommit åt handlingarna genom utnyttjande av Freedom of Information Act. Du kan t.o.m. kan få fram ytterligare material från de amerikanska arkiven som Sven Strömberg inte kommit åt. Jag har nämnt saken för Bob Martens på amerikanska ambassaden och han har lovat sända en rad till State Department att de skall vara Dig behjälpliga.

./.

Som Du väl också sett har Strömberg haft några ytterligare artiklar om Sverige och USA under andra världskriget. Även de handlingar han därvid åberopat är vi intresserade av.

Sven Hirdman

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☐ vanlig post

Avsänds datum 2/5 79

Sign

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

DN
18/3-79

Vietnamkritiken irriterade

Retad Kissinger stoppade aktion för Wallenberg

Mystiken kring Raoul Wallenbergs öde kunde kanske ha lösts för sex år sedan. Experter inom amerikanska UD hade 1973 förberett en aktion i Moskva för att försöka få klarhet i gåtan kring den försvunne svenske diplomaten. Men aktionen stoppades av dåvarande utrikesministern Henry Kissinger som retat sig på den svenska Vietnamkritiken.

Detta avslöjar Sven Strömberg, Sveriges Radios korrespondent i London, i en artikel i DN Söndag.

Han har fått tillstånd att gå igenom hemligstämplat material om Wallenberg i amerikanska arkiv. Dokumenten visar att USA noggrant följt Wallenbergs insatser och de svenska ansträngningarna att fastställa hans situation.

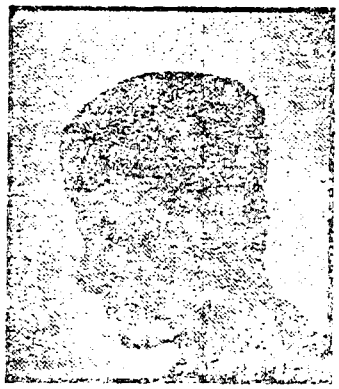
Strax efter det att Wallenberg försvunnit 1945 erbjöd sig USA att hjälpa till med efterspaningarna genom påtryckningar i Moskva. Men Sverige, hävdar Sven Strömberg, utnyttjade inte erbjudandet. Intresset hos amerikanska UD hade säkerligen också kunnat uppväckas efter Kissingers avgång, skriver han.

De amerikanska dokumenten visar också hur Wallenbergs mor, den nu avlidna fru Maj von Dardel, ensam förde sin kamp i USA.

Se DN Söndag

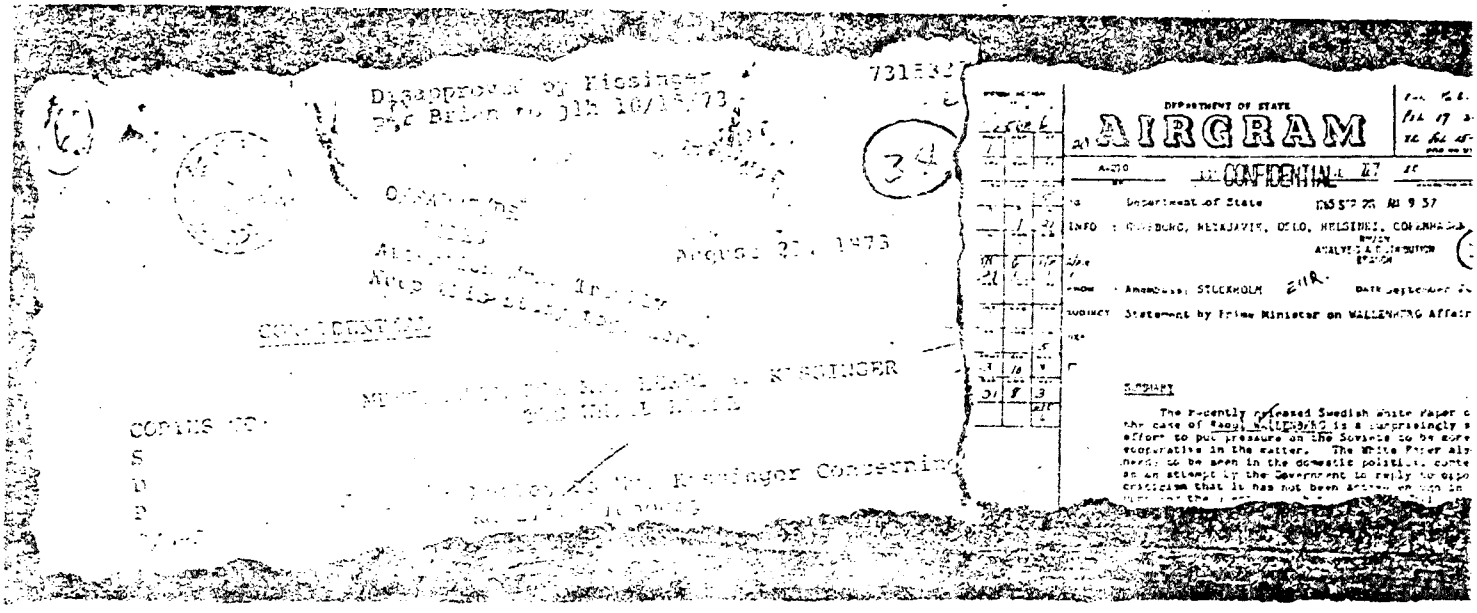

Kissinger stoppade...

...aktionen för Raoul Wallenberg

Det hemligstämplade amerikanska dokumentet ovan ger exempel på det stora intresse som USA under åren hyst för fallet Wallenberg. Den 15 oktober 1973 upphörde det officiellt då Kissinger stoppade vidare efterforskningar. (Se notering på brevet längst till vänster.)

Disapproval of Kissinger [illegible] Berlin to DOS 10/15/73

731532

3 cl

AUGUST 31, 1973

CONFIDENTIAL

KISSINGER

COPIES TO:

S

D

P

Kissinger Concerning

DEPARTMENT OF STATE

AIRGRAM

CONFIDENTIAL

Department of State

INFO

FROM Ambassy STOCKHOLM

SUBJECT Statement by Prime Minister on WALLENBERG Affair

SUMMARY

The recently released Swedish white paper on the case of Raoul Wallenberg is a surprisingly [illegible] effort to put pressure on the Soviets to be more cooperative in the matter. The White Paper also needs to be seen in the domestic political context as an attempt by the Government to rally to [illegible] criticism that it has not been active enough in

Kissinger stoppade USA-aktion för Raoul Wallenberg

som ledde bort Vietnamkritiken

En officiell amerikansk framstöt i Moskva för att skingra mystiken kring Raoul Wallenberg stoppades så sent som för sex år sedan. Dåvarande utrikesminister Henry Kissinger sade i november 1973 plötsligt nej till nya efterforskningar och diplomatiska påtryckningar på Sovjet. Anledningen var att han retat sig på den svenska Vietnamkritiken. Aktionen, som var väl förberedd, kunde ha gett det definitiva svaret på gåtan kring den försvunne svenske diplomaten. Detta visar uppgifter i hemliga diplomatiska dokument i Washington som SVEN STRÖMBERG studerat.

Raoul Wallenberg var i slutet av 1973 föremål för behandling på högsta politiska nivå i Washington. Detta enade instruktioner lämnas utskickade av dåvarande utrikesminister Henry Kissinger, som bara hade månader kvar till sin avgång som USA:s utrikesminister. Dåvarande ambassadören i Moskva erhöll order om att direkt intervenera i fallet Raoul Wallenberg.

Det brev till den nu avlidne fru May von Dardel, Raoul Wallenbergs mor, skrevs samma dag. Det daterades den 28 [illegible] 1973.

[illegible] om [illegible] ne [illegible] att [illegible] fråga. Men [illegible] dess [illegible] det [illegible] till Sverige. [illegible] bakgrund och den likaledes [illegible] ambassaden [illegible] UD:s [illegible] Överst på [illegible] det [illegible] under förkastade [illegible]

[illegible] ning avgjorde ärendet och gick emot sina egna experter på Sovjet och Sverige i utrikesdepartementets europeiska avdelning.

Kissingers beslut är ett utslag av det hotfullas ironi. För just Wallenbergs arbete med att hjälpa judiska flyktingar går som en röd tråd genom all amerikansk kommunikation kring den saknade svensken. Och hans insats för judarna var den springande punkten i den av Kissinger förkastade planen.

Fick pengar från USA

De amerikanska kontakterna med Wallenbergs insatser i Ungern under kriget var också stark och har bevisats många gånger — inte minst genom direkta utbetalningar av amerikanska pengar för att finansiera Wallenbergs arbete.

Sedan 1973, då planerna på [illegible] efterspaningar [illegible] UD i Washington, var inte något bra år för Sverige i USA. I synnerhet inte när det kom till utrikesminister Henry Kissinger eller president Richard Nixon.

De ytterligt irriterade förbindelserna var en följd av Sveriges allt fränare kritik mot den amerikanska Vietnampolitiken. Det har i efterhand kommit fram att merparten av vreden mot Sverige kom från just Henry Kissinger, kränkt särskilt av anspelningarna om naziliknande brott mot Vietnam.

Det är anmärkningsvärt att faliet Raoul Wallenberg vid en så sen tidpunkt över huvud taget fick en så ingående behandling i Washington. Det tyder på ett bestående intresse inom utrikesdepartementet och på att mycket fortfarande är osagt i ärendet.

Mot bakgrund av detta och den mängd av material som finns i amerikanska arkiv om Raoul Wallenberg och hans förbindelser med WRB (War Refugee Board, president Roosevelts stora hjälpprogram för judiska flyktingar i Europa) gör det också desto mera beklagligt att inte större officiella svenska ansträngningar gjorts för att få USA:s hjälp.

Ingående studier i skilda arkiv (National Archives, Washington, State Department Archives, do, Roosevelt Library, Hyde Park, New York, m fl) visar att Wallenbergs insatser och försvinnande jämte de svenska myndigheternas försök att fastställa hans situation noggrant följts i USA.

Svaga svenska ansträngningar

I början av Raoul Wallenbergs bortovaro erbjöd sig ju också USA att hjälpa till i efterspaningarna genom att trycka på i Moskva, utan att Sverige ville utnyttja det. Intresset för Wallenberg var då på topp, och ärendet följdes noga av flera ministrar i Roosevelts kabinett.

Det är alltså fullt tänkbart att ett gemensamt svensk-amerikanskt diplomatiskt projekt kunnat arbetas fram för att en gång för alla fastslå Raoul Wallenbergs öde.

Intresset hos amerikanska UD fanns där och hade säkerligen kunnat återuppväckas efter Henry Kissingers avgång och de restaurerade svensk-amerikanska förbindelserna.

Nu verkar det som om fallet — trots nyväckt intresse genom vittnesmål om att Wallenberg fortfarande fanns i livet 1975 — läggs till historien i och med regeringens beslut att frisläppa det svenska Wallenbergarkivet.

Visserligen säger UD att ansträngningarna att skapa full klarhet om hans öde skall fortsätta, men varje ny förfrågan

hos de sovjetiska myndigheterna får samma svar och följer ju samma fåfånga mönster.

Det borde inte vara så. Med större ansträngningar kunde den samlade amerikanska Wallenbergbilden ha fångats upp och använts för att initiera ett samarbete med amerikanerna.

Deklassificeringslagen "Freedom of Information Act" är ett utmärkt instrument för arkivforskning i USA. Genom att skriftligen begära att få ta del av hemliga dokument och brev kan annars strikt sekretessbelagt material bli åtkomligt. Det står var och en fritt att göra sådana efterforskningar i amerikanska arkiv, och det är också den metoden som lett till de här nu frisläppta uppgifterna.

Modern förde kampen ensam

På samma sätt kan nu också visas hur fru Maj von Dardel ensam fört sin kamp i USA genom uppvaktningar och brev. Det var hon som låg bakom den slutgiltiga övertalningen av USA att inripa — vilket det hade gjort om det inte varit för Henry Kissinger.

I ett brev där hon också kritiserade den svenska regeringen för passivitet vände hon sig i maj 1973 till amerikanska UD med begäran om hjälp. Man bevekades där av hennes långa ovisshet och underströk särskilt bilden av den åldriga modern, över 80 år, som inte kan få frid förrän hon har vetskap om sonens öde. I brevet, som är riktat direkt till Henry Kissinger, men som rutinmässigt togs om hand på Europabyrån, skrev Maj von Dardel bl a:

Djursholm, 4 maj 1973

Mr Henry Kissinger

Jag har med största beundran följt er ihärdiga och framgångsrika kamp för fred i Fjärran Östern. Jag vänder mig nu till er angående min son, Raoul Wallenberg, född 1912. Hans far var kusin med Jacob och Marcus Wallenberg, som ni väl känner.

År 1944, på begäran av den dåvarande USA-ambassadören i Sverige, Herschel Johnson, åtog sig min son som sekreterare vid den svenska legationen i Budapest att leda en räddningsoperation för ungerska judar, förföljda av nazisterna. Tack vare hans framgångsrika ansträngningar räddades flera tusen judar från förintelse.

När de sovjetiska trupperna i januari 1945 anlände till Budapest togs min son till fånga av dem, då de paradoxalt nog trodde han var spion. Han fördes till Moskva och fängslades.

Upprepade förfrågningar från svenska myndigheter angående min sons öde förblev obesvarade till 18 augusti 1947, då den sovjetiske ministern för utrikes affärer, Vysjinskij, i ett memorandum förklarade att Raoul Wallenberg inte fanns i Sovjetunionen och måste anses ha blivit dödad under striderna i Budapest eller tagits till fånga av nazisterna.

Senare försäkrade en hel rad repatrierade fångar att de hade varit i kontakt med min son i olika fängelser i Moskva under åren 1945 till 1947. Deras vittnesmål fördes vidare till den sovjetiske utrikesministern.

I ett memorandum daterat den 6 februari 1957 informerade utriksminister Gromyko de svenska myndigheterna att inga spår av Raoul Wallenberg hade hittats, men däremot ett dokument bland journalerna i Lubjankafängelset i Moskva, som refererade till honom.

Dokumentet, en handskriven rapport från den 17 juli 1947 signerad av chefen för fängelsesjukhuset, överste Smoltsov, och sänd till den dåvarande ministern för Sovjets inre säkerhet, Abakumov, förklarade att fången Wallenberg, som var känd av Abakumov, hade avlidit under natten, förmodligen av hjärtinfarkt. Enligt Gromykos memorandum måste det därför antagas att Wallenberg dog i juli 1947. Med hänvändelse till detta dokument besvarade senare både Chrustjev och Kosygin svenska förfrågningar angående min son med att han är död.

Flera återvändande fångar försäkrade emellertid att Raoul Wallenberg fortfarande var vid liv i sovjetiska fängelser efter 1947. En sovjetisk veterinär sman både 1961 att Raoul Wallenberg befann sig på ett sovjetiskt mentalsjukhus vid den tidpunkten. Den svenska regeringen [illegible] detta för närvarande [illegible] att göra ytterligare efterforskningar hos de sovjetiska myndigheterna angående min sons öde.

Jag ber nu er, som genom era utomordentliga ansträngningar befriat tusentals fångar, att mot bakgrund av min tragiska ovisshet om vad som verkligen hänt min son efter att han fängslades, informera mig om ni har möjlighet att göra något som kan kasta nytt ljus över min sons öde; och om han fortfarande är vid liv återföra honom till friheten.

Högaktningsfullt, Maj von Dardel Wallenberg.

Fem experter

Den 21 augusti 1973 — nära fyra månader senare — nådde brevet fram till Henry Kissinger. Då infogat i ett hemligstämplat memorandum där fru von Dardels synpunker kommenterades och där också en ingående beskrivning av hela Wallenbergfallet bifogades.

I akten finns vidare ett osignerat brev till Maj von Dardel och ett telegram färdigt att telexas till USA:s ambassad i Moskva med order att inleda nya efterforskningar.

Den hemligstämplade handlingen innehåller en rekommendation till Kissinger att godkänna projektet och har skrivits under av fem olika diplomatiska och politiska experter på skilda nivåer inom amerikanska UD. Det lyder i översättning:

KONFIDENTIELLT, Memorandum till Henry A Kissinger, Vita huset.

Ämne: Brev till mr Kissinger angående Raoul Wallenberg.

Bifogade brev och memorandum från fru Fredrik von Dardel angående hennes son, Raoul Wallenberg, sändes till vår ambassad i Stockholm med begäran att det vidarebefordrades till er. I sitt brev ber fru von Dardel er att göra förfrågningar (förmodligen hos det sovjetiska ledarskapet) angående hennes sons öde.

Han var svensk diplomat i Ungern och tillfångatogs 1945 av de sovjetiska myndigheterna i Budapest. Fastän svenska regeringen under årens lopp har gjort upprepade anströngningar att fastställa Wallenbergs öde, har den sovjetiska regeringen vidhållit att Wallenberg avled i ett fängelse i Moskva i juli 1947.

Sedan 1965 har svenska regeringen varit ovillig att göra ytterligare förfrågningar angående Wallenberg, trots de motsägelsefulla svaren från Sovjet. Som fru von Dardel påpekar hade hennes son begett sig till Budapest 1944 på begäran av den dåvarande USA-ambassadören i Sverige för att leda en undsättningsoperation för ungerska judar, och hans ansträgningar räddade tusentals judar från döden.

Då fru von Dardel nu är 80 år gammal och vid dålig hälsa, vill hon förmodligen göra ett sista försök att fastställa sin sons öde innan hon går bort. Mot bakgrund av det medlidande man måste känna i fallet och det faktum att den amerikanska regeringen låg bakom Wallenbergs uppdrag i Ungern anser vi att vi borde ställa oss positiva till fru von Dardels begäran och erbjuda oss att göra nya förfrågningar hos det sovjetiska utrikesdepartementet, utan att därför inge henne falska förhoppningar om att detta försök skall leda någon vart.

Rekommendation: att ni godkänner det bifogade utkastet till brev till fru von Dardel och att det signeras av någon tjänsteman på lämplig nivå inom utrikesdepartementet.

Thomas R Pickering, Executive Secretary.

Bland dem som arbetat fram det här materialet var J P Owens på amerikanska UD:s Nordeuropasektion och Walter Stoessel på Europabyrån.

Det brev till fru von Dardel som bifogades låg alltså klart för undertecknande och lyder:

Kära fru von Dardel:

Dr Henry Kissinger har bett mig svara på ert brev och memorandum av den 4 maj 1973, där ni berättar om era ansträngningar att fastställa vad som hänt er son, Raoul Wallenberg, som varit försvunnen sedan 1945. Låt mig först säga att jag helhjärtat stöder er önskan att slutgiltigt få veta vad som hänt er son. Det är synnerligen tragiskt att er sons öde fortfarande är oklart så många år efter andra världskrigets slut.

Mot bakgrund av fallets humanitära natur och er sons insatser för de ungerska judarna under andra världskriget är Förenta staternas regering beredd att via den amerikanska ambassaden i Moskva fråga den sovjetiska regeringen vad som hänt er son. När något svar ges skall vi vidarebefordra det till er omgående. Men med tanke på en lång tid som förflutit sedan er son försvann och tidigare misslyckade försök att skaffa fram vidare uppgifter kring hans öde måste jag be er inte vara alltför optimistisk angående möjligheterna att erhålla mera exakt information i hans fall.

Med största deltagande för ert lidande under alla dessa år.

Högaktningsfullt,

..... 26.7 1973

Så långt det brev som aldrig nådde fru von Dardel.

Telegrammet från Amerikanska UD i Washington till ambassaden i Moskva bestod av tre stycken, varav de två första

förklarade ärendets natur och bakgrund som det beskrivits i departementets memorandum till Kissinger. Det sista stycket ger USA:s ambassadör order att "kontakta utrikeksministeriet (i Moskva)... och begära tillgänglig information om Wallenbergfallet".

Telegrammet var förberett och redan utskrivet på remsa för att matas in i det datoriserade fjärrskriftsnät som förbinder högkvarteret i Washington med ambassaden i Sovjet.

Allt var således "go". Det behövdes endast ett formellt godkännande av Henry Kissinger för att fallet Raoul Wallenberg skulle ha gått in i ett nytt och kanske avgörande skede. Men Kissinger sade nej.

Och frågan står kvar med lika många frågetecken: Varför är fallet Raoul Wallenberg en så svårlöst gåta???

SVEN STRÖMBERG

DEPARTMENT OF STATE

Mrs. Maj von Dardel
Auravagen 25
182 62 Djursholm, Sweden

Dear Mrs. von Dardel:

Dr. Henry Kissinger has asked me to reply to your letter and Memorandum of May 4, 1973, in which you discuss your efforts to determine the fate of your son, Raoul Wallenberg, who has been missing since 1945.

First let me say that I sympathize deeply with your wish to find out definitely what has happened to your son. It is indeed tragic that so many years after the end of World War II your son's fate remains undetermined.

In view of the humanitarian nature of the case, and your son's efforts on behalf of the Hungarian Jews during World War II, the United States Government is prepared to make inquiries regarding your son's fate of the Soviet Government through the American Embassy in Moscow. At such time as an answer is received, we will communicate it to you promptly. However, in view of the many

• *Brevet till Maj von Dardel berättar att USA ska göra framstötar till sovjetiska myndigheter via sin Moskvaambassad. Men brevet avsändes aldrig. Kissinger blev sur på Sverige och vägrade underteckna.*

Copy for the Department of State, Washington, D. C.

WAR REFUGEE BOARD
OCT 1944
DEPARTMENT OF STATE

/ WRB

36

840/130/

Stockholm
September 16, 1944

Stockholms Enskilda Bank A.B.
Stockholm

Dear Sirs:

I enclose check for 200,000 Swedish Kronor which I request that you deposit to the credit of Mr. Raoul Wallenberg. Please acknowledge receipt and crediting of this check.

Sincerely yours,

Iver C. Olsen
Financial Attaché

Enclosure - 1

FILED
OCT 9 1944

• *USA betalade Wallenberg pengar. Ett halvår innan hans försvinnande sändes 200 000 kronor med detta brev till Stockholms Enskilda Bank för vidare befordran till Wallenberg.*

Redan våren 1945 engagerade sig USA:s utrikesdepartement kraftigt för att hjälpa Sveriges ambassad i Moskva att återfinna Raoul Wallenberg. Dokument som SVEN STRÖMBERG studerat i Washington tyder på att svensk ovilja att ta amerikansk hjälp den gången bidrog till att fallet Wallenberg ännu är uppklarat. Den första artikeln om USA-dokumenten fanns i DN Söndag 18/3.

Fallet Wallenberg

Censur i arkiven stöder gissningar om spionage

Sedan Raoul Wallenberg försvann i januari 1945 i samband med det ryska intåget i Ungern har hans öde vid upprepade tillfällen tagits upp i USA. Floden av handlingar som blivit offentliga är riklig men bakom kulisserna finns fortfarande material som är hemligstämplat, hela sidor i en del material har strukits. Det skulle kunna vara beviset för att Raoul Wallenberg inte enbart arbetade för att skydda judiska flyktingar. Den mycket omdiskuterade spionteorin ligger nära till hands.

Det var på initiativ av den dåvarande amerikanske ministern i Stockholm, Herschel Johnson, som Wallenberg fick uppdraget till den svenska legationen i Budapest och han finansierades också av amerikanska medel i kampen att rädda judiska flyktingar.

Det var pengar som samlats in av judiska organisationer och kanaliserades genom en speciell krigsflyktingbyrå (WRB – War Refugee Board).

Vad beträffar de amerikanska ansträngningarna att bistå Sverige i efterspaningarna av Raoul Wallenberg omedelbart efter hans försvinnande var de närmast förunderande. Speciellt Herschel Johnson drog upp hans fall upprepade gånger och fick med sig flera ledande politiker, bl a utrikesminister Edward Stettinius och finansminister Henry Morgenthau. Den snäre engagerade sig hårt i fallet och ville personligen hållas underrättad om utvecklingen.

Raoul Wallenberg

Maj von Dardel

"Allt stöd"

Herschel Johnson lyckades efter en hemställan till amerikanska utrikesdepartementet få utrikesminister Edward Stettinius att 9 april 1945 be USA-ambassaden i Moskva ge den svenska legationen där "allt möjligt stöd vid dess hemställan till ryska regeringen om bistånd att fastställa Wallenbergs öde". I telegrammet hänvisas speciellt till det särskilda amerikanska intresset för Wallenbergs verksamhet i Ungern.

Den amerikanske ambassadören i Moskva, Averell Harriman, rapporterade till amerikanska UD i telegram 12 april att svenska legationen inte hade anledning att tro att ryssarna inte gjorde vad de kunde i fråga om efterforskningarna av Wallenberg. Legationen ansåg inte att en amerikansk framställning till sovjetiska utrikesdepartementet om Wallenberg skulle vara önskvärd.

Avvisade

Dessa erbjudanden om hjälp – som alltså Sverige officiellt avvisade – har många gånger förut kommenterats och påpekats. Men efter att ha tagit del av den samlade bilden – när myndigheterna nu lättat på förlåten i USA – så framstår den svenska oviljan att acceptera amerikanskt stöd här som fullständigt oförlåtligt.

Fallet Raoul Wallenberg skulle av allt att döma inte ha behövt bli någon gåta om USA tillåtits intervenera i det fallet. Så kraftfullt och passionerat var deras engagemang. Det var de svenska politikernas och tjänstemännens agerande då som orsakade Wallenbergs långa lidande – det är den tragiska sammanfattningen och den måste upprepas. Speciellt när den vämjande flodvågen av svenska Wallenberg-papper, lämpligt rentvättade, inom kort väntas från Arvfurstens palats.

Det amerikanska engagemanget för Wallenberg har svalnat med åren. I ett brev till Stig Ramel, Nobelstiftelsens chef, skrivet 1974 av Henry Kissinger som svar på en begäran för Raoul Wallenbergs mors räkning heter det:

"Kära Herr Ramel: Tack för Ert brev av den 20 februari 1974, där Ni för fru Maj von Dardels räkning begär viss information angående Raoul Wallenbergs öde. Låt mig först säga att jag sympatiserar djupt med fru von Dardels ansträngningar att slutgiltigt få vetskap om vad som hänt hennes son. Det är verkligen tragiskt att hans fall är oupplöst så många år efter andra världskrigets slut. Jag är vidare fullt medveten om de humanitära insatser Herr Wallenberg gjorde genom att rädda så många från nazisternas koncentrationsläger.

Som svar på Er och den svenska regeringens begäran har våra arkiv sökts igenom för att fastställa om Förenta Staternas regering förfogar över några informationer som kan kasta ytterligare ljus över Herr Wallenbergs fall. Tyvärr har dessa efterfrågningar inte gett något sådant vid handen, vilket också den svenska regeringen kommer att meddelas. Jag beklagar att mitt svar inte är mera uppmuntrande. Bästa hälsningar, Henry A. Kissinger."

Hemliga akter

Och i den andan slutar den officiella och hittills tillgängliga amerikanska behandlingen av Raoul Wallenbergs försvinnande. Men bakom kulisserna finns fortfarande material som är djupt hemligstämplat. I efterforskningarna kring detta har dels hela akter hållits inne med hänvisning till att de är av alltför känslig karaktär – och där det inte hjälpt med överklagande till högre instans – och dels har sidor eller delar av sidor i material som lämnats ut strukits av samma skäl.

Det skulle kunna vara beviset på att Raoul Wallenberg inte enbart arbetade för att skydda och befria judiska flyktingar. Den mycket omdiskuterade spionteorin ligger nära till hands. Amerikanska informationstjänsten OSS (Office of Strategic Studies), som föregick CIA, var mot mitten av 1940-talet som mest aktiv och behövde inte minst i Balkanstaterna agenter för sin verksamhet. Raoul Wallenberg var med sin bakgrund (bl a akademiska studier i USA) och sin position på svenska legationen i Budapest en perfekt kandidat för detta. Det är också när påståenden om Wallenbergs uppgifter som amerikansk spion kommenteras i de nu lössläppta dokumenten från utrikesdepartementet i Washington som myndigheterna beslutat censurera i materialet.

Radering

I en konfidentiell dispatch från Stockholm till UD i Washington den 25 februari 1957 (två dagar efter att Sovjet brutit tystnaden och förklarat Raoul Wallenberg död) summeras de svenska reaktionerna till beskedet. I en kommentar till dessa har ett avgörande parti i texten raderats bort. Det kommer efter följande inledning:

"En allmän förklaring till varför Wallenberg likviderades av ryssarna är att de trodde han var en amerikansk spion. Rudolph Philipp, sekreterare i Wallenberg-kommitten – en grupp framstående svenska medborgare – hävdade en gång att Wallenberg var på hemligt uppdrag för president Roosevelt. Många svenska ämbetsmän har påpekat för mig att Wallenberg var nära

vän med den förre amerikanske ministern Hershel Johnson och att det var han som hade valt Wallenberg för allt farliga uppdrag. Hur som helst finns det än så länge inga konkreta bevis tillgängliga för att Wallenberg var inblandad i några spionaktiviteter eller var på hemligt uppdrag för någon främmande makt."

Blanka sidor

Där slutar texten abrupt och två sidor har lämnats blanka innan rapporten slutligen signerats av dåvarande förste ambassadsekreteraren Joseph Sweeney.

Vid ett senare tillfälle — i februari 1965 — har fyra hela sidor strukits i en rapport från Stockholmsambassaden till Washington angående Raoul Wallenberg.

Raoul Wallenberg finns registrerad i mer eller mindre digra dokumentsamlingar på åtminstone fem arkiv i USA i dag. National-Arkivet (National Archives) i Washington har helt öppna handlingar kring honom från 1945 och fram till 1950 i stort antal. Roosevelt-museet i den lilla staden Hyde Park i New York-state förfogar också över mycket Wallenberg-material, liksom Truman-samlingarna. Vidare har State Department, utrikesdepartementet i Washington, följt upp fallet ordentligt. Och en del handlingar finns också hos CIA (Central Intelligence Agency) i Langley, Virginia.

Lista

I september 1965 ställde amerikanska utrikesdepartementet samman en omfattande lista över de handlingar man hade i ärendet. Listan sändes över till Stockholm för att gås igenom av ambassaden, som fick fullmakt att i förtroende visa valda delar för svenska regeringen. Det skedde på uppdrag av utrikesminister Dean Rusk.

Listan är hemligstämplad och undantagen från att automatiskt släppas fri efter en viss tid. Men i den kopia som nu erhållits visas ändå sammanlagt 37 titlar på olika dokument från mars 1945 till maj 1959. Den amerikanske ambassadören beslutade efter långvarigt funderande att inte låta svenska regeringen få se samlingen. Någon motivering gavs inte.

En mystisk låda förekommer också i Wallenberg-samlingarna. Den efterlystes första gången i juni 1945 av den amerikanske ministern i Stockholm, Hershel Johnson. Han telegraferade till UD i Washington och bad om hjälp att spåra upp den. Raoul Wallenberg hade en stor träläda på den svenska beskickningen i Budapest. Den var placerad nära ingången till ett skyddsrum. I lådan förvarade Wallenberg bl a en mängd dokument kring den judiska situationen och de räddningsoperationer han ledde i Ungern. De är oskattbara, förklarade Johnson.

Han föreslog att alla tänkbara ansträngningar skulle göras av den amerikanska representationen i Budapest för att rädda lådan. Den amerikanska oron över den mystiska lådan var uppenbar. Och då uppgifter i september 1945 om att ryssarna beslagtagit alla Wallenbergs dokument och anteckningar lämnades i ett särskilt telegram från utrikesminister Dean Acheson till USAs ambassad i Moskva kan det mycket väl tolkas som att där fanns kompromettерande handlingar både för USA och Wallenberg.

SVEN STRÖMBERG

Henry Kissinger

Stig Ramel

Nya tips till UD:

Svensk fångslad 30 år i Sovjet

Svenska UD har fått ytterligare tips om en svensk fånge i Moskva som ännu skulle vara i livet efter 30 år. Det skulle kunna syfta på Raoul Wallenberg. DN fick meddelande om detta av Abraham Kalinski, samme man som nyligen lämnade UD uppgifter i somtydde på att Wallenberg skulle kunna ha varit i livet 1975.

Det var en Sovjetmedborgare som i fängelsesjukhuset i Butyrki i Moskva skulle ha träffat "en svensk som suttit inne i 30 år".

Det nya upset gavs till ambassaden i Tel Aviv av en f d Sovjetmedborgare, född 1950, som nu har emigrerat, och är ungefär lika vagt.

Denne Sovjetmedborgare skulle vid majhelgen förra året ha suttit med en god vän och dennes far som arbetade i säkerhetsorganen.

Fadern skulle ha sagt till sonen och dennes unge vän:

— Kom till oss i Ljubjanka. Där har vi en borgmästare från Smolensk som suttit inne i 30 år och en svensk som suttit inne lika länge.

När den unge mannen hade emigrerat och kommit till Israel fick han syn på en artikel i en tidning om Kalinski och dennes Wallenberg-vittnesmål.

Han trodde då att det han själv hört möjligen kunde syfta på samma person och vände sig till svenska ambassaden i Tel-Aviv.

Abraham Kalinski, har sedan personligen varit i kontakt med den unge mannen.

UD:s kansliråd:

Kalla kriget kom emellan

— Vi har inga anteckningar om att USA självmant skulle ha erbjudit sig att forska efter Raoul Wallenberg. Däremot är det riktigt att man från svensk sida övervägde att be amerikanerna om hjälp. Att det inte blev så berodde troligen på det allmänna politiska läget 1945. Det kalla kriget hade inletts: det var oskert hur ryssarna skulle ha reagerat på en amerikansk framstöt.

Staffan Söderblom

Det säger kanslirådet Sven Hirdman på UDs politiska avdelning. Hirdmans förklaring sammanfaller med den officiella historieskrivning som UD etablerade redan 1965. Till den versionen ansluter sig även Sveriges ambassadör i Moskva 1945, Staffan Söderblom.

— Om vi avvisade ett nordamerikanskt erbjudande om hjälp måste det ha berott på att vi inte visste om ett sådant ingripande skulle hjälpa eller stjälpa, säger Söderblom. Att Wallenberg skulle ha varit spion åt USA hade vi ingen anledning att misstänka.

□ Ryssarna gjorde redan från början uppenbara ansträngningar för att affären Raoul Wallenberg inte skulle fördystra relationerna mellan Sverige och Sovjetunionen, säger Staffan Söderblom.

— De lät höra av sig ovanligt snabbt och berättade att Wallenberg på eget initiativ hade överlämnat sig åt de ryska trupperna i Ungern, säger han. De berättade att han hade känt sig hotad av ungerska nazister, de s k pilkorsarna, och att han av det skälet hade överlämnat sig. Jag har svårt att tro att ryssarna skulle ha berättat allt detta om de hade haft för avsikt att mörda honom.

□ Staffan Söderblom fick själv företräde hos Josef Stalin för att ta upp ärendet — ett anmärkningsvärt tillmötesgående från ryssarna, menar han.

— Jag höll det anförande som jag hade förberett — om hur Sveriges regering och folk önskade korrekta förbindelser med Sovjetunionen, och Stalin avbröt mig omedelbart med orden "precis vad jag också anser!". Sedan trodde jag att audiensen var slut, när Stalin plötsligt frågade om jag hade någon särskild önskan.

□ Stalin antecknade bokstav för bokstav Raoul Wallenbergs namn, berättar Staffan Söderblom.

— Sedan hörde vi ingenting, och jag tror att man får finna sig i att hela affären förblir en gåta, säger Staffan Söderblom. Det är sorgligt. Men svenskarna gjorde vad de kunde för att få klarhet.

MATS HOLMBERG

Wallenberg-
arkivet
LYKULLEN, PL 535
430 40 SÄRÖ
TEL. 031-70 54 50

Pol

INKOM 79-05-22
225 6437
22 MAJ 1979

Broder,

Ni har väl på UD redan frågat er om något kan vara att hämta hos de senaste emigranterna, och jag vill erinra om ett par intressanta saker i det sammanhanget. Alexander Ginzburgs och ~~Valeriy~~ Edward Kuznetsovs data är väl kända. Bland de övriga finns åtminstone två mycket välorienterade personer. Valentin Moroz satt i fängelse en första vända redan 1965-69 och dömdes pånytt 1970. 1976 flyttades han från fängelset i Vladimir till läger men genomgick också en /politisk/ sinnesundersökning på Serbskij-institutet i Moskva. De psykiatriska betjänterna vågade sig dock inte på någon sinnessjukförklaring den gången. Var Moroz tillbragte sin första fängelsetid vet jag inte. Det kan ha varit Vladimir, han har i varje fall goda kunskaper om denna institution. Han är historiker och samizdat-man.

Georgij Vins är ju baptisternas banerförare. Man har sagt mig att de fängslade baptisterna ofta sitter i Irkutsk-området, men att man aldrig får några nyheter därifrån eftersom baptister inte slipper ut ur landet. Nu har den främste s luppit ut. Mannen torde vara ett

GÖTEBORG 1
-2.5.79

GÖTEBORG 1
-2.5.79

BORG 1
2.5.79

Kanslirådet Sven Hirdman
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 Stockholm.

5/-1:

SVERIGES AMBASSAD
BONN

1979-04-25

Pol

Kabinettsekreteraren Leif Leifland

UTRIKESDEPARTEMENTET

226

INKOM UD
1979-05-04
AVD. P | GR. 2 | MAL. EM I

STRÄNGT FÖRTROLIG

Wallenberg-ärendet
hbr Leifland-Backlund 1978-10-17
Backlund-Leifland 1978-11-15
Backlund-Leifland 1979-02-20

Broder,

I ambassadörens frånvaro får jag meddela att vi gjort ytterligare påminnelser i Auswärtiges Amt i Wallenberg-ärendet, senast den 19 och 24 april. Den tjänsteman som håller i ärendet meddelade att Auswärtiges Amt bett "vederbörande institution i Sydtyskland" att företa en mera grundlig undersökning än vad som normalt brukade förekomma i liknande fall och att institutionen kommer att höra av sig så snart dess undersökningar avslutats. Vi kommer så småningom att höra oss för igen i Auswärtiges Amt - med mindre de hört av sig till oss. Du hör således ånyo från oss.

Hjärtliga hälsningar
Din tillgivne
John Wingstrand

John Wingstrand

ES

Postadress 53 Bonn
Gatuadress Allianzplatz, Haus 1 An der Heussallee 2—10
Telefon 22 00 61
Telegram Svensk Bonn
Telexnr. 886667

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1979-04-30

1979-05-31 Pol I
depr Hirdman, GN
PM

Departementsrådet
Hirdman
UTRIKESDEPARTEMENTET

Kals; pr. Respa-

87

INKOM U
1979-05-04
AVD. P | GR. 2 | Eu

FÖRTROLIG

Abraham Kalinski
(4 bil)

Broder,

./1

1. Kalinski besökte mig idag. Han ville delge mig ett öppet brev till KGB-chefen Andropov, som han eventuellt ämnar publicera. Jag bifogar den ryska texten. Det lär handla om en tidigare fängslad partifunktionär Genadi Kuprianov, som skall ha träffat Wallenberg i fängelser under femtiotalet, senast 1954. Kuprianov, som av Kalinski beskrivs som en rakryggad och synnerligen orädd man, har skrivit memoarer som smugglats ut till Västtyskland och som kan innehålla intressant Wallenbergstoff. Saken börjar tydligen läcka ut - Kalinski har väl som vanligt haft svårt att hålla tand för tunga - och bl.a lär Ingemar Lindmarker vara den på spåren.

Svarat Kalinski per telefon i München att vi inte lägger oss i publiceringen av hans öppna brev. 11/5 SM

Kalinski vill gärna ha svenska UD:s reaktion innan han skrider till publicering. Tyvärr kan jag ju inte tillgodogöra mig innehållet och får därför helt överlåta till Dig att bedöma saken. Om Du vill tala med Kalinski, finns han i München den 9 - 15 maj på telefonnummer 89-176349 (hans egenhändigt skrivna adressanvisning bifogas).

./2

Adress
198, Hayarkon Street
TEL AVIV, Israel

Telefon
24 21 05-6

Telegram
Svensk

Telex
033 650

Bil. 1 till Amb:s i Tel Aviv
Skr.nr. hhr 1979-04-30
Wilkens-Hirdman

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

ПРЕДСЕДАТЕЛЮ КОМИТЕТА ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ /КГБ/
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ СССР, ЧЛЕНУ ПОЛИТБЮРО ЦК КПСС
МОСКВА, ЛУБЯНКА, Д. 2.

Ю.В. АНДРОПОВУ

В октябре 1978 г. я узнал из газет о том, что Симон Визенталь из Вены обратился к шведскому правительству с призывом бойкотировать Олимпиаду 1980 года в Москве, пока советское правительство не сообщит "всю правду" о трагической судьбе бывшего шведского дипломата Рауля Валленберга, похищенного советскими органами СМЕРШ в январе 1945 года в Будапеште.

На своём более чем 15-ти летнем тюремном пути я встречал многих похищенных советскими органами на западе лиц, но до сих пор я узнал, что двое из них так и не вернулись на свою родину. Один из них - это молодой американец Айзик /Исаак/ Элкович, о котором я уже сообщил его родственникам в Нью-Йорке и, надеюсь, этим делом займется госдепартамент США. Второй, о котором я и пишу это Открытое письмо к Вам, это — швед Рауль Валленберг, с которым я находился в течение 8 лет /1951 - 1959 г.г./ в трёх советских тюрьмах и дважды этапировался вместе с другими заключенными из Верхне-Уральской тюрьмы в Александровский Централ /1953 г./ и из Александровского Централа во Владимирскую тюрьму /1955 г./.

Хотя шведское правительство, как и весь мир, уже тогда знали все подробности подлого похищения советскими органами из Будапешта в январе 1945 г. шведского дипломата Рауля Валленберга, советский ответ времён деспота Сталина на ноту шведского правительства гласил: "человек по имени Валленберг неизвестен советским органам..."

Этот наглый по своей лживости ответ был разоблачён в 1957 году Н.С. Хрущёвым и заменен другой ложью: "Рауль Валленберг умер в июле 1947 г. на Лубянке от инфаркта..." А когда шведы потребовали останки "покойного" Валленберга, советские органы сообщили, что он был ... кремирован. Все Ваши советские тюремщики, как и их жертвы - советские заключенные знают, что покойников-заключенных не кремируют. Исключение составляют, быть может, только расстрелянные члены политбюро КПСС, а простых арестантов хоронят в общих могилах с номерной биркой на ноге.

Говорят, что впоследствии, "исправляя ошибку" Хрущева, КГБ придумало новое объяснение: Валленберг был, якобы, убит нацистами или венгерскими фашистами в отместку за спасение евреев...

Все эти нелепые и лживые заявления официальных советских властей, также, как и советский ответ на шведскую ноту от января с.г. по делу Рауля Валленберга опровергаются свидетельскими показаниями многочисленных сокамерников и очевидцев "покойного" Рауля Валленберга.

Я лично, содержась в 21-ой камере 2-го корпуса владимирской тюрьмы вместе со своим сокамерником Симоном Гогоберидзе /грузинского социал-демократа, политэмигранта, кстати, тоже в своё время обманом похищенного чекистами из Парижа/, с 1956 г. по январь 1959 г. видели почти ежедневно с окна гуляющего на прогулочном дворике вместе со своим тогдашним сокамерником, Мамуловым /бывшим одним из ближайших помощников обер-палача Берия/. С января 1959 г. по октябрь 1959 г. Валленберг уже содержался вместе с бывшим секретарём ЦК КП Грузии Шария, с которым он выходил на прогулку. Последний раз я лично видел Валленберга 27 октября 1959 г. Он тогда оставался в 23-ой камере, 2-го корпуса /больничного/ владимирской тюрьмы, откуда я освободился 29 октября 1959 г.

Последнее время стало известно, что вновь арестован Ян КАПЛАН, проживавший до своего ареста в Москве по ул. Зоологической 30, кв. 54, телефон № 254-22-07, который после своего освобождения из тюрьмы по болезни, в телефонном разговоре из Москвы со своей дочерью Анной Бильдер, проживающей в Тель-Авиве сообщил ей, что в больнице Бутырской тюрьмы в Москве видел "шведа, который сидит уже 30 лет". Каплан видел Рауля Валленберга летом 1975 г. Ян Каплан оказался опасным свидетелем и поэтому Вы его, тяжело больного человека вернули в тюрьму.

В декабре 1978 г. я передал в Нью-Йорке представителям шведского правительства всё то, что мне известно о Рауле Валленберге за период 1951 - 1959 г.г. Я также передал им, к сожалению, далеко неполный список лиц, содержавшихся в одной камере с Валленбергом в Верхне-Уральской тюрьме, Александровском Централе и Владимирской тюрьме, а также тех заключенных, которые следовали двумя этапами одновременно с Раулем Валленбергом. Среди свидетелей, встречавшихся с Валленбергом во Владимирской тюрьме или видевших его там или в вышеуказанных тюрьмах есть показания немцев, австрийцев, швейцарцев и др. бывших заключенных, многих из них и я знал по заключению. Все они видели Рауля Валленберга много лет спустя после его "смерти" в ...1947 г.

После моих статей в американских и израильских газетах о Валленберге последовали многочисленные отклики прямых и косвенных свидетелей о пребывании Валленберга во Владимирской тюрьме после 1955 г., в том числе убедительная статья Николая Нефёдова в "Новое Русское Слово" за 15 февраля с.г., издаваемой в Нью-Йорке.

Наконец есть и такой свидетель, которого Вы, г-н Председатель, хорошо знаете и под руководством которого Вы работали много лет тому назад. Это - Геннадий Николаевич КУПРИЯНОВ, бывший первый секретарь ЦК Карело-Финской Компартии в то время, когда Вы работали там первым секретарём ЦК Комсомола КФ республики.

Генерал КУПРИЯНОВ, бывший член Военного совета Карельского фронта был арестован в 1948 г. В 1953 году Куприянов находился в группе заключенных среди которых был и Рауль ВАЛЛЕНБЕРГ и бывший министр иностранных дел Латвии /досоветской/, этапированных из Верхне-Уральской тюрьмы в Александровский Централ. А в 1955 году, в том же приблизительно составе, нас этапировали из Александровского Централа через Кировскую и Горьковскую пересыльные тюрьмы во Владимирскую тюрьму. В этом же этапе находился и Г.Н. КУПРИЯНОВ и швед Рауль ВАЛЛЕНБЕРГ. Неполный список остальных наших "соэтапников" я передал в декабре 1978 г. в Нью-Йорке представителю МИД Швеции.

Мой тюремный друг Г.Н. Куприянов остался и моим другом и на свободе. У меня хранится в самом надёжном месте его интереснейшая и содержательная рукопись. В этой ценнейшей рукописи Г.Н. Куприянов рассказывает также об ужаснейших 8 лет /1948 - 1956/ советских тюрьмах. Этот благороднейший человек подвергался жутким пыткам на Лубянке и в Лефортовской тюрьме. Женщина - тюремный врач лефортовской тюрьмы выбила ему каблуком 8 зубов, когда он лежал в одном белье, связанный в холодном карцере с кляпом во рту... Этот смелый и стойкий человек, в условиях бесчеловечного тюремного террора /и не только тюремного!/ не побоялся называть своих тюремщиков и мучителей - гестаповцами, а их начальников и хозяев - фашистами.

Перед своим отъездом из СССР я специально поехал к нему попрощаться и побеседовать... Геннадий Николаевич Куприянов проживает в г. Пушкино Ленинградской области по ул. Школьной № 38 /?/.

Я не сомневаюсь, что Геннадий Николаевич Куприянов, этот бесстрашный человек не побоится подтвердить своё совместное пребывание со шведом Раулем Валленбергом в этапных камерах Новосибирской, Кировской и Горьковской пересыльных тюрьмах в 1953 г. и в 1955 г.

При встрече 20 декабря 1978 г. в Нью-Йорке с ответственными представителями шведского правительства я выразил своё удивление, что шведские социал-демократические правительства Эрландера и Пальме сделали для освобождения своего дипломата Валленберга немногим более, чем польские марионетки Берут и Цыранкевич для моего освобождения и тысяч, сотен тысяч других польских граждан.

Многие резонно спрашивают: Почему советские власти, освободившие в своё время из тюрем и лагерей настоящих и мнимых шпионов, гитлеровских убийц и военных преступников, - упорно отказываются освободить Рауля Валленберга, единственное "преступление" которого состоит в том, что он спас от рук гитлеровских палачей тысяч венгерских евреев?

На этот вопрос есть только один ответ: Для советских органов КГБ, как и в своё время для Гестапо, спасение евреев самое тяжкое преступление! Это юдофобское направление советских властей и эта тенденция отражены во внутренней и внешней политике СССР - союзника "фельдмаршала" Иди-Амина и Арафата.

В декабре 1975 г., после более 15 лет тюремного заключения, без суда в том числе 11 лет одиночки и 41 день смертной камеры я был реабилитирован в 1957 г. и освобождён только в октябре 1959 г. пока не принял в камере владимирской тюрьмы советского паспорта. 16 лет я безрезультатно ходатайствовал о выезде. Только в декабре 1975 г. я, наконец, получил разрешение на выезд в Израиль к своей сестре. Однако за месяц до того, как получить разрешение на выезд мне пришлось дважды беседовать с двумя сотрудниками КГБ, а на третьей и последней беседе присутствовал также человек, представившись работником отдела административных органов ЦК КПСС. На этой беседе мне было предложено подписать обязательство, что я не буду заниматься деятельностью "которая может нанести ущерб советскому государству".

Подписывая этот документ, я тогда не думал нарушать это навязанное мне "обязательство", хорошо зная, что у возглавляемого Вами органов "длинные руки" и будучи хорошо информирован где изготовляют ту самую "начинку" для зонтиков /и не только для зонтиков/, которой недавно был убит болгарин Марков в Лондоне...

Однако после более трехлетнего пребывание на западе я пришел к выводу, что все преступные действия совершённые и совершаемые возглавляемых Вами органов, в том числе бесчеловечное и бессмысленное преступление по отношению к безвинному шведу Раулю Валленбергу, полностью освобождают меня от своего обязательства, которое я был вынужден Вашими сотрудниками подписать в декабре 1975 г.

Хотел бы также обратить Ваше внимание на весьма примитивные действия Ваших людей. Я имею в виду "дружескую беседу" со мной некоего поляка, назвавшегося Генрихом Шаревичем и работником парижского отделения польского банка ПКО. Эта беседа состоялась 26 марта с.г. в 10 утра в здании Тель-Авивского отделения польского банка ПКО.

"Дружеские советы" этого "поляка" - посланца КГБ - я считаю утончёнными угрозами и грубым шантажом.

Учитывая всего вышеизложенного, я заявляю Вам, что с сегодняшнего дня я считаю своим долгом публиковать всё то, что мне известно о преступлениях НКГБ, МГБ и КГБ, начиная от Катыньского преступления над польскими офицерами в марте-апреле 1940 г. и кончая подробностями об убийстве американца Ричарда Уэлча в Афины в конце 1975 г. и многие из того, что было сотворено этими органами во всём мире за период между этими двумя событиями.

Я также намерен публиковать свои беседы со своим другом В.Д. Мироновым, бывшим до 1944 г. советским генеральным консулом в Нью-Йорке и резидентом советской разведки. Небезинтересны будут также мои беседы с преемником Миронова в Нью-Йорке, впоследствии моим сокамерником Чепурных /см. историю с Касенькиной, советской учительнице в Нью-Йорке.../.

До сих пор я готовил свои Записки, рассчитывая на их посмертную публикацию. Однако обстоятельства, о которых я частично указал выше, заставили меня принять решение начинать их публикацию при жизни. Исключение составят лишь такого рода факты, которые могли бы нанести моральный ущерб семьям, главы которых, ныне покойные, много лет тайно сотрудничали с советским правительством или были связаны с советской разведкой. Это исключение не распространяется на бывшего первого секретаря и заведующего консульским отделом посольства США в Москве при А. Гарримане в 1944 г. мистера П.-М. Дудко, который являлся агентом НКГБ. Будучи моим соседом по коридору гостиницы "Метрополь" в Москве и моим личным "другом", П.-М. Дудко передал советским органам мое письмо, весьма конфиденциального содержания, адресованное президенту Рузвельту. Это было причиной моего ареста и последующего содержания в тюрьме более 15 лет.

Авраам Калински

Dear Mr. Wiktens!
I hope that you will send this Open Letter to all the Agencies (newspaper) of Sweden.
With best wishes
Sincerely
A. Shifrin
8/IV 79

P 2 EU Bil. 4 till Amb:s j Tel A
skr.nr. hår. 19 79-04-

RESEARCH CENTRE

HPRISONS AND FORCED - LABOR CONCENTRATION CAMPS OF THE USSR

BANK DISCOUNT No. 30392
Zikhron Yaacov Branch
Israel
Tel. 063-99015

S. Kudirka
I. Kogan
M. Lapid
P. Medinsh
V. Markman
D. Panin
M. Perah
B. Podolsky
R. Palatnik
I. Shnaider
L. Tarassuk
A. Uchitel
A. Vudka
L. Zabelizhensky

AN OPEN LETTER

The mysterious fate of Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat kidnapped by the Soviet KGB in 1945, over and over again attarcts attention of public opinion throughout the world.

After having repeatedly denied the very fact of the kidnapping, the Soviet authorities were exposed as liars and had to admit the fact;at the same time they announced that Raoul Wallenberg died in Lubyanskaya prison in Moscow in 1947. They last repeated this lie as late as in 1978. 33 years have passed since the kidnapping of Raoul Wallenberg. During these years many witnesses have testified to the fact that R.Wallenberg is alive and is still kept in Soviet concentration camps. Our Research Centre has been studying the way of R.Wallenberg through Soviet camps for many years and we have found an eye-witness who saw him in 1962.

But recently a new testimony came from the USSR saying that R.Wallenberg was seen alive in 1975! It was given by Yan Kaplan who was a prisoner in Butyrskaya prison of Moskow in 1975 and saw R.Wallenberg in the prison hospital; Yan Kaplan was released from prisons in 1976. He has sent his testimony to the West, so thanks to his braveness we know that R.Wallenberg is still alive!

However, right after Yan Kaplan's testimony was published in February, 1979, he disappeared in the cells of the KGB... The Soviet authorities are trying either to destroy this witness of their long-lasting crime or to force him to lie.

During the World War II R.Wallenberg was saving Hungarian Jews from death - today, a Soviet Jew Yan Kaplan tried to save R.Wallenberg and got himself into the clasp of the KGB butchers.

We are addressing decent people throughout the world, all humanitarian organizations, the UNO, the International Red Cross, the Pope, the Hungarian Jews saved by R.Wallenberg, the governments and Parliaments of Israel and Sweden, the Jewish communities and organizations throughout the world, believers of all faiths and denominations, all anti-communist organizations:

Raise your voice demanding the release of Yan Kaplan who has sacrificed himself for the sake of R.Wallenberg!

Help to save Raoul Wallenberg who has been suffering in Soviet camps and prisons for 34 years!

Hounest people of the world, raise your voice: let us not allow the crime perpetrated by Soviet KGB!

OUR SILENCE HELPS THE MURDERERS IN THE USSR!

March 26, 1979.
Israel.

Avraham Shifrin, Executive Director of the Research Centre for Prisons, Psyc prisons and c/camps of the USSR;
Avraham Kalinskii, former political p soner who saw Wallenberg in 1959 in the Vladimir prison;
Anna Bilder, daughter of Yan Kaplan.

ink 4/5 P2 Eu Bil. 4 til Amb:s i Tel Aviv skr.nr. hbr. 19.79.04.3 Wilkens-Hin

RESEARCH CENTRE

FOR PRISONS, PSYCHPRISONS AND FORCED - LABOR CONCENTRATION CAMPS OF THE USSR

Po Box 32
Zikhron Yaacov
Israel

BANK DISCOUNT No. 30392
Zikhron Yaacov Branch
Israel

Tel. 063-99015

MEMBERS:
(Former political prisoners)

A. SHIFRIN
EXECUTIVE DIRECTOR

G. Berman
V. Boguslavsky
D. Bitzel
O. Frolov
A. Guzman
Y. Hromchenko
S. Kudirka
I. Kogan
M. Lapid
P. Medinsh
V. Markman
D. Panin
M. Perah
B. Podolsky
R. Palatnik
I. Shnaider
L. Tarassuk
A. Uchitel
A. Vudka
L. Zabelizhensky

AN OPEN LETTER

The mysterious fate of Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat kidnapped by the Soviet KGB in 1945, over and over again attarcts attention of public opinion throughout the world.

After having repeatedly denied the very fact of the kidnapping, the Soviet authorities were exposed as liars and had to admit the fact;at the same time they announced that Raoul Wallenberg died in Lubyanskaya prison in Moscow in 1947. They last repeated this lie as late as in 1978. 33 years have passed since the kidnapping of Raoul Wallenberg. During these years many witnesses have testified to the fact that R.Wallenberg is alive and is still kept in Soviet concentration camps. Our Research Centre has been studying the way of R.Wallenberg through Soviet camps for many years and we have found an eye-witness who saw him in 1962.

But recently a new testimony came from the USSR saying that R.Wallenberg was seen alive in 1975! It was given by Yan Kaplan who was a prisoner in Butyrskaya prison of Moskow in 1975 and saw R.Wallenberg in the prison hospital; Yan Kaplan was released from prisons in 1976. He has sent his testimony to the West, so thanks to his braveness we know that R.Wallenberg is still alive!

However, right after Yan Kaplan's testimony was published in February, 1979, he disappeared in the cells of the KGB... The Soviet authorities are trying either to destroy this witness of their long-lasting crime or to force him to lie.

During the World War II R.Wallenberg was saving Hungarian Jews from death - today, a Soviet Jew Yan Kaplan tried to save R.Wallenberg and got himself into the clasp of the KGB butchers.

We are addressing decent people throughout the world, all humanitarian organizations, the UNO, the International Red Cross, the Pope, the Hungarian Jews saved by R.Wallenberg, the governments and Parliaments of Israel and Sweden, the Jewish communities and organizations throughout the world, believers of all faiths and denominations, all anti-communist organizations:

Raise your voice demanding the release of Yan Kaplan who has sacrificed himself for the sake of R.Wallenberg!

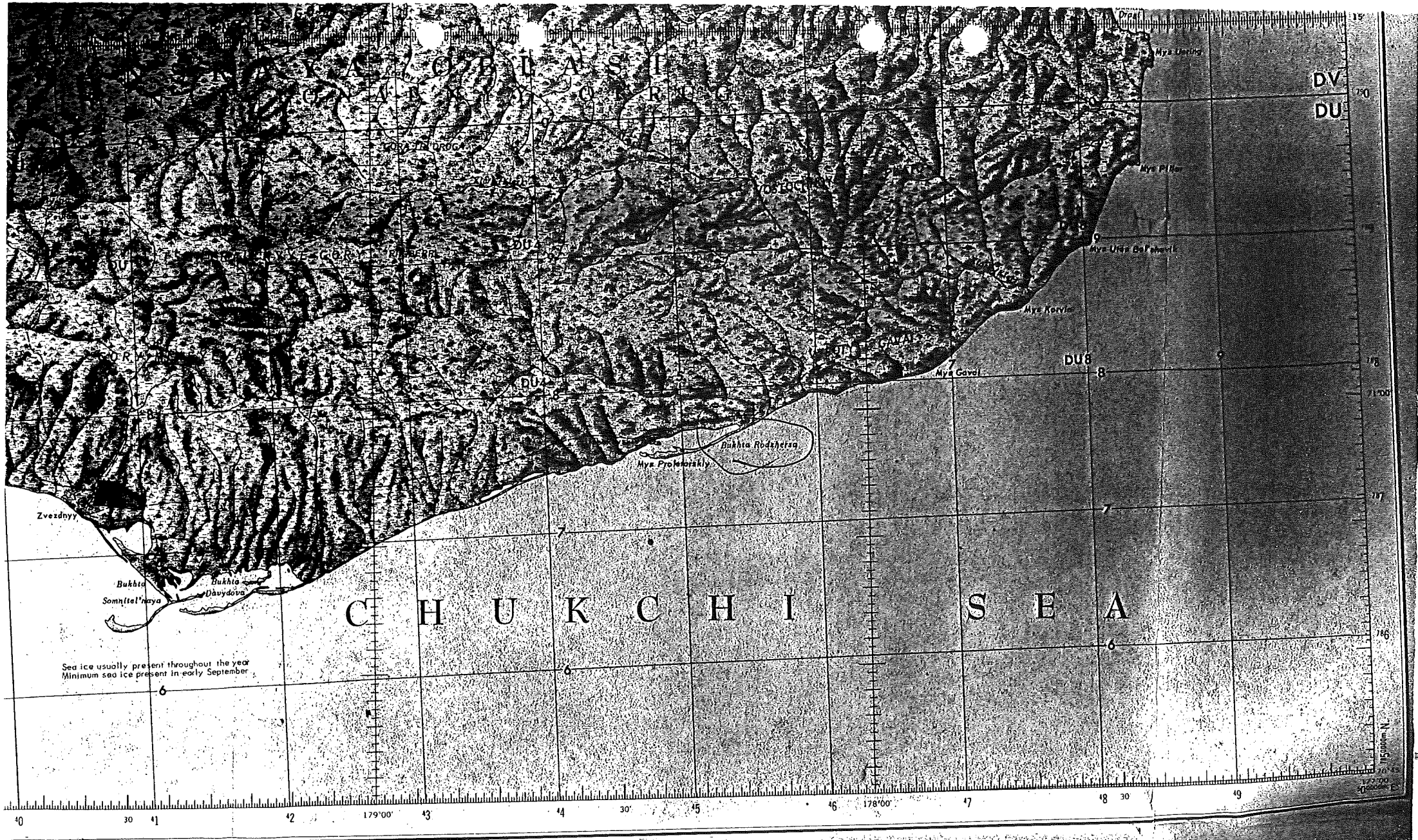
Help to save Raoul Wallenberg who has been suffering in Soviet camps and prisons for 34 years!

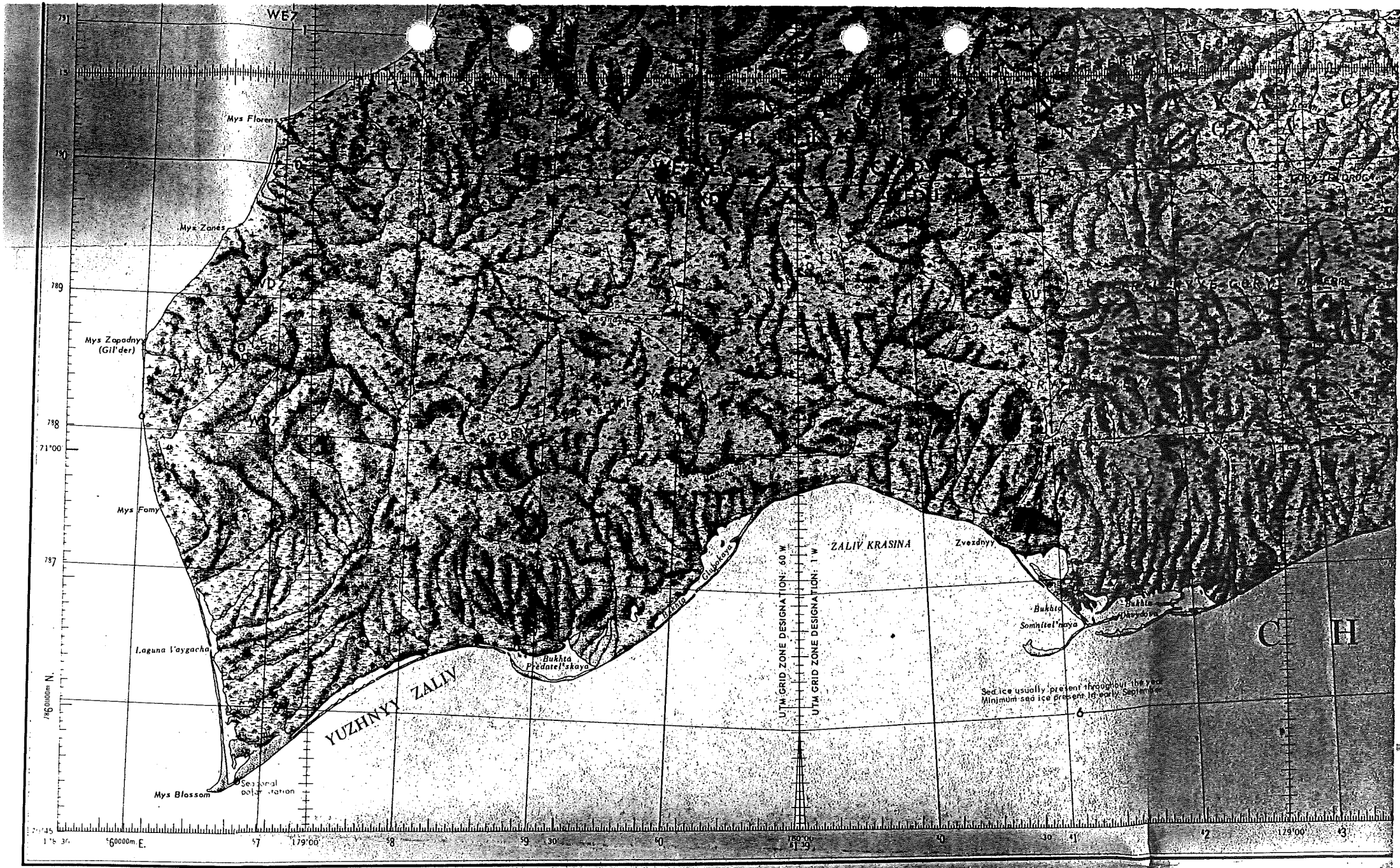
Hounest people of the world, raise your voice: let us not allow the crime perpetrated by Soviet KGB!

OUR SILENCE HELPS THE MURDERERS IN THE USSR!

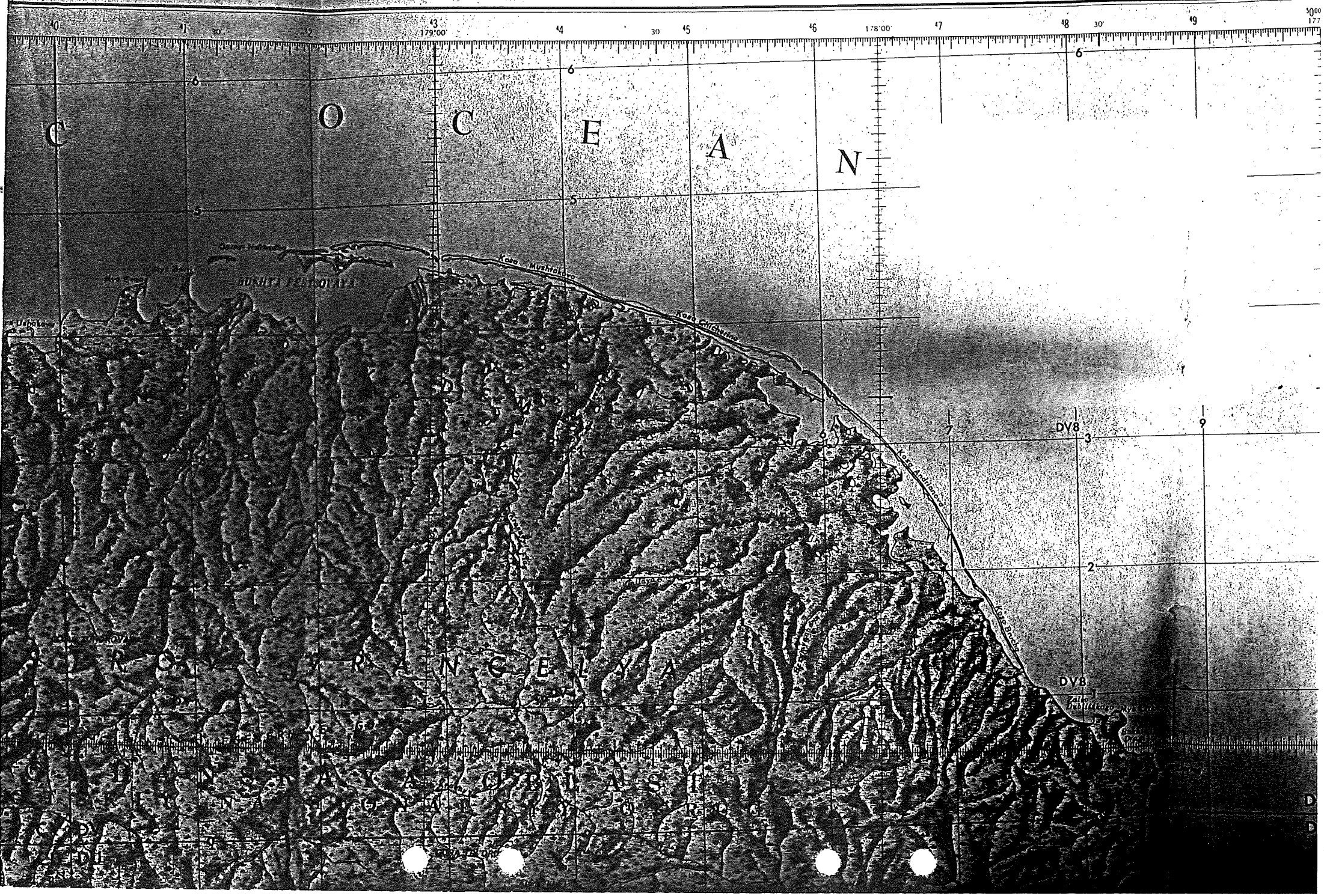
March 26, 1979.
Israel.

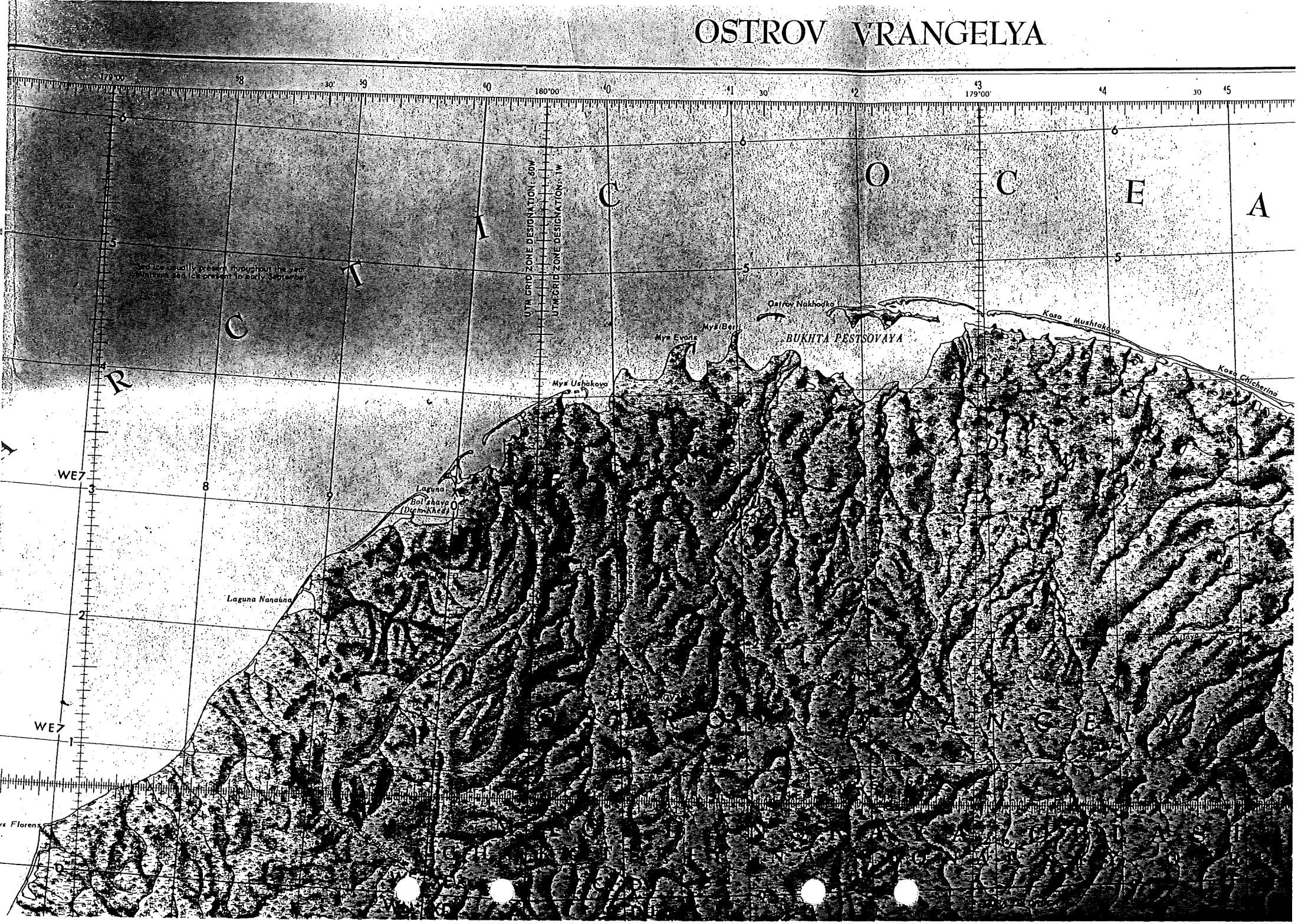
Avraham Shifrin, Executive Director of the Research Centre for Prisons, Psych prisons and c/camps of the USSR;
Avraham Kalinskii, former political prsoner who saw Wallenberg in 1959 in the Vladimir prison;
Anna Bilder, daughter of Yan Kaplan.

D.V
DU
DU8
Mys Dezhnev
Mys Pil'kin
Mys Unda Bol'shaya
Mys Kervin
Mys Gaval'
Bukhta Rodsherog
Mys Prokofevskiy
Zvezdnyy
Bukhta Somnitel'naya
Bukhta Davydova
CHUKCHI SEA
Sea ice usually present throughout the year
Minimum sea ice present in early September
179°00'
178°00'
75°00'N.
Scale 1:250,000
20 Statute Miles
30 Kilometers
15 Nautical Miles
TRANSVERSE MERCATOR PROJECTION
BLUE NUMBERED LINES INDICATE THE 10,000 METER UNIVERSAL TRANSVERSE MERCATOR GRID, ZONES 60 AND 1. INTERNATIONAL SPHEROID
MAGNETIC DECLINATION FROM TRUE NORTH FOR THIS SHEET VARIES FROM [illegible] MILS EASTERLY
FOR THE CENTER OF THE WEST EDGE TO [illegible] MILS EASTERLY FOR THE CENTER OF THE EAST EDGE

W67
Mys Florens
Mys Zanes
Mys Zapadnyy (Gil'der)
Mys Famy
Laguna L'aygacha
Mys Blossom
Seasonal polar station
YUZHNYY ZALIV
ZALIV KRASINA
Bukhta Predatel'skaya
Bukhta Somnitel'naya
Zvezdnyy
Gagarin
Lyakhov
UTM GRID ZONE DESIGNATION: 60 W
UTM GRID ZONE DESIGNATION: 1 W
Sea ice usually present throughout the year
Minimum sea ice present in early September
71°00
179°00
Scale 1:250,000
TRANSVERSE MERCATOR PROJECTION
Positional reliability uncertain
BLUE NUMBERED LINES INDICATE THE 10,000-METER UNIVERSAL TRANSVERSE MERCATOR GRID

OSTROV VRANGELYA

OSTROV VRANGELYA
179°00'
180°00'
179°00'
UTM GRID ZONE DESIGNATION - 60W
UTM GRID ZONE DESIGNATION - 1W
Ice usually present throughout the year
Minimum sea ice present in early September
Ostrov Nakhodka
Kosa Mushtakova
Kosa Chicherina
Mys Evpis
Mys Ushakova
BUKHTA PESTSOVAYA
Laguna Bol'shaya (Dzem-Khed)
Laguna Nanauna
WE7
WE7
Mys Florens
O C E A
C H U K C H I
S E A
G U L F O F A N A D Y R
A N G E L Y A
I S L A N D

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2 Eu I

SVENSK WASHINGTON 1979-05-11

Pol

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL 1, FRAAN BERGQUIST.
ANG WALLENBERGAFFAEREN.

HAR ANHAENGIGGJORT AERENDET HOS STATE DEPARTMENT. NAAGON INDIKATION PAA NAER SVAR KAN KOMMA HAR VI INTE. TVAA AV DISSIDENTERNA, KUTNETZOV OCH DYMITSCH, HAR SOM DU VET REST TILL ISRAEL FOER ATT BOSATTA SIG DAER.

WACHTMEISTER

10590V UDSTH S
28249 SVENSK G

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL ANT.)
IKOM UD

11 MAJ 79 18 13

UNK 47A 425
P 2 En

B R A A D S K A N D E

SVENSK LONDON 1979-05-11

CABINET STOCKHOLM

425. BRAADSKANDE FOER HIRDMAN OCH ERIK PIERRE FRAAN WINTER.
RE PRESSKONFERENS I LONDON OM WALLENBERG.

P R I M O. LABOUR-MP GLENVILLE JANNER GAV PAA FREDAGSEFTERMIDDAGEN EN PRESSKONFERENS OM RAOUL WALLENBERG I UNDERHUSET. NAERVARANDE VAR WALLENBERGS HALVSYSTER NINA LAGERGREN. ETT TIOTAL BRITTISKA JOURNALISTER , TRE ISRAELISKA OCH NIO SVENSKA KORRESPONDENTER HADE INFUNNIT SIG. EV KLIPP UR ENGELSK PRESS FLYGSAENDES SNARAST LOERDAG.

S E C U N D O . JANNER SADE INLEDNINGSVIS ATT HAN TILLSAMMANS MED UNDERHUSLEDAMOTEN WINSTON CHURCHILL AEMNAR SAETTA UPP EN ''ALL PARTY PARLIAMENTARY GROUP'' I UNDERHUSET MED SYFTE ATT HJAELPA WALLENBERGS SLAEKTINGAR ATT FAA KLARHET OM HANS OEDE. KOMMITTENS FOERSTA AATGAERD VORE ATT LAEGGA FRAM EN MOTION I UNDERHUSET INNEHAALLANDE EN VAEDJAN TILL SOVJETUNIONENS REGERING ATT FRISLAEPPA WALLENBERG OM HAN AENNU AER I LIVET, I ANNAT FALL LAEMNA FULLSTAENDIGASTE INFORMATIONER OM HANS FAANGENSKAP OCH DOED. JANNER RAEKNADE MED ATT MOTIONEN UTAN VIDARE SKULLE SAMLA MINST ETT HUNDRATAL NAMN OCH ATT DEN PAA GRUND AV SIN HUMANITAERA KARAKTAER SANNOLIKT SKULLE BLI ENHAELLIGT ANTAGEN. JANNER SADE VIDARE ATT DET REDAN FANNS EN BRED OPINION FOER FALLET I USA, FRANKRIKE, TYSKLAND, DE NORDISKA LAENDERNA M.FL. OCH ATT HAN VID ETT FOERESTAAENDE BESOEK I DANMARK SKULLE TA UPP FRAAGAN MED DANSKA PARLAMENTARIKER. JANNER DELADE UT EN PM TILL PRESSEN I VILKEN DET HETER: ''MRS LAGERGREN WILL APPEAL TO SOVIET PRESIDENT BREZHNEV TO REOPEN THE CASE OF HER HALF BROTHER'' OCH ''MRS LAGERGREN, WHILE IN LONDON, IS APPEALING TO POLITICIANS TO INVESTIGATE THE CASE AND TO SUPPORT FURTHER APPEALS TO THE SOVIET UNION''.

T ER T I O . FRU LAGERGREN DELADE UT EN ''STATEMENT'' UTMYNNANDE I EN VAEDJAN OM HJAELP ATT FAA REDA PAA SANNINGEN OM WALLENBERG OCH SVARADE PAA PRESSENS FRAAGOR. INGENTING FOERUT ICKE KAENT FRAMKOM UNDER FRAAGESTUNDEN. I HENNES ''STATEMENT'' SAEGER HON: ''I EARNESTLY APPEAL TO THE PRESENT SOVIET GOVERNMENT TO SHOW US THE DOCUMENTS AND REPORTS WHICH IT HAS ON THIS CASE BUT WHICH WE NEVER HAVE SEEN.''

RYDBECK

SVENSK LONDON KL 18.15

28249 SVENSK G

R A E T T E L S E: SISTA RADEN I PRIMO SKALL VARA:
FLYGSAENDES SNARAST.

28249 SVENSK G
10590V UDSTH S

KUNGL.
SVENSKA GENERALKONSULATET

SAN FRANCISCO 1979-04-27 Nr 215 C 61

Utrikesdepartementet

11 MAJ 1979

Judiska församlingen i San Francisco hedrar Raoul Wallenberg

(2 bil varav 1 bil u s o)

Den judiska församlingen i San Francisco med omnejd utser varje år en utlänning av icke-judisk börd, som gjort framstående insatser för judar eller den judiska saken. Utmärkelsen består av ett diplom, som i år överlämnades den 23 april vid en ceremoni i Emanueltemplet i San Francisco.

Valet hade denna gång fallit på Raoul Wallenberg och jag hade inbjudits att mottaga diplomet, som överlämnades av fru Francis Fabri, en ungersk dam av judisk börd, som befann sig i koncentrationsläger i Tyskland vid tidpunkten för Wallenbergs försvinnande.

Vid ceremonin den 23 april deltog uppskattningsvis 500 personer. Bland de närvarande var Abba Kovner, en av Israels mest kända författare, som läste egna dikter från krigsåren, då han bl a samarbetade med den polska underjordiska partisanorganisationen mot den tyska ockupationsmakten.

I ett kort anförande tackade jag för den uppskattning av Wallenbergs insatser i Budapest, som låg i valet av honom för årets utmärkelse. Jag erinrade om de ansträngningar som gjorts för att bringa klarhet i Wallenbergs försvinnande, såväl av svenska regeringen som icke minst

Postadress
1960 Jackson Street
San Francisco
California 94109

Telefon
415/775 - 6104

Telegram
Svensk

Telex
27331

från Raoul Wallenbergs nyligen bortgångna moders och styvfaders sida. Jag nämnde även att en av mina företrädare som generalkonsul i San Francisco, Per Anger, genom sin tjänstgöring vid ambassaden i Budapest under krigets sista år varit nära förknippad med Wallenbergs verksamhet.

Jag får hemställa att närslutna diplom och program delges med Raoul Wallenbergs familj. ./.

Fredrik Bergenstråhle

FB/DeL

Bil. 2 till Gk. San Francisco
bbr. nr. 215 den 79-04-27
P2 Eu

Yo

MONDAY, APRIL 23, 1979—8:00 P.M.
CONGREGATION EMANU-EL
Arguello Boulevard and Lake Street, San Francisco

"The Parchment Burns –
The Letters Soar Upward"
(Talmud)

Sponsored for the Jewish community of San Francisco, Marin County and the Peninsula by the Committee of Remembrance of the Jewish Community Relations Council beneficiary of the Jewish Welfare Federation

THE PARCHMENT BURNS, THE LETTERS SOAR

During the Hadrianic persecutions, decrees were promulgated imposing the most rigorous penalties on the observers of the Jewish Law. Nevertheless Rabbi Hananiah ben Teradyon conscientiously followed his chosen profession; he convened public assemblies and taught Torah.

He was arrested at a public assembly while teaching with a scroll before him. Asked why he disregarded the imperial edict, he answered, "I do as my God commands me." For th[illegible] he and his wife were condemned to death.

His death was terrible. Wrapped in the scroll, he was placed on a pyre of green brush; fire was set to it, and wet wool was placed on his chest to prolong the agonies of death.

His heartbroken disciples then asked: "Master, what do you see?" He answered, "I see the parchment burning while the letters of the Torah soar upward."

— Talmud, Avodah Zarah

Program

OPENING REMARKS ..... Rabbi William Z. Dalin
Chairman, Yom HaShoa Observance Committee

WELCOME ..... Rabbi Joseph Asher, Presiding

INVOCATION ..... Rabbi Saul White

"Varshe" (Warsaw) ..... *Jewish Folk Chorus of San Francisco*

"The Ghetto Song" ..... *Jewish Folk Chorus of San Francisco*

HOLOCAUST COMMENTARY ..... Louis Feldstein, Alexis Kahn
Students, B'nai B'rith Hillel Foundation of San Francisco
City College and State University

"HABEN YAKIR LEE . . ." (Liturgical) ..... *Cantors Ensemble*

GREETINGS ..... The Honorable Mordekhai Artzieli
Consul General of Israel

From the PSALMS (83 and 102)
Rabbis H. David Teitelbaum and Marvin Gross

"S'DREMLEN FOIGEL" .....*Jewish Folk Chorus of San Francisco*

CHORAL READING ..... Participants from USY, Cafty, Tochnit Katsir and NCSY

[illegible]R ME GUEEIRO A YERUSHALAYIM" (Ladino)
Cantor Yitzhak Emanuel

From the TALMUD ..... Rabbi Jacob Traub

"ATA EHAD . . ." (Liturgical) ..... *Cantors Ensemble*

INTRODUCTION OF ABBA KOVNER ..... Jerome Braun
President, Jewish Welfare Federation

ADDRESS — Poetry *"Scrolls of Fire"* ..... Abba Kovner

English Translation ..... Bella Dalin

"ZOG NIT KAINMOL" ..... Partisan Song
Jewish Folk Chorus of San Francisco
Hymn of the Jewish Underground composed in Vilna Ghetto in 1943

"ELI ELI . . ." (Hana Shenesh) ..... Cantor Joseph Portnoy

CONGREGATION RISES

[illegible]INDLING LIGHTS OF REMEMBRANCE ....Vitka Kovner, Partisan Children of Survivors Groups

"AVINU MALKANU" (Liturgical) ..... *Cantors Ensemble*

A KADDISH OF REMEMBRANCE
Rabbis Martin Weiner and Jack Frankel

"El Mole Rachamin . . ." ..... Cantor Abraham Wilkomirsky

"Kaddish Betsibur" (Sanctification)
Congregation led by Rabbis Malcolm Sparer and Theodore Alexander

"Ani Maamin" (I Believe)
Cantors Ensemble, Jewish Folk Chorus and Youth Choir
A Hymn of Faith in the Future

CONGREGATION SEATED

Tribute to RAUL WALLENBERG, *A Righteous Gentile*, Joyce Friedman
Chairman, Jewish Community Relations Council

Presentation of award for Raul Wallenberg to Frederick Bergun Schrahle, Consul General of Sweden ..... Frances Fabri
Remembrance Committee

RESPONSE ..... The Honorable Consul General Bergun Schrahle
Consul General of Sweden

SONGS OF HOPE AND RECONSTRUCTION
Students of San Francisco and Lafayette Religious School

LIGHTING OF 7th CANDLE ..... Ori and Yehudi Amit
son and wife of Yair Amit, Israeli Hashachar Sheliach

ISRAEL'S 31st ANNIVERSARY ..... Rabbi Brian Lurie

HATIKVAH

Jewish Folk Chorus of San Francisco

Nathan Seres, President
Victor Fink, Conductor
Accompanist: Lilia Golenberg

Cantors Ensemble, Board of Cantors of Northern California

Salo Blumenthal
Hamid Dardoshti
Yitshak Emanuel
Martin Feldman
Henry Greenberg
Joseph Portnoy
Barry Reich
Israel Reich
Richard Silverman
Abraham Wilkomirski
Accompanist: Claire Friedling

Introductory Music, taken from the Warsaw Concerto; Victor Fink, composer; Students of San Francisco Religious Schools

Brandeis Hill Day School
Beth Israel-Judea
Congregation Ner Tamid
Congregation Emanu-El
Congregation Sherith Israel
Temple Israel in Lafayette

The Children of Survivors Group

Darlene Chaikin
Lilly Fetter
Anita Friedman
Jack Gipsman
David Lummerman
Lauren Michel
Peter Schattner
Naomi Segal
Sandy Trachtenberg

אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ. וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּתְמַהְמֵהַּ, עִם כָּל־זֶה אֲנִי מַאֲמִין, עִם כָּל־זֶה אֶחַכֶּה־לּוֹ בְּכָל־יוֹם שֶׁיָּבוֹא.

Ani Ma-a-min (3)
Be-emunah sh'lay-ma
B'vi-at Ha-ma-shi-ach (2)
Ani Ma-a-min
V'af al pi She-yit-ma-may-a
Im kol zeh ani ma-a-min.

READER'S KADDISH

Yit·ga·dal ve·yit·ka·dash she·mei ra·ba	יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא
be·al·ma di·ve·ra chi·re·u·tei,	בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ,
ve·yam·lich mal·chu·tei be·cha·yei·chon u·ve·yo·mei·chon u·ve·cha·yei	וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי
de·chol beit Yis·ra·eil,	דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל,
ba·a·ga·la u·vi·ze·man ka·riv,	בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב,
ve·i·me·ru: a·mein.	וְאִמְרוּ: אָמֵן.
Ye·hei she·mei ra·ba me·va·rach	יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ
le·a·lam u·le·al·mei al·ma·ya.	לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
Yit·ba·rach ve·yish·ta·bach,	יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח,
ve·yit·pa·ar ve·yit·ro·mam ve·yit·na·sei,	וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא,
ve·yit·ha·dar ve·yit·a·leh ve·yit·ha·lal	וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלַּל
she·mei de·ku·de·sha, be·rich hu,	שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא,
le·ei·la min kol bi·re·cha·ta ve·shi·ra·ta, tush·be·cha·ta ve·ne·che·ma·ta	לְעֵלָּא מִן כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא, תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא
da·a·mi·ran be·al·ma, ve·i·me·ru: a·mein.	דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ: אָמֵן.

HATIKVAH — התקוה

Kol od ba·lei·vav pe·ni·ma,	כָּל עוֹד בַּלֵּבָב פְּנִימָה
ne·fesh Ye·hu·di ho·mi·ya,	נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמִיָּה,
U·le·fa·a·tei miz·rach ka·di·ma,	וּלְפַאֲתֵי מִזְרָח קָדִימָה
a·yin le·tsi·yon tso·fi·ya.	עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה.
Od lo a·ve·da tik·va·tei·nu,	עוֹד לֹא אָבְדָה תִקְוָתֵנוּ,
ha·tik·va she·not al·pa·yim,	הַתִּקְוָה שְׁנוֹת אַלְפַּיִם,
li·he·yot am chof·shi be·ar·tsei·nu,	לִהְיוֹת עַם חָפְשִׁי בְּאַרְצֵנוּ,
be·e·rets tsi·yon vi·ru·sha·la·yim.	בְּאֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלָיִם.

THE CANDLE OF ANONYMITY

On that day the remnant came out: two from a city, one from a village. A woman and her child came out of a bunker under the ruins. A man came out of a sewer. Survivors came out of the forests of the Partisans. The rescued came out of Auschwitz. In Europe the sun was shining — and the world was back on its course. They stood among heaps of ashes, a flaming stone in their hearts:

City.

City.

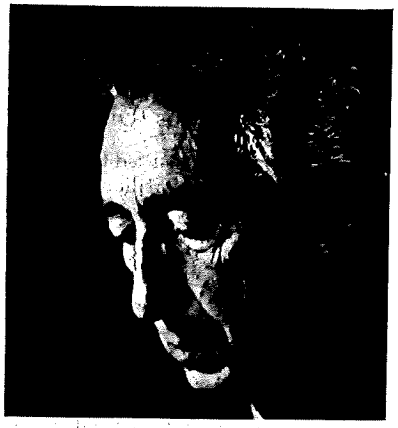
How mourn a city

whose people are dead and whose dead are alive
in the hearts?

Scrolls of Fire — 1945 Europe

Part from the *"Scrolls of Fire,"* written by Abba Kovner and translated from Hebrew by Shirley Kaufman.

"Scrolls of Fire" — the book of Jewish martyrology, comprises 52 chapters of suffering and heroism in Jewish history, is permanently displayed in the central area of Bet Hatfutsot, the Museum of the Jewish Diaspora in Tel Aviv.

ABBA KOVNER was born at Sebastopol in the Crimea in 1918 and grew up in Vilna. After the Nazi invasion of Poland, he joined the Jewish underground partisan organization, and in 1943 took command of the United Partisans Organization of the Vilna ghetto. Shortly before the extermination of the Vilna ghetto, he led the Jewish Partisans' Battalion in the neighboring forests.

In 1970, Abba Kovner won Israel's highest literary award, the Israel Prize in Literature. In 1971, he received the International Remembrance Award for excellence and distinction in literature relating to the Holocaust. In the Spring of 1973, the University of Pittsburgh Press published three of his book-length poems and selections of shorter lyrics in a volume titled *A Canopy in the Desert: Selected Poems of Abba Kovner*, translated by Shirley Kaufman with Ruth Adler and Nurit Orchan. He has written a novel about the 1948 war, and nine volumes of poems. In 1968, he won the Brener Literary Prize for *My Little Sister*, a book-length poem about the Holocaust, and has served as chairman of the Israel Writers Association. In 1977 he won the Bialik Prize for his new book *Observations*.

Abba Kovner is the spiritual creator of Bet Hatfutsot — Museum of the Jewish Diaspora at Tel Aviv University.

'RIGHTEOUS GENTILE'

Raul Wallenberg is a Swedish diplomat who was stationed in Hungary during World War II. He extended neutral Swedish protection to tens of thousands of Hungarian Jews intended for death or slavery at risk to himself and personally rescued Jews from German trains en route to concentration camps.

He was taken prisoner by liberating Russian forces in 1945; however, for years the Soviet government claimed no knowledge of his existence, and authorities later reported his death in prison in 1946. Testimony by refugees from Soviet prisoners and a former KGB agent indicates he is still being held captive in a Siberian insane asylum. A nation-wide campaign is underway to help free him.

COMMITTEE OF REMEMBRANCE

Co-Chairmen: RABBI WILLIAM DALIN and ERNA SPARER

Cantor JULIUS BLACKMAN, Musical Director

This program is sponsored by the more than fifty organizations and congregations of the area which are affiliated with the JCRC, a beneficiary of the Jewish Welfare Federation. The following organizations and congregations among them have merged their traditional observances with this communal observance, or have made special contributions to the program.

OUR THANKS TO:

American Jewish Congress
American Jewish Committee
American Zionist Federation
Bureau of Jewish Education
Anti-Defamation League
Congregation Adath Israel
Congregation Anshey Sfard
Congregation Beth Israel Judea
Congregation Beth Sholom
Bikur Cholim
Congregation B'nai Emunah
Congregation B'nai Israel
Cogregation Chevra Thilim
Congregation Emanu-El
The Jewish Community Centers
The Jewish Folk Chorus
Jewish War Veterans
Congregation Magain David
Congregation Ner Tamid
Peninsula Temple Sholom
The Shalom Club
Congregation Sherith Israel
Sinai Memorial Chapel
B'nai B'rith Hillel Foundation

COMMITTEE

Hans J. Arons
Rabbi T. Alexander
Rabbi Joseph Asher
Mr. & Mrs. Fred Baum
Mr. & Mrs. Sam Birnbaum
Helen Bromberg
Joel Brooks
Beth Burstein
Roy Calder
Ruth Callman
Martha Cohn
Lonnie Darwin
Edith Coliver
Rabbi Bernard Ducoff
Helmut Erlanger
Mr. & Mrs. Emery Fabri
Ralph Farbman
Laurel Feigenbaum
Leon Feingold
Cantor Martin Feldman
Rabbi Jack Frankel
Louis Freehof
Frances & Henry Gage
Max Garcia
Rachella & Emanuel Gelbart
Ann & Charles Glass
Harry Gluckman
Walter L. Gluckman
Ben Goldgur
Debbie Goodman
Rabbi Marvin Gross
Claude Haertel
Arthur Hasselkorn
Mr. & Mrs. Nathan Jackimnioz
Gene Kaufman
Terry Keith
Mr. & Mrs. Isidor Korenhauzer
Susan Kray
Ruth & Henry Kruger
Paul Lang
Mr. & Mrs. Moishe Langer
Mr. & Mrs. Leuclmer
Wallace Levin
Maurice Lipian
William Lowenberg
Karl & Gloria Lyon
Morris Marchasin
David Margolis
Leon Mitchell
Abraham Moncharsch
Nathan Moncharsch
Gary J. Neumann
Ronald Olsberg
James Osterweil
Morris & Gloria Piotrkowski
Perla & Gabriel Piotrkowski
Melanie Pozez
Hilda Richards
Jerry Ringerman
John Rothmann
Nathan Seres
Boris Shamis
Chen Shapira
Lore Shelley
Mira Shelub
Herman Shine
Ben Silberman
Eva Sivan
Rabbi Malcolm Sparer
Alexander & Dolores Stein
Charles Steiner
Andrew Stern
Hilda Swartz
Mordko Szames
Dr. Edward Tamler
Rabbi Jacob Traub
Stanley & Lillian Volansky
Stanley Wachter
Matthew Weinberg
Rabbi Martin Weiner
Tauba & Morris Weiss
Norman Weiss
Mr. & Mrs. Bernard W
Rabbi Saul White
Frank Wiesel
David Wohlmuth
Orah Young
Gabe Zimmerman
Helene Zinstein

Avsändningsort
Pol I, depr Hirdman, es

Ärende

Datum 1979-05-11

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu I

Pol

Adress

Svensk Tel Aviv

Text

Wilkens från Hirdman re Wallenberg-ärendet

PRIMO. Tack för intressant brev 30 april med nya uppgifter av Kalinski. Vi lägger oss inte i publicerandet av hans öppna brev till Andropov, vilket jag sagt Kalinski per telefon igår 10 maj. Han kommer för övrigt till Stockholm från München 21 maj för ett samtal med mig.

SECUNDO. I upptecknigen från Leiflands och mitt samtal med Kalinski 20 december, som Du fått del av, namnges en professor Friedmann i Israel, som skall ha suttit i Vladimir-fängelset. Eftersom vi inte tidigare hört honom får jag be Dig spåra honom via israeliska myndigheter och ta ett första samtal med honom.

Cabinet

Avsändningsort

Pol I, depr Hirdman, es

Ärende

Datum 1979-05-11

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu I

Adress

Svensk Washington

Text

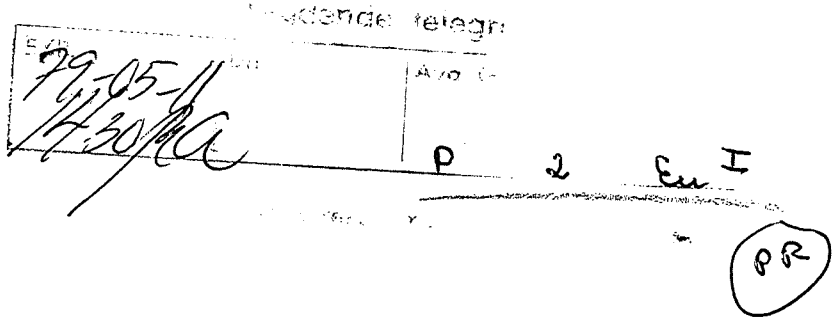
Bergquist från Hirdman re Wallenberg-ärendet

Vi är intresserade av att de fem sovjetiska dissidenterna som Sovjetunionen nyligen lämnade ut till USA hörs om sin ev. kännedom om Raoul Wallenberg. Om Du har svårt att få direkt kontakt med Ginzburg m.fl. kanske Du kan ordna så att dessa blir hörda ~~här~~ genom State Departments försorg.

Cabinet

3.5000 ex

V

CABINET STOCKHOLM 1979-05-11

SVENSK LONDON

B R A A D S K A N D E

393. FOER BOTHORP FRAAN PIERRE. ''SPRACHREGELUNG I FALLET WALLENBERG.

DEN SVENSKA REGERINGEN FORTSAETTER ATT FOELJA ALLA SPAAR EFTER DEN FOERSVUNNE SVENSKE DIPLOMATEN RAOUL WALLENBERG. DETTA LEDDE SENAST TILL ATT DEN SVENSKA REGERINGEN I BOERJAN AV AARET GJORDE EN FOERNYAD FRAMSTAELLNING TILL DEN SOVJETISKA REGERINGEN OCH BEGAERDE YTTERLIGARE UPPLYSNINGAR VILKA INDIKERADE ATT WALLENBERG VAR VID LIVET SAA SENT SOM 1975. DEN SOVJETISKA REGERINGEN UPPGAV ATT DEN EFTER FOERNYADE UNDERSOEKNINGAR INTE FANN ANLEDNING ATT AENDRA SIN TIDIGARE UPPFATTNING ATT RAOUL WALLENBERG AVLIDIT I JULI 1947. VI KAN INTE UTESLUTA ATT WALLENBERG AER I LIVET OCH VI STRAEVAR EFTER ATT NAA FULL KLARHET I FALLET.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL 14.15

PIERRE/SJ

kabsek
polcu
pol II
pres

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

14 MAJ 79 12 46

ONR 47A 427
P 2 Sw I

Pol
Pr

10590B UDSTH S
28249 SVENSK G

Pol I idag SH

SVENSK LONDON 1979-05-14

CABINET STOCKHOLM

427. VAART 425. FOER POL OCH PRESS. RE PRESSKONFERENS OM RAOUL WALLENBERG.

DAILY TELEGRAPH HAR I LOERDAGSTIDNINGEN EN TVAASPALTIG ARTIKEL EFTER PRESSKONFERENSEN PAA FREDAGEN DAA RAOUL WALLENBERGS SYSTER NINA LAGERGREN FRAMTRAEDDE. ARTIKELN INLEDS MED ORDEN: EN KAMPANJ FOER ATT T VINGA DE SOVJETISKA MYNDIGHETERNA ATT AVSLOEJA SANNINGEN OM RAOUL WALLENBERGS OEDE... OPENNADES I LONDON PAA FREDAGEN AV HANS SYSTER NINA LAGERGREN.

ENLIGT RAPPORTER FRAAN SOVJETUNIONEN VAR WALLENBERG I LIVET 1975. I JANUARI BAD SVERIGE DEN SOVJETISKA REGERINGEN ATT AANYO UNDERSOEKA FALLET FOER ATT FAA KLARHET I EXAKT VAR OCH NAER WALLENBERG DOG, SKRIVER TIDNINGEN BL A OCH TILLAEGGER: FRAAN SOVJETISK SIDA SVARADE MAN ATT HAN DOG 1947 OCH ATT DET INTE FANNS MER ATT SAEGA I AERENDET.

I ARTIKELN NAEMNS OCKSAA ATT RAOUL WALLENBERGS INSATSER UNDER ANDRA VAERLDSKRIGET RAEDDADE LIVET PAA 30.000 JUDARZ.

RYDBECK

SVENSK LONDON KL 12.40

28249 SVENSK G
10590B UDSTH S

10590B UDSTH S

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

SVENSK WASHINGTON 1979-05-16

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL I, ANG WALLENBERGAERENDET. VAART CHIFFER 259.

P R I M O. STATE DEPARTMENT HAR FOERKLARAT ATT DET FOER DERAS DEL INTE MOETER NAAGOT HINDER ATT VI INTERVJUAR DE TRE DISSIDENTERNA OM WALLENBERG. DENNA INTERVJU FAAR I SAA FALL SKE PAA RYSKA, DAA DERAS ENGELSKA AER DAALIG. JAG HAR SAGT ATT JAG AER VILLIG ATT SJAELV GOERA DETTA. INTERVJUERNA KOMMER ATT SKE EN OCH EN, DAA DE TRE INTE FOEREFALLER VARA HAER I STADEN PAA EN GAANG. EN AV DEM SKULLE DOCK KOMMA HIT REDAN DENNA VECKA.

S E C U N D O. STATE DEPARTMENT VILL FAESTA VAAR UPPMAERKSAMHET PAA DE TVAA BRITTER SOM NYLIGEN FRIGETTS EFTER ATT HA AVTJAENAT STRAFF FOER NARKOTIKABROTT. DAA DE VISTAS I LAEGRET FOER UTLAENNINGAR, KANSKE KONTAKT MED DEM VORE EN IDE?

WACHTMEISTER

UTRIKESDEPARTEMENTET PB	Ärende:
Kopia till: Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2

SVENSK WASHINGTON 1979-0517

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL I, ANG WALLENBERGAERENDET. VAART CHIFFER 269.

P R I M O. VALENTIN MOROZ, EN AV DE TRE DISSIDENTER SOM AER KVAR I USA, BESOEKTE IDAG GENOM STATE DEPARTMENTS FOERMEDLING AMBASSADEN. HAERVID FRAMKOM ATT MOROZ VISSERLIGEN HOERT TALAS OM WALLENBERG, MEN ATT HAN VARKEN MOETT NAAGON SVENSK UNDER SINA FAENGELSEAAR (BL A I VLADIMIR, SEDERMERA I LAEGER NR 5 I MORDAVIEN?) ELLER TRAEFFAT NAAGON SOM I SIN TUR MOETT W. DE RYSKA POLITISKA DISSIDENTERNA HOELLS NUMERA STRAENGT AATSKILDA FRAAN EVENTUELLA UTLAENNINGAR (FAST M HADE I VLADIMIR STOETT PAA EN ENGELSMAN).

S E C U N D O. KONTAKT MED GINZBERG KAN INTE UPPRAETTAS FOERRAEN DENNE AATERVAENDER HIT MEDIO JUNI. STATE DEPARTMENT LOVADE ATT SOEKA ORDNA KONTAKT MED DEN TREDJE, BAPTISTEN DINS.

WACHTMEISTER

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1979-05-14

Departementsrådet Sven Hirdman
UTRIKESDEPARTEMENTET

INKOM UD
1979-05-18
AVD. D | GR. 2 | MÅL Ea H

FÖRTROLIG

Raoul Wallenberg
(1 bil)

Broder,

Tack för Ditt senaste chiffer rörande professor Friedmann. Jag skall snarast söka spåra honom för ett samtal.

I mellantiden vill jag inte underlåta att sända Dig ett klipp ur dagens Jerusalem Post om fru Lagergrens framträdande i London. Den israeliska pressen bevakar kontinuerligt och noggrannt turerna kring Raoul Wallenberg.

Många hälsningar!

Håkan Wilkens

P.S. Du säger i Ditt chiffer att vi skulle ha fått del av uppteckningen från Helsingfors och Ditt samtal med Paasikivi den 20 december. Detta torde ju ha varit fallet, och jag skulle uppskatta om Du ville låta sända en kopia hit med nästa kurir.

Adress
198, Hayarkon Street
TEL AVIV, Israel

Telefon
24 21 05-6

Telegram
Svensk

Telex
033 650

Bil. 1 till Amb:s i Tel Aviv
skr.nr. 1b1a1 19 79-05-14
Wilkens - Hindman
P 2 E

JERUSALEM POST
1979-05-14

Campaign under way to locate Swedish diplomat arrested by Soviets in 1945

By HYAM CORNEY
Jerusalem Post Correspondent
and Agencies

LONDON. — A Swedish woman called upon the Soviet Union on Saturday to reopen the case of her diplomat-brother, Raoul Wallenberg, who has been missing since he was arrested by the Russians in Budapest 35 years ago.

Wallenberg saved some 30,000 Jews during World War II and was reported by the Soviet authorities to have died in a Moscow prison in 1947 after his arrest in January 1945 on espionage charges.

Nina Lagergren told a press conference here that the arrest was a "cruel mistake" in the belief that her brother was a spy. "In any case, he was never officially accused of anything illegal," she said.

Lagergren said the Soviet Union had informed the Swedish government in 1957 — and as recently as last January — that Wallenberg died of heart failure in Moscow's Lubyanka Prison on July 17, 1947.

"But a considerable number of ex-prisoners coming back from the Soviet Union told my family and the Swedish government that they had either met Raoul Wallenberg after July 17, 1947, in various prisons in the Soviet Union or received information of his having been in such prisons after that date," she said.

She said that she and her family were very grateful for "the understanding and compassion shown by many people throughout the world. We take it as a sign that this matter cannot be laid to rest before all those concerned have done what they can to find the truth."

Speaking in the presence of representatives from the Swedish Embassy in London, whose government is backing her campaign, she added: "Raoul's arrest was a cruel mistake. Some of the Russian authorities at the time, though they never said so themselves, suspected him of some kind of espionage in Budapest. This was pure nonsense."

Wallenberg's case is now being taken up by a group of British members of Parliament headed by Greville Janner and Winston Churchill. Janner, who served as a war crimes investigator and is today a champion of human rights causes (and in particular Soviet Jewry) described Wallenberg as "a tremendously courageous man." No one, he said, "had ever believed the Russian story about his death.

"His family, the Swedish nation, and all who care for human rights are entitled to full information," Janner said. Janner and Churchill will be sponsoring a House of Commons motion calling on the Soviet authorities to release Wallenberg or evidence proving his death. At least 100 MPs from all parties are expected to sign within the first few days.

If Wallenberg is still alive, he would be 67. His mother, who was 88, and his step-father, 94, died only a few months ago.

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD
21 MAJ 79 14 29

DNR 47:A 458
HP 1 Em

Kab sekr
Pol ch
Pol II

Press

Jödahl vidit.

Inkop: Dr ges klipp P 2 a

CC

SM

Pol

SVENSK LONDON 1979-05-21

CABINET STOCKHOLM

458. FOER POL OCH PRESS. RE ARTIKEL I THE STATESMAN.

VILL FAESTA UPPMAERKSAMHETEN PAA EN ARTIKEL I THE STATESMAN 18 MAJ MED RUBRIKEN ''EFTER MER AEN 30 AAR AER MYSTERIET FORTFARANDE OUPPKLARAT. VAD HAENDE MED WALLENBERG?'' ARTIKEL FOERFATTAREN AER MAURICE SAMUELSSON, JOURNALIST VID FINANCIAL TIMES, SOM ASSISTERADE RAOUL WALLENBERGS SYSTER NINA LAGERGREN I SAMBAND MED HENNES PRESSKONFERENS I LONDON NYLIGEN.

RYDBECK

SVENSK LONDON KL 14.30

Avsändningsort
Kabs Leifland, IB

Ärende
Raoul Wallenberg

Datum
1979-05-21

Avd P | Grupp 2 | Mål Ell 1

Ex t: Utrikesministern Gullers, SB
Polchefen
Ch Pol I

Adress
Svensk
MOSKVA

Text
Ryding från Leifland.

Primo. Under secundo texten PM i dag om besök Jakovlev.

Secundo. Cit Den sovjetiske .... inställning. Slutcit.

Cabinet

Den sovjetiske ambassadören, herr Jakovlev, besökte mig idag på egen begäran för att höra om den kinesiske vice premiärministern Geng Biaos nyligen avslutade besök. Jag lämnade ad usum Delphini en del informationer. Icke oväntat var herr Jakovlev särskilt intresserad av Geng Biaos uttalanden om Sovjet och de sovjetisk-kinesiska förbindelserna.

Innan Jakovlev gick bad han att få lämna ett muntligt och inofficiellt meddelande. Därefter läste tolken från en lapp upp följande:

"I samband med artiklarna i svenska pressen rörande Raoul Wallenbergs fall vill jag rikta uppmärksamheten på att det sovjetiska svaret i detta ärende är slutgiltigt. Som påpekas i denna sovjetiska promemoria av den 24 januari är påståendena om att Raoul Wallenberg skulle ha befunnit sig i Sovjet så sent som 1975 felaktiga.

Vilka som helst nya försök att insistera på Raoul Wallenbergs frigivande kan inte ge något nytt, därför att Raoul Wallenberg avled i juni 1947, såsom den sovjetiska regeringen redan år 1957 meddelat officiellt till Sveriges regering. Strävandena i vissa kretsar i Sverige och andra länder att återigen

upphetsa Wallenbergs fall har till syfte att skada de goda grannrelationerna mellan våra länder."

Jag svarade herr Jakovlev att den svenska regeringen inte kunde betrakta det sovjetiska svaret från 1957 som slutgiltigt. I svaret sas t.ex. att ett dokument påträffats som det finns grund betrakta såsom hänförande sig till Raoul Wallenberg. Det sägs vidare i svaret att den slutsatsen bör dragas att Wallenberg avled i juni 1947. Den svenska regeringen hade upprepade gånger framhållit att den förbehöll sig rätten att till den sovjetiska regeringens förfogand ställa det ytterligare material om Wallenberg som bedömdes vara av betydelse för den fortsatta undersökningen i Sovjet. I ett pressmeddelande 1. oktober 1965 hade den svenska regeringen t.ex. understrukit att den skulle komma att följa denna fråga med stor uppmärksamhet och att nya upplysningar kunde komma att motivera ytterligare åtgärder. Samma inställning hade kommit till uttryck i regeringens kommentarer efter det sovjetiska svaret den 24 januari i år. Regeringen betraktar inte Wallenbergs sak som utagerad i och med det sovjetiska svaret, hette det i detta pressmeddelande utan kommer att fortsätta ansträngningarna att skapa full klarhet om hans öde.

Jag underströk också för Jakovlev att den svenska regeringen naturligtvis inte hade något ansvar för vad pressen i Sverige skrev, och ännu mindre kunde kontrollera vad den utländska pressen skrev.

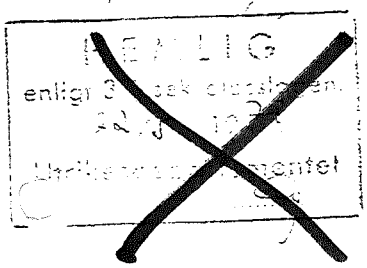
Jakovlev kommenterade inte närmare vad jag sagt utan upprepade blott att vad han sagt var den sovjetiska regeringens inställning.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Depr Hirdman, GN

PROMEMORIA

1979-05-22

ex t:
utrikesministern
kabinettssekr.
Hirdman
Carlgren
amb. Moskva (nr.)
amb. Tel Aviv (nr.)

STRÄNGT FÖRTROLIG

Samtal med Kalinski i Wallenberg-ärendet

Jag hade den 21 maj på tjänsterummet ett samtal med Abraham Kalinski i Wallenberg-ärendet. Kalinski hade för några veckor sedan sagt till vår ambassad i Tel Aviv att han var intresserad av ett nytt samtal med oss. Vid ett telefonsamtal med honom under hans tillfälliga vistelse i München för tio dagar sedan gjorde jag upp om att han skulle besöka mig. I övrigt sammanträffar Kalinski under sitt Stockholms-besök med några svenska journalister såsom Ingemar Lindmarker, Svenska Dagbladet, Disa Håstad, Dagens Nyheter och Erik Sjöqvist, Expressen samt med historikern Hans Villius. Han träffar även idag den 22 maj fru Nina Lagergren och professor Guy von Dardel. Imorgon återvänder han till München varifrån han sedan reser hem till Haifa den 7 juni. I Stockholm har han bott på hotell Vasa (rum 28), i München är han anträffbar på telefonnr 4989-176349, i Haifa på telefonnr 972-4926294.

Kalinski hade vid gårdagens samtal inte mycket nytt att komma med.

1. Han uppgav namnen på två för mig nya personer som skall ha sett Wallenberg under åren i Vladimirfängelset.

- Alexander Volfin, som tidigare tjänstgjort hos Madame Kollontaj. Enligt Kalinski arbetar nu Volfin, som är yngre än Kalinski, på servicebyrån på hotell Moskva i Moskva. Volfin skall ha arresterats 1948 och 1955 ha transporterats med Wallenberg från Alexandrovski Central till Vladimirfängelset.

- Jurij Sjuchevskij, son till en känd ukrainsk nationalistledare och gerillakämpe.

2. Kalinski uppgav denna gång att han själv sett Wallenberg redan i fängelset i Verchneuralsk 1951.

3. Kalinski uppgav att Kaplan arresterats i februari efter det att Kalinski återgett hans namn i en rysk emigranttidning i USA. Kalinski hade själv sett till att denna tidning hade kommit till sovjetiska generalkonsulatets kännedom i New York. Hans avsikt med detta var att övertyga ryssarna om att det fanns trovärdiga uppgifter om personer som hade sett Wallenberg. Kalinski trodde för egen del att Kaplan nu satt i fängelse i Moskva - antingen i Ljubljanka-fängelset eller i KGB:s datja - snarare än i något fängelse i Ural, såsom uppgivits för hans dotter. Kalinski sade sig vara övertygad om att Kaplan verkligen sett Wallenberg och att denne velat förmedla ett budskap genom Kaplan.

4. På min fråga om det nya vittnet Protassov i Israel sade Kalinski att denne var mycket rädd för att få sitt namn publicerat i pressen eftersom han fruktade att detta skulle kunna leda till motåtgärder mot hans moder i Moskva. Protassov befann sig nu i en otillgänglig del i Israel där Kalinski f.n. inte kunde få kontakt med honom.

5. Vid samtalet överlämnade Kalinski till mig en fotokopia av general Kuprijanovs manuskript från fängelseåren, betitlat "Dikter skrivna i fängelset 1950-56". Manuskriptet innehåller inga informationer om Wallenberg men väl om förhållandena i sovjetiska fängelser. Kuprijanov är enligt Kalinski angelägen om att manuskriptet publiceras. Den 69-åriga Kuprijanov lär inte vara rädd för följderna.

6. Kalinski berättade att han den 25 april i Israel uppsökts av en person som uppenbarligen tillhörde den polska säkerhetstjänsten. Under förebärande av att överlämna ett budskap från

några av Kalinskis polska vänner hade han sagt att Kalinski borde sluta med sina aktiviteter i Wallenberg-ärendet. Kontakten hade ägt rum på en polsk banks kontor i Tel Aviv, Bank PKO, genom vilken Kalinski till i höstas hade fått sin pension från polska staten. Efter sammanträffandet på banken hade Kalinski genom kontakter vid den israeliska säkerhetstjänsten fått klarlagt att mannen verkligen torde ha varit säkerhetsagent. Innan de skildes åt hade denne person lämnat Kalinski ett telefonnummer i Wien dit han kunde ringa om han ville hålla fortsatt kontakt. Telefonnumret är 657589 och går till det sovjetiska bilexportföretaget i Wien.

7. Flera gånger under samtalet underströk Kalinski att han höll kontakt med den israeliska säkerhetstjänsten. Han var själv ej rädd men undvek nu att såsom tidigare besöka Östeuropa.

8. Kalinski ansåg att man måste försöka få till stånd större publicitet i Wallenberg-ärendet. Han menade att påtryckningar var det enda språk som ryssarna förstod. Hans förslag var nu att en särskild Wallenberg-kommitté i Sverige borde anordna en presskonferens med deltagande av alla de personer som haft kontakt med Wallenberg under fängelseåren och nu befann sig i väst, dvs. förutom han själv, Mülle, Brugger, Goaze m.fl. I samband därmed borde man även uppge namn och adresser på personer i Sovjetunionen som haft kontakt med Wallenberg, allt i syfte att övertyga ryssarna om att man satt inne med säkra bevis för att Wallenberg levde eller åtminstone inte hade dött 1947. Vad gällde sådana aktioner hänvisade jag honom till kontakter med Wallenbergs familj. Jag nämnde även paret Lantos i USA. Kalinski sade sig förstå att den svenska regeringen kanske måste handla på ett annat sätt. Han tyckte dock uppenbarligen att vi borde vara mer påstridiga gentemot ryssarna.

9. Kalinski uttalade sig uppskattande om Erik Sjöqvists bok om Wallenberg som han sade stämde beträffande de flesta sakförhållanden. Däremot var han kritisk mot makarna Villius bok och bitter över Ingemar Lindmarkers personkarakteristik av Kalinski själv i Svenska Dagbladet för drygt en vecka sedan.

10. Kalinski sade att han ägnade all sin tid och allt sitt intresse åt Wallenberg-ärendet. Han hade haft flera utgifter för resor, telefonsamtal m.m. i denna sak. Samtidigt påpekade han att han hade begränsade ekonomiska resurser. Jag sade honom då att han via ambassaden i Tel Aviv kunde skicka mig en lista över utgifter som han ansåg sig ha haft i Wallenberg-ärendet för vår skull. Jag skulle därefter se om vi kunde gottgöra honom till en del.

Jag kom överens med Kalinski att vi skulle fortsätta att hålla kontakt med honom via ambassaden i Tel Aviv.

Sven Hirdman

Avsändningsort

Pol I, depr Hirdman, GN

Ärende

Datum
1979-05-22

Avd	Grupp	Mål
A	2	Eu 7

Adress
Svensk

TEL AVIV

Text

Wilkens från Hirdman. Re Wallenberg-ärendet.

Primo. Med nästa kurir får Du en uppteckning av mitt samtal igår med Kalinski. När Du läst denna skulle jag vilja att Du tar en ny kontakt på kvalificerad nivå med israeliska UD alternativt israeliska säkerhetstjänsten för att få ett nytt personutlåtande om Kalinski. Anledningen till att jag frågar om detta är att det i vissa journalistkretsar i Stockholm cirkulerar uppgifter, troligen härrörande från Wiesenthal att Kalinski skulle vara någon slags KGB-provokatör. Liknande uppgifter lär också komma från Radio Liberty i München. Jag tror inte själv på dessa påståenden även om det som jag antytt tidigare finns en del mystiska omständigheter i Kalinskis vittnesmål.

Secundo. Med samma kurir sänder jag ett ex av upptecknigen från vårt samtal med Kalinski i New York den 20 december.

Cabinet

ORGANISATION EUROPÉENNE POUR LA RECHERCHE NUCLÉAIRE
EUROPEAN ORGANIZATION FOR NUCLEAR RESEARCH

SIÈGE: GENÈVE, SUISSE

Adresse postale/Postal address

CERN
CH 1211 GENÈVE 23
SUISSE/SWITZERLAND

TÉLEX: 23698 CH
TÉLÉGRAMMES: CERNLAB-GENÈVE

TÉLÉPHONE: GENÈVE (022)
Direct: 83 /83 /83
Central/Exchange: 83 61 11

Geneve den 18 maj 1979.

INK 226/382

1 JUN 1979

1979-06-13 Pol I, depr Hirdman, es skr tit

Pol

Kabinettssekreterare
Leif Leifland
Utrikesdepartementet
Fack
Stockholm 161 21
Suéde

Votre/Your ref. Notre/Our ref.

Samtal 7/12 - 78 med G. von Bonsdorff. Tyst kom tanken tanken ekspeditionen i. Annars helt orealistisk.

Broder!

Som Du vet har jag sedan någon tid sökt genom ryska ambassaden få kontakt med de ryska myndigheterna för att på inofficiell väg få ytterligare upplysningar om Raoul. Mitt senaste försök i den vägen är ett brev till ambassadrådet Rymko, som jag bifogar för Din information. Som Du ser föreslår jag att en liten grupp skall resa till Moskva för att där bilda sig en första uppfattning om omfattningen av det ryska materialet, och på grundval av denna kunna planera ett senare, mera ingående studium i detta.

Likaväl som Du är jag naturligtvis medveten om att chansen är ytterst liten att efter alla officiella förnekanden att det finns ytterligare material - som vi är medvetna om naturligtvis måste finnas - det skulle vara möjligt att få tillgång till det på en sådan inofficiell väg.Samtidigt tycker jag att vi inte bör en sådan väg ligga oprövad, om den inte på något sätt sätter käppar i hjulet för andra åtgärder, vilket jag har svårt att inse att den skulle kunna göra.

För det mycket osannolika fallet att det i alla fall skulle bli napp från rysk sida blir det säkert tid att tänka över vilken sammansättning en sådan grupp skulle ha. Sven Hirdman skulle naturligtvis vara ovärderlig om han kan avvaras, eftersom han dels behärskar materialet i UD och dels det ryska språket, som annars blir en svår stötesten. Annars kanske vi i varje fall kan få hjälp med pålitlig och kunnig tolk?

En av de andra vägar som behöver prövas på nytt, enligt vår åsikt, är en amerikansk aktion. En officiell hänvändelse från UD skulle säkert vara mest verkningsfull. Om en sådan inte kan komma i fråga f n förefaller det mig finnas all anledning att reaktivera min mors hänvändelse till Kissinger 1973, särskilt som denna synes ha fått ett mycket positivt mottagande inom State Department, även om slutresultatet blev negativt. Med den nya administrationen och dess tonvikt på "Human Rights" borde utsikterna vara goda.

Jag har därför utarbetat bifogade utkast till en skrivelse och jag vore tacksam för Din kritik och Dina kommentarer. Jag vill också övertyga mig om att en sådan hänvändelse från vår sida inte som skett någon gång tidigare möts med kalla handen av UD, när det kommer en förfrågan från amerikanerna om en sådan aktion är önskvärd.Efter det negativa ryska svaret i januari finns det väl inte nu något motiv att

annat än välkomna en amerikansk aktion av något slag för att bryta dödläget. Jag räknar därför med att UD eller ambassadör Wachtmeister är beredda att stödja vår hänvändelse, men vill gärna ha det bekräftat.

Som Du vet är Per Anger - i sin egenskap av privatman och en gång nära vän till Raoul - i kontakt med oss i Raouls sak, och hans kunskaper, erfarenhet och omdöme är oss till stor hjälp. Vi är naturligtvis medvetna om att han i denna sak måste hålla sig inom de befogenheter som UD fastställt, i varje fall tills han pensioneras.

Om det blir ett positivt gensvar på vår förnyade vädjan till State Department, och om UD ställer sig välvillig till en amerikansk aktion men inte vill officiellt identifiera sig med en sådan, förefaller det mig dock vara ändamålsenligt att Per Anger om möjligt kunde kopplas in som en kontaktman med State Department.

Jag vore Dig tacksam för Dina kommentarer och förslag i dessa frågor, och helst så snart Du kan finna tid för det.

Med hälsningar

Guy von Dardel

P S Jag är i CERN i Geneve de närmaste månaderna för min forskning och kan nås i CERN på telefon 22-832705 och hemma på 22-531619.

UTKAST

The Secretary of State
Mr Cyrus Vance
State Department
Washington, DC

Dear Mr Secretary,

I am the half-brother of Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat who went on a humanitarian mission to Budapest in 1944 to save the remnants of the Hungarian Jews from extermination, and was afterwards taken in charge by the Russian troops in January 1945. He is still as far as we know alive in Russian prisons.

My mother, Mrs Maj von Dardel - who is also Raoul's mother - wrote to your predecessor, Mr Kissinger, on May 4th 1973 to enlist his aid to clarify the fate of her son, and he is still alive - if to return him to liberty.

An American action would seem quite appropriate since Raoul Wallenberg accepted his humanitarian mission on the initiative ~~of~~ and with the financial support of the United States through ambassador Herschel Johnson. For obvious reasons the mission had to appear to the Germans as a purely Swedish initiative.

Although the appeal of my mother was not acted upon by Mr Kissinger we have recently learnt, from released State Department documents, that it met with support from inside the Department, where detailed plans for an American action had been worked out.

My mother died in March this year without knowing the fate of her son. My sister and I are trying to follow up possible lines of action in close collaboration with the Swedish Foreign Office, and with the aid of many warmhearted persons in Sweden and in several other countries, to whom the undeserved detention in prison of one

take
of the few, who dared to effective countermeasures against the "Holocaust", constitutes one of the great injustices of our time.

Our conviction that Raoul may still be alive in Russian prisons has lately been confirmed by new evidence, in particular fro Jewish dissidents who have left the Soviet Union. This evidence was found sufficiently convincing to form the basis for a note from the Swedish Foreign office to the Soviet Ambassador in Janua Unfortunately the Soviet answer later in the same month merely repeated previous Soviet statements, first made by Foreign Minist Gromyko in 1957, to the effect that Raoul had died by a heart att in a Soviet prison in July 1947. This assertion is however contradicted by a host of evidence, apart from the more recent ones, th he was alive at least late in the 1950's.

The Swedish government has also declared that it does not consider the matter as closed and will continue its attempts. Howeve in view of the recent Soviet answer, an American action is probab even more appropriate, e g of the type considered by the State Department after the appeal of my mother. The negative answers given repeatedly to the Swedish governnent need not be relevant for such an action, and the United States may have other channels and other means of pressure than those at the disposal of the Swedish government, as examplified by the recent successful liberation of the 5 Soviet dissidents.

We all who are deeply concerned about the fate of Raoul Wallenberg therefore ask you to reconsider in a positive way the appeal of Raoul's mother to Mr Kissinger!

Very sincerely yours

Guy von Dardel

Guy von Dardel
Professor
Gyllenkroks allé 19

222 24 Lund, den 27 april 1979.

Ambassadrådet E Rymko
Sovjetryska Ambassaden
Stockholm

Herr Ambassadråd!

I början av december förra året besökte jag Eder för att diskutera möjligheterna till fördjupade studier om min halvbror Raoul Wallenberg under utnyttjande även av det dokumentmaterial som finnes i Sovjetunionen, och föreslog ett forskningssamarbete som utan förutfattade meningar skulle studera det tillgängliga materialet.

Efter de nya uppgifter som på sista tiden framkommit och som föranledde den svensk ryska notväxlingen angående Raoul Wallenberg i januari månad framstår en sådan förutsättningslös vetenskaplig undersökning som i högsta grad nödvändig för att få större klarhet rörande Raoul Wallenberg, och därmed undanröja en svår belastning på de svensk-ryska förbindelserna.

Av avgörande betydelse för att nå denna klarhet är det material om Raoul Wallenberg som insamlats från sovjetiskt håll eller som finnes i sovjetryska arkiv av olika slag, och på vilket den sovjetryska regeringen grundat sina bedömningar. Detta material har hittills icke varit tillgängligt för svensk forskare annat än genom de mycket kortfattade hänvisningar som förekommit i sovjetryska noter och andra skrivelser.

Vid ett besök på ambassaden i februari framförde jag därför på nytt den svenska forskargruppens önskan att få ta del av de ryska materialet om Raoul Wallenberg till 1:e ambassadsekreterare P Kuguljenko. Denne skulle informera Eder om förslaget och ställde ett svar i utsikt.

Både av mänskliga skäl, och eftersom det rör sig om en av de verkligt stora humanitära insatserna till förmån för en betryckt befolkningsgrupp under andra världskriget, är ytterliga re ansträngningar nödvändiga för Raoul Wallenberg.

Min syster och jag ser det som vår uppgift att fullfölja våra föräldrars oförtröttliga kamp för att få klarhet i hans öde och om möjligt få honom tillbaka. Det ligger en djup tragi i att våra föräldrar gick bort utan att ha fått se ett resulta av sina ansträngningar.

Vi hemställer därför att med den ryska regeringens medgivan de få sända en inofficiell forskargrupp till i första hand Mos va. Denna skulle i en första fas under en kortare period, ca 2 veckor, få en uppfattning om omfattningen och arten av det sovjetiska materialet om Raoul Wallenberg.

I en senare fas skulle detta material bli föremål för ett närmare studium och analys i samarbete med ryska forskare och ämbetsmän.

Den svenska gruppen skulle bestå av ca 5 personer, och skulle, förutom mig själv vara forskare inom nutidshistoria oc experter på olika faser av komplexet.

Jag får utbe mig ambassadens förmedling för att gruppen skall nå de rätta myndigheterna och kontakterna i Moskva och få tillgång till det för Raoul Wallenbergfallet relevanta materialet.

Jag får också be Eder att översända erforderliga visumformulär för ifyllande.

Med utmärkt högaktning

G von Dardel
Professor

SVERIGES AMBASSAD

MOSKVA

1979-05-25

1979-05-31 Pol I
depr Hirdman, GN
a+b t Leifland
Hirdman + amb. New Delhi (u.n.)
b t riksantikvarie Pålsson
intendent Isaksson,
Historiska Muséet
Exp. 31.5.79/Eg

Departementsrådet Hirdman
Utrikesdepartementet

INKOM UD
1979-05-28
AVD. P | GR. 3 | MÅL Eu 1

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Intervju med Georg Stein
(1 bil.)

Broder,

Vid mitt besök hos Simon Wiesental i Wien förra våren fick jag uppgift om en tysk vid namn Georg Stein, självutnämnd expert i frågor om rövade sovjetiska konstskatter, som vid resor i Sovjet fått vissa tips om Wallenberg. Marc Giron fick instruktion att höra Stein, men samtalet gav föga nytt.

./. Nu har Literaturnaja Gazeta intervjuat Stein, och för fullständighetens skull översänder jag härmed artikeln, även om den naturligtvis inte ger något i vårt ärende. Jag sänder den också direkt till Giron.

Hjärtliga hälsningar
Till.
Jan Lundvik
Jan Lundvik

Postadress
Mosfilmovskaja 60
MOSKVA

Telefon
147 90 09

Telegram
Svensk
Moskva

Telex
7408
7410
7851

Bil. handskrev Landvik
Kirkman 79-05-25 P2 F.1

AN FRG CITIZEN FROM THE VILLAGE OF STELLE

By Yulian SEMYONOV,
Literaturnaya Gazeta correspondent

In the spring of 1944, a group of four--two high-ranking Wehrmacht headquarters' officers, the vice-president of Königsberg's Chamber of Commerce Robert Stein, and his daughter Dorothea-Luise, an assistant of Professor Rude who was responsible for the Amber Chamber exposition, then on display in Königsberg's castle--got together in Rauschen at Gördeler's villa. The latter was one of the leaders of a conspiracy against Hitler.

The officers reported on the situation at the front, and familiarized Stein and his daughter with certain secret documents, signed by Rosenberg and Himmler, concerning the transshipment of all works of art from the Soviet Union and Poland to the Reich.

It was then that Robert Stein remarked bitterly, and quietly, as if speaking to himself: "Whoever of us survives must see to it that the treasures the nazis stole from the Russians are returned to them. Only so can we expunge the disgrace Hitler brought upon us."

All the participants of that gathering perished: the father and daughter were led out into the yard by SS men and shot: Robert Stein had proposed that Königsberg be surrendered to the Red Army so as to avoid unnecessary bloodshed. The two Wehrmacht headquarters' officers were hanged.

Only Stein's son, Georg, remained alive. He was taken prisoner, and that's what saved his life.

"On returning from Russia," G. Stein recalled, "I realized I was all alone. But I hadn't forgotten father's and sister's oath, though I was able to fulfil it only towards the end of the sixties. I first had to save up some money to be able to make the necessary investigations, and I worked on my father-in-law's farm."

I am sitting in G. Stein's house where he lives with his wife in the village of Stelle, not far from Hamburg; Sea-wind darkened timber beams, whitewashed walls--a real hanse--and am listening to his account. Like most people when excited, he speaks quickly, sometimes confusing events, jumping from one episode to another.

On learning that the Amber Chamber had not yet been found, Georg Stein went to Hamburg, and told a lawyer acquaintance of his all about his father and sister. The lawyer introduced Stein to Countess Marion Dönhoff, publisher of the newspaper Zeit. The Countess began to help him, and he started working on a project he hasn't given up to this day.

"I once came across a newspaper item to the effect that certain "Baltic archives" had been discovered at the Göttingen University's library. I also learnt that the "Archives of Prussian Culture" were in West Berlin. It was there that I came upon a strand of the very tangle that again led me to Göttingen. Documents clearly indicated that the archives of Tartu, Tallin, Novgorod and Smolensk, in all about eighteen thousand files, were hidden there. I began the quest cautiously, from afar, for there's no denying, many don't share my late father's views. I queried the local authorities as to whether they really had the Smolensk's archives. They replied that there was no record of any such archives in their inventories. I then purchased copies of thirty thousand documents on Rosenberg and his gang from US archives. A study of the latter revealed that the archives of Smolensk, which were of great historical value, had been moved out by Rosenberg. While I was working in Göttingen, I met an old friend of my father's, a certain archivist Fostreuter from Königsberg. He helped me photograph four thousand files from Tallin's archives. I was thus on the distant approaches to the Amber Chamber mystery."

"Did you really find any traces there?"

"No, but I discovered that there were archives which were being hidden. I had to 'sneak' up to them. No matter what one undertakes, one must find a way of operating in the open, otherwise all paths are blocked. I told the archivists I was particularly interested in criminals of the Middle Ages. This ruse gained me access to historical documents. The local people became accustomed to me and I began making a study not only of 'criminal cases and proceedings' but of such priceless things as city founding charters, documents on Narva, and so on. My most fortunate find then were the treasures of the Kievo-Pecherskaya Lavra.

"I made no public announcement of this at first. In my kind of work one must learn not to rush things, to bide one's time. I wrote an official request for information on the Amber Chamber. I was told that there was no information of that kind, and that there was no record of any files from Königsberg in FRG archives.

"Only after that did I organize the handing over of the Kievo-Pecherskaya Lavra's treasures to the Soviet Union. The FRG press then began to write that Stein was doing noble work. A few weeks later I received a letter from the archives offices in Freiburg: 'We shall be glad to help you in your search for the Amber Chamber.'."

...By then Stein already had a good deal of material on the Amber Chamber. He had managed to trace the day-to-day fate of that invaluable work of art. So what did he know? Firstly, that the Amber Chamber had been brought to Königsberg in November 1942. Archivist Fostreuter helped Stein find a memorandum by Königsberg's architect Henkensiefken to the effect that the Amber Chamber was stored in the castle's southeastern wing, on the third floor. In February 1944, a fire broke out in the castle, and raged all night. After that the Amber Chamber was moved down to the basement and prepared for evacuation: it remained there right up to August 3, 1944, when the Allies launched one of their heaviest air raids.

"Perhaps the Amber Chamber was destroyed during that raid?"

"No, it wasn't. There are two witnesses: the first was architect Henkensiefken who was responsible for repairs of the castle after the raid. He testified under oath that he had seen the Amber Chamber in the basement. The other witness is Professor Gerhard Strauss who is now living in the GDR. The only thing that was destroyed were the Amber Chamber's mirrors. Everything else remained intact. From the destroyed castle the Amber Chamber was transferred to the basement of the Neurosgernekirchen, and from there it was to be shipped to the Third Reich."

"So who shipped the Chamber out? How? When?"

"As I've already said," Stein continued with a smile, "my job develops self-control, one learns to bide one's time. That's why I again recall my trip to the Soviet Union. The museum staffers in Pushkin and Gatchina voiced the following assumption: "Not only the Amber Chamber had been shipped to Königsberg; Rosenberg's people had stolen a large amount of diamonds and gold and pearl articles. Some of those articles were later found in Switzerland. That's one direction in which the search may be conducted. The other is connected with the amber collections that were kept at the Königsberg University. If any trace of them turns up, then the search should be continued so as to determine, how, along what route and by whom those treasures had been shipped to the Reich."

Stein learnt that when Königsberg was being bombed, the University's collections of amber articles were crated and hidden away in the same basement where the Amber Chamber was kept. From that point on all traces of the collections and Chamber seemed to have been lost. Some people then even began to say: "Oh that Stein is imagining things. He once had a stroke of luck with the treasures of the Lavra, but that's probably his only piece of good fortune."

...Two years ago, construction of a new building for the local university's geological department was completed in Göttingen. Moving into the new building, the students dragged over a good many old, dust-covered crates that had been stored away with a lot of other junk in the basement of the University's old building. The crates were heavy and dirty. They were opened, and it turned out they contained amber articles. Stein was summoned, and he concluded that those articles belonged to the Königsberg University. A bit later two more amber collections were found--they were also from Königsberg University. Thus, reasoning logically, the Amber Chamber had also been moved out of the Königsberg University's basement when the University's amber collections were taken out of there.

"Is there any proof of that?" I asked.

"It's quite obvious. When I began investigating into the history of the evacuation of those collections, a noteworthy circumstance came to light. A certain Professor von Andreä was working in Göttingen, a lone, old man, who even slept at the University. It turned out he had formerly lived in Königsberg, had taught at the University there, and at the same time had been an SS man in the rank of Standartenführer, a staunch nazi.

In the fall of 1945 this very man happened to be in the British occupation zone in Germany, in Lower Saxony, not far from Göttingen, at the site of the 'Vittekind' salt mine. The very mine in which the nazi army's secret ammunition depots were housed as of the beginning of 1938. Then, as allied air raids were stepped up, an order was received that the university's most valuable libraries and archives be hidden there. And as of 1944, the hitlerites started storing away there valuables and treasures which had been stolen in the Soviet Union, hiding the contents of twenty-four railway cars in the adits.

"A secret document was unearthed signed by Obersturmbannführer SS Ringl, dated January 15, 1945, which reads: "The operation regarding the Amber Chamber has been completed. It was deposited in 'VS'. Those two letters definitely stand for 'Vittekindschacht'."

"Aren't you too categoric about that? Those letters might well stand for something else?"

"It was namely at that mine that Professor von Andreä turned up in September 1945 in the company of a British officer. A good many crates were brought up from the mine, including the Königsberg amber collections, books and archives. However, when but 15 crates remained in the mine, an explosion took place on September 29, 1945; the water and rocks which rushed into the mine shut off all access to the crates with the Amber Chamber."

The newspaper Zeit quotes lines from Rosenberg's letter dated February 22, 1945: "The Amber Chamber has to so be preserved that any successor government of the Imperial Government can use it as a bargaining means."

That means that at the end of February 1945 the Amber Chamber was already hidden away within the Reich. Who then arranged an explosion at the mine when the successor government's bargaining with the Allies hadn't worked out? Was a thorough investigation conducted? Did the investigators manage to establish who had benefited most from the explosion? Who had been at the mine all the while, from the first days of the search and up to the explosion? Had von Andreä known that the crates which were brought up from the mine contained the Königsberg University's amber collections? Yes, he knew. Why then didn't he tell anybody about that to the very day of his decease? Why were they left lying for more than thirty years amidst some junk in the Göttingen University's basement? Perhaps because von Andreä realised that those collections might point the way to the Amber Chamber?

When I parted with Stein, he gave me several addresses: "Please, try and meet those people. Much depends on them."

I went to see Professor Niels Diderichs.

"I intend to set up a special committee," he said. "Scientists, diplomats and people from the finance ministry have to be drawn into it, because an expedition to the mine will run into more than one and even two million marks. But we need absolute proof that the crates which were buried in the mine as a result of the explosion really contain the Amber Chamber. Otherwise Stein and his project might be discredited. I would like you to familiarize yourself with an official reply I received from the Secretary of State of the FRG Ministry of the Interior von Schöler to an enquiry of mine on this matter: "Contacts with authoritative bodies in Lower Saxony, as well as with Georg Stein, who is devoting himself to this considerable and meritful quest on his own initiative, do not afford sufficient assurance that the Amber Chamber is in the blocked up Vittekind mine. That's why no decisions have as yet been adopted to dig up the hidden treasure--the high cost of the operation is also of no small consideration. The Federal Government intends to undertake a search for the Amber Chamber."

"We have helped and will continue to help Stein in his quest," Countess Dönhof said to me. "By the way, our journalist Eckart Klesmann is doing much to enhance our efforts."

I also met with the counsellor of the Ministry of the Interior Mr. Gasner.

"We are trying to help Stein," he told me. "But being of a legal profession, we insist on proof. A missing link has yet to be clarified: what was the course of the Amber Chamber if we assume that it was indeed moved out from Königsberg to the vicinity of Göttingen?"

A few days later Mr. Gasner called up the Literaturnaya Gazeta's offices in Bonn: "Please, write down the following information which may prove of interest: three ships--the Wilhelm Gustlov, the Goya, and a smaller one, the Brandenburg put out to sea from Königsberg towards the end of 1944. As to the first two vessels, your Polish colleagues made a search there, but the Brandenburg, according to some new data of ours, carried the contents of a railway car which had to be delivered to Göttingen. Maybe that is the missing link?"

... The search is very difficult. In his day Rosenberg formed a special "headquarters" for the removal of valuables from occupied countries in Europe, so that they could be exhibited in Adolf Hitler's museum which was to be built in Linz.

The "headquarters'" staff numbered 350 art experts, librarians and archivists who wore Wehrmacht uniforms, and operated under General Utiqual, a fanatical hitlerite. In April 1944, when the Third Reich was falling to pieces, Utiqual drew up a memorandum regarding the removal of Great Britain's paintings, libraries and archives, following Hitler's victorious invasion of London.

It was namely Rosenberg's "headquarters" that handled the shipment of the archives of Novgorod, Narva, Tallinn, Riga, Tartu, Vitebsk, Smolensk, Mogilyov, and Minsk to the Third Reich. The one "Central Group" alone, which was stationed in Byelorussia in 1944, shipped out four million books from Minsk.

The "Queensburg" squad under Count Solmes plundered palaces in Tsarskoye Selo and Gatchina. Apart from the Amber Chamber, they stole 650 icons from Peter the Great's collections, much furniture and china.

The picture galleries in Kiev and Kharkov were also plundered. A nazi document drawn up on September 12, 1944, indicated: "Ancient icons, works by 16th-18th century Dutch, German and Italian masters, and paintings by most outstanding 18th-19th and early 20th century Russian artists were shipped out."

One of Rosenberg's close associates, an Arno Schickedants, worked out a plan for the arrangement of secret caches in which the stolen valuables were to be hidden. The "objects for bargaining"

had to be reliably hidden, and only a close circle of "informed" persons were to be supplied with a key to the treasures. In April 1945 Schickedants shot himself, without obviously divulging the secret of the hidden treasures.

... I had an occasion to meet with SS-Obergruppenführer Karl Wolff, former chief of Himmler's personal headquarters.

"Yes, I heard of the Amber Chamber. But Himmler, as is known, was planning to create an 'oasis' for SS members in East Prussia."

(Was that an attempt to divert our attention from the search at the Vittekind mine?).

"Wasn't the 'oasis' to be sited in Franconia?"

"I don't remember."

But we do...

...Scientists are quite sure that the water which flooded the Vittekind mine cannot damage the Amber Chamber, if it is really hidden there. So an attempt can be made with the help of special probing techniques to determine whether the amber is lying in the blocked up mine.

I put in a call to Passau, to Louis Brasch's Institute which claims to specialize in underground and underwater cache investigations. I asked Brasch to get in touch with Stein. I don't yet know the results of their talks. However, since the Federal Government has announced its readiness to assist in the search for the Amber Chamber, perhaps it would be a good idea to establish contacts with Soviet geologists? The mines in Donbass, blown up and flooded by hitlerites, were brought back to life by our specialists. To my mind, cooperation between Soviet and West German scientists in this matter would contribute to understanding and confidence between our two countries.

In conclusion I might note: Georg Stein has at present tackled new "aspects" in his search. It's too early to write about them, since all the relevant materials and documents have not yet been collected. I believe the next few months will yield fresh facts regarding the destiny of a number of priceless works of art which disappeared in 1944, but, as it turns out, not tracelessly.

From Bonn.

(Literaturnaya Gazeta, May 1. In full.)

1979-05-28

Arbetspapper
Tillhör O Jödahl

Kontakttagande med utländska regeringar

En förpliktelse till sådant kontakttagande kan anses föreligga då det gäller att häva sekretessen över upplysningar, som ställts till förfogande av andra länders regeringar eller myndigheter med förbehåll om sekretess. Det kan finnas skäl att ta kontakt även om inga uttryckliga förbehåll gjorts och - av artighet om ej annat - även i fall där det rör sig om helt harmlöst material.

Å andra sidan finns handlingar beträffande vilka en kontakt vore olämplig. För dessa måste troligen sekretessen behållas till dess de blir offentliga utan särskilt regeringsbeslut vid den nya generella tidsgräns riksdagen kommer att fastställa.

Den kontakt med andra regeringar, som här avses, kan knappast i någon större utsträckning få karaktären av förhandling eller en "operation övertalning". Det skulle troligen visa sig svårt att finna argument av någon tyngd. Strängt taget finns väl i detta sammanhang bara ett allmängiltigt sådant gentemot utländska regeringar, nämligen att svenska regeringen tillmäter frågan en betydelse, som kan betonas mer eller mindre kraftigt. För den andra regeringen blir tyngden hos detta argument beroende av hur stort intresse den har av att stå väl med Sverige. Mot detta måste den väga de eventuella olägenheterna av den tilltänkta publiceringen, bl.a. för dess relationer med tredje länder, Sovjetunionen eller andra.

Kontakttagandet med andra regeringar kan bestå i att de endast underrättas om den svenska regeringens beslut.

En ytterlighet åt andra hållet är att allt material, som berör en främmande regering, redovisas för denna och att publicering endast sker med dess medgivande.

Sannolikt blir det olika mellanformer och variationer man i praktiken väljer och tillvägagångssättet kommer väl i varje särskilt fall att bli beroende både av materialets beskaffenhet och av vilket land det gäller. Det kan vara angeläget att försäkra sig om fullt samförstånd med den berörda främmande regeringen (t.ex. Finland). I andra fall vill man kanske ej helt lägga avgörandet i den andra regeringens händer, med den risk detta också innebure för att ärendet förhalades.

I samband med att Wallenbergfrågan på sista tiden åter aktualiserats även utomlands sprids också kännedomen om regeringens avsikt att offentliggöra handlingarna i ärendet. Det ligger nära tillhands att andra länder i likhet med Finland kan komma att framföra önskemål i sammanhanget.

Om man på svensk sida vill behålla initiativet bör kanske övervägas om ej démarcher redan på detta stadium borde göras hos berörda stater. Man kunde då meddela dessa att regeringen i princip beslutat offentliggöra handlingarna i W-frågan i syfte att ge en så fullständig inblick som möjligt i de ansträngningar, som gjorts för att skapa klarhet om Wallenbergs öde och få honom återbördad till Sverige, men att en sovring utförs så att visst aktmaterial fortsätter att ligga under sekretess, dels av utrikespolitiska hänsyn, dels för att undvika att enskilda personer skadas genom publiceringen. Där så vore påkallat kunde man tillägga att vederbörande regering i tveksamma fall komme att konsulteras.

Åtminstone ifråga om vissa länder kunde detta tillvägagångssätt emellertid få en effekt motsatt den avsedda. Man kunde s.a.s. väcka den björn som sover och mötas av en hemställan att ingenting publiceras utan det berörda landets medgivande.

Man får naturligtvis räkna med att andra länders attityd påverkas av bl.a. hur de bedömer en möjlig sovjetisk reaktion på den medverkan de kan ha lämnat i ett tidigare skede av Wallenbergärendet. Dessutom kan de tänkas fråga sig hur man på sovjetisk sida ställer sig till själva offentliggörandet.

Om frågans aktualisering i olika former på skilda håll i västvärlden av ryssarna kommer att tillskrivas antisovjetiska krafter

blir naturligtvis samtycke till publicering i sovjetisk tolkning en medverkan i att ge näring åt en antisovjetisk kampanj. Ifråga om dylikt är ju känsligheten varierande.

"Länderdossierer" har iordningställts bestående av fotokopior av handlingar i vilka andra länders regeringsorgan eller officiella representanter berörs. Det är alltså möjligt att få en överblick av detta slags handlingar land för land, liksom av det samarbete, som förekommit.

En åtgärd, som kunde övervägas på detta stadium, vore att, åtminstone ifråga om vissa av de berörda länderna, be våra där ackrediterade sändebud yttra sig över detta material och om den vidare framgangsmåden - utan att tills vidare någon kontakt togs med vederbörande lands regering.

28/5 - 77

OJ

Avsändningsort

Pol I, depr Hirdman, GN

Ärende

Datum 1979-05-28

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu 1

ex t: kabinettssekr.
Hirdman
exp 25.5.79

Adress
Svensk

TEL AVIV

Text

Wilkens från Hirdman re Wallenberg.

Erik Sjöqvist i Expressen har kontaktat mig rörande en ny vittnesutsaga i Israel, som vi skulle vilja att Du följer upp.

Chefen för Public Affairs Office vid Weizmaninstitutet, NECHEMIA MEYERS, har i brev till Sjöqvist uppgett att vår vän Shifrin, som är verksam i ett forskningsinstitut för sovjetiska judar, skall ha påstått att man där har oberoende informationer vilka bekräftar Kaplans uppgifter och enligt vilka Wallenberg skulle ha levt så sent som 1978.

Det vore bra om Du ville ta kontakt med i första hand MEYERS, i andra hand Shifrin för att verifiera uppgifterna. Shifrins telefonnummer lär vara 063-99015.

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Bepr Hirdman, GN

ex t:
kabinettssekr.
Carlgren
Hirdman
Cp. 30.5.79/Cg

PROMEMORIA

1979-05-30

Pol

HEMLIG
enligt [illegible]
30/5 -79
Utrikesdepartementet

STRÄNGT FÖRTROLIG

Wallenberg-ärendet
PM Hirdman 1979-04-27

Ett nytt sammanträde ägde rum mellan justitiekansler Gullnäs och kabinettssekreterare Leifland den 29 maj för att diskutera vissa principfrågor i anslutning till JK-utredningen om Wallenberg-materialet. I sammanträdet deltog även f. ambassadören Jödahl, hovrättsassessor Åström och departementsrådet Hirdman. Följande framkom.

1. Leifland redovisade utrikesministerns inställning till utredningsuppdraget på basis av ett samtal med denne den 28 maj:

- Det är rimligt med en indelning av materialet i tre perioder avseende respektive 1940-talet, 1950- och 60-talen, 1970-talet.

- Materialet från 1940-talet - under samtalets gång specificerat till att avse våren 1944 till 31 december 1949 - bör i det stora hela kunna frisläppas. Det motsvarar även internationell praxis att offentliggöra material som är äldre än 30 år. Handlingarna från denna tid har betydande politiskt intresse för allmänheten. En noggrann granskning får naturligtvis göras även från UD:s sida av samtliga papper från denna period, men presumptionen bör vara att de offentliggörs utom i strängt begränsade undantagsfall. Offentliggörandet bör ske per 1 januari 1980.

- Huvuddelen av materialet från 1950- och 1960-talen torde endast kunna offentliggöras efter det att utländska regeringar och enskilda personer hävt de förbehåll de tidigare avgivit beträffande lämnade uppgifter. De kontakter som erfordras för att utröna detta bör tas av regeringen på diplomatisk väg och icke av JK.

- Handlingarna från 1970-talet bör i princip icke offentliggöras.

- När JK, förslagsvis någon gång under höstens lopp, avgivit sin rekommendation enligt ovanciterade riktlinjer är hans uppdrag avslutat.

2. Enighet förelåg om tillvägagångssättet beträffande materialet från 1940-talet och 1970-talet. Däremot hade JK och Åström en annan uppfattning beträffande granskningen av materialet från 1950- och 1960-talen. De hävdade att JK inte kunde avge några rekommendationer beträffande detta omfångsrika material utan att veta hur man från berörda staters sida - främst Österrike, Västtyskland, Schweiz, USA, Finland, Israel, Frankrike, Italien - ställde sig till offentliggörande av i förtroende lämnade uppgifter. Från UD:s sida hävdades att det borde vara möjligt för JK att utan att själv ta sådana kontakter klassa ifrågavarande handlingar i tre kategorier: a) sådana som utan vidare borde kunna publiceras; b) sådana som borde kunna publiceras om tillstånd gavs av utländsk makt respektive berörd enskild person; c) sådana som överhuvudtaget inte borde publiceras.

3. Vi styrktes i vår uppfattning, att en sådan kategoriindelning som nämnts ovan borde vara möjlig, av att Åström i en särskild granskning av samtliga Wallenberg-papper kunnat konstatera, att endast 10-15 procent av handlingarna var försedda med uttryckliga förbehåll enligt olika kriterier. Ett exemplar av Åströms granskningS-PM överlämnades till kabinettssekreteraren.

4. Slutsatsen av diskussionen om 1950- och 1960-talsmaterialet blev att JK skulle överväga kabinettssekreterarens synpunkter, som han och Åström uppfattade som ett slags tilläggsdirektiv. Det överenskoms att JK skulle framföra sina synpunkter på detta material skriftligen, antingen i en separat skrivelse inom de närmaste månaderna eller i samband med att han redovisar hela utredningsuppdraget, dvs. även 1940- och 1970-talsmaterialet. Det senare alternativet torde vara att föredra för UD:s del. Leifland lovade att för sin del överväga JK:s synpunkter.

5. JK omtalade att han varit i kontakt med Wallenbergs familj genom riksmarskalken Lagergren. Familjen gör inga anspråk på att censurera det material som skall frisläppas. Däremot vill man gärna ta del av det innan det publiceras, så att man har beredskap för journalistfrågor. Det ansågs vara en rimlig begäran.

6. Hirdman erinrade om Harald Wigforss' framställning till statsministern om att en särskild grupp historiker skulle få gå igenom allt material, alltså även det som icke skall publiceras. Statsministern har svarat att detta icke torde gå för sig.

7. På Jödahls förslag beslöts att i det 1940-tals material som kan publiceras även skall ingå sådana handlingar som rör hjälpverksamheten i Ungern ~~Förd~~ Wallenbergs ankomst och som kan finnas på andra dossierer.

H bilde
för och efter

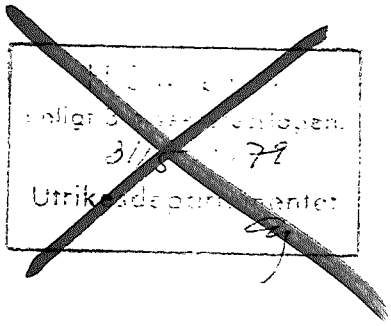
Sven Hirdman

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Depr Hirdman, GN

PROMEMORIA

1979-05-31

ex t:
Kabinettssekr.
Prof. Carlgren
Hirdman
Amb. Moskva (nr)
Amb. Tel Aviv (nr)
Amb.rådet Bergquist,
Washington
Fru Nina Lagergren (end bil 2)

STRÄNGT FÖRTROLIG

Wallenberg-ärendet
(2 bil.)

1. Kalinski har författat ett öppet brev till KGB-chefen Andropov i Wallenberg-ärendet. Brevet synes ännu inte ha publicerats i sin helhet. Ett referat fanns i Lindmarks artikel i Svenska Dagbladet för några veckor sedan.

./. 2. Vi har fått en kopia av brevet genom ambassaden i Tel Aviv, som framgår av bifogade skrivelse.

./. 3. Närslutet överlämnas en svensk översättning av det öppna brevet som vi låtit göra på departementet.

Sven Hirdman

1979-05-11
Göran Jacobsson, es

Inofficiell översättning från ryska

Ex t

utr.min.
L-Å Nilsson
Leifland

79 05 11

Pol I/as

Öppet brev till ordföranden i Kommittén för statssäkerheten (KGB) vid SSSR:s ministerråd, medlemmen i Centralkommitténs politbyrå, Moskva, Lubjanka, Hus nr 2, J.V. Andropov.

I oktober 78 såg jag i tidningarna att Simon Wiesental i Wien vänt sig till svenska regeringen med en uppmaning att bojkotta Olympiaden 1980 i Moskva, så länge sovjetregeringen inte meddelar "hela sanningen" om den f.d. svenske diplomaten Raoul Wallenbergs tragiska öde. Han greps av sovjetorganet SMERSJ i jan 1945 i Budapest.

Under mitt mer än 15-åriga fängelseliv träffade jag många personer, som gripits av sovjetmyndigheterna i väst, men efter vad jag hittills fått veta, så har två av dem ändå inte återvänt till hemlandet. En av dessa är den unge amerikanen Isaac Elkovich, vilket jag redan meddelat hans släktingar i New York. Jag hoppas att State Dep't skall ta hand om det ärendet. Den andre som jag tar upp i det här öppna brevet till Er är svensken Raoul Wallenberg, som under 8 år (51-59) befann sig i tre sovjetiska fängelser och 2 gånger förflyttades tillsammans med andra fångar från Verchny Uralskfängelset till Aleksandrovskij Central (1953) och från Aleksandrovskij Central till Vladimirfängelset (1955).

Trots att svenska regeringen liksom hela världen redan då kände till alla detaljer beträffande sovjetmyndigheternas gemena gripande av den svenske diplomaten Raoul Wallenberg i Budapest i jan 45, så löd det sovjetiska svaret på den svenska regeringens not under despoten Stalins tid: "Någon man med namnet Wallenberg är inte känd för de sovjetiska myndigheterna". Detta tvära och lögnaktiga svar avslöjades 1957 av Nikita Chrusjtjev och ersattes av en annan lögn: "Raoul Wallenberg dog i hjärtinfarkt i juli 47 i Lubjanka". Och då svenskarna begärde att få den "avlidne" Wallenberg kvarlevor meddelade sovjetmyndigheterna att han kremerats. Alla Era sovjetiska fångvaktare liksom deras offer, de sovjetiska internerna, vet att man inte kremerar avlidna fångar. Undantag utgörs ev. endast av skjutna medlemmar av KPSS's politbyrå. Men vanliga arrestanter begraver man i gemensamma gravar med en nummerbricka på foten.

Det sägs, att KGB senare "rättade till" Chrusjtjevs "misstag" och tänkte ut en ny förklaring: Wallenberg blev, sades det, mördad av nazisterna eller av de ungerska fascisterna som hämnd för att han räddat judar.....

Alla dessa fula och lögnaktiga förklaringar från officiella sovjetiska myndigheter liksom också det sovjetiska svaret på den svenska noten i januari samma år beträffande Wallenberg bestrides av vittnesmål från talrika cellkamrater och vittnen till den "avlidne" Raoul Wallenberg.

Jag har suttit i cell 21, block 2 i Vladimirfängelset tillsammans med min cellkamrat Simon Gogoberidze (en georgisk socialdemokrat, politisk emigrant, och således även han på sin tid bedrägligt gripen av tjekisterna i Paris). Från 56 till jan 59 såg vi då personligen nästan dagligen genom fönstret hur han (oklart vem i ryska texten.Språkfel?) promenerade på rastgården tillsammans med sin dåvarande cellkamrat Mamuil, en fd medhjälpare till överbödeln Berija. Jan till okt 59 förvarades Wallenberg tillsammans med fd sekr i Georgiens Centralkommitté, Sjarija, med vilken han gick ut på promenad. Sista gången jag personligen såg Wallenberg var 59-10-27. Han fanns då i cell 23, block 2 (sjukhuset) i Vladimirfängelset, som jag släpptes ur 59-10-29.

På senare tid har det blivit klart, att man på nytt arresterat Jan Kaplan, som före arresteringen i Moskva bodde på adress: Zoologitjeskaja ulitsa 30, lägh. 54, tel 254-22-07. Efter att han släppts ur fängelset p.g.a. sjukdom meddelade han i telefon från Moskva sin dotter Anna Bilder, som bor i Tel Aviv, att han i Butyrkafängelsets sjukhus i Moskva sett "en svensk, som suttit inne i 30 år". Jan Kaplan visade sig vara ett farligt vittne och därför återförde Ni den svårt sjuke mannen till fängelset.

I dec 78 överlämnade jag i New York till företrädare för den svenska regeringen allt som jag visste om Raoul Wallenberg, när det gäller tiden 51-59. Jag överlämnade också till dem en tyvärr långt ifrån fullständig lista över personer, som satt i samma cell som Wallenberg i fängelserna i Verchnij Uralsk, Aleksandrovskij Central och Vladimir jämte de fångar som i två etapper förflyttades samtidigt med Raoul Wallenberg. Bland vittnen, som träffade Wallenberg i Vladimirfängelset eller som såg honom där eller i ovannämnda fängelser finns tyskar, österrikare, schweizare m.fl. fångar bland vilka även jag kände många efter inspärrningen. Alla såg de Raoul Wallenberg många år efter hans "död" 1947.

Efter mina artiklar i amerikanska och israeliska tidningar om Wallenberg kom talrika reaktioner från direkta och indirekta vittnesmål om att Wallenberg varit i Vladimirfängelset efter 1955, bland dem en övertygande artikel av Nikolaj Nefëdov i "Novoje Russkoje Slovo" den 15 febr i år. Den utges i New York.

Slutligen finns ett sådant vittne som Ni, herr Ordförande, känner väl och under vars ledning ni arbetade för många år sen. Det är Gennadij Nikolajevitj Kuprijanov, f.d. förstesekreterare i karelsk-finska kommunistpartiet. Då Ni arbetade där, var han förstesekreterare i Centralkommittén i karelsk-finska republikens Komsomol.

General Kuprijanov, f.d. medlem av Karelska frontens Militärråd arresterades 1948. 53 ingick Kuprijanov i en grupp fångar där också Raoul Wallenberg och f.d. lettiske utrikesministern (före sovjettiden) fanns. De hade förflyttats från Verchnij Uralsk fängelset till Aleksandrovskij Central. I ungefär samma grupp förflyttades vi 1955 från Aleksandrovskij Central via Kirov och Gorskijs (Gorkovskij) etappfängelser till Vladimirfängelset. I samma förflyttning befann sig även G V Kuprijanov och svensken Raoul Wallenberg. I dec 78 överlämnade jag till en representant för svenska UD en ofullständig lista på övriga "medresenärerna".

Min fängelsekamrat G N Kuprijanov blev min vän kvar även efter frigivningen. Jag har gömt hans synnerligen intressanta och innehållsrika manuskript på ett ytterst säkert ställe. I detta högst värdefulla manuskript berättar G N Kuprijanov även om 8 fruktansvärda år (48-56) i sovjetiska fängelser. Denne synnerligen ädle man underkastades en avskyvärd tortyr i Lubjanka och i Lefortovofängelset. En kvinnlig fängelseläkare i Lefortovo sparkade ut 8 tänder på honom, då han låg i enbart underkläder, bunden i en kall cell och försedd med munkavle ... Denne dristige och stabile man var inte ens under den omänskliga fängelseterrorn (och inte endast i fängelset) rädd för att kalla sina fångvakter och plågoandar för gestapomän och deras chefer och herrar för fascister.

Inför min avresa från Sovjetunionen reste jag enkom till honom

för att säga adjö och prata lite. ... Gennadij Nikolajevitj Kuprijanov bor i staden Pusjkino i Leningraddistriktet (Sjkolnaja ulitsa nr 38 (?)

Jag tvivlar inte på att Gennadij Nikolajevitj Kuprijanov ska ha modet att bekräfta uppgiften om att han vistades tillsammans med svensken Raoul Wallenberg i etappcellerna i fängelserna i Novosibirsk, Kirov och Gorskij (Gorkovskij) 1953 och 1955.

Vid mötet den 20 dec 78 i New York med ansvariga representanter för den svenska regeringen uttryckte jag min förvåning över att de svenska socialdemokratiska regeringarna Erlander och Palme gjort föga mer för att få loss sin diplomat Wallenberg än vad de polska marionetterna Bierut och Cyrankiewicz gjorde för att jag och tusentals och hundratusentals andra polska medborgare skulle friges.

Många frågar med rätta: varför är det så att sovjetmyndigheterna, som under sin tid frigivit verkliga och påstådda spioner, hitlermördare och krigsförbrytare ur fängelser och läger, envist vägrar frige Raoul Wallenberg, vars enda "brott" bestod i att han räddat tusentals ungerska judar ur hitlerbödlarnas händer?

På denna fråga finns endast ett svar: För KGB:s sovjetiska organ liksom för Gestapo på sin tid utgör räddandet av judar den allra svåraste förbrytelsen. Denna tendens till judofobi hos de sovjetiska myndigheterna avspeglas i Sovjetunionens in- och utrikespolitik, Sovjet som är "fältmarskalk" Idi Amins och Arafats bundsförvanter.

I dec 75 efter 15 års fängelse utan dom, därav 11 år i ensamcell och 41 dagar i dödscell rehabiliterades jag 1957 men frigavs först i okt 59 då jag i cellen i Vladimirfängelset tog emot ett sovjetiskt pass. I 16 år ansökte jag utan resultat om utresa. Först i dec 75 fick jag till slut tillstånd att resa till min syster i Israel. Men en månad innan jag fick utresetillstånd måste jag 2 gånger samtala med 2 KGB-medhjälpare. Vid det tredje och sista samtalet var även en man närvarande, som presenterade sig som medarbetare i Centralkommitténs administrativa organ. Vid detta samtal föreslog man, att jag skulle skriva under en förbindelse om att jag inte kommer att ägna mig åt verksamhet, "som kan skada den sovjetiska staten".

Då jag undertecknade det här dokumentet tänkte jag inte, att jag skulle bryta denna påtvingade "förpliktelse" eftersom jag mycket väl visste att de organ som Ni leder har "långa armar" och jag var väl informerad om var man tillverkar det där paraply"giftet" (och inte endast för paraplyer), som nyligen dödade bulgaren Markov i London ...

Efter mer än tre år i väst har jag emellertid kommit till slutsatsen, att alla de brottsliga gärningar, som begåtts och begås av Era organ, däribland det omänskliga och meningslösa brottet mot den oskyldige svensken Raoul Wallenberg fullständigt befriar mig från den förbindelse, som jag tvingades skriva under av Era medarbetare i dec 75.

Jag skulle också vilja rikta uppmärksamheten på Ert folks högst primitiva handlingar. Jag tänker på det "vänskapliga samtal", som en viss polack vid namn Henryk Szarewicz hade med mig. Han arbetade vid Parisfilialen av den polska banken PKO. Detta samtal ägde rum den 26 mars i år kl 10 f.m. i PKO-filialens byggnad i Tel Aviv.

Denne "polacks" vänskapliga råd" (han var utsänd av KGB) betraktar jag som perfekta hotelser och grov utpressning.

Med tanke på det ovan sagda förklarar jag för Er att jag från idag anser det vara min plikt att publicera allt som jag vet om NKGB, MGB och KGB:s brott från Katynbrottet mot polska officerare i mars-april 40 och till detaljerna i mordet på amerikanen Richard Welch i Aten i slutet av 75 och dessutom mycket av det som dessa organ gjort i hela världen mellan dessa två händelser.

Jag avser även att publicera mina samtal med min vän V D Mironov som 1944 var sovjetisk generalkonsul i New York och resident för det sovjetiska spionaget. Ointressanta blir inte heller mina samtal med Mironovs företrädare i New York Tjepurnych, som sedermera blev min cellkamrat (se historien med Kosenkina, den sovjetiska lärarinnan i New York ...)

Hittills har jag gjort i ordning mina Anteckningar med tanke på deras publicering efter min död. Emellertid har omständigheter, som jag delvis antytt ovan, tvingat mig att besluta, att de publiceras under min livstid. Undantag utgör endast sådana fakta, som skulle kunna moraliskt skada familjer, vars numera avlidna medlemmar under många år i hemlighet samarbetade med den sovjetiska regeringen eller var förbundna med det sovjetiska spionaget. Detta undantag utsträcks inte till den f.d. förstesekreteraren och chefen för konsulära avdelningen vid USA:s ambassad under Harriman 1944, Mr. P M Dudko, som var agent för NKGB. Då Dudko var min korridorgranne på hotell"Metropol" i Moskva och "vän" till mig, överlämnade han till sovjetmyndigheterna mitt brev adresserat till Roosevelt som hade ett konfidentiellt innehåll. Detta var orsaken till att jag arresterades och att jag sedan hölls fängslad i över 15 år.

Avraam Kalinski
(underskrift)

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
153	P 2	Eu	E

Politiska avdelningen
Enhet I

1979-05-31

U. n.

Ambassadrådet Bergquist

WASHINGTON

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet
(1 bil.)

Broder,

/

Jag bifogar en PM angående ett öppet brev från Kalinski till KGB-chefen Andropov.

Eftersom några amerikaner nämns i brevet kan Du låta en kopia av det gå vidare till dem på State som intresserar sig för Wallenberg och Kalinski.

Sven Hirdman

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ v kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☐ vanlig post

Avsändn datum 16-79

Sign

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

SVERIGES

Ö av amb. i Washington till
UD, Pol I, S Hirdman, f kdm.

P 2 Ru I

With the compliments of the
Swedish Embassy
Mats Bergquist/ML

Pol

Sven Hirdman: dessa annonser dyker upp då och då, senast i NYT i söndags (3/6 1979).

If you are a Hungarian Jew; if you are a Jew; if you believe in justice; *please read this message*

This man saved lives of 25,000 Jews. He may now be languishing in a Soviet prison. We have a chance to save his life . . .

THE RAOUL WALLENBERG STORY—*SUMMARY*

MAY 1944— Wallenberg accepts call to organize last ditch effort to save Jews of Hungary. As attache in Swedish Embassy invents the protective passport which saves over 10,000 Jews.

JUNE 1944— Rescues 8,000 children by putting them in Swedish camp. After intercepting death marches to save 100's he creates "international ghetto" protected by Swiss Vatican and Swedish. 22,000 sheltered within.

NOV. 1944— As Russians approach Budapest S.S. troops surround the two ghettoes containing 40,000 Jews.

DEC. 1944— Wallenberg threatens German commander with postwar international retaliation and thus averts slaughter.

JAN. 1945— Russian takeover. Wallenberg attempts to buy food and medical supplies for ghetto from Soviets and is seized, forced to turn over valuables entrusted to him and shipped to U.S.S.R.

1945-1957— Swedish Gov. demands Wallenberg's release—Soviets deny they have him.

1957— Moscow issues death certificate claiming Wallenberg died in Lubianka Prison in 1947.

1957— Certificate is suspect from beginning. Distinguished ex-political prisoners from U.S.S.R. report seeing and talking with Wallenberg.

1948-1974— Solzhenitsyn alerts the world to the plight of Wallenberg and writes his story in The Gulag Archipelago.

NOV. 1977— Simon Wiesenthal, who found the killer Adolf Eichmann, announces that he located Wallenberg in a mental hospital in Irkutsk, Siberia, as late as 1975.

The Raoul Wallenberg monument was to be erected by the Jewish community in Budapest. It was kidnapped by the Russians in 1945.

1978 Concerned Citizens for Wallenberg Organized to Bring This Injustice to Public Attention. We Need Your Help.

I WANT TO HELP

Name..... Address.....

City..... State..... Zip.....

PLEASE SEND TO: Dr. Thomas Lantos & Kenneth Greif
7314 Rippon Road
Alexandria, Virginia 22307
703-768-6660

KUNGL.
SVENSKA GENERALKONSULATET
SAN FRANCISCO

ang. Raoul Wallenberg

FU

UTRIKESDEP
122 - 268
05. JUN 1979
Gr 2 Mål

Ugn

==========

San Francisco 1979-05-29
Nr 268 HP 1 Ab
(2 bil)

Överlämnas av generalkonsulatet i
San Francisco till

Utrikesdepartementet

i anslutning till 215 Gk 1979-04-27.

Fredrik Bergenstråhle
Fredrik Bergenstråhle

==========

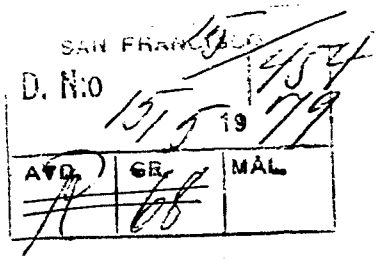
F.B.

Norman H. Stone
Attorney At Law

3059 Fillmore Street
San Francisco, California 94123
563-1984

FB/DeL 1979-05-29 Skr tit.

April 30, 1979

Consulate General of Sweden
1960 Jackson Street
San Francisco, California 94109

Re: Raoul Wallenberg

Dear Consulate General:

I have recently become acquainted with the plight of Raoul Wallenberg of Sweden who has apparently been imprisoned in Russia since 1945. If you will take a few moments now to read the enclosed photocopy of columnist Jack Anderson's story, I'm sure you will share my outrage at this Soviet injustice.

Wallenberg deserves our highest esteem and gratitude for displaying great courage and humanitarianism in the face of raw evil. His "reward" for such actions against a common Nazi enemy has been Soviet imprisonment for nearly 35 years.

Please do what you can to remember this friend of humanity. I am writing to you and others in the hope of stirring public opinion on this problem. As you know, public opinion and correctly placed expressions of concern of our public officials can be very strong resources in dealing with totalitarianism.

Sincerely yours,

Norman H. Stone

Norman H. Stone

SF CHRON 2/20/79

Merry-Go-Round

Heroic Diplomat

Jack Anderson

EVIDENCE has been brought to us that the Kremlin lied about a heroic Swedish diplomat who disappeared into the Soviet prison system more than 30 years ago. The Soviets put out the word in 1956 that Raoul Wallenberg, scion of a wealthy Stockholm family, had died in Moscow's Lubianka Prison in 1947. But he may survive to this day in one of the prison camps of the Gulag Archipelago.

Now we have first-hand evidence, from a fellow inmate at the remote Vierhnieuralskaya prison camp, that Wallenberg was still alive in 1959. Our source, former Polish army captain Abraham Kalinski, is now a chemical engineer in Israel after more than 15 years as a Soviet prisoner.

★ ★ ★

KALINSKI TOLD US that in 1951 he was joined by a new cellmate, David Vendrovsky, a former Jewish Telegraph Agency reporter. Vendrovsky had been transferred from confinement two cells away, where his cellmate had been Wallenberg and a former Latvian cabinet minister.

Another inmate, Simon Gogoberidze, told Kalinski of sharing a cell with Wallenberg. The two peered through their slit-like cell window and could see Wallenberg plodding in circles in the exercise yard, under the watchful eye of his guards. That was in 1959, before Kalinski's release.

Eight years later, Kalinski learned that Gogoberidze had been released after serving a 25-year term, and visited him at his home. During their reminiscences, Gogoberidze remarked: "Remember that Swedish fellow Wallenberg? When I left, he was still sitting there in prison." If he is still alive, Wallenberg would be 65 years old and would have spent more than half his life in the Soviet prison system.

★ ★ ★

WHAT WAS his crime? As a 31-year-old diplomat assigned to the Swedish embassy in Budapest, Wallenberg issued special Swedish passports to thousands of Hungarian Jews destined for shipment to the Nazis' extermination camps. He also bought houses in Budapest with his own money, had them declared Swedish embassy property and used them as safe houses for Jews awaiting escape.

In January 1945, shortly after the Red Army had "liberated" Budapest, Wallenberg was invited to meet the Soviet commandant, Marshal Malinovsky, at army headquarters. He was never seen by the outside world again.

He told his cellmate Vendrovsky years later that he had been taken to Moscow, interrogated in Lubianka Prison for nearly a year and then, without trial, sentenced to 25 years as a spy.

Kalinski has told his story to Swedish authorities in New York. The Swedish government may boycott the 1980 Moscow Olympic Games and demand an international investigation of the Wallenberg case.

ROYAL
SWEDISH CONSULATE GENERAL
SAN FRANCISCO

May 29, 1979

~~R 68~~

Mr. Norman H. Stone
Attorney at Law
3059 Fillmore Street
SAN FRANCISCO, California 94123

Dear Sir:

Many thanks for your kind letter of April 30, 1979, regarding Raoul Wallenberg. For years the question of Wallenberg's disappearance in Budapest has drawn the attention of the public opinion in Sweden. The Swedish Government has made innumerable representations in Moscow in order to clarify the fate of Wallenberg, but so far, unfortunately, without success.

Sincerely yours,

Fredrik Bergenstråhle
Consul General

FB/DeL

Address
1960 Jackson Street
San Francisco
California 94109

Telephone
415/775 - 6104

Cable
Svensk

Telex
27331

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Polch	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 Eu

SVENSK TEL AVIV 1979-06-07

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL I FRAAN WILKENS RE WALLENBERG,

1. PROFESSOR FRIEDMAN. DET HAR VISAT SIG SVAARARE AEN FOERUTSATT ATT SPAARA FRIEDMANN. NAMNET AER ETT AV DE VANLIGASTE I ISRAEL OCH AVSAKNADEN AV FOERNAMN, UPPEHAALLS-ORT ELLER SYSSELSAETTNING UNDERLAETTAR EJ. BAADE KALINSKI OCH VAAR KONTAKT I DETTA AERENDE PAA UM, HERR LEVANON, BEFINNER SIG UTOMLANDS F N, SHIFRIN HAR INGA UPPLYSNINGAR. SAKEN MAASTE DAERFOER ANSTAA YTTERLIGARE NAAGOT.

2. KALINSKI. EFTERSOM OVANNAEMNDE LEVANON EJ AER I ISRAEL (HAN VAENTAS AATER OM CA 14 DAGAR) HAR DET INTE VARIT MOEJLIGT ATT FRAAN HONOM FAA FOERNYAT PERSONUTLAATANDE OM KALINSKI. VI FAAR AATERKOMMA AEVEN I DENNA DEL. HAR EMELLERTID DISKUTERAT SAKEN MED SHIFRIN, SOM AVVISAR TEORIN OM KALINSKI SOM KGB-PROVOKATOER. SHIFRIN SAEGER SIG HA BEVIS PAA ATT KGB REAGERAT GENUINTS SURT PAA KALINSKIS AGERANDE OCH ATT MAN SER MED ALLVAR PAA HANS VERKSAMHET. SHIFRIN PAAPEKAR OCKSAA ATT FLERA AV KALINSKIS UPPGIFTER TILL SIN NATUR AER SAADANA ATT RYSSARNA HELST HADE SETT DEM OPUBLICERADE.

PERSONLIGEN AER JAG BOEJD HAALLA MED SHIFRIN. KALINSKIS AGERANDE HAER I ISRAEL OCH HANS KONTAKTER MED SAEKERHETS-MYNDIGHETER HAER SYNES MIG OCKSAA INDIKERA ATT HAN HAR RENT MJOEL I PAASEN. MEN VI SKALL SOM SAGT DUBBELCHECKA MED LEVANON.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

3. I ANSLUTNING TILL GAARDAGENS TELEFONSAMTAL EMOTSER VI BESKED OM FRU LAGERGRENS HOTELL. VI UTGAAR FRAAN ATT HON AA SIN SIDA AER FOERSEDD MED DOELLINGS HEMNUMMER, SAA ATT HON KAN RINGA FREDAG KVAELL NAER HON INSTALLERAT SIG.

DOELLING

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Hirdman pol 1 Z	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2 EU I

SVENSK WASHINGTON 1979-06-07

Pol

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN, POL 1, FRAAN BERGQUIST ANG WALLENBERGAERENDET.
DITT HBR 1979-05-31.

P R I M O. OEVERLAEMNADE TEXTEN TILL STATE DEPARTMENT I EM.

S E C U N D O. MAN HOPPAS SAA SMAANINGOM KUNNA OEVERLAEMNA DE AV STROEMBERG AABEROPADE DOKUMENTEN SAA SMAANINGOM.

T E R T I O. VI HADE EVENTUELLT IDAG HOPPATS FAA TAG I PASTOR VINS , EN AV DE TRE KVARVARANDE SOVJETISKA DISSIDENTERNA I GRUPPEN SAMTAL MED HONOM FAAR FOERMODLIGEN ANSTAA TILL SENARE, DAA HAN INTE VAENTAS KOMMA HIT FOERE DET AMBASSADOEREN RESER TILL SVERIGE FOER SOMMAREN. PRELIMINAERA KONTAKTER FRAAN STATE DEPARTMENTS SIDA MED VINS ANTYTT HANS SVAR SKULLE BLI LIKA NEGATIVT SOM MOROZ.

WACHTMEISTER

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1979-06-05

R 10

Departementsrådet Hirdman
UTRIKESDEPARTEMENTET

122

INKOM UD
1979-06-- 8
AVD. P | GR. 2 | MÅL Eu I

Wallenbergärendet
(1 bil.)

Broder,

./. Har från Abraham Shifrin mottagit närslutna brev. I avsaknad av kunskaper i ryska språket kan jag endast vidarebefordra det till Dig utan kommentarer.

Bästa hälsningar,

Håkan Wilkens

Adress
198, Hayarkon Street
TEL AVIV, Israel

Telefon
24 21 05-6

Telegram
Svensk

Telex
033 650

bil t hbr Wilkens-Hirdman 78-05-05

RFE-RL INC.
RADIO FREE EUROPE / RADIO LIBERTY
OETTINGENSTR. 67 AM ENGLISCHEN GARTEN
8000 MUNICH 22, GERMANY
TELEPHONE (089) 21021

10 мая 1979 г.

Дорогой Авраам,

Я очень жалею,что,будучи в марте в Израиле,я не разыскал Вас и мы не поговорили,ибо сегодня не надо бы мне было обращаться к Вам с этим письмом.Но я тогда плохо себя чувствовал и был весь поглощен встречами и разговорами по делу Абрама Калинского,о котором пойдет ниже речь.Я,признаюсь,никогда не думал,что этот кагебистский провокатор осмелится сунуться к Вам. Но к моему большому удивлению я увидил его подпись возле Вашей под обращением в защиту Валленберга в "Новом русском слове" и "Нашей стране."Валленберга он,конечно,никогда не видел и вряд ли он о нем там в СССР слышал,а говорит теперь в дезинформационной шпаргалке,подброшенной ему КГБ. В всяком случае своем участием он оскверняет самые благородные начинания ,поворит Ваше доброе имя и одновременно выполняет задачу,поставленную перед ним его московскими хозяевами.

О Калинском и его деятельности я много уже опубликовал и часть материалов разной давности направляю Вам отдельной бандеролью.Узнаете тогда много о подвигах этого "аса" советской разведки,проходившего под кличкой "коммерсант".

Вы,.наверное,читали интервью,которое он дал бульварному журналу "Круг"(№ 77 от 6-12.12.1978);он нагородил там невероятную чушь,смешав в одну кучу армию генерала Андерса и польские дивизии Берлинга и Василевской.В Главном управлении Союза ветеранов войны в Лондоне хохотали до слез,узнав,что Абрам Калинский якобы был представителем генерала Сикорского при советской Ставке.Калинского знают там как преступника,которого надо судить за гибель всех жертв его провокаций. Передайте ему,что сыновья и друзья сержанта Владислава Плоцкого, которого он убил из-за 50 плиток английского шоколада,разыщут его и предъявят ему счет.

К моим отправленным к Вам материалам добавлю следующее: Калинский всю жизнь был полицейским шпиком.Начал в довоенной Польше,инфильтрируя ячейки еврейских коммунистов в Ломже и Белостоке.Убегая от расправы после"освобождения"Зап.Белоруси,он очутился в Ковне,где завербовался для работы в НКВД.

"... TO SEEK, RECEIVE AND IMPART INFORMATION AND IDEAS ... REGARDLESS OF FRONTIERS."
Universal Declaration of Human Rights

В начале войны в 1941 г.его направили в Ташкент,куда стекали поляки освобожденные из лагерей и ссылок,массы беженцев из Зап.Украины и Белоруси,и где находился организационный центр польской армии Андерса. Калинский сначала выступал тайком,выдавая себя за "племянника Махлиса" и особо привилегированное советской властью лицо,но потом расконспирировался и открыто арестовывал людей,главным образом - польских евреев, организовал похищения польских военных,не забыв предварительно всех ограбить с денег и ценностей.28 января 1943 г. он явился ко мне на работу вместе с двумя следователями НКВД и арестовал меня.Я исчез на 13 лет ,закинутый на Архипелаг ГУЛаг.В тюрьме,на пересылке и в Актюлаге я везде встречал жертвы служебного рвения Калинского.

В 1943 году его направили в Сельцы,в оргцентр дивизии полковника Берлинга,одев его предварительно в мундир польского капитана.Польским коммунистам гангстерские выходки Калинского не пришлись по вкусу и его пришлось убрать.За самоволию и и недисциплинированность хозяева запрятали его на 3 года в колонию для "заслуженных лиц" в Хоприно на севере Москвы.Там он сошелся с бывшим сов.дипломатом Семеновым и узнал от него сведения,весьма компрометирующие СССР(в период дружбы Сталин-Гитлер советские дипломатические представительства в Англии и США содействовали гитлеровской разведке).За попытку передачи этих сведений на волю с коммерческой целью Калинский был приговорен к 8 годам тюремного заключения.За вторичную такую попытку во Владимирской тюрьме он получил дополнительно еще 7 лет.Во время этого второго следствия на Лубянке он вспомнил меня и заявил ,что я являюсь резидентом английской разведки.В июне 1950 г.меня привезли из Дубровлага в Москву и подвергнули новому 5-месячному следствию.

Характерно ,что,находясь тогда в незавидном положении(ему угрожал вышка),Калинский не терял надежду,что ему все простят и еще отправят на работу на Запад,ибо "столь отчаянных агентов в СССР не много".Его расчеты,как видим ,оправдались. В 1969 г. он опять получил разрешение торговать валютой и опекать"сионистских туристов",гостивших в Москве.В 1973 он получил разрешение поехать туристом в Израиль.Приехав в 1976 на постоянно,он быстро отправил сына своего обратно в Москву. Его самого видели в Москве в 1978 году. Приехав на Запад,он задекларировал миллионные суммы денег в банках Цюриха,Вены и Мюнхена(500 тыс. марок в "Дойче банк").В Мюнхене он проживает у известного Вали-Леви Махлиса.В ноябре прошлого года он проник в здание Радио Свобода и три часа рылся бесконтрольно в пустых редакционных комнатах.

Обратите ,Авраам,внимание на справки выданные ему якобы Военным Трибуналом в Ленинграде(!) в 1973 г. и УВД всо Владимире в 1975 г. (они репродуцированы в "Нашей стране" от 23.2.79!.Подумайте,с какой целью они ему выданы.

/см.на обороте!/

Я пока собираю сведения об оставшихся в живых жертвах и свидетелях его преступлений, чтобы его поставить перед судом. Симон Визенталь в курсе дела и обещал помочь. Помогите мне разыскать некого Фельдмана (его имя, кажется, Яша), бывшего майора Сов. Армии, приговоренного в 195 году в Москве к 15 годам заключения якобы за попытку дезертирства из гарнизона в Вене, чтобы бежать в Израиль. В камере на Лубянке он пал жертвой провокации Калинского и был подвергнут пыткам в застен ках Сухановки. При Ваших связях, Авраам, Вы предзначен, как никто друг чтоб помочь разоблачить этого мерзавца до конца, пока еще не поздно, пока он не выполнил своего главного задания, для которого был направлен к Вам.

Имя Калинского здесь у нас общеизвестно и Вы можете справиться у Лары и Джорджа Перри, что о нем здесь говорят.

Передайте привет Вашей супруге

Искренне Ваш

Игорь Шенфельд

И. Шенфельд

Dear Mr. Wilkens

Excuse that I send this letter in Russian (I have not translation).

MR. I. Shenfeld - autor of the letter - works on Radio Liberty in Munchen.

Sincerely

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Ds Göran Jacobsson

ÖVERSÄTTNING

1979-05-10

Käre Avraam,

I Schönfeld

Jag beklagar livligt, att jag, då jag var i Israel i mars, inte sökte upp Er för ett samtal. Då skulle jag inte behöva vända mig till Er med detta brev idag. Men då kände jag mig dålig och var helt uppslukad av möten och samtal om Abram Kalinski, som jag skriver mer om nedan. Jag får erkänna, att jag inte trodde att denne KGB-provokatör skulle våga tränga sig fram till Er. Men till min stora förvåning såg jag hans underskrift bredvid Er under ett upprop till försvar för Wallenberg i "Novoje russkoje slovo" och "Nasja strana". Naturligtvis har han aldrig sett Wallenberg och knappast hört talas om honom i Sovjetunionen men nu talar han om honom, på uppdrag av KGB. I alla fall så vanärar han genom sitt deltagande de allra ädlaste initiativ, vanärar Ert goda namn och samtidigt utför han ett uppdrag som hans värdar i Moskva gett honom.

Om Kalinski och hans verksamhet har jag redan publicerat mycket och en del av materialet från olika perioder sänder jag till Er separat. Då får Ni reda på åtskilligt om detta det sovjetiska spionagets "äss". Han går under beteckningen "affärsman".

Ni har säkert läst den intervju som han beviljat bulevardbladet (otydligt, öa) "Krug" (Nr 77, 1978-12-06--12). Han byggde där upp en otrolig smörja, där han buntade ihop general Anders' armé med Berlings och Vasilevskijs divisioner (Vasilevskoj i ryska texten måste vara en felaktig form, öa). I centralstyrelsen för krigsveteranernas förbund i London skrattade man, så man grät, då man hörde att Abram Kalinskij skulle ha varit representant för general Sikorski vid det sovjetiska högkvarteret.

De känner Kalinski som en brottsling, som måste dömas för de offer som hans provokationer krävt. Meddela honom, att söner och vänner till sergeant Władysław Płocki som han mördade för 50 engelska chokladkakor kommer att söka upp honom och överräcka räkningen.

Till det material som jag sänt till Er vill jag lägga följande: Kalinski har varit polisspion i hela sitt liv. Han började i förkrigstidens Polen genom att infiltrera judiska kommunistceller i Łomz och Białystok. Han flydde från rannsakning efter västra Vitrysslands "befrielse" och uppenbarade sig i Kaunas där han värvades för arbete åt NKVD.

Vid krigets början 1941 skickades han till Tasjkent, där polacker samlades som befriats ur läger och förvisning, liksom massor av flyktingar från Västukraina och Vitryssland. Där fanns organisationscentrum för Anders' polska armé. Kalinski uppträdde först i hemlighet och uppgav sig då vara "en nevö till Mechlis" och en person som var speciellt privilegierad av sovjetmakten men sedan öppnade han sig och arresterade folk öppet, i huvudsak polska judar. Han arrangerade bortrövanden av polska militärer och glömde då inte att försiktigtvis beröva dem alla pengar och värdesaker. 1943-01-28 kom han till mitt arbete tillsammans med två man från NKVD och arresterade mig. Jag försvann på 13 år, utkastad i GULag-arkipelagen. I fängelse, vid förflyttningar och i Aktjublag (= lägret i Aktjubinsk? öa) träffade jag överallt offer för Kalinskis tjänstiver.

1943 skickades han till Seltsy, organisationscentral för överste Berlings division. Man hade, förutseende nog, iklätt honom en polsk kaptensuniform. Kalinskis gangserpåhitt föll inte de polska kommunisterna på läppen, och man måste ta tillbaka honom. För hans självsvåld och odisciplinerade uppträdande gömde värdarna honom i tre år i en koloni för "förtjänta personer" i Chovrino norr om

Moskva. Där brev han bekant med den tidigare sovjetiska diplomaten Semjonov och fick av honom erfara uppgifter, som var synnerligen kompromett[illegible]ande för Sovjetunionen (under Stalin-Hitlerpakten hade de sovjetiska beskickningarna i England och USA samarbetat med Hitlers underrättelseväsen). För försök att sälja dessa informationer dömdes Kalinski till åtta års fängelse. För ett upprepat försök i den vägen i Vladimirfängelset, fick han ytterligare 7 år. Under denna andra rannsakning på Lubjanka kom han ihåg mig och förklarade att jag var resident för den engelska underrättelsetjänsten. I juni 1950 överfördes jag till Dubrov-lägret i Moskva och underkastades en ny 5-månadersundersökning.

Det är typiskt att Kalinski, som då befann sig i en föga avundsvärd belägenhet (han hotades med koncentrationsläger - " " betyder vakttorn) inte förlorade hoppet om att man skulle förlåta honom allt och dessutom skicka honom på arbete i väst, för "det fanns inte många så förtvivlade agenter i Sovjetunionen". Hans uträkning visade sig vara riktig, som vi ser. 1969 fick han på nytt tillstånd att resa som turist till Israel. Sedan han kommit dit för gott 1976 skickade han snart sin son tillbaka till Moskva. Han själv sågs i Moskva 1978. Sedan han kommit till väst deponerade han flera miljoner i banker i Zürich, Wien och München (500 000 DM i Deutsche Bank). I München bor han hos en viss Bam Leni Mechlis (otydligt, öa). I november förra året tog han sig in i Radio Svobodas (= Radio Free Europe? öa) byggnad och rörde sig okontrollerat i tre timmar i de tomma redaktionsrummen.

Avraam, lägg märke till de upplysningar, som han fått del av genom Militärtribunalen i Leningrad (!) 1973 och UVD 1077 (årtalet otydligt, öa) (de har återgetts i "Nasá strana" 1979-02-23). Tänk på varför han fått dessa informationer!

Jag för min del tänker ägna mig åt (otydligt, öa) de kvarlevande offren och vittnena till hans brott, för att dra alltsammans inför domstol. Simon Wiesental är informerad och har lovat hjälpa till. Hjälp mig hitta en viss

Feldmann (jag tror hans förnamn är Jaša) en f.d. major i Sovjetarmén som 1950 i Moskva dömdes till 15 år, för som det påstods, försök till desertering från garnisonen i Wien i syfte att fly till Israel. I en cell i Lubjanka blev han offer för Kalinskis provokationer och underkastades tortyr i Suchanovkas lokaler. Med era förbindelser, Avraam, är ni mer än någon annan lämpad för att hjälpa till att avslöja denna skurk i grunden, innan det är alltför sent, innan han utfört sitt huvuduppdrag, det som var anledningen till att han sändes till Er.

Kalinskis namn är allmänt bekant här och Ni kan få mera upplysningar av Lara och George Perry om det som sägs om honom här.

Jag ber om en hälsning till Er hustru.

Er förbundne

I. Sjenfeld (Schönfeld)

STATSMINISTERN

Datum 1979-06-06 Dnr

Förre chefredaktören
Harald Wigforss
Lykullen PL 535
430 40 SÄRÖ

P 2 Exp I

INK. UD.
1979-~~09-10~~ 06-08

Broder,

Tack för Ditt brev den 6 april om Raoul Wallenberg-ärendet. Liksom Du beklagar jag att vi inte fick tillfälle att råkas i Stockholm. Jag har svårt att på detta stadium ge något bestämt svar på frågorna i Ditt brev om utnyttjande av Wallenberg-materialet, eftersom JK:s granskning av materialet fortfarande pågår. Först när han senare i år avgivit sina rekommendationer har vi möjlighet att avgöra hur mycket som kan frisläppas.

Eftersom materialet är oerhört omfångsrikt och det kommer att ta tid att inhämta synpunkter på offentliggörandet från andra berörda regeringar och enskilda, är ett alternativ som diskuteras att frisläppa materialet i etapper med början med de äldsta handlingarna. Exakt hur och när detta kommer att kunna ske är ännu för tidigt att säga.

Din tanke att en grupp historiker skulle beredas tillfälle att ta del även av de handlingar som kommer att förbli hemligstämplade väcker en hel del problem. Det skulle ju bli ett sätt att kringgå JK-utredningen. Denna är ju avsedd att resultera i offentliggörande av mesta möjliga material så att allmänheten kan bilda

Postadress Statsrådsberedningen
Fack
S-103 10 STOCKHOLM

Gatuadress
Myntorget 2

Telefon
08-763 10 00

sig en fullständig bild av ärendet. Endast det som oundgängligen behöver förbli hemligt kommer att undantas från publiceringen. Jag skulle därför tro att historikerna, liksom andra intressenter, i första hand får arbeta med de handlingar som offentliggörs efter det att regeringen tagit ställning till JK:s rekommendationer. Eftersom detta inte är en partiskiljande fråga tror jag inte man behöver frukta någon inverkan av valutgången.

Med vänliga hälsningar

Ola Ullsten

Avsändningsort
Pol I, depr Hirdman, es

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende

Datum	Dnr
1979-06-08	

Avd	Grupp	Mål
P	2	Eu I

Adress

Svensk Tel Aviv

Text

MYCKET BRÅDSKANDE

Nr 112

Från Hirdman

Pol

Med ändring av tidigare besked anländer fru Lagergren till Jerusalem lördag kväll där hon bor på hotell Plaza. Hon ringer Dölling söndag morgon.

Cabinet

Dep Ubk 3230.

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt den	Klockan	Sign
790608	10	

Avsändningsort

Kabs Leifland, IB

Ärende

Wallenberg

Datum 1979-06-12

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu 1

Pol 2

Ex t: Hirdman Gullers, SB

Adress

1) Svensk
WASHINGTON 400 V

2) Svensk
MOSKVA

3) Svensk
WIEN

Text

Vårt enclair 598

Vårt enclair 246

Vårt enclai 248

Re R. Wallenberg. Från kabinettssekreteraren.

Professor Guy von Dardel sagt mig att Begin vid sammanträffandet igår lovat göra ett försök att få Carter och/eller Vance ta upp frågan vid instundande toppmöte i Wien. Begin skulle omedelbart instruera israeliska ambassaden i Washington ta kontakt med State Department.

Guy von Dardel avser efter besöket i Israel fara till Wien för att vara till hands om frågan kommer upp vid toppmötet. Han avser också hålla presskonferens Wien.

Cabinet

4) Svensk
BUDAPEST
Nilsson från Leifland
Vårt enclair 124

Avsändningsort
Kabs Leifland, IB 3066

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende	Datum	Dnr
Wallenberg-kommitté	1979-06-12	
	Avd P Grupp 2	Mbl Eu

Pol

Ex t: Hirdman Gullers, SB

1) Adress: Professor Guy von Dardel
Hotel Plaza Room 1211
JERUSALEM Jaffa Road George Street

2) Svensk TEL AVIV nr 117

3) Svensk WASHINGTON 598

4) [redacted]

5) Svensk MOSKVA 246

Svensk WIEN 248

Text

Svenska Dagbladet publicerar idag under rubriken Cit Begin medlem i Wallenberg-kommittén Slutcit följande artikel av tidningens Israel-korrespondent Cordelia Edvardson:

Cit Premiärminister ..... kommer hit. Slutcit.

Cabinet

6) Svensk
BUDAPEST
124
Nilsson trån Leifland

Ifylles av telegramexpeditören

Avgången den 790612 Klockan 1620 Sign RNS/bg

Dep Utk 3K

Lingayenbukten på Luzon.

sökte Brereton dock hålla luften i väntan på att japanerna skulle komma och bomba de få flygfälten. Några spaningsplan fick han inte sända ut och han visste alltså inte att det låg dimma över Formosa så att japanska plan inte kunde starta därifrån. Vid 12-tiden var de allra flesta amerikanska planen såten på marken för att fylla på drivmedel och för att besättningarna skulle få lunch. Då kom japanerna.

Utan flyg fanns inga möjligheter att hindra fortsatta anfall och den 22 december började japanerna också landstiga på Luzon. Under de två veckor som MacArthur haft på sig innan dess hade han begärt förstärkningar, som inte kom och inte

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Hirdman, pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1979-06-13 Pol I, depr Hirdmanles relex Moskva, Washington

SVENSK TEL AVIV 1979-06-13-

CABINET STOCKHOLM

MYCKET BRAADSKANDE

FOER HIRDMAN RE WALLENBERGAERENDET. R 18

PROFESSOR GUY VON DARDEL OCH FRU NINA LAGERGREN HOELL IDAG EN VAELBESOEKT PRESSKONFERENS I JERUSALEM VARVID WALLENBERGAERENDET INTRODUCERADES AV TIDIGARE MINISTERN OCH AAKLAGAREN I EICHMANNPROCESSEN, GIEDON HAUSNER. DENNE MEDDELADE DAERVID PAA PREMIAERMINISTER BEGINS UPPDRAG ATT ISRAELISKE AMBASSADOEREN I WASHINGTON INSTRUERATS ATT OMEDELBART MED VITA HUSET SOEKA INTRESSERA PRESIDENT CARTER FOER ATT TA UPP AERENDET UNDER KOMMANDE MOETE MED BRESZJNEV I WIEN.

DOELLING

UTRIKESDEPARTEMENTET
ARS

Ärende:

Kopia till:
Kabs
Hirdman, pol 1

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Svensk Tel Aviv
79-06-13 -

P 2 Sv

Svensk Wien 1979-06-13 -

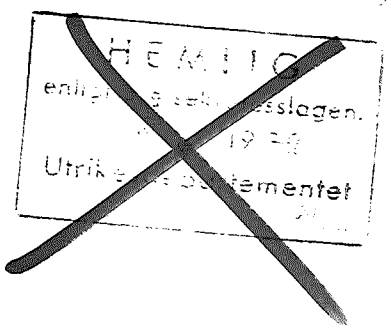
Cabinet Stockholm

För Tel Aviv från Wien. Re Raoul Wallenberg.

I anslutning till UD:s enclair 117 1979-06-12 till Er och chiffer till oss samma dag tacksam om ambassaden i Tel Aviv kan utröna,när professor Guy von Dardel reser till Wien, var han skall bo samt när och var presskonferensen i Wien äger rum.

Wollin

P61
(P2 Eu I
HP12 Kpa)

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I

PROMEMORIA

1979-06-13

ex t

kabs
prof. Carlgren + bil
Hirdman
L-Å Nilsson

FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg och Folke Bernadotte

Redaktör Hillel Storch (Norr Mälarstrand 8-10, tel. 52 81 50 eller 23 23 30), 78-årig f.d. representant för World Jewish Congress och Jewish Agency besökte 8 juni utrikesministern för att tala om Raoul Wallenberg och Folke Bernadotte.

Beträffande Wallenberg ville Storch ha framfört att denne ej var i livet. Han åberopade ett samtal som en representant för W J C, Berkovitj, haft i Moskva 1948 med förre sovjetiske presidenten Kalinin. Enligt Storch hade W J C varit skeptisk till Wallenbergs verksamhet i Ungern.

Storchs andra ärende var att förmå svenska regeringen att ta initiativet till en ny utredning om Folke Bernadotte och dennes insatser. Storch hade själv haft ett nära samarbete med Bernadotte, som han beundrade.

Storch överlämnade kopior av ett antal handlingar om sitt samarbete med Bernadotte.

Sven Hirdman

Avsändningsort

Kabs Leifland, IB

EN CLAIR-TELEGRAM

Avsändare

Wallenberg

Pol

Datum 1979-06-13

Avd P Grupp 2 Mål Em

Adress

Professor Guy von Dardel
Hotel Plaza
JERUSALEM

Svensk MOSKVA Nr 249
WIEN 250
WASHINGTON 602
TEL AVIV 119 BUDAPEST 127

Text

Från Leifland

Från Leifland

Nilsson från Leifland

Svenska Dagbladet publicerar idag på första sidan under rubriken Cit Wallenbergfallet engagerar Begin: Ber USA om hjälp Slutcit följande artikel av Cordelia Edvardson:

Cit Fallet ..... diskussion. Slutcit.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avgått den 790613 Klockan 13.10 Sign

Dep Utsk 33

Fallet Raoul Wallenberg har så engagerat Israels premiärminister Begin att denne nu skall försöka förmå president Carter att ta upp fallet vid mötet med Bresjnev i Wien i juni.

Denna utveckling av ärendet är resultatet av ett besök Raoul Wallenbergs halvsyskon Nina Lagergren och Guy von Dardel gjort hos premiärminister Begin.

Omgående tog sig Begin an ärendet och redan samma kväll som besöket skett sändes alla relevanta uppgifter till israeliska ambassaden i Washington, som kommer att vidarebefordra dem till USA:s utrikesminister Cyrus Vance.

Denne skall i sin tur informera Carter om Begins personliga önskan att Carter måste ta upp fallet när han möter Sovjetunionens Bresjnev i samband med att SALT 2-avtalet undertecknas i Wien.

Till Wien reser även Guy von Dardel och nazistjägaren Simon Wiesental, som tidigare engagerat sig i fallet Wallenberg, skall i Wien svara för en presskonferens om fallet.

I dag, onsdag, hålls även i Jerusalem en stor presskonferens, där knessetledamoten och förre åklagaren i Eichmannprocessen, Gideon Hausner, kommer att informera om fallet Wallenberg och Begins försök att förmå Carter att ta upp Wallenberg-ärendet till diskussion.

P 2 Eu I

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
415	P	2	Eu I

Kabs/Pol I, depr Hirdman, es

1979-06-13

Professor Guy von Dardel
CERN
Ch 1211 GENÈVE 23
Schweiz

Pol

ex + ink t Hirdman
Carlgren

1979-06-13 Pol I, Hirdman
Nr 121
Ö t amb i Moskva (jämte ink)
u/Hirdman

Broder,

Med tack för Ditt brev den 18 maj vill jag säga att vi inte har någon invändning mot Ditt föreslagna brev till USA:s utrikesminister Vance.

Som jag sade Dig i december förra året tror jag däremot att det är totalt utsiktslöst med en framställning till ryssarna om att en svensk forskargrupp skulle få studera det sovjetiska materialet om Raoul i Moskva. Ryssarna, med sin annorlunda tradition, skulle bara uppfatta detta som ett ifrågasättande av deras ståndpunkter. Jag avråder därför från brevet till Rymko.

Leif Leifland

Ifylles av postexp

Avsänt med
[ ] av kurir [ ] utl kurir [ ] luftpost [X] vanlig post

Avsändn datum: 79-06-13 Sign: es

14.6.79

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Hirdman, pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P	2	Eu I

VENSK TEL AVIV 1979-06-14

Pol

CABINET STOCKHOLM

RE WALLENBERG.

VON DARDEL ANLAENDER WIEN IMORGON FREDAG MED EL AL 364, ANKOMST WIEN 111.25. HAN BOR PAA HOTEL ALVA, MOEJLIGEN ALBA, BOKAT GENOM EL AL. VON DARDEL TAR KONTAKT MED AMBASSADEN VID ANKOMSTEN. PRESSKONFERENSEN ARRANGERAS AV WIESENTHAL FOERMODLIGEN MAANDAG ELLER TISDAG.

DOELLING

10590B UDSTH S
28249 SVENSK G

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

14 JUN 79 10 13 z

DNR	47.1	533
P	2	EM

Pol I
Pers
Kab och
Pr. ch.

Pol

SVENSK LONDON 1979-06-14

CABINET STOCKHOLM

533. VAART 425. FOER HIRDMAN OCH PIERRE FRAAN WINTER. RE RAOUL WALLENBERG.

VILL FAESTA ER UPPMAERKSAMHET VID NYHETSARTIKEL OM WALLENBERG I DAGENS ''INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE'' (14 JUNI). UNDER RUBRIKEN ''ISRAEL ASKS CARTER AID IN TRACING SWEDE'' SKRIVER TIDNINGENS OCH ''WASHINGTON POSTS'' KORRESPONDENT I JERUSALEM, WILLIAM CLAIBORNE, ATT PREMIAERMINISTER BEGIN GENOM SIN AMBASSADOER I WASHINGTON BETT PRESIDENT CARTER ATT UNDER WIEN-MOETET ''PRESS SOVIET LEADER BREZHNEV FOR INFORMATION ON THE FATE OF RAOUL WALLENBERG''. TIDNINGEN LAEMNAR DAEREFTER EN KORT REDOGOERELSE FOER FALLET WALLENBERG OCH UPPGER ATT NINA LAGERGREN OCH GUY VON DARDEL HAALLIT EN PRESSKONFERENS I JERUSALEM.

RYDBECK

SVENSK LONDON KL 10.05

28249 SVENSK G
10590B UDSTH S

Kab sekr
Pol ch
Pol 1

Pol 1, depr Hirdman, YT
1979-06-15 relex Washington

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

Pol

14 JUN 79 14 27 z

DNR	79:A	130
P	2	Eu

SVENSK TEL AVIV 1979-06-14

CABINET STOCKHOLM

130. FOER HIRDMAN. RE WALLZCBERG. R 18

JERUSALEM POST INNEHAALLER I DAG EN ARTIKEL AV MARTIN SIEFF OM WALLENBERG UNDER RUBRIKEN ''BEGIN WANTS CARTER TO ASK SOVIETS: IS RAOUL WALLENBTRG STILL ALIVE?'' ARTIKELN FOELJER:

CIT.PRI. [illegible].ME MINISTER MENAHEM BEGIN HAS INSTRUCTED ISRAEL'S AMBASSADOR TO THE US, EPHRAIM EVRON, TO ASK US PRESIDENT JIMMY CARTER TO RAISE THE QUESTION OF THE FATE OF SWEDISH WARTIME DIPLOMAT RAOUL WALLENBERG IN HIS SUMMIT MEETING TOMORROW WITH SOVIET PRESIDENT LEONID BREZHNEV. THIS WAS REPOWTED YESTERDAY BY YAD WASHEM CHAIRMAN MK GIDEON HAUSNER.

BEGIN HAS ALSO AGREED TO SIT ON AN ISRAELI COMMITTEE TO INVESTIGATE THE FATE OF WALLENBERG AND THE PRIME MINISTER, ACCORDING TO HAUSNER ''WARMLY CHERISHES THE MEMORY OF THIS HERO OF HUMANITY.
WALLENBERGS SISTER, NINA LAGERGREN, AND BROTHER GUY VON DARDEL, APPEARED WITH HAUSNER AT A PRESS CONFERENCE IN JERUSALEMYESTERDAY TO ANNOUNCE BEGIN'S DECISION TO PERSONALLY INTERVENE IN THE CASE AND TO JOIN THE NEWLY FORMED ISRAELI COMMITTEE.
WALLENBERG, ONE OF THE FIRST TO BE GIVEN THE TITLE OF 'RIGHTEOUS GENTILE' BY YAD VASHEM IN 1960, WAS PERSONALLY INSTRUMENTAL IN SAVING BETWEEN 25.000 AND 60.000 JEWISH LIVES IN HUNGARY IN THE CLOSING STAGES OF WORLD WAR II.

SENT TO BUDAPEST BY THE WORLD JEWISH CONGRESS AND THE US GOVERNMENT'S WAR REFUGEES BOARD AS A SWEDISH DIPLOMAT, WITH THE KNOWLEDGE OF THE SWEDISH FOREIGN MINISTRY, HE THREW DIPLOMATIC PROTOCOL TO THE WIND IN UNPRECEDENTED EFFORTS TO SAVE JEWISH LIVES. HE DEFIED GERMAN ATTEMPTS ON HIS LIFE IN RIGGED CAR ACCIDENTS, SO SUCCESSFUL WAS HE IN HIS EFFORTS THAT ADOLF EICHMANN WARNED: ''I WILL ASK FOR THE HEAD OF THE JEW-DOG WALLENBERG.''
WITHIN A WEEK OF THE SOVIET OCCUPATION OF BUDAPEST IN JANUARY 1945, WALLEBERG WAS ARRESTED BY THE RUSSIAN AUTHORITIES. NUMEROUS EYWITNESSES REPORTED HIM ALIVE IN THE GULAG PRISON CAMP SYSTEM IN THE PERIOD 1945-47.
IN 1957 ANDREI GROMYKO, THEN SOVIET DEPUTY FOREIGN MINISTER, TOLD THE SWEDISH GOVERNMENT THAT WALLENBERG HAD DIED OF HEART FAILURE IN THE LUBYANKA PRISON ON JULY 17, 1947.

HOWEVER, 14 CONSISTENT WITNESSES HAVE REPORTED WALLENBERG AS BEING ALIVE IN THE SOVIET PRISON SYSTEM THROUGH THE 1950S. NAZI HUNTER SIMON WIESENTHAL SAID RECENTLY THAT HE WAS INFORMED THAT WALLENBERG WAS STILL ALIVE IN A SOVIET INSANE ASYLUM AS LATE AS 1975.
US COLUMNIST JACK ANDERSON RECENTLY REPORTED IN 'THE WASHINGTON POST' THAT A FORMER SOVIET JEWISH PRISONER, JAN KAPLAN, WHO HAS SINCE BEEN REARRESTED BY THE RUSSIAN AUTHORITIES, KNEW OF A SWEDISH PRISONER IN THE BUTYRKA PRISON AS LATE AS 1975 WHO HAD BEEN IN THE PRISON SYSTEM FOR 30 YEARS. KAPLAN TOLD HIS DAUGHTER, ANNA BILDER OF TEL AVIV, OF THIS BY TELEPHONE BEFORE HE WAS REARRESTED. THE SWEDISH GOVERNMENT IS AWARE OF NO OTHER SWEDISH NATIONALS HELD BY THE SOVIETS DURING THIS PERIOD.
THE SWEDISH GOVERNMENT TOOK THE TESTIMONY SERIOUSLY AND SENT A NOTE TO MOWSCOW ON JANUARY 3, 1979, ASKING FOR FURTHER INFORMATION. IN ITS REPLY THE SOVIET GOVERNMENT SAID THAT THE NEW INFORMATION COULD NOT BE CONFIRMED.
KAPLAN'S REPORT IS THE LATEST ON WALLENBERG. THE SWEDISH AMBASSADOR TO ISRAEL, FRITZ IWO DOELLING, HAD NO COMMENT TO MAKE YESTERDAY AT THE PRESS CONFERENCE ON WHETHER THE SWEDISH GOVERNMENT WAS MAKING ANY EFFORTS TO SUBSTANTIATE KAPLAN'S STATEMENT. DARDEL, A SWEDISH PHYSICIST, SAID THAT HE AND HIS SISTER WERE TURNING TO THE INTERNATIONAL FORUM, PARTICULARLY ISRAEL AND THE US, AS BEING MORE EFFECTIVE THAN THE SWEDISH GOVERNMENT IN PUTTING PRESSURE ON THE SOVIETS. THEY HOPE TO SEE LOKCAL COMMITTEES FORMED IN DIFFERENT COUNTRIES.
A PARLIAMENTARY COMMITTEE IS NOW ACTIVE IN BRITAIN, UNDER MPS GREVILLE JANNER AND WINSTON CHURCHILL JR.
IN 1973, THE US STATE DEPARTMENT RECOMMENDED RAISING THE QUESTION OF WALLENBERG IN MOSCOW, BUT THEN SECRETARY OF STATE HENRY KISSINGER REFUSED TO TAKE ANY ACTION, APPARENTLY OUT OF DISSATISFACTION WITH SWEDEN'S STAND ON THE VIETNAM WAR.
WALLENBERG'S MOTHER AND STEPFATHER DIED FOUR MONTHS AGO CONVINCED THAT HE WAS STILL ALIVE. THIS WAS ALSO THE OPINION OF ALEXANDER SOLZHENITSYN WHEN THE FAMILY APPROACHED HIM IN 1970. SOLZHENITSYN THEN ADVISED THE FAMILY TO TURN TO INTERNATIONAL OPINION AND INTERNATIONAL JEWRY FOR HELP.
IF WALLENBERG IS STILL ALIVE HE WOULD BE 67, HAVING LIVED HALF HIS LIFE BEHIND SOVIET BARBED WIRE.

DOSLUTCIT.

DOELLING

SVENSK TEL AVIV KL 1500

Käb sekr
Pol chef
Pol 1
Press

NNNN

BERGQUIST/H

1979-06-14 Pol I, Hirdman, YT
relex Tel Aviv

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD
14 JUN 79 15 56 Z

DNR 84:A 880
P 1 2 Em

SVENSK WASHINGTON KNR 112 1979-06-14

CABINET STOCKHOLM

Pol

B R A A D S K A N D E

880. FOER HIRDMAN, POL I, OCH PIERRE, PRESS- OCH INFORMATIONS-ENHETEN ANG RAOUL WALLENBERG.

P R I M O. WASHINGTON POST HAR IDAG, SOM KANSKE FRAMGAATT AV VAARA RADIO ELLER TV, NEDAN UNDER SECUNDO AATERGIVNA ARTIKEL OM RAOUL WALLENBERG, DAER PREMIAERMINISTER BEGINS LOEFTE BE CARTER TA UPP SAKEN I WIEN DISKUTERAS. ARTIKELN AER SAEKERLIGEN DEN MEST UTFOERLIGA SOM STAATT I AMERIKANSK PRESS PAA BRA MAANGA AAR.

S E C U N D O. CIT. ISRAEL HAS ASKED PRESIDENT CARTER TO PRESS SOVIET PRESIDNET LEONID BREZHNEV AT THIS WEEKEND'S SUMMIT FOR INFORMATION ON THE FATE OF RAOUL WALLENBERG, THE SWEDISH DIPLOMAT WHO SAVED THOUSANDS OF JEWS IN HUNGARY DURING WORLD WAR II AND WHO IS SAID TO BE IN A SOVIET PRISON.

PRIME MINISTER MENACHEM BEGIN, JOINING AN EFFORT BY INTERNATIONAL JEWRY TO FREE WALLENBERG - IF HE IS STILL ALIVE - SAID HE INSTRUCTED ISRAEL'S AMBASSADOR TO THE UNITED STATES, EPHRAIM EVRON, TO ASK CARTER TO RAISE THE WALLENBERG ISSUE IN VIENNA.

AFTER FIRST DENYING THAT WALLENBERG WAS IMPRISONED, THE SOVIET UNION IN 1957 INFORMED THE SWEDISH GOVERNMENT THAT WALLENBERG DIED OF A HEART ATTACK IN THE LUBYANKA PRISON. RELATIVES OF WALLENBERG SAID TODAY, HOWEVER, THAT SOVKET PRISONERS WHO HAVE BEEN RELEASED REPORTED SEEING WALLENBERG IN PRISON AS RECENTLY AS 1975.

JAN KAPLAN, A SOVIET JEW WHO LAST YEAR WAS RELEASED BRIEFLY FROM A SOVIET PRISON, TELEPHONED HIS SISTER IN TEL AVIV AND TOLD HER HE MET IN 1975 A SWEDISH PRISONER SHO HAD BEEN DETAINED SINCE 1945, WHEN WALLENBERG WAS TAKEN INTO CUSTODY BY RUSSIANS IN BUDAPEST. NO OTHER SWEDISH NATIONAL IS KNOWN TO HAVE BEEN IMPRISONED THAT LONG.

NINA LAGERGREN AND GUY VON DARDEL, OF SWEDEN, WALLENBERG'S HALF SISTER AND HALF BROTHER, SAID IN A NEWS CONFERENCE HERE THAT ''THE ISRAELI PEOPLE, THE JEWS OF THE WORLD, ARE ENTITLED TO KNOW WHAT HAPPENED TO THE MAN WHO WENT ON A MISSION OF HUMANITY''.

WALLENBERG,WHO IS NOT A JEW, HAS BEEN HONORED IN ISRAEL WITH THE TITLE OF ''RIGHTEOUS GENTILE'' GIVEN TO PERSONS WHO ASSISTED JEWS DURING THE NAZI POGROMS.

WALLENBERG'S FAMILY HAS FOMRED COMMITTEES IN THE UNITED STATES AND BRITAIN TO PRESSURE THE SOVIET UNION TO ACKNOWLEDGE THE FORMER DIPLOMAT'S PRESENCE, AND TO FREE HIM.

WALLENBERG, WHO WOULD BE 66 NOW, WAS AN ARCHITECT WHO WENT TO BUDAPEST WITH DIPLOMATIC CREDENTIALS IN 1844 AFTER THE NAZIS BEGAN DEPORTING HUNGARY'S 700.000 JEWS TO EXTERMINATION CAMPS.

HE PRINTED THOUSANDS OF SWEDISH PASSPORTS AND DISTRIBUTED THEM TO JEWS FOR EMIGRATION TO SWEDEN, WHILE BUILDING AN ELABORATE RELIEF ORGANIZATION WITH HOSPITALS AND SHELTERS OVER WHICH FLEW THE SWEDISH FLAG.

APPARENTLY SUSPECTING HIM OF ESPOIONAGE, THE RUSSIANS ARRESTED WALLENBERG IN JANUARY 1945. THROUGH THE REMAINING YEARS UNDER STALIN, THE SOVIETS DENIED THEY HELD WALLENBERG, BUT FOUR YEARS AFTER STALIN'S DEATH, SOVIET FOREIGN MINISTER ANDREI GROMYKO ANNOUNCED THAT A DEATH CERTIFICATE HAD BEEN FOUND IN PRISON ARCHIVES PURPORTING THAT WALLENBERG DIED IN 1947. SLUTCIT

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL

1979-07-27 Pol I
depr Hirdman, GN
skr tit

CHEFEN FÖR
H. M. KONUNGENS
KANSLI

brev till Kungen fr Norman Stone ang.
Raoul Wallenberg

Pol

INK. UTRIKESDEP.
D.Nr 220/1913
1979-06-14
AVD. P | GR. 2 | FACK 1
Eu

Till

Utrikesdepartementet
Box 16121

103 23 Stockholm

På H.M. Konungens uppdrag överlämnas bifogade ärende för kännedom.

Stockholm 1979-06-12

Jan Mårtenson
Kanslichef

Norman H. Stone
Attorney At Law

3059 Fillmore Street
San Francisco, California 94123
563-1984

April 30, 1979

1979 -05- 29

King Carl Gustav
Kungl. Slottet
Slcttsbacken
11130
Stockholm, Sweden

Re: Raoul Wallenberg

Your Majesty,

I have recently become acquainted with the plight of Raoul Wallenberg of Sweden who has apparently been imprisoned in Russia since 1945. If you will take a few moments now to read the enclosed photocopy of columnist Jack Anderson's story, I'm sure you will share my outrage at this Soviet injustice.

Wallenberg deserves our highest esteem and gratitude for displaying great courage and humanitarianism in the face of raw evil. His "reward" for such actions against a common Nazi enemy has been Soviet imprisonment for nearly 35 years.

Please do what you can to remember this friend of humanity. I am writing to you and others in the hope of stirring public opinion on this problem. As you know, public opinion and correctly placed expressions of concern of our public officials can be very strong resources in dealing with totalitarianism.

Sincerely yours,

Norman H. Stone

SF CHRON 2/20/79

Merry-Go-Round

Heroic Diplomat

Jack Anderson

EVIDENCE has been brought to us that the Kremlin lied about a heroic Swedish diplomat who disappeared into the Soviet prison system more than 30 years ago. The Soviets put out the word in 1956 that Raoul Wallenberg, scion of a wealthy Stockholm family, had died in Moscow's Lubianka Prison in 1947. But he may survive to this day in one of the prison camps of the Gulag Archipelago.

Now we have first-hand evidence, from a fellow inmate at the remote Vierhnieuralskaya prison camp, that Wallenberg was still alive in 1959. Our source, former Polish army captain Abraham Kalinski, is now a chemical engineer in Israel after more than 15 years as a Soviet prisoner.

★ ★ ★

KALINSKI TOLD US that in 1951 he was joined by a new cellmate, David Vendrovsky, a former Jewish Telegraph Agency reporter. Vendrovsky had been transferred from confinement two cells away, where his cellmate had been Wallenberg and a former Latvian cabinet minister.

Another inmate, Simon Gogoberidze, told Kalinski of sharing a cell with Wallenberg. The two peered through their slit-like cell window and could see Wallenberg plodding in circles in the exercise yard, under the watchful eye of his guards. That was in 1959, before Kalinski's release.

Eight years later, Kalinski learned that Gogoberidze had been released after serving a 25-year term, and visited him at his home. During their reminiscences, Gogoberidze remarked: "Remember that Swedish fellow Wallenberg? When I left, he was still sitting there in prison." If he is still alive, Wallenberg would be 65 years old and would have spent more than half his life in the Soviet prison system.

★ ★ ★

WHAT WAS his crime? As a 31-year-old diplomat assigned to the Swedish embassy in Budapest, Wallenberg issued special Swedish passports to thousands of Hungarian Jews destined for shipment to the Nazis' extermination camps. He also bought houses in Budapest with his own money, had them declared Swedish embassy property and used them as safe houses for Jews awaiting escape.

In January 1945, shortly after the Red Army had "liberated" Budapest, Wallenberg was invited to meet the Soviet commandant, Marshal Malinovsky, at army headquarters. He was never seen by the outside world again.

He told his cellmate Vendrovsky years later that he had been taken to Moscow, interrogated in Lubianka Prison for nearly a year and then, without trial, sentenced to 25 years as a spy.

Kalinski has told his story to Swedish authorities in New York. The Swedish government may boycott the 1980 Moscow Olympic Games and demand an international investigation of the Wallenberg case.

Norman H. Stone
Attorney At Law

3059 Fillmore Street
San Francisco, California 94123
563-1984

STATSRÅDSBEREDNINGE
Registratorn
Ink. 1979 -05 -29
Dnr. 1304/79

April 30, 1979

Pol I; Pol

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 220/1979
1979-07-31
86-014
AVD. P GR. 2 Enl J

1979-07-27 Pol I
depr Hirdman, GN
skr tit

Prime Minister of Sweden
Statsradsberedninger
Fack
10310
Stockholm, Sweden

Re: Raoul Wallenberg

Dear Prime Minister:

I have recently become acquainted with the plight of Raoul Wallenberg of Sweden who has apparently been imprisoned in Russia since 1945. If you will take a few moments now to read the enclosed photocopy of columnist Jack Anderson's story, I'm sure you will share my outrage at this Soviet injustice.

Wallenberg deserves our highest esteem and gratitude for displaying great courage and humanitarianism in the face of raw evil. His "reward" for such actions against a common Nazi enemy has been Soviet imprisonment for nearly 35 years.

Please do what you can to remember this friend of humanity. I am writing to you and others in the hope of stirring public opinion on this problem. As you know, public opinion and correctly placed expressions of concern of our public officials can be very strong resources in dealing with totalitarianism.

Sincerely yours,

Norman H. Stone

Norman H. Stone

SF CHRON 2/20/79

Merry-Go-Round

Heroic Diplomat

Jack Anderson

EVIDENCE has been brought to us that the Kremlin lied about a heroic Swedish diplomat who disappeared into the Soviet prison system more than 30 years ago. The Soviets put out the word in 1956 that Raoul Wallenberg, scion of a wealthy Stockholm family, had died in Moscow's Lubianka Prison in 1947. But he may survive to this day in one of the prison camps of the Gulag Archipelago.

Now we have first-hand evidence, from a fellow inmate at the remote Vierhnieuralskaya prison camp, that Wallenberg was still alive in 1959. Our source, former Polish army captain Abraham Kalinski, is now a chemical engineer in Israel after more than 15 years as a Soviet prisoner.

★ ★ ★

KALINSKI TOLD US that in 1951 he was joined by a new cellmate, David Vendrovsky, a former Jewish Telegraph Agency reporter. Vendrovsky had been transferred from confinement two cells away, where his cellmate had been Wallenberg and a former Latvian cabinet minister.

Another inmate, Simon Gogoberidze, told Kalinski of sharing a cell with Wallenberg. The two peered through their slit-like cell window and could see Wallenberg plodding in circles in the exercise yard, under the watchful eye of his guards. That was in 1959, before Kalinski's release.

Eight years later, Kalinski learned that Gogoberidze had been released after serving a 25-year term, and visited him at his home. During their reminiscences, Gogoberidze remarked: "Remember that Swedish fellow Wallenberg? When I left, he was still sitting there in prison." If he is still alive, Wallenberg would be 65 years old and would have spent more than half his life in the Soviet prison system.

★ ★ ★

WHAT WAS his crime? As a 31-year-old diplomat assigned to the Swedish embassy in Budapest, Wallenberg issued special Swedish passports to thousands of Hungarian Jews destined for shipment to the Nazis' extermination camps. He also bought houses in Budapest with his own money, had them declared Swedish embassy property and used them as safe houses for Jews awaiting escape.

In January 1945, shortly after the Red Army had "liberated" Budapest, Wallenberg was invited to meet the Soviet commandant, Marshal Malinovsky, at army headquarters. He was never seen by the outside world again.

He told his cellmate Vendrovsky years later that he had been taken to Moscow, interrogated in Lubianka Prison for nearly a year and then, without trial, sentenced to 25 years as a spy.

Kalinski has told his story to Swedish authorities in New York. The Swedish government may boycott the 1980 Moscow Olympic Games and demand an international investigation of the Wallenberg case.

P2 Eu I

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I

1979-06-14 44 A

Överlämnas av utrikesdepartementet, pol I, till ambassadören Dölling, Tel Aviv, för kännedom i anslutning till telefonsamtal.

Sven Hirdman

BUDGETDEPARTEMENTET
Personalministern

INK. UTRIKESDEP.
D.N:o 220/960
1979-06-18
AVD. P | GR. 12 | Mål EU

Dr Hedman: 6h

79-06-13

Pol

Kabinettssekr. Leif Leifland

åtgärd se bifogade remiss-svars

Eftersom Wallenbergaffären tycks bl.a. vara
väckt viss oro hos ambassaden i Tel Aviv
vill jag gärna med bifogade klipp doku-
mentera vad jag sa till dep.rådet Hård-
man i går om vad som försiggick
på kvinnokonferensen i Jerusalem.
Inga andra förslag till ändringen än
bifogade 11 punkter togs upp på plenar-
mötet. Vissa mindre ändringar och till-

lägg gjordes. Inga reservationer före-
kom. Jag hörde aldrig i något sam-
manhang Wallenbergaffären nämnas.
Däremot hade man i steering committén
haft förslag om utlåtanden från Sovjet
av Ilda Nudel. Kommittén tog emel-
lertid inte upp den saken med hän-
visning till första punkten i reso-
lutionsförslaget.

Med vänlig hälsning

Marianne Wallberg

Recommendations to the Plenary of the Jerusalem Conference of World Women Leaders

---

The Jerusalem Conference of World Women Leaders urges people, governments and the mass media to act immediately on matters of women's rights and concerns. We look toward a world which uses fully the talents of all with full participation of women and men.

Given the urgency of these issues we look forward to the Copenhagen meeting and recommend to that conference to adopt the following guidelines:

1. Let the Copenhagen Conference, as well as other international conferences, focus on the declared topic of the conference.

2. All intergovernmental and international conferences must include an equal proportion of women and men.

3. All women leaders and members of parliaments, in spite of their different political opinions, must unite in matters relating to women's rights to influence their respective parties, in order that progressive legislation concerning women be not only enacted but also enforced.

4. We have learnt through our history that women's rights and human rights are intertwined. We recognise that many women suffer discrimination by reasons of sex, race and religion. We must work in solidarity to eliminate racism, sexism and oppression through religion.

5. In this year of the child, being aware that the earliest years of all individuals play an important role in forming their future attitudes, we urge all parents - fathers as well as mothers - all educators, institutions and individuals concerned with the future, to ensure that children are brought up without prejudices as to sex, race or religion, as well as with tolerance and respect for the beliefs of others.

6. Education is a key to the changing role of women. Equal education and opportunities for women and men is a must. We have to work for the elimination of illiteracy and the opening of all technological training and higher education to women as well as men.

7. A radical change must be achieved in the image of woman as an object as projected now by the mass media in order to give correct information about woman's active role in all fields and at all levels of society.

8. Men and women should have equal opportunity to work, and to this end there should now be positive measures in favour of the employment of women. The hours and conditions of work should be organised so as to enable women as well as men, to be gainfully employed without neglecting the care of their families. The problem of unemployment existing in the present economic crisis must not result in the discouragement of women from entering or remaining in the labour force.

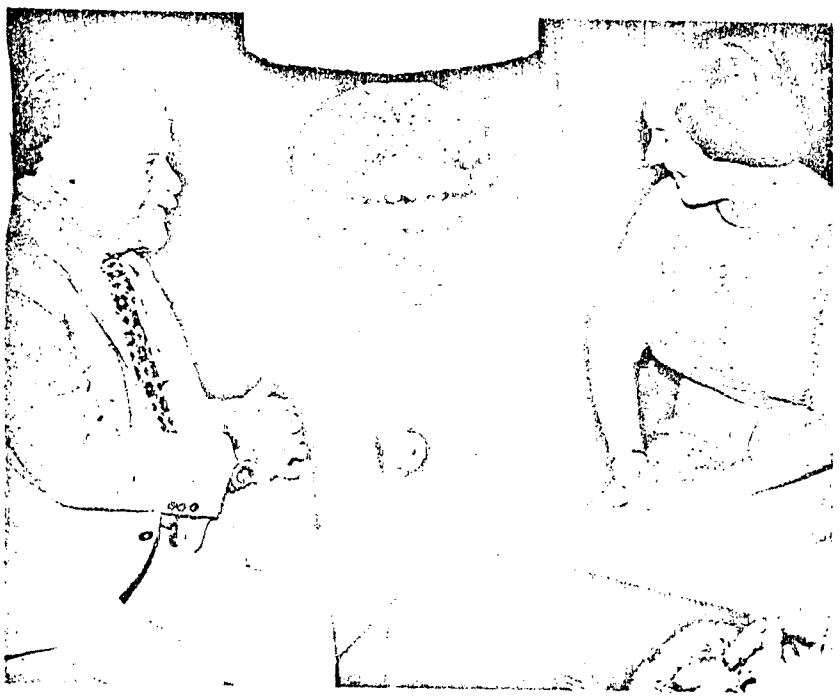
9. Women are challenged to become aware of the stereotypes that erode confidence in themselves and in each other and show strength, determination and commitment to humane values in leadership roles at all levels.

10. The Jerusalem Conference looks forward towards a future in which women will enjoy equal participation and urges that special measures be taken immediately to put this into effect. Once we share equal responsibility with men at all levels of society we expect women to act in a way that will make the world a better place to live in.

11. From Jerusalem, - which in Hebrew signifies the "City of Peace" - the Conference appeals to all women and men, to encourage the recurring peace process emanating from this region and - in the spirit of the International Women's Decade, whose overall theme is equality, development and peace - to demand that all disputes and differences be settled by peaceful means.

The Jerusalem Post,
8 juin 1979

Friday,

Knesset Speaker Yitzhak Shamir meets yesterday with Australian Minister for Social Security Margaret Guilfoyle, who was in Israel to attend the Jerusalem World Conference of Women Leaders.
(Dan Landau)

Int'l women leaders demand equal rights worldwide

By JUDY SIEGEL
Jerusalem Post Reporter

The Jerusalem World Conference of Women Leaders closed last night after resolving to demand equal rights and representation for women around the world and to ensure that future conferences on woman steer clear of political disputes.

The four-day conference at the Hilton Hotel brought together 300 delegates and observers from Europe, Africa, Asia, and North and South America. They included government ministers, jurists, writers, journalists and businesswomen.

The delegates resolved that the UN conference on women, scheduled for next May in Copenhagen, should not be allowed to become a political free-for-all like the 1975 UN conference in Mexico. That and other international conferences must "focus on the declared topic" of the convention. According to another resolution women must have equal opportunity to serve as representatives at all intergovernmental and international conferences..

Other resolutions called for solidarity in the fight against "economic oppression, sexism, racism and oppression through religion," and equal opportunity for women in politics. The delegates also demanded a radical change in the image of women projected by the mass media and advertising.

An appeal to both men and women to encourage the peace process in the Middle East and to resolve all disputes by peaceful means also emanated from the conference.

A passionate call for the end of apartheid was sounded at yesterday's morning session by Sheena Duncan, president of the "Black Sash" organization and a well-known black activist in South Africa.

The Jerusalem Post 8 June 1979

Context

Wednesday,

Taking steps together

By JUDY SIEGEL
Jerusalem Post Reporter

MARGARET Thatcher's election as prime minister of Great Britain was both good and bad news to the World Conference of Women Leaders which is being held this week in Jerusalem.

Her success increased the ranks of the top women leaders by one. But it also prevented her from accepting an invitation to the four-day meeting.

In a telegram a few weeks ago to the Council of Women's Organizations, which is sponsoring the conference, Thatcher said she would come — if she lost the election.

Nevertheless, although there are no prime ministers among the 300 delegates and observers, their ranks include Tina Anselmi, Italy's minister of health; Natalie Lind, Denmark's justice minister; Sweden's minister for civil services Marianne Wahlberg; Jeanne Gervais, minister for women's affairs of the Ivory Coast; Jeanne Sawure, Canada's minister of communications; and Elisabeth Odio, Costa Rica's minister of justice.

Other prominent delegates are Anne Marie Renger, the vice president of the German Bundestag; Aase Liones, the Norwegian chairman of the Nobel Committee who presented Menahem Begin with his Peace Prize; Angie Brooks, a judge of the Liberian supreme court; Los Angeles federal court of appeals judge Shirley Hufstedler; and Mrs. Maria Soares, a member of Portugal's parliament.

What women have achieved as leaders and how they can do more to ameliorate their countries' problems are the main topics of the conference at the Jerusalem Hilton Hotel.

The organizers hope that unlike the 1975 conference held in Mexico to mark the UN International Women's Year — which degenerated into a political free-for-all in which Israel and Zionism were depicted as racist — the Jerusalem conference will stick to the issues at hand.

Israel's Foreign Ministry, through its embassies and consulates around the world, helped select the participants. The council, chaired by Michal Smoira-Cohn (head of Kol Yisrael's music department and wife of Supreme Court Justice Haim Cohn), was careful to keep a strict balance of countries from various continents. Among those attending are the delegates from several countries which have no diplomatic relations with Israel.

At the conference opening in the Jerusalem Theatre on Monday night, the women's long gowns and neat coiffures made it look like any other women's gathering. But the few men present seemed to squirm in their seats when speakers decried men who opposed equal opportunity, education and pay for women.

Dr. Janet Cockroft, chairman of the UN Commission on the Status of Women, suggested that women themselves are partly responsible for the missed opportunities.

"Many women who work outside the home return to do the washing and take care of the children as if they hadn't left the house. We must end this cycle of domestic slavery," she said.

Boys, like girls, should be taught how to wash dishes and to take care of the house, so that men do not come to view domestic tasks as beneath their dignity. "I married an extremely nice chap," said the British Ph.D. "and it took 10 years for him to learn how to make a decent cup of tea, 20 years to cook an egg and 30 years to concoct a reasonable stew."

She also noted that women voters too often fail to support their "sisters" who run for office. Only 19 Members of the British Parliament are women, she noted. Israel was praised by many delegates for its "forward-looking" policy on women's rights. Senator Margaret Sullfoyle, Australia's minister for social security, said that there was no better site than Jerusalem for holding the conference.

The fact that there are nearly one million members in the bodies that form the Council of Women's Organizations in Israel — almost one-third of the country's population — proves that Israel is a great adherent of women's rights, suggested Prof. Naila Tan of the University of Singapore. "Any step taken by women together is a step in the right direction," she said.

Wallenberg memoir

16 i V

GÖSTA HÖGLIND
STYRMANSGATAN 20 II
114 54 STOCKHOLM
TEL. 61 40 96
POSTGIRO 45 51 36-2
79.06.12

[Svar tit. kabs Leifland/Ia
1979-06-27]

Leifland F sven

INK UTRIKESDEP
225/3383
14 JUN 1979

1 Bx

Till Chefen för Utrikesdepartementet
Statsrådet Hans Blix
Gustav Adolfs Torg 1
111 52 STOCKHOLM

Härmed översändes en utredning, som jag gjort. Det sker i samförstånd med fru Lagergren. Det skulle glädja mig mycket om den kunde komma till någon nytta, åtminstone arkiveras bland akterna i ärendet för framtiden.

Mellan oss finns visst ett avlägset slägt till släkt förhållande i det att Blix maka Pernilla är dotter till en kusin till mig, född Höglind. Jag hoppas detta ska bidra till att jag erhåller bekräftelse på emottagandet.

Med vänlig hälsning

Gösta Höglind

P 2 Eu I

Raoul Wallenberg

Av stor vikt är den dödsförklaring som utfärdades av A L Smoltsov 47.07.17. Den ryska byråkratin är sådan, att de alltid komma att hänvisa till denna intill dess dokumentet smulats sönder.

Vid genomgång ~~av materialet~~ förvånar det mig, att av tillgängligt material detta icke skett i utgivna böcker och liknande tryck. Det enda som egentligen påpekats är, att namnet är felstavat, ett "l" i stället för två. Att förnamn på den avlidne eller ens begynnelsebokstav av detta saknas, har inte beaktats. Dödsförklaringen kan därför inte godtas som gällande rätt person. Detta bör klargöras för ryssarna och hela världen.

De flesta familjenamn ha bärare, som ej äro släkt med varandra. I nuvarande telefonkatalog för Väst-Berlin finns 8 personer med namnet, i nuvarande telefonkatalog för Stockholm förekommer namnet 48 gånger. Alla dessa kunna ej vara släkt med varandra.

Wallenberg är en namnkombination, som lätt kan uppstå i tyska språket. Översatt till svenska kan det bli Pilgrimsberg. Namnet kan därfö ha förekommit i Balticum. Därifrån eller direkt från Tyskland kan det ha kommit till Ryssland. Det mesta i dödsförklaringen talar för att det rör sig om en helt annan person.

Det anges att dödsorsaken förmodligen är myokardinfarkt. Raoul var ung och vid tillfångatagandet i bästa hälsa. Det är osannolikt att han på så kort tid så skulle ha försämrats.

Det frågas om han skall obduceras för att fastställa verkliga orsaken. Det är helt osannolikt att man skulle göra detta med en fånge vars identitet man alltid förnekat med den möjlighet att lämna ett spår, som detta gav. Det troliga är att den dödes närstående liksom han själv var väl bekant med skrivelsens mottagare och skulle informeras.

Det meddelas, att den avlidne kremerats. Detta lär ha varit en mycket ovanlig åtgärd och tycks tyda på, att askan skulle sändas till de närstående. Dessa två saker tyder på att det rör sig om en person var anförvanter funnos i Sovjet.

Oviljan var stor innan detta dokument kom fram 1957. Säkerligen fanns det kvar fångar och fångvaktare, som hade kunnat meddela något om den döde, som angavs vara en bekant fånge. Varför missade man detta. Att fångvaktare kunna vara meddelsamma tror jag ej helt beaktats från svenskt håll, men är väl ej så lätt få tag på dylika.

Före kriget besökte jag Peters Paulsfästningen i Leningrad. Många av zartidens fångar hade där suttit ett helt långt liv bortglömda av myndigheterna och utan att anförvanter kände till det. En del hade suttit i mörkcell så många år att de blivit blinda, andra så länge att de glömt bort sina egna namn och endast lystrade till fångnumret, men de kunde leva ändå. Att Wallenberg, som förvarats under gynnsammare förhållanden ännu kan vara i livet finner jag sannolikt. Detta besök har väl bidragit till att jag alltid intresserat mig för hans öde. På grund av utlandsresor har jag kanske inte kunnat följa med allt.

Förmodligen har Wallenberg emellanåt varit borta i de ryska myndigheternas papper men man vet nog f n väl var man har honom. Man kan reflektera mycket över orsaken. Att han skulle kunna få komma hem och berätta att han sammanförts med de nedskjutna svenska flygarna är väl uteslutet och hemlighetsmakeriet började ju långt dessförinnan, men han kan av misstag ha sammanförts med andra topphemliga fångar, amerikaner eller andra från krigets slutskede, vilket skulle kunna leda internationell spänning om det blev bekant. Efter så lång tid torde

och möjligheterna härför ha förbleknat och gynnsammare för positivt resultat.

Prestige och byråkrati kan spela stor roll. Det var Gromyko, som 1957 stod för skrivelsen med dödförklaringen till Sverige.

Senast har jag sett att Kollontays efterlämnade arkiv i Moskwa äro genomgångna och stor utgallring skett förmodligen också i denna affär.

Att betvivla dödsdokumentets äkthet är farligt, därmed retar man ryssarna och får ej deras öra. Däremot måste de lyssna till att det ej avser rätt person.

De metoder Sverige hittills använt har ju visat sig ineffektiva, annat måste till.

Blir inte Wallenberg fri kommer det att gå till svenska historien och för kommande generationer fördunkla kontakterna med Sovjet, vilket kan få oväntade obehagliga konsekvenser för dem, kan en gång bidra till att vi sluter oss till västmakterna och kineserna kan det heta, så illa berör denna sak det svenska folket. Skulle inte skada om sådant just nu komme fram i pressdebatten heller, måste vara aktuellt sedan amerikanerna förlorat sina observationer från Iran.

Någon hade framfört hypotesen, att ryssarna håller Wallenberg för att ha som bytesobjekt om någon rysk spion skulle åka fast här. Vore bättre effektivare jaga efter ryska spioner för att ha att byta med, alltså ta initiativet och göra offentlighet däråt, det skulle kanske avhålla från spionage och därmed också göra nytta. Jag har hört de fara omkring med högeffektiv utrustning i fordon, kunde synas.

En ny bok borde tryckas, så att de nya fakta kommer med och dödsförklaringen kritiseras ner. Skulle även tryckas på engelska och ryska, delas ut i FN och spridas åt alla håll, där det kan vara obehagligt för ryssarna, men det bör också betonas, att det är uppriktiga vänliga känslor för det ryska folket som gör att saken måste klaras upp. En internationell presskampanj borde sättas i gång, det är ett nyhetsmaterial som intresserar. Påstötningar till ryssarna borde ske ideligen och från flera nya instanser bl a nu inför olympiaden. Varje ny svensk statsminister borde ta till sin uppgift att göra framstötar. Med hänsyn till kungaparets resa borde kungen göra en framstöt om de nya fakta, det är inte något politiskt utan en stor mänsklig tragedi. Vid hänvändelse till amerikanske presidenten och andra bör påpekande göras att dödsförklaringen måste avse annan person för att förhindra att svaret endast hänvisar till denna.

I fallet Nanna Svartz tror jag ryssarna övervägde frige, så omöjligt bör det ej vara. Tanken kanske då var, att det skulle ske via mentalsjukhus, vilket skulle se bättre ut. När sedan sensationen släppt kunde han ha befunnits vara helt normal.

Brevskrivaren önskar inte få ut sitt namn, detta därför att det skulle medföra stor osäkerhetskänsla om det blir någon resa till Sovjet. Ovanstående innehåller ej annat än fakta, som kan kontrolleras, varför detta ej bör ha betydelse.

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

1979-06-13

R 18

Departementsrådet Hirdman
UTRIKESDEPARTEMENTET

qq
80-05-22 (på Hirdmans begäran)

133

INKOM UD
1979-06-15
AVD. P | GR. 2 | MÅL. Em

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenbergärendet
($ bil.)

Pol

./. Härmed översänder jag vissa dokument på ryska som Abraham Kalinski överlämnat för vidarebefordran. Likaså en räkning över biljettkostnader München-Stockholm, ett bläckbrev till Dig samt två fotografier föreställande Jan Kaplan.

F. Iwo Dölling

Adress
198, Hayarkon Street
TEL AVIV, Israel

Telefon
24 21 05-6

Telegram
Svensk

Telex
033 650

ABRAHAM KALINSKI
Tel.04/926-294
ISRAEL

Salzburg 5 czerwca 1979 r.

Уважаемый господин Симон Визенталь,

к сожалению, я не имел возможности ознакомиться полностью с этим подлейшим клеветническим сочинением Шейнфельда против меня. Но достаточно было бегло просмотреть отрывки из этого гадкого пасквиля, чтобы сделать вывод, что его автор подлый, но и бездарный провокатор.

Известно, что Игорь /теперь Игнацы/ Шейнфельд был в Ташкенте арестован и судим /не Особым Совещанием, как почти все политические/ за спекуляцию краденными в военном госпитале консервы и другие продукты питания, совместно с каким-то снабженцем этого госпиталя. Сам Шейнфельд никогда не работал в этом госпитале, как он это утверждает в своем письме к Вам.

Об его аресте в Ташкенте я узнал позже, от некоего Метка Мазура, парикмахера Первой дивизии в Сельцах под Рязнью. О том, что Шейнфельд отбывает свой срок в лагере Потьмы за спекуляцию мне было также сказано в МГБ на Лубянке, когда мое "сценарии" о "шпионской сети", созданной мною на Лубянке же, было разоблачено в результате именно того, что "..."агент № I3" нашелся в лагере в Потьме, где отбывает срок за спекуляцию..." говорил мне полк. МГБ Болховитин, - ... он Вас хорошо знает, но говорит, что никогда не был вашим агентом..." Это также повторялось при Шейнфельде на "очной ставке" со мной заместителем начальника следственного отдела II главного управления МГБ СССР полк. Рублевым. Это было в I950 году на очной ставке между мной и Шейнфельдом, "агентом № I3", о чем я Вам лично рассказывал в Вене.

Если Шейнфельд хочет доказать, что он сидел за "политику" или "шпионаж", то он должен представить какую-нибудь "Справку", если не о реабилитации, то, хотя бы,"Справку об освобожденя", которая выдается к а ж д о м у при освобождении. Такую Справку он мог официально вывести с собой в Польшу и она должна у него быть. В этой Справке обязательно указывается статья, по которой был осужден. Такая Справка выдавалась также и политическим заключенным. А если Шейнфельд уничтожил эту Справку или не захочет представить ее, то только потому, что такая Справка лишает его "ореол политического деятеля и мученика"... за которого он все эти годы выдает себя.

Именно желание сохранить "звания политического заключенного" и побудило Шейнфельда в первые же годы по возвращении в Польшу, когда еще я крепко и почти безнадежды на освобождение сидел во Владимирской тюрьме, сочинить версию о том, что я его посадил в тюрьму за "шпионаж"... /Такая именно была первая версия Шейнфельда, дошедшая до меня через Марину Фигнер, приехавшую из Варшавы/. Даже после того, как Шейнфельд узнал, что меня освободили, он все же надеялся/и не без основания/, что советские органы никогда не выпустят меня в свободный мир. На это предположение у Шейнфельда было достаточно основания: это то, что он услышал от меня, предназначенное именно для него, на упомянутой выше очной ставке. Но вместо того, чтобы рассказать всему миру п р а в д у и причину моего заключения в тюрьму, примитивный и полуграмотный Шейнфельд предпочел на моем Каменном Гробу построить свою жалкую"политическую карьеру".

Дополнительным доказательством, что он отбывал свой срок в лагере для уголовных и так называемых "Бытовых" является и то, что,как мне сообщили многочисленные его знакомые и сослуживцы его, в том числе и Л. С. /лично Вам сообщу точную фамилию/, что Шейнфельд "женился в лагере на блатной, привез ее с собой в Польшу..." и добавил: " У него прекрасные две дочери, но жена так и осталась "блатной"...

Я этим не хочу оскорбить его семью. Я об этом пишу лишь потому, чтобы Вам, господин Визенталь, сказать: спросите любого политического заключенного в СССР, не только в тюрьме, но и в лагере - Были ли возможности в политических лагерях в СССР иметь "лагерных жен" и вообще общаться или даже видеть женщин, кроме, разве, женщин - работников медицинской службы лагеря?..

Я был реабилитирован в апреле 1957 г., но освобожден только 29 октября 1959 г., после того, как я после 2,1/2 лет "торга" согласился принять в камере советский паспорт. Мне лично вручил этот паспорт заместитель начальника владимирского областного управления КГБ, Вл. Ив. Шевченко. /В настоящее время Шевченко директор так называемого "ящерного института" Министерства сельского хозяйства СССР в Юрьевпольском около г. Владимира. На самом деле этот "институт" изготовляет бактериологические средства войны и диверсии, о чем я и писал в своем Открытом письме Шефу КГБ СССР Ю. Андропову в связи с делом Валленберга/

Хотя я имел "право" после своего освобождения проживать в Москве, поскольку я был арестован в Москве. Однако это мое "право" не было

признано, мотивируя тем, что я до ареста проживал в Москве на правах "временного жителя" в гостинице "Метрополь" в качестве представителя польской армии при НКО СССР. Мне дали хорошую квартиру во Владимире и устроили на хорошей работе на Владимирский тракторный завод в экспортном отделе. Вскоре я "изобрел" пяти и шестиязычный каталог деталей для экспортируемых тракторов и автомобилей и стал зарабатывать по так наз. "трудовым соглашениям" до 40 - 50.000. рублей в год, т.е. в 10 раз больше, чем самый высокооплачиваемый советский инженер... Я полагаю, что эти поблажки делались в некоторой степени ради того, чтобы я, соблазнившись высокими заработками, прекратил бесперерывно подавать в ОВИР, присылаемые сестрой из Израиля вызовы... До 1973 года я получал постоянные отказы. И только 14 лет спустя после своего освобождения из тюрьмы, когда моему первому в жизни ребенку исполнилось 1,1/2 года и "соответствующие органы" были убеждены, что я не оставлю ребенка в Москве, не возвратившись, я получил разрешение поехать к своей единственной оставшейся в живых сестре в Израиль, которую я не видел 39 лет, на 1 месяц. Я об этом рассказываю в связи с некоторыми провокационными и клеветническими утверждениями Шейнфельда.

Шейнфельд в начале 60-х г.г. говсрил кому-то /а мне это рассказывал в 1969 г. в Варшаве известный польский актер Красновецкий/, что я могу, но боюсь приехать в Польшу... В связи с этим я хочу рассказать следующее о бесплодных ходатайствах польских властей в отношении меня в послесталинский период, когда польские власти "осмелели"...
Проживая /до 1968 г./ в гор. Владимире, я несколько раз в месяц бывал в Москве. Неоднократно бывал и в польском посольстве, где тогдашний посол Ящук, который меня знал по армии перед моим арестом, пытался много, но безуспешно меня вытащить в Польшу. Ящук /который впоследствии стал вторым секретарем ПОРП/ даже придумал фиктивный брак с одной из сотрудниц польского посольства. Однако тогдашний заведующий консульским отделом посольства Ковнацкий считал, что, судя по советским ответам на ноты по моему вопросу предыдущего посла Гэде, фиктивный брак не поможет. Ковнацкий полушутя добавил, что и"жена" Калинского застрянет здесь надолго...
Об этом я пишу, повторяю, в связи с клеветническими высказываниями провокатора Шейнфельда о том, что я никогда не приеду в Польшу, опасаясь ареста и кары польских властей. А когда ему сказали, что я уже с 1969 г. уже неоднократно бывал в Варшаве, Ломже и др. городах Польши и был хорошо принят гражданскими и военными властями, Шейнфельд ответил: "потому, что в Польше боятся КГБ..." Только неизлечимый кретин и неисправимый провокатор может прийтти к такому выводу.

Как я уже говорил выше, я довольно часто бывал в Москве, где посещал и старых друзей моей покойной жены - работников кино и других старых знакомых. В один из приездов в Москву я встретился с Мариной Фигнер, которая знала мою покойную жену и меня еще до моего ареста. Самая М. Фигнер тоже сидела, хотя нестолько, сколько ее знаменитая бабушка Вера Фигнер... Марина Фигнер мне рассказала, что она недавно была в Варшаве в одном доме встретила "одного гадкого типа", имя которого она не запомнила. Этот тип рассказывает везде и всюду, что я был"тайным чекистом" и что я его посадил за шпионаж. И не только его, но и много других людей. По описанию этого "типа" я понял, что это известный мне по Ташкенту "консервный коробейник" /как его называл один из его покупателей, известный актер Штраух/ Игорь Шейнфельд.
Я понял тогда, что, созданная мною на Лубянке "шпионская сеть", в которой он числился "агентом № I3", послужила для него основанием для внесения "корректуру" в свою спекулянтскую биографию. Однако о тех подлых и чудовищных обвинениях, которые описаны Шейнфельдом в письме к Вам, тогда и речи не было. Однако и то что он говорил обо мне тогда было вполне достаточно для того, чтобы его в Варшаве поймать и разделаться с ним по заслугам. Но меня только впервые пустили в Польшу /и то формально в составе какой-то делегации советских ветеранов войны/, I0 лет спустя после моего освобождения из тюрьмы, в I969 г. Но "политического деятеля" Игоря /ставшего уже Игнацым/ уже в Польше не было, а догнать его я еще не мог, ибо дальше Польши меня еще не пускали Меня дважды вычеркивали из списков туристической группы "Автоэкспорта в Румынию и Болгарию. И только 2 года тому назад известный певец Михаил Александрович мне рассказывал, что на свадьбе его дочери в Мюнхене, где был и Шейнфельд, последний ему наговорил много гадостей обо мне. Но подробности Александрович мне не рассказывал. А я думал, что все это о той же "шпионской сети", где Шейнфельд фигурировал "агентом № I3"... Но все это происходило до моего выезда из СССР в Израиль. Я это, как и самого Шейнфельда не принимал в серьез и смеялся над этим. Но то немногое, что я бегло прочитал в письме этого подлеца Шейнфельда к Вам в Вене, - это уже для меня совершенно новое и совсем не смешно.
Оказывается, что до моего выезда из СССР, когда Шейнфельд /как и я сам еще был уверен, что меня никогда не выпустят из СССР, он не только говорил в круге своих сослуживцев и знакомых /среди которых, кстати сказать Шейнфельд пользуется редким "уважением" и "любовью"/, но и публиковал свои подлые сочинения обо мне в доступной для него эмигрантской печати. Для того, чтобы сделать "политическую карьеру" и, глав-

ное, "подработать" на этом /ведь торговать дефицитными консервами зде нет смысла/ польский еврей вступает членом в... русскую эмигрантскую организацию НТС, в которой, как мне говорили, немало бывших полицаев и других "идеологических" пособников гитлеровских убийц. Разумеется, что печать подобного сброда рада сообщить о некоем Абраме, такие "художества", которые, как они полагают, в некоторой степени их"реабилитирует"... "Ведь если во время войны были такие евреи, как Абрам Калинский, так что же вы, мол, хотите от нас?..." И они, конечно, охотно печатали ту подлую грязь, которая ночами образовалась в подлой башке члена НТС Игоря, он же Игнцы, Шейнфельда. Впрочем, мне рассказывал один его сослуживец, что его уже из НТС выгнали."Очевидно по принципу как сострил этот сослуживец Шейнфельда, что он такая б... что выгнали его из бардака за б...ство". Эти не совсем цензурные слова я цитирую со слов сослуживца Шейнфельда по "Либерти".

Господин Визенталь, как я уже говорил выше, 30 мая с.г. когда я Вас посетил я не имел возможность,из-за недостатка времени, ни полностью прочитать, ни получить ксерокопий этого грязного пасквиля Шейнфельда. Я надеюсь, что перешлете мне или соответствующим органам Службы Безопасности Израиля /Хайфа Р.В. I6I8/ ксерокопию этого "документа" и №№ и даты листков, в которых Шейнфельд печатал свои "опусы" обо мне.

Здесь же я хочу вкратце доказать нелепость, со всех точек зрения, тех "фактов", с которыми я успел бегло ознакомиться.

I. Шейнфельд пишет, что НКГБ предоставил мне номер в гостинице "Узбекистан". Но ведь этот клеветник хорошо знал, что этот номер был предоставлен моей будущей жене, киносценаристке Т. Златогоровой "Ленфильмом" и для того, чтобы меня поселить в нем, нам с Т. Златогоровой пришлось расписаться в ЗАГСе, благо Златогорова не была формально расписана в ЗАГСе со своим настоящим мужем кинодраматургом А. Каплером. У кино-деятелей того времени не было в моде расписываться в ЗАГСе. Через некоторое время наш брак стал и фактическим.
Кроме того, представьте, какая цена тайному агенту НКГБ, который проживает в "роскошной гостинице", как пишет Шейнфельд /хотя эта гостиница была далека от роскоши/, имеет"много денег" и живет в необычных для тогдашних беженцев условиях ?
Теперь, после 15 с половиной лет тюрьмы и I6 лет на советской "свободе прекрасно знаю методы НКГБ - КГБ: их агенты ничем не должны выделяться от той среды, в которой они должны "работать". Как раз для этого и подхо-

дили такие "типы" как Шейнфельд, который целыми днями вращался среди беженцев. Таких как Шейнфельд и вербовали чаще всего и по линии милиции по борьбе со спекуляцией. Таким, как он, разрешали мелко спекулировать продуктами питания и консервами для того, чтобы через них вылавливать "крупную рыбу" - директоров магазинов и складов.
Когда Шейнфельд довольно часто приносил нам в гостиницу дефицитные тогда /и сейчас/ крабы и пр., которые у него покупали тогда и другие проживающие в этой гостинице киноработники, я и моя жена неоднократно ему говорили, что это очень опасное для него занятие. Но на эти наши предупреждения, присутствовавший однажды его "компаньон", некий Урбан /или Урбах/, очень способный, умный и на редкость интеллигентный мошенник, заметил: "мы с Игорем /так звали тогда Шейнфельда/ с милицией дружно живем. У нас с ними уговор: мы - вам, вы - нам... Я не хочу сказать этим, что Шейнфельд тогда сотрудничал с ташкентской милицией. Если бы это было так они бы его впоследствии не арестовали. Но тогда из слов Урбаха я так именно и понял. А как иначе понять: в то время когда милиция в Ташкенте /да и везде в СССР/ ловила и арестовывала за продажу свою собственную боханку хлеба или хлебную карточку, Шейнфельд месяцами ходил с нагруженным до отказа рюкзака с консервами и до конца лета 1942 г. т.е. до нашего отъезда из Ташкента ни разу не был задержан ташкентской милицией.
Я знал тогда и другого "торговца" дефицитными товарами, тоже из Польш но тот так боялся с собой носить лишнее, что за каждой баночкой сгущенного молока или шпрот бегал куда-то очень далеко... Никогда не носил с собой, как это делал Шейнфельд. Да, по этой части Шейнфельд был гораздо "храбрее".

2. В своем грязном пасквиле к Вам Шейнфельд перечисляет ряд фамилий лиц, якобы посаженных мною или по моей вине. Все эти фамилии, кроме одной /Вольфа Мессинга, о котором скажу ниже/ я в жизни не слыхал и никогда не был знаком с ними. А у меня такая память на имен и фамилии что до сих пор помню всех встреченных мною в своей жизни, в тюрьме и на свободе. Вполне допускаю, что и Шейнфельд этих лиц не знал и не знает, а придумал их "для достоверности" своего грязного пасквиля.
Но с одной фамилией он п о п а л с я, как я тогда на Лубянке попался в своем "сценарии о шпионской сети" с фамилией "агента № 13"...
Я имею в виду Вольфа Мессинга. Шейнфельд пишет, что среди лиц арестованных мною был также Вольф Мессинг. Но мне вовсе нетрудно доказать, что Вольф Мессинг никогда не сидел в тюрьме и не был арестован.
После своего освобождения я неоднократно был на выступлениях Мессинга

встречал его лично. В начале 1970 года я был на свадьбе в Москве у наших общих знакомых и после свадьбы, поздно ночью отвез его домой. В начале 1975 г.я его последний раз встретил в Сберкассе при гостинице "Москва" в Москве, где он и я имели счета. Через некоторое время мне сообщила заведующая Сберкассой "по секрету", что Мессинг умер и оставил около одного миллиона рублей и, так как нет у него родственников, деньги по истечении 6-ти месяцев перейдут к государству...
Я должен на днях встретиться с моими старыми друзьями, с семьей известного довоенного и советского певца Михаила Александровича. Я уверен, что Александрович во время своих многочисленных гастролей по Советскому Союзу неоднократно встречал и много гастролировавшего Вольфа Мессинга. Не сомневаюсь, что Александрович подтвердит, что Мессинг ни с моей "помощью", ни без моей "помощи" никогда не был арестован и не сидел. Что касается других упоминаемых Шейнфельдом в своем грязном памфлете "лиц", то мне труднее будет доказать, что они не сидели и я их не "сажал", по той простой причине, что они,возможно, никогда не существовали или существовали в тупом и подлом мозге Игоря-Игната Шейнфельда... А если и существовали то я, а возможно и сам Шейнфельд, их не знал.

3. В шейнфельдовском грязном и подлом письме к Вам я бегло "выловил" один "факт", который может, по моему мнению, возникнуть только в голове преступника или психически больного маньяка: Шейнфельд повествует: Ко мне в гостинице "Узбекистан" пришел, якобы, человек, инвалид на костылях, принес мне для продажи болванку золота весом в... 1 кгр! Я же, оказывается, отнял у него этот килограм!!! золота и выдавая себя за чекиста, выгнал этого инвалида из номера...

Во-первых, надо знать тогдашние условия жизни и обстановку в Ташкенте и не только в Ташкенте, когда, как я уже говорил, ловили людей за лишнюю хлебную карточку и килограм сахара, чтобы какой-то еврей, инвалид пошел к незнакомому человеку в гостиницу и предложил ему купить ... килограмовую болванку золота!!!
Во-вторых, если уже нашелся такой чудак-самоубийца, который решил направиться к незнакомому в гостиницу с килограмовой болванкой золота, то разве он тихо и мирно уйдет и оставит свое золото? Ведь любой со--- ветский гражданин знал и знает, что настоящий работник милиции или НКГБ не отнимет золото и выгонит, а обязательно отвезет в милицию или НКВД. Значит человек, который отнял золото и выгоняет владельца - аферист. Так зачем же владелец должен со страха бежать и оставить свое золото?

Но на эти 2 вопроса есть один ответ: не только я, но и сам сочинитель этого бредового рассказа,подлец Шейнфельд, никогда в жизни не видел болванку золота весом в I кгр. И не только никто не носил такой болванки золота к"сотрудникам НКВД" в гостиницу, но такой "экспонат" не нашли бы ни у одного еврея в Ташкенте того времени /да, и в настоящее время/, если бы даже НКВД обыскали квартиры всех евреев - инвалидов и здоровых... Это плод больной фантазии подлеца и полуграмотного Шейнфельда. Он вероятно рассчитывает,что Вы незнакомы с условиями в СССР. Дальше я вычитал в этом "опусе", как он,"благородный" Шейнфельд прореагировал на жалобу "пострадавшего" владельца золотой килограмовой болванки: Шейнфельд, по его словам, побежал ко мне в гостиницу,потащил меня в НКВД и там ... даже не записали его, Шейнфельда, фамилию, а меня сразу отпустили. Встретив затем Шейнфельда я, как он пишет, пригрозил:"ты запомнишь меня на всю жизнь за это", будто сказал я ему " и он был прав", - пишет Шейнфельд,- "это мне дорого обошлось". Это я цитирую по памяти из беглого просмотра этого подлого текста.

Тут у меня к Игнацу Шейнфельду два вопроса, на которые, я уверен, он не сможет ответить не только в качестве "советолога" радиостанции "Свобода", но даже если его, тупого и полуграмотного Шейнфельда назначат ... главным советологом НАТО или Белого Дома...

Первый вопрос: Как можно было попасть в НКВД /тогда НКГБ/ без пропуска да еще с "тащимым человеком" ? А если выписали пропуск, а иначе не попасть в СССР даже в ... баню, то как же Шейнфельд утверждает, что "даже не записали" его фамилию? А может солдат или сержант из бюро пропусков НКВД "самолично" решил этот вопрос таким "благополучным" для грабителя килограмма золота и отпустил его с миром домой?...

Второй вопрос: Как же "благородный" Шейнфельд не подумал о судьбе "пострадавшего" инвалида на костылях? Ведь в НКВД обязательно захотят увидеть и не только увидеть, но и услышеть и, конечно, посадить вместе с грабителем и ограбленного владельца килограмовой болванки золота? Нет, Игнату Шейнфельду далеко,далеко до своего "тезки" Игната Лайолы, да и провокатор он бездарный, Шейнфельд просто старый Поц /с большой буквой/.

Однако, судя по тому, что известный в среде работников исскуства Москвы знаменитый ШПИК КГБ Никита Богословский /личность этого мерзавца, погубившего мою покойную жену, у меня подробно описана в моей книге, а ксерокопия этого описания отправлена Никите Богословскому в Москву на Котельнической набережной/, как мне сообщили из достоверных источников, в том числе живой и на редкость очень порядочный человек, сослуживец Шейнфельда, Шейнфельд еще может кое какую пользу принести КГБ.

Ведь КГБ иногда нужны не только "галочки", что "работа" проводится...

Прежде, чем перейти к 5-му пункту моих "комментарий" по шейнфельдовским бредням, я хочу в связи с вышеупомянутым золотым слитком весом целого "килограмма", сообщить Вам следующее:
С 1973 г. после своей гостьевой поездки в Израиль, я лично организовал переправку из СССР в Израиль деньги /валюты/ и ценности на около 3-х миллионов долларов. Все это прошло через мои руки, хотя вывозили все это мои знакомые дипломаты. /Должен признаться, что шейнфельдовских килограмовых золотых слитков там не было.../ Владельцы этого имущества, кроме троих, проживают в Израиле. В сентябре с.г. когда Вы, господин Визенталь, будете в Израиле, они будут все рады с Вами познакомиться. Они все Вам подтвердят, что I. У них ничего не пропало и 2. Никто, ни я, ни те дипломаты, которые помогли нам, не взяли ни одного цента! /В этом месте Шейнфельд времен Ташкента подпрыгнет до потолка своей Мюнхенской квартиры, без земляного пола, и заденет своим вспотевшим носом люстро!/.
Даже те три семьи, которые сейчас проживают в США, то несмотря на то, что было условие, что вывозим ценности и деньги только тем, которые едут в Израиль, все они получили свои деньги и ценности полностью и также без всякого вознаграхденя. Их адреса и телефоны у меня и в любое время могу их Вам предоставить.
В декабре - январе с.г., когда я был в Нью-Йорке и Детройте, я встретился с ними и они всем собравшимся своим друзьям и родственникам рассказывали о"чуде", что ничего не пропало и ничего не взяли у них за "перевозку". Это, оказывается, действительно чудо: в делах о перевозке ценностей из СССР орудовали люди типа друга "благородного" Шейнфельда по Ташкенту некоего Урбаха, которые исчезли в свободном мире вместе со всеми ценностями. Жертвой одного такого"благодетеля" оказался и вышеупомянутый певец Михаил Александрович.
Правда, тут можно усмотреть и "дального прицела" КГБ: разрешив мне вывести евреям ценности из СССР они вызывают ко мне необходимое доверие с тем, чтобы я мог работать в... Израиле агентом КГБ по... корректировке, скажем,Арафатовских "Катюш" на Нагарию. Но до этого больная фантазия Игната Шейнфельда еще не дошла. Подождем!

5. Там же Шейнфельд рассказывает, что я пришел однажды с каким-то Майором НКГБ /он называет там какую-то фамилию этого "майора"/ пришел на какую-то"базу" /не знаю какую "базу" он имеет в виду. Ведь

"баз НАТО" тогда еще не было/ и вместе с этим майором НКГБ я что-то делал. Не помню точно, что я там делал с этим майором НКГБ. Но помню точно, что в письме к Вам он пишет что я пришел на "базу" с майором НКГБ.

Но тут опять проявляется старческая тупость этого Шейнфельда /впрочем он и в молодости в Ташкенте хватал только консервы из военного госпиталя, а с неба звезд он никогда не хватал/. Разве мог тайный агент, сексот НКГБ разгуливать по "базам" с майором НКГБ? /Да еще после этого ожидать, чтобы ему приносили в гостиницу килограмовые слитки золот

В январе с.г. я беседовал с одним бывшим москвичом, проживающего в настоящее время в Сан-Франциско, которого я посетил по очень интересному делу, о котором в свое время будет написано. Там присутствовал один молодой бывший советский научный работник, который был с помощью шантажа завербован КГБ. Этот последний проживает около 40 миль от Сан-Франциско и специально приехал на нашу беседу. Так вот этот завербованный КГБ в Москве бывший советский научный работник рассказывал, что он имел кличку "Витас" и что ему при встрече со своим патроном из КГБ нельзя было даже здороваться, ни на улице, ни в общественном месте, а встречи происходили на какой-то явочной квартире в центре Москвы в строго определенного времени. Чтобы там не встретиться случайно с другими агентами.

Какой же тогда из меня былбы "тайный агент", если я бы разгуливал по "базам" с известыми Шейнфельду даже по фамилиям майорами НКГБ ?

Да еще насчет фамилий: Откуда Шейнфельду известны столько фамилий чекистов, которых он перечисляет в своем подлом письме к Вам ?

Я был тесно, даже очень тесно, связан с органами НКГБ -МГБ-КГБ и МВД СССР в течение I5 лет, 5 месяцев и I7 дней, т.е. со дня своего ареста I2 мая I944 г. до своего освобождения 29 октября I959 г. И после своего освобождения мне приходилось по разным своим ходатайствам: первое время для получеия некоторых уцелевших, возможно, в архивах КГБ документы, а также фотографий моей жены, покончившей с собой в тюрьме, в надежде, что что-нибудь уцелело от "актировки" и созжению. И вот не знаю ни одной фамилии, беседовавших со мной лично и по телефону чекистов. Все они вежливо называют "свое" имя и отчество: "Иван Васильевич","Виктор Иванович" и т.п. Фамилию полковника Шевченко, о котором я сказал выше, я узнал случайно от пробалтавшегося зубного врача Владимирской тюрьмы. I6 лет я периодически ходатайствовал о выезде к своей единственной оставшейся в живых сестре в Израиль. По этому

вопросу мне приходилось разговаривать со многими работниками ОВИРа снизу до"верхов" и я знал их всех фамилии. А как только мне принимал работник, представившись "Иваном Петровичем" или "Сергей Ивановичем", я уже знал, что это не работник ОВИРа, хотя принимал в помещении ОВИР а работник КГБ.

А вот "знаменитый советолог" Шейнфельд в своем письме к Вам так и сыпет фамилиями ташкентских чекистов, будто всю жизнь работал в... отделе кадров НКГБ Узбекистана.
Я, например, знал в Ташкенте только фамилию наркома госбезопасности Узбекистана Кабулова. Впоследствии вместе со своим московским братом расстрелян. Я знал фамилию наркома не потому, что я "ас КГБ"" как "лестно" пишет обо мне "советолог" Шейнфельд, а просто потому, что жена наркома Кабулова была подругой узбекской певицы Тамары Ханум и мы с женой имели "честь" познакомиться сней в особняке Тамары Ханум и даже узнать, что до самой войны ее муж был военным атташе в Берлине

А шейнфельд знает фамилий всех узбекских чекистов, с которыми я был "связан"... Нет, начинаю подозревать, что он действительно был "вхож" в отдел кадров НКГБ и "скромно" об этом умалчивает... Или он таки был "агентом № I3", созданной мною на Лубянке "шпионской сети".
Скорее всего все эти фамилии чекистов придуманы им для "достоверности

6. Дальше Шейнфельд в письме к Вам где-то пишет, что после того инцидента с "золотой болванкой" я к нему неоднократно приходил, предлагая ему разные "гешефты", "как будто ничего не случилось между нами". Но он, Шейнфельд посылал мне "по-русский к... матери".

В связи с его идиотскими вымыслами тут уже необходимо рассказать о характера нашего с ним "знакомства" и "отношений" между нами.
Наше знакомство началось с того, на чем оно в Ташкенте и кончилось: на покупке у Шейнфельда дефицитных крабов, какую-то рыбу "в натурном соусе", как он говорил. /Известный советский кино-актер Марк Бернес называл его по этому поводу "консерватор в натурном соусе"/.
Мы как-то сидели с Марком Бернесом на каменной скамейке у гостиницы "Узбекистан", где тогда проживал и Марк Бернес с женой. Подошел к нам человек в очках с толстыми стеклами, подслеповатый, потный, одетый в мокрой от пота советской армейской гимнастерке, сгорбившись под грузом полного консервами рюкзака и шопотом, "по секрету" предложил крабы, рыбные консервы "в натурном соусе" и "американский шоколад в

металлических банках".

Марк Бернес очень обрадовался такой невиданной тогда роскоши и потащил Шейнфельда вместе с его драгоценным рюкзаком в свой 9-тый номер гостиницы. Туда же прибежали и другие "киношники": Зархи, жена Козинцева, оператор Гинзбург, актер Штраух и мигом раскупили у Шейнфельда все содержимое его ставшего впоследствии знаменитым, рюкзака. Разумеется, что лучших покупателей, чем киноработники, проживавшие в этой гостинице, у Шейнфельда не было. Во-первых, у них было много денег, во-вторых, такой народ не продаст. Стукачей у них не было, во всяком случае по линии милиции. Поэтому Шейнфельд почти весь свой товар всегда сплавлял в нашей гостинице среди киноработников "Мосфильма" и "Ленфильма". Очень много покупали у него и мы с женой, кажется больше все Моя покойная жена очень много продуктов питания покупала для известной русской поэтессы Анны Ахматовой, которая тогда и всегда очень нуждалась. Кроме того выяснилось, что мы с Шейнфельдом "земляки" и он может со мной говорить по-польский, на котором он говорил чуть лучше чем на русском... /Кстати, мне как-то в Израиле сказал один сослуживец Шейнфельда по "Либерти", что о нем говорят, что он говорит и пишет по-русский как поляк, а по-польский как русский. Но это преувеличено: его грязное письмо к Вам обо мне на польском языке написано довольно грамотно, хотя, как он пишет Вам, что это письмо он пишет Вам в 5 утра при 230 давление крови. При таком высоком давлении писать такие гадости, радиостанция "Свобода" рискует потерять "выдающегося исследователя-советолога"/.

Шейнфельд приходил иногда к нам в гостиницу и "без дела" т.е. без своего знаменитого рюкзака. Он всегда был голодный и мы его всегда кормили. Он всегда носил одну и ту же пропотевшую солдатскую гимнастерку и кирзовые сапоги. Был всегда не мытый и не бритый. Нам всегда приходилось после его ухода долго и основательно проветривать номер. Он никогда не позволил себе съесть что-нибудь из продаваемых им продуктов питания или одеть вместо своей солдатской гимнастерки хорошее английское обмундирование, которым Шейнфельд тоже торговал. За вырученные и заработанные деньги он покупал только "Швинки" /так он называл золотые царские монеты/ Не исключено, что на них он и попался. Впрочем незадолго до нашего отъезда из Ташкента, Шейнфельд как-то пришел к нам помытый и одетый в выцветшей, но чистой гимнастерке, но в тех же кирзовых сапогах и со своей длинноносой улыбкой сообщил, что поселился у "очень приятной хозяйки", которой хотя "около сорока, но не хуже молодой"... Мы были очень рады его"счастью", но посоветовал

устроиться по-другому. Я ему тогда сообщил, что, возможно, скоро буде формироваться новая польская армия, где-то около Москвы и хорошо бы ему вступить в польскую армию. Но по его ответу я понял, что Шейнфель "убежденный пацифист" и уверен в победе над Гитлером без своего "непосредственного" личного участия...

Впоследствии мне приходилась вспоминать о Шейнфельде три раза:
Первый раз, когда в Сельцах под Рязанью я встретил парикмахера из Радзимина, Метка Мазура, поступившего в польскую армию, который сообщил мне некоторые ташкентские новости. В числе этих "новостей" он мне сообщил, что Шейнфельда поймали на каком то "гешефте" и он арестован.
Второй раз я о нем вспомнил, когда я на Лубянке в I950 году, по совету одного опытного в чекистких делах известного московского еврея, моего тогдашнего сокамерника, создал "свою шпионскую сеть" и избрал Шейнфельда своим "агентом № I3", полагая, что он, как и остальные I2 "агентов" в недосягаемости для МГБ.
В связи с вызовом Шейнфельда по этому "делу" на несколько дней из лагеря для уголовных и бытовых, где он находился, на Лубянку, я уверен, у него потом и возникла мысль выдавать себе за "политического мученника"... Надо отдать Шейнфельду должное: он неплохо"отоварил" мою "шпионскую сеть", в которой он числился "агентом № I3"...
В главе "Агент № I3" своей еще незаконченной книге "I85 МЕСЯЦЕВ В ЗАСТЕНКАХ НКГБ-МГБ-КГБ подробно описывается вся эта "эпопея".
Третий раз, когда вернувшаяся из Варшавы знакомая Марина Бигнер сообщила мне, что"какой-то гадкий тип" всем рассказывает, что я его посадил "за шпионаж".
Кроме того, я о нем вспоминал каждый раз, когда к нам в Москве в I970-72 г.г. часто приходил сын известного московского профессора Т., который во многом очень напоминал Шейнфельда ташкентского периода: одной рукой держал ложку или вилку, а другой свободной рукой... расчесывал свою буйную шевелюру над своей тарелкой, с которой он ел... Так именно и делал Игорь Шейнфельд в нашем 7-ом номере гостиницы "Узбекистан" в Ташкенте и также всегда голодный, как и сын московского профессора.

Выше сказанным я не хочу унизить Шейнфельда ташкентского периода. Это было время такое, что большинство беженцев и эвакуированных жили в ужасных бытовых условиях, хотя он был один из тех, которые имели воз-

можность благоустроить свой быт /и без своей сороколетней хозяйки, которая по его словам "не хуже молодой".../, но он был ужасно скупой и все им заработанное вкладывал в царские золотые монеты или, как он их называл "швинки"...

Я об этом пишу только для того, чтобы Вы получили хотя бы некоторое впечатление и понятие о наших отношениях с Шейнфельдом в Ташкенте. Я не мог приходить к нему с "предложениями разных гешефтов", как он нагло сочиняет в своем письме к Вам, по той простой причине, что я никогда не знал даже и не интересовался где он проживает. Он как-то говорил, что он живет в старом городе и спит на ватных одеялах на земляном полу и столько-то платит за ночь. Но я там у него никогда не был и не мог быть. Все наши не так уж частые встречи происходили у меня в гостинице или случайные встречи около гостиницы.

Он, Шейнфельд, никогда не посмел бы послать меня "по-русский к ... такой то матери..." Он всегда относился ко мне с преувеличенным "почтением" и всегда разговаривал со мной со своей заискивающей улыбочкой. Не исключено, что "загнанный" своими "бизнесами" Шейнфельд и замученный физический постоянной беготней со своим неразлучным рюкзаком, считал меня каким-то "высокопоставленным эмиссаром" какой-то "таинственной организации". Но не НКГБ - иначе он бы никогда не прятал у меня свои "швинки", завернутые в грязной тряпице. Это Шейнфельд сделал иногда, когда от времени до времени милиция устраивали облавы на ташкентские рынки, комиссионных магазинов и пр.

Неоднократно Шейнфельд приносил для продажи советским киношникам какие то мелкие золотые драгоценности. Но покупателей на это среди моих знакомых кино-работников не было. Все тогда хотели кушать и продавали драгценности, чтобы купить дефицитные продукты питания.

Помню, однажды, кино-режиссер Файнцимер спросил у меня кому из уезжающих поляков можно продать золотой портсигар его отца, московского врача. При этом Файнцимер называл какую-то ничтожную сумму, которую дает за него государственная скупочная. Я предложил это сделать через... Шейнфельда. Однако, сидевший у нас в номере тогда актер Свердлин /ныне уже покойный/ также как и Штраух, не жаловавший Шейнфельда, хотя бывший также его постоянным покупателем, заметил:"я думаю, что с этим вашим Шейнфельдом не следует идти дальше крабов..." Я все это хорошо помню.

Кстати, этот очень дорогой золотой с большим бриллиантом портсигар несколько лет спустя оказался, как и я сам "в системе" НКГБ...

Моя покойная жена купила у Файнцимера за более или менее подходящую для Файнцимера цену и подарила его мне /я тогда курил/. Я им почти не пользовался потому, что он был очень тяжел. Но I2 мая I944 г., при моем аресте и обыске в гостинице "Метрополь","портсигар и личное оружие" были изъяты органами НКГБ СССР. В квитанци-акте портсигар был записан "из желтого металла б/у портсигар" , а бельгийский браунинг, подаренный мне генералом Сверчевским - "пистолет неизвестного образца" ... За эти 2 предмета я в I960 г. получил от МГБ в качестве возмещения ... 2I0. рублей старыми дореформенными рублями. Недавно я видел в Мексике у моего знакомого такой же почти портсигар. Его стоимость 40 тысяч долларов...

7. Теперь перехожу к последнему из запоминавшихся мне при беглом просмотре "обвинению" этого гнусного подлеца Шейнфельда. Тут уж легче всего разбить его гадкие инсинуации вдребезги, с помощью многих живущих в Израиле моих земляков по моему родному городу Ломжа, которые меня знают с колыбели до самой войны /сентябрь I939 г./.
Речь идет о том, что, как пишет подлец Шейнфельд, покойный д-р Бернард Марк, говорил ему что я до войны был агентом польской тайной полиции /если бы я был на 20 лет старше он бы меня"зачислил"в царскую охранку.../ и предал многих коммунистов...
Ежегодно в Тель-Авиве в феврале мои земляки устраивают вечер Памяти погибших евреев нашего города Ломжа, на который я бываю со времени своего приезда в Израиль ежегодно с I976 г. В этом году я сократил свое пребывание в США и Мексике на неделю и для того, чтобы быть на этот вечер.
Когда я появился первый раз на этот Вечер Памяти в феврале I976 г. и сообщили друг другу в зале о моем появлении "с того света", ибо все знали сначала, что я погиб, а потом с I955 года узнали от моей сестры, что я жив и с I944 г. содержусь в советской тюрьме.
До начала торжественной частИи после окончании подходили и обнимали меня почти все мои земляки. Тоже само и сейчас. За почти 40 лет все почти стали неузнаваемы и, как на бал-маскараде, только по фамилиям узнают друг друга... Меня все почти узнавали. Нашу семью весь город знал. Отец мой был многолетним председателем Еврейской Общины и вице президентом города.
Покойный д-р Бернард /Берл/ Марк, на которого ссылается подлец Шейнфельд не мог в жизни обо мне подобное сказать. Он был моим первым

учителем с 5-ти летнего возраста /Берл Марк уже тогда был взрослым гимназистом/. Мы с ним довольно часто встречались во время войны в Москве, где Марк некоторое время работал на польском радио. Он неоднократно бывал у меня в гостинице "Метрополь" в Москве, где он встречался с друзьями моей ~~киевской~~ жены, - известными деятелями искусства и литературы. Все они, в том числе и моя жена, очень его уважали и любили. Однажды мы с ним поехали на необжитой квартире жены на Конюшковской улице в Москве, чтобы посмотреть возможность поселить туда кого-то из его друзей, кажется поэта Важика и еще кого-то. Квартира была очень большая, но она в эвакуированной Москве не отапливалась и с этого ничего не вышло.

Его отец Гирш Марк был ближайшим другом моего отца, хотя они возглявляли в Ломже разные партии. Отец - Агудат Исраель, а Марк - Мизрахи. Это им не помешало ~~вместе~~ строить вместе Тальмуд- Тору и другие еврейские институции и вместе заботиться об их содержания и материальных средств.

Я в тюрьме читал советские книги, в которых описывали о польской тайной полиции и "двойке". Но я, например, не знал даже где находится эта тайная полиция и что она вообще существует... Я уверен, что подавляющее большинство евреев нашего города, также понятие не имели о полиции. Советские дети уже знают о Чека, НКВД и пр. Но в "фашистской Польше" более или менее "нормальные" люди ни о какой "тайной полиции" понятия не имели. Впрочем, я разговаривал с рыжанами и литовскими евреями и все они, проживая под "фашистами" Ульманиса и Сметоны, никогда не приходили в "контакт" с тайными полициями. Можно не сомневаться, что если бы кто-нибудь, да еще еврей, в нашем небольшом городе имел дело с политической полицией, знали бы все об этом.

Кроме того, а это самое важное, <u>Не видел я в нашем городе и не знал и по наслышке ни одного коммуниста</u> !!!

Помню I мая встречались на улице ППС-овцы и Бундовцы с красными бантиками в лацканы. Но это были очень почтенные люди и никто их не трогал. Главный ППС-овец д-р Чарнецкий, известный гинеколог, при встрече со мной на улице, когда я еще был ребенком, он мне сообщал всегда, что он меня знал "еще до моего рождения". Главный Бундовец, Мотл Бялый, владелец лесопильного завода и очень богатый человек, немало жертвовал на... Талмуд-Тору и был одним из близких друзей моего отца "Агуденика" и "Мизрахиста" Гирша Марка, отца Берла Марка, память которого пытается впутать в свои подлые инсинуации, клеветник

Шейнфельд. Замечательных людей поляка ППС-овца Чарнецкого и еврея Бундовца Бялого, как и сотни других ППС-овцев и Бундовцев в 1939-40 г.г. НКВД вывезли и никогда их больше не видели.

Что в нашем городе Ломжа не было коммунистов доказывает тот факт, что когда пришли туда советы им пришлось "назначать коммунистов"на разные должности из числа абсолютно беспартийных людей, а на руководящих должностях привозить из Белоруссии кадров.

Как вы думаете,пане Игнацы Шейнфельд, не потому ли не стало в нашем городе коммунистов, что я их всех с помощью польской тайной полиции "ликвидировал" ? Господин Визенталь, когда у клеветника Шейнфельда понизится давление пусть подумает об этом. А я, надеюсь, что когда Вы, г-н Визенталь,будете в сентябре в Израиле мы с Вами встретимся также с моими земляками. Постараюсь и достать для Вас и книгу "ЛОМЖА", выпущенную в Израиле на двух языках.

Что касается д-ра Берла Марка, чье имя треплет провокатор Шейнфельд, то, думаю, что он никогда не был коммунистом, но если он,может,в студенческие годы имел какое-то отношение к левым кругам, то у меня есть достаточно основании считать, что Берл Марк, с которым я много беседовал "на еврейские темы"в Москве, правильно разгадал сущность советской власти, хотя бы по "национальному вопросу". /Конечно бывшему члену НТС Шейнфельду этого не понять!/. Марк был настоящим евреем! О д-ре Бернарде Марке, имевшим прямое отношение к моему аресту, конечно, ни в коем случае не в отрицательном смысле, я уже написал в печати и о нем, конечно, будет и в моей книге. Но этот вопрос к грязному клеветнику Шейнфельду не имеет. никакого отношения...

Хочу еще добавить, что, будучи в декабре-феврале в США и Мексике я дважды встречался в США с моими земляками на банкете и Ханукальном вечере, выступал там. У некоторых я бывал по приглашению дома и если бы я должен был принять все приглашения своих земляков не хватало бы и двух месяцев. Председатель /Чермэн/ ломжинского землячества в Нью-Йорке Гершел Панич, старший брат моего погибшего друга детства, дважды приезжал за мной и возил меня к себе на субботний обед. Г. Панич знает меня действительно с колыбели до войны. Тоже само, а может быть еще теплее, потому что в Мексике другие нравы, происходило в Мексике. У моего друга, Давида Перло, известного в Мексике "фанерного магната", где я и остановился /он за мной приехал в Нью-Йорк/ пребывало сотни моих ломжинских земляков и их родственников.

В письме к Вам, господин Визенталь, Шейнфельд пишет: цитирую по памяти - "... следовало бы узнать у земляков из его города Ломжа, которые возможно есть в Израиле о Калинским..." С этим я согласен и я Вам

в этом помогу. Но вместе с тем небезинтересно узнать у земляков Шейнфельда, которые безусловно где-то существуют,/ведь не из Ташкента и Потьмы он ведет свое родословие.../ откуда взялся такой гадкий клеветник и провокатор?... Я, конечно, не сомневаюсь, что среди предков Шейнфельда не было ни членов НТС, ни Союза Архангела Гавриила /или как его там/, ни даже членов КПСС!...

Но у меня, господин Визенталь, еще один вопрос к Шейнфельду: На известной Вам"очной ставке" со мной на Лубянке в I950 г. Шейнфельд с пеной у рта /буквально/"доказывал", что он был комсоргом какого-то института и никогда не был моим "агентом". Это, конечно, правда. Как Вам известно, он не мог быть моим агентом, т.к. у меня не было "шпионской сети" и Шейнфельд просто стал жертвой роковой цифры "I3". Правда, если бы не эта роковая цифра он бы сейчас не был "советологом" на Либерти. Но, почему он, Шейнфельд, как бывший комсорг, тогда на очной ставке в Москве или позже в Польше, когда я еще сидел, не сообщал "соответствующим органам" в КГБ в Москву или, что совсем все-ровно, УБ в Варшаве о том, как я "расправлялся" до войны с коммунистами города Ломжа и... окрестностей, а может и во всем Белостокском воеводстве?

За такое сообщение КГБ Шейнфельду была бы обеспечена, если не Ленинская, то уж во всяком случае... Андроповская премия. Это была бы прямо находкой для КГБ. В моем "деле" им как раз это и не хватало:"провокатор польской тайной полиции!" Здорово звучит! И КГБ не стали бы допитываться у моих ломжинских земляков. Им было бы достаточно покойный источник и еще живого /но с высоким давлением/ Шейнфельда. Почему до сих пор или до выезда из Польши Шейнфельд молчал об этом и о других уголовно наказуемых в СССР и Польше, да и во всем мире поступках. Почему?

Один человек, которого считают связанным с какой-то "тайной службой" одного государства /конечно, не КГБ, а как раз наоборот.../"высказывает мнение, что Шейнфельд был "активизирован" службой его патрона Никиты Богословского в связи с особой активностью Калинского в деле Валленберга..." и далее"... другого компрометирующего материала против Калинского у КГБ не было, о чем свидетельствует их пятимесячное молчание, несмотря на телевизионные и печатные выступления Калинского в США и в Европе не только по делу Валленберга. И органы КГБ решили прибегнуть к уже неоднократно испытанному, но не всегда успешному средству "разоблачать" своего противника как "агента КГБ"...

Не знаю, прав ли этот человек или нет, /хотя, как говорят, лично знает и Шейнфельда и Никиту Богословского, но мне,/как "асу КГБ", как называет меня в своим письме к Вам Шейнфельд/ кажется что этот компетентный

безусловно человек, осбенно в "кадрах" радиостанции "Свобода" на это раз ошибается. Для такого тонкого дела они могли найти более способного исполнителя. Я не уверен, что КГБ для такого дела пустит "в ход такого выдающегося Поца /без кавычек, но с большой буквой/. Возможно, что подшефный неоднократно битого в Москве обер-провокатора Никиты Богословского /или, как его называют в московском Доме Кино, "опе уполномоченный КГБ по Франции/ Игнацы Шейнфельд играет тут вспомогательную роль. Главное впереди!...

Еще один попутный вопрос Шейнфельду: поступая в свое время в НТС, сообщил ли он в своей анкете, что он "советский человек и был комсоргом института", как он тогда в I950 году на очной ставке со мной, крычал?

Господин Визенталь, я не страдаю шпиономанией, но его, Шейнфельда встречи с уже ниже упомянутым обер-шпиком КГБ Никитой Богословским, о которых уже давно мне говорил один из порядочнейших сотрудников русской редакции Либерти, задолго до того, как об этом узнали компетентные по этим вопросам лица, /фамилию этого сотрудника русской редакции Либерти я Вам сообщу лично или в отдельном письме, если это Вас интересует/ нельзя объяснить одним желанием Богословского пообщаться с"интересным собеседником".

Что касается Вашего предложения встретиться мне с Шейнфельдом, то я его могу встретить только палкой. Правда, как "ас КГБ" я могу заказать у Андропова "зонтик" типа болгарина Маркова, но во-первых на этих зонтиков большой спрос и не успевают их делать, во-вторых и главное, после моего Открытого Письма Андропову по делу Валленберга боюсь, что мой заказ на "зонтик" не будет выполнен... Для такого провокатора и клеветника как Шейнфельд хватит и палка. И он ее получит при первой же встрече.

Такому грязному клеветнику, с да еще выдающемуся кретину, как Шейнфельду не понять, что человеку запятнанной подобными делами совестью в Израиле не место. В мире, в том числе в Германии достаточно место для людей с нечистой совестью. Человеку, совершившему хотя бы 5 % с того, что нагромождено провокатором Шейнфельдом в письме к Вам не место в Израиле и никогда туда не поедет. Я не миллионер, но достаточно обеспечен, чтобы поселиться в любой стране в мире. Но я решил поселиться в Израиле, потому, что я не могбы заискивать и улыбаться возможным убийцам моих родных и близких.

В Израиле есть хорошие евреи и есть не очень хорошие. Но очень плохие евреи все таки до Израиля не доехали...

Когда я бегло просматривал у Вас в Вене гнусное послание Шейнфельда к Вам я был ошеломлен, будто мне дали кирпичом по голове... Я полагаю, что Вы тоже само почувствовали бы, если бы в КГБ на Лубянке или даже в частной квартире где-нибудь в Мюнхене Вам представили бы "список" фамилий евреев, которых Вы живыми засовывали в... печку в гитлеровским концлагере.

Но теперь, осмыслив все это, я понял, что многое написанное этим кретином Шейнфельдом в письме к Вам напоминает одно заявление, поданное на меня в Службу безопасности Израиля несколько лет тому назад, еще до моего приезда в Израиль. Это заявление, не знаю устное или письменное, написала одна бывшая москвичка, сейчас она где-то в Берлине, /вот еще одно доказательство, что совсем безнадежное дерьмо в Израиле не удерживается.../ Дело было в следующем: чтобы ~~ккккккккккк~~ прописаться в Москве без того, чтобы закабалиться в "Автоэкспорт" на зарплату в 250. рублей, вместо того, чтобы получить 3000 рублей в месяц по договорам, я фиктивно расписался с одной одинокой москвичкой и соответственно расплатился с ней, как это в Москве делают многие. Я сам проживал в снятой мною хорошей квартире в другом месте. Но всякие казенные бумаги приходили по месту прописки, т.е. по адресу моей фиктивной жены. Пришла туда однажды повестка и из КГБ. Она с этой "страшной" повесткой быстро прибежала ко мне и предложила ждать меня на улице, пока я не выйду из КГБ. Я ей объяснял, что если что-нибудь серьезное, то вряд ли КГБ пришлет повестку: они сами придут за человеком. И действительно, когда я вышел оттуда она действительно стояла вместе с подругой на улице. Через некоторое время она выехала в Израиль; мы даже не успели оформить развода. Вскоре я"потерял" паспорт со штампом ЗАГС о браке, заплатил 10 рублей штраф, получил новый уже московский паспорт /а это там большой "ихес" и... по настоящему женился в 1970 г. В 1972 г. у меня родилась дочь. Когда моя неразведенная фиктивная "жена" узнала обо всем этом, она почему-то разозлилась и, воспитана в советском духе пошла с доносом в КГБ... Израиля. Там она заявила, что она может доказать мою связь с КГБ тем, что она сама держала в руках повестку на мое имя от КГБ московской области и я там сидел почти 2 часа. И это она знает точно т.к. она все время стояла на улице... И все это, конечно, сущая правда. Она только не учла, что стукачам КГБ повестки не рассылает... и ~~об~~ этом "догадываются" и в ГБ Израиля.

Разве этот эпизод не напоминает мои ташкентские прогулки с майорами НКГБ по "базам", так красочно описаны "советологом-кретином" Шейнфельдом . Тут только"две разницы": во-первых, повестка действительно была,

"базам"
а прогулки с майорам по ташкентским никогда не было. Более того, если бы я действительно разгуливал по Ташкенту с майорами КГБ, то это было лучшим доказательством, что я не "тайный агент" или "сексот". А вторая разница еще в "авторах". Автор повестки полуграмотная медсестра советская, а автор "прогулок с майорами КГБ" "советолог", хотя тоже полуграмотный...

Теперь, когда я потерял почти целый день, чтобы "прокоментировать"на более двадцати страницах машинописи всю эту кучу говна, которую наложил кретин Шейнфельд в своем письме к Вам, то я начинаю задумываться: а стоит ли этот грязный комсомольско-НТС-овский "флюгер", чтобы я терял на него почти целый день своего драгоценного времени?

Но раз я уже потерял день, то уж я постараюсь это письмо к Вам размножить и доставить некоторое развлечение сослуживцам и начальству подопечного обер-шпика КГБ Никиты Владимировича Богословского...

Я надеюсь, что в сентябре с.г. я Вас увижу в Израиле и смогу выполнить обещанное мною в этом письме.

Я также надеюсь, что Вы перешлете ксерокопию письма Шейнфельда и даты этих листков мне или в Службу Безопасности страны, гражданином которой я являюсь.

С уважением
Авраам Калинский

Прилагаю 14 ксерокопий:

3 письма от 1[illegible]7-86 гг. Главного правления Общественно-Культурного института в Варшаве, из которых видно, как возглавляемый в то время д-ром В. Ларкой институт проявлял заботу об... " бывшем агенте довоенной польской тайной полиции" в то время когда я еще сидел во Владимирской тюрьме.

1 письмо и 3 протокола Президиума городского совета г. Лодзь, для предъявления советским властям с целью выпустить меня в Польшу. Правда странная забота о "бывшем агенте польской тайной полиции" со стороны коммунистических властей, которые знали меня задолго до того, как кретин Шейнфельд занялся своим подлым "исследованием" моего подлого прошлого.

1 сопроводительное письмо польского посольства в Москве /при бытке/. За эту заботу о "враге народа Калинском" его и сняли вместе с Гомулкой... должен сказать тупица Шейнфельд, он не б. комсорг.

1 открытку Венской Еврейской Общины от 1[illegible] г., полученной мною во Владимирской тюрьме. /Почему-то "идеально-чистому" комсоргу из НТС Венская община в лагерь ему не писали. Знали, что он потенциальный член НТС...

3 письма советского [illegible]-а, из которых видно, что советская власть и ее "славные органы" никак не хотят отпустить из СССР "Аса НТС" Калинского, а знаменитого "советолога" Шейнфельда и "агента № 10" сразу отпустили на все четыре стороны. Очевидно знали, что обер-шпик- КГБ Никита Богословский его всегда найдет. Ведь "свои" нужны"!..

1, наконец, письмо прямо из Вашей, г-н Бирнталь, части. Это письмо [illegible]ской [illegible] от 1[illegible] г., из которого видно, какое "радостное труда" /о чем я писал министру обороны Польши Шуровскому/ получилось между гитлеровцами, которые убивали евреев и ограбили их движимое имущество, и коммунистическим правительством Польши, которое присвоили их недвижимость. Какие я им сказал до свидания...

Прилагаю 10 ксерокопий нижеследующих документов:

1. Три письма от 1957 по 1958 г.г.Главного правления Еврейского Культурно-Общественного института в Варшаве, из которых видно, что возглавлявший в то время институт д-р Б. Марк "почему-то" проявлял заботу о "бывшем агенте довоенной польской тайной полиции". Эти письма получила моя сестра в Израиле, когда я еще сидел во Владимирской тюрьме.
2. Одно письмо и два протокола Президиума городского совета г. Ломжа, направленные в мой адрес для представления советским властям для того чтобы меня выпустили в Польшу. Не правда ли, странная забота о "бывшем агенте польской тайной полиции" со стороны коммунистических властей города, в котором, по словам Поца Шейнфельда, я "сажал коммунистов"... И самое удивительное, что лица, подписавшие это письмо и протоколы знали меня за 30 - 40 лет до того, старый кретин Шейнфельд занялся "исследованием" моего "темного прошлого".
3. Одно сопроводительное письмо польского посольства в Москве /при после Ящуке/, в котором сообщается, что польское посольство в Москве переслало мне в тюрьму деньги и газеты. А бывшему комсоргу и будущему НТС-овцу Шейнфельду посольство коммунистической Польши ничего не послал в лагерь. Впрочем, "советолог" Шейнфельд теперь понял, почему сняли с поста секретаря ЦК ПОРП Ящука вместе с Гомулкой: за поддержку бывшего "агента" польской тайной полиции...
4. Открытку Венской Еврейской общины от 1955 г., полученной мною вместе с продуктовыми посылками во владимирскую тюрьму. Шейнфельду в лагерь не присылали из Вены посылки, ибо венские евреи догадывались, что он при первой возможности вступит в НТС...
5. Три письма советского Министерства иностранных дел, из которых видно, что советские власти и ее "славные органы"никак не хотят выпустить из СССР такого "Асса КГБ", как Калинского. А, вот, бывшего "агента № 13" и будущего "советолога" Шейнфельда сразу без лишних слов и дипломатических нот отпустили "на все четыре стороны". Очевидно заранее знали, что если Шейнфельд понадобится, обер-шпик КГБ Никита Богословский всегда его найдет... Ведь "свинки"-то нужны!
6. И, наконец, 6-7 заключительных строк, действительно по Вашей, г-н Визенталь части. Это письмо московской Инюрколлегии от 10.I.1961 г. из которого видно какое "разделение труда" /о чем я писал недавно министру обороны Польши Ярузельскому/ получилось между гитлеровцами, которые убивали евреев и грабили их движимое имущество и коммунистическим правительством Польши, которое присвоило еврейское недвижимое имущество, даже при наличии оставшихся в живых наследников. И даже ту часть, которая не подлежала национализации. Нет, Шейнфельд, я их мало "сажал"... этих коммунистов.

Bil. 1

8/2/79

Уважаемый господин Каминский!

Я читал Вашу статью в „Новом Русском слове" и другие Ваши статьи в американских газетах о выводе Валленберге, которого советские чекисты украли в 1945 г. и до сих пор не хотят отпустить. Я читал несколько заметок в американской печати в прошлом месяце, когда в Америке находилась сестра несчастного Валленберга.

Я еще в январе или феврале этого года хотел отозваться на Вашу статью, т.к. я кое-что знаю об этой трагической истории со слов моего близкого родственника, который освободился в апреле 1970 г. из Владимирской тюрьмы. Этот мой родственник просидел 12 лет в лагерях и тюрьмах. Последние 3 года он просидел во Владимирской тюрьме, в той самой тюрьме, где и Вы сидели и которую Вы описываете.

Но я не могу открыто отозваться, т.к. мой двоюродный брат до сих пор проживает в Литве. Его фамилию я пока не могу Вам назвать, я не имею права рисковать жизнью этого и так настрадавшегося человека. Его посадили, когда ему было 19 лет в 1958 году, а освободили в 1970 г. Я ещё тогда жил в Шауляй на Литве. Он мне по большому секрету рассказал, что во Владимирской тюрьме сидит тоже Валленберг уже более 25 лет и не выпускают и что он, т.е. мой родственник сидел с ним несколько месяцев в 1968 году и он ему рассказал о себе. Когда мой родственник освободился в

Я ещё в январе или феврале этого года хотел отозваться на Вашу статью, т.к. я кое-что знаю об этой трагической истории со слов моего близкого родственника, который освободился в апреле 1970 г. из Владимирской тюрьмы. Этот мой родственник просидел 12 лет в лагерях и тюрьмах. Последние 3 года он просидел во Владимирской тюрьме, в той самой тюрьме, где и Вы сидели и которую Вы описываете.

Со я не могу открыто отозваться, т.к. мой двоюродный брат до сих пор проживает в Литве. Его фамилию я пока не могу Вам назвать, я не имею права рисковать жизнью этого и так настрадавшегося человека. Его посадили, когда ему было 19 лет в 1958 году, а освободили в 1970 г. Я ещё тогда жил в Шауляй на Литве. Он мне по большому секрету рассказал, что во Владимирской тюрьме сидит швед Вальнберг уже более 25 лет и не выпускают и что он, т.е. мой родственник сидел с ним несколько месяцев в 1968 году и он ему рассказал о себе. Когда мой родственник освободился в апреле 1970 г. он всё время искал случай, чтобы попасть в шведское посольство и сообщить о нём, но в России,

Вы знаете, это не просто, и очень рискованно это выполнить. Кроме того, надо знать, где находится шведское посольство, а это тоже невозможно. Однако, я с помощью одного работника московской гостиницы, он узнал адрес посольства Швеции в Москве и в 20-х числах декабря 1970 года он, рискуя жизнью пошел в посольство. Милиционеров на улице Борисоглебской около посольства не оказалось, как например около американского посольства и всё у него прошло благополучно. И там дело так было: когда он пришел в посольство, он попросился к послу, но ему сказали, что посла нет. С ним говорил человек, который хорошо знает русский язык его фамилия Лунгстрем или Лукстрем. Мой родственник ему всё рассказал о Валлентине и он его вывел с посольства и повез на машине до белорусского вокзала и там с ним расстался.

Всеволод Каминский, я не могу Вам сообщить фамилию моего родственника: важно то, что я Вам пишу только не следует публиковать, потому что чекисты легко могут установить личность моего родственника. Я посоветовал с одной редакцией, где была одна из ваших статей и мне заверили, что Вы опытный и честный человек и Вы не допустите, чтобы мой родственник ещё раз пострадал от чекистов. Я хотел вам писать анонимно, но всё-таки решил, чтобы написать вам мой адрес на всякий случай, но с убедительной просьбой никому не давать его, ибо моя фамилия раскроет легко и моего родственника надо только узнать передал ли этот работник посольства Швеции Лукстрем своему начальству о том, что ему сообщил мой родственник. А если передал, то как все

прошлую благородную. [illegible] Когда [illegible]
пришел в посольство, он попросился к послу, но ему
сказали, что после нет. С ним говорил человек, который
хорошо знает русский язык его фамилия Лунгстрем
или Лукстрем. Мой родственник ему всё рассказал
о Валленберге и он его вывел с посольства и повёз на маши-
не до белорусского вокзала и там с ним расстался.

Господин Калинский, я не могу Вам сообщить фамилию
моего родственника. Важно то, что я Вам пишу только
не следует публиковать, потому что гекисты легко
могут установить личность моего родственника. Я посоветовал
с одной редакцией, где была одна из ваших статей и мне
поверили, что Вы опытный и честный человек и Вы не
допустите, чтобы мой родственник ещё раз пострадал от
гекистов. Я хотел вам писать анонимно, но всё же
решил, чтобы написать вам мой адрес на всякий
случай, но с убедительной просьбой никому не давать
его, ибо моя фамилия раскроит легко и моего родственника
надо только узнать передал ли этот работник посольства
Швеции Лунгстрем своему начальству о том, что ему
сообщил мой родственник. А если передал, то как гке
советы не хотят его освободить. Когда будете в Америке
я буду рад Вас видеть в моём доме. Читал Вашу

Биографию, смотрел телевизор о Вас, и пишет, что все дома плакали. Всем Вам и Вашей семье

наилучшего. Ян

ВЛ. 3
Р2 Ecc I

8/2/79

Уважаемый господин Калинский!

Я читал Вашу статью в "Новом Русском Слове" и другие Ваши статьи в американских газетах о шведе Валленберге, которого советские чекисты украли в 1945 г. и до сих пор не хотят отпустить. Я читал несколько заметок в американской печати в прошлом месяце, когда в Америка находилась сестра несчастного Валенберга.

Я еще в январе или в феврале этого года хотел отозваться на Вашу статью, т.к. я кое что знаю об этой трагической истории со слов моего близкого родственника, который освободился в апреле 1970 г. из Владимирской тюрьмы. Этот мой близкий родственник просидел 12 лет в лагерях и тюрьмах. Последние 3 года он просидел во Владимирской тюрьме, в той самой тюрьме, где и Вы сидели и которую Вы описывайте.

Но я не могу открыто отозваться так как мой двоюродный брат до сих пор проживает в Литве. Его фамилию я пока не могу Вам назвать, яне имею права рисковать жизнью этого и так настрадавшегося человека. Его посадили когда ему было 19 лет в 1958 году, а освободили в 1970 г. Я еще тогда жил в Шауляй на Литве. Он мне по большому секрету рассказал, что во Владимирской тюрьме сидит швед Валенберг уже более 25 лет и не выпускают и что он, т.е. мой родственник сидел с ним несколько месяцев в 1968 году и он ему рассказал о себе. Когда мой родственник освободился в апреле 1970 г. он все время искал случай, чтобы попасть в шведское посольство, и сообщить о нем, но в России, Вы знаете, это не просто, и очень рисковано это выполнить. Кроме того, надо знать, где находится шведское посольство, а это тоже невозможно. Однако, с помощью одного работника московской гостиницы он узнал адрес посольства Швеции в Москве и в 20-х числах декабря 1970 года он, рискуя жизнью попал в посольство. Милиционеров на улице Борисоглебской около посольства не оказалось, как например около американского посольства и все у него прошло благополучно. А там дело так было: когда он прошел в посольство он попросился к послу, но ему сказали, что посла нет. С ним говорил человек, который хорошо знает русский его фамилия Лунгстрем или Лунстрем. Мой родственник ему все рассказал о Валенберге и он его вывел с посольства и повез на машине до белорусского вокзала и там он с ним расстался.

Господин Калински, я не могу Вам сообщить фамилию моего родственника. Даже то, что я Вам пишу тоже не следует публиковать, потому, что чекисты легко могут установить личность моего родственника. Я посоветовался в одной редакции, где была одна из Ваших статьей и мне заверили, что Вы опытный и честный человек и Вы не допустите, чтобы мой родственник еще раз пострадал от чекистов. Я хотел вам писать анонимно, но все же решил, чтобы вам написать мой адрес на всякий случай, но с убедительной просьбой никому не давт его, ибо моя фамилия раскроит легко и моего родственника. Надо только узнать передал ли этот работник посольства Швеции Лункстрем своему начальству о том, что ему сообщил мой родственник. А если передал, то как же совет

ние 3 года он просидел во Владимирской тюрьме, в той самой тюрьме, где и Вы сидели и которую Вы описывайте.

Но я не могу открыто отозваться так как мой двоюродный брат до сих пор ~~кроме~~ проживает в Литве. Его фамилию я пока не могу Вам назвать, яне имею права рисковать жизнью этого и так настрадавшегося человека. Его посадили когда ему было 19 лет в 1958 году, а освободили в 1970 г. Я еще тогда жил в Шауляй на Литве. Он мне по большому секрету рассказал, что во Владимирской тюрьме сидит швед Валенберг уже более 25 лет и не выпускают и что он, т.е. мой родственник сидел с ним несколько месяцев в 1968 году и он ему рассказал о себе. Когда мой родственник освободился в апреле 1970 г. он все время искал случай, чтобы попасть в шведское посольство, и сообщить о нем, но в России, Вы знаете, это не просто, и очень рисковано это выполнить. Кроме того, надо знать, где находится шведское посольство, а это тоже невозможно. Однако, с помощью одного работника московской гостиницы он узнал адрес ~~кокки~~ посольства Швеции ~~и~~ в Москве и в 20-х числах декабря 1970 года он, рискуя жизнью попал в посольство. Милиционеров на улице Борисоглебской около посольства не оказалось, как например около американского посольства и все у него прошло благополучно. А там дело так было: когда он прошел в посольство он попросился к послу, но ему сказали, что посла нет. С ним говорил человек, который хорошо знает русский его фамилия Лунгстрем или Лунстрем. Мой родственник ему все рассказал о Валенберге и он его вывел с посольства и повез на машине до белорусского вокзал и там он с ним расстался.

Господин Калински, я не могу Вам сообщить фамилию моего родственника. Даже то, что я Вам пишу тоже не следует публиковать, потому, что чекисты легко могут установить личность моего родственника. Я посоветовался в одной редакции, где была одна из Ваших статьей и мне заверили, что Вы опытный и честный человек и Вы не допустите, чтобы мой родственник еще раз пострада от чекистов. Я хотел вам писать анонимно, но все же решил, чтобы вам написать мой адрес на всякий случай, но с убедительной просьбой никому не дав его, ибо моя фамилия раскроит легко и моего родственника. Надо только узнать передал ли этот работник посольства Швеции Лункстрем своему начальству о том, что ему сообщил мой родственник. А если передал, то как же сове не хотят его освободить. Когда будете еще в Америке я буду рад Вас виде в моем доме. Читал Вапу биографию, смотрел телевизор о Вас, признаться, м все дома плакали. Всего Вам и Вашей семье найлучшего, Ваш

ÖU. ers. (m) med hbr (Wickman) Hirdman 1975-06-15
Döening?
Bil. 4

Mr Hierdman

Vördade herr Hirdman!

Jag översänder till Er via svenska ambassaden dokument beträffande provokationen om att jag skulle vara "agent för KGB". Denne provokatör berör mig inte. Den skadar inte heller Wallenbergs sak.

Igår kom ~~telefon från Moskva~~ ringde Kaplans fru från Moskva. KGB meddelade henne, att "hon inte skulle oroa sig, allt blir bra". Dvs. att de kan släppa Kaplan snart om han lovar den att tiga. Men naturligtvis kommer han inte att tiga.

De närmaste dagarna skriver jag ett brev på maskin till Er, eftersom jag inte är säker på att

не уверен, что Вы прогрев
и только мой почерк.

С уважением
Дан —

Сумму за проезд 748 дм,
прошу перевести чек через
шведское посольство в
Израиле.

Дан

ni ~~för~~ kan läsa och förstå min handstil.

Mer kogahtning.

AK

Reskostnaden 748 DM ber jag att ni skicka i form av en check på svenska ambassaden i Israel.

AK

An UD
Stockholm
z.H. Herrn Hierdman

Beilage d. Fahrplan und
Preise für meine Reise
von München - Stockholm

748.00 DM
Siebenhundert acht und vierzig
DM

Skalg
(A. Kalinski)

12.06.1979

Abfahrt dep.	Zug-Nr. train	Gleis track	Ankunft arr.	Besonderheiten remarks U = umsteigen U. = change
		Mü		**von Stockholm C nach München Hbf**
				Gleisangabe bezieht sich auf die Ankunft in Mü Hbf
6.22	245	15	7.20	nur Mo bis Sa, nicht 4. und 23. VI.
				U Kopenhagen an 14.36, ab 15.55
8.22	21	23	7.28	platzkartenpflichtig
				U Kopenhagen an 16.36, ab 16.55
9.22	23	19	8.41	nur tägl. vom 11. VI. bis 19. VIII., platzkartenpflichtig
				U Kopenhagen an 17.36, ab 18.10
				U Hamburg Hbf an 23.26, ab 23.35 (D)
9.22	23	19	8.41	nur tägl. vom 20. VIII. bis 29. IX., platzkartenpflichtig

Fahrplan–Auszug vom 27. Mai 1979 bis 29. September 1979

(ohne Gewähr) Gleisänderungen vorbehalten, bitte Lautsprecheransage beachten.

von München Hbf nach STOCKHOLM C und zurück über Hamburg – Puttgarden – Kobenhavn H

Fernstreckennummer A 3 / 8

km	Fahrpreis		Tarifänderungen vorbehalten	
	Einfach		Rückfahrt	
	1. Klasse	398.40 DM	1. Klasse	748.00 DM
	2. Klasse	259.70 DM	2. Klasse	486.60 DM

Abfahrt dep.	Zug-Nr. train	Gleis track	Ankunft arr	Besonderheiten remarks	U = umsteigen U = change
6.14	IC 588	18	7.44	U Hamburg Hbf an 14.27, ab 14.50 (IC)	
				U Kopenhagen an 19.40, ab 21.19 (D)	
6.31	IC 520	24	7.44	nur Mo bis Sa, nicht 4. VI.	

SWEDISH EMBASSY
198, Hayarkon Street
Tel Aviv, Israel

22 III
15 VI

Уважаемый господин Кар...

Я вам доверяю адрес этого человека, но разумеется никакой публикации.

Я уже имею две телефона, но это не разговоры по телефону.

Я думаю, что господин Зубок не пойдёт на дополнительные контакты.

Я также думаю, что ему нечего добавить к Вашему тексту.

Еще раз напоминаю отношение Бунге и Милле.

Ну а все остальное тоже прошу не забыть.

Всего наилучшего.

Bil. 4

Mr. Hirdman

UD

Stockholm

Exp. Abraham Kaliuski, Maharlya Tel. 926-294

Mr. Hirdman

Уважаемый господин Гирдман!

Я переслал Вам через шведское посольство документы в связи с провокацией о том, что я "агент КГБ". Мне эта провокация не завязать. Это не повредит и Вашему делу.

Вчера был телефон из Москвы от жены Каплана. Ей сообщили из КГБ в Москве, чтобы она не беспокоилась, все будет хорошо. Значит, что скоро они могут Каплана освободить, если он им обещал, что будет молчать. Но, конечно, молчать он не будет. Я Вам на днях напишу письмо на машинке, т.к. я

не уверен, что Вы прочтете
и поймете мой почерк!

С уважением

Сумму за проезд 7498 ш.
прошу переслать чек через
Шведское посольство в
Израиле.

An UD
Stockholm
<u>an Herrn Hierdman</u>

Beilage d. Fahrplan und
Preise für meine Reise
von München - Stockholm

748.00 DM
Siebenhundert ach und vierzig
DM

Kalinski
(A. Kalinski)

12.06.1979

ABRAHAM KALINSKI
Tel. 04/926-294
ISRAEL

Salzburg 1979-06-05

Ärade herr Simon Wiesentahl,

Tyvärr har jag inte haft möjlighet att fullständigt sätta mig in i denna mycket gemena förtalshistoria mot mig från Scheinfelds sida. Men det räckte att flyktigt titta igenom utdrag ur denna vidriga paskvill för att dra slutsatsen att dess författare är en gemen, men också obegåvad, provokatör.

Det är känt att Igor (numera Ignacy) Scheinfeld arresterades i Tasjkent och dömdes för spekulation med konserver och andra livsmedel som stulits på militärsjukhuset. (Han arresterades inte av ett Särskilt Råd, "Osoboje Sovesjtjanije", som nästan alla politiska fångar.) Detta gjorde han i samarbete med någon leverantör vid detta sjukhus. Scheinfeld själv har aldrig arbetat på sjukhuset som han påstår i ett brev till Er.

Jag hörde talas om att han arresterats i Tsjkent senare av en viss Metek (Miatek? öa) Mazur, som var frisör vid Första divisionen i Selce vid Rjazanj. Att Scheinfeld avtjänade sitt straff för spekulation i Potmalägret fick jag reda på vid MGB på Lubjanka.

Det var när mitt "scenario" om "spionagenätet", skapat av mig just på Lubjanka, avslöjades som resultat av att "...'agent nr 13' fanns i lägret i Potma, där han <u>avtjänade straff för spekulation.....</u>". Detta sade MGB-översten till mig - han känner Er bra men säger, att han aldrig varit Er agent..." (Citationstecknen så i ryska texten! öa). Detta upprepades också i Scheinfelds närvaro vid en "konfrontation" med mig och ställföreträdande chefen för undersökningsavdelningen vid MGB:s andra huvudstyrelse, överste Rybljov.

Detta hände 1950 vid en konfrontation mellan mig och Scheinfeld, "agent nr 13", som jag berättade för Er om i Wien.

Om Scheinfeld vill jag bevisa, att om han suttit inne av "politiska" skäl eller "spionage", så måste han kunna visa upp en "Spravka" av något slag, om inte beträffande rehabilitering, så åtminstone en "Spravka angående frigivning", som ges åt a l l a vid frigivningen. En sådan Spravka kunde han ta med sig officiellt till Polen och den borde finnas hos honom. I denna Spravka anges alltid artikeln efter vilken han dömts. En sådan Spravka gavs även till de politiska fångarna. Men om Scheinfeld förstört denna Spravka eller inte vill visa upp den, så är det endast därför att en sådan Spravka berövar honom "glorian av att vara politiker och martyr"... något som han utgett sig för att vara under alla dessa år. Just önskan att få behålla "beteckningen politisk fånge" fick också Scheinfeld att hitta på versionen om att jag satt honom i fängelse för "spionage". Detta gjorde han de första åren efter sin återkomst till Polen, då jag fortfarande satt stadigt och nästan utan hopp om frigivning i Vladimirfängelset. (Detta var Scheinfelds första version, som nådde mig via Marina Figner, som kom från Warszawa). Även efter det att Scheinfeld erfarit att jag släppts, hoppades han ändå (och inte utan grund) att sovjetmyndigheterna inte skulle släppa ut mig till den fria världen. Scheinfeld hade tillräcklig grund för detta antagande: nämligen vad han hörde av mig och som var avsett just för honom vid den ovan nämnda konfrontationen. Men istället för att för hela världen berätta s a n n i n g e n och orsaken till min slutsats i fängelset, föredrog den primitive och halvlitterate Scheinfeld att över min döda kropp (Stengrav på ryska öa) bygga upp sin ömkliga "politiska karriär".

Ett ytterligare bevis på att han avtjänade straff i lägret för kriminella och s k "vanliga brottslingar" är att Scheinfel enligt vad många av hans bekanta och medfångar sagt mig, däribland L.A. (jag skall personligen meddela Er efternamnet) "gifte sig i lägret med en lösaktig kvinna, tog henne med sig till Polen....". Han tillade: "Han har två förtjusande döttrar, men frun är fortfarande "lösaktig".

Jag vill inte förolämpa hans familj med detta. Jag skriver detta endast för att säga till Er, Herr Wiesenthal: fråga vilken som helst politisk fånge i Sovjetunionen, inte bara i fängelse men också i läger: Hade ni möjligheter att i Sovjets politiska läger hålla er med "lägerkvinnor" och över huvudtaget umgås med eller ens se kvinnor, utom måhända kvinnor, som arbetade i lägrets medicinska avdelning?.....

Jag rehabiliterades i april 1957 men släpptes först 1958-10-23, sedan jag efter 2 ½ års "affärsförhandlingar" gått med på att i cellen ta emot ett sovjetiskt pass. Jag fick personligen detta pass i min hand av biträdande chefen för KGB:s distriktsstyrelse i Vladimir, VI. Iv. Sjevtjenko. (Nu är Sjevtjenko direktör för det s k "myrkottsinstitutet" vid Sovjetunionens jordbruksministerium i Jurjevpolskoje nära staden Vladimir. I själva verket producerar detta "institut" bakteriologiska vapen och diversionsmedel, vilket jag också nämnde i mitt Öppna Brev till KGB-chefen Ju. Andropov i samband med fallet Wallenberg.)

Jag hade visserligen "rätt" att efter min frigivning bo i Moskva, eftersom jag arresterats i Moskva. Men denna min "rätt" erkändes inte. Motivet var att jag före arresten vistats i Moskva såsom tillfälligt boende på hotel "Metropol" i egenskap av representant för den polska armén vid Folkkommissariatet för Försvaret. Man gav mig en bra lägenhet i Vladimir och ordnade ett bra arbete i Vladimirs traktorfabrik på dess exportavdelning.

Snart hade jag "uppfunnit" en fem- och sexspråkig detaljkatalog för traktorer och personbilar, som skulle exporteras, och började enligt de s k "arbetsavtalen" tjäna upp till 40-50.000 rubel om året, dvs 10 ggr mer än den högst betalde sovjetiske ingenjören... Jag antar att dessa fördelar bereddes mig i viss mån för att jag skulle lockas av de höga förtjänsterna och sluta upp med att oupphörligen till OVIR överlämna inbjudningar som min syster i Israel sände mig... Fram till 1973 fick jag ständiga avslag. Först 14 år efter min frigivning, då mitt första barn fyllt 1 ½ år och de "behöriga myndigheterna" övertygats om att jag inte skulle lämna barnet i Moskva utan att återvända erhöll jag tillstånd för att en månad resa till min enda kvarvarande syster i Israel. Henne hade jag inte sett på 39 år. Jag berättar detta i apropå visst provokatoriskt skvaller på Scheinfeld.

I början av 60-talet sa Scheinfeld till någon (det berättade den kände polske skådespelaren Krasnowiecki för mig i Warszawa 1969) att jag kunde men inte vågade resa till Polen... Därför vill jag berätta följande om de polska myndigheternas fruktlösa ansträngningar för min del under tiden efter Stalin, då de polska myndigheterna hade blivit "djärvare"...

Då jag (fram till 1969) bodde i Vladimir var jag några gånger i månaden i Moskva. Jag var flera gånger på polska ambassaden, där dåvarande ambassadören Jaszczuk, som känt mig i armén före arresteringen, utan framgång gjorde många försök att få ut mig till Polen. Jaszczuk (som sedermera blev polska kommunistpartiets andre sekreterare) hittade till och med på ett skenäktenskap med en av de kvinnliga tjänstemännen vid den polska ambassaden. Men den dåvarande chefen för konsulära avdelningen vid ambassaden, Kownacki, ansåg att ett skenäktenskap inte skulle hjälpa, att döma av de sovjetiska svaren på den föregående ambassadörens noter angående mig.

Kownacki tillade, halvt på skämt, att Kalinskis "fru" skulle bli fast här för lång tid...

Jag upprepar att jag nämner detta apropå provokatören Scheinfelds skvaller om att jag aldrig skulle komma till Polen, eftersom jag var rädd för att bli arresterad och bestraffad av de polska myndigheterna. Men då han fick reda på att jag alltsedan 1969 varit i Warszawa, Lomż och andra städer i Polen och att jag tagits emot väl av de civila och militära myndigheterna, svarade Scheinfeld: "det beror på att man är rädd för KGB i Polen...". Endast en oförbätterlig och obotlig kretin kan komma till en sådan slutsats.

Som jag nämnt ovan var jag ganska ofta i Moskva där jag besökte gamla vänner till min framlidna fru - filmarbetare och andra gamla bekanta. Under ett av mina besök i Moskva träffade jag Marina Fiegner, som känt min döda hustru och mig redan före arresteringen. M. Figner själv hade suttit inne, men inte så länge som sin berömda farmor Vera Figner... Marina Figner berättade för mig att hon nyligen varit i Warszawa och i ett hus där träffat "en vidrig typ" vars namn hon inte lagt på minnet. Denne typ hade berättat vitt och brett om att jag var en "hemlig tjekaagent" och att jag satt fast honom för spionage. Och inte bara honom utan många andra. På beskrivningen av den där typen begrep jag att det var den "konservnasare" vid namn Igor Scheinfeld som jag kände från Tasjkent (som en av hans kunder nämligen den kände skådespelaren Strauch kallade honom.)

Jag förstod då att det "spionagenät" som jag fabricerat i Lubjanka och i vilket han räknades som "agent nr 13" gav honom anledning att göra en "korrigering" i sin spekulantbiografi.

Men det var då inte ens tal om de gemena och fantastiska anklagelser som Scheinfeld beskrivit i sitt brev till Er. Men vad han då sade om mig var fullständigt tillräckligt för att man skulle kunna gripa honom i Warszawa, och behandla honom efter förtjänst. Men mig släppte man i väg till Polen (och det i form av medlemskap i någon slags delegation bestående av sovjetiska krigsveteraner) först 10 år efter min frigivning, 1969. Men den "politiske aktivisten" Igor (alias Ignacy) fanns inte längre i Polen, och jag kunde inte få tag i honom än, eftersom man inte lät mig åka längre än till Polen. Två gånger blev jag struken ur "Bil-exports" turistgrupp till Rumänien och Bulgarien. Och för bara 2 år sedan berättade den kände sångaren Michail Aleksandrovitj att han på sin dotters bröllop i München, där också Scheinfeld var närvarande, hade hört den sistnämnde uttala en mängd vidrigheter om mig. Men Aleksandrovitj gav mig inga detaljer. Jag tänkte emellertid att allt detta gällde det "spionnät" där Scheinfeld figurerade som "agent nr 13"..... Men allt detta inträffade före min utresa från Sovjetunionen till Israel. Jag tog inte detta eller Scheinfeld själv på allvar utan skrattade åt det. Men allt som jag flyktigt läste i denne skurk Scheinfelds brev till Er i Wien, - det är något helt nytt och inte alls skrattretande för mig.

Under tiden före min utresa från Sovjetunionen, då Scheinfeld (precis som jag själv) fortfarande var helt övertygad om att man inte skulle släppa ut mig ur Sovjetunionen, hade han inte endast pratat i kretsen av sina medfångar och bekanta (bland vilka det måste sägas att Scheinfeld åtnjuter en sällsynt "aktning" och "kärlek") utan även publicerat sina gemena fantasier om mig i den emigrantpress som var tillgänglig för honom. För att göra "politisk karriär" och framför allt meritera sig för detta (i detta sammanhang är det ju meningslöst att handla med bristkonserver) så går denne polske jude in som medlem i..... den ryska emigrantorganisationen NTS.

Jag har hört att det finns åtskilliga f d quislingspoliser och andra "deologiska" redskap för hitlermördarna där. Naturligtgis är detta slödders tidningar glada åt att kunna publicera sådana "konstverk" om en viss Abram, vilka de antar skall "rehabilitera" dem i viss mån... "För om det fanns sådana judar som Abram Kalinskij under kriget, vad begär ni då av oss?..." "Och de tryckte naturligtvis gärna denna gemena smörja som nattetid skapats i NTS-medlemmen Igor, alias Ignacy, Scheinfelds skalle. F ö har en av hans medfångar berättat för mig att han redan uteslutits ur NTS. "Uppenbarligen efter en princyp (stavat så på ryska öa) som denne Scheinfelds medfånge förfinade, att han var en sådan dj... att man jagade ut honom ur skumrasknästen p g a dj...skap". Dessa ord som inte helt passar censuren citerar jag från Scheinfelds medfånge när han talade i "Liberty".

Herr Wiesentahl! Som jag nämnt ovan hade jag p g a tidsbrist inte möjlighet att vare sig läsa igenom Scheinfelds smutsiga paskvill fullständigt eller få kopia av den när jag besökte Er den 30 maj i år. Jag hoppas att Ni sänder antingen mig eller via vederbörande avdelninger inom Israels säkerhetstjänst (Haifa R.V. 1618) en kopia av detta "dokument" jämte nummer och datum på de blad där Scheinfeld publicerat sina "alster" om mig.

Nedan skall jag i korthet påvisa det ur alla synpunkter orimliga i de "fakta" som jag hunnit att flyktigt orientera mig om.

1. Scheinfeld skriver att NKGB gav mig ett rum på hotell "Uzbekistan". Men denna baktalare visste mycket väl att det där rummet gavs av "Lenfilm" åt min blivande hustru, filmscenarieförfattaren T. Zlatogorova. För att jag skulle få bo där, måste T. Zlatogorova och jag registrera oss hos ZAGZ. Som väl var, hade T. Zlatogorova inte registrerat sig formellt hos ZAGS med sin verklige make, filmskaparen A. Kapler.

På den tiden var det inte på modet hos filmfolket att registrera sig hos ZAGS. Efter någon tid blev vårt äktenskap också faktiskt.

Föreställ Er också NKGB:s pris för en hemlig agent, som bor på ett "lyxigt hotell" såsom Scheinfeld skriver (trots att det här hotellet var långt ifrån lyxigt) och som har "mycket pengar" och lever under förhållanden som var ovanliga för den tidens flyktingar? (Ryskan dålig här, öa)

Nu efter 15 ½ års fängelse och 16 år i sovjetisk "frihet" känner jag mycket väl till NKGB:s - KGB:s metoder: deras agenter får under inga förhållanden skilja sig från den miljö där de måste "arbeta". Just för dessa ändamål passade sådana "typer" som Scheinfeld, som hela dagar rörde sig bland flyktingar. Sådana som Scheinfeld värvades oftast genom den polis som bekämpade spekulation. En sådan som han tillät man att bedriva spekulation i mindre skala med livsmedel och konserver för att genom dem fånga in "de stora fiskarna" - direktörer för butiker och lager. Scheinfeld kom ganska ofta till oss på hotellet med krabbor och andra varor som det då (och nu) rådde brist på. På den tiden köptes de även av andra filmarbetare som bodde på det här hotellet. Jag och min hustru sa till honom att det kunde var en mycket farlig syssla för honom. Men inför dessa våra varningar, anmärkte en mycket duktig, klok och sällsynt intelligent skojare, som var närvarande en gång och "kompanjon" till Scheinfeld, en viss Urban (eller Urbach): "Jag och Igor (så hette Scheinfeld då) har goda relationer till polisen. Vi har ett avtal med dem: vi ger er och ni ger oss.....". Jag vill inte härmed ha sagt att Scheinfeld samarbetade med polisen i Tasjkent.

Om det förhöll sig så, skulle de inte ha arresterat honom senare. Men då förstod jag det precis så från Urbachs ord. Och hur skulle man kunna förstå det på annat sätt: på den tiden då polisen i Tasjkent (liksom i hela Sovjetunionen) grep och arresterade folk för att de sålt den egna brödsmulan eller brödkortet, så gick Scheinfeld omkring i månader med en ryggsäck som var proppfylld med konserver. Ända till slutet av sommaren 1942, d v s till vår avresa från Tasjkent, greps han inte en enda gång av polisen i Tasjkent.

Jag kände då även en annan "försäljare" av bristvaror, också han från Polen. Men han var så rädd för att bära omkring för mycket varor att han för varenda konservburk med koncentrerad mjölk eller sprot sprang iväg någonstans långt bort... Han bar aldrig varorna på sig som Scheinfeld. Ja, också på det här sättet var Scheinfeld mycket "djärvare".

2. I sin smutsiga paskvill till Er räknar Scheinfeld upp en rad efternamn på personer som påstås ha haffats av mig eller för min skull. Ingen av alla dessa namn, utom ett (Wolf Messing, som jag skriver mer om nedan) har jag någonsin hört talas om i hela mitt liv och jag har aldrig blivit bekant med dem. Och jag har ett sådant minne för för- och efternamn att jag hittills kommit ihåg alla som jag träffat i hela mitt liv, i fängelse eller i frihet (! öa). Jag är helt på det klara med att Scheinfeld inte kände eller känner dessa personer. Han hittade på dem för att ge sin smutsiga paskvill "trovärdighet". Men ett efternamn råkade stämma, precis som jag då på Lubjanka i mitt "spionagenätscenario" råkade ge efternamnet på "agent nr 13"... Jag tänker på Wolf Messing. Men det är inte alls svårt för mig att bevisa att Wolf Messing aldrig suttit inne eller blivit arresterad.

Efter min frigivning var jag åtskilliga gånger med vid Messings framträdanden och träffade honom personligen. I början av 1970 var jag på bröllop i Moskva hos några av våra gemensamma bekanta. Efter vigseln, sent på natten, körde jag honom hem. Senast träffade jag honom i början av 1975 på sparbankskontoret på hotell "Moskva" i Moskva, där både jag och han hade konton. En kort tid därefter talade chefen för sparbankskontoret om för mig "i hemlighet", att Messing dött och efterlämnat omkring en miljon rubel. Och eftersom han inte hade några släktingar skulle pengarna efter 6 månader övergå till staten... Jag måste de dagarna träffa gamla vänner och anhöriga till den före kriget kände sovjetsångaren Michail Aleksandrovitj. Jag är säker på att Aleksandrovitj under sina talrika turneer i Sovjetunionen åtskilliga gånger träffat Wolf Messing, som också turnerade mycket. Jag tvivlar inte på att Aleksandrovitj kommer att bekräfta att Messing aldrig arresterats, eller suttit inne, vare sig med eller utan min "hjälp".

Vad gäller de andra "personer" som Scheinfeld nämner i sin smutsiga pamflett, så blir det svårare för mig att bevisa att de inte suttit inne och att jag inte "satt fast" dem av det enkla skälet att de möjligen aldrig eixterat eller att de existerat i Igor-Ignat Scheinfelds dumma och gemena hjärna... Och om de existerat så kände jag dem inte och möjligtvis gjorde inte heller Scheinfeld själv det.

3. I det smutsiga och gemena scheinfeldska brevet till Er "uppfattade" jag i hastigheten ett "faktum" som enligt min mening endast kan uppkomma i huvudet på en brottsling eller en psykiskt sjuk maniker: Scheinfeld berättar: Till mig på hotell "Usbekistan" kom, en man som verkade vara invalid och hade kryckor, han hade med sig till mig för försäljning en guldtacka som vägde... 1 kg!

Det visade sig att just jag tog ifrån honom detta kilo!!! guld. Jag utgav mig för att vara tjekaagent och jagade ut denne invalid ur rummet...

För det första måste man känna till de dåtida livsbetingelserna och miljön i Tasjkent, och inte bara i Tasjkent. Som jag redan sagt, tog man då folk för att de hade ett brödkort för mycket eller ett kilo socker, och hur skulle då en jude som var invalid kunna gå till en obekant person på ett hotell och erbjuda honom att köpa ... en ettkilos guldtacka!!! (den ryska texten har en helt felaktig konstruktion! öa).

För det andra, om det nu fanns en sådan underlig självmördare, som hade beslutat sig för att gå till en okänd person på hotellet med en guldtacka på ett kilo, skulle han då lugnt och stilla ha gett sig iväg och lämnat sitt guld? Varje sovjetmedborgare visste ju och vet fortfarande att en verklig polis- eller NKGB-tjänsteman inte tar guldet och jagar iväg ägaren utan han tar honom till polisstationen eller NKVD. Den man som tog guldet och jagar iväg ägaren är, med andra ord, en svindlare. Varför var då ägaren tvungen att sticka iväg i fruktan och lämna efter sig sitt guld?

På dessa två frågor finns det emellertid ett svar: varken jag eller den som hittat på denna snurriga berättelse, skurken Scheinfeld, har någonsin under hela vårt liv sett en guldtacka som vägt ett kilo. Ingen hade kommit med en sådan guldtacka till "NGVD:s medarbetare" på hotellet och inte heller skulle man någonsin ha påträffat ett sådant "exponat" hos någon jude i Tasjkent på den tiden (och inte heller nu för tiden) om så NKVD sökte igenom alla judars bostäder - invalider som friska...

Detta är en frukt av den halvlitterate skurken Scheinfelds sjuka fantasi. Han räknar uppenbarligen med att Ni är obekant med förhållandena i Sovjetunionen. Vidare läste jag ut i detta "opus" hur han den "ädle" Scheinfeld reagerade på klagomålen från den "lidande" guldtacksägaren Scheinfeld hade enligt egna ord sprungit till mig på hotellet och dragit iväg med mig till NKVD. Där..... hade de inte ens skrivit upp hans, Scheinfelds, namn, och mig hade man släppt omedelbart. När jag senare träffat Scheinfeld hade jag, som han skriver, hotat honom med orden: "du skall få komma ihåg mig under hela ditt liv för detta", som jag hade sagt det till honom. "Och han hade rätt", skriver Scheinfeld, detta har stått mig dyrt". Detta citerar jag ur minnet från en snabb genomläsning av denna gemena text.

Här har jag två frågor till Ignats Scheinfeld, (K. stavar Scheinfelds förnamn på flera olika sätt öa) som jag är säker på att han inte kan besvara. Han är oförmögen till det inte endast i egenskap av "sovjetolog" hos radiostationen "Liberty", utan även om man utnämner honom, denne dumme och halvlitterate Scheinfeld... till chefssovjetolog hos NATO eller Vita Huset...

Första frågan: Hur kunde man komma in till NKVD (då NKGB) utan passersedel, och i Sovjetunionen kan man inte ens gå till... badhuset utan en sådan, hur kan en Scheinfeld påstår att "man inte ens antecknade" hans namn? Eller kanske var det så, att en soldat eller en sergeant på NKVD:s tillståndsbyrå "på eget bevåg" gjort denna fråga "på ett så lyckligt sätt" för den som rövat till sig guldkilot och släppt iväg honom hem?.. (Språkfel i ryska texten. öa)

Andra frågan: Varför tänkte inte den "ädle" Scheinfeld på den "lidande" invalidens öde?

NKVD vill väl alltid se och inte bara se men också förhöra och naturligtvis tillsammans med rånaren även sätta in den rånade ägaren till den kilotunga guldtackan? Nej, Ignat Scheinfeld är långt, långt ifrån sin "namne" Ignacius Lajola (¦ öa), och han är en obegåvad provokatör. Scheinfeld är helt enkelt en gammal Pots (med stor bokstav).

Men, att döma av att den bland Moskvas filmarbetare kände KGB-SPIONEN Nikita Bogoslovskij (i min bok har jag nog beskrivit denne skurks karaktär, han som dödade min avlidna hustru; en kopia på denna beskrivning har jag skickat till Nikita Bogoslovskij i Moskva, Kotelnitjeskaja naberezjnaja), som man sagt mig ur säkra källor, bland dem en levande och sällsynt ordentlig man, som var Scheinfelds medfånge, så kan Scheinfeld fortfarande göra någon nytta för KGB. (den obegripliga konstruktionen är Kalinskijs öa). För KGB behöver ibland inte endast "små kajor" för att "jobbet" skall bli utfört...

Innan jag går över till den femte punten i mina "kommentarer" till det scheinfeldska yrandet, vill jag meddela Er följande beträffande den ovannämnda guldtackan som vägde ett helt "kilo".

Sedan 1973, efter mitt besök i Israel, har jag personligen organiserat överföring från Sovjetunionen till Israe av pengar (valuta) och värdeföremål på omkring 3 milj. dollar. Allt har gått igenom mina händer, även om det transporterades av diplomater som jag känner. (Jag måste erkänna att de scheinfeldska kilotackorna inte fanns med...) Ägarna till dessa ting bor alla, utom tre, i Israel. De blir alla glada om de får träffa Er. De kommer alla att bekräfta att 1/ ingenting har förkommit för dem och 2/ ingen, varken jag eller de där diplomaterna som hjälpte oss tog en enda cent!

(På det här stället kommer Tasjkenttidens Scheinfeld att hoppa upp i taket i sin Münchenlägenhet, utan jordgolv som den är, och han kommer att snudda lystern med sin svettiga näsa!)

Till och med de tre familjer som nu bor i USA (trots att det var möjligt att utföra värdeföremål och pengar endast för dem som skulle till Israel) fick allesammans sina pengar och värdeföremål utan förlust och utan någon som helst vedergällning. Deras adresser och telefonnummer finns hos mig och jag kan när som helst meddela Er dem.

I december-januari i år var jag i New York och Detroit och träffade då dem. De berättade för alla sina vänner och släktingar som samlats om det "under", som bestod i att ingenting gått förlorat och att man inte tagit något för "transporten". Detta visar sig vara ett verkligt under: i frågor rörande transport av värdesaker ur Sovjetunionen jobbade folk av samma typ som den "ädle" Scheinfelds vän från Tasjkent Urbach, vilka försvann i den fria världen med alla värdesaker. Den ovannämnde sångaren Michail Aleksandrovitj blev också ett offer för en sådan "välgörare".

Det är sant att man här kan läsa in ett "långsiktigt mål" hos KGB: genom att ge mig tillstånd att föra ut värdesaker till judar ur Sovjetunionen, åstadkommer man det förtroende för mig, som jag behöver för att kunna arbeta..... i Israel som agent åt KGB när det gäller ..... att sikta in exempelvis Arafats raketkanoner mot Nagarija. Men hit har inte Ignat Scheinfelds sjuka fantasi nått. Låt oss vänta!

5. På samma ställe berättar Scheinfeld att jag en gång kom tillsammans med en NKGB-major (han nämner ett namn på den här "majoren") och kom till en "bas" av något slag (jag vet inte vilken "bas" han tänker på). Men några "NATO-baser" fanns ännu inte då och tillsammans med denne MKGB-major företog jag mig något. Jag kommer inte ihåg vad jag gjorde där med den där NKGB-majoren. Men jag kommer exakt ihåg att han i brevet till Er säger att jag kom till en "bas" med en NKGB-major.

Men här kommer den senila inskränkheten hos denne Scheinfeld fram igen. (För övrigt fattade han i sin ungdom i Tasjkent endast konserver från militärsjukhuset, några stjärnor från himmelen fattade han aldrig.) Tror Ni att en hemlig agent, en NKGB-seksot (=hemlig medarbetare öa) skunde gå omkring på "baser" med en NKGB-major? (Och att man kan förvänta sig att folk skulle komma till honom på ett hotell med kilovis av guldtackor.) I januari i år samtalade jag med en f d Moskvabo, som numera bor i San Francisco. Jag besökte honom i ett mycket intressant ärende. I sinom tid skall det skrivas om det. Närvarande där var också en ung f d sovjetisk forskare, som med hjälp av utpressning hade värvats av KGB. Den sistnämnde bor cirka 40 miles från San Francisco och kom speciellt till vårt samtal. Där berättade denne f d sovjetiske forskare som värvats i Moskva av KGB att han hade täcknamnet "Vitas" och att han inte ens fick hälsa på sin överordade i KGB när de träffades vare sig på gatan eller på en allmän plats. Sammanträffandena ägde rum i någon angiven bostad i centrum av Moskva på en noga bestämd tidpunkt. För att inte av slumpen möta andra agenter där.

Vad skulle då jag kunna vara för en "hemlig" agent om jag promenerade omkring på "baser" med NKGB-majorer som Scheinfeld t o m känner namnet på?

Hur kan Scheinfeld känna till namnen på så många tjeka-agenter, som han räknar upp i sitt gemena brev till Er? Jag var nära, t o m nära knuten till NKGB:s, MGB:s och MVD:s organ under loppet av 15 år 5 månader och 17 dagar, d v s från den dag jag arresterades den 12 mars 1944 till min frigivning den 29 oktober 1959. Och efter min frigivning var jag tvungen att ha med dem att göra av olika skäl: den första tiden för att få några dokument som möjligen hade blivit kvar i KGB:s arkiv liksom också fotografier på min hustru, som tig sitt liv i fängelset. Detta gjorde jag i hopp om att någonting hade räddats från att gömmas i arkiven eller brännas. Och ändå känner jag inte namnet på någon av de tjekister som har talat med mig personligen eller i telefon. Alla säger de artigt "sitt" för- och fadersnamn: "Ivan Vasiljevitj", "Viktor Ivanovitj" o dyl. Efternamnet på överste Sjevtjenko, som jag nämnde ovan, fick jag reda på av en slump från en tandläkare i Vladimirfängelset som pratade bredvid mun. I 16 år ansökte jag periodiskt om utresetillstånd till min enda kvarlevande syster i Israel. I denna fråga hade jag att göra med många OVIR-tjänstemän, nedifrån och upp och jag visste efternamnet på dem alla. Men så snart jag blev mottagen av en tjänsteman som presenterade sig som "Ivan Betrovitj" eller "Sergej Ivanovits" visste jag genast att det inte var en OVIR-tjänsteman, även om han tog emot mig i OVIR:s lokaler, utan en KGB-tjänsteman.

Och så strör den "kände" sovjetologen" Scheinfeld i sitt brev till Er omkring sig efternamn på tjekister i Tasjkent som om han hela sitt liv arbetat på personalavdelningen hos NKGB i Uzbekistan.

Jag kände exempelvis i Tasjkent endast till efternamnet på folkkommissarien för Uzbekistans säkerhet, Kabulov. Senare blev han skjuten tillsammans med sin bror i Moskva. Jag kände inte till folkkommissariens namn därför att jag var ett "KGB-äss", som "sovjetologen" Scheinfeld skriver så "smickrande" om mig, utan endast därför att folkkommissarie Kabulovs fru var väninna till den uzbekiska sångerskan Tamara Hanum. Jag och min fru hade "äran" att bli bekant med henne i Tamara Hanums villa. Vi fick t o m reda på att hennes man varit militärattaché i Berlin ända fram till kriget.

Men Scheinfeld vet namn på alla uzbekiska tjekister, som jag var "knuten" till... Nej, jag börjar misstänka att han i verkligheten "hade tillträde" till NKGB:s personalavdelning och "blygsamt" förtiger detta... Eller så var han "agent nr 13" i det "spionnät" som jag skapat på Lubjanka. Det troligaste är att alla dessa efternamn på tjekister har blivit påhittade för "trovärdighetens" skull.

6. Vidare skriver Scheinfeld i sitt brev till Er någonstans att jag efter incidenten med "guldtackan" kom till honom upprepade gånger och föreslog honom olika "geschäft" "som om ingenting hade hänt mellan oss". Men han, Scheinfeld, brukade skicka mig "på ryska till..... min mor" (d v s "job svoju matj" öa).

I samband med hans idiotiska fantasier måste jag redogöra för karaktären på vår "bekantskap" och "relationerna" mellan oss. Vår bekantskap började på samma sätt som den slutade i Tasjkent: när jag av Scheinfeld köpte krabbor som det var ont om och något slags fisk i "naturlig sås", som han sa. (Den kände sovjetiske filmskådespelaren Mark Bernes kallade honom av detta skäl för "konservaton i naturlig sås").

Jag och Mark Bernes satt av någon anledning på en stenbänk på hotell "Uzbekistan" där Mark Bernes och hans fru bodde då. Fram till oss kom då en man i glasögon med tjocka glas, halvt blind, svettig, klädd i en svettfuktig sovjetisk armétröja, böjd under tyngden av en ryggsäck full med konserver och viskande föreslog han "i hemlighet" krabbor, fiskkonserver i "natursås" och "amerikans choklad i metallburkar".
Mark Bernes blev mycket glad åt en sådan på den tiden okänd lyx och drig med sig Scheinfeld tillsammans med hans dyrbara ryggsäck till sitt rum (nr 9) på hotellet. Dit ilade också andra "filmarbetare": Zarchi, Kozintsevs fru, filmfotografen Ginzburg, skådespelaren Strauch och köte på ett ögonblick av Scheinfeld hela innehållet i hans sedermera berömda ryggsäck. Naturligtvis hade Scheinfeld inga bättre kunder än de filmarbetare som bodde på det här hotellet. För det första hade de mycket pengar, för det andra säljer sådana människor ingenting vidare. Det fanns inga angivare bland dem, i varje fall inte från polisen. Därför prånglade alltid Scheinfeld ut alla sina varor på vårt hotell bland Mosfilms och Lenfilms folk. Jag och min fru köte väldigt mycket av honom, förmodligen mest av alla. Min framlidna hustru köpte mycket livsmedel åt den kända ryska diktarinnan Anna Achmatova, som då hade det mycket knapert. Dessutom visade det sig att jag och Scheinfeld var "landsmän", så han kunde tala polska med oss. Om möjligt talade han bättre polska än ryska... (Apropå det, så sa en av Scheinfelds medhjälpare på "Liberty" till mig att man säger om honom att han talar och skriver ryska som en polack och polska som en ryss. Men det här är överdrivet: hans smutsiga brev till Er om mig på polska har skrivits på ett ganska korrekt språk, trots att han säger till Er att han skrev brevet klockan 5 på morgonen och med 230 i blodtryck. Om han skriver sådana gemenheter under ett sådant blodtryck, så riskerar radiostationen "Svoboda" att förlora en "framstående sovjetolog och forskare".)

Scheinfeld kom ibland till oss på hotellet "utan ärende" d v s utan sin berömda ryggsäck. Han var alltid hungrig och vi gav honom mat. Han hade alltid på sig sin svettiga soldattröja och sina konstläderstövlar. Han var alltid otvättad och orakad. När han gett sig iväg måste vi alltid länge och grundligt vädra rummet. Han tillät sig aldrig att äta något av de livsmedel han sålde eller att i stället för sin soldatttröja ta på sig en bra engelsk mundering, som han också handlade med. För de pengar som han löste in eller tjänade köpte han endast "grispengar" (så kallade han guldmynt från tsartiden). Det är inte uteslutet att han ertappades på dem. För övrigt kom Scheinfeld strax före vår avresa från Tasjkent till oss tvättad och klädd i en bleknad men ren tröja men i samma konstläderstövlar och meddelade med sitt långnästa leende (så står det, öa) att han flyttat in hos "en mycket trevlig värdinna" som visserligen var "omkring 40, men inte sämre än en ung kvinna".... Vi var mycket glada åt hans "lycka" men rådde honom att inrätta sig annorlunda. Jag meddelade honom då att det möjligen snart skulle bildas en ny polsk armé, någonstans i närheten av Moskva och det vore bra för honom att gå in i den polska armén. Men av hans svar förstod jag att Scheinfeld var en "övertygad pacifist" och säker på en seger över Hitler utan hans "omedelbara" personliga deltagande.

I fortsättningen fick jag tillfälle att erinra mig Scheinfeld tre gånger:

Första gången då jag i Seltse vid Rjazanj träffade en frisör från Radzimin, Miatek Mazur, som gått in i polska armén. Han berättade några nyheter från Tasjkent för mig. En av dessa nyheter var att Scheinfeld hade gripits i samband med ett "geschäft" och arresterats.

Andra gången jag kom att tänka på honom var på Lubjanka 1950, då jag på inrådan av en känd Moskvajude, (min cellkamrat vid den tiden), som hade stor erfarenhet av tjekans arbete hittade på "mitt spionnät" och valde ut Scheinfeld som min "agent nr 13". Jag antog att han och de andra 12 "agenterna" var utom MGB:s räckhåll.

I samband med att man kallade in Scheinfeld till Lubjanka i denna "sak" på några dagar från lägret för kriminella och småförbrytare där han befann sig så är jag säker på att sedermera kom att han skulle utge sig som en "politisk martyr"... Man måste ge Scheinfeld beröm för en sak: han "drog stor fördel" av mitt "spionnät", där han räknades som "agent nr 13".

I kapitlet "agent nr 13" i min ännu ofullbordade bok "185 månader bakom NKGB-MGB-KGB:s MURAR" skildras hela denna "epopé" i detalj.

Tredje gången var då Marina Figner, som jag kände, återkom från Warszawa och berättade för mig att "en avskyvärd typ" berättade för alla att jag satt fast honom "för spionage".

Dessutom tänkte jag på honom varje gång då vi i Moskva 1970-72 upprepade gånger fick besök av en son till den kände Moskvaprofessorn T, som i mycket påminde om Scheinfeld från tiden i Tasjkent. Han höll skeden eller gaffeln i ena handen och med den andra, fria, handen..... kammade han sin yviga chevelure (=hår, öa) över tallriken, som han åt ur... Precis så gjorde Igor Scheinfeld också i vårt rum nr 7 på hotell "Uzbekistan" i Tasjkent. Och Scheinfeld var alltid hungrig precis som Moskvaprofessorns son.

Med det ovan sagda vill jag inte förnedra Scheinfeld från Tasjkenttiden. Det var en tid då de flesta flyktingar och evakuerade levde under fruktansvärda förhållanden, även om han var en av dem som hade möjlighet att ordna sitt liv tillfredsställande (även utan sin 40-åriga värdinna, som enligt hans ord "inte var sämre än en ung kvinna"...). Men ham var fruktansvärt snål och allt det han tjänade investerade han i guldmynt från tsartiden, som han gav namnet "svinpengar"...

Jag skriver om det här endast för att Ni åtminstone skall få något intryck och en viss föreställning om mina relationer till Scheinfeld i Tasjkent. Jag kunde inte komma till honom med "förslag till olika geschäft" som han fräckt påstår i sitt brev till Er, av den enkla anledningen att jag aldrig kände till och inte ens intresserade mig för var han bodde. Han sa väl att han bodde i den gamla delen av staden och sov på vannfiltar på ett jordgolv och betalade så och så mycket för en natt. Men jag var aldrig hos honom och kunde inte vara hos honom. Alla våra sammanträffanden, som förresten inte var så frekventa, ägde rum hos mig på hotellet eller så rörde det sig om tillfälliga möten utanför hotellet.

Han, Scheinfeld, vågade aldrig skicka mig "på ryska till..... en sådan mor...". Han uppträdde alltid mot mig med en överdriven "vördnad" och samtalade alltid med mig med ett sökande leende. Det är inte uteslutet att Scheinfeld, som var "jäktad" av "sin business" och fysiskt plågad av det ständiga springandet med sin oskiljaktiga ryggsäck, ansåg mig vara någon "högt uppsatt emissarie" för någon "hemlighetsfull organisation". Men inte NKGB - annars hade han aldrig gömt sina "svinpengar" för mig, inlindade som de var i en smutsig trasa.

Detta gjorde Scheinfeld ibland då polisen då och då företog razzior på Tasjkents marknader, i kommissionsaffärer och andra ställen.

Ofta kom Scheinfeld till det sovjetiska filmfolket med några små dyrbarheter av guld för att sälja dem. Men det fanns inga köpare till dem bland mina vänner filmarbetarna. Alla ville ha mat och sålde värdeföremål för att kunna köpa livsmedel som det rådde brist på.

Jag kommer ihåg att en gång frågade filmregissören Feinzimmer mig till vem av de tillresande polackerna man kunde sälja ett cigarretui, av guld, som han fått av sin far, en läkare i Moskva. Därvid nämnde Feinzimmer en obetydlig summa som gavs av den statliga upphandlingsorganisationen. Jag föreslog att han skulle göra detta genom..... Scheinfeld. I vårt rum satt emellertid då skådespelaren Sverdlin (numera död) liksom också Strauch. Sverdlin tyckte inte synd om Scheinfeld, även om han var stadig kund hos honom, och sa: "Jag tror att man inte bör gå längre än till krabbor med er Scheinfeld..." Jag kommer ihåg allt detta mycket väl.

Detta mycket dyrbara cigarretui av guld med en stor briljant återfanns följdaktligen några år senare, precis som jag själv, inom NKGB-systemet..... Min framlidna hustru köpte det av Feinzimmer för en summa som passade Feinzimmer mer eller mindre bra och skänkte det till mig (jag rökte på den tiden). Jag använde det nästan inte, därför att det var mycket tungt. Men den 12 maj 1944 då jag arresterades och undersöktes på hotell Metropol tog NKGB:s organ hand om "cigarretui och ett personligt vapen". På kvittot har man antecknat att etuiet var "av gul metall ett s k cigarretui". En begisk browning som jag fått av general Svertjevski var -"en pistol av okänd modell"...

För dessa 2 föremål fick jag 1960 av MGB i ersättning... 210 rubel i form av gamla rubler från före reformen. För inte länge sedan såg jag i Mexiko hos en bekant ett likadant cigarretui. Det kostade 40 000 dollar.

7. Nu skall jag gå över till den sista av den skamlige skurken Scheinfelds "anklagelser", som jag lade på minnet vid den flyktiga läsningen. Här är det allra lättast att slå sönder hans avskyvärda insinuationer med hjälp av mina landsmän från födelsestaden Lomż som nu bor i Israel och som känner mig sedan vaggan och fram till kriget i september 1939.

Det rör sig om att, enligt skurken Scheinfeld sa dr Bernard Mark till honom att jag före kriget var agent för den polska hemliga polisen (om jag hade varit 20 år äldre skulle han väl ha räknat in mig i tsarens echrana...) och förrådde många kommunister.....

Varje år i februari ordnar mina landsmän i Tel-Aviv en fest till "Minnet av stupade judar från vår stad Lomż. Jag brukar deltaga där och har gjort det varje år sedan jag kom till Israel 1976. I år avkortade jag min vistelse i USA och Mexiko med en vecka även av det skälet att jag ville komma på den festen.

Då jag för första gången kom till denna Minnesfest i februari 1976 berättade man i salen för varandra om att jag kommit från "den andra världen". Alla visste nämligen från början att jag stupat men sedan efter 1955 erfor alla från min syster att jag levde och att jag sedan 1944 hölls kvar i sovjetiskt fängelse.

Innan den högtidliga delen hade börjat, efter avslutningen (så står det faktiskt, öa) kom nästan alla mina landsmän fram till mig och omfamnade mig. Samma sak nu. På 40 år hade nästan alla blivit oigenkännliga och som på en maskeradbal kände man bara igen varandra på namnet... Mig kände nästan alla igen. Hela staden kände vår familj. Min far var i många år ordförande i Judiska Samfundet och vice-ordförande i staten.

Den framlidne dr. Bernard (Berl) Mark, som skurken Scheinfeld åberopar, kunde inte ha sagt något liknande om mig under sitt liv. Han var min förste lärare från fem års ålder (Berl Mark var redan då en vuxen gymnasist). Vi träffades ganska ofta i Moskva under kriget, där Mark under en tid arbetade på polska radion. Han var ofta hos mig på hotell Metropol i Moskva, där han träffade min hustrus vänner, - kända företrädare för konst och litteratur. Alla, däribland min fru, uppskattade och älskade de honom. En gång for vi tillsammans till min frus obebodda våning på Konjusjkovskajagatan i Moskva för att undersöka möjligheterna att där hysa någon av hans vänner, troligen var det diktaren Vazjuk och ytterligare någon. Bostaden var mycket stor men i det evakuerade Moskva blev den inte uppvärmd och det blev inget resultat av det hela. Hans far, Hirsch Mark var närmaste vän till min far trots att de stod i spetsen för olika partier i Lomż. Min far ledde "Agudad Israel" och Mark "Mizrachi". Detta hindrade dem inte från att tillsammans inrätta Talmud-Toru och andra judiska institutioner och tillsammans hålla i deras skötsel och vårda deras materiella tillgångar.

I fängelset läste jag sovjetiska böcker där man skrev om den polska hemliga polisen och om "dvojkan".

Men jag visste t ex inte ens var denna hemliga polis fanns eller att den överhuvudtaget existerade..... Jag är säker på att den överväldigande majoriteten av judarna i vår stad inte hade en aning om den polisen. Sovjetmedborgarna känner redan som barn till Tjekan, NKVD och de övriga. Men i det "fascistiska Polen" hade mer eller mindre "normala" människor ingen aning om "den hemliga polisen". Förresten har jag talat med Riga-bor och med litauiska judar och ingen av dem hade någonsin kommit i "kontakt" med hemlig polis, när de levde under "fascisterna" Ulmanis och Smetona. Man kan inte betvivla att om någon i vår lilla stad, och till och med på köpet jude, hade haft att göra med den politiska polisen så skulle alla känna till det.

Dessutom, och det är viktigast av allt, jag har inte sett eller ens hört talas om en enda kommunist i vår stad.

Jag kommer ihåg att första maj träffades på gatorna medlemmar i polska socialistpartiet, PPS och Bundfolk med röda banderoller. Men detta var mycket hedervärda människor och ingen av dem rörde dem. Ledaren för PPS, dr. Czarnicki, en känd gynekolog, sa alltid till mig när vi träffades på gatan, då jag var barn, att han kände mig "alltsedan födseln". Ledaren för Bund, Motl Bialy, som var ägare till en sågfabrik och mycket rik, skänkte mycket pengar till ....."Talmud-Toru". Han var en nära vän till min far, som var med i "Agudenik" och till "Mizrachisten" Hirsch Mark, far till Berl Mark. Den sistnämndes minne försöker ju baktalaren Scheinfeld blanda in i sina gemena insinuationer. Framstående män som polacken och PPS-medlemmen Czarniecki och den judiske Bund-medlemmen Bialy, liksom hundratals andra PPS- och Bund-medlemmar fördes bort av NKVD under åren 1939-40 och ingen har någonsin sett dem sedan dess.

Att det i vår stad Lomż inte fanns några kommunister bevisas av det faktum att då ryssarna kom dit måste de "utnämna kommunister" till olika poster och och ta dem bland absolut partilösa människor, och till de ledande posterna fick de ta dakrer från Vitryssland.

Vad tror Ni, pan Ignacy Scheinfeld, (pan =herr. polska) var inte orsaken till att det saknades kommunister i vår stad att jag hade "likviderat" dem allesammans med hjälp av polska hemliga polisen? Herr Wiesenthal, låt baktalaren Scheinfeld tänka på detta när hans blodtryck gått ner. Och jag hoppas att då Ni, herr Wiesenthal, kommer till Israel i september så skall vi också träffa mina landsmän tillsammans. Jag skall försöka att för Er räkning få tag i boken "Lomża" som kommit ut i Israel på två språk.

Vad gäller dr Berl Mark, vars namn provokatören Scheinfeld misshandlar, så tror jag att han aldrig varit kommunist. Men om han kanhända under sina studentår hade någon förbindelse med vänsterkretsar så har jag tillräcklig anledning att tro att Berl Mark som jag samtalade mycket med i Moskva om "judiska ämnen" rätt förstod sovjetmaktens väsen, åtminstone när det gäller den "nationella frågan". (Naturligtvis kan inte f d NTS-medlemmen Scheinfeld förstå detta!). Mark var en verklig jude! Beträffande dr Bernard Mark, som hade direkt att göra med min arrest, men naturligtvis inte på något sätt i negativ bemärkelse, så har jag redan skrivit om honom i pressen. Det blir naturligtvis mer om honom i min bok. Men denna fråga har självklart inte någonting att göra med den snuskige baktalaren Scheinfeld...

Jag vill också tillägga att då jag från december till februari var i USA och Mexico, träffade jag två gånger mina landsmän på en bankett och på en Hanukal-fest, där jag framträdde (betydelsen oklar, p g a fel i ryska texten, öa).

Hos några var jag hemma på besök och om jag var tvungen att ta emot alla inbjudningar från mina landsmän, så skulle inte ens två månader räcka till. Ordföranden (Chairman) för Łomż-sällskapet i New York Herschel Panicz , äldre bror till en av mina stupade barndomsvänner, sökte upp mig två gånger och tog mig i bil hem till sig på middag. H. Panicz har verkligen känt mig från vaggan till andra världskriget. I Mexico hände samma sak, men kanske ännu hjärtligare, därför att man där har andra seder. Hos min vän David Perlo, som i Mexico är känd som "fanérmagnaten" och som jag bodde hos (han for till New York för att träffa mig) fanns hundratals av mina landsmän från Łomż och deras släktingar.

I brevet till Er, herr Wiesenthal, skriver Scheinfeld, och jag citerar ur minnet: "... man torde få klarhet beträffande Kalinski genom hans landsmän från staden Łomż, vilka möjligen bor i Israel...". Det håller jag med om och jag skall hjälpa Er. Men på samma gång är det inte utan intresse att få upplysningar om Scheinfeld hos hans landsmän. De bor absolut någonstans (men naturligtvis är det inte från Tasjkent och Potma som han har sina rötter..) Varifrån har en sådan äcklig baktalare och provokatör kommit?... Jag tvivlar givetvis inte på att det bland Scheinfelds anor finns vare sig NTS-medlemmar, medlemmar i Ärkeängel Gabriels förbund (eller vad det nu heter där), eller ens medlemmar i det sovjetiska kommunistiska partiet. (P g a Kalinskis svårigheter med ryskan, är betydelsen helt oklar, menar han att det fanns medlemmar, eller att det inte fanns, öa).

Men jag har, herr Wiesenthal, ännu en fråga till Scheinfeld: vid den för Er bekanta konfrontationen med mig på Lubjanka 1950 "bevisade" Scheinfeld med fradga i munnen (bokstavligen) att han var komsomolorganisatör vid något institut och aldrig varit min "agent. Det är naturligtvis sant.

Som Ni vet kunde han inte vara min agent, eftersom jag inte hade något "spionnät" och Scheinfeld endast blev offer för den ödesdigra siffran "130. Det är sant att om det inte varit för denna ödesdigra siffra så skulle han inte nu vara "sovjetolog" på Liberty. Men varför var det då så att han, Scheinfeld, som f d komsomolorganisatör då vid konfrontationen i Moskva eller senare i Polen då jag fortfarande satt inne, inte meddelade "vederbörande instanser" i KGB i Moskva eller, något som är precis detsamma, UB i Warszawa hur jag "tog itu med" kommunisterna före kriget i staden Lomż och..... omgivningar, eller kanske i hela Bialystoks wójewódstwo?

För sådan information till KGB skulle Scheinfeld säkert ha fått om inte Leninpriset så i alla fall..... Andropovpriset. Detta vore ett riktigt fynd för KGB. I mitt "fall" skulle detta inte vara tillräckligt: "provokatör för den hemliga polisen". Det låter fint! Och skulle inte KGB börja rota bland mina landsmän i Lomż. För dem skulle det räcka med den döda källan och dessutom den levande Scheinfeld (som dock hade högt blodtryck). Varför har Scheinfeld hittills eller framtill utresan från Polen förtigit detta och andra i Sovjetunionen, Polen och i hela världen straffbara handlingar. Varför?

En person, som de anser knuten till någon "hemlig agentur" i något land (narurligtvis inte KGB utan precis tvärtom...) "uttalar som sin uppfattning att Scheinfeld 'aktiverats' av sin chef Nikita Bogoslovkijs agentur i samband med Kalinskis speciella aktivitet i fallet Wallenberg....." och vidare "..... något annat kompromitterande material mot Kalinski fanns inte hos KGB, vilket bevisas av deras fem månader långa tystnad trots Kalinskis TV- och pressuttalanden i USA och Europa.

Och detta inte endast i fallet Wallenberg. Så KGB:s organ beslöt att tillgripa ett redan ett flertal gånger beprövat men inte alltid lyckosamt medel att "avslöja" sin motståndare som en "KGB-agent"...

Jag vet inte om den här personen har rätt eller inte (trots att man påstår att han känner både Scheinfeld och Nikita Bogoslovskij) men på mig (som "KGB-äss", som Scheinfeld kallar mig i sitt brev till Er) verkar det som om denna obetingat kompetente man, särskilt bland radiostationens "kadrer". den här gången tar fel. För en sådan ömtålig sak skulle man ha kunnat finna skickligare verkställare. Jag är inte säker på att KGB för ett sådant fall sätter "igång" en framstårnde Pots (utan citationstecken men med stor bokstav). Det är möjligt att en biroll här spelas av Ignacy Scheinfeld, som var skyddsling till den i Moskva ofta slaktade (ordet "bifogo" möjligen tryckfel. öa) överprovokatören Nikita Bogoslovskij. Först och främst framåt!..... Ytterligare en liten fråga till Scheinfeld: nämnde han, när han på sin tid gick in i NTS, på svarskortet, att han "var en sovjetmänniska och varit komsomolorganisatör vid ett institut", som han skrek till mig då 1950 vid konfrontationen med Dig?

Herr Wiesenthal, jag lider inte av spionmani, men hans, Scheinfelds sammanträffanden med den redan nedan (skall väl vara "ovan, öa) nämnde överspionen hos KGB, Nikita Bogoslovaskij, kan inte förklaras enbart med en önskan hos Bogoslovaskij att vara tillsammans med en "intressant samtalspartner". Dessa sammanträffanden fick jag reda på genom en av de präktigaste medarbetarna i Libertys ryska redaktion långt innan de blev bekanta för personer som är initierade i dessa frågor. Efternamnet på den här medarbetaren på Libertys ryska sektion skall jag meddela Er personligen i ett särskilt brev, om det intresserar Er.

Vad gäller Ert förslag att jag skulle träffa Scheinfeld, så kan jag endast träffa honom med en käpp. Det är sant att som "KGB-äss" kan jag hos Andropov beställa ett "paraply" av samma typ som bulgaren Markov. Men för det första föreligger det en stor efterfrågan på dessa paraplyer och de hinner inte producera dem. För det andra och viktigaste efter mitt Öppna Brev till Andropov i fallet Wallenberg, är jag rädd att min beställning av ett "paraply" inte kommer att uppfyllas... För en sådan provokatör och baktalare som Scheinfeld är det tillräckligt med en käpp. Men han skall få den vid första träffen.

För en smutsig baktalare och dessutom en framstående kretin som Scheinfeld är det obegripligt att det inte finns plats i Israel för en människa med ett samvete som fläckats av liknande ting. I världen, bl a i Tyskland, finns det nog med plats för folk med orent samvete. För en människa som gjort bara 5 procent av de som hopats i provokatören Scheinfelds brev till Er finns det inte plats i Israel. Han kommer aldrig dit. Jag är inte miljonär men är tillräckligt förmögan för att kunna slå mig ned i vilket land som helst i världen. Men jag beslöt att bosätta mig i Israel därför att jag inte skulle kunna ställa mig in hos och le mot personer som kan ha mördat mina släktingar och vänner.

I Israel finns det bra judar och det finns sådana som inte är särkilt bra. Men mycket onda judar har i alla fall inte kommit till Israel...

Då jag var hos Er i Wien och flyktigt läste igenom Scheinfelds nedriga skrivelse till Er blev jag som förintad, precis som om man slagit mig i huvudet med en tegelsten... Jag antar att Ni skulle uppleva detsamma om man på Lubjanka eller också i en privat bostad någonstans i München visat upp för Er en "lista" på judar, som Ni stoppat levande i..... ugnen i Hitlers läger.

Men nu har jag tänkt igenom allt detta och jag har förstått att mycket av det som skrivits av denne kretin Scheinfeld i brevet till Er påminner om en anmälan som gjordes mot mig till Israels Säkerhetstjänst för några år sedan, redan före min ankomst till Israel. Denna anmälan var antingen muntlig eller skriftlig, jag kommer inte ihåg vilket, och den hade skrivits av en kvinna som tidigare bott i Moskva. Nu är hon någonstans i Berlin (det här är ytterligare ett bevks för att hopplös dynga inte håller sig kvar i Israel...). Saken gällde följande: i syfte att skriva mig i Moskva utan att behöva träla hos "Autoexport" för en lön om 250 rubel, och för att i stället få 3 000 rubel i månaden enligt avtal så ingick jag skenäktenskap med en ensam kvinna i Moskva och gav henne vederbörlig betalning, som många gör i Moskva. Själv bodde jag i en bra lägenhet som jag hyrt på ett annat ställe. Men alla officiella papper kom till den plats där jag var skriven, d v s till min fiktiva hustrus adress. Dit kom en dag en kallelse från KGB. Hon sprang skyndsamt till mig med denna "hemska" kallelse och förelog att hon skulle vänta på mig på gatan tills jag kom ut från KGB. Jag sade till henne att om det var något allvarligt, så skulle KGB knappast skicka en kallelse. De kommer själva för att hämta personen i fråga. Och faktiskt: då jag kom ut därifrån stod hon verkligen där tillsammans med en väninna. Efter någon tid for hon till Israel: vi hann inte ens ordna med skilsmässan. Snart "tappade" jag passet med ZAGS:s stämpel om äktenskapet. Jag betalade 10 rubel i böter och fick ett nytt pass, denna gången ett Moskvapass. Detta var en stor "iches" där och..... jag gifte mig på riktigt 1970. 1972 fick jag en dotter. Då min fiktiva hustru, som jag inte skilts från, erfor allt detta blev hon av någon anledning arg och uppfostrad som var i sovjetisk anda gick hon med en angivelse till..... Israels KGB.

Där förklarade hon att hon kunde bevisa min förbindelse med KGB med att hon själv hade i sin hand kallelsen från Moskvadistriktets KGB till mig och att jag suttit där i nästan två timmar. Och detta vet hon precis eftersom hon hela tiden stod ute på gatan... Och allt detta är naturligtvis rena sanningen. Hon beaktade bara inte att KGB inte skickar några kallelser till sina angivare... och detta "gissade" även Israels KGB sig till.

Påminner inte denna episod om mina promenader i Tasjkent med NKGB:s majorer till "baserna", vilka så vackert beskrivits av "sovjetologen och kretinen" Scheinfeld. Här finns bara två olikheter: för det första förelåg verkligen en kallelse, medan promenaderna med majorerna till Tasjkents "baser" aldrig ägde rum. Om jag verkligen hade promenerat omkring i Tasjkent med KGB:s majorer skulle för övrigt detta vara det bästa beviset för att jag inte var någon "hemlig agent" eller "hemlig medarbetare". Den andra skillnaden gäller "författarna". Författaren till kallelsen är en halvlitterat sovjetisk sjuksköterska, medan upphovsmannen till "promenaderna med KGB:s majorer" är "sovjetolog", låt vara även han halvlitterat...

När jag förlorat nästan en hel dag för att på mer än 20 maskinskrivna sidor "kommentera" hela denna hög med skit, som kretinen Scheinfeld åstadkommit i sitt brev till Er, så börjar jag fundera: är denne snuskige "vindflöjel" från Komsomol och NTS värd att jag förlorar nästan en hel dag av min värdefulla tid på honom?

Men eftersom jag redan förlorat en dag, så skall jag väl försöka att mångfaldiga detta brev till Er och förskaffa viss besvikelse hos medhjälparna och ledningen under KGB:s överspion, den förmyndarstyrde Nikita Vladimirovitj Bogoslovskij.... Jag hoppas att få se Er i Israel i september i år, och att jag kan uppfylla det som jag lovat i det här brevet.

Jag hoppas även att Ni kan skicka en kopia av Scheinfelds brev och uppgifterna i dessa blad till mig eller till Säkerhetstjänsten i det land, vars medborgare jag är.

Med högaktning

ABRAAM KALINSKIJ

Jag bifogar 10 kopior:

3 brev från åren 1957-58 som skickats av Överstyrelsen för det Sociala och Kulturella Institutet i Warszawa. Där framgår det hur institutet som på den tiden leddes av doktor B Mark yttrade bekymmer över ...."den f d agenten i polska hemliga polisen före kriget" då jag fortfarande satt i Vladimirfängelset.

---

1 brev och 2 protokoll från Kommunsovjetens presidium i staden Lomż vilka skulle överlämnas till de sovjetiska myndigheterna i syfte att de skulle släppa ut mig till Polen. Det är i sanning en underlig oro för "den f d agenten i polska hemliga polisen före kriget" från de kommunistiska myndigheternas sida. De kände till mig långt innan kretinen Scheinfeld satte igång sin gemena "undersökning av mitt dunkla" förflutna.

---

1 följebrev från polska ambassaden i Moskva (på Jaszczuks tid). För denna omsorg om "folkets fiende Kalinskij" avsattes han också tillsammans med Gomulka..... måste dumbommen Scheinfeld säga, han är ju en dj. komsomolorganisatör.

---

1 vykort från Judiska Samfundet i Wien 1955, som jag fick i Vladimirfängelset. (Varför skrev inte Samfundet i Wien till den "kristallrene" komsomolorganisatören från NTS i lägret. De viste att han var en potentiell medlem av NTS.....

---

3 brev från sovjetiska UD där det framgår att sovjetmakten och dess "ärofulla organ" absolut inte ville släppa "KGB-ässet" Kalinskij ut ur Sovjetunionen. Men den berömde "sovjetologen" Scheinfeld och "agent nr 13" släppte de omedelbart i alla väderstreck. Uppenbarligen visste de att KGB:s överspion Nikita Bogoslavskij alltid kan finna honom. För "svinpengar" är ju nödvändiga!....

Och till sist ett brev direkt avsett för Er, hr Wiesenthal. Det är ett brev från INJUSKOLLEGIJA i Moskva av den 10 januari 1961. Där framgår den "arbetsfördelning" som uppstod mellan hitlerfolket som dödade judar och rövade till sig deras lösöre och den kommunistiska regeringen i Polen som tog deras fastigheter. (Jag skrev om det här till Polens försvarsminister Jaruzelski). Jag satte inte in så många av dem före kriget.....

Jag bifogar 10 kopior av följande dokument

1. Tre brev från 1957 och 58 från Överstyrelsen för det Sociala och Kulturella institutet i Warszawa. Där framgår det att institutet som på den tiden leddes av B Mark "av någon anledning" yppade bekymmer över "den f d agenten i polska hemliga polisen före kriget". Dessa brev fick min syster i Israel, då jag fortfarande satt i Vladimirfängelset.

2. Ett brev och två protokoll från Kommunsovjetens presidium i staden Lomż, som skickades till mig för att jag skulle lämna dem till sovjetmyndigheterna i syfte att de skulle släppa ut mig till Polen. Är det inte sant att det är fråga om en underlig oro som man visar för den "f d agenten för den polska hemliga polisen" från de kommunistiska myndigheternas sida i en stad där jag enligt Potsen Schenfelds ord, "satte fast kommunister"... Och det mest förvånande är att de personer som undertecknade det här brevet och protokollen har känt mig i 30-40 år innan den gamle kretinen Scheinfeld började "sin undersökning" om "mitt dunkla förflutna".

3. Ett följebrev från polska ambassadören i Moskva (på Jaszczuks tid), där det sägs att polska ambassaden i Moskva översänt pengar och tidningar till mig i fängelset. Men till den f d komsomolorganisatören och blivande NTS-medlemmen Scheinfeld i hans läger skickade det kommunistiska Polens ambassad ingenting. För övrigt har nu "sovjetologen" Scheinfeld insett varför man avsatte sekreteraren i polska kommunistpartiets centralkommitté Jaszczuk samtidigt med Gomulka. Orsaken var att han stött den f d "agenten" i polska hemliga polisen.

4. Ett kort från Judiska Samfundet i Wien 1955, som jag fick tillsammans med livsmedelspaket i Vladimirfängelset. Till Scheinfeld som satt i läger sände man inga paket från Wien. För judarna i Wien gissade att han vid första tillfälle skulle gå in i NTS.....

5. Tre brev från sovjetiska UD, där det framgår att de sovjetiska myndigheterna och dess "ärofulla organ" absolut inte fille släppa ett sådant "KGB-äss" som Kalinski ut ur Sovjetunionen.

Men den f d "agenten nr 13" och blivande "sovjetologen" Scheinfeld s äppte man genast utan onödiga ord och diplomatiska noter i alla väderstreck. Uppenbarligen visste de på förhand att om Scheinfeld skulle behövas, så skulle KGB:s överspion Nikita Bogoslaviskij alltid kunna finna honom... För "svinpengar" är ju nödvändiga.

6. Och till sist 6 - 7 avslutande rader som faktiskt är riktade till Er, hr Wiesenthal. Det är ett brev från Injurkollegija i Moskva av den 10 januari 1961. Där framgår den "arbetsfördelning" som uppstod mellan hitlerfolket som dödade judar och rövade till sig deras lösöre och den kommunistiska regeringen i Polen som tillägnade sig judarnas fasta egendom, t o m då det fanns arvingar i livet. Och t o m den del som inte enligt lagen skulle nationaliseras. Nej, Scheinfeld, jag "satte inte fast" så många..... av dessa kommunister.

ABRAHAM KALINSKI
Israel
Tel. 04/926 294

1979.06.06

Director Russian Service
Radio Liberty
Mr. Robert L. TUCK

Jag översänder till Er för kännedom en kopia av ett brev till hr. S. Wiesenthal i Wien, liksom kopior av andra dokument och tidningar beträffande omständigheter, som jag närmare redogör för nedan.

Det är möjligt att Mr, Harold Batdorf kan ge Er mera detaljerade informationer efter återkomsten från sin semester. Jag känner honom personligen och han är underrättad om denna fråga.
Det gäller Libertys medarbetare Igor (alias Igitsa) Scheinfeld.

Ni får veta mer om min "bekantskap" med honom för 38 år sedan genom bifogade kopia av mitt brev till hr Simon Wiesenthal.

Ovannämnde Scheinfeld satt i ett sovjetiskt läger för "alldagliga" brott och önskade utge sig för att vara en "politisk fånge". Så från första dagen efter sin återkomst till Polen från lägret spred han smutsigt skvaller om mig, när jag fortfarande var i ensamcell i Vladimirfängelset (sammanlagt satt jag 15 år, 5 månader och 17 dagar utan dom.. Orsakerna och detaljerna beträffande detta är bekant för US State Department). Han fortsatte med detta även när jag befriats ur fängelset i oktober 1959 utan möjlighet att resa ut ur Sovjet ens till mitt hemland Polen fram till 1969.

Det är möjligt att det är som nu påstås av en amerikan som är insatt i dessa frågor, nämligen att Scheinfeld gjorde detta även av andra skäl och inte endast på eget initiativ.

Men just Scheinfeld har på senare tid intensifierat sin förtalskampanj mot mig i samband med det allmänt kända fallet med den svenske diplomaten Raoul Wallenberg, som rövades bort av sovjetiska tjeckistgangsters från SMERSJ i januari 1945 i Budapest. Detaljerna i detta fall har publicerats i många amerikanska, skandinaviska och israeliska tidningar. (Jag bifogar en kopia av min artikel i denna sak i Novoje Russkoje Slove, New York 1979.01.28). Den trycktes av i många andra tidningar.

I dessa artiklar har jag med exakta data och konkreta vittnesmål, däribland från min kamrat i fängelset och "i friheten", den nuvarande KGB-chefen J Andropovs f d boss (jfr det öppna brevet), nämligen f d förstesekreteraren i finska kommunistpartiets centralkommitté, general G N Kuprijanov motbevisat påståenden av sovjetmyndigheterna (MID) om att Raoul Wallenberg skulle ha dött 1947 av hjärtinfarkt på Lubjanka.

Jag såg honom personligen sista gången i Vladimirfängelset i oktober 1959, d v s 12 år efter hans "död". Det finns numera även senare vittnesmål.

(Inom parantes skall jag påpeka att framtill 1957 påstod de officiella sovjetiska myndigheterna att "en person vid namn Wallenberg inte är känd för oss".)

Men låt oss återvända till Scheinfeld. Kompetenta personer, däribland även amerikaner, anser att i samband med mitt aktiva deltagande i arbetet på att avslöja denna sovjetiska lögn för att rädda Wallenberg (om han fortfarande är vid liv) som har försmäktat i sovjetiska fängelser i 34 år bara därför att han räddat över 20 000 ungerska judar ur hitlermördarnas händer, så har Scheinfeld intensifierat sin smutsiga förtalsverksamhet mot mig.

Detta gör han inte alls på eget initiativ utan snarare på sin patrons initiativ, den kände överspionen i Moskva inom KGB, Nikita Bogoslovskij.

Genom en av medarbetarna i Libertys ryska redaktion, som helt förtjänar tilltro har jag fått reda på hans upprepade sammanträffanden med den ovannämnde KGB-mannen Bogoslovskij. Om det är nödvändigt kan jag meddela Er efternamnet på denne mycket ordentlige medarbetare i "Svobodas" Ryska Avdelning.

Scheinfelds gemena förtalsbrev till Simon Wiesenthal, som ju med stor framgång sysslar med "jakt" på hitlerbrottslingar, förklaras tydligen av att Scheinfeld inte tyckte det var nog att han räknat m g till "den hemliga polska förkrigspolisens helgonskara av agenter i kampen mot kommunisterna", "KGB:s äss" som han skriver i sitt brev till Wiesenthal (om jag varit 20 år äldre skulle Scheinfeld ha räknat mig till "tsarens ochrana") utan han ville mycket gärna upphöja mig till "gestapoagent". Men av kronologiska och geografiska skäl lyckades han inte med detta. Men att Scheinfeld plötsligt beslutat (eller så har man beslutat det för honom) att skicka detta obehagliga förtalsbrev om mig till Simon Wiesenthal, däri kan man inte läsa in en tendens att "stämpla" mig som "Siesenthals patient"... Som "KGB:s äss" känner jag igen denna "hedervärda" inrättning...

En amerikan som är specialist på dessa frågor och som jag talat med i dagarna, förklarar Scheinfelds bön till Wiesenthal om "hjälp" med att han, Scheinfeld, antar att Wiesenthal är mindre initierad i sovjetiska angelägenheter än t ex Israels Säkerhetstjänst (vilken jag "som tjänsteåliggande hade att ägna mig åt såsom ett "KGB-äss", eftersom jag stadigvarande i Israel, (oklart här p g a grammatikfel i ryskan, öa).

Amerikanen förklarar också Scheinfelds bön med att Wiesenthal också tar del i fallet Wallenberg. Av Wiesenthal fick jag just reda på i oktober 1978 att Wallenberg hittills inte återvänt till sitt hemland Sverige. I linje med KGB:s avsikter "avslöjar" man mig som "en KGB-agent" och utdelar en "moralisk kontrastöt" mot aktionerna för att rädda Wallenberg, aktioner som jag så "högljutt" deltar i. Om detta verkligen är så, så är det ett "löst skott" från KGB:s sida, som ju ofta är fallet med dem. Det rör sig ju inte om mitt "rykte" i Wallenbergsfallet (många andra såg honom således långt efter hans "död", vilka hade varit fångar i Verchne-Uralsk, Aleksandrovskij Central och Vladimirfängelset). I stället rör det sig om den svenska diplomaten Raul Wallenbergs öde, han som rövades bort av de sovjetiska tjeckist-gangsterna i januari 1945. Han försmäktar i fängelse sedan mer än 34 år (om han fortfarande lever) endast p g a att han räddat ungerska judar från hitlermördarna. Många av judarna livnärde han materiellt med personliga medel och under skydd av den svenska flaggan från sommaren 1944 till de sovjetiska truppernas ankomst, då han själv blev offer för de sovjetiska gangsterna från det sorgligt kända SMERSJ.

.....

Ärade herr direktör, jag bifogar även en kopia av mitt Öppna Brev till KGB:s chef J. Andropov. Detta Öppna Brev har publicerats helt eller delvis i nästan hela den Skandinaviska pressen. Jag vill be Er, om det är möjligt att helt eller delvis återge detta brev på ryska även i Radio "Svoboda". Det är inte uteslutet att någon som lyssnar på Er radiostation kan ge kompletterande bekräftelse på att Wallenberg inte dog 1947 såsom sovjetiska UD påstår och upprepar i en svarsnote av den 23 januari i år till svenskarna.

Vad gäller baktalaren Scheinfeld skulle jag vilja råda honom att han till det lands säkerhetstjänst där jag är medborgare, d v s Israel, överlämnar allt material (resultatet av mångåriga "forskningar" för "amerikanska skattebetalares" räkning) om min "tjänst" i KGB, den hemliga polska förkrigspolisen för kamp mot kommunisterna och....(sionisterna) och allt som han har om tsarens ochrana, rumänska Siguranta, och iranska Savak (eller Savan).

Med högaktning
Abraham Kalinskij

PS.
Samtidigt sänder jag för kännedom kopior av mitt brev till S. Wiesenthal till följande medarbetare i Er redaktion liksom också ett ex till gruzinska redaktionen attention herrar Inasaridze och Sjarija.

1. Ilana Aleksandrovitj-Machlis
2. Gr. Danilov (Gr. = greve? öa)
3. A. Panitj

Abrrham Kalinski
Israel
tel 04/926 294

Augsburg 790606

Director Russians Service
Radio Liberty
Mr. Robert L. TUCK

Jag översänder till Er för kännedom en kopia av ett brev till hr S. Wiesenthal i Wien, liksom kopior av andra dokument och tidningar rörande beträffande omständigheter, som jag närmare redogör för nedan.

Det är möjligt att Mr. Harold Batdorf kan ge Er mera detaljerade informationer efter återkomsten från sin semester. Jag känner honom personligen och han är underrättad om denna fråga.

Det gäller Libertys medarbetare Igor (alias Igitsa) Scheinfeld.

Ni får veta mer om min "bekantskap" med honom för 38 år sedan genom bifogade kopia av mitt brev till hr Simon Wiesental.

Ovannämnde Scheinfeld satt i ett sovjetiskt läger för "alldagliga" brott och önskade utge sig för att vara en "politisk fånge" Så från första dagen efter sin återkomst framträngt till Polen från lägret spred han smutsigt skvaller om mig, när jag fortfarande var i ensamcell i Vladimir fängelset (sammalagt satt jag 15 år, 5 mådander och 17 dagar utan dom. Orsakerna och detaljerna beträffande detta är bekanta för US State Department). Han fortsatt med detta även när jag befriats ur fängelset i oktober 1959 uta möjlighet att resa ut ur Sovjet ens till mit hemland Polen fram till 1969.

Det är möjligt att det är som nu påstås av en amerikan som är insatt i dessa frågor, nämligen att Scheinfeld gjorde detta även av andra skäl och inte endast på eget initiativ. ..

Men just Scheinfeld har på senare tid intensifierat sin förtalskampanj mot mig i samband med det allmänt kända fallet med den svenske diplomaten Raoul Wallenberg, som rövades bort av sovjetiska tjekistgangsters från SMERSJ ijanuari 1945 i Budapest. Detaljerna i detta fall har publicerats i många amerikanska, skandinaviska och israeliska tidningar. (jag bifogar en kopia av min artikel i denna sak i Novoje Russkoje Slovo, New York 19790128. Den trycktes av i många andra tidningar.

i dessa artiklar har jag med exakta data och konkreta vittnesmål, däribland från min fängelsekamrat i fängelset och i "friheten", den nuvarande KGB-chefens J Andropovs fd. boss (jfr det öppna brevet), nämligen fd förste-sekreteraren i finska kommunistpartiets centralkommitté, general (Kuprijanov motbevisat påståenden av sovjetmyndigheterna (MID) om att Raoul Wallenberg skulle ha dött år 1947 av hjärtinfarkt på Lubjanka. ..

Jag såg honom personligen sista gången i Vladimirfängelset i oktober 1959 dvs. 12 år efter hans "död". Det finns numera även senare vittnesmål.

(Inom parentes skall jag påpeka att framtill 1957 påstod de officiella sovjetiska myndigheterna att "en person vid namn Wallenberg inte är känd för oss").

Men låt oss återvända till Scheinfeld. Kompetenta personer, däribland även amerikaner, anser att i samband med mitt aktiva deltagande i arbetet på att avslöja denna sovjetiska lögn för att rädda Wallenberg (om han fortfarande är vid liv) som har försmäktat i sovjetiska fängelser i 34 år bara dörför att han räddat över 20 000 ungerska judar ur hitlermördarnas händer, så har Scheinfeld intensifierat sin smutiga förtalsverksamhet mot mig. Detta gör han inte alls på eget initiativ utan snarare på sin patrons initiativ, den kände överspionen i Moskva inom KGB, Nikita Bogoslovskij.

Genom en av medarbetarna i Libertys ryska redaktion, som helt förtjänar tilltro har jag fått reda på hans upprepade sammanträffanden med den ovannämnde KGB-mannen Bogoslovksij. Om det är nädvändigt kan jag meddela Er efternamnet på denne mycket ordentlige medarbetaren i "Svobodas" Ryska Avdelning.

Scheinfelds gemena förtalsbrev till Simon Wiesenthal, som ju med stor framgång sysslar med "jakt" på hitlerbrottslingar, förklaras tydligan av att Scheinfeld inte tyckte det var nog att han räknat mig till "den hemlig polska förkrigspolisens helgonskara av agenter i kampen mot kommunisterna "KGB:s äss" som han skriver i sitt brev till Wiesenthal (om jag varit 20 år äldre skulle Scheinfeld ha räknat mig till "tsarens ochrana") utan han ville mycket gärna upphöja mig till "gestapoagent". Men av kronologiska och geografiska skäl lyckas han inte med detta. Men att Scheinfeld plötsligt beslutat (eller så har man beslutat det för honom) att skicka detta obehagliga förtalsbrev om mig till Simon Wiesenthal, däri kan man inte annat än läsa in en tendens att "stämpla" mig sm "Wiesenthals patient"... Som "KGB:s äss" känner jag igen denna "hedervärda" inrättning...

En amerikan som är specialist på dessa frågor och som jag talat med i dagarna, förk arar Scheinfelds bön till Wiesenthal om "hjälp" med att han, Scheinfeld, antar att Wiesenthal är mindre initierad i sovjetiska angelägenheter än tex. Israels säkerhetestjänst (vilken jag "som tjänsteåliggande hade att att ägna mig åt såsom ett "KGB-äss", eftersom jag stadigvarande i Israel,/oklart här pga grammatikfel i ryskan, ö.a./). Amerikanen föklarar också Scheinfelds bön med att Wiesenthal också tar del i fallet Wallenberg. Av Wiesenthal fick jag just reda på i oktober 1978 att Wallenberg hittills inte återvänt till sitt hemland Sverige. I linje med KGB:s avsikter "avslöjar" man mig som "en KGB-agent" och utdelar en "moralisk kontrastöt" mot aktionerna för att rädda Wallenberg, aktioner som jag så "högljutt" deltar i. Om detta verkligen är så, så är det ett "löst skott" från KGB:s sida, som ju ofta är fallet med dem. Det rör sig ju inte om mitt "rykte" i Wallenbergsfallet (många andra/såg honom således långt efter hans "död", vilka hade varit fångar i Verchne-Uralsk, Alekksandrovskij Central och Vladimirfängelset). I stället rör det sig om den svenske diplomaten Raoul Wallenbergs öde, han som kövades bort av de sovjetiska tjekist gangsterna i januari 1945. Han försmäktar i fängels sedan mer än 34 år (om han fortfarande lever) endast pga. att han räddat ungerska judar från hitlermördarna. Många av judarna livnärde han materiellt med personliga medel och under skydd av den svenska flaggan från som maren 1944 till de sovjetiska trupperna s ankomst, då han själv blev offer för de sovjetiska gangsterna från den sorgligt kända SMERSJ .

.....

Ärade herr direktör, jag bifogar även en kopia av mitt Öppna Brev till KGB:s chef J. Andropov. Detta Öppna brev har publicerats helt eller delvis i den nästan hela den Skandinaviska pressen. Jag vill be Er, om det är möjligtatt helt eller delvis återge detta brev på ryska även i Radio "Svoboda". Det är inte uteslutet att någon som lyssnar på Er radiostation kan ge kompletterande bekräftelse på att Wallenberg inte dog 1947 såsom det påstår sovjetiska UD och upprepar i en svarsnote av den 23 januari i år till Svenskarna.

Vad gäller baktalaren Scheinfeld skulle jag vilja råda honom att han till det lands säkerhetstjänst där jag är medborgare, dvs. Israel, överlämnar allt material (resultatet av mångåriga "forskningar" för "amerikanska skattebetalares "räkning) om min "tjänst i KGB, den hemliga polska förkrigspolisen för kamp mot kommunisterna och ... (sionisterna) och allt som han har om tsarens ochrana, den rumänska Siguranța och iranska Savak (eller Savan).

Med högaktning

Abraam Kalinskij

VÄND!

ABRAHAM KALINSKI
ISRAEL
Tel.04/926-294

Augsburg 6.06.1979.

Director Russians Service
Radio Liberty
Mr. Robert L. TUCK

Направляю Вам для ознакомления ксерокопий письма г-ну С. Визенталю в Вену, а также ксерокопий других документов и газет в связи с обстоятельствами, о которых я вкратце излагаю ниже.

Возможно, что более подробно Вам сможет проинформировать после своего возвращения из отпуска Mr. Harold Batdorf, с которым я лично знако и который в курсе этого вопроса.

Это касается сотрудника Либерти Игоря /он же Игнцы/ Шейнфельда.

Об обстоятельствах моего "знакомства" с ним 38 лет тому назад Вы сможете узнать из прилагаемой ксерокопии моего письма г-ну Симону Визенталю в Вену.

Вышеупомянутый Шейнфельд, сидевший в советском лагере за"бытовые" преступления и, желая выдавать себя за "политического мученника", с первого дня своего возвращения из лагеря в Польшу распространял обо мне грязные клеветнические слухи, когда я еще находился в одиночке Владимирской тюрьмы /всего я просидел I5 лет, 5 месяцев и I7 дней без суда. Причины и подробности об этом известны Государственному Департаменту США/. Он это продолжал делать и тогда, когда я был освобожден из тюрьмы в октябре I959 г., без возможности выезда из СССР даже на мою родину, в Польшу, до I969 г.

Возможно, что, как сейчас утверждает компетентный в эти вопросы один американец, что Шейнфельд это делал и по другим соображениям, возможно, что не только по своей инициативе...

Но особенно Шейнфельд усилил свою грязную клеветническую кампанию против меня последнее время, в связи с громким делом шведского дипломата Рауля Валленберга, похищенного советским чекистами-гангстерами из б. СМЕРШ в январе I945 г. в Будапеште. Подробности об этом деле - было во многих американских, скандинавских и израильских газетах. /Прилагаю ксерокопию моей статьи об этом деле в Новом Русском Слове, Нью-Йорк 28.I. с.г., которая была перепечатана и в других газетах/.

В этих статьях я, точными датами и конкретными свидетелями, в том числе и моего друга по тюрьме и на "свободе", бывшего босса нынешнего шефа КГБ, Ю. Андропова /см. Открытое Письмо/ б. I секретаря ЦК КФ компартии, генерала Г.Н. Куприянова, разоблачал утверждения советских властей /МИД СССР/ о том, что Рауль Валленберг якобы умер в I947 г. от инфаркта на Лубянке...

Я лично видел его последний раз во Владимирской тюрьме в октябре 1959 г. т.е. 12 лет после его "смерти". Есть теперь и позднейшие свидетели.

/В скобках замечу, что до 1957 г. советские официальные органы утверждали, что "человека по имени Валленберг нам не известен"/.

Однако, вернемся к Шейнфельду. Компетентные лица, в том числе и американцы, полагают, что в связи с моим активным участием в разоблачении этой советской лжи для того, чтобы спасти Валленберга /если он еще жив/, который томиться в советских тюрьмах вот уже более 34-лет, только за то, что он спас от рук гитлеровских убийц более 20.000. венгерских евреев, - Шейнфельд, отнюдь не по своей собственной инициативе, а, скорее всего, по инициативе своего патрона, известного московского обершпика КГБ Никиты Богословского, - усилил свою грязную клеветническую деятельность против меня.

Об его частых встречах с упомянутым КГБ-истом Богословским, кроме других источников, мне известно от одного из сотрудников Русской редакции Либерти, вполне заслуживающего доверие. Если будет в этом необходимость я Вам сообщу фамилию этого очень порядочного сотрудника Русской Службы "Свободы".

Подлое клеветническое письмо Шейнфельда к Симону Визенталю, который занимается, как известно с большим успехом, "охотой" за гитлеровскими преступниками, очевидно объясняется тем, что Шейнфельду показалось мало того, что он меня причислил к "лику агентов довоенной польской тайной полиции по борьбе с коммунистами", "Асса КГБ", как он пишет в своем письме Визенталю, /если бы я был на 20 лет старшей Шейнфельд зачислил бы меня и в "царскую охранку"/, но ему очень хотелось бы произвести меня и в "агенты гестапо". Но по хронологическо-географическим причинам это у него не получается. Однако в том, что Шейнфельд вдруг решил /или за него решили/ направить свое гадкое клеветническое письмо обо мне именно Симону Визенталю, нельзя не усмотреть тенденцию "втиснуть" меня в "пациенты Визенталя"... Как "Асс' КГБ" я узнаю "почерк" этого "почтенного" учреждения...

Один американский специалист по этим вопросам, с которым я на днях беседовал, объясняет обращение Шейнфельда к "помощи" Визенталя тем,что он, Шейнфельд, полагает, что Визенталь менее компетентен в советских делах, чем, скажем, Служба Безопасности" Израиля,/которым "по долгу службы и следовало бы заняться таким "Ассом КГБ", постоянно проживающего в Израиле/, а также и тем, что Визенталь также участвует в деле Валленберга. От Визенталя как раз мне стало известно в октябре 1978 г. что Валленберг до сих пор не вернулся на свою родину в Швецию. По замыслу КГБ,"разоблачая" меня как "агента КГБ", наносят "моральный контрудар" по акции для спасения Валленберга, в которой я так "шумно" участвую. Если это действительно так, то это "пустой выстрел" со сто-

роны КГБ, как это часто у них бывает. Ведь не о моей "репутации" речь в деле Валленберга, /кстати его ~~ихи~~ видели долго спустя после его "смерти" многие другие бывшие заключенные Верхне-Уральской, Александровского Централа и Владимирской тюрем/, а о судьбе похищенного советскими чекистами-гангстерами в январе 1945 г. шведского дипломата Рауля Валленберга. Он томиться уже более 34-лет /если он еще жив/только за то, что спас от гитлеровских убийц венгерских евреев. Многих из них он со своих личных средств содержал материально и под защитой шведского флага с лета 1944 г. до прихода советских войск, когда он сам стал жертвой советских гангстеров из печально знаменитого СМЕРШ-а.

.....

Уважаемый господин директор, я прилагаю здесь также ксерокопию своего Открытого Письма шефу КГБ Ю. Андропову. Это Открытое письмо полностью или частично опубликован во всей почти Скандинавской печати. Я хочу Вас просить, если это возможно, полностью или частично передать на русском языке это письмо также по радио "Свобода". Не исключено, что кто-нибудь из слушателей Вашей радиостанции сможет подтвердить дополнительно, что Валленберг не умер в 1947 г., как утверждают и повторяют в своей ответной ноте от 23 января с.г. Шведам МИД СССР.

Что же касается клеветника Шейнфельда то я бы хотел посоветовать ему все материалы /результаты его многолетних "исследовании", кстати, за счет "американского налогоплательщика"/ о моей"службе в КГБ, польской довоенной тайной полиции по борьбе с коммунистами и.../сионистами/ и все что у него есть по царской охранке, румынской Сигуранцы и иранского Савака /или Савана/, - направлять в Службу Безопасности страны, гражданином которой я являюсь - Израиль.

С уважением

Абраам Калинский

П.С. Одновременно направляю для ознакомления ксерокопий моего письма к С. Визенталю следующим сотрудникам Вашей редакции, а также один экз в грузинскую редакцию для г.г. Инасаридзе и Шария.

1. Илане Александрович-Махлис
2. Гр. Данилову
3. А. Паничу

General Kuprianov
Genadi Nikolaevitch

Ю. В. Андропов, секретарь ЦК ЛКСМ КФССР

I sekretar of Komunist
Part Karelo-Finland SSR
следовал в этап с Валленбергом 1953 и 1955

– Så sent som 1975 blev Raoul Wallenberg sedd i Butyrkifängelset i centrala Moskva. Han kan ännu vara i livet, säger Abraham Kalinski. Här sitter han på en terrass i Malmö med general Gennadij Nikolajevitj Kuprianos utsmugglade manus framför sig

Nya rön om Wallenber

”Raoul leva troligen 19

– Raoul Wallenberg dog inte 1947 som de sovjetiska myndigheterna envetet hävdat. Mycket talar tvärtom för att Raoul Wallenberg ännu kan vara i livet. Nu måste svenska regeringen, press, radio, TV – helst med bred internationell samverkan – kräva alla fakta och klara besked.

Det säger till SDS Abraham Kalinski, den polskfödde jude, nu bosatt i Israel, som redan i slutet av förra året gav UD informationer som gör klart att Raoul Wallenberg var i livet 1959 då Kalinski frigavs efter att ha suttit i flera ryska fängelser 15 år, 5 månader och 17 dagar.

Abraham Kalinski var i Malmö i går. Han kom sent på lördagskvällen och reste på söndagen vidare för att i mitten av juni återförena sig med sin familj i Haifa. I bagaget har han sensationellt material.

Ett handskrivet manuskript av den sovjetiske generalen Gennadij Nikolajevitj Kuprianov. Manuskriptet har tillsammans med två kilo dokument smugglats ut ur Sovjet. Det hamnade på hemliga vägar först på en ambassad i Moskva – ”nej, inte svenska, den kom aldrig ens på fråga så illa som den sköta Wallenbergtragedin”, säger Kalinski.

– Jag kan inte heller nämna vilken ambassad det gäller.

Delade cell

General Kuprianov delade cell med Raoul Wallenberg lång tid sedan han dömts för påstått samröre med partifiender efter vinterkriget mot Finland. Både 1953 och 1955 delade Kuprianov och Wallenberg cell i fängelserna i Novosibirsk, Kirov och Gorkij, säger Abraham Kalinski.

Kuprianov satt åtta år i fängelse och lever nu som pensionär i stadsdelen Pusjkin i Moskva. Hans adress är Schekolnaja 38.

– I manuset nämner Kuprianov inte särskilt mycket om Raoul Wallenberg, fortsätter Kalinski. Han berättar mer om sina egna lidanden, bl a om hur en kvinnlig läkare i ett av fängelserna med klacken på sin sko sparkade ut åtta av hans tänder!

General Kuprianov har själv via hemliga kanaler vädjat om att hans manus publiceras.

– Det kommer också att publiceras och jag tror att det då blir en skräll som kommer myndigheterna i Sovjet att reagera.

Brev till KGB

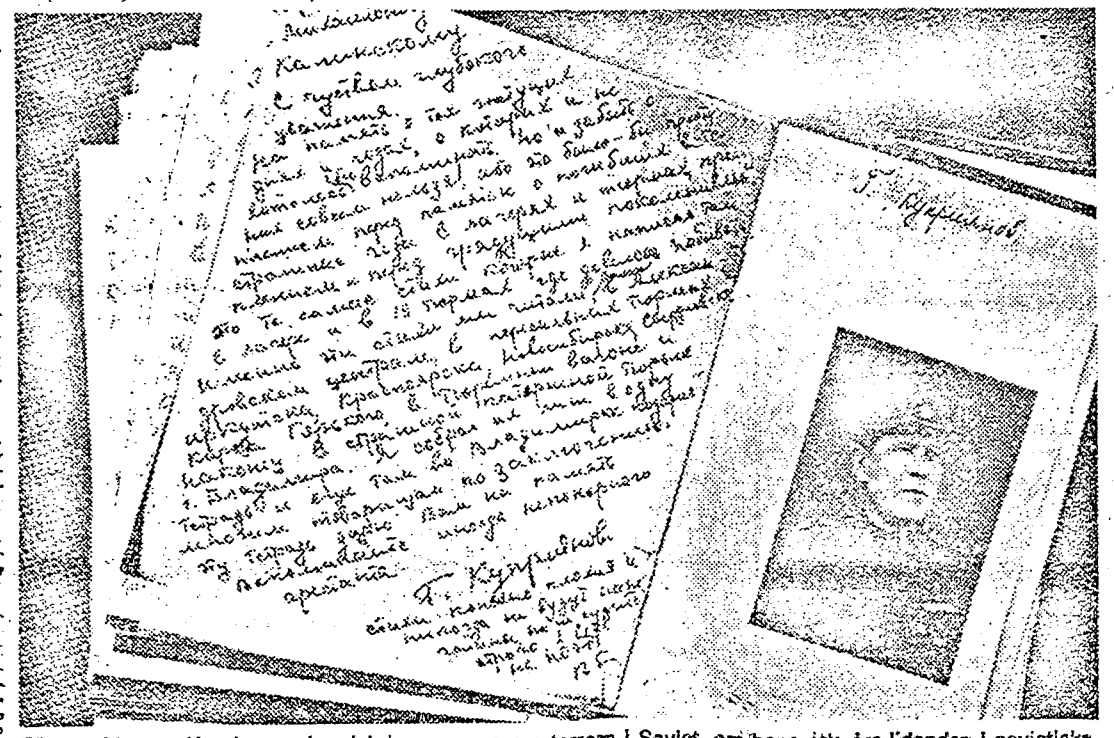
Abraham Kalinski har varit några dagar i Sverige. I Stockholm överlämnade han till UD en kopia av ett brev han skrivit till nuvarande chefen för KGB, Andropov. Det har sin särskilda anledning.

General Kuprianov var Andropovs överordnade när denne var chef för Komsomol, kommunistpartiets ungdomsförbund.

Abraham Kalinski uppmanar Andropov att låta höra Kuprianov i Wallenbergaffären.

– Jag är övertygad om att denne synnerligen modige man inte kommer att tveka ett ögonblick att bekräfta att han träffade Raoul Wallenberg och kom denne mycket nära. Kuprianov har efter rehabiliteringen vunnit sådan ställning att han inte torde behöva riskera repressalier.

Det främsta vittnet bland många andra som Kalinski namnger i sitt brev till Andropov är dock den nu 75-årige ryske juden Jan Kaplan

Första sidan av Kuprianovs handskrivna manus om terrorn i Sovjet, om hans åtta års lidanden i sovjetiska fängelser och något om hans möte med Raoul Wallenberg. Han delade cell med Wallenberg bl a 1953 och 1955. Sovjetiska myndigheter hävdar att den svenske diplomaten avled 1947. Inlagda bilden visar general Kuprianov innan han arresterades i slutet av 40-talet

Avsändningsort

Pol 1, depr Hirdman, YT

Ärende
Wallenberg

Pol a

Datum
1979-06-15

Avd P | Grupp 2 | Mål 2et

Adress SWEDELEG
NEW YORK

Ex. t. kab.sekr.
Lonaeus

Text Berglind från Hirdman, Pol I. Re telefonsamtal till vakthavan i natt om Wallenberg.

Det slog Dig inte att Du i första hand är anställd av regerin och UD och inte av Aftonbladet och Expressen? Uppgifter av de karaktär skall Du inte förmedla till tidningarna utan till os

CABINET

3. 5 000 ex

Avsändningsort
Pol I, depr Hirdman, YT

Ärende
Wallenberg

Datum
1979-06-15

Avd P | Grupp 2 | Mål Pol I

Adress SVENSK GK
NEW YORK

Ex. t. kab.sekr.
Hirdman

Text M Y C K E T B R Å D S K A N D E

För Friedman eller Ternström från Hirdman re Wallenberg.

Primo. Berglind har inatt ringt in följande meddelande till vakthavande:

"Hade torsdag eftermiddag kontakt med en journalist för den judiska tidningen Daily Forward i New York. Det framkom då att en intervju gjorts med en f.d. major i Sovjets Röda armé. Mannen hade enligt egen uppgift gripit den svenske diplomaten Raoul Wallenberg i Budapest senhösten 1944 och överlämnat honom till det sovjetiska militärhögkvarteret. Den intervjuade, numera bosatt i Tel Aviv, var på tillfälligt besök i New York och skulle avresa 2 timmar senare. Bedömde uppgifterna av stort nyhetsvärde för svenska massmedia och förmedlade kontakt till Expressen och Aftonbladet. Det är därför troligt att denna intervju kommer att publiceras under fredagens lopp. Det förefaller vidare som om den intervjuade kan ha kommit med nya uppgifter i Wallenberg-ärendet. Att den judiske journalisten kontaktade mig berodde på att han ville ha upplysningar om det tidigare Kalinski-ärendet och den senaste svensk-sovjetiska noteväxlingen. Var god meddela ovanstående till berörda."

Secundo. Som framgår av vårt chiffer idag har han fått en skarp tillsägelse att han inte bort underrätta pressen utan oss.

Tertio. Försök snarast få kontakt med journalisten på Daily Forward för att från honom erhålla så mycket uppgifter som möjligt i denna sensationella historia. Vad har den f.d. majoren berättat, vad heter han, var finns han, etc. Understryk svenska regeringens allvarliga intresse för Wallenberg-ärendet och framhåll att vi behandlar alla uppgifter konfidentiellt.

Quarto. P.S. Wallenberg arresterades 17 januari 1945 i Budapest. Vi har tidigare inte haft kontakt med någon ryss som medverkat vid arresteringe

CABINET

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2 Ell I

KSWEDELEG NEW YORK 1979-06-15

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN FRAAN FRIEDMAN.

P R I M O RE TERTIO I ERT 302. JAG HAR AVTALAT OM SAMMANTRAEFFANDE SENARE IDAG MED JOURNALISTEN MEYER RAK PAA DAILY FORWARD. AATERKOMMER HAEROM. KAN REDAN NU MEDDELA ATT F.D. MAJORENS NAMN OCH ADRESS AER: JESIM MOCHINSKI, P.O. BOX 10118, TEL AVIV, ISRAEL, TEL: (03) 471298.

S E C U N D O BERGLIND VILL MED ANLEDNING AV ERT 301 FRAMFOERA FOELJANDE. CIT. DET JAG UNDERRAETTADE DE SVENSKA KORRESPONDENTERNA OM VAR ATT EN INTERVJU HADE GJORTS MED EN TIDNING SOM UTGES I NEW YORK. SAALEDES EN FULLT OEPPEN UPPGIFT, SOM FOERMEDLADES SOM EN NORMAL SERVICEAATGAERD. I DE INFORMATIONER JAG FICK PAA TORSDAGEN OM INTERVJUN OCH SOM JAG VIDAREBEFORDRADE FANNS INGENTIN SOM TYDDE PAA ATT VEDERBOERANDE SATT INNE MED NAAGOT YTTERLIGARE MATERIAL AV VAERDE FOER WALLENBER.-AERENDET OCH INTERVJUN UPPGAVS JU REDAN HA PUBLICERATS. ENLIGT DEN JUDISKE JOURNALISTEN HADE DEN F D MAJOREN INTERVJUATS OM SIN DEL I WALLENBERGS GRIPANDE VID FLERA TIDIGARE TILLFAELLEN, BL A FOER TRE AAR SEDAN DAA HAN OCKSAA SKULLE HA FRAMTRAETT I SVENSK TV MED UPPGIFTERNA. DET FANNS SAALEDES INGEN ANLEDNING ATT BETRAKTA DE AV MIG FOERMEDLADE UPPGIFTERNA SOM HELT NYA OCH TIDIGARE ICKE KAENDA. ANLEDNINGEN TILL INTERVJUN VAR ATT MANNEN VID TILLFAELLET BEFANN SIG I NEW YORK. OM NAAGOT NYTT DAEREFTER TROTS ALLT FRAMKOM GENOM DE SVENSKA JOURNALISTERNAS FOERSORG KAN VAEL DETTA SNARARE BETRAKTAS SOM EN FOERDEL. OM JAG HADE BEDOEMT ATT UPPGIFTERNA HADE STORT UTREDNINGSVAERDE HADE DESSA GIVETVIS INTE FOERMEDLATS TILL PRESSEN. SLUTCIT.

FRIEDDMAN

press

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD
15 JUN 79 11 57 Z
DNR 14.1 357
P 2 Eu

10590B UDSTH S
886667A SVNS D

Pol

SVENSK PONN 1979-06-15

CABINET STOCKHOLM

327. ANG TYSK TIDNINGSARTIKEL OM RAOUL WALLENBERG

ENLIGT DAGENS FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG HAR PREMIAER-
MINISTER BEGIN ANMODAT CARTER ATT TA UPP WALLENBERG-
AERENDET MED BRESJNEV VID DE TVAAS MOETE I WIEN. BEGIN HADE
ENLIGT FAZ HAEROMDAGEN OMBETTS GOERA DETTA UTAV WALLENBERGS
BAADA HALVSYSKON NINA LAGERGREN OCH GUY VON DARDEL. DESSA
BAADA HADE I SAELLSKAP MED GIDEON HAUSNER, SOM VAR AAKLAGARE
I EICHMANN-PROCESSEN, UPPSOEKT BEGIN. FAZ GER I OEVRIGT EN
UTFOERLIG REDOGOERELSE FOER WALLENBERG-FALLET. TIDNINGSARTIKELN
HEMSAENDES.

WINGSTRAND

SVENSK PONN KL. 1150

10590B UDSTH S
886667A SVNS D

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) Bevakas av kol. Sandh med Landberg 18/6 SH

P 2 EU I

SVENSK WIEN 1979-06-18

CABINET STOCKHOLM RE. WALLENBERG. FOER KABSEKR.

GC SH

BRAADSKANDE

ENLIGT UPPGIFT FRAAN PROFESSOR GUY VON DARDEL AVSER MAN HAALLA WALLENBERG-PRESSKONFERENS I WIESENTHALS KONTOR I MORGON TISDAG DEN 19/6 KL. 10.30. VON DARDEL HAR I SAMTAL MED LANDBERG FRAAGAT DENNE OM AMBASSADEN KOMMER ATT VARA REPRESENTERAD VID PRESS-KONFERENSEN, DAA DET SKULLE KUNNA BLI FRAAGOR OM UD:S AGERANDE. VON DARDEL MEDDELADE VIDARE LANDBERG, ATT VID PRESSKONFERENSEN I ISRAEL I FOERRA VECKAN HADE SVENSKE AMBASSADOEREN VARIT NAER-VARANDE MEN HADE INTE VELAT SVARA PAA FRAAGOR, ENLIGT VON DARDEL, INTE VARIT BRA.

TACKSAM ERFARA OM AMBASSADEN SKALL VARA REPRESENTERADE PAA EN EVENTUELL PRESSKONFERENS SAMT OM JAKANDE SVAR GES PAA DETTA, I VILKEN UTSRAECKNING OCH I VILKEN FORM EVENTUELLA FRAAGOR TILL AMBASSADN SKALL BESVARAS.

VON DARDEL HADE FRAM TILL MAANDAG MORGON INTE HOERT NAAGOT FRAAN AMERIKANSK SIDA OM ATT WALLENBERG-FRAAGAN VERKLIGEN TAGITS UPP I ANSLUTNING TILL SALT-FOERHANDLINGARNA I WIEN. VON DARDEL HAR VID SAMTAL MED AMASSADEN IDAG UPPGIVIT, ATT HAN INTE SJAELV TAR KONTAKT MED AMERIKANSKA AMBASSADEN UTAN AVVAKTAR INITIATIV FRAAN DERAS SIDA.

BAUER

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) Pol 1, depr Hirdman, YT svensk New York 79-06-21

P 2 Sec I

SVENSK NEW YORK 1979-06-18

CABINET STOCKHOLM RE WALLENBERG

HIRDMAN FRAAN FRIEDMAN

SAMMANTRAEFFADE DEN 15 JUNI MED JOURNALISTEN MEYER RAK PAA DEN JIDDISCHSPRAAKIGA TIDNINGEN FORWARD. DENNE OMTALADE ATT INTERVJUN HAN GJORT MED MOCHINSKI INTE PUBLICERATS DAA DEN AENNU INTE GODKAENTS AV TIDNINGENS REDAKTOER. HAN TRODDE INTE ATT MOCHINSKI HADE NAAGOT FOER DE SVENSKA MYNDIGHETERNA NYTT MATERIAL ATT KOMMA MED. JOURNALISTEN SOM SJAELV SUTTIT I RYSKA FAANGLAEGER OCH INTRESSERAT SIG FOER WALLENBERG-AFFAEREN HADE NAEMLIGEN FOER CIRKA TRE AAR SEDAN I TEL AVIV SKRIVIT EN TIDNINGSARTIKEL OM WALLENBERG OCH DAERVID OCKSAA NAEMNT MOCHINSKIS NAMN. SOM FOELJD DAERAV HADE MAN ENLIGT JOURNALISTEN FRAAN DE SVENSKA MYNDIG-HETERNAS SIDA SOEKT UPP MOCHINSKI I ISRAEL OCH HAFT SAMTAL MED DENNE. DETTA UTTALANDE FOEREFALLER MAERKLIGT MED HAENSYN TILL ERT QUARTO.

S E C U N D O HAER FOELJER MOCHINSKIS BERAETTELSE SAADAN DEN RELATERATS MIG AV JOURNALISTEN. DENNE HADE CHECKAT VISSA AV MOCHINSKIS UPPGIFTER MED EN EXPERT I ISRAEL PAA RYSKA FAANG-LAEGER VID NAMN SHIFRIN OCH DE UPPGIFTER MAN KUNNA KONTROLLERA STAEMDE.

MOCHINSKI SAEGER SIG HA VARIT MAJOR I RYSKA ARMEN OCH TILLHOERT NKVD. HAN VAR KNUTEN TILL DEN ARME SOM RYCKTE IN I UNGERN. HAN FICK ORDER FRAAN POLISMINISTERN ABAKUMOV I MOSKVA ATT WALLENBERG SKULLE ARRESTERAS. MAN VAR INTRESSERAD AV DE STORA PENNINGSUMMOR OCH ANDRA VAERDETILLGAANGAR SOM MAN TRODDE WALLENBERG FOERFOGADE OEVER OCH MISSTAENKTE ATT HAN VAR DUBBELAGENT. MOCHINSKI UTFOERDE ORDEN OCH HOELL HONOM FAENGSLAD I 10 A 20 DAGAR. WALLENBERGS

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

BOSTAD GENOMSOEKTED UTAN ATT MAN FANN NAAGOT AV SPECIELLT INTRESSE. DE FICK DAEREFTER ORDER ATT FOERA HONOM TILL MOSKVA VILKET SKEDDE MED ETT MILITAERPLAN.

MOCHINSKI OENSKADE VID KRIGETS SLUT LAEMNA NKVD MED DETTA BE-VILJADES INTE. ETT PAR AAR EFTER KRIGET KOM EMELLERTID GOLDA MEIR TILL MOSKVA OCH RYSSARNA GAV EN BANKETT FOER HENNE. OMKRING 40 PERSONER UR NKVD UTPLACERADES SOM KYPARE VID BANKETTEN BLAND DEM MOCHINSKI. EFTERSOM HAN TALADE JIDDISCH HADE HAN I UPPDRAG HAALLA SIG I NAERHETEN AV GOLDA MEIR FOER ATT UPPFATTA OM HON SADE NAAGOT PAA JIDDISCH TILL NAAGON AV SINA ISRAELISKA FOELJESLAGARE. MOCHINSKI GJORDE EMELLERTID SJAELV DET MISSTAGET ATT HAN TALADE TILL HENNE PAA JIDDISCH OM STATEN ISRAEL VILKET UPPFATTADES AV EN ANNAN RYSS SOM ANMAELDE MOCHINSKI VARPAA HAN ARRESTERADES, DOEMDES TILL 25 AARS FAENGELSE OCH SAENDES TILL WRANGEL-OEN.

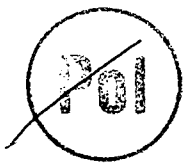
HAN ARBETADE DAER I ETT APOTEK OCH RAAKADE SE WALLENBERGS NAMN PAA EN LISTA OEVER PERSONER FOER VILKA MEDICIN ORDINERATS. HAN SAAG HONOM ALDRIG PERSONLIGEN MEN SKREV HONOM ETT BREV PAA VILKET HAN TYDLIGEN INTE FICK NAAGOT SVAR. MOCHINSKI VISTADES I LAEGRET UNGEFAER 3 AAR OCH WALLENBERG VAR FORTFARANDE DAER NAER MOCHINSKI FRIGAVS OCH LAEMNADE LAEGRET. HANS FRIGIVNING BERODDE PAA HJAELP FRAAN EN HOEG NKVD-MAN SOM HAN TIDIGARE BISTAATT UNDER KRIGET. EFTER MAANGA AAR LYCKADES MOCHINSKI FAA UTRESETILLSTAAND OCH ANLAENDE TILL ISRAEL OMKRING 1970. HAN HAR FORTFARANDE MAANGA KANALER TILL FOERBINDELSER I SOVJET OCH HAR DAERIGENOM KUNNAT FAA EN DEL INFORMATIONER FRAAN FAANGLAEGER ETC.

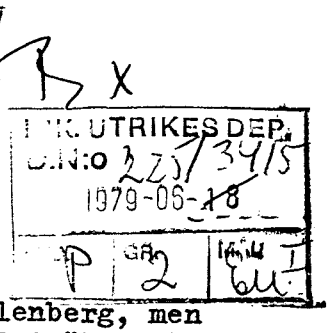
T E R T I O JOURNALISTEN BETONADE VID SAMTALETS SLUT ATT VI BOER TA UPPGIFTERNA FRAAN MOCHINSKI MED VISS FOERSIKTIGHET. MAN KAN INTE UTESLUTA ATT HAN KAN VARA UTE EFTER PENGAR OCH AV DEN ANLEDNINGEN KAN LAEGGA TILL EN ELLER ANNAN DETALJ. JAG FRAMHOELL ATT VI BEHANDLAR ALLA UPPGIFTER KONFIDENTIELLT.

FRIEDMAN

Göteborg den 16 juni 1979

Utrikesminister Hans Blix
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

Ers Excellens!

Jag har länge tänkt skriva till Er om Raoul Wallenberg, men har svårt att få tiden att räcka till. Nåväl, med ordet "länge" menas här inte någon alltför lång tidrymd, ty först i våras satte jag mig in i ärendet.

Den 29 april (tyvärr har jag inte fått med mig kopian bland mina papper, utan får senare göra citatet för hand) skrev jag bl.a. följande till statsrådet Bertil Hansson, och det är något, som jag gärna vill upprepa och understryka:

"Det är inte roligt att behöva komma med pekpinnar, men UD måste anlita psykologisk expertis före nästa not till Sovjet i fallet Wallenberg. Varför inte skriva rakt på sak, att man inte tror på uppgiften, att Wallenberg dog 1947? Det heta har blivit en psykologisk "grej", som måste angripas på ett psykologiskt riktigt sätt, för att Sovjet inte skall känna sig förlora ansiktet."

Jag omtalade också för statsrådet Hansson, att jag skrivit (bönfallande och vänligt) till Bresjnev själv.

Vad man blir så ledsen och förtvivlad över, är att "fallet Wallenberg" - särskilt i början - inte drivits med större kraft. Och varför har inte Sovjet överösts med brev och kort till Raoul Wallenberg? Även om man inte kunde räkna med att dessa skulle nå adressaten, hade de ju utgjort ett mäktigt opinionstryck. Tänk, om alla som Wallenberg räddat till livet hade skrivit och tackat!

Själv har jag nu gjort vad jag kunnat genom att sända ett underbart vackert kort till Vladimirfängelset. Min förhoppning är givetvis, att det satts upp på en vägg. Kanske sker ett under en dag, så att vi får veta något.

Obs. översättaren till ryska debiterade inget för sitt arbete (se bilaga).

Jag blev beklämd, när Aftonbladet presenterade ett "nytt" vittne i går. Det är ju samma man Moshinski, som man kan läsa om i Eric Sjöquists bok "Fallet Raoul Wallenberg", som jag lånat på Universitetsbiblioteket. Men uppgifterna divergerar på ett oacceptabelt sätt. Dock kan det finnas en kärna av sanning i Moshinskis berättelse, som inte får negligeras.

Påstår sig Moshinski nu ha brev av Raoul Wallenberg, begära att/ är det ju lätt för svenska myndighetspersoner att få se dem.

Visserligen bör man ställa sig kritisk till tidningsberättelser, men jag vill ändå citera ur ett vittnesmål i Året Runt för den 4-11 juli 1957, återgivet i Fredrik von Dardels bok "Raoul Wallenberg - fakta kring ett öde":

"Den 9 november 1944 fick jag kallelse att infinna mig hos Wallenberg. Jag kom dit och fick erbjudande att bli hans chaufför. Två dagar tidigare hade pilkorsarna arresterat hans privatchaufför Langfelder. Ville jag åtaga mig uppdraget?

Det är farligt och svårt, framhöll Wallenberg. Ni behöver inte om ni inte vill.

Jag tvekade inte en sekund utan accepterade. Och många gånger senare har jag tänkt på mitt möte med den märklige svensken. Han såg inte alls ut som en hjälte. Inte så som man tänker sig en modig, viljestark och friboren hjältetyp. Han verkade snarare drömmande och vek.

Mitt första uppdrag var att köra honom till pilkorsarnas högkvarter och vänta utanför tills han hämtat Langfelder Jag tänkte i mitt stilla sinne 'att det här går aldrig väl', när han försvann in med långa säkra steg. Inte skulle ungerska pilkorsare släppa sin fånge bara för att en man fordrade det.

Men då han åter blev synlig på trappan hade han Langfelder med sig. De hoppade in i bilen och jag körde tillbaka till legationen. Ingen av dem kommenterade händelsen och jag började förstå vilken sällsam kraft det fanns i Raoul Wallenberg."

Var finns den person i officiell ställning, som uppträtt mot Sovjetmyndigheterna så som hade behövts i detta fall?

Med vänlig hälsning

Astrid Axelsson

Astrid Axelsson
Box 2097
424 02 ANGERED

2 bilagor

Svensk Natur
This beautiful Sweden

Obs.!
Brevporto

Дорогой Раул Валленберг!

Будьте уверены, мы здесь в Швеции Вас не забыли!
Ожидаем Вас обратно домой.

С сердечным приветом,

Astrid Axelsson

Астрид Аксельсон
п.я. 2097
S-424 02 Ангеред
Швеция

Ultraförlaget A.B. - Solna

Г-н Раул ВАЛЛЕНБЕРГ

Владимирская тюрьма

гор. ВЛАДИМИР

С. С. С. Р.

U. R. S. S.

1100/54

5:-

Sovjet 1977:

VLADIMIR-

FÄNGELSET

amnesty international
svenska sektionen

1: INLEDNING

De flesta kända politiska fångarna i Sovjetunionen avtjänar straff, som utdömts av domstolar i landets rehabiliteringsarbetssystem, som straffsystemet kallas. Undantag är de som avtjänar förvisningsstraff (d v s de får bara röra sig inom ett litet distrikt, nästan undantagslöst i någon avlägsen del av landet), de som hålls i undersökningsfängelser i väntan på rättegång och de som har stängts in på psykiatriska sjukhus av politiska snarare än medicinska skäl.

De flesta politiska fångar döms, precis som icke-politiska förbrytare, att avtjäna sina straff i rehabiliteringsarbetskolonier (vanligtvis kallas dessa av fångarna för läger eller arbetsläger). Fastän dessa kolonier karaktäriseras av sträng behandling av fångar (se Amnestyrapport om politiska fångar i Sovjet), beskrivs de officiellt vara planerade och skötta så att fångarnas "omskolning" underlättas.

En liten minoritet av de politiska fångarna döms till att avtjäna hela eller en del av strafftiden i fängelse. Fängelser, liksom läger, beskrivs officiellt som institutioner för rehabiliteringsarbete och förvaltas av inrikesministeriet.

I den sovjetiska teorin om rehabiliteringsarbete är fängelser mindre lämpade att rehabilitera och omskola fångar än läger och de avses ha en större bestraffande och avskräckande effekt på internerna. Fängelser betecknas officiellt som den strängaste formen av rehabiliteringsarbetsinstitutioner. Jämfört med internerna i läger får fängelseinternerna mindre matransoner, de har sämre rättigheter när det gäller besök, korrespondens och inköp, de är instängda i celler och de står under strängare bevakning.

Domstolar kan utdöma fängelsestraff till "personer som har begått allvarliga brott ... och också till speciellt farliga återfallsförbrytare". Bland "allvarliga brott" inräknar lagen "antisovjetisk agitation och propaganda" och "flykt utomlands eller vägran att återvända hem från utlandet", två förbrytelser för vilka många politiska fångar har fällts. Enligt Amnestys erfarenhet är det sällsynt att en politisk fånge får internering i fängelse som en del av sin första dom; de flesta döms till internering i arbetsläger. Två anmärkningsvärda undantag har förekommit: Vladimir Bukovsky (som 1972 dömdes till 2 års fängelse, 5 års sträng regim i arbetsläger och 5 års förvisning) och Valentyn Moroz (som 1970 dömdes till 6 års fängelse, 3 års läger med särskild regim och 5 års förvisning).

Det allra vanligaste skälet till att samvetsfångar sänds till Vladimirfängelset är bestraffning för påstådd "illvillig kränkning av disciplinkraven " (artikel 53 i den sovjetiska lagen om rehabiliteringsarbete). Många politiska fångar som avtjänar straff i arbetsläger protesterar ihärdigt mot förhållanden i deras läger och mot godtyckliga handlingar från myndigheternas sida gentemot de politiska fångarna. De genomför regelbundet hungerstrejker och arbetsstrejker och försöker skicka uppgifter om sina förhållanden ut till omvärlden. (Dessa uppgifter når faktiskt omvärlden i många fall och de utgör den viktigaste informationskällan om interneringsförhållanden i Sovjet). För ett sådant uppförande bestraffas fångarna på många olika sätt, inklusive internering i straffceller med minskad matranson. Det strängaste straffet är förflyttning till ett fängelse. Detta straff innebär en förändring av fångens dom och kan sålunda bara åläggas honom av en domstol. Fången prövas inför rätta för de olika disciplinbrott som lägerledningen anklagar honom för och döms till att avtjäna en del av sin tidigare utdömda strafftid i fängelse. Maximalstraffet i ett sådant fall är att fången avtjänar de följande 3 åren av sin strafftid i fängelse.

I nummer 32 - 42 av samizdattidningen för mänskliga rättigheter A Chronicle of Current Events (utgiven i Moskva) rapporterades det att ungefär 45 politiska fångar under perioden 17 maj 1975 - 8 oktober 1976 som en disciplinåtgärd överfördes från arbetsläger till fängelse. Samtliga dessa fångar sändes till Vladimirfängelset.

Vladimirfängelset är det som är mest känt utanför Sovjet och det enda fängelse i vilket politiska fångar som Amnesty känner till avtjänar straff.

Amnesty International uppskattade i sin rapport om politiska fångar i Sovjetunionen att det vid den tiden fanns "omkring 50" politiska fångar i Vladimirfängelset. Sedan dess har två nyligen frisläppta interner från Vladimirfängelset uppskattat att där finns mellan 70 och 80 politiska fångar. Dessa högre siffror baseras emellertid på rykten om fångar vars fall är okända även för de andra fångarna; denna högre siffra tycks också omfatta personer som fällts för icke-politiska förbrytelser och som har förenat sig med politiska fångar för att kräva att politiska fångar erkänns som en särskild grupp.

Politiska fångar i Vladimirfängelset är nästan alltid personer som har fällts för "antisovjetisk agitation och propaganda" eller "flykt utomlands eller vägran att återvända till Sovjet från utlandet".

Det följande är kortaanteckningar om några av de politiska fångar i Vladimirfängelset som fällts för "antisovjetisk agitation och propaganda".

Zinovy Antonyuk (född 1933) är från Ukraina och arbetade före sin arrestering som kemist i Kiev. Han var en av ett stort antal ukrainska intellektuella som arresterades 1972 under en officiell kampanj mot ökningen av samizdatlitteratur och öppet framförda åsikter om Ukrainas självständighet. Han anklagades för antisovjetisk agitation och propaganda och ställdes inför rätta i augusti 1972. Han anklagades speciellt för att han innehaft och förmedlat till andra personer ett nummer av den ukrainska samizdattidningen Ukrainian Herald och andra dokument. Antonyuk hävdade att denna litteratur inte var "antisovjetisk". Han befanns skyldig och dömdes till 7 års internering med sträng regim i ett arbetsläger och 3 års förvisning. Han avtjänade en del av sin tid i en arbetskoloni i Permregionen och deltog där i hungerstrejker och andra protester från de politiska fångarnas sida mot förhållanden i lägret. På hösten 1975 överfördes han som en bestraffning till Vladimirfängelset. Antonyuk lider av dåligt hjärta och av en leveråkomma som vid ett tillfälle orsakade honom medvetslöshet i lägret i Perm. Andra interner i Vladimirfängelset har rapporterat att Antonyuk är en av de sjukaste fångarna där. Han är inte befriad från tvångsarbete på grund av sin dåliga hälsa, inte heller är han befriad från bestraffningar (inklusive minskade matransoner) för disciplinbrott eller för vägran att fullgöra tvångsarbete.

Georgy Davydov (född 1941) var geologiingenjör i Leningrad. Han arresterades på Moskvas flygplats i september 1972 när man fann att han innehade samizdatdokument. Han åtalades för antisovjetisk agitation och propaganda och anklagades särskilt för att arbeta på att framställa och distribuera samizdatlitteratur, däribland A Chronicle of Current Events, två kapitel ur boken Den stora skräcken av den engelske författaren Robert Conquest och en essä av Alexander Bolonkin (som numera också är politisk fånge) med titeln En jämförelse av levnadsstandard hos arbetare i Tsarryssland, Sovjetunionen och avancerade kapitalistländer. Davydov dömdes i juli 1973 till 5 års sträng regim i arbetsläger och 2 års förvisning. Han sändes till Permregionen för att avtjäna sin dom, men överfördes av disciplinskäl till Vladimirfängelset i november 1974. Han är en av de politiska fångar i Vladimirfängelset som har protesterat mot tvångsarbetsförhållandena genom att vägra att arbeta. För detta bestraffades han 1975 med 4 månaders sträng regim och när han efter denna period åter vägrade att arbeta fick han omedelbart ytterligare 6 månaders sträng regim. I april och maj 1976 sattes Davydov i straffcell i 30 dagar för påstått försök att sända information ut ur fängelset.

Zoryan Popadyuk (född 1953) är från Ukraina och var språkstuderande innan han arresterades. Han var en av de 11 studenter från universitetet i Lvov som arresterades i slutet av 1972 i samband med deras inblandning i en inofficiell ungdomsgrupp. De flesta studenter släpptes senare och avstängdes från universitetet, men Popadyuk åtalades för antisovjetisk agitation och propaganda, speciellt i samband med hans roll vid publiceringen av samizdattidningen Progress. Han ställdes inför rätta på hösten 1973 och dömdes till 7 års internering följd av en tids förvisning. Han sändes till ett lägerområde i Mordovia (flera hundra kilometer sydost om Moskva). Där var han inblandad i ett antal protester från de politiska fångarnas sida, däribland hungerstrejker och vädjanden för kvinnliga ukrainska politiska fångar. Han överfördes till Vladimirfängelset i slutet av 1975 eller i början av 1976.

Bagrat Shakverdyan (född 1940 eller 1944) är armenier och arbetade innan han arresterades i Yerevan som cybernetikingenjör. Han var en av ett antal armenier som arresterades 1973 anklagade för nationalistiska aktiviteter. Shakverdyan ställdes inför rätta i november 1973 åtalad för antisovjetisk agitation och propaganda och "medlemskap i en antisovjetisk organisation". Hans rättegång gällde officiellt för att vara öppen, men några av hans vänner som försökte närvara vid den hindrades och hölls häktade i 3 dagar av polisen. Shakverdyan dömdes till 5 års internering sträng regim i arbetsläger och 2 års förvisning. Han sändes till Perm för att avtjäna straffet. Där deltog han i åtskilliga protester, vädjanden och hungerstrejker tillsammans med andra politiska fångar. Han överfördes till Vladimirfängelset på hösten 1976.

Gabriel Superfin (född 1943) var litteraturforskare och arkivarie i Moskva. Han arresterades där i juli 1973 och åtalades för antisovjetisk agitation och propaganda. Rättegången mot honom ägde rum i maj 1974, inte i Moskva utan i Oryol, 380 kilometer sydväst om Moskva. Den enda rimliga förklaringen till denna ändring av jurisdiktionsort var myndigheternas önskan att begränsa utländska journalisters och Superfins vänners möjligheter att närvara vid rättegången. Superfin åtalades för: att 1968 ha skrivit under ett brev till försvar för flera författare som då satt i fängelse för samizdataktviteter; att ha hjälpt till att sända ut ur Sovjet fången Edward Kuznetsovs dagböcker (vilka senare publicerades i London och New York under titeln Fängelsedagböcker); att ha deltagit i publiceringen av A Chronicle of Current Events och andra förbrytelser i samband med samizdatlitteratur. Han dömdes till 5 års internering sträng regim i ett arbetsläger och 2 års förvisning. Han skickades till ett läger i Perm och deltog där i de politiska fångarnas protester för att förbättra föhållandena. Han straffades för det ett flertal gånger och överfördes till Vladimirfängelset på sommaren 1975. I januari 1976 konfiskerade fängelsetjänstemän han bibel, hans bönbok och 3 nummer av en religiös tidning och Superfin påbörjade då en hungerstrejk. Han tillbringade de 6 första dagarna av sin hungerstrejk i en straffcell. Hans hungerstrejk varade i 33 dagar. I juni 1976 blev Superfin satt på sträng regim i 3 månader och hans vänner i Moskva uttryckte förhågor för hans hälsa.

"Flykt utomlands eller vägran att återvända till Sovjet från utlandet" betecknas i sovjetisk brottsmålslag som "förräderi" och personer som fälls för det döms ofta till 10 eller 12 års internering. Brottet består helt enkelt i att man försöker lämna Sovjet utan officiellt tillstånd, eller i att man vägrar att återvända när man blir beordrad att göra det. Det är ytterst svårt för sovjetmedborgare att få officiellt tillstånd att lämna landet för att bosätta sig utomlands, trots att Förenta Nationernas förklaring om de mänskliga rättigheterna säger att "Envar har rätt att lämna vilket land som helst, inklusive sitt eget, och att återvända till sitt hemland". (Denna rätt tillkännages också i "Internationella fördraget för avskaffande av alla former av rasdiskriminering", 1966).

Ett antal av de som fängslats för detta brott är värnpliktiga i de väpnade styrkorna som försökt fly utomlands. De fall ur denna grupp som Amnesty känner till har dömts för "förräderi" (flykt utomlands), vilket innebär straff på mellan 10 och 15 års internering, oftare än rätt och slätt desertering, vilket innebär en kortare strafftid på mellan 3 och 7 års internering.

Ett exempel på personer som fällts för "flykt utomlands eller vägran att återvända till Sovjet från utlandet" och som internerats i Vladimirfängelset är Vladimir Balakhonov.

Vladimir Balakhonov (född 1935) arbetade som översättare på Världsmeteorologiorganisationen (WMO) i Genève från maj 1969 till september 1972. Den Schweiziska regeringen beviljade hans anhållan om politisk asyl för honom själv och hans familj, men Balakhonovs fru beslöt att återvända till Sovjet med deras lilla dotter. Några veckor efter hennes avresa beslöt också han att återvända sedan han av tjänstemän på den sovjetiska ambassaden försäkrats om att han inte på något vis skulle bli åtalad. Balakhonov arresterades i Moskva i januari 1973 och åtalades för förräderi enligt artikel 64 i den sovjetiska brottslagen. Denna definierar "flykt utomlands eller vägran att återvända till Sovjet från utlandet" som ett förräderibrott. Han genomgick en psykiatrisk undersökning på Serbskyinstitutet för rättspsykiatri, förklarades fullt normal och sändes till rättegång. Han dömdes till 12 års sträng regim i arbetsläger.

Balakhonov har deltagit i ett antal aktioner som organiserats av fångarna för att protestera mot dåliga fängelseförhållanden och för att stärka deras krav att bli erkända som politiska fångar. 1975 tillbringade han en tid på den psykiatriska avdelningen i ett lägersjukhus och i juli 1975 överfördes han för en tid av 3 år till Vladimirfängelset. Där har Balakhonov flera gånger placerats i straffcell (ensam, utan något att läsa, utan värme eller varma kläder och med minskade matransoner) därför att han deltagit i protester och hungerstrejker och vägrat att göra tvångsarbete.

Vladimirfängelset är beläget i den gamla ryska staden Vladimir, ungefär 175 kilometer öster om Moskva. Fängelset består av sex byggnader, av vilka en daterar sig till Katarina den storas regeringstid på 1700-talet.

Fångar i Vladimirfängelset interneras i celler (i motsats till lägren, där fångarna för det mesta interneras i baracker). I varje cell finns mellan 2 och 6 fångar. Enligt sovjetisk lag om rehabiliteringsarbetsinstitutioner måste det finnas 2,5 kvadratmeters yta per person i cellerna, men fångar hävdar att man ofta bryter mot denna norm och att många celler är överfulla. Varje celldörr har ett hål genom vilket vakterna kan iaktta internerna. Varje cellfönster täcks av persienner av järn så att fångarna inte kan se ut. En del celler har en tvättho med rinnande vatten och en toalett. Andra celler har ingetdera, och fångarna måste använda sig av en toaletthink. Fångarna får sin mat genom en matränna i celldörren. Cellgolven är av cement och fångar har fruktlöst begärt att de skall täckas med någon slags kakelplatta för att göra dem mindre obehagliga.

Fångar har klagat över att ett antal celler i Vladimirfängelset saknar lämplig ventilation, eller ventilation överhuvud taget, och att de i samband med dålig eller obefintlig avloppsanläggning är kvava och luktar mycket illa. Det har också förekommit klagomål från fångar om uppvärmningen av cellerna; denna är ofta ineffektiv och gör cellerna antingen obehagligt varma eller alltför kalla beroende på årstiden. Fångar klagar över att cellerna är upplysta av glödlampor på mellan 60 och 100 watt, vilket är otillräckligt för att man skall kunna läsa, speciellt som inget dagsljus kommer in i cellerna på grund av järnluckorna framför fönstren.

Fångar i Vladimirfängelset har tillstånd att motionera i 60 eller 30 minuter varje dag beroende på vilken regim de har. Följande beskrivning av motionsområdet (ur en rapport publicerad 1976 av Gruppen för hjälp att genomföra Helsingforsavtalet i Sovjetunionen) sammanfattar beskrivningar som fångar själva gett av motionsmöjligheterna:

"Motionsgårdarna är små stenschakt. Varje motionsgård mäter 5 eller 6 gånger 3 eller 4 meter, lite större än cellerna, och omges av höga tegelväggar. Upptill finns ett järngaller. (När fången är i sin cell ser han aldrig himlen, och när han motionerar ser han himlen som ur en bur. Gräs och andra växter ser han aldrig.) Solljus faller normalt inte in på motionsgårdsområdet."

Den här dossiern kommer att koncentrera sig på det som framför allt varit föremål för klagomål från fångarnas sida: otillräcklig mat av dålig kvalitet, torftig medicinsk vård, tvångsarbete under otillfredsställande förhållanden och godtyckliga stränga bestraffningar åt politiska fångar när de yttrat en avvikande mening eller när de gjort försök att förbättra sina villkor.

Många av fångarnas klagomål omfattar påståenden om olagliga handlingar från myndigheternas sida, och fångarna påstår ofta att deras behandling står i strid med Sovjets rehabiliteringsarbetslag, som föreskriver:

"Bestraffningens genomförande har inte som mål att åsamka psykiskt lidande eller att förnedra en persons värdighet".

Enligt sovjetisk lag garanteras fångarna rätten att klaga hos officiella och offentliga organ över sina villkor, och juridiska ombud och de offentliga Övervakningskommittéerna (som är knutna till lokala regeringsråd) är bemyndigade att vidta åtgärder för att få bort missbruk.

Politiska fångar i Vladimirfängelset framför regelbundet formella klagomål till officiella och offentliga organ om förhållanden i fängelset och om handlingar som fängelseledningen genomför. Endast i sällsynta fall har tjänstemän fattat beslut till förmån för fångarnas klagomål och åtagit sig att stävja missbruk.

Rapporter från interner i Vladimirfängelset år 1975 och 1976 har anfört några fall i vilka prokuratorsämbetet i vissa begränsade frågor har fattat beslut till förmån för fångarnas klagomål. I vissa individuella fall har prokuratorsämbetet ogillat ett beslut av fängelseledning att inställa en fånghustrus besök, fastställt som oberättigat att en fånge placerats i straffcell, och avlägsnat några av de mera överdrivna och godtyckliga inskränkningarna i fångarnas rätt att inneha böcker och annat läsbart.

Dessa ingripanden från prokuratorsämbetets sida är ett välkommet tecken på att det finns åtminstone någon vilja och förmåga hos myndigheterna utanför fängelset att kontrollera fängelseledningens handlingar.

Emellertid är det så att de allra flesta klagomål från fångar avvisas såväl av prokuratorsämbetet som av den lokala Övervakningskommittén. Det vanliga svaret från dessa institutioner är att den speciella behandling som fången klagat över " är inte mot lagen" eller att klagomålet är "utan grund". Prokuratorsämbetet och övervakningskommittén tycks vara maktlösa när det gäller att avhjälpa många former av elementär och ständig dålig behandling av fångar: avsiktlig vägrän att ge lämplig mat, godtycklig och ofta farlig bestraffning av fångar, olämplig och ofta slarvig omsorg om fångarnas medicinska behov och ständiga provokationer från fängelseledningens sida i fråga om fångarnas korrespondens, lektyr, religiösa behov, etc.

I ett antal fall har fångar ålagts bestraffningar på den skenbara grunden att deras formella klagomål innehöll "förtal" mot fängelseledningen eller "otillåtet språk". Till exempel, i januari och februari 1975 sattes samvetsfången Yakov Suslensky två gånger i straffcell (i totalt 27 dagar) på grund av innehållet i klagobrev som skrivits av honom. En annan politisk fånge, Bobur Shakirov, framförde ett formellt klagomål över dessa bestraffningar av Suslensky och blev därför själv satt i straffcell i mars 1975. (Bobur Shakirov informerades officiellt om att ett annat skäl för att han blev straffad på detta sätt var att han i ett klagomål hade beskrivit interner i Vladimirfängelset som "politiska fångar", vilket var fastställt som "otillåtet språk".) I maj 1975 sattes Yakov Suslensky åter i straffcell, denna gång i 15 dagar, därför att han i ett klagobrev gjorde en ogynnsam jämförelse mellan förhållanden i Vladimirfängelset och V. I. Lenins förhållanden under sin exil i början av seklet. I augusti 1975 sattes fångarna Yury Vudka, Alexander Chekalin och Gunnar Rode i straffcell på grund av att de framfört ett "illvilligt" klagomål att fångarna gavs oätlig föda.

Andra exempel på att fångar blivit bestraffade på grund av formella klagomål skulle kunna anföras, och också exempel på fångar som bestraffats därför att de protesterat mot orättvisa bestraffningar av deras fängelsekamrater. 1976 rapporterades en tjänsteman ha sagt till fången Georgy Gladko: "Sluta upp med att skriva klagomål eller också kommer en psykiater att ta hand om Dig!" Andra fall har rapporteras där samma hotelse har framförts.

Under dessa förhållanden tillgriper de politiska fångarna i Vladimirfängelset regelbundet sätt att protestera som inte finns föreskrivna i lagen: hungerstrejker och arbetsvägran är vanliga företeelser. Dessa får ofta tjäna som grund för nya bestraffningar och en ond cirkel av protester och bestraffningar har sålunda blivit ett ständigt inslag i fångarnas liv i Vladimirfängelset. Internerna i Vladimirfängelset fortsätter också att försöka sända ut information ur fängelset om förhållandena där. Det är på sådan information som den föreliggande dossieren baseras.

2: MAT

I sovjetisk straffpraxis varierar den mängd föda som ges till fångarna beroende på den typ av institution i vilken fångarna avtjänar sin dom.

Interner i fängelser har de lägsta matnormerna. Mängden föda som ges till interner i fängelser varierar beroende på om de har normal regim, sträng regim (som bestraffning), minskad regim (reducering av matransonen som inte förutses i lagen och som används den första månaden av sträng regim) eller om de är i straffcell.

Sovjetisk strafflagstiftning beskriver bara i allmänna ordalag normerna för föda åt fångarna och säger att Sovjetunionens ministerråd fastställer de exakta normerna. Normerna offentliggörs i själva verket aldrig av någon sovjetmyndighet och antecknas i interna instruktioner från inrikesministeriet (MVD). Amnesty International har aldrig hört att Sovjets hälsoministerium eller Sovjets allmänna prokuratorsämbete har spelat någon roll vid fastställandet av matransoner: man tycker att båda dessa institutioner borde ha en skyldighet att ge råd om vilka normer som är eller inte är acceptabla.

1) Den "normala" underhållsstandarden för fängelseinterner är normal fängelseregim.

Ett anonymt dokument skrivet år 1973 av en intern eller f d intern i Vladimirfängelset anger, såsom följer, hur mycket föda fångarna får vid normal regim (alla kvantiteter i gram):

Bröd - 450	Potatis - 550	Makaroner - 10	Fett - 5
Kött - 40	Grönsaker - 250	Mjöl - 10	Socker - 20
Fisk - 70	Gryn - 90	Vegetabilisk olja - 15	Salt - 10

I sin rapport om politiska fångar i Sovjet beräknade Amnesty International att denna diet innehöll omring 2200 kalorier. Amnesty-rapporten bedömde att "detta kaloriintag är lämpligt bara om fången sover åtta timmar, utför lätt arbete under fyra timmar och förblir sittande resten av tiden".

En nyligen publicerad (juli 1976) detaljerad rapport från Gruppen för hjälp att genomföra Helsingforsavtalet i Sovjet var mera pessimistisk. Den beräknade att dieten vid normal regim innehåller omkring 2000 kalorier och omkring 51 gram protein. Rapporten beräknade till 2200 den kalorimängd som behövs "för en man i vila, under normala förhållanden", och bedömde att dieten vid normal regim låg 10% under denna minimumstandard.

I praktiken ligger ransonen vid normal regim ännu mera under fångarnas födobehov än vad de rena siffrorna visar. För det första är det så att de flesta fångar i Vladimirfängelset som Amnesty känner till kommer dit efter att ha tillbringat månader, vanligtvis år, i arbetskolonier med förhållanden som "medicinsk vanvård ... ständig hunger och ... överarbete", och de befinner sig i ett fysikt tillstånd som är lägre än det som behövs för att kunna uthärda normal regimdiet utan att få sämre hälsa eller att deras medicinska åkommor förvärras.

För det andra är maten som man får i fängelset, oavsett regim och enligt många rapporter under ett antal år från fångar, av låg kvalitet. Åtskilliga sådana rapporter skulle kunna citeras här, men följande uttalande ur Helsingforsgruppens rapport från juli 1976 kan räcka:

"Sålunda är det svarta (råg-) brödet vanligtvis inte genomgräddat, fuktigt och tungt; det är helt annorlunda än det bröd som säljs utanför fängelset. Fisken (i fängelset: skarpsill, sardell, mycket salt; i lägren: saltad torsk eller någon annan saltad fisk) är inte sällan helt skämd och rutten. Köttet är av lägsta kvalitet, rester. Surkålen, som används för att göra kålsoppa eller borsch som man ger fångarna flera gånger i veckan, luktar mycket illa eller är helt rutten. Potatisen man får under en stor del av året är förtorkad och borde för länge sedan ha kasserats. Och så vidare."

Vidare är det så att fängelseransonerna, vid normal regim såväl som annan, inte innehåller färsk frukt eller grönsaker och därför inte ger tillräckligt med vitaminer.

Normal regimdiet i fängelset är särskilt otillräcklig när fångarna som får dessa ransoner förväntas utföra arbete. Sedan i slutet av 1974 eller i början av 1975 (se nedan avdelningen om arbete) har man av fångarna i Vladimirfängelset krävt att de skall utföra tvångsarbete. (Tidigare politiska fångar har inte blivit beordrade att arbeta, uppenbarligen därför att deras arbete enligt den officiella uppfattningen inte kunde användas ekonomiskt).

Fastän det arbete som fångarna fick sig tilldelat var ansträngande både i fråga om arbetsförhållanden och de produktionsnormer man ställt upp för dem, ökades deras matranson endast med 100 gram bröd per dag.

Fångar med normal regim i Vladimirfängelset har viss möjlighet att utöka sin diet genom att de tillåts köpa för 3 rubler i månaden i fängelseaffären. (Interner på sträng regim får köpa för 2 rubler, se nedan.) Denna summa måste täcka inte bara matinköp som fången vill göra utan också alla hans andra behov: tobak, pennor, kuvert, papper och frimärken, tandkräm och tandborste,tvål, rakblad, etc. En fånges rätt att handla i affären kan upphävas i en månad som en disciplinåtgärd. Han får i affären bara köpa för pengar som han tjänat genom arbete i rehabiliteringsarbetsinrättningen.

Omedelbart efter det att Vladimir Bukovsky frisläppts från Vladimirfängelset och lämnat Sovjet gjorde han en dokumentation om Vladimirfängelset. I denna dokumentation gjorde Bukovsky upp en lista över 36 artiklar som finns att köpa i fängelseaffären. Priserna på varorna på listan omfattade:

Äppelsylt	- 0.6 eller 0.64 rubel för en halvkiloskruka
Margarin	- 0.36 rubel för 200 gram
Svamp-solyanka (en soppa)	- 0.34 rubel för en halvkilosburk
Grönsaks-solyanka	- 0.32 rubel för ett halvt kilo
Ost (beroende på sort)	- från 1.6 till 3.6 rubler per kilo.

Sålunda skulle en fånge med normal regim kunna utöka sin diet varje månad med högst 2.5 kilo äppelsylt eller knappt 2 kilo av den billigaste osten även om han förbrukade sina 3 rubler enbart på mat.

Bukovsky tillade att artiklarna på hans lista inte alltid finns tillgängliga i fängelseaffären, och Helsingforsgruppens rapport anger från andra källor att artiklarna i affären "vanligtvis är av mycket låg kvalitet, ofta gamla och på väg att bli skämda".

De olika produkter som får finnas tillgängliga i fängelseaffären finns antecknade i de opublicerade Regler för inre ordning (som utgivits av MVD). Helsingforsgruppens rapport anger att följande artiklar bland andra inte finns på listan över artiklar som får säljas till fångar: socker, honung, olika köttprodukter, mjölk, torrmjölk och choklad. Vladimir Bukovsky har sagt till Amnesty att lök "ibland" finns att köpa i affären.

Fångar kan också köpa bröd i affären, till följande priser enligt Vladimir Bukosvkys "Dokumentation".

Rågbröd	- 0.15 rubel per kilo
Vitt bröd	- 0.15 rubel för ett halvt kilo
Vitt bröd	- 0.22 rubel för 800 gram.

Emellertid tillåts fångarna köpa bröd bara två gånger i månaden, och då högst två kilo varje gång.

Normal regim förser internerna i Vladimirfängelset med de högsta tillgängliga ransonerna och även dessa är helt otillräckliga. Av disciplinskäl är emellertid många fångar under vissa perioder på annan regim, och de får då ännu lägre ransoner.

2) Sovjetisk strafflag föreskriver att interner kan sättas på sträng regim i mellan 2 och 6 månader som bestraffning för disciplinbrott (se nedan "Bestraffningar"). Alla fångar som av disciplinskäl överförs från arbetskoloni till Vladimirfängelset sätts också automatiskt på sträng regim. Enligt en appel som 1975 utgavs av Gruppen för försvar av mänskliga rättigheter i Sovjet: "De som flyttas första gången får två månaders sträng regim, de som flyttas andra eller tredje gången får sex månader".

Sträng regim innebär en diet som liknar den man får vid normal regim förutom att kvantiteterna är mindre. Enligt Helsingforsgruppens rapport ger sträng regimdiet i fängelse omkring 1750 kalorier och 49 gram protein per dag. Bristerna i kvalitet är desamma som vid normal regimdiet. Fångens möjlighet att utöka sin diet från fängelseaffären är mindre, genom att han får göra av med bara 2 rubler per månad i affären (medan fångar på normal regim får köpa för 3 rubler).

I nuvarande praxis underkastas varje fånge som är satt på sträng regim i Vladimir fängelset ytterligare minskning av maten under den första månaden av hans tid i sträng regim. Denna restriktion finns föreskriven inte i sovjetisk lag utan i interna, opublicerade föreskrifter från MVD, och politiska fångar i Vladimirfängelset betraktar dem som illegala. Denna "minskad ranson"-diet är känd som norm 9b.

Helsingforsgruppen anger såsom följer den mat som ges till fångar som får "minskad ranson" (mängd i gram):

Norm 9b

Rågbröd	- 450
Vetemjöl	- 10
Gryn	- 50
Fisk	- 60
Fett (eller vegetabilisk olja)	- 6
Kött	- 00
Potatis	- 250
Kål	- 200
Tomatmassa	- 5

Helsingforsgruppens rapport beräknar att denna diet ger omkring 1400 kalorier och 38 gram protein per dag.

Vladimir Bukovsky ger i sin "Dokumentation" samma siffror för minskad ranson, förutom att han tillade att fången också får 20 gram salt varje dag. Bukovsky angav den dagliga kostnaden för denna diet till "21.3 kopek".

Helsingforsgruppens rapport specificerar innehållet i en dags föda för de som har minskad ranson i Vladimirfängelset:

" 450 gram inte tillräckligt gräddat, fuktigt, surt och tungt bröd, och dessutom detta:

Frukost - 60 gram skarpsill eller sardell, inte sällan helt skämd och oätlig;

Lunch - omkring en halv liter vattning kålsoppa utan kött eller vattnig buljong utan kött (i soppan simmar, förutom skämd, illaluktande kål, några få bitar potatis, ofta svart; i buljongen finns det likaså några få bitar potatis och några få gryn, antingen korngryn elle havre);

Middag - ungefär ett fullt glas kokta gryn (havre, korngryn eller vete, kokt i vatten).

Siffror på mängden fett (eller vegetabilisk olja) varierar: enligt vissa siffror är det 3-4 gram per dag, enligt andra 5-6 per dag. (Fettet läggs till maten.)"

I ett öppet appellbrev skrev Vladimir Bukovskys mamma 1975:

"Trots hans dåliga hälsa och utmattning har han beordrats arbeta i fängelset, och när han vägrade att lyda, började myndigheterna än en gång tortera honom med hunger. Den 29 juli beordrade Vladimirfängelsets ledning att han skulle sättas

på sträng regim med minskade ransoner i sex månader som bestraffning. Den första månaden kommer han att få s k minimumdiet och den fruktansvärda hungern under den första månaden med en daglig norm av tre gram fett har beskrivits. Och min son kan inte äta de där resterna av salt fisk, den ruttna surkål och det sura bröd som man ger honom -- de gör att han får skarpa magsmärtor." (Liksom många andra interner i sovjetiska rehabiliteringsarbetsinstitutioner hade Bukovsky så småningom fått magsår.)

Enligt vissa rapporter från Sovjet orsakade minskad ranson minst lika mycket lidande för fångarna som den ännu mindre dieten som de som sitter i straffcell får, därför att minskad ranson varar längre: en månad medan däremot den ännu mindre dieten i straffcell enligt lagen får ges i maximalt 15 dagar.

Nummer 42 (8 oktober 1976) av A Chronicle of Current Events rapporterade:

"På grund av för lite mat lider fångar på sträng regim av svullnader i fingerlederna och svullnader och röda fläckar visar sig på deras kroppar."

Samma nummer av Chronicle rapporterade såsom följer om Gabriel Superfins tillstånd i slutet av en period av sträng regim:

"Den 26 augusti avslutade Superfin 3 månaders sträng regim. På kvällarna svullnar hans ben upp och han har svårigheter med sin mage och sin lever, han har ihållande smärtor."

3) Enligt sovjetisk lag kan fängelseinterner också bestraffas med upp till 15 dagar i straffcell. (Se också nedan "Bestraffningar"). I talrika fall har fångar hållits i straffcell under längre perioder än de 15 dagar som lagen anger som maximum.

Den mat en fånge får i straffcell är såsom följer:

En dag får han mat enligt norm 9b (minskade ransoner - se ovan), och följande dag får han bara 450 gram av det vanliga brödet, salt och kokande vatten. Sålunda får fången varm mat endast en dag av två, och bröd och vatten en dag av två. Enligt en rapport får fången på "mellandagarna" (ibland kallade "hungriga dagar") tre kannor kokande vatten.

När denna dossier höll på att skrivas anlände från Sovjet nummer 42 av A Chronicle of Current Events, daterad den 8 oktober 1976. Detta det senaste numret av Chronicle rapporterar:

"Sedan i april har man till dem som sitter i straffcell börjat ge en skål soppa på "hungriga dagens" morgon."

3: MEDICINSKA FÖRHÅLLANDEN

Ett annat område där de politiska fångarna i Vladimirfängelset framför ständiga och starka klagomål är otillräckligheten i den medicinska behandlingen av fångar.

Fångarnas klagomål över medicinsk behandling måste ses i samband med otillräckliga matnormer för fångarna, särskilt som dessa ofta underkastas bestraffningar som medför ytterligare drastiska inskränkningar i matransonerna. Särskilt för fångar som innan de kom till Vladimirfängelset har tillbringat en lång period i andra rehabiliteringsarbetsinstitutioner gör den kvantitativt och

kvalitativt undermåliga födan i Vladimirfängelset att uppkomsten av nya medicinska åkommor underlättas och gamla förvärras.

Ett uttalande från 1975 av fångarna i Vladimirfängelset sade:

"Allas hälsa blir svårt försvagad. Nästan alla lider av kroniska magsjukdomar, ofta samtidigt med leversjukdom; de har ofta dåliga hjärtan; Sergiyenko lider av tuberkulos som har blivit svårt förvärrad; många upplever en katastrofal försämring av synen ..."

Vladimir Bukovsky har beräknat sedan han lämnade Sovjet att så många som "en fjärdedel" av internerna i Vladimirfängelset lider av tuberkulos, en siffra som han delvis tillskriver bristen på isolering av de fångar som lider av tuberkulos. A Chronicle of Current Events (30 september 1975) rapporterade:

"I ett och ett halvt år har Mikhail Makarenko bott i samma cell som en man som lider av tuberkulos. Nu har han själv en aktiv form av tuberkulos."

Ett yttrande från 1976 av Malva Landa och Tatyana Khodorovich, aktivister för de mänskliga rättigheterna i Moskva, sade att några politiska fångar fick bo i den del av block 2 där man höll fångar som hade smittosamma sjukdomar (inklusive tuberkulos och veneriska sjukdomar) och att alla dessa gångar delade samma toalett. Fången Alexei Safronov hungerstrejkade från den 26 december 1975 till den 15 januari 1976 för att få bli flyttad från denna del av fängelset.

Andra fall av politiska fångar som får bo i samma cell som fångar med tuberkulos har rapporterats. (Under en följd av år har det också förekommit många klagomål från politiska fångar att de har varit tvungna att dela cell med fångar som var klart mentalsjuka.)

Bukovsky har också sagt att omkring "25%" av internerna lider av magsår (som Bukovsky själv gjorde), en uppskattning som bekräftas av tidigare rapporter. Tydligen är såråkommor en vanlig följd av den illa tillagade maten av dålig kvalitet som fångarna får under en följd av år.

Ändå är det ovanligt att interner i Vladimirfängelset ges speciellt lämplig diet ens för allvarliga åkommor. Som bäst kan en fånge räkna med flera veckors förbättrad sjukhusdiet om hans tillstånd blir särskilt allvarligt, till exempel efter en hungerstrejk av avsevärd längd.

När Georgy Gladko blev frisläppt från Vladimirfängelset 1975 efter 13 års internering (den mesta tiden i arbetsläger) vände han sig för att få hjälp till Malva Landa, en aktivist för de mänskliga rättigheterna i Moskva. Hon publicerade senare en artikel som innehöll följande detaljer ur den medicinska behandlingen av Gladko när han kom till Vladimirfängelset i slutet av 1974:

" Gladko har redan i många år lidit av hungermagsår ..... Trots detta sår blev han satt på sträng regim med minskad ranson under den första månaden när han överfördes till Vladimirfängelset. I kommittén som föreskrev denna regim deltog en läkare. G. Gladko talade om för läkaren att han hade ett mycket smärtsamt magsår och hungersmärtor och att detta fanns antecknat i hans journal. Han bad att han av det skälet inte skulle sättas på "minskad ranson"-regim. Läkaren svarade att hon inte brukade lägga sig i sådana saker som regim. (Och ändå fanns hennes underskrift på tillstånd att sätta fånge på den eller den regimen!) En hel månad gick - släpade sig fram - när man gjorde analyser för att fastställa att Gladko led av magsår (fängelset trodde inte på den diagnos man ställt i lägret). Efter en månad med minskade ransoner lades Gladko in på sjukhus i tre veckor."

I sin "Dokumentation" säger Bukovsky:

"Under de förhållanden som gäller för medicinsk praxis i fängelset ..... Fängelseläkarna kan inte åta sig att bota patienter. Fängelsemedicinens roll går bara ut på att lindra en sjukdoms akuta stadium och att förhindra en otillåten dödlig utgång. Följdaktligen antar sjukdomar en kronisk form, svåra att behandla och ledande till invaliditet.

Zamovskaya, läkaren i lägerblock 4, sade rent ut: "Det är ett fängelse ni är i, jag har inte för avsikt att ge er ordentlig behandling, och hur som helst så är ni våra fiender. Jag tänker inte ägna min tid åt kappvändare och förrädare". Hon sade till mig personligen (när jag bad om behandling för en leveråkomma): "Jag satte dig inte i fängelset, du är underkastad en bestraffning: du hade väl inte behövt göra så att du hamnade i fängelse!"

Bukovsky beskriver vidare den formella proceduren och den aktuella praxisen när det gäller medicinsk vård till fångarna i deras celler:

"Om man börjar på morgonen (bara om man börjar på morgonen) är det möjligt att registrera sig för att få träffa läkaren. Men detta betyder inte att de kommer att kalla på dig samma dag; de kan kalla på dig efter en avsevärd tid, ibland en vecka eller två senare. Ifall det är fråga om brådskande behov av medicinsk hjälp kan vakter tillkalla en medicinsk assistent, men även för detta är det nödvändigt att banka på dörren och vänta länge innan de kallar på honom".

Bukovskys klagomål illustreras av följande rapport som publicerades i nummer 38 (31 december 1975) av A Chronicle of Current Events:

"På natten mellan den 17 och 18 oktober insjuknade Gunnar Rode, fånge i cell 31 block 4. Tydligen hade han fått magkramp, något som han redan tidigare hade haft 1971 (se A Chronicle of Current Events nummer 20). Mikhailov, samme vakt som den 18 maj slog den hungerstrejkande Abankin i straffcellen (se Chronicle 37) vägrade tillkalla en läkare. Då förde fångarna i cell 31 - Vitold Abankin, Vladimir Bukovsky, Yury Grodetsky, Alexei Safranov, Bobur Shakirov - en massa oväsen, slog på hålet och matrännan i dörren. Fängelsets biträdande dagofficer och en medicinsk assistent sprang in och tog med sig Rode till kliniken. De gav honom behandling och återvände med honom inom 24 timmar." Rapporten fortsätter med att beskriva de straff som fyra av Rodes cellkamrater fick för att de fört oväsen. AI anmärkning 1.

I sin "Dokumentation" om Vladimirfängelset, skriven efter det att han lämnat Sovjet 1976, tillade Vladimir Bukovsky att för att få medicinsk vård åt Rode vid ovan nämnda tillfälle "var hans cellkamrater tvungna att slita loss en bänk från cementgolvet, sparka sönder matrännan och spränga dörren."

När Bukovsky satt i Vladimirfängelset skickade han ett antal klagomål till myndigheterna och föreslog att cellerna skulle utrustas med signallampor så att medicinsk hjälp med lätthet kunde tillkallas, men hans krav betecknades officiellt som oberättigade. Därför medför, har han sagt, händelser som den ovan nämnda regelbundet och ofta bestraffningar för de fångar som är inblandade.

"Avsaknaden av signallampor betyder att det är nödvändigt att banka på dörren när man behöver tillkalla en läkare, etc. Alla gör detta, men närhelst fängelseledningen önskar ge en fånge ett extra straff, dyker det upp en rapport med den innebörden att fången har bankat på dörren och därigenom ogenerat brutit mot disciplinen."

---

1. Rode blev nekad medicinsk vård 1971 under liknande omständigheter. Han led av en magkrampsattack i sin cell och nekades medicinsk vård i flera dagar. Så småningom blev han inlagd på sjukhus i en vecka, men först sedan hans cellkamrater hade påbörjat en hungerstrejk å hans vägnar. Se A Chronicle of Current Events, nummer 22.

Det har förekommit ett antal andra klagomål från internerna i Vladimirfängelset om att vakterna har varit oberättigat långsamma att tillkalla medicinsk hjälp åt fångar i deras celler. Det har också förekommit många rapporter om att medicinsk hjälp, när man ger den till fångarna, ofta är otillräcklig. Ett exempel är fallet Mikhail Yatsishin. (Mikhail Yatsishin från Ukraina arresterades 1972 och dömdes till 6 års internering för "antisovjetisk agitation och propaganda" i samband med "nationalistiska" yttranden som han gjort.)

Nummer 33 (10 december 1974) av A Chronicle of Current Events rapporterade att Ytasishin överförts till Vladimirfängelset från en arbetskoloni i Permregionen.

"Den 21 juli dömdes Yatsishin till 3 år i Vladimirfängelset för systematisk arbetsvägran. Det sägs att Yatsishin lider av mental ohälsa: han är hypokondrisk, osocial och har ansatser till koprofagi (att äta avföring. AI anmärkning). I början av augusti satte man in honom på Vladimirfängelsets sjukhus."

Ett senare, anonymt samizdatdokument bekräftade att Yatsishin tycktes lida av mentalsjukdom och sade att han borde ha getts psykiatrisk behandling i stället för straff för sitt uppträdande. Detta dokument gav följande redogörelse för hans behandling sedan han kommit till Vladimirfängelset i juli 1974:

"Liksom alla andra som överförts från läger blev Yatsishin satt på sträng regim i Vladimirfängelset, den första månaden på särskilt "minskade ransoner". Hans cellkamrater var Vladimir Bukovsky, David Chernoglaz, Simas Kudirka.

Det sista halmstrået som slutligen förstörde Yatsishins balans var en medicinsk kommitté som sammanträdde i juli 1974 (fastän Yatsishin helt formellt blev kallad till denna kommitté, tillsammans med andra fångar). Yttringar av förföljelsemani började uppträda. Efter flera dagar fick han ett utbrott, en våldsam attack. Han gjorde försök att döda sig själv och bad envist sina cellkamrater:"Döda mig". Han talade ibland virrigt och fördömde sig själv:"Jag är dålig"; "Jag måste dödas"; "Jag måste brännas på eld".....

Yatsishins aggressioner riktades enbart mot honom själv. Hans cellkamrater kunde inte sova i samma cell som han så länge han var i detta tillstånd. De höll vakt hela natten. Man var tvungen att binda Yatsishin.

Efter denna natt tog man Yatsishin till fängelsesjukhuset. Här slog man honom mer än en gång och satte på honom tvångströja. I timmar lät man honom ligga i sin egen avföring.

De politiska fångarna i Vladimirfängelset krävde att Mikhail Yatsishin skulle sändas till ett psykiatriskt sjukhus. Men i många månader fick han stanna kvar i fängelset i en "sjukhuscell". (Det är möjligt, men inte säkert, att man i april-maj slutligen sände iväg honom.)"

Det har förekommit upprepade påståenden om brist på medicinsk behandling av fångar i straffcell.

År 1975 uppgav en vädjan från Gruppen för försvar av de mänskliga rättigheterna i Sovjet följande:

"Som regel får en fånge i straffcell ingen medicinsk vård. (De som ber om vård får svaret: "När du kommer ut härifrån skall du få vård.")"

I sin "Dokumentation" om Vladimirfängelset har Vladimir Bukovsky sagt:

"Det är särskilt svårt att kalla en medicinsk assistent till en straffcell. Och även när man lyckas tillkalla en assistent, går han inte in i straffcellen utan ger "medicinsk hjälp" genom matrännan i dörren. Det är inte ovanligt att assistenten tar så lång tid på sig att komma att fångarna börjar slå sönder matrännan och stränga dörren."

Nummer 37 (30 september 1975) av A Chronicle of Current Events rapporterade såsom följer om behandlingen av Yakov Suslensky när han i maj 1975 blev satt i straffcell därför att han använt "oacceptabelt språk" i sina klagomål till myndigheterna om förhållandena i fängelset:

"Som protest mot sin olagliga behandling påbörjade Suslensky en hungerstrejk; på den femte eller sjätte dagen av sin hungerstrejk fick han en allvarlig hjärtattack i straffcellen. Han låg medvetslös i omkring fem timmar på det fuktiga cementgolvet. Då gav man honom injektioner två gånger och efter det återfick han medvetandet. Han lämnades liggande på cementgolvet. "Dö du - vi skall nog ordna till en dödsattest", sade fängelseläkaren Subocheva till honom. Han slutade sin hungerstrejk. Man lämnade honom i straffcellen, men följande dag tog man inte bort britsen ur cellen."

Normalt är det så att inte ens politiska fångars kroniska sjukdomar befriar dem från bestraffningar i form av minskade matransoner eller någon tid i straffcell. Enligt en ny, opublicerad regel från MVD - instruktion 0125 - är t o m fångar som sänts till fängelsesjukhuset underkastade hela skalan av bestraffningar. Sålunda lider Alexander Sergiyenko av aktiv tuberkulos i båda lungorna, en diagnos som enligt hans mor ställdes av myndigheterna för ett flertal år sedan och som utgjorde skäl till uppskjutande av hans inkallelse till militärtjänst. När han avtjänat nästan 2 år av sin 7-åriga strafftid överfördes han som en disciplinåtgärd till Vladimirfängelset 1973. Där fick han olika bestraffningar, bl a sattes han på sträng regim i sex månader från juni 1975, den första månaden med minskad ranson: han placerades i straffcell i 8 dagar i maj 1975, i 15 dagar i oktober 1975 och i 15 dagar i mars 1976. Hans mor beskrev i en offentlig vädjan i juni 1975 hans tillstånd när hon besökte honom den månaden:

"Vid ett besök den 20 juni i år träffade jag min son. Han hade blivit mycket tunn, så tärd och utmärglad man kan tänka sig. Han är 179 cm lång och väger bara 67 kilo. Han hade svårigheter att tala - hans röst hade blivit så svag och tunn."

Sergiyenkos mor (Oxana Meshko) ansökte om att han skulle släppas ur fängelset före strafftidens utgång på grund av kronisk sjukdom (föreskrivet i artikel 100 av den sovjetiska rehabiliteringsarbetslagen), men hennes ansökan avslogs på den formella grunden att hennes sons tuberkulos hade "botats" i Vladimirfängelset.

Yakov Suslensky är känd för att lida av magsår och hjärtfel. Han hade fått mer än en hjärtattack under tiden han avtjänade sitt straff i arbetsläger innan han flyttades till Vladimirfängelset i januari 1975 för att fullgöra sin strafftid.

Vi har redan citerat ur den väldokumenterade rapporten om den hjärtattack som han fick i maj 1975 och fick genomlida under förhållanden av uppenbar medicinsk försumlighet. Trots sina kroniska åkommor sändes Suslensky åter till straffcell under 12 dagar i slutet av januari 1976 och sedan återigen under 15 dagar i mitten av februari 1976. (Skälet till dessa bestraffningar var "otillåtet språk" i hans formella klagomål till myndigheterna.)

Den 15 mars 1976, två veckor efter det att han släppts ur straffcellen, fick han hjärnblödning och togs till fängelsesjukhuset. Enligt opublicerad information som Amnesty International fått blev han delvis förlamad och tappade talförmågan. Efter det att hans tillstånd förbättrats något togs han åter in på fängelsesjukhuset i maj 1976.

På sommaren 1976 besökte Suslenskys fru honom och han bad att hon skulle anhålla om att han blev befriad från fängelsestraff på grund av sjukdom. Hon inlämnade en sådan ansökan i juni 1976, men den blev avslagen.

Nummer 42 av A Chronicle of Current Events (8 oktober 1976) rapporterade att Suslensky i september 1976 lades in på fängelsesjukhuset och att han togs dit direkt från en straffcell. Enligt Vladimir Bukovsky hade Suslensky fått ännu en hjärtattack medan han var i straffcellen:

"I september 1976, när Suslensky var i straffcell 11 i block 4, förlorade han medvetandet efter en hjärtattack. Fångarna i cellerna intill kunde rapportera detta till fångarna i de vanliga cellerna. I flera timmar slog fångarna i hela blocket, inklusive kriminella fångar, på dörrarna och slog sönder dörrarna och skrek i fönstren och begärde en läkare. Som ett resultat därav inkallades extra vakter med klubbor. Därefter tog man Suslensky på en bår från straffcellen i block 4 till straffcellen i block 1, där han stannade de 4 dagar som återstod av hans straff."

Den mest omfattande medicinska behandlingen som finns att få i Vladimirfängelset ges på fängelsesjukhuset. Vladimir Bukovsky har beskrivit sjukhuset på följande sätt (i sin "Dokumentation"):

"Sjukhuset finns i två våningar i andra blocket. Detta är det äldsta blocket i fängelset. Förflyttning till sjukhuset betraktas inte som en medicinsk åtgärd utan som en belöning, eftersom man får sjukhusmat där. Beslutet att överföra en fånge till sjukhuset beror inte så mycket på läkarna som på Verksamhetsavdelningen. Det finns 40 salar på sjukhuset, inklusive de psykiatriska salarna. Salarna rymmer endast tre personer. Och det finns allt som allt 1300 fångar i fängelset, av vilka omkring en tredjedel, vid en låg uppskattning, lider av magsår och inte mindre än 25% av tuberkulos. Sjukhussalarna har en yta av 7.5 kvadratmeter och är inte utrustade med tvättställ. Man tar ut fångarna till toaletterna två gånger om dagen. Salen är låst hela dagen. I sjukhussalarna finns det, precis som i cellerna, massiva skydd för fönstren och cementgolv.

På sjukhuset är motionstiden två timmar (för de som så önskar), inte en timme som för de andra fångarna. Det finns en vakt för hela korridoren och oavsett vilken sjukdom en fånge än har är det omöjligt att få gå till toalettrummet på annan tid än den föreskrivna. Högst upp i sjukhusblocket finns det en poliklinisk avdelning med läkarnas tjänsterum. Därför är det lättare att bulta och tillkalla en läkare än i de vanliga cellerna, men det är fortfarande svårt.

Utdelning av mediciner och injektioner äger rum i korridoren, eftersom det inte finns någon plats för detta i salarna. Man kallar ut patienten i korridoren och ger där den intramuskulära eller intravenösa injektionen. (Injektioner som ges i de vanliga cellerna, när sådana föreskrivs, ges vanligen genom matrännan.) BEHANDLING, ORDINERING AV DIETRANSONER OCH VANLIGEN ALLA MEDICINSKA ÅTGÄRDER, INKLUSIVE FÖRFLYTTNING TILL SJUKHUSET, ANVÄNDS SOM MEDEL ATT SÄTTA PRESS PÅ FÅNGARNA, EFTERSOM DE ALLTID SÄTTS I DIREKT RELATION TILL DERAS UPPTRÄDANDE. 1.

---

1. En annan f d politisk fånge som tillbringat en tid i Vladimirfängelset, Lev Krachevsky, som lämnade fängelset 1974, har sagt till Amnesty International att åtminstone några av sjukhussalarna har trägolv och att patienter tillåts gå till toalettrummen tre gånger om dagen.

4: TVÄNGSARBETSFÖRHÅLLANDEN

Den sovjetiska rehabiliteringsarbetslagstiftningen (artikel 37) säger: "Varje dömd person är skyldig att arbeta." Emellertid krävde man inte förrän 1975 av politiska fångar i Vladimirfängelset att de skulle arbeta, uppenbarligen därför att deras arbete inte kunde utnyttjas ekonomiskt.

Lagen föreskriver att "brottslingar som är speciellt farliga för staten" (dvs inklusive politiska fångar som dömts för "antisovjetisk agitation och propaganda" eller "flykt utomlands eller vägran att återvända från utlandet till Sovjet") måste hållas skilda från andra fångar. Denna grupp av fångar omfattar alla kända politiska fångar i Vladimirfängelset.

Eftersom de politiska fångarna måste hållas skilda från de andra fångarna kunde de inte arbeta tillsammans med de andra. Antalet politiska fångar var så pass litet att det blev ekonomiskt improduktivt att låta dem arbeta på egen hand. Därför krävde man inte förrän våren 1975 att de skulle arbeta. De slapp på det viset en del av de svårigheter som interner på arbetsläger blev utsatta för genom krav på arbete. Och viktigast av allt, det faktum att de inte var tvungna att arbete lindrade de negativa effekterna av deras magra matransoner.

Emellertid fick man på våren 1975 veta att tvångsarbete hade införts för politiska fångar i Vladimirfängelset. Arbetet skulle utföras i ombyggda celler, och fångarna skulle betalas enligt den fastställda ersättningen till fångar. Deras ransoner skulle ökas med 100 gram per dag och de skulle få 100 gram tvål per månad.

Nummer 36 (31 maj 1975) av A Chronicle of Current Events rapporterade följande om införandet av tvångsarbete för politiska fångar i Vladimirfängelset:

"I Vladimirfängelset har man infört tvångsarbete för politiska fångar också. En del av cellerna har byggts om till arbetsplatser: kojerna har inte tagits bort från dessa celler, de har fällts upp mot väggen. Golvet är cement. Det är kallt (med temperaturer på 10 till 12 grader Celsius) och fuktigt. Man arbetar med små radiodelar, men cellerna är inte utrustade med speciell belysning. Arbetet kräver ett ständigt ansträngande av ögonen. Man får genast huvudvärk i det svaga ljuset. Reglerna för arbetsskydd följs inte "det brukade inte finnas någon form av produktionsplan". Produktionschef är kapten Kaputsin. Normen är 3000 delar för de som monterar apparater, 1500 bitar för de som gör laminat. De arbetande ges 100 gram extra bröd per dag och 100 gram tvål per månad."

En anonym redogörelse från politiska fångar i Vladimirfängelset år 1975 (med titeln "Outhärdligt tvångsarbete i Vladimirfängelset") förklarade följande (utdrag):

"Interneringsförhållandena för fångar i Vladimirfängelset är t o m värre än i lägren. Till helt nyligen var fångar i Vladimirfängelset inte skyldiga att utföra tvångsarbete. I mars 1975 började fångarna i cell 10, block 1 (Makarenko, Shakirov, Mo-khun, Pedan) och i cell 36, block 1 (Safranov, Pavlenkov, Vudka, Afanasiev) att tas ut för arbete ..... Arbetscellerna ligger i samma block, vanliga celler som ändrats: 4 lägre bäddar har lyfts upp (står mot väggen), en femte, övre bädd hänger kvar lågt över arbetsbordet.

Vladimirfängelsets block 1 är anmärkningsvärt för dess särskilt dåliga förhållanden. Framför allt gäller detta värmesystemet som är konstruerat så att cellerna praktiskt taget inte får någon värme; under den kalla årstiden är cellerna mycket kalla, mycket fuktiga och på samma gång kvava.

Arbetscellerna är behäftade med alla de brister som bostadsdelarna har: de är kalla, fuktiga, instängda, har cementgolv, mycket dålig belysning: skydd för fönstren och dagsljus silar knappt igenom: cellen lyses upp av en för svag glöd-

lampa: cellen är liten: mindre än 4.2 kvadratmeter för varje arbetare.

Arbetet består i att preparera mycket små radiokomponenter (därmed uppfyller man en order från en radiofabrik i Moskva med vilken fängelset har ett kontrakt). Arbetet är mycket ansträngande framför allt för ögonen, vilket är särskilt farligt eftersom fångarna är uttröttade och får mycket dålig mat, och också därför att ljuset är så dåligt på arbetsplatsen. Arbetet gör att många får våldsam huvudvärk.

De arbetsprestationer som krävs av fångarna är höga och under rådande förhållanden omöjliga att uppfylla.

Arbetarna ges 100 gram bröd extra per dag och en bit tvål varje månad.

De politiska fångarna bad fängelseledningen att iaktta vissa regler för arbetsskydd, nämligen: att ta bort skydden för fönstren - och därigenom förse cellen med naturligt ljus; att installera tillräckligt elektriskt ljus; att lägga på ett trägolv; att installera ett normalt värmesystem; att ta bort den extra arbetsplatsen, så att varje arbetare får åtminstone 4.2 kvadratmeter.

Fångarna begär också rätt att köpa en större kvantitet bröd, inom gränsen för hur mycket fångarna får spendera i affären.(En dömd person har rätt - såvida inte domstolsbeslutet anger annat - att köpa mat och tobak och andra förnödenheter i fängelseaffären - allt i ett mycket begränsat urval - för högst 3 rubler per månad; man får handla två gånger i månaden, förutsatt att varje inköp inte omfattar mer än 2 kilo bröd, dvs inte mer än 4 kilo bröd per månad.)

Fångarnas krav uppfylldes inte.

I april arbetade alla de politiska fångarna, en del inte ens i arbetscellerna utan i den cell där de bodde (hemmaarbetare).

De fångar som under våren bodde i celler i block 2, med medicinsk diet (block 2 fungerar som sjukhusblock), var inte skyldiga att arbeta: Bukovsky, Butmar, Lyubarsky ...

Att arbeta under sådana förhållanden som i Vladimirfängelset liknar ungefär ett uthållighetstest, det påskyndar i högsta grad förstöringen av fångarnas hälsa, särskilt med de stränga kraven att uppfylla normerna.

Det är nödvändigt att understryka att dessa krav inte finns i rehabiliteringsarbetslagstiftningen; den föreskriver tvångsarbete - den tvingar varje straffånge att arbeta, men tvingar honom inte att producera ett bestämt antal artiklar, att uppfylla en arbetsnorm. Ett sådant krav går utanför lagen och kränker sålunda internationella normer ....."

Ett annan yttrande av de politiska fångarna i Vladimirfängelset 1975 uppgav:

".... Delarna är mycket små och man måste hela tiden anstränga ögonen när man tittar på dem. Med den dåliga belysningen fick vi huvudvärk redan första dagen. Arbetet är farligt för en persons syn. .... Fastän arbetet kräver rena, vita kläder (vita rockar delas ut) måste vi ta på sjömansrockar över dem på grund av kylan. Temperaturen i arbetscellen varierar mellan 10 och 12 grader. Block 1 i Vladimirfängelset är det enda där värmesystemet installerats med stora brister; standardföreskrifter och hälsonormer brydde man sig inte om. Värmeelementen är placerade vid väggen mittemot fönstret i stället för under fönstret. Resultatet blir att den luft som kommer in genom fönstret fyller den lägre delen av rummet; dvs den del där fångarna är och de är där 24 timmar om dygnet. När den kalla luften når den motsatta väggen, uppvärms den, stiger uppåt och strömmar ut genom

fönstret. Fastän elementen finns i cellerna värmer de alltså upp gårdsplanen. Som ett resultat av detta trick är cellerna ständigt kalla och fuktiga."

Som beskrivits på annan plats i denna dossier (se avdelningen "Bestraffningar") protesterade många av de politiska fångarna nästan redan från början av tvångsarbetets införande mot arbetsvillkoren, vägrade att delta och blev som en följd därav bestraffade. Exempel på detta rapporterades fortfarande i slutet av 1976.

5: BESTRAFFNINGAR

De former av bestraffningar som straffångar kan bli föremål för finns föreskrivna i sovjetisk rehabiliteringsarbetslagstiftning. Det strängaste straffet i normala fall är förflyttning till en hårdare typ av rehabiliteringsarbetsinstitution. Eftersom ett fängelse har den strängaste regimen bland rehabiliteringsarbetsinstitutionerna gäller detta straff inte fångarna i Vladimirfängelset. De blir regelbundet föremål för andra bestraffningar som förvaltningen har att ta till. Det har förekommit åtskilliga rapporter om politiska fångar som straffats med att t ex bli berövade rätten att handla i affären under en månad eller berövats rätten att ta emot nästa inplanerade besök utifrån. (Interner i fängelser tillåts ta emot två besök per år.)

Denna dossier kommer att koncentrera sig på de former av bestraffningar som oftast är föremål för klagomål från de politiska fångarnas sida:

- sträng regim
- straffcell.

Vladimirfängelsets politiska fångar klagar ofta över att dessa bestraffningar utdelas orättvist och på ett sätt som står i strid med bokstaven och andan i den sovjetiska rehabiliteringsarbetslagstiftningen: att förvaltningen använder dessa straff mot politiska fångar inte bara för verkliga eller rimliga kränkningar av disciplinen utan också för att bestraffa och avskräcka de politiska fångarna från ansträngningar att protestera mot eller ändra på förhållandena i fängelset eller att på andra sätt visa åsikter som avviker från de etablerade myndigheternas.

Helsingforsgruppens rapport (juli 1976) sammanfattade på följande sätt allmänt brukliga skäl att bestraffa fångar med sträng regim eller straffcell:

"..... för klagomål i vilka förvaltningen ser "äreröriga" eller "otillåtliga" uttryck, för att man inte uppfyller arbetsnormerna (sedan våren 1975), för att man vägrat att arbeta, för att ha samtalat mellan cellerna, för försök att sända information ut ur fängelset, för vägran att "frivilligt lämna in religiös litteratur", för vägran att raka sig "frivilligt" osv."

Politiska fångar i Vladimirfängelset använder regelbundet sin lagliga rätt att klaga hos myndigheterna om missbruk eller kränkningar av lagen från fängelseförvaltningens sida. Medan de inte enligt lagen kan straffas för framförande av klagomål, kan de straffas för att ha använt "oacceptabelt språk" (vanligen "förolämpande" eller "ärerörigt") eller för att ha gjort "ogrundade" påståenden i sina klagomål. Politiska fångar i Vladimirfängelset (och likaledes i andra rehabiliteringsarbetsinstitutioner) straffas regelbundet på dessa grunder, som av myndigheterna ges vida, och i kända fall, orimliga tolkningar.

1975 rapporterade Gruppen för försvar av de mänskliga rättigheterna i Sovjet:

"Den 31 mars sattes Bobur Shakirov i straffcell i 15 dagar. Instruktionerna att straffa Shakirov för "oacceptabelt språk i klagomål" kom från Huvudförvaltningen

för rehabiliteringsarbetsinstitutionerna (GUITU). På Shakirovs begäran visade kapten Dmitriyev för honom det "oacceptabla språket" i hans klagomål. Det visade sig att orden "politisk fånge" och "politiska fångar" var oacceptabelt språk. I ett annat klagomål hade Shakirov skrivit om avsaknaden av skäl för att bestraffa Suslensky, som var hans cellkamrat (de var båda på sträng regim), och han hade anfört att Suslenksy var en sjuk man och att en sådan inte borde bestraffas med internering i straffcell."

Samma redogörelse rapporterade att Yakov Suslensky (se ovan "Medicinska förhållanden") hade sänts till straffcell i maj 1975 för att ha använt oacceptabelt språk i klagomål. Enligt rapporten:

"I ett klagomål jämförde Suslensky de villkor under vilka han och hans fängelsekamrater hölls med de villkor under vilka Lenin levde när han befann sig i exil. Han uppmärksammade också oförenligheten mellan "brott och straff". Det klagomålet var adresserat till Andropov, (ordförande i Kommittén för statens säkerhet - KGB. AI anmärkning)."

Alexander Sergiyenko (se ovan "Medicinska förhållanden") sändes till straffcell i 15 dagar i oktober 1975 enligt uppgift därför att han i ett klagomål beskrivit hur man slagit fångar, något som enligt hans mening ägde rum med fängelseförvaltningens tysta medgivande.

I augusti 1975 sattes Gunnar Rode, Yury Vudka och Alexander Chekalin i straffcell på grund av ett klagomål de hade sänt över att fångar hade givits "oätliga skarpsillar" som föda. Rode klagade över sin bestraffning och fick från officiellt håll svaret "att också i framtiden kommer stränga disciplinåtgärder att vidtagas mot fångar som skrivit klagomål med förtalande och cyniskt innehåll."

En tidigare avdelning av denna dossier ("Medicinska förhållanden") beskrev händelser där fångar satte igång att föra oväsen för att tillkalla medicinsk hjälp åt en allvarligt sjuk cellkamrat. Vladimir Bukovsky har senare förklarat att förvaltningen tolkar sådan oordning som disciplinbrott som motiverar bestraffning. I Gunnar Rode-fallet t ex (oktober 1975) sändes 4 av hans cellkamrater till straffcell för sådant uppträdande: Vitold Abankin och Vladimir Bukovsky i 15 dagar och Alexei Safronov och Bobur Shakirov i 10 dagar.

När man introducerade tvångsarbete för politiska fångar i Vladimirfängelset vägrade ett antal politiska fångar att arbeta på grund av att arbetsförhållandena var otillfredsställande, produktionsnormerna alltför höga och för att ökningen av matransonen inte var tillräcklig för att uppväga fångarnas ökade näringsbehov när de arbetade. Bestraffningar som sträng regim och straffcell gavs till dem som vägrade att arbeta, och i maj 1975 rapporterade A Chronicle of Current Events (nummer 36) att "i april hade de nästan upphört att vägra göra tvångsarbete". Ett antal rapporter gjordes om politiska fångar som bestraffades för vägran att arbeta, men i december 1975 rapporterade Chronicle:

"Enligt flera rapporter har de politska fångarna i Vladimirfängelset haft viss framgång i sin kamp mot tvångsarbete och den nuvarande situationen är denna: fångar som redan har straffats för arbetsvägran och som ännu inte har avtjänat sitt straff (straffcell, sträng regim) fortsätter att avtjäna sitt straff, men nya straff utdelas inte för arbetsvägran."

Emellertid sade följande nummer av Chronicle (nummer 39, 12 mars 1976) att dess tidigare, optimistiska rapport var "olyckligtvis inte sann", och att politiska fångar fortfarande bestraffades med sträng regim för arbetsvägran. Rapporter om sådana bestraffningar anlände till Amnesty International ännu så sent som i slutet av 1976.

Det har också förekommit rapporter om fångar som bestraffats på nämnda sätt därför att de misslyckats med att uppfylla produktionsnormerna i det arbete de blivit tilldelade i fängelset.

1) Sträng regim: Fångar som sätts på sträng regim får utstå flera förändringar av sina villkor. De får skicka endast ett brev varannan månad (i stället för ett per månad som vid normal regim). Deras dagliga motionstid minskas från en timme till 30 minuter. De får bara handla för 2 rubler (i stället för 3) varje månad i fängelseaffären.

Vid sträng regim är det viktigaste bestraffningsmedlet en minskning av maten. Som har beskrivits mera detaljerat ovan i denna dossier (se avdelning "Mat") får fångar på sträng regim en diet som innehåller omkring 1750 kalorier (i stället för den normala regimens magra diet på omkring 2000-2200 kalorier) och under den första månaden av sträng regim ges de speciella minskade ransoner på omkring 1400 kalorier.

Enligt sovjetisk rehabiliteringsarbetslag kan fängelseinterner sättas på speciell regim i mellan två och sex månader.

2) Straffcell: Lagen föreskriver att fångar inte får placeras i straffcell under längre tid än 15 dagar. Fångar har klagat över att interner i ett antal fall har hållits i straffcell längre än så, med den motiveringen att de, medan de befann sig i straffcellen, hade något nytt disciplinbrott som motiverade en ny bestraffning. I praktiken finns det ingen övre gräns för tiden en fånge kan få tillbringa i straffcell. Ett anonymt samizdatdokument (1975) från ett antal interner i Vladimirfängelset rapporterade att två fångar år 1975 hade hållits instängda i straffcell i 70 resp. 25 dagar. Helsingforsgruppens rapport (1975) upptog också ett antal liknande fall.

I en straffcell hålls fången i ensamt förvar, vilket är föreskrivet i lagen. Den sovjetiska rehabiliteringsarbetslagstiftningen föreskriver följande extra detaljer om förhållandena i straffceller:

"Så länge fången sitter i straffcell får han inte ta emot besök, skicka brev, köpa mat eller andra nödvändiga saker, ta emot paket, spela spel eller röka. I straffcellen får fången inte sängkläder, och han ges inte tillfälle till motion."

Redan villkoren som föreskrivs i lagen är mycket stränga och praxis i Vladimirfängelset innebär dessutom att fångarna i straffcellerna utsätts för ännu flera berövanden, också sådana som utgör ett verkligt hot mot deras hälsa. Vi skall citera flera beskrivningar av förhållandena i Vladimirfängelsets straffceller:

År 1975 rapporterade Gruppen för försvar av de mänskliga rättigheterna i Sovjetunion:

"En straffcell är ett slags fängelsehåla av sten - fuktig, kall och utan luft. Ofta råder en outhärdlig stank i straffcellen - stanken från ett öppet avloppsrör. (Ventilationssystemet är sådant att när det sätts på suger det in stanken från avloppet. Kontaken finns i korridoren, och vakten hotar ibland en fånge med orden "Om du ställer till bråk, sätter jag på fläkten".)

Det är nästan alltid mörkt i straffcellen, men bara ett mycket svagt ljus från en glödlampa som är nästan helt övertäckt. Kojen - ett slags trälåda med tvärstänger av järn - sätts upp bara för natten. Det finns inga sängkläder förutom fångens lätta bomullsfilt, som inte håller honom varm. Det finns inget att sitta på . (Faktiskt finns det en smal tegelhylla i väggen, men det är praktiskt taget omöjligt att sitta på den.)"

Ett anonymt dokument, gjort 1975 av en eller flera interner i Vladimirfängelset, förklarade:

"Straffcellen är en särskilt kall, fuktig, mörk och instängd cell, med bara bräder (inga sängkläder), och bomullskläder ger ingen värme. Man tas aldrig ut för motion. Den dagliga dieten: ena dagen endast en bit bröd och kokande vatten; nästa dag, förutom en liten mängd bröd, frukost, lunch och middag i ännu mindre ransoner än vanligt."

Nummer 40 (20 maj 1976) av A Chronicle of Current Events rapporterade:

"I Vladimirfängelset finns det omkring 50 straffceller. Enligt fängelsets vicedirektör, ansvarig för regim, är straffcell nummer 1 den bästa straffcellen. Den är två gånger så stor som de andra - den har en yta på 1.2 x 2.2 meter - och den har en toalettskål i stället för hink. Det finns ingen ventilation i straffcellen och eftersom toaletten inte är en vattenklosett utan bara en skål, uppkommer en stank i rummet. Fönstret har inget ventilationsutsläpp och är sönderslaget och de som bott i cellen har täppt till det helt och hållet med pappersbitar. Golvet är av bar cement. I stället för en stolsits finns det en halvcylinder av betong som är fästad vid väggen. Den är 50 cm hög, 30 cm lång och 17 cm tvärsöver. Halvcylinderns övre yta är täckt med en bräda som är fästad med järn. Det är svårt att sitta på denna konstruktion. Det är kallt i straffcellen. Man tar alla varma kläder från den fånge som sätts i straffcell. Han är klädd i ett tunt bomullsplagg och jacka och sängkläder är inte tillåtna ens på natten. För natten sätter man i cellen in en tung träkoj."

Helsingforsgruppens rapport (juli 1976) beskriver vad som uppenbarligen är samma straffcell som den som beskrivs i Chronicle's rapport. Så när som på några detaljer bekräftar Helsingforsgruppens rapport i huvudsak Chronicle's rapport:

"Väggarna och golvet är av cement. Väggarna är täckta av cement - skarpa, utskjutande bitar, sporrar. Golvet är smutsigt och fuktigt - det är likadant i andra straffceller.

Djupt in i den metertjocka väggen finns ett täckt fönster; en del av fönstret är sönderslaget och har blivit igenproppat med tidningsbitar. (I andra celler är fönsteröppningen blockerad av ett finmaskigt nät - man kan inte få sitt finger igenom det. I flera celler är fönstret helt igensatt, man har satt dit tegel. Det finns praktiskt taget inget att sitta på. Det finns en speciellt konstruerad utskjutning från väggen: en vertikal halvcylinder med en radie på omkring 20 eller 25 cm och en höjd av omkring 50 cm. Överdelen är helt täckt av en bräda som i sin tur är täckt med järn i kanterna. Det är omöjligt att sitta på en sådan grej. Benens och ryggens muskler blir fort överansträngda och börjar göra ont. De skarpa bitarna i cementputsen sticker in i ryggen. I andra straffceller finns det ungefär likadana konstruktioner, och på en del av dem är det likaledes svårt att sitta. På kvällen kastar de in en koj - en låg trälåda som är upp och nervänd. (Ibland finns det korsade järnstänger i botten.) Det är omöjligt att ligga på bara bräder och järn. Men kylan tillåter inte fången att sova. Ofta är det t o m omöjligt att bara ligga ner. Den genomträngande kylan gör det nödvändigt för fången att röra sig hela tiden.

Ytan i straffcellen nummer 1 är omkring 3 kvadratmeter. (Ytan i andra straffceller är vanligen mindre - omkring 2.5 eller 2.2 kvadratmeter).

Det är halvmörkt. Det elektriska ljuset finns i en nisch i väggen och täcks av en järnsköld med små hål i. Det finns en toalettskål - ett öppet avlopp utan spolningsanordning. (Det är en outhärdlig lukt - detta är många straffcellers gissel. I flera straffceller har man installerat ventilation som för upp lukten från avloppssystemet. Vakterna sätter ibland på denna ventialtion för att reta eller bestraffa fångarna. I flera straffceller finns det inget avlopp - det finns en hink.)"

Sedan Vladimir Bukovsky lämnade Vladimirfängelset har han bekräftat ovan nämnda klagomål över hur straffcellerna i Vladimirfängelset ser ut. Han har tillagt att det för fångar i straffcell är förbjudet att få tidningar och tidskrifter som man prenumererar på, papper, pennor, böcker och brev hemifrån. Bukovsky skrev ett antal klagomål till tjänstemän på grund av att dessa saker fanns upptagna i lagen som förbjudna för fångar i straffcell. Varje gång fick han till svar att det inte strider mot lagen att beröva fångarna dessa saker.

3) I sin rapport från juli 1976 gjorde Helsingforsgruppen en statistisk översikt av antalet bestraffningar i form av sträng regim och straffcell i Vladimirfängelset under perioden 1 augusti 1975 - mitten av juli 1976. Medan Helsingforsgruppen modifierade sin bedömning genom att säga att det skulle ha kunnat förekomma fall som de inte hört talas om, så motsvarar deras bedömning den information som Amnesty International har tillgänglig från andra källar.

Helsingforsgruppen antecknade för denna period av elva och en halv månader 32 fall där politiska fångar i Vladimirfängelset bestraffats med sträng regim (i varje enskilt fall med speciellt minskad ranson den första månaden) och 31 fall där fångar satts i straffcell (den kortaste tiden någon satt i straffcell var 6 dagar och den längsta var 45 dagar.).

BILAGA

ANTECKNINGAR OM FÅNGAR NÄMNDA VID NAMN I DOSSIEREN

Anteckningar om de adopterade samvetsfångarna Zinovy Antonyuk, Georgy Davydov, Zoryan Popadyuk, Bagrad Shakverdyan, Gabriel Superfin och Vladimir Balakhonov ges i avdelning I ("Introduktion") av dossieren.

Vladimir Bukovsky (studerande, författare). Arresterad 1971, anklagad för antisovjetisk agitation och propaganda. Dömdes 1972 till 2 års fängelse, 5 års läger och 5 års landsförvisning. Efter att ha avtjänat sitt fängelsestraff 1973 sändes han till ett läger i Perm-provinsen, men återsändes till Vladimirfängelset 1974. Han släpptes i december 1976 innan strafftiden var slut och lämnade Sovjet. Adopterad av AI.

Yakov Suslensky (engelsklärare). Arresterad 1970 och anklagad för antisovjetisk agitation och propaganda. Speciellt grundades anklagelsen på brev från honom till sovjetiska myndigheter, brev som kritiserade 1968 års ockupation av Tjeckoslovakien, bristen på judiska skolor i Sovjet, och Sovjetunionens regerings underlåtenhet att fördöma hängningen av irakiska judar i Bagdad. Han blev dömd till 7 års läger. Överflyttad till Vladimirfängelset 1974. När hans strafftid gick ut i början av 1977 lämnade han fängelset. Adopterad av AI.

Gunnar Rode (biologistuderande). Han arresterades 1962 i sin födelseprovins Lettland och anklagades för förräderi och antisovjetisk agitation och propaganda. Han anklagades speciellt för att tillhöra en marxistisk grupp som förespråkade självstyre för Lettland. Han dömdes till 15 års fängelse och har sänts till Vladimirfängelset tre gånger som bestraffning. Han väntas bli släppt ur fängelset i april 1977 när hans strafftid går ut. Adopterad av AI.

Mikhail Makarenko (biblioteksdirektör). Han arresterades 1969 anklagad för antisovjetisk agitation och propaganda och ett antal andra brott. Hans arrestering stod i samband med ett brev som han påstods ha skrivit till en internationell kommunistkonferens i vilket marxistiska oppositionella åsikter framfördes. Han dömdes till 8 års internering i läger. Adopterad av AI.

Alexei Safranov. Arresterad 1970 eller 1971 och anklagad för förräderi, speciellt "flykt utomlands". Han hade försökt att ta sig över gränsen till Västtyskland när han tjänstgjorde som värnpliktig soldat i sovjetstyrkorna som var stationerade i DDR. Under flykten försökte han råna en matvaruaffär. Han dömdes till 12 års fängelse och sändes till Vladimirfängelset 1974.

Vitold Abankin. Arresterades 1967 och dömdes till 12 års fängelse för "flykt utomlands". Under sin tjänstgöring som värnpliktig soldat i sovjetstyrkorna i DDR försökte han fly till Västtyskland, enligt uppgift på grund av samvetsvägran att tjänstgöra i vad han kallade en "ockupationsarme". Han överfördes till Vladimirfängelset 1974.

Alexander Sergiyenko (medicine studerande). Han arresterades 1972 anklagad för antisovjetisk agitation och propaganda därför att han var inblandad i utarbetande av ukrainsk samizdatlitteratur. Han dömdes till 7 års läger och 3 års landsförvisning. Han sändes till Vladimirfängelset i december 1973, och överfördes därifrån till ett läger i december 1976. Adopterad av AI.

Bobur Shakirov. Arresterades i Uzbekistan (datum okänt) och dömdes till 8 års fängelse för "flykt utomlands" och antisovjetisk agitation och propaganda, det senare enligt uppgift i samband med "uzbekistansk nationalism". Han överfördes till Vladimirfängelset på hösten 1973 och flyttades troligen på hösten 1976 därifrån till ett läger. Adopterad av AI.

Vladen Pavlenkov (historielärare). Han arresterades i slutet av 1969 och dömdes till 7 års fängelse för antisovjetisk agitation och propaganda. Han anklagades för att ha spritt samizdatlitteratur och för deltagande i en organisation som officiellt betecknades som antisovjetisk men som dess medlemmar beskrev som antistalinistisk. Han sändes till Vladimirfängelset i december 1974 och släpptes på hösten 1976 när hans strafftid gick ut. Adopterad av AI som samvetsfånge.

Simas Kudirka. I november 1970 arbetade herr Kudirka som radiooperatör på en sovjetisk trålare. Han hoppade från trålaren till en amerikansk båt på USA:s territorialvatten, men togs tillbaka till det sovjetiska fartyget. Senare rannsakades han för "flykt utomlands" och dömdes till 10 års fängelse. Han överfördes till Vladimirfängelset på sommaren 1974, blev frisläppt från fängelset i augusti samma år innan hans strafftid gick ut och lämnade Sovjet. Adopterad av AI.

David Chernoglaz (agronom). Han arresterades 1970 och rannsakades 1971 för delaktighet i "flykt utomlands", antisovjetisk agitation och propaganda, medlemskap i antisovjetisk organisation och stöld av statlig egendom. Anklagelserna grundades på en plan uppgjord av några sovjetiska judar att stjäla ett flygplan och med det lämna Sovjet. Chernoglaz dömdes till 5 års läger. Han sändes till Vladimirfängelset i juli 1974. Hans strafftid gick ut i juni 1975 och han lämnade därefter Sovjet.

Yury Vudka (studerande). Han arresterades 1970 och rannsakades 1971 för antisovjetisk agitation och propaganda och medlemskap i en antisovjetisk organisation. Speciellt rannsakades han för att ha deltagit i en oliktänkande marxistisk grupp vid sitt universitet. Han dömdes till 7 års fängelse i läger. Han sändes till Vladimirfängelset 1974. Vudka frisläpptes 1976 och lämnade Sovjet. Adopterad av AI.

Alexander Chekalin (metallarbetare). Han arresterades 1971 och anklagades för antisovjetisk agitation och propaganda därför att han hade skrivit "antisovjetiska" fraser på valsedlar som använts i 1970 års val av Högsta Sovjet. Han ställdes inför domstol 1971 och dömdes till 5 års fängelse i läger. Han sändes till Vladimirfängelset i april 1975 och fullgjorde där sin strafftid i maj 1976.

Georgy Gladko. Han dömdes 1962 till 13 års fängelse för "flykt utomlands" därför att han försökt fly till Västtyskland när han gjorde sin militärtjänst i DDR. Han sändes till Vladimirfängelset i december 1974 och fullgjorde sin strafftid i juni 1975.

Yury Grodetsky. Bakgrunden till hans fängslande är föga känd av Amnesty. Enligt uppgift arresterades han 1972 och dömdes till 4 års fängelse för "flykt utomlands". Han överfördes till Vladimirfängelset på våren 1975 och hans strafftid väntades gå ut 1976.

Mikhail Yatsishin. Han arresterades 1972 och dömdes till 6 års fängelse för antisovjetisk agitation och propaganda. Han sändes till Vladimirfängelset i juli 1974. Hans medfångar trodde att han var mentalt sjuk. Enligt uppgift sändes han till ett psykiatriskt sjukhus 1975.

Lev Kvachevsky (kemiingenjör). Han arresterades 1968 anklagad för antisovjetisk agitation och propaganda. Han anklagades bland annat för att ha producerat, ägt och spritt "antisovjetisk" litteratur, däribland Den nya klassen (Djilas), Sovjetrysslands historia (von Rauch), två böcker av senator Barry Goldwater och andra arbeten. Vid rättegången i december 1968 förnekade Kvachevsky att dessa arbeten var "antisovjetiska" och hävdade "sin rätt att läsa vad han än ville". Han dömdes till 4 års fängelse i läger, sändes till Vladimirfängelset i maj 1970, fullgjorde sin strafftid 1972 och lämnade Sovjet 1974. Adopterad av AI.

Mo Khun (ibland kallad Ma Khun och hans riktiga namn är Yu Shi-ling). Han kom 1968 in i Sovjetunionen från Folkrepubliken Kina. 1972 fälldes han för spionage. Han sändes till Vladimirfängelset 1974. 1976 annullerades domen för spioneri av Högsta domstolen i Kazakhstan sedan 3 vittnen medgivit att de vittnat falskt mot honom. Han förblev fälld för olaglig inresa i Sovjet, men eftersom den maximala strafftiden för detta brott (3 år) redan hade förflutit släpptes han från fängelset.

Leonid Pedan. Från början dömdes han till fängelse för ett vanligt kriminalbrott, men i oktober 1973, när han var i ett läger, dömdes han till ytterligare 3 års fängelse för antisovjetisk agitation och propaganda, uppenbarligen på grund av yttranden han hade gjort i lägret. Första rapporten om att han befann sig i Vladimirfängelset kom i mars 1976.

Vladimir Afanasyev. Han dömdes till 10 års fängelse, tydligen för "flykt utomlands". Amnesty International känner inte till datum för hans arrestering. Han överfördes till Vladimirfängelset i juli 1974. Adopterad av AI.

INK UTRIKESDEP
225/2072
20/12 NOV 1979
20/6
P 2

Skandinaviska Enskilda Banken

Huvudkontoret
Claës Nyman

Stockholm 1979-06-18

a c / Telet med 79-11-12 / Nyma 1979-11-12 a c t
tilldelat Lmn att
enligt vd Olmar Berkens Kabs Leftet : H
P E R S O N L I G T

Bitr. Kabinettssekreterare Carl-George Crafoord
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 STOCKHOLM

brunit från vad
kontaktas vid eventuella Rik 80 : 6
av fru Munters död

För kännedom vill jag gärna omtala, att jag den 12 juni var inbjuden ensam på lunch hos chargé d'affaires Evguéni Rymko på Sovjetunionens ambassad. Känner Rymko sedan FN-tiden i New York i början av 50-talet och under årens lopp har vi faktiskt blivit riktigt goda vänner. Då Rymko under årens lopp flera gånger berört Raoul Wallenbergs försvinnande, blev jag inte förvånad, att han snabbt kom in på ämnet som tydligen var huvudmotivet för lunchen. Rymko hade nyligen haft ett samtal med Nina Lagergren och han var mycket angelägen att framhålla att vad han omtalat för henne var, att det från sovjetrysk sida icke finns något att tillägga utöver vad Chrustjov på sin tid framfört till Tage Erlander. Rymko kom under hela lunchen flera gånger tillbaka till det budskap som då framfördes. Man kunde dock inregistrera att Rymko var en aning bekymrad huruvida Raoul Wallenberg-fallet skulle kunna förbli ett mörkt moln på himlen ifråga om de sovjetisk-svenska förbindelserna. Svarade att jag endast kunde uttala min personliga uppfattning men att hans fråga måste besvaras med ja.

Vill i detta sammanhang för Din personliga information också omtala att, om man ej redan företagit undersökningar, vilket synes mig troligt, kontakt kanske på lämpligt sätt borde tagas med änkan efter lettiske utrikesministern Munters. Kalinski har ju uppgivit, att denne på 50-talet satt cellfånge med Raoul Wallenberg. En min medarbetare här i banken stod under 60-talet i regelbunden brevkontakt med paret Munters, som gärna talade om sina minnen från Sverige och sin uppskattning av svenskar och svenskt. Fru Munters, som åtminstone tidvis delade sin makes förvisning, torde därför vara i stånd att verifiera Kalinskis uppgift om makens gemensamma fångenskap med just en svensk. Nina Munters adress framgår av bifogad fotokopia.

Många hälsningar!

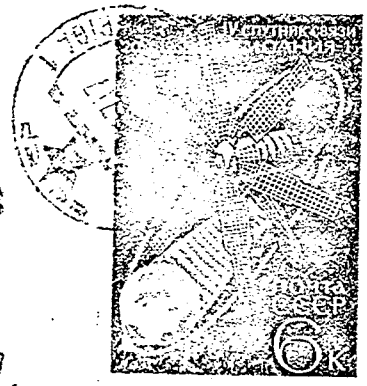
Claës

Postadress: Box 16067, 103 22 STOCKHOLM 16 | Gatuadress: Kungsträdgårdsgatan 8 | Telefon: 08-22 19 00 | Telegram: essebank stockholm | Telex: 11000 essebh | Bankgiro: 160-0014 | Postgiro: 159-4

A 602 H HK

P2 Eu 1

Mr. Örjan Wernström
Drottninggatan 64
Recommandé 3233
Karlshamn
Suède
Швеция

R
R.S.S. de LETTONIE
№ 1

Adr. N. Muntare
Rīgā P. Stučkas ielā
4/43 dz. 14

C.C.C.P.

SVERIGES AMBASSAD

BONN 1979-06-18 HP 30

Kabinettssekreteraren Leifland

Utrikesdepartementet

Pol

275

INKOM UD
1979-06-21
P 2 Enl

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Wallenberg-ärendet
hbr. Leifland-Backlund 1978-10-17
hbr. Backlund-Leifland 1979-02-20
hbr. Wingstrand-Leifland 1979-04-25
(1 bil.)

Broder,

I ambassadörens frånvaro har jag den 15 juni gjort en ny påminnelse i Auswärtiges Amt (AA) i Wallenberg-ärendet. Jag uppmärksammade samtidigt vederbörande tjänsteman på artikeln samma dag i Frankfurter Allgemeine Zeitung (jfr. vårt tel. 327). Min kontaktman ringde mig tillbaka senare på dagen efter att ha talat med "berörda institution i Sydtyskland" och meddelade att detta tills vidare inställt sina undersökningar, eftersom man icke kunnat få fram några informationer om vare sig Wallenberg eller lägren på Wrangelön och i Irkutsk. Jag fick dock intrycket att man tagit lätt på vår förfrågan om de två lägren och bad att man skulle forska ytterligare om dessa. Så småningom kommer jag att höra av mig igen till AA rörande såväl Wallenberg som de två lägren med mindre de skulle höra av sig först.

./.

Hjärtligaste hälsningar
Din tillgivne
John W.

John Wingstrand

CHM

Postadress 53 Bonn
Gatuadress Allianzplatz, Haus 1 An der Heussallee 2—10
Telefon 22 00 61
Telegram Svensk Bonn
Telexnr. 886667

Bil. handbrev vv 1979:1 nr 10
Leifland d. 79-06-18

Frankfurter Allgemeine Zeitung den 15 juni 1979 P 2 E, I

Israelischer Vorstoß im Fall Wallenberg

Carter soll Breschnew um Auskunft bitten

W. A. STOCKHOLM, 14. Juni. Der israelische Premierminister Begin hat den amerikanischen Präsidenten Carter ersucht, sich bei seinem Treffen mit dem sowjetischen Staats- und Parteichef Breschnew in Wien um die Klärung des Schicksals eines mittlerweile legendären schwedischen Diplomaten zu bemühen: Des einstigen Legationssekretärs Raoul Wallenberg, der gegen Ende des Zweiten Weltkriegs in Budapest unzähligen Juden das Leben gerettet hatte, aber 1947 in einem Moskauer Gefängnis umgekommen sein soll. Sein Tod, zehn Jahre später von höchster sowjetischer Stelle amtlich bescheinigt, wurde von schwedischer Seite und jüdischen Emigranten jedoch immer wieder in Zweifel gezogen. Man glaubte sich dabei auf Aussagen anderer Häftlinge in sowjetischen Lagern stützen zu können, nach denen das bisher letzte Lebenszeichen Wallenbergs aus dem Jahre 1975 datieren soll. Am Vorabend der Begegnung Carters mit Breschnew suchten die Wallenbergschen Halbgeschwister Nina Lagergren und Guy von Dardel nun in Jerusalem den israelischen Regierungschef auf und vermochten ihn für eine neue Initiative in diesem mysteriösen Fall zu gewinnen. Unterstützt wurden sie dabei von Gideon Hausner, dem damaligen Ankläger im Eichmann-Prozeß.

Der Appell an den amerikanischen Präsidenten hat gleichsam einen historischen Hintergrund. Es war das Außenministerium in Washington gewesen, das 1944 mit der Regierung des neutralen Schweden Verhandlungen über eine Verhinderung der „Endlösung" in Ungarn aufgenommen hatte. Man kam überein, den damals 32 Jahre alten, als vehementen Gegner des Nazismus bekannten Architekten Wallenberg im Rang eines Ersten Legationssekretärs nach Budapest zu schicken, wo er Juden mit sogenannten schwedischen Schutzpässen ausstatten und sie auf diese Weise vor dem Zugriff Eichmanns und seiner Schergen bewahren sollte. Dokumentarischen Nachweisen in Schweden und Israel zufolge gelang es dem jungen Diplomaten und seinen Mitarbeitern, nahezu 20 000 Menschen das Leben zu retten. Gleichwohl wurde Wallenberg kurz nach dem Einmarsch der Roten Armee in Budapest auf Geheiß des damaligen sowjetischen Sicherheitsministers Abakumow verhaftet und in die Sowjetunion abtransportiert.

Im Stockholmer Außenministerium ist der Fall seither zu einem Aktenberg von mehr als zehntausend Seiten angewachsen. Wiederholt hatten später aus der Sowjetunion freigekommene Zeugen zu Protokoll gegeben, der Neffe des schwedischen Großbankiers Marcus Wallenberg lebe noch, und mehrfach war die schwedische Regierung mit der Bitte um zusätzliche Auskünfte in Moskau vorstellig geworden. Als Chruschtschow 1964 Schweden besuchte, bedrängte ihn sein Gastgeber Tage Erlander so sehr, daß der Sowjetführer mit dem Abbruch seiner Visite drohte. Stets und bis auf den heutigen Tag hielt Moskau an seiner Behauptung fest, der aus nie enthüllten Gründen verhaftete Wallenberg sei 1947 an einem Herzschlag gestorben. Nachdem sich Stockholm mit dieser Version am Ende abgefunden zu haben schien, trat im vergangenen Jahr schließlich ein Jude polnischer Herkunft namens Abraham Kalinski auf den Plan, der für neue Schlagzeilen im Fall Wallenberg sorgte.

Kalinski, wie der verschollene Legationssekretär seinerzeit von den Russen in Budapest festgenommen, hatte fünfzehn Jahre in sowjetischen Lagern zugebracht und weitere siebzehn in der Sowjetunion leben müssen, bevor ihm 1976 die Ausreise nach Israel gestattet wurde. Obwohl er selbst zu keinem Zeitpunkt dem schwedischen Diplomaten begegnet war, wußte er eine Reihe von anderen Häftlingen anzuführen, die angeblich bis 1975 noch direkten oder indirekten Kontakt mit Wallenberg hatten. In einem erst jüngst geführten Gespräch mit dem angesehenen „Svenska Dagbladet" nannte Kalinski unter anderem den ehemaligen, am Winterkrieg gegen Finnland beteiligten sowjetischen General Kuprianow, der 1948 wegen „Zusammenarbeit mit Parteifeinden" verhaftet, acht Jahre festgehalten, dann aber rehabilitiert worden sei. Er selbst, Kalinski, habe den besagten General 1976 in Leningrad getroffen. Dabei sei ihm von Kuprianow versichert worden, er habe in verschiedenen Durchgangslagern sowohl 1953 als auch 1955 die Zelle mit Raoul Wallenberg geteilt. Auf die Frage, ob er durch solche Enthüllungen seinen Zeugen nicht in Gefahr zu bringen drohe, antwortete Kalinski wörtlich: „Kuprianow hat mich damals eindringlich gebeten, seine Aussage im Westen zu publizieren."

Ein weiterer Zeuge freilich mußte nach gleicher Darstellung Auskünfte im Fall Wallenberg mit seiner Verhaftung bezahlen. Laut Kalinski handelt es sich bei ihm um einen 75 Jahre alten russischen Juden namens Jan Kaplan, der nach eigenen Aussagen 1975 in einem Moskauer Gefängnis auf einen „Schweden" getroffen sei, welcher zu jenem Zeitpunkt bereits dreißig Jahre in sowjetischen Lagern zugebracht habe. Kaplan soll seine in Israel lebende Tochter von dieser Begegnung telefonisch unterrichtet haben — und kurz darauf von den sowjetischen Behörden aufs neue festgenommen worden sein.

Ob es der Einsatz Kalinskis war, der die Vorsprache der Halbgeschwister Wallenbergs bei Begin und dessen Reaktion bewirkte, ist nicht bekannt. Ebensowenig aber gibt man sich im schwedischen Außenministerium der Hoffnung hin, daß Breschnew etwas anderes sagen könnte als einst sein Vorgänger Chruschtschow: daß Raoul Wallenberg 1947 in sowjetischer Haft gestorben sei.

SVERIGES AMBASSAD
Wien

1979-06-20

Kanslirådet
Hirdman
Utrikesdepartementet

Pol

Kopia: LHS

Akt 82: 4 Gr 4

181
INK M UD
1979-06-21
AVD. 1 | 2 | EM

Presskonferens i Wien om Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder.

Guy von Dardels och Simon Wiesenthals presskonferens om "fallet Wallenberg" ägde rum på utsatt tid och plats, nämligen kl. 10.30 i Simon Wiesenthals dokumentationscentrum i Wien. Ett dussin journalister hade infunnit sig.

Presskonferensen avlöpte utan någon som helst dramatik. Wiesenthal och von Dardel redogjorde för hela bakgrundshistorien samt anledningen till att man befann sig i Wien.

I Wien hade man bemödat sig om att få Wallenberg uppförd på den lista över saknade personer som amerikanarna avser tala med den sovjetiska regeringen om. Man hade fått besked från Vita Husets presstalesman Jody Powell att Carter blivit informerad om fallet Wallenberg. Vidare hade svenska journalister från Powell fått uppgift om att även utrikesminister Vance informerats av en tjänsteman från State Department. Något besked i övrigt från amerikansk sida hade inte lämnats, t.ex. om att amerikanarna, på någon nivå i Wien i samband med SALT-konferensen, skulle ha tagit upp frågan direkt med ryssarna.

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telegram	Telex
Postfach 18 A-1025 Wien Österrike	Obere Donaustrasse 49-51 Wien II	33 45 45	Svensk Wien	74720

Jag bifogar den dokumentation som överlämnades vid presskonferensen, bl.a. en kopia av von Dardels telegram till president Carter, avsänt i Wien, med begäran om ett sammanträffande.

Några artiklar har ännu inte publicerats i Wien-pressen.

Närvarande från ambassadens sida vid presskonferensen var Margareta Bauer (chargé d´affaires) och undertecknad.

Några frågor, utöver ett par korta personliga frågor till Margareta Bauer om hennes sammanträffande med Wallenberg i Budapest, riktades inte till ambassadens representanter.

Kopior av Utrikesdepartementets pressmeddelande av 26.1. 1979 lämnades ut av oss.

Med vänliga hälsningar

Göran Landberg

PRESIDENT JIMMY CARTER AMERICA N EMBASSY WEIDLICHGASSE 1-5 VIENNA 13.

I AM THE BROTHER OF RAOUL WALLENBERG THE SWEDISH DIPLOMAT WHO IN A MISSION FOR US WAR REFUGEE BOARD IN HUNGARY 1944-45 SAVED THOUSANDS OF HUMAN LIVES XXXXXXXXX STOP HE WAS ARRESTED BY THE SOVIETS IN 1945 AND HAS UNTIL NOW NOT RETURNED HOME STOP STRONG EVIDENCE SHOWS THAT HE WAS ALIVE AS LATE AS 1975 STOP THE CASE IS WELL KNOWN TO YOUR STATE DEPARTMENT AND TO THE US PUBLIC OPINION STOP I AM FOR THIS PURPOSE IN VIENNA AND I ASK YOU FOR FIVE MINUTES TO EXPLAIN THE PROBLEM

GUY VON DARDEL

HOTEL ALBA MARGRETHENSTRASSE 53 TEL 575585

Excerpt of memorandum from Foreign Minister Gromyko to Ambassador Sohlman in Moscow Febr. 6th, 1957

.....

In connection with this, the appropriate authorities have made an inspection page by page of the documents in the archives of all subsidiary services in certain prisons. As a result of such an inspection a document has been found in the archives of the medical services of the Ljubljanka prison, which with good reason can be considered to refer to Raoul Wallenberg. This document is in the form of a hand-written note, adressed to the former minister for State Security of the Sowjet Union, Abakumov, and written by the Head of the Medical Services at this prison, A.L. Smoltsov, with the following content:

"I report, that the prisoner Walenberg, known to you, dies this night suddenly in the cell, probably due to a myocard infarctus. In consequence for your instructions to personally supervise Walenberg, I request your ruling of who schould be charged to carry out the autopsy to determine the cause of death.

17.7.1947 Head of the Medical Services of the Prison
Colonel in the Medical Corps - Smoltsov"

On the report is the following note in Smoltsov's hand:
"Have personally informed the minister. Order has been given for the cremation of the body without autopsy. 17.7. Smoltsov."

We have not succeeded to find any other information in the shape of documents or testimonies, so much the more as A.L. Smoltsov died on May 7th 1953.

.....

45 Route De Peney-Dessus
CH-1242 Satigny, Switzerland

Febr 16 1979

FACTS ABOUT RAOUL WALLENBERG

Personal: Born 1912 (age now 66), posthumous son of Raoul Wallenberg Sr, and Maj Wising (remarried von Dardel, dead 1979), graduate schodl of Architecture, University of Michigan, Mitropa, Import and Export to Hungary 1942-44. Next of kin: half-brother and half-sister (Nina Lagergren)

Preliminaries: 1944 initiative by ambassador Herschel Johnson, Stockholm, Norbert Masur, World Jewish Congress and Iver Olsen, War Refugee Board, to find Swedish organiser for humanitarian action in Hungary, financed by Jewish Joint Committee. Appointment of RW as secretary to Swedish legation in Budapest. Appeal by Swedish king to Horthy to save the remaining Hungarian Jews.

Humanitarian action 9 July 1944- 17 Jan 1945. Extermination in Hungary complete except for 400.000 Jews in Budapest. Methods of protection by RW: 1) protective Swedish "passports", 15000-20000. 2) concentration of Jews in special houses under Swedish flag (33000) 3) Special commando units for saving Jews in emergences e g from deportation trains at railway station or death marches to Austrian frontier, or attempts to transfer Jews from protected houses to the closed ghetto. 4) efficient information service through non-Nazi friends in Hungafian police and government or German headquarters. 5) Collaboration with and inspiration to other neutral legations and Red Cross.

Soviet captivity (1945-1979)

Official Soviet information

1945 Jan 16 Dekanosof: RW has been found and taken under protection by Soviet troops in Budapest

1947 Aug 18 Vysjinski: A thorough investigation has established that RW is unknown and not in the Soviet Union

1957 Feb 6 Gromyko: A document in the archives of the Ljubljanka prison is considered to refer to RW. A certain Walenberg (note: not Wallenberg, absence of first name, patronym, birthdate, registration number or other further identification) died on July 17 1947 and his body was cremated. Document from Hospital chief Smoltsov, dead 1953, to Minister for State Security, later executed.

1959 March 3 Gromyko: Refutes new evidence that RW alive during the 1950 by referring to 1957 note

1979 Jan 27: refutes new evidence for the 1950's and for 1975 by referring to 1957 notes.

RW:s fate as reported by witnesses

1945 Jan 17: RW last seen by collaborators in Budapest leaving for Debrecen with driver Langfelder and with Russian escort of 3.

1945 Febr RW taken to Ljubljanka prison in Moscow, dell 123, interrogated for espionage. (at least 4 witnesses)

1945 May: RW transferred to Lefortovska prison, cell 203, stays there till spring 1947. (at least 6 witnesses)

1947 summer: Coprisoners of RW and Langfelder isolated and released only during the 1950's.

1948 RW in camp near Vorkuta (1 witness)

1951-1953: RW in Versjneuralsk prison
1953-1955: RW in Aleksandrowskij central prison } 14 witnesses
1955-1959: RW in Vladimir prison, cell 23 of Korpus II }
1959-1967: RW still in Vladimir prison (1 witness)
1961: RW in mental hospital in Moscow (information from Russian professor to Swedish wellknown colleague. The former later called to Chrustjov and forced to recant.)
1975 Russian Jew released 1976 reports to daughter in Tel Aviv and by letter to relatives in Detroit to have met ax Swede in Butyrka prison sick ward who was in prison for 30 years "and did not look at all sick". No other Swede known in Russian prison. Witness rearrested when information came out to the West in 1979.

THE RAOUL WALLENBERG CASE

Raoul Wallenberg was secretary at the Swedish legation in Budapest. His task was to save the Hungarian Jews from deportation to Auschwitz by the Nazis. By awarding Swedish protective passports and other means he saved about 25.000 people. The mission was conducted on behalf of t the War Refugee Boerd of the United States.

At the liberation of Budapest by the Soviet Army, Wallenberg asked for assistance from the Soviet head quarters in Budapest for his protegees, which lived in several houses under the protection of the Swedish flag. He was referred to the head quarters of Marshal Malinovski in Debrecen and was given an escort to go there. That was the last thing known about Wallenberg in 1945.

The further fate of Wallenberg can only be reconstructed on the basis of testimonies which emerged in later years. Until 1957 the Soviets denie to have any knowledge about his whereabouts, or that he was in the Soviet Union. However on February 6 1957 the Soviet ambassador handed a note to the Swedish government with the information that Wallenberg - or somebody with a similar name - had died in the Ljubljanka prison on July 16 1947. The doctor reporting the death had since then died, and also the Minister for State Security to whom he reported had been executed in 1953.

About 16 witnesses - several of which were put in prison only after the presumed death of Wallenberg - have testified that they had been together with Wallenberg at different periods in various prisons: Lefortovo, Ljubljanka, Versjne Uralsk, Aleksandrovsko Central, Vladimir, Butyrka.

The well known Soviet Medical Professor Mjasnikov informed his Swedish colleague professor N Swartz at an international congress of medicine in Moscow in 1961 that Wallenberg was at the time in psychiatric clinic.

The last testimony to date on the fate of Raoul Wallenberg refers to the year 1975, when a Russian Jew who was later released from the prison claims to have seen a Swede who was since 30 years in prison. Since Wallenberg is the only Swedish prisoner in the Soviet Union over such a long time, the information can only refer to him.

Raoul Wallenberg's has over the years been the subject of 27 notes from the Swedish government to Moscow. In connection with the summit conference between Carter and Bresjnev several American senators have asked the American government to take up the case. Several personalities throughout the world have joined this appeal.

This is a purely humanitarion action to save a man who himself risked his life to save innocent people, and to bring him back to his family.

After the "official"death of Wallenberg on July 16 1947 has been refuted by many witnesses, Raoul Wallenberg's next of kin now hope that the present Soviet government will not consider itself responsible for the actions of the Stalin era and will make everything to clarify conclusively the Wallenberg case.

DER FALL RAOUL WALLENBERG

RAOUL WALLENBERG war in den Jahren 1944/1945 der Sekretär der Schwedischen Gesandtschaft in Budapest. Seine Tätigkeit bestand darin, Juden vor der Deportation nach Auschwitz zu retten. Durch Gewährung schwedischer Schutzpässe konnten etwa 25.000 Menschen dem sicheren Tod entrinnen. Die Mission erfolgte auf Wunsch des US War-Refugee-Board.

Bei der Befreiung Budapests durch die sowjetische Armee ersuchte Wallenberg den sowjetischen Stadtkommandanten um Hilfe für die Geretteten, die in mehreren Wohnblocks - durch die schwedische Flagge geschützt - gelebt haben. Der Stadtkommandant verwies Wallenberg an Marschall Malinovski nach Debrecen, wo sich das Hauptquartier der sowjetischen Armee befand, und gab ihm eine Eskorte für den Weg. Das war das Letzte, was man im Jahre 1945 von Wallenberg wußte. Das weitere Schicksal Wallenbergs kann nur auf Grund von späteren Zeugenaussagen rekonstruiert werden.

Bis zum 6. Februar 1957 leugneten die Sowjets überhaupt, daß sich Wallenberg in der Sowjetunion befindet oder daß sie etwas über sein Schicksal wüßten. Am 6. Februar 1957 überreichte der damalige stellvertretende sowjetische Außenminister Andrei Gromyko dem schwedischen Botschafter eine Note, in der mitgeteilt wird, daß der gesuchte Wallenberg am 16.7.1947 im Ljubljanka-Gefängnis in Moskau an Herzversagen gestorben ist. Wallenberg war damals 32 (!) Jahre alt. Der Gefängnisarzt, der den Tod bescheinigt hatte, war 1957 bereits verstorben, der Chef der Geheimpolizei Beria und sein Stellvertreter Abakumow waren nach Stalins Ende 1953 hingerichtet worden.

Die Leiche Wallenbergs soll verbrannt worden sein.
In dieser Mitteilung über Wallenberg fehlte sein Vorname, es fehlten seine Geburtsdaten und seine Registrierungsnummer im Gefängnis; der Name Wallenberg wurde nur mit einem "l" geschrieben.

Etwa 16 Zeugen - manche von ihnen kamen erst nach dem offiziellen Tod Wallenbergs in die Gefängnisse - konnten bezeugen, daß sie zu den verschiedensten Zeiten mit Wallenberg in verschiedenen Gefängnissen, wie Lefortovo, Vladimir, Ljubljanka, Butyrka usw. zusammen waren.

Der berühmte sowjetische Professor der Medizin, Mjasnikov, hat anläßlich des internationalen medizinischen Kongresses in Moskau 1961 seiner schwedischen Kollegin Professor Swartz mitgeteilt, daß sich Wallenberg in einer psychiatrischen Klinik befindet.
Die letzte Zeugenaussage über Raoul Wallenberg bezieht sich auf das Jahr 1975; ein russischer Jude, der aus dem Gefängnis entlassen wurde, hat seinen Verwandten mitgeteilt, daß ein schwedischer Häftling bereits 30 Jahre gefangen gehalten wird. Da Wallenberg der einzige schwedische Häftling in der Sowjetunion ist, kann sich diese Aussage nur auf ihn beziehen.
Die Familie Wallenberg und zahlreiche Persönlichkeiten haben sich im Laufe der vielen Jahre bemüht, Wallenberg frei zu bekommen. Die schwedische Regierung hat zu diesem Fall bereits 27 Noten in Moskau überreicht.
Im Zusammenhang mit dem Gipfel Carter-Bresjnev haben namhafte amerikanische Senatoren die amerikanische Regierung ersucht, den Fall in Wien zur Sprache zu bringen. Mehrere Persönlichkeiten in aller Welt haben sich diesem Appell angeschlossen.
Es handelt sich hier um eine humanitäre Aktion, um einen Menschen,

der oft sein Leben riskierte, um Unschuldige zu retten, seiner Familie zurückzugeben.

Da der "offizielle Tod" Wallenbergs am 16.7.1947 durch so viele Zeugen widerlegt wurde, hofft die Familie, daß die sowjetische Regierung , die nicht für die Taten des stalinistischen Regimes verantwortlich ist, alles unternehmen wird, um den Fall Wallenberg einer gründlichen Klärung zuzuführen.

STATEMENT BY MRS. NINA LAGERGREN AND MR. GUY VON DARDEL

Raoul Wallenberg, our brother, is one of many prisoners who have never returned from the Gulag Archipelago and whose fate we do not know for certain.

Our family is very grateful for the understanding and compassion shown by many people throughout the world. We take it as a sign that this matter cannot be laid to rest before all those concerned have done what they can to find the truth - and find Raoul himself, should he still be alive. News about Raoul is still reaching us in unofficial ways, lately in considerable amounts.

Raoul's arrest was a cruel mistake. Some of the Russian authorities at the time, though they never said so themselves, suspected him of some kind of espinage in Budapest. This was pure nonsense. Apart from all other things, he had not time to do anything that was not closely connected with his humanitarian task. In any case, he was never officially accused of anything illegal. Moreover, the Soviet Government itself came to this conclusion in I957 when it admitted both that Raoul was arrested by Russian troops and that his imprisonment was a crime.

In I957, Mr. Andrei Gromyko, then the deputy foreign secretary, told the Swedish Government that there was reason to believe Raoul died in the Lubyanka prison on July I7th, I947.But a considerable number of ex-prisoners coming back from the Soviet Union told our family and the Swedish Government that they had either met Raoul after July I7th I947 in various prisons in the Soviet Union, or received information of his having been in such prisons after that date.

As recently as last December, another ex-prisoner reported that he had himself seen Raoul in the Vladimir prison in I956, and several times afterwards. He also mentioned that a Soviet Jew, still in the Soviet Union, Mr. Jan Kaplan, Knew of a Swedish prisoner having been in the Butyrka prison as late as I975. This Swede had been in prison for 30 years. Mr. Kaplan was arrested again, having told his daughter in Israel over the the telephone of his experience.

The Swedish Government paid great attention to this testimony and sent a note to Moscow on January 3rd I979, asking for further information. The Russian Government replied that these new statements had not been confirmed, and that there could be no news about Raoul. We hope that the Soviet Government will release Mr. Kaplan, both for his own sake and the information he might provide. There are many other testimonies about Raoul after I947. there have also been some false statements and we always have to test incoming news as best we can. Some rumours have been spread in a way which makes one suspect they were an act of willful misinformation.

We earnestly appeal to the present Soviet Government to show us the documents and reports on this case that we were never allowed to see. The Swedish Government will soon publish the main part of Raoul's file in the Swedish Foreign office. It is the largest one there dealing with a single person. Why could not Moscow do the same?
As for us, we have presented all the facts we have and drew our conclusions from what we know, as well as from the actions of the Swedish Government. What else could we do?
It is not for us to produce the missing link. We hope that with the help of all people of good will justice will be done.

Avsändningsort
Pol 1, depr Hirdman, YT

Ärende
Wallenberg 4

Pol

Datum
1979-06-21

Avd P | Grupp 2 | Mål Du 1

Adress SVENSK
NEW YORK

Ex t kab.sekr.
Hirdman

Text

Friedman från Hirdman re Wallenberg.

Tack för redogörelsen för samtalet med Meyer Rak. Vi misstänkte först i efterhand att källan kunde vara Mochinski. Vi har haft kontakt med honom tidigare och ifrågasätter starkt hans tillförlitlighet.

CABINET

3. 5 000 ex

Guy von Dardel
45, route de Peney-Dessus
CH-1242 Satigny
Switzerland

Kabinettssekreterare L. Leifland
Utrikesdepartementet
Box 1621
STOCKHOLM

Genève den 21.6.1979

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 296-468
1979-06-20 23
AVD P | GR 2 | MÅL Ell

Pol

Broder!

Tack för Ditt brev av den 13 med Dina synpunkter på de brev till Vance och Rymko, vilka jag tidigare översänt till Dig.

Som väl framgått av pressen fick vi vid vårt möte med israeliska premiärministern det rådet att försöka få ärendet upptaget vid toppmötet i Vien, där det ju väntades att de mänskliga rättigheterna skulle kunna tagas upp i någon form. På grund av den korta tiden telegraferades därför mitt brev till Vance - som jag låtit ligga i avvaktan på Dina synpunkter - tillsammans med annat material över till Washinton och överlämnades där av israeliska ambassaden. På israelisk inrådan reste jag till Wien i fredags och fick redan på lördagsförmiddagen företräde för Assistant Deputy Secretary of State, Robert Barry, (Russian affairs in Europe) och kunde komplettera med ytterligare material och muntliga förklaringar. Han kunde naturligtvis inte ge några utfästelser men omnämnde att problemet redan diskuterats med utrikesminister Vance. Det enda jag ytterligare vet är att Carters presschef, Jody Powell, på journalisternas frågor uttalat att Carter orienterats om ärendet inför mötet med Bresnev, men att det var oklart, om och när ärendet skulle tas upp. Eftersom inte ett ord nämnts i pressen om några "human right issues" efter mötet, utgår jag dock från att dessa inte diskuterats.

Vi kommer naturligtvis att fortsätta att försöka få USA att vid framtida, kanske lämpligare tillfällen, ta upp ärendet, och hoppas då, som jag nämnde i mitt tidigare brev, att få svenskt stöd för sådana aktioner.

Jag hade i Wien ett utomordentligt gott stöd av Israels ambassadör Jacob Doron, som förmedlade kontakter och information. Jag fick också kontakt med vår charge d'affaires där, ambassadsekreterare Margareta Bauer, som också tillsammans med pressrådet Göran Landberg, var närvarande vi den presskonferens, som Simon Wiesenthal ordnade för mig i tisdags. Som Du vet var hon kanslist på Budapestlegationen under kriget och hade nära kontakt med Raoul och hon bemöttes därför med stor sympati av press-männen. Ett annat rörande inslag i presskonferensen var att en kvinnlig israelisk journalist berättade att hennes båda föräldrar räddats av Raoul ur ett redan fullastat deportationståg på järnvägsstationen, en av de mest heroiska episoderna av hans räddningsaktion.

./..

En svensk riksdagskvinna på en konferens i Jerusalem lär ha yttrat att UD är i färd med en diskret aktion till förmån för Raoul och därför icke önskar publicitet kring fallet. Jag utgår från att om så vore fallet Du skulle ha underrättat oss i enlighet med de överenskommelser om ett förtroendefullt samarbete och utbyte av information som vi från vår sida försöker leva upp till.

Bland våra planer för framtiden står närmast bildandet av en internationell Raoul Wallenberg kommitté för att koordinera verksamheten mellan de Raoul Wallenberg föreningar, som är under bildning i ett flertal länder, Sverige, Israel, USA, England, med uppgift att skapa en opinion, stödja officiella aktioner, insamla nya vittnesmål och bedriva annan forskning om Raouls aktion och hans öde.

Jag tackar Dig också för Dina kommentarer beträffande brevet till Rymko, vilket jag sände Dig för kännedom. Naturligtvis delar jag Din pessimism men är dock angelägen att hålla den naturligaste kontaktkanalen till Sovjet öppen. Jag har sökt i formuleringen av brevet undvika att jag direkt ifrågasätter de ryska ståndpunkterna och lägger tonvikten på behovet av ytterligare information för att bättre förstå dem. Sedan är det en annan sak att vi naturligtvis i själ och hjärta måste i hög grad ifrågasätta deras ståndpunktstagande att Raoul skulle ha avlidit 1947, vilket ju också UD förklarat sig göra vid flera tillfällen.

Jag fick för övrigt ett snabbt svar från Rymko med en kopia av den sista ryska noten. Jag bifogar hans brev och mitt senaste svar, där jag ber att få även övriga ryska noter både på originalspråket och i svensk översättning, för att kunna studera dem närmare. För den eventualiteten att jag inte får dem från ryska ambassaden, skulle jag vara tacksam att få dem i båda versionerna från UD. Särskilt är jag intresserad av "dödsattestnoten" från 1957. Jag är också inte riktigt klar på om vi känner till samtliga ryska noter. Kom det inte också en 1965, som visserligen i stort sett bara hänvisade till den tidigare 1957?

I diskussioner om nya angreppspunkter och kontaktkanaler har Ungern aktualiserats. Där måste ju rimligen finnas en betydande fond av sympati och intresse för Raouls aktion och hans öde, vilken vad jag vet ännu inte exploaterats. Den ungerska regimen förefaller också jämte den rumänska att vara en av de mest liberala bakom järnridån. Det skulle t.ex. vara av mycket stort intresse att få reda på vad som hänt med Raouls chaufför Langfelder, och vi har ju också uppgiften om den ungerske regeringsmedlemmen på 60-talet (Ferency?), som satt inne med kunskap om Raoul. Jag vore Dig tacksam för synpunkter på dessa möjligheter och hur de lämpligen bör angripas.

Med vänlig hälsning

Guy von Dardel

Посольство
Союза Советских
Социалистических Республик

Stockholm, den 15 maj 1979

Professor Guy von Dardel
Gyllenkroks allé 19
Lund

Herr Professor,

Åberopande Edert brev av den 27 april 1979 skikar vi härmed en kopia av sovjetiska Aide-memoire av den 27 januari d.å. angående fallet Raoul Wallenberg.

Med utmärkt högaktning

E.Rymko

E.Rymko
Ambassadråd

Överlämnad av Sovjetunionens
chargé d'affaires E. Rymko
till departementsrådet Hirdman
1979-01-24

Inofficiell översättning

AIDE-MEMOIRE

Den sovjetiska regeringen meddelade redan 1957 officiellt Sveriges regering att, såsom framgått av en noggrann och uttömmande undersökning, Raoul Wallenberg avlidit i juli 1947.

Den förnyade undersökning av handlingarna rörande detta fall, som företogs på den svenska regeringens begäran år 1965, bekräftade att det inte finns och inte kan finnas något nytt i frågan om R. Wallenbergs öde.

Samma slutsats bekräftades definitivt av resultaten av en granskning av de upplysningar vilka Sveriges regering åberopar i sin hänvändelse den 3 januari d.å. Påståendena om att R. Wallenberg skulle ha befunnit sig i Sovjetunionen så sent som 1975 stämmer ej överens med verkligheten.

Den 24 januari 1979

Genève den 8 juni 1979

Ambassadrådet E. Remko
Ryska Ambassaden
Stockholm
Sweden

Herr Ambassadråd!

Jag har mottagit Edert brev av den 15 maj som svar på min begäran av den 27 april att få ta del av det sovjetryska materialet rörande Raoul Wallenberg. Jag tackar Eder för den bifogade kopian av ryska regeringens svar på den senaste svenska noten om Raoul Wallenberg. Jag är helt överens om att forskning rörande Raoul Wallenbergs öde måste ta sin utgångspunkt i ett noggrant studium av de officiella meddelanden, som vid olika tillfällen lämnats. Jag vore Eder därför tacksam att få inte bara det sist avgivna svaret, utan även kopior av de tidigare meddelanden från ryska regeringen, dvs Dekanosovs not av den 17 januari 1945 att RW påträffats och tagits under beskydd av de sovjetiska trupperna i Budapest, Vysjinskis not av den 18 augusti 1947 att han var okänd i Sovjetunionen, Gromykos not 1957 att en fånge, som det fanns grundad anledning antaga ha varit RW, dött i ett ryskt fängelse 1947, de senare noter, som bekräftat denna uppgift och de övriga meddelanden, som givits från ryskt håll. Eftersom det är den ryska versionen, som skall betraktas som den officiella, vore jag tacksam att få denna jämsides med den inofficiella svenska översättningen. Ett noggrant studium av tillgängliga dokument måste naturligtvis i möjligaste mån ske med tillgång till de korrekta, officiella versionerna.

Efter att ha noga studerat dessa officiella dokument kommer vår forskargrupp att återkomma med förslag till de studier av det dokumentmaterial, som finnes i Moskva, vilket omnämnes i mitt tidigare brev.

Med utmärkt högaktning

G. von Dardel
professor

ARKIVEXEMPLAR

Kabs kansli
Kabs Leifland/Ia

1979-06-27

Herr Gösta Höglund
Styrmansgatan 20
114 54 STOCKHOLM

Dnr 7196		
Avd P	Grp 2	Mål Exf

Utrikesminister Blix, som just avrest på tjänsteresa till Island, har bett mig erkänna mottagandet av Er skrivelse den 12 juni med därtill fogad utredning om Raoul Wallenberg.

Leif Leifland
Kabinettssekreterare

Ifylles av postexp

Avsänt med				Avsändn datum	Sign
☐ sv kurir	☐ utl kurir	☐ luftpost	☒ vanlig post	Exp. 27/7	

Dnr U 328 1968 1 168 000 ex

UTRIKESDEPARTEMENTET N KN	Ärende:
Kopia till: Kabs	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1979-06-29 Kabs Leifland/SA · Washington · Moskva Telex inedanstående telegram

P | 2 | Eu I

SVENSK WIEN 1979-06-29-

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE RAOUL WALLENBERG.

VID SAMMANTRAEFFANDE MED HAERVARANDE AMERIKANSKE AMBASSADOEREN MILTON WOLF SOM JAG KAENNER MYCKET VAEL FRAAGADE JAG HONOM OM HAN KUNDE GE NAAGON INDIKATION PAA OM FALLET WALLENBERG TAGITS UPP AV CARTER MED BRESJNEV. WOLF SADE SIG KAENNA TILL FRAAGAN OCH ATT WALLENBERGS NAMN VAR UPPTAGEN PAA DEN LISTA SOM AMERIKANSKA DELEGATIONEN HAFT MED SIG TILL SALT-MOETET. DET GICK EMELLERTID INTE ATT VERIFIERA OM CARTER DIREKT TAGIT UPP SAKEN MED BRESJNEV. PAA MOETETS SISTA DAG MAANDAG HADE DE TVAA ETT ENSKILT SAMTAL MED ENDAST TOLKAR NAERVARANDE OCH VAD SOM HADE SKETT DAER VISSTE MAN INTE SAA NOGA. I VARJE FALL, MENADE WOLF, HADE WALLENBERGS FALL KOMMIT MED PAA DEN TYVAERR RAETT LAANGA LISTA PAA I SOVJETUNIONEN FOERSVUNNA PERSONER SOM FRAAN AMERIKANSK SIDA OEVERLAEMNATS TILL RYSSARNA UNDER MOETET.

Ex Washington, Moskva, Bonn, Ldn

WOLLIN

Dr Hirdman, Pol I:

1979-07-27 Pol I
depr Hirdman, GN
skr tit

8941 NADINE AVENUE
HUNTINGTON WOODS, MICHG
480
U.S.A.

JUNE 21, 1979

THE HONORABLE LEIF LEIFLAND
CABINET SECRETARY
SWEDISH FORGIGN OFFICE
P.O. BOX 16121
STOCKHOLM 10323, SWEDEN

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 226/465
1979 07 31
06-29
AVD P | GB 2 | Lgl m EU

Pol

DEAR MR LEIFLAND:

I URGE THE SWEDISH GOVERNMENT TO INVESTIGATE THE IMPRISONMENT OF RAOUL WALLENBERG. AFTER READING OF MR. WALLENBERGS VALIANT BEHAVIOR DURIN WORLD WAR II, I FEEL THE SWEDISH GOVERNMENT IS MORALLY OBLIGATED TO DETERMINE THE FATE OF AN ILLUSTRIOUS CITIZEN WHO DISAPPEARED IN SOVIET DOMINATED HUNGARY.

I LOOK FORWARD TO CORRESPONDENCE FROM YOU REGARDING YOUR GOVERNMENTS DECISION TO INVESTIGATE MR. WALLENBERGS POSSIBLE WHERE ABOUTS IN THE SOVIET U

SINCERLY YOURS,

RONALD I. POLLACK PH.D.

CC. UNITED STATES DEPARTMENT OF STATE

Un Pol I:

SYDNEY A. KRAUSE
1501 SOUTH OCEAN DRIVE
HOLLYWOOD, FLORIDA 33019

1979-07-27 Pol I
depr Hirdman, GN
skr tit

June 23, 1979

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 226/466
1979-07-31
AVD. P | GR. 2 | Mfm. 6u I

Cabinet Secretary Leif Leifland
Swedish Foreign office
P.O. Box 16121,
Stockholm 10323, Sweden

Pol

Honorable Secretary:

Raoul Wallenberg exemplified the finest behavior as a human and as a Swede, viz. his efforts in aid of Jews of Hungary in world War II. Can his humanity be reciprocated and remembered by Swedens request for information about his prison in Russia?

The world needs such efforts at these times.

Hoping your country and yourself will give the above cause serious attention, I am,

Sincerely

Sydney A. Krause
LL.B, S.D.

Kab sekr
Pol ch
Pol
press

SVENSK WASHINGTON KNR 43 1979-06-30

DRN 84:2 944
P 2 Eu

CABINET STOCKHOLM

Notat = delgivits vissa sv. journ.

944. FOER POL I OCH PRESS RE WALLENBERG.

KOLUMNISTEN JACK ANDERSON HAR IDAG FOELJANDE ARTIKEL.

CIT. A MISSING SWEDISH DIPLOMAT'S FATE

DOCUMENTS BURIED IN GOVERNMENT ARCHIVES DISCLOSE THAT THEN-SECRETARY OF STATE HANRY KISSINGER BRUSQYELY VETOED A STATE DEAPRTMENT MOVE TO HELP AN 80-YEAR-OLD SWEDISH WOMAN LEARN THE FATE OF HER SON, A HEROIC DIPLOMAT WHO DISSAPPEARED INTO THE SOVIET PRISON SYSTEM AT THE CLOSE OF WORLD WAR II.

THE MISSING SWEDE IS RAOUL WALLENBERG, WHO AS A 31-YEAR-OLD DIPLOMAT STATIONED IN BUDAPEST, WAS CREDITED WITH HAVING SAVED THOUSANDS OF HUNGARIAN JEWS FROM HITLER'S EXTERMINATION CAMPS. SUCH SELFLESSNESS WAS APPARENTLY INCOMPREHENSIBLE TO THE RUSSIANS. WHEN THEY OVERRAN HUNGARY THEY PROMPTLY ARRESTED WALLENBERG, WHISKED HIM OFF TO MOSCOW AND SENTENCED HIM TO PRISON WITHOUT TRIAL ON CHARGES OF ESPIONAGE.

WE HAVE WRITTEN IN EARLIER COLUMNS HOW THE RUSSIANS AT FIRST LIED ABOUT WALLENBERG, DENYING ANY KNOWLEDGE OF HIM. YEARS LATER THEY ADMITTED HAVING HELD HIM, BUT CLAIMED HE DIED IN LUBIANKA PRISON IN 1947.

BUT WE WERE RECENTLY GIVEN CONVINCING EVIDENCE BY FORMER INMATES OF THE GULAG ARCHIPELAGO THAT WALLENBERG WAS ALIVE

AT LEAST INTO THE LATE 1950S. THE RUSSIANS CONTINUE TO STICK BY THEIR STORY THAT HE DIED IN 1947.

FOLLOWING UP ON OUR DISCLOSURES, SWEDISH RADIO CORRESPONDENT SVEN STROMBERG PORED OVER DOCUMENTS IN THE STATE DEPARTMENT FILES AND FOUND THAT ON MAY 4, 1973, WALLENBERG'S MOTHER, MAJ VON DARDEL, HAD WRITTEN A POIGNANT PERSONAL APPEAL TO KISSINGER. SHE ASKED THAT HE USE HIS INCLUENCE WITH THE SOVIETS TO LEARN THE TRUTH ABOUT HER SON. WHE REMINDED HIM THAT WALLEN-BERG, A UNIVERSITY OF MICHIGAN GRADUATE, HAD UNDERTAKEN HIS DANGEROUS MERCY MISSION IN HUNGARY AT THE REAUEST OF THE AMERICAN AMBASSADOR IN STOCKHOLM.

''I ASK YOU, WHO BY VIRTURE OF YOUR EXTRAORDINARY EFFORTS HAVE LIBERATED THOUSANDS OF PRISONERS, AGINST THE BACKGROUND OD MY TRAGIC IGNORANCE OF WHAT REALLY HAPPENED TO MY SON AFTER HE WAS ARRESTED, TO INFORM ME IF YOU HAVE THE POSSIBILITY TO UNDERTAKE SOMETHING WHICH CAN THROW NEW LIGHT ON MY SON'S FATE, AND IF HE IS STILL ALIVE TO RETURN HIM TO LIBERTY'', THE ANGUISHED MOTHER WROTE.

OBVIOUSLY MOVED BE HER APPEAL, A PANEL OF FIVE STATE DEPARTMENT OFFICIALS APPOINTED TO STUDY THE CASE RECOMMENDED THAT KISSINGER TAKE ACTION. THEY DRAFTED A LETTER FOR KISSINGER TO SIGN, AND TAPED CODED INSTRUCTIONS TO US DIPLOMATS IN MOSCOW TO PURSUE AN INQUIRY WITH THE RUSSIANS.

''AGAINST THE BACKGROUND OF THE HUMANITARIAN NATURE OF THE CASE AND YOUR SON'S EFFORTS FOR THE HUNGARIAN JEWS DURING THE LAST WAR'', THE LETTER PREPARED FOR WALLENBERG'S MOTHER SAID'', THE UNITED STATES GOVERNMENT IS PREPARED TO ASK THE SOVIET GOVERNMENT VIA THE AMERICAN EMBASSY IN MOSCOW WHAT HAS HAPPENED TO YOUR SON''.

THE LETTER WAS NEVER SENT. KISSINGER HIMSELF A JEWISH REFUGEE FROM HITLER'S GERMANY, SENT THE DRAFT BACK WITH THIS CURT NOTATION: ''REJECTED BY KISSINGER, 10-15 1973''.

THERE WAS NO EXPLANATION FOR HIS REFUSAL. BUT DEPARTMENT INSIDERS NOTE THAT KISSINGER HARBORED A VENOMOUS ANIMOSITY TOWARD SWEDEN FOR ITS OUTSPOKEN CRITICISM OF AMERICA'S VIETNAM INTERVENTION, PARTICULARLY PRESIDENT NIXON'S UNAUTHORIZED BOMBING OF CAMBODIA.

WALLENBERGS MOTHER DIED WITHOUT KNOWING WHETHER HER SON HAD SURVIVED THE LIVING DEATH OF A SOVIET PRISON CAMP.

FOOTNOTE: ISRAELI PRIME MINISTER MENACHEM BEGIN ASKED PRESIDENT CARTER TO RAISE THE WALLENBERG CASE AT HIS RECENT SUMMIT MEETING IN VIENNA. A STATE DEPARTMENT OFFICIAL TOLD US THE ISSUE WAS PROBABLY NOT RAISED. THE WHITE HOUSE HAD NOT RETURNED OUR CALLS BY THE TIME WE WENT TO PRESS SLUTCIT

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 1220

ARTKELN VAR I DAGENS WASHINGTON POST

SWEDISH INFORMATION SERVICE

1979-07-04
inf byrån
Sweger. MW
brevet till statsmin Ullsten
exp 1979-07-04

1979-07-05
inf.byrån Sweger,MW
Ö+bil f ev kommentarer till:
Sven Hirdman, pol I
Per Ahlmark, Sv Filminst.
u/ Claes Sweger

Swedish Consulate
10960 Wilshire Blvd., Sui
Los Angeles, CA 90024
(213) 473-0901

Los Angeles den 26 juni 1979

Departementsrådet
Gunnar Lonaeus
Utrikesdepartementet
Stockholm

Broder,

Ett filmbolag, Bale International, huvudsakligen bestående av yrkesskickliga regissörer, fotografer osv som flytt från öststaterna, inklusive Sovjet, vill göra en lång dokumentärfilm om Raul Wallberg och vill ha vårt stöd - i varje fall det moraliska, senare kanske även ekonomiska.
Bill Bale och f.d. Sovjet-regissören Yan Nahamchuk var uppe hos mig idag och överlämnade bifogade handlingar. Jag vore tacksam om Du ville vidarebefordra Ullstens brev till honom. Liknande brev har skickats till Carter och Begin.
Kopior av de båda breven till mig bifogas. Ett set av kopiorna bör kanske vidarebefordras till Per Ahlmark i hans egenskap av Filminstitutets ordförande.

Med vänliga hälsningar

Lars Malmström

SVERIGES AMBASSAD
Wien

1979-06-25

Kanslirådet
Hirdman
Utrikesdepartementet

186

Pol

Ink. 2.7 1979		
Avd. P	Gr. 2	Mål EU I

Wallenberg-presskonferens med Wiesenthal och von Dardel
(1 bil.)

Broder.

I anslutning till mitt brev av 79-06-20 ber jag att få insända en artikel ur Salzburger Nachrichten från 20.6 med referat från presskonferensen. I Wien-tidningarna har vi inte kunnat hitta något. Ett inslag har dock sänts i österrikiska radion.

Artiklarna i svensk press (t.ex. Aftonbladet och Expressen) har Du säkert själv sett.

Med vänliga hälsningar
Göran Landberg

Göran Landberg

Postadress
Postfach 18
A-1025 Wien
Österrike

Gatuadress
Obere Donaustrasse 49-51
Wien II

Telefon
33 45 45

Telegram
Svensk Wien

Telex
74720

Das Rätsel um Raoul Wallenberg

Carter zur Intervention aufgefordert — Seit 32 Jahren verschollen

WIEN (SN). Im Jänner 1945 wurde in Ungarn der Sekretär der schwedischen Gesandtschaft, Raoul Wallenberg, von den Sowjets festgenommen; im Februar 1957 teilte der damalige sowjetische Vizeaußenminister Gromyko der schwedischen Botschaft mit, daß Wallenberg im Juli 1947 im berüchtigten Moskauer Ljubljanka-Gefängnis 32jährig an Herzversagen verstorben sei. Allerdings: Es gibt glaubhafte Hinweise, daß Wallenberg zumindest 1975 noch am Leben war.

Soweit das Schicksal dieses Mannes, für den sich über Aufforderung amerikanischer Senatoren Präsident Carter bei seinem Treffen mit Breschnjew in Wien einsetzen sollte. Vor Journalisten sagten Dienstag in Wien Simon Wiesenthal und der Halbbruder Wallenbergs, der Atomwissenschafter Guy von Dardel, sie wüßten zur Zeit noch nicht, ob dies tatsächlich geschehen sei. Laut Jody Powell, dem Sprecher Carters, sei der US-Präsident aber informiert worden.

Wallenberg war über Wunsch der Amerikaner 1944 nach Ungarn gekommen und hat durch die Ausstellung von schwedischen Schutzpässen mindestens 25.000 Juden gerettet. 1961 hatte ein bekannter russischer Arzt einer schwedischen Kollegin gegenüber erklärt, Wallenberg befinde sich in einer psychiatrischen Klinik. 1975 berichtete ein aus der Haft entlassener Jude, daß ein Schwede seit 30 Jahren festgehalten werde. Der einzige Schwede in sowjetischer Haft ist aber nach offiziellen Angaben Raoul Wallenberg.

Salzburger Nachrichten 20.6.79

Drunknade vid bryggan

STOCKHOLM

EN 52-årig kvinna drunknade sent på söndagskvällen vid Ekensbergsbryggan i Gröndal i Stockholm. Olyckan inträffade i samband med att en mindre motorbåt skulle förtöjas.

Kvinnans man och dennes bror var i färd med att dra båten från strandkanten till bryggan, då kvinnan föll i vattnet och sjönk omedelbart.

De båda männen försökte själva dyka efter kvinnan men fick inte tag på henne. Hon hittades först senare av dykare från brandkåren.

Kvinnans man chockades svårt av händelsen och fick föras till sjukhus. (TT)

Protest mot badförbud

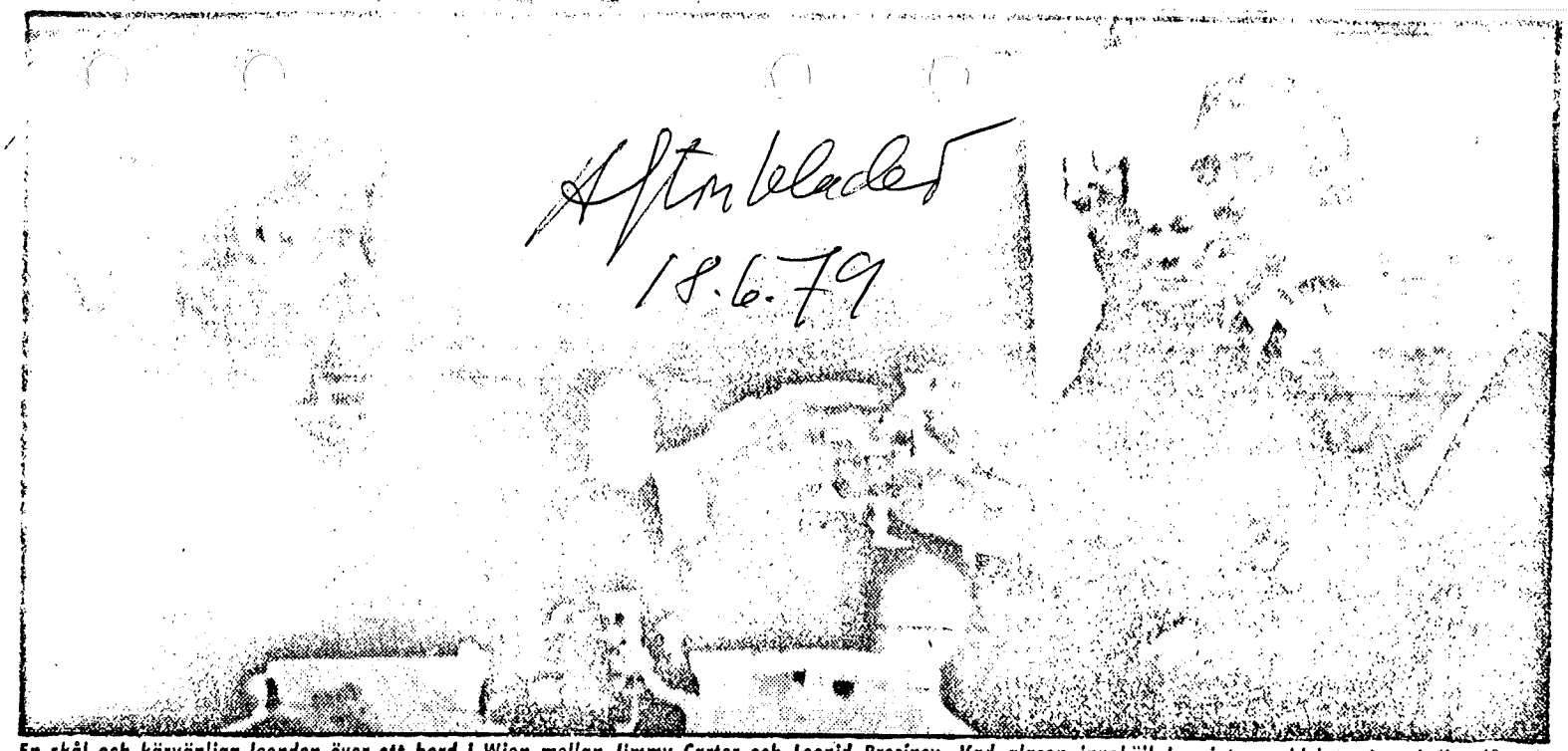
TEHERAN

Tusentals arga iranier demonstrerade på söndagen i badorten Bandar Anzali mot det nya förbudet i Iran för män och kvinnor att bada tillsammans.

Stadens guvernör meddelade förbudet förra månaden "för att understryka den iranska revolutionens islamiska karaktär".

Bandar Anzali är den ledande badorten vid Kaspiska havet på den iranska sidan.

Demonstranterna fick stöd av stadens affärsmän som är beroende för sin existens av turistströmmen under sommarmånaderna.

En skål och kärvänliga leenden över ett bord i Wien mellan Jimmy Carter och Leonid Bresjnev. Vad glasen innehöll har inte meddelats. Inte heller får vi veta hela innehållet i det SALT II-avtal de båda presidenterna undertecknade i dag vid lunchtid. Men nu är det i alla fall klart, efter sju år. Skål!

CARTER tar sig an fallet WALLENBERG

WIEN

President Jimmy Carter har nu själv tagit del av materialet om fallet Raoul Wallenberg.

Innan han och Sovjets ledare Leonid Bresjnev i dag undertecknar SALT 2-avtalet har de ett möte för att tala om diverse frågor utanför SALTramar.

Då har Carter möjlighet att fråga Bresjnev om Wallenbergs öde.

— Jag ser nu mycket optimistiskt på situationen, säger Wallenbergs halvbror, professor Guy von Dardel till Aftonbladet.

Han befinner sig i Wien för att försöka förmå amerikanerna att ta upp frågan om Wallenbergs öde med sovjetledarna.

— Hittills har jag blivit mycket positivt bemött, säger von Dardel. Amerikanerna känner väl till fallet och inser också att de har ett visst ansvar.

Raoul Wallenberg var inkopplad på en aktion 1947 för att hjälpa judar i Ungern då han fördes bort av sovjetiska säkerhetsmän. Han arbetade delvis på amerikanskt initiativ och med hjälp av amerikanska pengar.

Förra veckan var von Dardel och hans syster Nina Lagergren i Israel. Premiärminister Menachen Begin tog del av deras material om Wallenberg och sände det till Israels ambassad i Washington för vidare befordran till Carter.

TELEGRAM TILL CARTER

I går eftermiddag sände von Dardel ett telegram till Carter och vädjade om att presidenten skulle ta upp frågan.

Det är dock osäkert om Carter gör det själv.

— Det är mer sannolikt att frågan delegeras till utrikesministernivå och tas upp senare i veckan när Carter och Bresjnev farit hem, säger Arthur Bardos, uppsatt tjänsteman på amerikanska ambassaden i Wien. Om den nu tas upp alls.

Gunnar von Sydow

Vilken

EN KYSS I WIEN . . .

WIEN (Expressen). Just som SALT-avtalet undertecknats gjordes plötsligt ett oväntat amerikanskt närmande till Sovjet:

Jimmy Carter böjde sig fram och gav den förvånade Leonid Brezjnev en smällpuss på högra kinden.

Det var utanför protokollet — och Brezjnev blev så häpen att han inte kom sig för att pussa tillbaka.

Carter handlade impulsivt och kände sig tydligen litet besvärad efteråt. Samtidigt som han verkade stormande lycklig. SALT-avtalet — den relativt oprövade amerikanske presidentens mandomsprov — var i hamn.

Skandal

Framför mig i pressalen där vi satt nästan 2 000 journalister och tittade på direkt-TV hoppade en upprörd amerikansk kollega upp och ropade:

— Skandal, Carter kommer att förlora röster på detta. Amerikanerna kommer inte att tycka om att deras president kramar ryssar.

Vi andra tyckte det var gulligt och hoppingivande. Folk som kramas brukar inte slåss.

I sitt tal efter undertecknandet gav Carter en snyting till hökarna i Pentagon och senaten. Fast han riktade ordvändningen till kamrat Brezjnev.

— Herr president, sa Carter, vi har båda barn och vi vill att de ska leva, och leva i fred. Vi har båda arbetat hårt för att ge våra egna och våra nationers barn den säkerheten.

Otydligt

Då han sa det tittade han på dottern Amy, 10, som satt på första bänkraden och hörde på.

— Detta avtal öppnar möjligheter att inte bara begränsa utan också reducera de strategiska vapnen, sa Brezjnev.

Den sovjetiske ledaren talade för första gången under toppmötet offentligt. Han talade otydligt, nästan mumlande. Medhjälparna hade skrivit ett mycket kort tal åt honom. Då Carters tal översattes i högtalare satt en tolk bredvid Brezjnev och viskade vad som sades direkt i hans friskare öra.

Han såg mycket dålig ut.

Raoul

Raoul Wallenbergs bror Guy von Dardel fick inte träffa Jimmy Carter i går och presidenten hann aldrig ta upp ärendet med sin sovjetiske kollega.

— Men vi har fått nytt hopp om att det ska tas upp på högsta nivå snart, sa Guy von Dardel.

I dag håller Guy von Dardel en presskonferens tillsammans med den kände nazistjägaren Simon Wiesenthal i Wien, där den nya utvecklingen i Wallenbergfallet ska läggas fram.

Få applåder när Carter

Expressen 18-6-79

Han hoppas att SALT-II-överenskommelsen ge världen en bestående kontroll, att han är en man som de svårfiörtade ryssarna är villiga att fortsätta nedrustningen av helvetesvapnen med.

Om han lyckas vet vi inte förrän han gått sin match mot senaten, som måste godkänna avtalet med två tredjedels majoritet för att det ska vara giltigt.

Carter kom till Wien spänd och nervös. I går — då han såg att förhandlandet var på väg att lyckas, eller åtminstone inte misslyckas — verkade han lättad och upprymd. Han tili och med gav sig ut på en promenad bland wienarna som väntade utanför Hofburgpalats kapell efter söndagsmässan. Till säkerhetspolisernas förskräckelse gick presidenten runt och skakade händer.

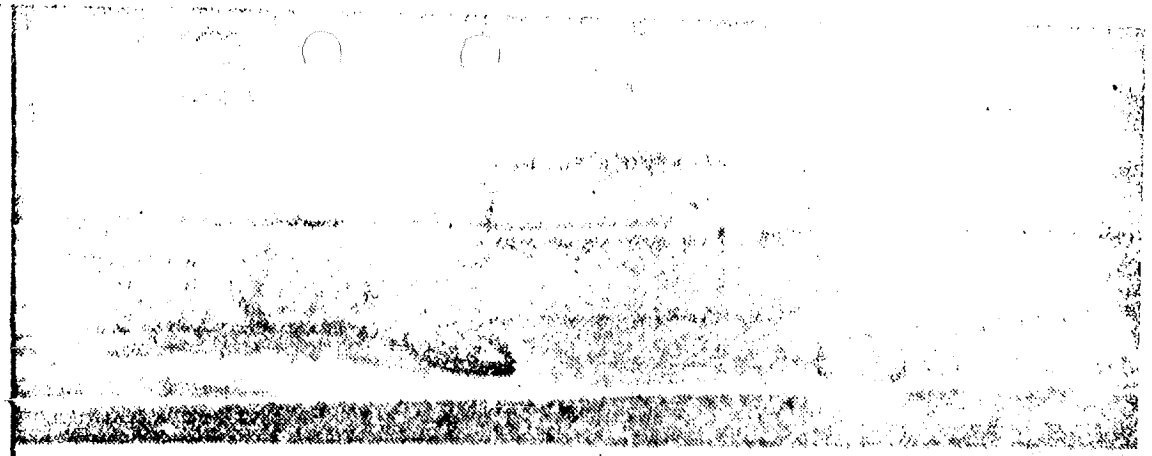
För den gamle räven Brezjnev var "Sonny Boy" Carter en ny [illegible] försvara [illegible] handeln med [illegible]

Förbättringar

Samtalen i går handlade dessutom om Mellanöstern, Sydostasien, södra Afrika och rysk-amerikanska handelsförbindelser. De diskussionerna ledde inte till några överenskommelser. Men båda presstalesmannen ansåg att de lett till "klarläggande och förbättrade relationer i atmosfären mellan länderna".

— De viktigaste toppmötena är inte alitid de där mest papper skrivs under, sa en amerikansk diplomat.

Han menade att det var bra att världens två mäktigaste män satt vid samma bord och snackade om saker i stället för att sitta i Kreml och Washington och hata på långdistans.

Här är de två mäktigaste männen i världen, Sovjets president Leonid Brezjnev och USA:s president Jimmy Carter. Hand i hand lämnar de Sovjets ambassad efter förhandlingarna i går Men det är inte en vänskapsgest. Brezjnev höll på att falla och fångades upp av Carter.

Ska Carter ta upp fallet Wallenberg med Brezjnev?

Av KNUT-GÖRAN KÄLLBERG

WIEN (Expressen). Fallet Raoul Wallenberg — ska det plötsligt dras upp på högsta politiska nivå vid toppmötet mellan Jimmy Carter och Leonid Brezjnev?

Wallenbergs bror, kärnfysikern Guy von Dardel, 59, sade i natt till Expressen:

— Jag tror att det blir ett genombrott i dag.

Guy von Dardel har anledning att vara optimistisk. De senaste dagarna har påtryckningarna fått en sådan dignitet att det inte är otroligt att den amerikanske presidenten tar upp fallet Wallenberg då han möter Brezjnev mellan fyra ögon — för första gången under toppmötet — i dag.

Före middagen på sovjetiska ambassaden i går kväll informerade utrikesminister Cyrus Vance president Carter om Wallenbergaffären.

Några timmar tidigare hade det kommit telegram från dels Frank Church, som är ordförande i amerikanska senatens utrikesutskott, dels från den mäktige senatorn Clayton Pell till presidenten. De hade samma innehåll: Fråga Brezjnev om Raoul Wallenberg.

Wallenbergs bror, som arbetar i Genève och har en professur i Lund, åkte i förra veckan till Jerusalem tillsammans med systern Nina Lagergren för ett samtal med den israeliske premiärministern Menachem Begin.

— Vi frågade honom om han ville ställa upp som medlem i en kommitté för Raoul Wallenberg, berättar Guy von Dardel.

— Han sade att han skulle göra mer än så. Han erbjöd sig att telegrafera över hela materialet om Wallenbergaffären till Israels Washingtonambassad. Det gjorde han — och bad att ambassadören skulle ta upp fallet med amerikanska utrikesministeriet skyndsamt.

— Begin sade att det kanske fanns en chans att israelerna kunde trycka på så att Carter tog upp ärendet redan vid toppmötet.

— Själv åkte jag till Wien omedelbart. Jag hade en halvtimmes överläggning med en av utrikesminister Cyrus Vances närmaste män i förrgår.

I går eftermiddag fick Guy von Dardel veta att fallet avancerat ända upp till presidenten.

— Jag skickade omedelbart ett telegram till Jimmy Carter och bad om ett sammanträffande på fem minuter för att informera honom innan han möter Brezjnev.

Ännu i morse hade han inte fått något svar.

— Det är det viktigaste som hänt i fallet sedan Raoul Wallenberg försvann för 34 år sedan, säger Guy von Dardel. Wallenberg, som var svensk diplomat vid ambassaden i Budapest, greps av ryssarna 1945. Han hade vid dramatiska aktioner räddat livet på tusentals judar.

Fångenskap

Guy von Dardel är övertygad om att hans bror lever i rysk fångenskap.

Det senaste vittnet som berättat om Wallenberg, Jan Kaplan, säger att han träffade honom i Butyrkfängelset i Moskva 1975.

— Där satt en svensk diplomat sedan 30 år, berättade Jan Kaplan.

Så sent som i februari i år skickade den svenska regeringen en not till sovjetiska UD och frågade om Wallenberg. De fick samma svar som de fått mer än 20 gånger tidigare: "Han dog i fängelse 1947."

— Jag vet att det är lögn, säger Guy von Dardel. Och nu har vi möjlighet att få veta sanningen.

Callaghan varnar för kaos

Av JUSSI ANTHAL

LONDON (Expressen). Englands militanta fackföreningar fick i går en ordentlig varning av labourledaren James Callaghan:

— Använd inte industriell muskelkraft för att störta den konservativa regeringen. Överlämna det till oppositionen i parlamentet.

Callaghans uppseendeväckande varning kom sedan flera fackföreningsledare hotat att stoppa England och tvinga Thatcherregeringen på knä.

— Den konservativa regeringen valdes i fria val, sade Callaghan. Den måste avlägsnas med samma metod. Utbredda strejker skulle bara leda till kaos. Labour kommer inte att stödja strejker som utlyses enbart av politiska orsaker. Demokratin måste respekteras och försvaras.

UTRIKESDEPARTEMENTET CBJ	Ärende:
Kopia till: KABS	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | EU I

SVENSK WASHINGTON 1979-07-04

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE R WALLENBERG

SENATOR CLAIBORNE PELL HAR UNDER MITT BESOEK HOS HONOM I NEWPORT SENASTE VECKOSLUTET GETT MIG KOPIA AV ETT BREV SOM HAN SAENT TILL PRESIDENT CARTER DEN 28 JUNI OCH SOM HAR FOELJANDE LYDELSE:

CIT.
DEAR MR PRESIDENT:
AS ONE LONG INTERESTED IN THE WHEREABOUTS AND FATE OF RAOUL WALLENBERG, THE SWEDISH DIPLOMAT WHO WAS SEIZED BY THE SOVIETS IN BUDAPEST TOWARDS THE END OF WORLD WAR II, I AM WRITING TO ASK IF THE SUBJECT WAS RAISED WITH MR BREZHNEV, AND, IF SO, WHAT YOU WERE ABLE TO LEARN.

WITH VERY REAL RESPECT, I AM

EVER SINCERELY,

CLAIBORNE PELL

SLUT CIT.

WACHTMEISTER

R 1610
79-07-05 Lis

P 2 Eu I

PR

CABINET STOCKHOLM 1979-07-04

SVENSK TEL AVIV

133. FOER AMBASSADOEREN FRAAN PRESSBYRAAN. RE SVENSK PUBLICITET VECKO-JOURNALEN FALLET RAOUL WALLENBERG.

VECKANS NR AV VECKOR-JOURNALEN HAR ETT TRESIDOR LAANGT REPORTAGE RUBRIK SYSKONENS KAMP FOER RAOUL WALLENBERG. VI AATERGER UTDRAG UR ARTIKELN.

CIT

I WIEN. BARA GUY VON DARDEL RESER TILL WIEN.

DET FOERSTA HAN GOER AER ATT SOM AMBASSADOER DOELLING BETT HONOM RINGA DEN SVENSKA AMBASSADEN. VARKEN AMBASSADOEREN AMBASSADRAADET ELLER FOERSTESEKRETERAREN FINNS DAER.

DET ANDRA HAN GOER AER ATT RINGA ISRAELS AMBASSAD, SOM DE ISRAELISKA POLITIKERNA BETT HONOM. AMBASSADOEREN BER VON DARDEL KASTA SIG I EN TAXI OCH KOMMA DIREKT. DET AER BARA TIMMAR SEDAN PRESIDENT CARTER OCH LEONID BREZJNEV ANLAENT. WIEN AER UPP OCH NED. MEN ISRAELS AMBASSADOER RINGER SIN AMERIKANSKE KOLLEGA. KOPPLAS FRAM EFTER ORDEN ''IT'S VERY URGENT.''

SNABBT ORDNAS ETT SAMMANTRAEFFANDE MELLAN GUY VON DARDEL OCH EN HOEG TJAENSTEMAN I DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN CYRUS VANCES STAB. MOETET AEGER RUM PAA PARK SCHOENBRUNN HOTELL OCH VON DARDEL FAAR REDA PAA ATT DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN NU SATT SIG IN I FALLET.

NBC, ETT AV USA:S STORA TV-BOLAG, INTERVJUAR I LOBBYN EFTERAAT.

PAA EFTERMIDDAGEN. TJAENSTEMANNEN I CYRUS VANCES STAB MEDDELAR ATT FALLET RAOUL WALLENBERG NU DRAGITS FOER USA:S PRESIDENT. HAN SAEGER:

- NU AVGOER PRESIDENTEN SJAELV OM HAN SKA TA UPP FRAAGAN.

UNGEFAER SAMTIDIGT FAAR GUY VON DARDEL TELEFONBESKED OM ATT ORDFOERANDEN I AMERIKANSKA SENATENS UTRIKESUTSKOTT, FRANK CHURCH OCH SENATOR CLAYBORN PELL SKICKAT TELEGRAM TILL PRESIDENT CARTER I WIEN OCH BETT HONOM TA UPP WALLENBERGFALLET MED BREZJNEV.

- DET AER FANTASTISKT, SAEGER GUY VON DARDEL TILL VECKO-JOURNALEN. NAESTAN SOM ETT UNDER. TAENK OM ...

UPPRYMD RINGER HAN SVERIGES UTRIKESMINISTER HANS BLIX I SVERIGE. FOER ATT FAA SVENSKT STOED. FOER ATT FAA DEN SVENSKA REGE-RINGEN ATT GE AMERIKANERNA DEN DAER LILLA EXTRA KNUFFEN SOM KAN BETYDA ATT FRAAGAN OM HANS BROR AENTLIGEN TAS UPP PAA TOPPNIVAA.

SVERIGES UTRIKESMINISTER SVARAR:

- SVERIGE HAR BESTAEMT SIG FOER ATT INTE AGERA I DET HAER LAEGET. BARA OM AMERIKANERNA HOER AV SIG TILL OSS. DET VAR JU INTE LAENGE SEDAN VI SAENDE DEN SENASTE NOTEN TILL SOVJET ...

OM PRESIDENT CARTER TOG UPP FALLET WALLENBERG MED BREZJNEV VET VI AENNU INTE. HEMLIGA SIDORPROTOKOLL AER VANLIGA VID MOETEN AV DETTA SLAG.

HUR SOM HELST. FALLET RAOUL WALLENBERG HAR OAATERKALLELIGEN FOERTS UPP PAA HOEGSTA POLITISKA PLAN. MAEKTIGA MAEN TRYCKER PAA.

SLUTCIT

CABINET

CABINET STHLM KL

JOBEUS/ECB

99.07.04
1685 Bj. P 2 En I

PR

CABINET STOCKHOLM 1979-07-04

SVENSK WASHINGTON

668. FRAAN PRESSBYRAAN. RE SVENSK PUBLICITET VECKORJOURNALEN FALLET RAOUL WALLENBERG.

VECKANS NR AV VECKORJOURNALEN HAR ETT TRE SIDOR LAANGT REPORTAGE RUBRIK SYSKONENS KAMP FOER RAOUL WALLENBERG SOM BEHANDLAR SYSKONEN NINA LAGERGREN OCH GUY VON DARDELS KAMP FOER ATT SKAPA KLARHET I FALLET RAOUL WALLENBERG.

CIT

I WIEN. BARA GUY VON DARDEL RESER TILL WIEN.

DET FOERSTA HAN GOER AER ATT SOM AMBASSADOER DOELLING BETT HONOM RINGA DEN SVENSKA AMBASSADEN. VARKEN AMBASSADOEREN AMBASSADRAADET ELLER FOERSTESEKRETERAREN FINNS DAER.

DET ANDRA HAN GOER AER ATT RINGA ISRAELS AMBASSAD, SOM DE ISRAELISKA POLITIKERNA BETT HONOM. AMBASSADOEREN BER VON DARDEL KASTA SIG I EN TAXI OCH KOMMA DIREKT. DET AER BARA TIMMAR SEDAN PRESIDENT CARTER OCH LEONID BREZJNEV ANLAENT. WIEN AER UPP OCH NED. MEN ISRAELS AMBASSADOER RINGER SIN AMERIKANSKE KOLLEGA. KOPPLAS FRAM EFTER ORDEN ''IT'S VERY URGENT.''

SNABBT ORDNAS ETT SAMMANTRAEFFANDE MELLAN GUY VON DARDEL OCH EN HOEG TJAENSTEMAN I DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN CYRUS VANCES STAB. MOETET AEGER RUM PAA PARK SCHOENBRUNN HOTELL OCH VON DARDEL FAAR REDA PAA ATT DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN NU SATT SIG IN I FALLET.

NBC, ETT AV USA:S STORA TV-BOLAG, INTERVJUAR I LOBBYN EFTERAAT.

PAA EFTERMIDDAGEN. TJAENSTEMANNEN I CYRUS VANCES STAB MEDDELAR ATT FALLET RAOUL WALLENBERG NU DRAGITS FOER USA:S PRESIDENT. HAN SAEGER:

- NU AVGOER PRESIDENTEN SJAELV OM HAN SKA TA UPP FRAAGAN.

UNGEFAER SAMTIDIGT FAAR GUY VON DARDEL TELEFONBESKED OM ATT ORDFOERANDEN I AMERIKANSKA SENATENS UTRIKESUTSKOTT, FRANK CHURCH OCH SENATOR CLAYBORN PELL SKICKAT TELEGRAM TILL PRESIDENT CARTER I WIEN OCH BETT HONOM TA UPP WALLENBERGFALLET MED BREZJNEV.

- DET AER FANTASTISKT, SAEGER GUY VON DARDEL TILL VECKO-JOURNALEN. NAESTAN SOM ETT UNDER. TAENK OM ...

UPPRYMD RINGER HAN SVERIGES UTRIKESMINISTER HANS BLIX I SVERIGE. FOER ATT FAA SVENSKT STOED. FOER ATT FAA DEN SVENSKA REGE-RINGEN ATT GE AMERIKANERNA DEN DAER LILLA EXTRA KNUFFEN SOM KAN BETYDA ATT FRAAGAN OM HANS BROR AENTLIGEN TAS UPP PAA TOPPNIVAA.

SVERIGES UTRIKESMINISTER SVARAR:

- SVERIGE HAR BESTAEMT SIG FOER ATT INTE AGERA I DET HAER LAEGET. BARA OM AMERIKANERNA HOER AV SIG TILL OSS. DET VAR JU INTE LAENGE SEDAN VI SAENDE DEN SENASTE NOTEN TILL SOVJET ...

OM PRESIDENT CARTER TOG UPP FALLET WALLENBERG MED BREZJNEV VET VI AENNU INTE. HEMLIGA SIDORPROTOKOLL AER VANLIGA VID MOETEN AV DETTA SLAG.

HUR SOM HELST. FALLET RAOUL WALLENBERG HAR OAATERKALLELIGEN FOERTS UPP PAA HOEGSTA POLITISKA PLAN. MAEKTIGA MAEN TRYCKER PAA.

SLUTCIT

CABINET

CABINET STHLM KL 1645

JOBEUS/EDCB

Avsändningsort Kabs kansli
kabs Leifland/ia

Ärende Wallenberg

Datum 1979-07-05

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu I

Adress Svensk WASHINGTON

3 x

Pol ä

Text Från Leifland. Re Wallenberg.

Paul Canney säger mig att Perry frågat runt i NSC och State och kommit till slutsatsen Wallenberg icke, rep. icke, berörts någon nivå under toppmötet Wien.

CABINET

Ex Polchefen
Ch pol I

Avsändningsort kabs kansli
Kabs Leifland/Ia

EN CLAIR-TELEGRAM

Avsändare

Datum	Dnr
1979-07-05	
Avd / Grupp	Mål

Adress Svensk WASHINGTON

Text 671. Från Leifland.

Fru Nina Lagergren sagt mig hon anländer till Washington 16 juli från New York med BN 101, ankomst 18.50. Hon kommer att bo hos Lantos, adress 7314 Rippon Road, Alexandria,tfn 703-7686660.

Det är angeläget att någon från ambassaden möter henne vid ankomsten.

CABINET

Ex t Polchefen
Ch Pol I
Presschefen

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt den	Klockan	Sign
7/7 79	16	

Avgående telegram

Exp	Dnr	Avd Grupp Mål
79.07.10 1030		P 2 Em I

ORIGINAL TELEGRAM (KOPIOR FÖRLIGGER INTE)
6 JUL 79 12 52
DNR

Pol

CABINET STOCKHOLM 1979-07-06

SVENSK TEL AVIV

136. FOER AMBASSADOREN FRAAN PRESSBYRAAN. RE PUBLICITET VECKO-JOURNALEN FALLET RAOUL WALLENBERG. REF DAGENS TELEFONSAMTAL JOBEUS-DOELLING.

HAER FOELJER I SIN HELHET LEDAREN I VECKO-JOURNALEN SKRIVEN AV ANDERS HASSELBOHM. RUBRIK, JAG SKAEMS OEVER SVERIGE.

CIT

ETT HOTELLRUM I JERUSALEM. STARKA HETA LAMPOR. SLADDAR. BANDSPELARE. TV-KAMERA.

I ENA STOLEN EN ISTAELISK TV-REPORTER. I DEN ANDRA - NINA LAGERGREN - SYSTER TILL RAOUL WALLENBERG. I DEN DESPERATA KAMPEN FOER SIN BROR HAR HON REST TILL ISRAEL FOER ATT SOEKA STOED. HON AER 57 AAR. SKA FOER FOERSTA GAANGEN TALA I TV. INFOER MILJONER ISRAELER. HON SUCKAR DJUPT AV NERVOSITET OCH SAEGER: ''AAH, VAD SPAEND JAG AER ...''

JAG SKAEMS. SKAEMS OEVER MITT LAND SVERIGE.

NINA LAGERGRENS BROR OMBADS 1944 FARA TILL BUDAPEST FOER ATT RAEDDA JUDAR. AV EN SVENSK REGERING. HAN UTRUSTADES MED SVENSKT DIPLOMATPASS. I SVERIGES NAMN RAEDDADE HAN TIOTUSENTALS JUDAR. HAN GREPS AV RYSSARNA. DET SENASTE VITTNESMAALET SAEGER ATT HAN LEVDE AENNU 1975...

MEN DET AER SYSKONEN. NINA LAGERGREN OCH GUY VON DARDEL, SOM FAAR KAEMPA FOER RAOUL. INTE RAOULS ARBETSGIVARE UD. DET AER SYSTERN SOM SUCKAR I TV-LJUSET, MEN AENDAA BITER IHOP TAENDERNA.

NAAGRA DAGAR SENARE. RAOULS BAADA SYSKON TRAEFFAR MENACHEM BEGIN. HAN SAENDER GENAST TELEGRAM TILL JIMMY CARTER: ''TA UPP FALLET RAOUL WALLENBERG MED BREZJNEV I WIEN.'' BER ISRAELS PREMIAER-MINISTER. INTE SVERIGES STATSMINISTER. DET HAR F OE AENNU EFTER 34 AARS INGEN SVENSK STATSMINISTER BETT OM, TROTS ATT RAOUL WALLENBERGS AKTION FRAAN BOERJAN VAR EN AMERIKANSK IDE.

PRESSKONFERENS OM BEGINS TELEGRAM. VAERLDSPRESSEN FINNS PAA PLATS. WASHINGTON POST, LOS ANGELES TIMES, AP, UPI, RADIO HOLLAND= RADIO ISTAEL. OSV.

GIDEON HAUSNER, HUVUDAAKLAGARE I EICHMANN-RAETTEGAANGEN, PARLAMENTSLEDAMOT, BERAETTAR MED GLOED OM RAOULS GAERNING. SYSKONEN NINA OCH GUY REDOGOER FOER VITTNESMAALEN, SOM TYDER PAA ATT DERAS BROR AENNU AER I LIVET.

SVERIGES ISRAEL-AMBASSADOER IWO DOELLING, SOM SJAELV BETT ATT FAA VARA MED PAA PRESSKONFERENSEN, FAAR EN FRAAGA: ''VI HAR HOERT OM VITTNESMAALEN. BEGIN HAR SKICKAT TELEGRAM TILL CARTER. VAD AEMNAER DEN SVENSKA REGERINGEN GOERA?''

''JAG HAR INGA KOMMENTARER. JAG SVARAR INTE PAA FRAAGOR. JAG AER HAER FOER ATT LYSSNA. PRECIS SOM NI ANDRA.

SVARAR SVERIGES AMBASSADOER. OCH HAN SAETTER PAA SIG SINA SOLGLASOEGON.

ARTON JOURNALISTER HAEPNAR. LOS ANGELES TIMES UTTRYCKER VISKANDE SIN AASIKT: ''YOUR AMBASSADOR IS A REAL SWEETHEART.''

JAG SKAEMS, IGEN. OEVER UD OCH SVERIGE. INTE SAA MYCKET OEVER DOELLING. HAN LYDER BARA ORDER. OCH SKAEMS FOERMODLIGEN OCKSAA. BAKOM SOLGLASOEGONEN.

I WIEN. ISRAELS AMBASSADOER TALAR FLERA GAANGER OM SVENSKE RAOUL MED SIN AMERIKANSKE KOLLEGA.

DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN TALAR OM SVENSKE RAOUL MED DEN AMERIKANSKE PRESIDENTEN.

MEN SVERIGE TIGER. DEN SVENSKA AMBASSADEN AER AVFOLKAD. DAER FINNS VARKEN AMBASSADOER, AMBASSADRAAD ELLER FOERSTESEKRETERARE.

EN TIMME EFTER ATT CARTER AAKT LANDAR SVERIGES AMBASSADOER PAA WIENS FLXGPLATS. FARAN AER OEVER. VAART FOERHAALLANDE TILL FRAEMMANDE MAKT AER AENNU GOTT...

SLUTCIT

CABINET

CABINET STHML KL1245

JOBEUS/ECB

Avgående telegram

EXP. 6/7 16.35	Dnr	Avd Grupp Mål
		P 2 Ku I

PR

CABINET STOCKHOLM 1979-07-06

SVENSK WASHINGTON

679. FOER PRESS, U-B JOHANSSON FRAAN PRESSBYRAAN.
RE PUBLICITET VECKOREEE VECKO-JOURNALEN FALLET RAOUL WALLENBERG.

VECKO-JOURNALEN HAR DENNA VECKZA LEDARE SIGNERAD ANDERS HASSELBOHM OM FALLET RAOUL WALLENBERG MED RUBRIK ''JAG SKAEMS OEVER SVERIGE''.

LEDAREN FOELJER HAER I SIN HELHET.

CIT

ETT HOTELLRUM I JERUSALEM. STARKA HETA LAMPOR. SLADDAR. BANDSPELARE. TV-KAMERA.

I ENA STOLEN EN ISTAELISK TV-REPORTER. I DEN ANDRA - NINA LAGERGREN - SYSTER TILL RAOUL WALLENBERG. I DEN DESPERATA KAMPEN FOER SIN BROR HAR HON REST TILL ISRAEL FOER ATT SOEKA STOED. HON AER 57 AAR. SKA FOER FOERSTA GAANGEN TALA I TV. INFOER MILJONER ISRAELER. HON SUCKAR DJUPT AV NERVOSITET OCH SAEGER: ''AAH, VAD SPAEND JAG AER ...''

JAG SKAEMS. SKAEMS OEVER MITT LAND SVERIGE.

NINA LAGERGRENS BROR OMBADS 1944 FARA TILL BUDAPEST FOER ATT RAEDDA JUDAR. AV EN SVENSK REGERING. HAN UTRUSTADES MED SVENSKT DIPLOMATPASS. I SVERIGES NAMN RAEDDADE HAN TIOTUSENTALS JUDAR. HAN GREPS AV RYSSARNA. DET SENASTE VITTNESMAALET SAEGER ATT HAN LEVDE AENNU 1975...

MEN DET AER SYSKONEN. NINA LAGERGREN OCH GUY VON DARDEL, SOM FAAR KAEMPA FOER RAOUL. INTE RAOULS ARBETSGIVARE UD. DET AER SYSTERN SOM SUCKAR I TV-LJUSET, MEN AENDAA BITER IHOP TAENDERNA.

NAAGRA DAGAR SENARE. RAOULS BAADA SYSKON TRAEFFAR MENACHEM BEGIN. HAN SAENDER GENAST TELEGRAM TILL JIMMY CARTER: ''TA UPP FALLET RAOUL WALLENBERG MED BREZJNEV I WIEN.'' BER ISRAELS PREMIAER-MINISTER. INTE SVERIGES STATSMINISTER. DET HAR F OE AENNU EFTER 34 AARS INGEN SVENSK STATSMINISTER BETT OM, TROTS ATT RAOUL WALLENBERGS AKTION FRAAN BOERJAN VAR EN AMERIKANSK IDE.

PRESSKONFERENS OM BEGINS TELEGRAM. VAERLDSPRESSEN FINNS PAA PLATS. WASHINGTON POST, LOS ANGELES TIMES, AP, UPI, RADIO HOLLAND= RADIO ISTAEL. OSV.

GIDEON HAUSNER, HUVUDAAKLAGARE I EICHMANN-RAETTEGAANGEN, PARLAMENTSLEDAMOT, BERAETTAR MED GLOED OM RAOULS GAERNING. SYSKONEN NINA OCH GUY REDOGOER FOER VITTNESMAALEN, SOM TYDER PAA ATT DERAS BROR AENNU AER I LIVET.

SVERIGES ISRAEL-AMBASSADOER IWO DOELLING, SOM SJAELV BETT ATT FAA VARA MED PAA PRESSKONFERENSEN, FAAR EN FRAAGA: ''VI HAR HOERT OM VITTNESMAALEN. BEGIN HAR SKICKAT TELEGRAM TILL CARTER. VAD AEMNAER DEN SVENSKA REGERINGEN GOERA?''

''JAG HAR INGA KOMMENTARER. JAG SVARAR INTE PAA FRAAGOR. JAG AER HAER FOER ATT LYSSNA. PRECIS SOM NI ANDRA.

ÖVÄÄÄÄÖÖÖVÄÄÖÖÄÄTTÄÄÄÄÄÄÖOTTTTTT

NI ANDRA.

SVARAR SVERIGES AMBASSADOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

.

SVARAR SVERIGES AMBASSADOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

SVARAR SVERIGES AMBASSADOOOOOOOOOOOOOOO

''JAG SVARAR INTE PAA G

''JAG HAR INGA KOMMENTARER. JAG SVARAR INTE PAA FRAAGOR. JAG AER HAER FOER ATT LYSSNA. PRECIS SOM NI ANDRA.

SVARAR SVERIGES AMBASSADOER. OCH HAN SAETTER PAA SIG SINA SOLGLASOEGON.

SAETTER PAA SIG SINA SOL-
GLASOEGON.

ARTON JOURNALISTER HAEPNAR. LOS ANGELES TIMES UTTRYCKER VISKANDE SIN AASIKT: ''YOUR AMBASSADOR IS A REAL SWEETHEART.''

JAG SKAEMS, IGEN. OEVER UD OCH SVERIGE. INTE SAA MYCKET OEVER DOELLING. HAN LYDER BARA ORDER. OCH SKAEMS FOERMODLIGEN OCKSAA. BAKOM SOLGLASOEGONEN.

I WIEN. ISRAELS AMBASSADOER TALAR FLERA GAANGER OM SVENSKE RAOUL MED SIN AMERIKANSKE KOLLEGA.

DEN AMERIKANSKE UTRIKESMINISTERN TALAR OM SVENSKE RAOUL MED DEN AMERIKANSKE PRESIDENTEN.

MEN SVERIGE TIGER. DEN SVENSKA AMBASSADEN AER AVFOLKAD. DAER FINNS VARKEN AMBASSADOER, AMBASSADRAAD ELLER FOERSTESEKRETERARE.

EN TIMME EFTER ATT CARTER AAKT LANDAR SVERIGES AMBASSADOER PAA WIENS FLXGPLATS. FARAN AER OEVER. VAART FOERHAALLANDE TILL FRAEMMANDE MAKT AER AENNU GOTT...

SLUTCIT

CABINET

CABINET STHML K1620

JOBEUS/ECB

SVERIGES AMBASSAD
KÖPENHAMN

1979-07-06

Poi

Departementsrådet Sven Hirdman

UTRIKESDEPARTEMENTET

128

INKOM
1979-07-09
Avd. P | Aktbil. 2 | Kopior Eu'

Wallenberg-presskonferens i Wien

Broder,

För Er kännedom ber jag att få insända en artikel ur gårdagens Berlingske Tidende (1979-07-05) om bl a professor von Dardels presskonferens (1979-06-19) i Wien. Där omnämns den svensk-ryska noteväxlingen från vintern 1979. På presskonferensen överlämnade vi kopior av detta pressmeddelande.

Vänliga hälsningar
Göran Landberg

Kopia: Ambassaden i Wien
Pressbyrån, UD

Professor Guy von Dardel
Peney-Dessus
CH-1242 GENEVE SCHWEIZ
(endast tidningsklippet)

MLT

Adress: SANKT ANNAE PLADS 15 A DK-1250 KÖPENHAMN
Telefon: (01) 14 22 42
Telegram: SVENSK
Telex: 229 60

Ambassaden i Köpenhamn

P2 Em

BERLINGSKE TIDENDE·2
Torsdag 5. juli 1979

Raul Wallenberg

Wallenberg

International Wallenberg-komité dannet for at få Sovjet til at svare på, hvad der skete med Wallenberg

Af Colin McIntyre
RB-Reuter

WIEN.

Nu er et nyt internationalt initiativ undervejs for at presse Sovjetunionen til at fortælle verden, hvad der nøjagtigt skete med Raoul Wallenberg, der efter sigende reddede omkring 25.000 ungarske jøder fra de nazistiske udryddelseslejre, fortrinsvis ved at udstede svenske dokumenter til dem.

Efter i årevis at have nægtet ethvert kendskab til svenskeren overrakte Moskva i 1957 den svenske regering en håndskrevet seddel, som russerne sagde kom fra arkivet i Moskvas Lubianka-fængsel.

Af sedlen fremgik, at »fange Wallenberg« var død på fængselshospitalet af et hjertetilfælde den 17. juli 1947.

Wallenberg, en anset sportsmand, var 35 år, da han forsvandt.

På trods af adskillige russiske protester, som fastslog, at sagen var afsluttet, har en række vidner sagt, at de har set Wallenberg eller hørt om ham i forskellige russiske fængsler i 1950erne og 1960erne.

I januar i år sendte den svenske regering en note til Moskva, den 27. i sagen, med en fortegnelse over fængsler, hvor Wallenberg ifølge rapporter skulle have opholdt sig, og med en anmodning til den sovjetiske regering om at iværksætte en undersøgelse omgående »for at godtgøre, om Wallenberg, var til stede i de nævnte fængsler, på de opgivne tidspunkter«.

Af det sovjetiske svar fremgik det, at fornyede undersøgelser af dokumenter i sagen ikke havde bragt nye informationer frem.

En påstand om at Raoul Wallenberg var i Sovjetunionen så sent som i 1975, er ikke i overensstemmelse med virkeligheden, hed det i svaret fra det sovjetiske udenrigsministerium.

Da den svenske regering modtog den sovjetiske note, erklærede regeringen, at den ikke betragtede sagen som afsluttet.

Wallenbergs bror, en fysik-professor i Genève, har siden gjort et forsøg på at få sagen opklaret. Han kom til Wien under det sovjetisk-amerikanske topmøde i juni for at få præsident Jimmy Carter til at rejse spørgsmålet over for den sovjetiske leder, Leonid Bresjnev. Den israelske ministerpræsident, Menachem Begin, havde tidligere gennem Israels ambassadør i Washington bedt Carter tage sagen op.

Professor von Dardel, Wallenbergs bror, fik efter topmødet af talsmanden for Det hvide Hus, Jody Powell, at vide, at den amerikanske præsident var blevet orienteret om sagen, men Powell kunne ikke udtale sig om, hvorvidt den var blevet drøftet under de private samtaler mellem de to ledere.

På en pressekonference i Wien sagde professor von Dardel, at der var blevet oprettet en international Wallenberg-komité med det formål at lægge mere pres på Sovjetunionen for at få eksakte oplysninger om Wallenbergs forsvinden.

STAFFAN SKOTT
Drottningholmsv. 11
112 42 STOCKHOLM
Tel. 50 56 83

21.12/2

1979 - 06 - 29

Hej Sven!

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 225-7239
1979 ~~10-29~~ 82-12
AVD. P | GR. 2 | MAL Eu 1

Här är ett brev från Kalinskij, du kan läsa själv.
Han är mångordig, men jag har förståelse för att han är upprörd över att bli betraktad som KGB-agent.
Att han vänder sig till mig beror på att han fick mitt visitkort när jag tolkade åt honom och Hasselbom en morgon under hans besök i Sverige; han fick tydligen förtroende för mig.
Något nytt innebär väl inte brevet, men här är det.
- Ang hans erbjudande att betala mig: det hade blivit dyrt. Fast kanske snyggare utskrivet. Jag har sett till att få göra det på arbetstid, så han slipper undan med att jag ber honom sända mig några grammofonskivor från Israel.

Hälsa de dina

Staffan

/Abraham Kalinski
Kish Ave II
Haifa
Israel

17/6 1979

Ärade hr Staffan Skott!

Jag skriver detta brev för er och Disa Håstad (vars hemadress jag tyvärr inte skrev upp). Jag ber också att ni måtte återge dess innehåll för Anders Hasselbom, som jag ska återkomma till längre fram i brevet. Jag hade inte trott att han var en sådan /Potz/*)

*)för övs obekant uttryck som ej står att finna i lexikon

Som jag berättade för er i mitt telefonsamtal från Wien frågade mig Raoul Wallenbergs bror rakt i ansiktet vid mitt möte med honom och systern, då också tolken Mittelman var närvarande, huruvida jag var knuten till KGB.

Jag trodde första att han helt enkelt var en kuf och att det kanske var allmänt vedertaget att ställa sådana frågor till människor man samtalar med efter att en svensk polischef, en viss Melin, visat sig vara spion för KGB. Men det visade sig, som ni ska få se av fortsättningen, att det ligger till inte riktigt så.

Då måste jag emellertid återvända till min artikel som jag publicerat i "Novoje russkoje slovo" (Nya ryska ordet) i New York den 28 januari i år, en månad efter att jag i New York träffat Leifland och Hirdman från det svenska utrikesministeriet. Innan jag publicerade artikeln ringde jag till Kaplans dotter i Tel Aviv från svenska generalkonsulatet i New York. Jag hade fått hennes telefonnummer av en kusin till henne i Detroit. Jag frågade Kaplans dotter om hon gav mig tillstånd att i artikeln nämna hennes far Kaplan vid namn. Hon blev naturligtvis rädd först och jag föreslog henne att höra sig för om mig hos någon kompetent inrättning*) och jag ringde henne igen följande dag.

vanlig rysk eufemism f t ex säkerhetstjänsten

Hon hade då hört sig för om mig och fått höra att "ni kan lita på honom". Jag kunde då utöver mitt vittnesmål av 1959 och Gogoberidzes från 1967 tillfoga Jan Kaplans vittnesmål från 19 75. (Att jag skriver så utförligt om detta är därför att Hasselbom på grund av att han inte kan språket rört till allt i sin tidning och sedan uttolkat sitt misstag som "Kalinskijs märkliga handling". Mer om detta längre fram.)

Jag sände min artikel, som tryckts i ovannämnda tidning i New York, till pressattachén vid sovjetiska konsulatet i Moskva samma dag. Det var den 28 januari detta år. Den 3 februari "inbjöds" Kaplan till Lubjanka för "bearbetning", som pågår ännu. Men jag är övertygad att KGB kommer att bli tvingat att släppa ut honom till hans enda dotter i Israel när väl Kaplan lovat "att tiga" eller "vederlägga" det han sagt.

Om de däremot inte släpper Kaplan så innebär det att KGB erkänner att Kaplan verkligen såg Wallenberg sommaren 1975. Det finns nämligen ingen annan orsak, han är en enkel jude, varken fysiker eller kemist och inte ens tjänsteman vid någon hemlig institution, utan helt enkelt f d direktör vid Filharmonin eller någonting i den stilen. Därför finns det inte någon annan anledning att inte släppa ut honom till Israel.

Jag fortsätter. Efter denna artikel kom det många artiklar i den skandinaviska pressen och televisionen. Det var mycken uppståndelse. Men så gick det 4 - 5 månader och ingen reaktion syntes till i den sovjetiska pressen.

Jag skickade då ett brev till Hirdman på svenska UD genom svenska ambassaden i Tel Aviv och uttryckte min förvåning över att det inte förekommit någon reaktion i den sovjetiska pressen. I sådana situationen strävar de nämligen efter att kompromettera de människor som avslöjat dem. Om det tör sig om någon förutvarande fånge så skriver de som regel och hävdar att denne suttit i fängelse för kriminella förbrytelser eller rent av våldtäkt eller bedrägeri. I mitt fall kunde de inte göra något sådant eftersom många tidningar i USA och Israel återgivit fotokopier av mina intyg om rehabilitering och frigivning. Både jag och andra kompetenta personer i Israel vände att jag skulle förklaras för agent i tjänst hos amerikanska eller israeliska underrättelsetjänsten. Men KGB beslöt sig för något annat: efter fem månaders tystnad förklarade KGB mig genom sin agent, eller rättare sagt sin sub-agent Sj (som tidigare avtjänat straff i Sovjetunionen för försäljning av konserver som han stulit på sjukhus) för "KGB-agent" (eller rent av "KGB-äss", som han skrev till Wiesenthal. I det sammanhanget kan man fråga sig varför han skrev till Wiesenthal, som ägnar sig åt nazistförbrytaere, och inte till Israels säkerhetstjänst Men jag ska svara på detta längre fram.)

Man kan fråga sig: var finns logiken i att en KGB-agent skulle bereda KGB så mycket "nöje"? Men sovjetiska instanser bryr sig aldrig om logik. Deras provokationer och vilseledande information är i huvudsak inriktade på den "psykologiska effekten" och på folk som inte förstår sig på sovjetiska omständigheter. Jag har för övrigt själv två gånger nära nog blivit offfer för en sådan "psykologisk effekt". En person från samma orena källa som den omnämnde Sj. från radiostationen Liberty, en viss M. "viskade" till mig att en viss aktiv avslöjare av sovjetiska förbrytelser, A Sjifrin (Israel) skulle vara "agent för KGB".

Då började jag undvika honom för alla eventualiteter. Dock vidarebefordrade jag inte denna ogrundade "viskning" till någon. Senare när jag analyserade "ankan" ifråga insåg jag vem det i själva verket var som var intresserad av att kompromettera honom. Apropå det som antydde Lindmarker för mig när jag nu var i Stockholm liknande om Sjifrin, med hänvisnning till /Erik Sjökvist/. /reservation för stavningen/ Jag svarade honom att: man sagt likadant om Solzjenitsyn... Andra tillfället /noga räknat första/ som jag åkte dit var i Moskva. I önskan att jag inte skulle hjälpa aktivisterna i Alija (?) med att växla pengar (det kom ett sådant dumt och oöverlagt telegramm till mig från sångaren Aleksandrovitj i Israel) delgav man mig ryktet att... den berömde aktivisten i Alija (?) Volodja Sæepak skulle vara varken mer eller mindre än "agent för KGB".

Kan ni tänka er, ända tills jag reste undvek jag honom. Denne "KGB-agent har nu sänts"långt bortom ära och redlighet". Naturligtvis rasar KGB-provokationerna samman som korthus när man analyserar dem om så bara ytligt, men till dess gör de sitt. "En psykologisk effekt" blir resultatet.KGB utnyttjar detta i stor skala också i lägren: deras egna verkliga tjallare utsprider sådant om fångar som KGB vill bli av med att de skulle vara "tjallare" och har ihjäl dem på britsen om natten. Säkerhetschefen kan då svära sig fri: då är det bara fångar som haft ihjäl varandra. Det är ju såna dom är, förbrytarna. Detta sker också ute i friheten. Där har man förstås inte ihjäl folk, men får den som KGB inte tycker om isolerad, ser till atthan undviks. Riktiga tjallare kan man inteupptäcka så.

Deras verksamhet är inrättad med stor erfarenhet.

Också i mitt fall har man fått en helt lyckad "psykologisk effekt". Inte bara oerfarna svenskar som fru Lagergren och herr Dardel, utan också en sådan erfarenhet (som jag betraktadehonom) som Hasselbom gick också dit på denna KGB-provokation. Kaplans dotter Anna Bilder har ringt mig och bestört berättat att Hasselbom varit hos henne och uttryckt som sin åsikt attjag skulle vara "agent för KGB". Som ett bevis anför Hasselbom ett "faktum" som bara är resultat av hans eget misstag i hans artikel. I denna artikel, som jag sedan fått mig översatt, skriverhan att Kaplan skulle ha arresterats direkt efter mitt telefonsamtal från New York med Kaplan i Moskva den 8 december 1978.

Men för det första så är det nu klart att Kaplan arresterades på nytt den 3 februari 1979 efter min artikel i "Novoje russkoje slovo" där jag med dotterns tillstånd nämnde Kaplan vi

understruket

med rött av Kalinskij

namn och att han 1975 isett"en svensk som suttit inne i 30 år".
Och för det andra så sa jag i mitt telefonsamtal med Kaplans hustru (han var själv inte hemma) inte ett ord om Wallenberg eller någon svensk. Jag frågade Kaplan (och jag visste vid det laget redan hur jag skulle tala med honom för att bara han skulle förstå mig), och hans hustru svarade att jag skulle ringa framemot middagen. Det var hela samtalet.
"Specialisten" på KGB Hasselbom säger nu till Kaplans dotter att det är "mycket misstänkt från Kalinskijs sida att han talat öppet i telefon med Moskva om Wallenberg. Hur kunde Kalinskij inte inse att man inte får göra så, att man i Moskva avlyssnar alla telefoner..."
Vad Hasselbom gör är helt enkelt att han tillskriver mig sitt eget misstag och inexaktheter i sin egen artikel som resultat av hans bristande språkkunskaper eller av annan orsak.
Hasselbom anser att så kan bara "en KGB-agent" handla. Mig ringde han inte ens. Han över huvud taget inte inser att en KGB-agent inte börjar publicera eller inga eller ens över huvud taget göra sånt som kan vara till skada för de sovjetiska myndigheterna.
Utan tvärtom. En KGB-agent gör bara sådant som är till nytta för KGB. Det som jag har gjort i Wallenbergaffären, har det på något sätt varit till nytta för KGB? Redan två år innan Wallenbergaffären stämde jag Sovjetregeringen för skadestånd för den skada som jag lidit genom att sitta i fängelse i 15 år 5 månader och 17 dagar utan rättegång. Detta publicerades då i tidningarna tillsammans med mina intyg om rehabilitering. Den som sköter fallet är advokaten Günter Ossman i München. Har ni någonsin hört att en KGB-agent gjort något liknande?
Vad som blivit lidande är enligt min uppfattning Wallenbergs sak. Alla förklaringar från Wallenbergs bror och syster under deras vistelse i Israel nu, där de omsorgsfullt undvikit mitt namn, namnet på den som bevisar med data och vittnen och nämner mer än tio namn till detta, att han sett Wallenberg i tre fängelser och två fångtransporter från 1953 till 1959, däribland under de sista 5 åren (1955-59) 3 - 4 ggr i veckan på fängelsets rastgård - utan att nämna denna källa, d v s mig, alla dessa förklaringar har förefallet icke övertygande och utan effekt. Detta var precis vad KGB behövde och nu uppnådde det. Det som de inte lyckats göra genom sitt"polska"sändebud i mars i år har de uppnått tack vare naiviteten hos människor som är oerfarna rörande sovjetiska förhållanden

Jag har i detta haft endast ett mål för ögonen - att rädda Wallenberg om nästan han är i livet (och att han är det är jag/övertygad om , det vis.ar arresteringen av Kaplan) och därigenom inför hela världen avslöja de statliga gangstrarna från KGB. Mig personligen berör inte denna smutsiga provokation. Jag är medborgare i staten Israel, där jag bor sed 1976. Israels säkerhetstjänst, skulle jag tro, begriper sig ganska bra på KGB:s agenter. Det israeliska kontraspionaget visade detta helt nyligen för svenskarna när de för dem avslöjade en svensk som spion för KGB. Det handlar inte heller om min reputation. Jag är helt likgil tig inför vad 5 eller 10 naiva svenskar som kommit i kontakt med denna provokation tror om mig. Israels säkerhetstjänst har enligt min uppfattning uttalat sin mening om Sj:s provkokation liksom M:s från radiostationen Liberty. Det har konstaterats att denne Sj regelbundet träffar den i Moskva kände över-spionen från KGB Nikita Boguslovskij (kompositör och vice ordförande i sällskapet Sovjetunionen-Frankrike. Det var också han som var orsaken till att min hustru tog livet av sig i fängelse.) Man måste erkänna att denna provokation varit väl organiserad och ganske smart arrangerad genom den välkände avslöjaren av nazistiska förbrytare Simon Wiesenthal. Det blev förstås så att Wiesenthals auktoritet kunde utnyttjas för den "psykologiska effekten". Men om man tänker noga efter: varför skulle man meddela nazistjägaren Wiesenthal om en agent för KGB som var israelisk medborgare, och inte israeliska säkerhetstjänsten? Herr Wiesenthal kände mig inte personligen och hade inte träffat mig dessförinnan. Men när han fått detta meddelande anförtrodde han herr Dardel det. Därefter träffade jag den 3 juni Wiesenthal i Wien. Däreföter sände jag över till honom en rad viktiga handlingar . om mina "ytterst nära kontakter med KGB"...

Om ändå de som gått på denna provokation tänkt efter: vad skulle KGB haft för nytta av att deras agent satt igång ett sådant liv med Wallenbergaffären? Kunde verkligen det vara av godo för KGB? Från vilken synpunkt? Dessutom, långt innan jag ställde till med väsen med anledning av Wallenberg ställde jag med ordentligt väsen i pressen, även i USA och Tyskland, med anledning av mitt eget fall. Därvid avslöjade jag att jag utlämnats till KGB (då NKGB) av förste sekreteraren vid USA:s ambassad i Moskva, min granne på hotell "Metropol" mister P M Dudko som arbetade under Harriman. Skulle det ha gjorts på beställning ... av KGB?

Jag upprepar: KGB:s provkation om att jag skulle "vara KGB-agent" har varit till icke ringa skada för "Wallenbergs sak", om så bara däri at i Wallenbergs brors och hustrus (det står så, felskrivning, tidigare korrekt "syster" i brevet - övers anmn) i Israel (10 - 14/6) de inte en gång nämnt mitt namn - det viktigas te konkreta vittnet angående att Wallenberg inte dött 1947, som de officiella sovjetiska instanserna hävdar . Det enda vittnet (till dess att Kaplan kommer) som sett Wallenberg från 1955 till 1959 nästan dagligen.

Jag är mycket ledsen över detta. Jag rår inte för att somliga förhållit sig okritiskt till denna provokation eller analyserat den met utgångspunkt från elementär logik.

Ärade hr Skott! Jag har följande bön till er. Översätt detta brev till er och Disa Håstad till svenska (fullständigt) och lämna ett exemplar var till fru Nina Lagergren och hennes bror hr Dardel, och ett exemplar till herr Hirdman på svenska utrikesministeriet. (Han läser visserligen ryska , men jag skulle vilja att även andra personer på UD läser det, som tillexempel herr Leifland.)

Jag ska betala översättningen (inte av nästa lön från KGB) så snart ni meddelar mig vad den kostar. Jag kan sända över den och jag kan också ge er den personligen i Israel. Min inbjudan till er och Disa kvarstår...

Högaktningsfullt /A Kalinskij/

PS
Jag hoppas få bekfäftelse på att ni fått detta brev. AK.

ABRAHAM KALINSKI
KISH AVE. II
HAIFA ISRAEL
Tel. 04/926-294

17 июня 1979 г.

Уважаемый господин Стаффан Скотт!

Я пишу это письмо для Вас и для Дисы Хостад /частного адреса которой я не взял. И напрасно.../Прошу Вас также познакомить с его содержанием и Андерса Хассельбома, о котором скажу ниже. Не думал, что он такой "Пог Как я уже Вам говорил по телефону из Вены, на встрече с братом и сест Рауля Валленберга, на которой присутствовал и переводчик Миттельман, Дардель задал мне прямо в лоб вопрос: не связан ли я с КГБ? Я сначала думал, что он просто чудак и что быть может так принято спрашивать у собеседников после того, как какой-то начальник шведской полиции, нек Мелин, оказался шпионом КГБ... Но оказалось, как увидите из дальнейше что дело обстоит не совсем так. Но для этого я должен вернуться к сво статье, опубликованной мною в издающейся в Нью-Йорке "Новом Русском Слове" от 28/I с.г., мес спустя после моей встречи в Нью-Йорке с Лейфландом и Хирдманом из шве ского МИД-а. До того как опубликовать статью, я, получив у ее двоюрод ного брата в Детройте номер телефона дочери Каплана в Тель-Авиве, поз вонил ей из шведского генконсульства в Нью-Йорке и спросил разрешает она мне упомянуть в своей статье о Валленберге имя ее отца, Каплана? разумеется испугалась сначала и я ей предложил спросить обо мне в одн авторитетном учреждение, а я ей позвонил на следующий день. Она навел обо мне справку и ей сказали, что "вы можете на него положиться". Тог я, кроме своего свидетельства от 1959 г., Гогберидзе от 1967 г. доба свидетельство Яна Каплана от 1975 г. /Я об этом пишу подробно потому, что Хассельбом из-за незнание языка все перепутал в своем журнале, а потом свою ошибку истолковал "как странный поступок Калинского"... Но об этом ниже. Свою статью, напечатанную в упомянутой русской газете Нью-Йорке, я в тот же день переслал пресс-атташе советского консульства в Нью-Йорке. Это было 28.I. с.г. А 3 февраля"пригласили" Каплан на Лубянку на"переработку", которая продолжается до сих пор. Но я ув рен, что КГБ будет вынуждено выпустить его к единственной дочери в И раиль, после того, как Каплан пообещает "молчание" или "опровержение Если же они Каплана не выпустят, то тем самым КГБ признают, что Капл действительно видел летом 1975 г.Валленберга. Ибо другой причины нет он простой еврей, - ни физик, ни химик и даже не служащий какого ли "секретного ящика", а просто бывший администратор филармонии или что-то в э роде. Так что другой причины для того, чтобы его не пустить в Израил нет. Так вот продолжаю. После этой статьи было много статьей в сканд навской печати и в телевидение. Шума было много. Но проходит 4 -5 ме цев и никакой реакции со стороны советский печати.

Я тогда отправил через 3/ шведское посольство в Тель-Авиве письмо Хирдма в шведское министерство ИД, в котором я выразил свое удивление на отс отсутствие всякой реакции со стороны советской печати. Обычно в таких сл

многих газетах США и Израиля были воспроизведены фотокопий моих Справок о реабилитации и освобождения. И я и другие компетентные лица в Израиле ожидали, что меня объявят агентом американской или Израильск разведки. Но КГБ решило по-другому: После пяти пятимесячного молчания КГБ через одного своего агента, вернее суб-агента Ш. /отбывавшего в свое время наказание в СССР за спекуляцию краденными в госпиталях ко сервами/ объявили меня "агентом КГБ" /даже"Ассом КГБ", как он пишет Визенталю. Кстати, почему Визенталю, который занимается гитлеровским преступниками а не в Службу Безопасности Израиля?..Но на это я потом отвечу/. Можно спросить: где логика, чтобы агент КГБ доставлял столь ко "удовольствия" КГБ? Но советские органы никогда не заботятся о ло гике. Их провокаций и дезинформаций рассчитаны в основном на "псих логический эффект" и на неискушенных в советских делах людей. Впроче я сам дважды чуть ли не стал жертвой такого "психологического эффект Человек из того же грязного источника, что и упомянутый Ш. из радио-станции "Либерти", некий М. "шепнул" мне об одном активном разоблача ле советских преступлений, А. Шифрине /Израиль/, что он "агент КГБ". И я на всякий случай, начал избегать его. Правда я ни с кем не делил этим голословным "шопотом". А потом, проанализировав эту "утку", я п нял, кто именно заинтересован компрометировать этого человека. Между прочим сейчас в Стокгольме мне Линдмаркер также намекнул на Шифрина в этом же смысле, ссылаясь на мнение Эрика Сиоуквиста. Я ему ответи и о Солженицине тоже само говорили... Второй /т.е. первый раз/я по-пался в Москве. Не желая, очевидно, чтобы я помог обменом денег ак-тивистам Алии /была такая глупая необдуманная телеграмма певца Алек-сандровича из Израиля ко мне в Москву/ мне шепнули, что... известны активист Алии Володя Слепак... не меньше и не больше как "агент КГБ И что вы думаете, до самого своего отъезда я его избегал. А теперь этот"агент КГБ" сослан там, "где Макарь телят не гонял". Разумеется что при самом поверхностном анализе КГБистких провокации они рассып ются как карточный домик, но пока что провокация делает свое дело. "Психологический эффект"получен. КГБ пользуется этим широко и в ла-герях: их настоящие стукачи распространяют о заключенным, которого ~~они~~ хотят избавиться, что он "стукач" и ночью его убивают на нарах. А оперуполномоченный тут „ни причем": заключенные убили заключенного. На то они и преступники. Делают они это и на свободе. Там, конечно, человека не убивают, но изолируют от общества человека, его начинают избегать. который не по душе КГБ. Настоящего стукача не обнаружить. У них дело поставлен с большим опытом.

И вот тут в моем случае тоже получился вполне удачный "психологичес эффект". Не только неискушенные шведы как госпожа Лагергрен и госпо Дардель, но даже такой опытный журналист /как я сперва думал, как Хасельбо тоже попался на эту КГБисткую провокацию. Мне звонила дочь Каплана. Анна Бигглер и с изумлением рассказывает, что у нее был Хассельбом

что Каплан был якобы арестован сразу после моего ~~xxxxxx~~ телефонного разговора из Нью-Йорка с Капланом в Москве 8-го декабря 1978 г. Но, во-первых теперь уже установлено, что Каплан был вновь арестован 3/2 1979 г. после моей статьи в "Новом Русском Слове" по разрешению доче в которой я и упомянул Каплана, видевшего в 1975 г. ~~xxxxxx~~ "Шведа, который сидит уже 30 лет". А во-вторых, я в своем телефонном разгово с женой Каплана /его самого не было дома/ ни единым словом не упомян Валленберга или шведа. Я спросил Каплана /а я бы уже знал как с ним говорить, что бы только он мне понял/, а жена ответила, чтобы я позв нил к обеду... На этом кончился весь разговор. А теперь "спец" по дв делам КГБ Хасельбом говорит дочери Каплана, что "очень подозрительно со стор Калинского, что он по-телефону открыто говорил с Москвой о Валленбе Как же, мол, Калинский не понимал, что так нельзя делать, что в Мос подслушивают все телефоны..." Хассельбом просто мне приписывает свои же ошибку и неточность его статьи в результате незнания языка или по другой причине. Хассельбом считает, что так может сделать только "аг КГБ". А мне он даже не позвонил. Он даже не понимает, что агент КГБ не станет публиковать, ни звонить и вообще не будет делать то, что может нанести ущерб советским властям. А как раз наоборот. Агент КГБ делает только полезное для КГБ. А что, что я делал по делу Валленбе разве полезно для КГБ? А ведь я еще за 2 года до дела Валленберга по дал иск против советского правительства о возмещение ущерба за прове денных 15лет, 5 месяцев и 17 дней в тюрьме без суда. Об этом было тог же опубликовано в газетах вместе с моими справками о реабилитации. Дело ведет Мюнхенский адвокат доктор Гюнтер ОССМАН. Вы когда нибудь слышали, чтобы агент КГБ делал что либо подобное?

В результате, по моему, пострадало дело Валленберга. Все заявления брата и сестры Валленберга во время их пребывание сейчас в Израиле, к которых они старательно обходили мое имя, человека, который доказыва ет датами и свидетелями, называя более десяти имен, что он видел Ва нберга в трех тюрьмах и в двух этапах /переездах/ с 1953 по 1959 г. в том числе последние 5 лет /1955-1959 по 3 - 4 раза в неделю на тюремном прогулочном дворике, - не упоминая этого источника, т.е. меня, все эти заявления брата и сестры Валленберга, казались неубед тельными и неэффективными. А это как раз и нужно было КГБ и они этог добились. То, что им не удалось сделать через своего "польского" пос ланца в марте с.г., они достигли наивностью неискушенных в советски делах людей.

Я в этом преследовал одной только цели - спасти Валленберга если он жив /а я почти в этом убежден, что доказывает повторный арест Капла и тем самым разоблачить перед всем миром государственных гангстеров из КГБ. Меня лично эта грязная провокация не задевает. Я гражданин И раиля, где я с 1976 года и проживаю. Служба безопасности Израиля, к

и М. из радио-станции "Либерти". Установлено, что этот Ш. периодичес
встречается с известным в Москве обер-шпиком КГБ Никитой Богусловски
/композитор, он же вицепрезидент советско-французской дружбы. Он же и
погубил мою жену, которая покончила собой в тюрьме/. Надо признать, ч
эта провокация приурочена и довольно ловко подана через известного ра
облачателя гитлеровских преступников Симона Визенталя. Тут разумеется
для "психологического эффекта" был использован авторитет Визенталя. А
если подумать: зачем сообщать об агенте КГБ, гражданине Израиле охотн-
нику за гитлеровскими преступниками Визенталю, а не Службе безопаснос
Израиля? Господин Визенталь меня лично не знал и не видел до этого. Н
получив такое сообщение, он поделился этим с господином Дарделем. Пос
ле этого я встретился 3 июня в Вене с Визенталем. Затем переслал ему
ряд важных документов о моих "весьма тесных связях с КГБ"...

Если бы люди, которые попались на эту провокацию задумались: зачем ну
но КГБ, чтобы их агент поднял на весь мир такой шум по делу Валленбер
Неужели это выгодно КГБ? С какой точки зрения? Кроме того, задолго до
моего шума по делу Валленберга я поднял в печати, в том числе в немец
кой и американской большой шум по своему собственному делу. При этом
разоблачил на весь мир, что я был выдан КГБ /тогда НКГБ/ I секретарем
посольства США в Москве, своего соседа по московской гостинице "Метро-
поль" миостера П.М. Дудко, работавший при А. Гарримане. Неужели все э
делается по заказу ... КГБ.

Повторяю: провокация КГБ о том, что я "агент КГБ" нанесла немалый вре
"делу Валленберга", хотя бы тем, что в заявлениях брата и жены Валлен-
берга в Израиле /I0 - I4.6/ они ни разу не упомянули мое имя, - главн
го и конкретного свидетеля, что Валленберг не умер в I947 году, как у
верждают официальные советские органы. Пока /до приезда Каплана/ един-
ственного свидетеля, который видел Валленберга с I955 по I959 почти
ежедневно. Я об этом очень сожалею. Не моя вина в том, что некоторые
подошли к этой провокации некритический и не проанализировав ее с точ
зрения элементарной логики.

Уважаемый господин Скотт! Я имею к Вам следующую просьбу: Перевести
это письмо к Вам и Дисе Хостад на шведский язык /полностью/ и по эк-
земпляру вручить ~~Нине~~ госпоже Нине Лагергрен и ее брату господину Дар-
делю, а второй экземпляр в МИД Швеции господину Хирдману. /Он, правда,
читает и по-русский, но я бы хотел, чтобы его прочли и другие ответст-
венные сотрудники МИД, как например господин Лейфланд.

Стоимость перевода я заплачу /не из ближайшей зарплаты от КГБ/ как то
ко Вы мне сообщите его стоимость. Могу переслать и могу вручить Вам л
но в Израиле. Мое приглашение Вам и Диссе остается в силе...

С уважением,

Л. Плинский

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Polch Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2 Eu F

~~SVENSK WASHINGTON 1979-07-13~~

Pol

CABINET STOCKHOLM

FOER THYBERG RE WALLENBERGAERENDET.

P R I M O. SENATOR FRANCK CHURCH HAR IDAG I ETT VAENLIGT BREV TILL WACHTMEISTER MEDDELAT ATT HAN SAMMANTRAEFFAR MED VAAR BESOEKARE TISDAGEN 17 JULI. VI HAR UPPGIFTER SOM TYDER PAA ATT DETTA KOMMER ATT SKE VID EN GEMENSAM LUNCH MED SENATOR PELL.

S E C U N D O. STATE SAEGER OSS ATT PRESIDENTEN APPROCHERATS MED TELEGRAM 9 JULI FRAAN FRU LAGERGREN VARI DET BL A HETER ''I AM NOW GOING TO THE US JUST FOR THE SOLE PURPOSE OF SEEING YOU'', RESP ''URGENTLY REQUEST YOU TO HELP DETERMINE HIS FATE WITH THE SOVIET UNION''.

T E R T I O. BESOEK PAA MELLANNIVAA INOM ADMINISTRATIONEN AER FOERUTSEDDA UNDER DET UPPSKATTNINGSVIS TIO DAGAR LAANGA BESOEKET. RENTSCHLER, NSC, SAMT GOODBY (ERSAETTARE FOER VINE), FUNSETH OCH WILLIAM FARRAND (SOVJETKONTORET) AER SAALUNDA INBOKADE 17-18 JULI.

RENTSCHLER FAAR SES SOM VITA HUSETS SVAR PAA VAAR FOERFRAAGAN MEDAN OEVRIGA TRE HAR FOERESLAGITS AV US-AMBASSADEN I STOCKHOLM.

BORGLUND

Guy von Dardel
45 Route de Peney Dessus
CH 1242 Satigny, Schweiz

B/2

Geneve den 24 juni 1979.

Pol 1, depr Hirdman, YT
1979-07-18 hbr tit

INK UTRIKESDEP
226/448 A
13 20 JUL 1979
Avd P | Dr 2 | Bu I

Kuls:
Prof. Carlgren: ✓
Fk 84:

Departementsrådet Sven Hirdman
Utrikesdepartementet
Box 16121
Stockholm Suède

Broder!

I våra ansträngningar att tillsammans med UD vinna klarhet i Raoul Wallenbergs öde, och om han ännu är i livet få honom tillbaka, står naturligtvis den s k dödsattesten från den ryska noten av den 6 februari 1957, som är själva grundvalen för den sovjetryska avvisande attityden, som det stora frågetecknet. Ju mer man studerar denna dödsattest ju mer frågetecken ger den upphov till. Helt bortsett från de senare vittnesmålen som bevisar att han varit i livet långt senare, förefaller det av vårt studium helt uppenbart att den "fånge Walenberg" som omnämns i skrivelsen icke kan ha varit Raoul.

För att med hjälp av experter kunna mera djupet kunna studera noten har jag bett Leif att få även den officiella ryska versionen av noten, eftersom nyanser i betydelsen kan ha förvanskats eller försvunnit i översättningen.

UD har naturligtvis också gjort en motsvarande djuplodande analys och tolkningsförsök av noten, men vi känner på vår sida inte till resultaten av denna analys. Det skulle för oss vara av mycket stort värde att få ta del av denna analys för att tjäna oss som en ledning och för att kunna jämföra med vad vi själva kunna kommit fram till. Jag är naturligtvis medveten om att denna analys kan vara förtrolig men tror ~~att jag~~ att den liksom varit fallet med andra dokument i förtroende skall kunna delges oss som ju arbetar för samma mål.

Med hälsningar

Guy von Dardel
Professor

RUTH JENS, M.D
901 CAPITOL NE
SALEM OR 97301 USA

USA 22

Mr. Leif Leifland
Swedish Foreign Office
P.O. Box 16121
Stockholm, 10323
Sweden

AEROGRAMME VIA AIRMAIL PAR AVION

(2) Second fold

©USPS 1978

Additional message area

1979-07-25
Pol I, Hirdman,
skr tit

7/1 GN

UMK. UTRIKESDEP.
D.A.V.O 226/82
1979-07-27

AVD | GRUPP | HANDL.
P | 2 | Eu

Dear Secretary General

POL

Raoul Wallenberg is reportedly alive in the Soviet Union. A humanitarian like Mr. Wallenberg merits the concern of his fellow men and certainly deserves the intervention of his country. Having visited the Soviet Union in the recent past and having seen a general hospital there, it is not difficult to visualize what a mental hospital must be.

cc Pol I

I understand there is a "Concerned Citizens for Wallenberg" in the United States. I do not know the people in that group, but like myself, Mr. Wallenberg was a graduate of the University of Michigan, a prestigious University and Michigan would not be involved with a situation unless it had merit.

I hope you will use your good office to investigate the record of the Irkutsk Psychiatric Hospital and if Mr. Wallenberg is alive, bring him back to Sweden.

Sincerely,

RUTH JENS

s MD

RIKSPOLISSTYRELSEN
Säkerhetsavdelningen
STOCKHOLM
Rotel B 41
Krkom Tore Forsberg

PM

1979-05-30

1 (3)

KALINSKIs brev till KGB-chefen

"Till Kommittén för Rikets Säkerhet (KGB)
Vid Ministerrådet i SSSR, Medlemmen av Politbyrån
CK KPSS, Moskva, Ljubljanka, D 2, J V ANDROPOV

I oktober 1978 hörde jag genom tidningarna att Simon WIESENTAL från Wien hade vänt sig till svenska regeringen med anmodan att bojkottera Olympiaden 1980 i Moskva, så länge den sovjetiska regeringen inte är villig att meddela hela sanningen beträffande den f d svenske diplomaten Raoul WALLENBERGs tragiska öde, vilken greps av de sovjetiska organen SMERSJ i januari 1945 i Budapest.

Under min mer än 15-åriga väg genom fängelser har jag träffat många som bortförts av de sovjetiska organen i väst, men först nu har jag hört att två av dem fortfarande inte har återvänt till sitt fosterland. En av dem är den unge amerikanen Isaak JELKOVITJ, Beträffande honom har jag redan meddelat hans släktingar i New York och hoppas att detta ärende skall tas upp av USAs UD. Den andre, beträffande vilken jag skriver detta öppna brev till er, är svensken Raoul WALLENBERG, med vilken jag under 8 års tid satt i tre sovjetiske fängelser (1951 - 1959). Två gånger flyttades jag med andra fångar från Vercho-Uralsk till Aleksandrovsk Centralen och dräifrån till Vladimir-fängelset tillsammans med honom; d v s han var med samma transport.

Trots att den svenska regeringen, liksom hela världen redan då, visste alla detaljer med hans bortrövande från Budapest år 1945 under Stalinären, så löd svaret på deras framställning: "En person med namnet WALLENBERG är inte känd....".

Detta fräcka lögnaktiga svar avslöjades 1964 av CHRUSJTJEV och ersattes av en annan lögn: "Raoul WALLENBERG dog i juli 1947 i Ljubljanka av infarkt...". För att "korrigera misstaget", som CHRUSJTJEV gjorde tänkte KGB senare ut en ny förklaring: WALLENBERG lär ha blivit dödad av nazisterna eller ungrarna som hämnd för att han räddade judar.

Alla dessa oskickliga och lögnaktiga förklaringar från de officiella myndigheterna - sovjetiska - liksom det sovjetiska svaret på den svenska noten från januari detta år beträffande Raoul WALLENBERG motsägs av vittnesmålen från många medfångar och ögonvittnen till den "avlidne" WALLENBERG.

Jag själv har sett honom promenera först med GOGOBERIDZE, sedan med MAMULOV nästan daligen genom mitt cellfönster när de gick på den lilla rastgården. Från januari 1959 promenerade han med SJARIJA.

Sista gången såg jag personligen WALLENBERG den 27 oktober 1959. Då var han kvar i 23:e cellen, andra byggnaden i sjukhusavdelningen av Vladimir-fängelset från vilket jag befriades 29 oktober 1959. Jan KAPLAN såg WALLENBERG på sommaren 1975. KAPLAN visade sig vara ett farligt vittne och därför håller ni honom - en svårt sjuk man - på nytt i fängelse.

I december 1978 har jag till representanter för svenska regeringen överlämnat allt det som jag vet om Raoul WALLENBERG under perioden 1951 - 1959. Jag har även givit - tyvärr - den långt ifrån fullständiga listan på personer, vilka varit i samma cell som WALLENBERG i Verchno-Uralsk, Aleksandrovsk Central och Vladimir-fängelserna, liksom namnen på de fångar vilka i två etapper följdes åt vid förflyttningarna tillsammans med WALLENBERG. Bland vittnen som träffat WALLENBERG i Vladimir eller sett honom där eller i ovannämnda fängelser finns utsagor av tyskar, österrikare, schweizare - alla f d fångar. Många av dem kände även jag under min fängelsetid. Alla har de sett Raoul WALLENBERG många år senare än hans officiella "död" år 1947.

Efter mina artiklar i amerikanska och israeliska tidningar kom det många reaktioner, direkta och indirekta vittnen om VALLENBERGs vistelse i Vladimir-fängelset efter 1955.

Äntligen finns ett vittne, vilket ni herr ordförande känner väl och under vars ledning ni själv arbetat i många år. Det är Gennadij Nikolajevitj KUPRIANOV, f d sekreterare i CK i Karelska-Finska kommunistpartiet på den tiden. Ni arbetade då där som förste sekreterare i CK av Komsomol i KF-republiken.

General KUPRIANOV - f d medlemmen i krigsrådet vid KF-fronten - arresterades 1948. År 1953 fanns KUPRIANOV med bland de fångar, där även WALLENBERG befannssig - tillsammans med MUNTERS; f d utrikesministern i det fria Lettland. De sändes från Verchno-Uralsk till fängelset i Aleksandrovsk Central. Och år 1955 sändes samma grupp från Aleksandrovsk Central via Kirovsk och Gorkovska fängelserna till Vladimir. Även i denna fanns KUPRIANOV och svensken Raoul WALLENBERG med. Den ofullständiga listan på "medetapparna" har jag i december 1978 överlämnat i New York till svenska UDs representant.

Min fängelsekamrat KUPRIANOV har även i friheten förblivit min vän. Jag förvarar på en högst tillförlitlig plats hans otroligt intressanta handskrift. I denna mycket värdefulla skrift berättar KUPRIANOV också om sina förfärliga 8 år (1948 - 1956) i sovjetiska fängelser. Denna ädla människa utsattes för hemsk tortyr i Ljubljanka och Leftovsk-fängelset. Kvinnan - fängelsets läkare i Leftovska fängelset slog ut 8 tänder på honom med klacken när han låg i bara underkläderna hopbunden i kalla cellen med en kavle i munnen. Denna tappra och uthålliga människa vågade under dessa omänskliga terrorförhållanden i fängelset - och inte bara där kalla sina plågoandra "Gestapoknektar" och deras chefer och värdar för fascister.

Innan jag reste från Sovjet åkte jag speciellt till honom för att säga adjö och prata med honom. Gennadij Nikolajevitj KUPRIANOV lever i Pusjkino i Leningrads distrikt Skolgatan (ul Sjolnaja) nr 38.

Jag tvivlar inte på att KUPRIANOV - denna orädda människa - inte kommer att vara rädd att bekräfta att han var samtida med svensken WALLENBERG på förflyttningarna från cellerna i Novorossijsk, Kirovsk och Gorkovsk-fängelserna år 1953 och 1955.

Vid mitt sammanträffande den 20 december 1978 i New York med svenska representanterna för den svenska regeringen uttryckte jag min förvåning, att de svenska socialdemokratiska regeringarna under ERLANDER och PALME inte gjort något mer för sin diplomat WALLENBERG, än vad de polska marionetterna BERUT och GIRANKEVICZ gjort för mig och tusentals andra polska medborgares befriande.

Många frågar mycket riktigt, "varför har de sovjetiska myndigheterna, vilka på sin tid befriade riktiga och förmodade spioner, Hitler-mördare och militära förbrytare, så hårdnackat vägrat att befria Raoul WALLENBERG, vars enda förbrytelse bestod i att han räddade tusentals ungerska judar undan de nazistiska bödlarna".

På denna fråga finns endast ett svar: För de sovjetiska organen KGB, liksom för Gestapo på sin tid, är detta att rädda judar den värsta förbrytelsen. Denna judofobiska inställning, som de sovjetiska myndigheterna, har speglat sig i deras in- och utrikespolitik - liksom i deras bundsförvanters "fältmarskalken" Idi-Amin och Arafats handlande.

I december 1975 - efter mer än 15 års fängelsevistelser, utan rättegång, därav 11 år i ensamcell och 41 dagar i dödscell - rehabiliterades jag år 1957, men befriades först i oktober 1959, då jag i cellen på Vladimir-fängelset tog emot det sovjetiska passet. I 16 år har jag utan resultat anhållit om utresetillstånd. Först i december 1975 fick jag äntligen tillstånd att resa till Israel till min syster. En månad innan jag fick tillståndet talade jag två gånger med KGB-tjänstemän. Och vid det tredje och sista samtalet var där en person som presenterade sig som medarbetare vid avdelningen för de administrativa organen, CK KPSS. Vid detta sista samtal förelades mig en förpliktelse som jag skulle skriva under, att jag inte kommer att göra något "som kan skada den sovjetiska regeringen".

När jag skrev på detta dokument hade jag ingen tanke - då - på att bryta mot det givna löftet, eftersom jag mycket väl vet att de organ, vilka ni befaller över, har "långa armar". Och efteroom jag är väl informerad om de orter där självaste "fyllningen" till paraplyerna (och inte bara paraplyer) tillverkas, med vilken nyligen bulgaren MARKOV i London dödades.

Efter mer än tre års vistelse utomlands har jag emellertid kommit till den slutsatsen att alla kriminella handlingar, vilka begåtts och fortfarande begås av de - av eder - ledda organen, däribland den omänskliga och meningslösa förbrytelsen gentemot den oskyldige WALLENBERG, tillfullo befriar mig från mitt löfte, vilket avtvangs mig av era medarbetare i december 1975.

Jag skulle även vilja rikta er uppmärksamhet på de ytterst primitiva handlingar som ert folk begår. Jag tänker då på det "vänskapliga samtalet" med mig av en viss polack, vilken kallade sig för Henrik SZAREWICZ; medarbetare på den parisiska avdelningen av banken PKO. Detta samtal ägde rum den 26 mars 1979 klockan 1000 i byggnaden där den Tel-Aviv-avdelningen av polska PKO befinner sig.

De "vänskapliga råd" som denne polack - en KGB-man - gav mig, anser jag vara förtäckta hotelser och grov utpressning.

Med hänsynstagande till allt som anförts ovan, förklarar jag härmed, att jagfr o m i dag anser det vara min plikt att publicera allt som jag vet om NKGB, MGB och KGBs förbrytelser och börja med Katynförbrytelserna mot polska officerare i mars - april 1940 och sluta med detaljer beträffande mordet på amerikanen Richard WELCH i Aten slutet av 1975 - och många andra mord som har hänt mellan dessa två och som utförts av era organ i hela världen.

Jag tänker även publicera mina samtal med min vän MIRONOV, vilken till 1944 var sovjetisk generalkonsul i New York och resident för den sovjetiska underrättelsetjänsten. Även mina samtal med MIRONOVs efterträdare i New York, vidare med min cellkamrat TJEPURNIH (se händelsen med Kasenskaja, sovjetisk lärarinna i New York)....

Hittills har jag endast förberett mina anteckningar och räknade med att ge ut dem efter min död, men de omständigheter jag delvis redan berört ovan, har tvingat mig att börja ge ut dem redan medan jag lever. Med undantag endast för sådana fakta, vilka kan förorsaka moralisk skada för familjerna, vars huvudmän - numera avlidna - i många år hemligt samarbetat med de sovjetiska myndigheterna eller var knutna till den sovjetiska underrättelsetjänsten. Detta undantag gäller inte för f d förste sekreteraren och chefen för konsulatavdelningen på USAs ambassad i Moskva under A HARRIMANN år 1944, Mr P M DUDKO har lämnat ut mitt brev till de sovjetiska organen, som var adresserat till president ROOSEVELT. Detta var orsaken till min arrestering och därpå följande fängelsevistelse i mer än 15 år.

Abraham KALINSKIJ"

RIKSPOLISSTYRELSEN
Säkerhetsavdelningen
STOCKHOLM
Rotel B 41
Krkom Tore Forsberg

PM

1979-05-30

Ex 1 (3)

Sammandrag av KALINSKIs skrivelse till amerikanska staten med begäran om ersättning för "sveda och värk" i sovjetiska fängelser

"Besvärsförklaring från Abraham KALINSKI, bosatt i Israel, staden Haifa, Kisch Avenue II

KALINSKI stöder sig på två intyg från Vladimir-fängelset och från militärtribunalen, av vilka framgår att han hållits fången utan rättegång och rannsakning från 12 maj 1944 till 29 oktober 1959 - d v s 15 och ett halvt år och 17 dagar, därav omkring 11 år i ensamcell och 41 dagar i dödscellen i Ljubljanka och Butyrsk-fängelset. Han arresterades i Moskva, får han vistades såsom ständig militär representant för polska armén vid Folkskommissariatet för Sovjetunionens försvar.

Han har - utan att ha begått något som helst brott - gått igenom allt detta för att via den dåvarande amerikanska ambassadören i Moskva, A HARRIMAN, till president ROOSEVELT. Detta brev som oförsiktigt nog lämnats i händerna på Paul Michael DUDKO, vilken förestod USAs konsulat-avdelning i Moskva, gav det till NKGB. KALINSKI ville endast berätta för presidenten att det förbereddes en förintelseaktion på befallning av STALIN mot de genom ett under räddade vitryska, litauiska judarna, vilka flytt till skogarna i den västra delen av Vitryssland och beskyddades av partisanerna. Den som förde befälet över partisanerna var PONOMARENKO. KALINSKI begärde att ROOSEVELT snabbg skulle intervenera och berättade samtidigt att det begåtts andra förbrytelser mot judiska och polska foken av sovjetiska straffplutoner. Likaså de grymma och meningslösa brott som begicks mot polska krigsfångar (?939) och mot officerarna i skogen i Katyn, vilka mord utförts på direkt befallning från Moskva och som utfördes av specialgruppen i NKVD under befäl av överstelöjtnanten i NKVD, BONDARENKO, i mrs och april 1940.

Den militära tribunalen ansåg dock inte att detta brev var "ett förtal och provokation, som NKGBs chef MERKULOV (skjuten 1953) kallade det för. KALINSKI rehabiliterades helt, men blev inte informerad om denna rehalibitering förrän två och ett halvt år senare i Vladimir-fängelset, där han även tvangs att antaga sovjetiskt medborgarskap och fick sovjetiskt pass. Till skillnad mot alla andra polska medborgare fick han inte återvända till sitt fosterland Polen enligt sovjetisk-polska konventionen beträffande "dubbelt medborgarskap".

Fru KALINSKI - fru Tatjana Semenovna Zlatogorova - känd sovjetisk filmskådespelerska, medförfattare till filmen "LENIN år 1918" m m, blev också arresterad och omkom 1951 i fängelset genom att begå självmord. KALINSKI begärde således ersättning för fysiska och materiella förluster med 400.000 dollar.

Israel, Haifa 16 maj 1975"

RIKSPOLISSTYRELSEN
Säkerhetsavdelningen
STOCKHOLM
Rotel B 41
Krkom Tore Forsberg, GB

PM

1979-05-30

1 (3)

Sammandrag av KALINSKIs berättelse om DUDKO, Maul Michael, som 1944 var förste sekreterare och konsul på amerikanska ambassaden i Moskva

"Den 8 maj 1944 ringde hallåmannen i polska radion i Moskva, Bernard (Berl) MARK och bad om ett brådskande sammanträffande med mig i en viktig sak. Han berättade för mig att han från en säker källa fått veta att partisanerna, på uppmaning av partisanrörelsens ledare PONOMARENKO, skulle göra sig av med den civila befolkningen i skogarna i västra Vitryssland som mest bestod av gamlingar, kvinnor och barn, därför att dessa lamslog partisanernas operationer. Berl menade att dessa människor, som räddat sig från förintelsen i Tyskland, nu gick en säker död till mötes. DUDKO, som bodde på samma hotell som KALINSKI - Metropol rum 369 - ofta hade träffat Berl hos KALINSKI. DUDKO rådde dem att skriva ett brev till ROOSEVELT och skicka det via ambassaden till USA. Han åtog sig att vidarebefordra brevet. KALINSKI körde själv DUDKO till ambassaden. KALINSKI berättade allt för DUDKO på vägen till ambassaden. DUDKO talade fin ryska.

Nästa dag sade DUDKO till mig att brevet redan gått och fredagen 12 maj arresterades jag. DUDKO hade alltså lämnat brevet direkt till NKGB. Samma sak hände med en liten lapp som KALINSKI gav sin hustru för vidarebefordran till DUDKO, där han bad att denne skulle yppa hans belägenhet för amerikanske USA-korrespondenten, då hans skrivelse måste ha stulits på något sätt. Han misstänkte fortfarande inte DUDKO. När jag sedan - efter överföring till Ljubljanka - åter konfronterades med en liten notis, förstod jag att det var DUDKO som var förrädaren; tydligen agent åt NKGB."

Tore Forsberg

Abraham Kalinski
Kish Ave. II
Haifa ISRAEL

Haifa 15 juni 1979

Till Herr Tore Forsberg
Stockholm

Arade Herr Forsberg!

Vad som följer här nedan vill jag meddela Eder, inte bara för att Ni ska få ytterligare x uppfattning om KGB:s provokativa metoder, vilket kan vara av nytta för Eder i Edert för Ert land mycket viktiga arbete, utan även för att Ni ska kunna överlämna en översättning till svenska av detta brev dels till 1. fru Nina Lagergren, 2. hennes bror herr Dardel och 3. till herr Hirdman från svenska utrikesdepartementet. Herr Hirdman har arbetat i USSR och att döma av de samtal, som jag hade med honom i New-York och i Stockholm känner han väl till sovjetiska myndigheters (KGB) provokativa "talanger".

Som Ni känner till fick jag av en händelse genom tidningarna i oktober 1978 veta, att Raul Wallenberg ännu inte återvänt hem till Sverige. Jag meddelade omedelbart detta till en representant för israeliska utrikesdepartementet, som informerade svenska ambassaden i Israel.

Vid sammantraffande med svenska abassadrådet i Tel-Aviv, herr Wilkens, fick jag veta, att affären Wallenberg inte berörts på många år och att det sovjetiska svaret om Wallenbergs död 1947 är det sista svaret på 15 år.

Och just jag har efter många år väckt en storm över hela världen om att Wallenberg inte dog 1947, jag såg honom själv flera gånger mellan 1955 och 1959, då jag släpptes ur Wladimir-fängelset.

Vid sammanträffandet den 20 december 1978 i New-York med ansvariga medlemmar från svenska utrikesdepartementet Lejfland och Hirdman meddelade jag dem allt det som jag känner till om Raul Wallenbergs öde under tiden 1947 till 1959.

Efter någon tid, den 28 januari 1979, publicerade jag i en rysk tidning, som ges ut i New-York, "Novoe Ruskoe Slovo" (Det nya ryska ordet) en stor artikel med rubriken "Raul Wallenbergs hemlighet". I denna artikel lade jag noggrant fram alla fakta och namn på vittnen /andra som suttit fängslade tillsammans med Raul Wallenberg./ I denna artikel och i vid andra öppna framträdanden jag gjort avslöjade jag de lögner, att Wallenberg skulle ha dött 1947, vilka lämnats ~~sagts~~ av officiella sovjetiska organ. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Det bekymrade mig inte att denna artikel samma dag skulle komma i händerna på sovjetiska generalkonsulatets pressattaché i New-York.

Sedan dess har det gått fem manader och i mitt brev, som jag skickade genom svenska konsulatet i Tel Aviv till herr Hirdman i svenska utrikesministeriet, uttryckte jag min förvaning över att de sovjetiska myndigheterna på intet sätt reagerat på mina artiklar och meddelanden. Det vanliga vid sådana tillfallen är att de försöker kompromettera den som avslöjar deras folk. Och om

från radiostationen "Liberti". Det är fastslaget att denne Sjeinfeld dessemellan träffas med den i Moskva kände överagenten i KGB Nikita Boguslavskij /kompositör, vicepresident i sovjet - franska sällskapet. Det är också han som har dödat min hustru, som begick självmord i fängelset./ Man måste erkänna att denna provokation kan förbindas med och har skickligt "serverats" genom den kände avslöjaren av nazistiska förbrytare Simon Wisental. Herr Wiesental kände mig naturligtvis inte personligen. Men sedan han fått ett dylikt "meddelande" om mig har han naturligtvis delat med sig av det till herr Dardel ~~avsett~~. Efter detta träffade jag Wisental i Wien och lämnade honom en rad viktiga dokument beträffande mina "mycket intima förbindelser med KGB". Om människor, som fastnat på denna krok, tänkte efter: varför var det nödvändigt, ~~behövde~~ KGB att deras agent väckte en sådan storm över hela världen om fallet Wallenberg? Är det verkligen förmånligt för KGB? Förresten har jag långt innan jag började med "fallet Wallenberg" krävt den sovjetiska /och amerikanska/ regeringen på ersättning för de 15 år som jag suttit i NKGB-KGBs fängelse utan dom. Nu är jag rehabiliterad.

Jag upprepar: KGB:s provokativa "anka" att jag är "KGB agent" har inte så lite skadat "fallet Wallenberg", om inte annat så genom att Wallenbergs bror och syster inte nämnde mig en enda gång i sina deklarationer i Israel/ 10 - 14 maj jag, som är det konkreta huvudvittnet till att Wallenberg inte dog 1947, vittnet som såg Wallenberg nästan dagligen mellan 1955 och oktober 1959. Jag beklagar detta mycket. Men det är inte min skuld. Skyldiga äro de, som okritiskt anammade denna provokation och inte analyserade den rent logiskt.

Jag ber Er innerligt, herr Forsberg, att med hjälp av Er utmärkta kvinnliga översättare översätta detta brev till svenska och i mitt namn skicka kopia av översättningen till fru Nina Lagergren och herr Dardel, syster och bror till Raul Wallenberg.

Jag ber Er också skicka ett exemplar av översättningen till herr Hirdman på svenska utrikesdepartementet. Herr Hirdman arbetade en gång i tiden i USSR och av mina samtal med honom drog jag den slutsatsen att han förstår sig inte så illa på sovjetiska handlingar och deras KGB:s svindlerier...

Om möjligt skicka även till mig ett exemplar av översättningen av mitt brev. Jag vore Er mycket tacksam om Ni, genom Er kvinnliga översättare på ryska, kunde meddela mig huruvida Ni kunnat uppfylla mitt önskemål.

Tackande i förväg och i väntan på bekräftelse
förbliver jag Eder förbundne

Abraam Kalinski

detta är en f.d. fånge, så skriver och säger de att den personen har suttit i fängelse för kriminella handlingar eller våld eller svindleri. I mitt fall kunde de inte göra detta, eftersom i alla tidningar återgavs fotokopior av intyg om min rehabilitering. Och jag väntade mig, att de skulle förklara mig vara agent för den amerikanska, eller någon annan imperialistisk, underrättelsetjänsten. Men efter fem månaders tystnad har KGB, genom en av sina agenter, eller snarare under-agent en viss Sjeinfeld /straffad i USSR för spekulatione förklarat mig vara "KGB-agent"... Var finns logiken? Sovjetiska organ bekymrar sig aldrig om logiken. Deras provokationer och felaktiga informationer är huvudsakligen avsedda för det psykologiska momentet och för folk, oerfarna i sovjetiska ~~förhör~~ gåtor. /Förresten har jag själv två gånger varit offer för dylikt "psykologiskt moment": en man med samma källa som nämnde Sjeinfeld "Liberti" viskade till mig att en man som aktivt arbetar för att avslöja sovjetiska brott, A.Sjifrin, skulle vara "KGB agent" och för säkerhets skull började jag att undvika honom. Men sedan, då jag analyserat den här "ankan", förstod jag vem som var intresserad av att kompromotera denna person. Förresten, när två journalister i Stockholm antydde för mig om denna person, A.Sjifrin, något i samma "anda", sade jag till dem, att sovjetiska KGB spridde liknande rykten om Soljsjenitsyn. Att jag också är "KGB agent" visste jag inte före mitt möte i maj i Stockholm med herr Dardel. Vid den ytligaste analys av de sovjetiska KGB provokationerna faller de självfallet som korthus, men under tiden gör dessa provokationer vad de ska. En snabb effekt har uppnåtts. Men inte bara oerfarna människor som fru Nina Lagergren och herr Dardel, men även erfarna journalister fastnade på denna KGB "krok". I mit fall uppnåddes också "snabb effekt". Med det resultatet, tycks det mig, att Wallenberg fallet har skadats; Alla deklarationer, som gjordes av Wallenberg bror och syster under deras vistelse i Israel, där man inte nämnde den tillförlitliga källan, stärkt av vittnen och bevisande att Wallenberg inte dog 1947 - alla dessa deklarationer tycks för många inte vara övertygande och framkallar "tvivel". Och det var precis vad KGB behövde: isolera mig från "fallet Wallenberg". Vad de inte lyckades med genom sitt "polska sändebud" lyckades de med genom naiviteten hos dem som är oerfarna i sovjetiskt ~~arbete~~ handlande. I "fallet Wallenberg" har jag haft ett enda mål - rädda Wallenberg, om han ännu lever /och det är jag nästan säker på/ och samtidigt avslöja inför hela världen gangsters från KGB.

Mig personligen rör inte detta smutsiga förtal. Jag är medborgare i Israel, där jag lever sedan 1976. Nyligen fick svenska regeringen bevis på att Israels säkerhetstjänst inte så illa klarar ut vem som är KGB agent. Det är inte fragan om mitt rykte: Israels säkerhetstjänst har redan för länge sedan gett uttryck för sin uppfattning om provokationerna från en Sjeinfeld och L.M

ABRAHAM KALINSKI
Kish Ave. II
Haifa ISRAEL

Haifa I5 Juni I979

An Herrn Tore Forsberg
Stockholm

Уважаемый Господин Форсберг!
Я хочу сообщить Вам нижеследующее не только для того, чтобы Вы получили дополнительное понятие о провокационных методах КГБ, которые могут Вам пригодиться в Вашей очень нужной Вашей стране работе, но и для того, чтобы Вы переведенный текст этого письма /или его основную суть/ перевели на шведский язык и вручили по экземпляру I. госпоже Нине Лагерргрин, 2. ее брату господину Дарделю и 3. Господину Хирдману из Министерства иностранных дел Швеции. Господин Хирдман работал в СССР и, судя по беседам, которые я имел с ним в Нью-Йорке и Стокгольме, он хорошо знакомым с провокационными"талантами" советских властей /КГБ/.

Как Вам известно, я случайно из газет узнал в октябре I978 г. о том, что Рауль Валленберг до сих пор не вернулся домой в Швецию. Я сразу сообщил об этом представителю нашего израильского министерства иностранных дел, который и сообщил об этом посольству Швеции в Израиле

При встрече с советником шведского посольства в Тель-Авиве господином Вилкенсом я узнал, что дело Валленберга уже не затрагвалось много лет и что советский ответ о "смерти" Валленберга в I947 г. является последним ответом за I5 лет.

И именно я, после многих лет поднял шум на весь мир о том, что Валленберг не умер в I947 г., а я сам его видел много раз с I955 по I959 год, когда я освободился из Владимирской тюрьмы.

На встрече 20 декабря I978 году в Нью-Йорке с ответственными сотрудниками министерства иностранных дел Швеции г.г. Лейфландом и Хирдманом я им сообщил все то, что мне известно о судьбе Рауля Валленберга за период I947 по I959 г.г.
Через некоторое время 28 января I979 г. я опубликовал в издающейся р русской газете в Нью-Йорке "Новое Русское Слово" болшую статью под заголовком "Тайна Рауля Валленберга". В этой статье я подробно изложил все факты и имена свидетелей /других заключенных содержащихся или этапированных вместе с Раулем Валленбергом/. В этой моей статье и других моих открытых выступлениях я разоблачал лживые заявления официальных советских органов о том, что Валленберг якобы умер в I947 г. Я позаботился, чтобы эта моя статья попала в тот же день к пресс-атташе советского генерального консульства в Нью-Йорке.
С этого времени прошло более пяти месяцев и в своем письме, отправленном мною через шведское консульство в Тель-Авиве господину Хирдману в Министерство иностранных дел Швеции я выразил свое удивление, что советские власти никак не реагируют на все мои статьи и заявления. Обычно в таких случаях они стараются компрометировать разоблачающих их людей. Если это бывший заключенный то они как правило пишут и говорят, что этот человек сидел в тюрьме за уголовные преступления или даже за изнасилование или мошенничество. В моем случае они этого не могли сделать, т.к. во всех газетах были мои воспроизводены фотокопий моих справок о реабилитации. И я ожидал, что они

меня объвят агентом американской или другой империалистической разведки
Но после пяти месяцев молчания, КГБ через одного своего агента, вернее суб-агента, некоего Шейнфельда /отбывшего наказание в СССР за спекуляцию/ объявил меня"агентом КГБ"... Где логика? Советские органы никогда не заботятся о логике.Их провокации и дезинформации рассчитаны, главное, на психологический момент и на неискушенных в советских делах людей. /Впрочем, я сам стал дважды жертвой такого "психологического момента": человек из того источника что и упомянутый Шейнфельд,"Либерти" шепнул мне об одном активном разоблачателе советских преступлений, А. Шифрине, что он "агент КГБ" и я, на всякий случай, начал избегать его. А потом, проанализировав эту "утку" я понял, кто именно заинтересован компрометировать этого человека. Кстати, когда 2 журналиста в Стокгольме теперь что-то намекнули мне об этом же человеке, А. Шифрине, в том же "духе", я им сказал, что о Солженицине советские КГБ тоже пускали подобные слухи. Я еще, будучи в Стокгольме в мае не знал до встречи с господином Дарделем, что я тоже "агент КГБ"/. Разумеется, при самом поверхностном анализе советских КГБ-истких провокации они разваливаются как карточный домик, но пока что эта провокация делает свое дело. Молненосный эффект получен.Но не только неискушенные люди как госпожа Нина Лагергрин и господин Дардель, но и опытные журналисты, попались на эту КГБисткую "удочку". В моем случае "молненосный эффект" тоже получился. В результате, по моему,пострадало дел/Валленберга: Все заявления брата и сестры Валленберга,во время их пребывание в Израиле, в которых не упоминался достовернейший источник, подкрепленный свидетелями, и доказывающий, что Валленберг не умер в 1947 г., - все эти заявления кажутся многим не убедительными и вызывают "сомнение". А это как раз и нужно было КГБ:изолировать меня от "дела Валленберга". То что им не удалось сделать через своего "польского посланца", они достигли наивностью неискушенных в советских делах людей.

Я в этом "деле Валленберга" преследовал одной цели - спасти Валленберга, если он еще жив /а я в этом почти уверен/ и тем самым разоблачить перед всем миром гангстеров из КГБ.

Меня лично эта грязная клевета не задевает. Я гражданин Израиля, где я с 1976 года проживаю. Недавно шведское правительство получило доказательство, что органы Службы Безопасности Израиля неплохо разбираются, кто агент КГБ... Дело не в моей "репутации": Служба безопасности Израиля давно уже кажется высказало свое мнение по поводу ~~по поводу~~ провокациям некоего Шейнфельда и Л.М. из радио-станции "Либерти". Установлено, что этот Шейнфельд периодический встречается с известным в Москве обер-шпиком КГБ Никитой Богусловским /композитор, он же вицепрезидент общества советско-французской дружбы. Он же и погубил мою жену, которая покончила собой в тюрьме/. Надо признать, что эта провокация приурочена и ловко ~~подана~~ подана через известного разоблачателя гитлеровских преступников Симона Визенталя. Господин Визенталь меня лично, конечно, не знал. Но, получив такое "сообщение" обо мне, естественно поделился этим с господином Дарделем. После этого я встретился с Визенталем в Вене и передал ему ряд важных документов о моих "весьма тесных связях с КГБ".

Если бы люди, которые попались на эту удочку задумались: зачем нужно

КГБ, чтобы их агент поднял такой шум на весь мир по делу Валленберга? Неужели это выгодно КГБ? Кроме того, задолго до того, как я занялся "делом Валленберга" я уже подал иск против советского /и американского/ правительства о возмещение за I5, I/2 лет, проведенных мною в тюрьме НКГБ - КГБ без суда. Сейчас я реабилитирован.

Повторяю: провокационная "утка" КГБ о том, что я "агент КГБ" нанес немалый вред "делу Валленберга", хотя бы тем, что в заявлениях брата и сестры Валленберга в Израиле /I0 - I4 мая/ они ни раза не упомянули меня, главного и конкретного свидетеля, что Валленберг не умер в I947 г. - свидетеля, который лично видел Валленберга с I955 по октябрь I959 г. почти ежедневно. Я об этом очень сожалею. Но не моя вина в этом. В этом виноваты люди, которые подошли к этой провокации некритический и не проанализировав ее с точки зрения простой логики.

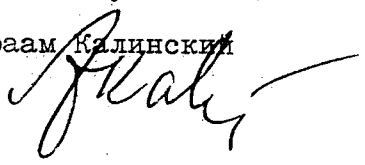
Очень прошу Вас, господин Форсберг, с помощью Вашей замечательной переводчицы перевести это письмо на шведском языке и от моего имени вручить копию перевода госпоже Нине Лагергрин и господину Дарделю, сестре и брату Рауля Валленберга.

Прошу также I экземпляр перевода переслать господину Хирдману в министерство иностранных дел Швеции. Господин Хирдман работал когда-то в СССР и из бесед с ним я сделал вывод, что он разбирается неплохо в советских делах и замашках их КГБ...

Если возможно, пришлите мне также I экземпляр перевода моего письма. Буду Вам очень благодарен, если Вы мне сообщите рукой Вашей переводчицы на русском языке, смогли ли Вы выполнить мою просьбу.

Заранее благодарен и в ожидании подтверждения,
остаюсь с уважением

Абраам Калинский

RIKSPOLISSTYRELSEN
Fack
104 20 STOCKHOLM

HÄNVISNINGSBLAD

Datum
1979-07-16

Behålls av den som kvitterat handlingen

Ärende
Sammanställning av vad Abraham Kalinski berättat om den försvunne svenske diplomaten Raoul Wallenberg

Ärende nr
SH 2193-79

Ex nr

Mottagare (tjänsteman och myndighet samt adress och telefon)
Utrikesdepartementet

Handlingen är
[ ] utlånad [X] lämnad

Kvittot återsändes till
Rikspolisstyrelsen, Fack 104 20 Stockholm

Delgives	Lottas på
Stockholm	16/7-79
Ivo Mår	

RPS-Sak 3:3. 7 6 000×4. ALLI 178 002 LibeTryck 776850

RIKSPOLISSTYRELSEN
Säkerhetsavdelningen
104 20 STOCKHOLM

MEDDELANDE

Datum
79.06.27

Till
Kr Sven Hirdman
Utrikesdep.

Från
Pist
Gösta Danielsson

[X] Enl överenskommelse	[ ] Enl begäran	[ ] Återlämnas Tack för lånet	[ ] Var vänlig kontakta mig	[X] För kännedom
[ ] För samråd	[ ] För granskning	[ ] För handläggning	[ ] För attest eller underskrift	[ ] För yttrande senast
[ ] BRÅDSKANDE	[X] Får behållas	[ ] Önskas åter	[ ] För komplettering	[ ] Fvb till

Med hjärtlig hälsning

GD

[ ] Vänd!

RPS Sak. 10 a 76-05 600×50. LibeTryck 602420

Vecko Journalen

ÅHLEN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS AB, TORSGATAN 21, 105 44 STOCKHOLM. TEL 08/34 90 00

21.6.7

Stockholm den 13 juli 1979

Departementsrådet

Sven Hirdman

Utrikesdepartementet

Stockholm

INK. UTRIKESDEP.
D.N:o 225-189
1979-06-20
AVD. P | GR. 2 | MÅL Eu I

Pol

Eftersom Ni erhållit kopia på ett brev från Abraham Kalinski, som bl a handlar om mig, översänder jag härmed en kopia på mitt svarsbrev till herr Kalinski.

Vänligen,

Anders Hasselbohm

Vecko Journalen

ÅHLEN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS AB, TORSGATAN 21, 105 44 STOCKHOLM. TEL 08/34 90 00

Herrn
Abraham Kalinski
Kish Ave 11
HAIFA
Israel

Stockholm 1979-07-12

Sehr geehrter Herr Kalinski!

Ich bin über den Inhalt des Briefes, den Sie an Staffan Skott geschrieben haben, informiert worden und es liegt mir sehr daran, einige Missverständnisse zu berichtigen.

Ich habe Bilders gegenüber nie behauptet, dass Sie ein KGB-Agent seien! Ich möchte Ihnen sehr offen erzählen, was ich tatsächlich gesagt habe: Sie scheinen mir sehr interessiert daran zu sein persönlich in den Massenmedien hervorzutreten. Und Sie leisten Raoul Wallenberg einen schlechten Dienst indem Sie Ihre Zeugenaussage als die einzig wichtige darstellen - was ja nicht der Wahrheit entspricht. Ferner habe ich erwähnt, was ich und viele andere empfinden, dass Sie in Ihrem Eifer manchmal allzu schnell vertrauliche Auskünfte an allzu viele Leute ausliefern.

Um ein Beispiel zu geben, wo Sie meiner Ansicht nach zu schnell handelten, darf ich Ihr Ferngespräch an Kaplans in Moskau erwähnen. Nun gut, Kaplan war nicht zu Hause. Aber, Herr Kalinski, was hätten Sie eigentlich mit Jan Kaplan besprechen wollen, falls er zu Hause gewesen wäre? Geben Sie doch zu, dass dieses Ferngespräch unüberlegt war. Das haben Sie mir ja auch gesagt, als wir uns zum ersten Mal trafen.

Ich gestehe offen, dass ich nebensächlich Anna Bilder und ihrem Mann erzählte, dass ich gehört hätte dass der Mann, den Sie in Ihrem Brief "Sj" nennen, die Auskunft verbreitete, dass Sie ein KGB-Agent seien, bzw. gewesen wären. Ich habe es erwähnt, habe aber auch unmittelbar betont, dass ich diese Auskunft für völlig unrichtig hielte! Es liegt mir sehr daran dieses zu betonen. Gleichzeitig kann ich heute nur bedauern, dass ich überhaupt diesen Klatsch wiederholte und möchte um Verzeihung bitten.

...2/

Vecko Journalen

ÅHLEN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS AB, TORSGATAN 21, 105 44 STOCKHOLM. TEL 08/34 90 00

Glauben Sie mir, Herr Kalinski, dass ich ganz entschieden nicht der Ansicht bin, Sie seien ein KGB-Agent! Ich glaube an alles was Sie im Falle Wallenberg und den berührten Leuten erzählt haben. Sie wissen, dass ich mich sehr bemüht habe, Ihre Angaben zu kontrollieren und dass ich Sie gebeten habe Ihre Erzählung zu wiederholen.

Denen gegenüber, die den Klatsch verbreitet haben, dass Sie ein KGB-Agent sein könnten, habe ich energisch erwidert, dass ich überhaupt nicht daran glaube. Was könnte schon den Sowjets daran liegen, Sie als einen Agenten zu haben? Die sowjetische Regierung erhält ja nur eine negative Publizität. Entscheidend ist und bleibt dass ich für Sie Vertrauen habe und Ihre Angaben als glaubenswürdig betrachte.

In Ihrem Brief meinen Sie, dass man Ihren Namen während des Israelaufenthaltes der Geschwister Lagergren/von Dardel verschwiegen hätte. Dieses ist ja eine Frage, die mich nicht betrifft, aber da ich die Geschwister fast ununterbrochen während ihrer Reise begleitete, möchte ich hierzu sagen, dass Ihr Name und Ihre Aussage mal auf mal hervorgehoben und als sehr entscheidend bezeichnet wurden - bei Premier Begin, in privaten Gesprächen, während der Pressekonferenzen.

Es ist mir - und den Geschwistern Lagergren/von Dardel - völlig klar, dass Ihre Zeugenaussage sehr viel bedeutet hat, sowohl als Dokumentation wie um den Fall Raoul Wallenberg wieder zu aktualisieren.

Herr Kalinski! Es ist meine echte Hoffnung, dass wir unsere ergiebige und vertrauensvolle Zusammenarbeit auch zukünftig weiterführen können.

Mit sehr freundlichen Grüssen
Ihr

Ander Hasselbohm

AH/ab

POSTADRESS 105 44 STOCKHOLM | REDAKTION TORSGATAN 21 | TELEFON 08/34 90 00 | TELEGRAM FÖRLAGET STOCKHOLM | TELEX 10043 BONMAG S | BANKGIRO 168-7904 | POSTGIRO 1111-4

CABINET STOCKHOLM 1979-07-16

SVENSK WASHINGTON

709. FRAAN PRESSBYRAAN RE WALLENBERG

SVD HADE NEDANSTAAENDE ARTIKEL I SOENDAGSTIDNINGEN:

CIT. WALLENBERG-AKTION I USA

RAOUL WALLENBERGS HALVSYSTER NINA LAGERGREN RESER -E NLIGT VAD SVENSKA DAGBLADET ERFARIT - PAA MAANDAGEN TILL WASHINGTON FOER ATT VISTAS DAER NAAGON VECKA. HON SKALL BL.A. SAMMANTRAEFFA MED LEDANDE REPRESENTANTER FOER UTRIKESFOERVALTNING OCH MASSMEDIA SAASOM ORDFOERANDEN I SENATENS UTRIKESUTSKOTT FRANK CHURCH OCH KOLUMNISTEN JACK ANDERSON I WASHINGTON POSTOEVERLAEGGNINGARNA UTGOER ETT LED I ANSTRAENGNINGARNA ATT GENOM INTERNATIONELL AKTION OEVA PAATRYCKNINGAR PAA SOVJETISKA MYNDIGHETER I SYFTE ATT FINNA KLARHET KRING RAOUL WALLENBERG.

SLUTCIT

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL 11.45

ROSEN/SJ

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
44	P	2	Ku I

1979-07-18

Politiska avdelningen
Enhet I

Raoul Wallenbergs-
ärendet

Professor Guy von Dardel
45 Route de Peney Dessus
CH 1242 SATIGNY SCHWEIZ

Pol

Broder,

Tack för Ditt brev den 24 juni.

Enligt önskemål översänder jag

1. Kopia av den sovjetiska diplomatnoten den 6 februari 1957.

2. Kopia av förre kabinettssekreteraren Arne Lundbergs analys av den sovjetiska svaret. Analysen är, som Du förstår, förtrolig.

Med de bästa hälsningar

Sven Hirdman

Exp. Assurerat 1.000:-

Ifylles av postexp

Avsänt med				Avsändn datum	Sign
☐ av kurir	☐ utl kurir	☐ luftpost	☐ vanlig post	79-07-18	

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Lämnad av förste vice ordf.
Gromyko till amb. Bohman, Moskva
6/2-57

7 32.
6.2.57.

ПАМЯТНАЯ ЗАПИСКА

В связи с просьбой Правительства Швеции Советским Правительством было поручено соответствующим советским органам произвести рассмотрение и проверку материалов относительно Рауля Валленберга, полученных от шведской стороны во время советско-шведских переговоров в Москве в марте-апреле 1956 года, а также в мае 1956 года.

В процессе рассмотрения и проверки этих материалов советские органы произвели тщательный просмотр архивов, относящихся к учету заключенных и к следственным делам, с целью обнаружения возможных сведений о Валленберге. Был проведен также опрос многих лиц, могущих иметь отношение к обстоятельствам, упомянутым в материалах, полученных от шведской стороны.

Однако в результате этих мер не удалось обнаружить каких-либо данных о нахождении Валленберга в СССР. Выяснилось при этом, что никому из опрошенных не было известно какое-либо лицо под фамилией Валленберг.

В связи с этим соответствующие советские органы предприняли полистовую проверку архивных документов всех вспомогательных служб некоторых тюрем. В результате такой проверки в архивных документах санитарной службы Лубянской тюрьмы был обнаружен документ, который есть основание рассматривать как имеющий отношение к Раулю Валленбергу. Этот документ представляет собой рукописный распорт на имя бывшего министра государственной безопасности СССР Абакумова, написанный начальником санитарной службы этой тюрьмы Смольцовым А.Л., следующего содержания:

"Докладываю, что известный Вам заключенный Валенберг сегодня ночью в камере внезапно скончался предположительно вследствие наступившего инфаркта миокарда.

В связи с имеющимся от Вас распоряжением о личном наблюдении за Валенбергом прошу указания, кому поручить вскрытие трупа на предмет установления причины смерти.

17.УП.47 г. Начальник санчасти тюрьмы
полковник медицинской службы -Смольцов.'

На этом рапорте имеется сделанная рукой Смольцова следующая надпись:

"Доложил лично Министру. Приказано труп кремировать без вскрытия.

17.УП. Смольцов".

Каких-либо других сведений документального или свидетельского характера обнаружить не удалось, тем более, что упомянутый выше Смольцов А.Л. умер 7 мая 1953 года.

На основании вышеизложенного следует сделать заключение, что Рауль Валленберг умер в июле 1947 года.

Рауль Валленберг был, по-видимому, в числе других лиц задержан в районе боевых действий советских войск. Вместе с тем можно считать несомненным, что последующее содержание Валленберга в заключении, а также неправильная информация о нем, дававшаяся некоторыми бывшими руководителями органов безопасности в МИД СССР в течение ряда лет, явились результатом преступной деятельности Абакумова. Как известно, в связи с совершенными им тяжкими преступлениями, Абакумов, действовавший в нарушение законов СССР и стремившийся нанести всяческий ущерб Советскому Союзу, был осужден и расстрелян по приговору Верховного Суда СССР.

Советское Правительство искренне сожалеет по поводу случившегося и выражает свое глубокое соболезнование Правительству Швеции, а также родственникам Рауля Валленберга.

Москва, " 6 " февраля 1957 года.

8i-57

Egendomligheter i det ryska svaret.

Den välvilliga tolkningen av det ryska svaret är följande. Säkerhetspolisen bär hela ansvaret och har 1947 sopat igen alla spår - alternativt har vissa spår förstört senare som en följd av ordern i juli 1947 eller i samband med razzian inom säkerhetspolisen vid Stalins död. Utrikesministeriet har först letat i papper rörande "redovisning av fångar" och "undersökningsfrågor" men ingenting hittat. Man har sökt vittnen men misslyckats, kanske till följd av omplaceringarna efter Stalins död. Så småningom går man igenom serviceavdelningarnas papper i "vissa" fängelser - vilka? - och då gör man sitt fynd. Det är naturligt att om något papper över huvud taget fanns på sjukvårdsavdelningen, så skulle det ha samband med Wallenbergs död. Att just där fanns ett papper, kan bero på att på denna avdelning fanns en viss särbokföring, som man vid undanröjande av bevisen glömde bort. Det verkar dock osannolikt, att en MVD-läkare, som tilldelats personligt ansvar för Wallenberg, inte skulle ha fått order, att bevisen skulle undanröjas - en order, som av förhören i juli 1947 att döma måste ha varit känd för många personer. Det ryska svaret är uppenbarligen avsett att bibringa oss ovanstående version. Ryssarna har självfallet noga övervägt, vilken reaktion varje formulering skulle utlösa hos svenska regeringen och pressen. Den lämnade versionen stämmer utmärkt väl överens med det bevismaterial vi överlämnat till ryssarna.

Men det finns en del egendomligheter i det ryska svaret. Innan dessa diskuteras är det lämpligt att klargöra, i vilken situation ryssarna kan ha befunnit sig, då svaret lämnades. Alternativet, att de icke skulle utlämna Wallenberg, även om han vore vid full vigör, förefaller mindre sannolikt. Skälet skulle i så fall vara att slippa få ut en best-seller på alla språk, skriven av honom. Däremot kan han inte ha fått "veta" något intressant, som vissa tidningar antytt, utöver sitt eget öde. Att Wallenberg

verkligen är död är den närmast liggande förklaringen till svaret. Men svaret kan också ha tillkommit i den form det fick, om Wallenberg antingen tappats bort eller befinner sig i mycket dålig kondition. I de två sistnämnda fallen kunde ryssarna ha skäl att utfärda en dödsattest för att få slut på saken, samtidigt som de inte vågade bestrida vårt bevismaterial. Ett i visst hänseende parallellt fall finns. Österrikarna saknade en diplomat, som ryssarna tagit i Tjeckoslovakien. Då österrikarna överlämnade bevismaterial, svarade ryssarna med en dödsattest, daterad till tiden omedelbart efter den senaste tidpunkt, för vilken österrikarna hade bevis. Det torde böra undersökas, om österrikarna numera vet, huruvida dödsattesten var riktig eller falsk.

Till egendomligheterna i svaret hör, att ryssarna inte påträffat ett enda vittne. Under den första tiden i Ljubljanskaja-fängelset satt Wallenberg tillsammans med många fångar, och dessa växlade snabbt. Det är inte säkert, att fängelsepersonalen lagt enstaka fångars namn på minnet eller ens efteråt kan känna igen dem på fotografier. I Lefortovskaja-fängelset måste ha funnits manskap, som under lång tid sett Wallenberg i samband med måltider, renhållning, promenader på fängelsegården etc. Fotografier har erhållits från Sverige. Det torde vara skäl undersöka, i vilken utsträckning fängelsepersonalen samtalade med fångarna eller visste deras namn och nationalitet. Har nummer använts i stället för namn? Hur kontrollerades fångarnas identitet vid flyttningar? Vad vet man om personalväxlingarna i fängelset, i synnerhet efter Stalins död? Utan närmare undersökning kan det vara svårt att påstå, att fångvaktare från åren 1945 - 47 nära tio år senare bör kunna erinra sig namn, nationalitet eller andra karakteristika, som man kan anta ryssarna gått efter vid förhören. Man måste också räkna med att fångvaktare av rädsla om sitt eget skinn hellre tigit än talat om Wallenberg vid förhören. Den gamla NKVD-personalen måste ju efter alla utrensningarna vara ytterligt rädd att bli förknippad med någon fånge, som de märker är viktig. Huvudvittnena kan rentav veta,

att alla spår undanröjts, ja, de kan ha deltagit i undan röjandet.

Det påträffade dokumentets innehåll är onekligen mä ligt i det hänseendet, att papperet innehåller allt vad ryssarna kan ha önskat. Det enda tillgängliga bevismedl ger inte bara besked på hur, när och var Wallenberg dött utan lägger till på köpet entydigt hela skulden på Abaku - ett resultat, som onekligen måste betecknas som ideali ur rysk synpunkt. Dokumentet är kort, "pedagogiskt" och lämpat för publicering. Det är ett häpnadsväckande samm träffande, att det enda beviset skulle vara så fullstän- digt.

Dokumentet inger misstanken, att det är fabricerat. Därmed är emellertid inte sagt, att inte Wallenberg kan ha dött vid angiven tidpunkt. Motiven för fabrikationen kan ha varit andra, de nämnda pedagogiska skälen samt at ryssarna kan ha haft ett behov att förklara sitt långa dröjsmål. Hela svarets omfattning tyder på att de känt behov förklara sig på denna punkt. Ur denna synpunkt är formen för bevisningen onekligen också idealisk.

Alla tidigare ryska besked bör nu fingranskas. Vysjinskijs svar var på sin tid svävande. Där talades o resultatlösa undersökningar och att W. icke "finns" i Sovjetunionen, men det sades inte, att han inte funnits. Kan detta ha berott på att han just avlidit? Vidare uppställdes beskäftigt olika teorier om hur han kunde ha försvunnit. För flera år sedan hade jag intrycket, att svaret i augusti 1947 hade denna svävande karaktär, antin en därför att utrikesministeriet ljög eller därför att utrikesministeriet misstänkte, att säkerhetspolisen ljög. Av den muntliga karaktären av Rodionovs besked i juli 195 - denna karaktär fastslogs ju eftertryckligt genom vissa manövrer från min sida - drog vi på sin tid slutsatsen, a det ryska beskedet inte var slutgiltigt. Var för övrigt Rodionovs besked baserat på MVD:s uppgifter? Det nu före liggande svaret är också svävande på ett par punkter, näm. ligen där det talas om "grund" att sätta Smoltsovs papper

i samband med Wallenberg och där det sägs, att man "bör dra slutsatsen". Översättningen bör kontrolleras. Det kan omöjligen vara ett utslag av "objektivitet", att fo muleringarna blivit sådana. Det framgår rätt tydligt, ryssarna velat säga: vi har ju bara ett dokument, det f ligger någon osäkerhet. De håller en reträttväg öppen.

Om ryssarna velat ge ett absolut slutgiltigt beske kunde de lätt ha gjort detta. De kunde t.ex. ha sagt, de påträffat vissa vittnen, som bekräftat, att Wallenber funnits i Lefortovskaja-fängelset, att de inte lyckats fastställa när och vart han flyttats därifrån, men att d så småningom funnit dokumentet i Ljubljanskaja-fängelset De kunde också ha tillagt, att de - innan de funnit doku mentet - sökt även i ett flertal fängelser och läger, ti vilka fångar förts från Lefortovskaja-fängelset. Över h taget fanns många möjligheter att ge intryck av ett abso kategoriskt och slutgiltigt svar. Varför har de inte gj detta? Kan verkligen de många intelligenta personer, so säkerligen deltagit i svarets utformning, ha svävat i ringaste tvivel om att ett svar i föreliggande form skull utlösa en mängd tvivel och spekulationer? Kärlek till sa ningen är säkerligen inte anledningen till svarets formu- lering.

Om ryssarna tappat Wallenberg eller han är i dålig kondition, kan de mycket väl ha sänt sitt svar med följan resonemang. "Svenskarna har förmodligen inget färskare material än början av 1947. Vi vet, att de omöjligen kan få något lika bra material för senare år. Vi tar chansen att säga av ärendet. Skulle svenskarna mot förmodan kunna åstadkomma bevisning för senare tidpunkter, kan vi ju all- tid komma undan. Ty då kommer de säkerligen inte att pub- licera vårt svar utan göra en motstöt. Vi kan då falla tillbaka på att vi utgått från ett enda dokument, som kans rört någon annan fånge."

Är dokumentet falskt, är det bara naturligt, att det innehåller de intressanta detaljerna om sjukdomen, den ute- blivna obduktionen etc. Det vore i så fall en typisk "diversionsmanöver".

Stockholm den 8 februari 1957.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs [illegible]	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1979-07-26 Pol I depr Hirdman, GN PM Betr. åtgärd se bif. delgivningslista

P 2 Eu

SVENSK WASHINGTON 1979-07-19

Pol

CABINET STOCKHOLM

TILL KABINETTSSEKRETERAREN RE WALLENBERGAERENDET.

FRU LAGERGREN SYNS VID TISDAGENS SAMMANTRAEFFANDE HA MOETT FOERSTAAENDE OCH AEVEN ENGAGEMANG HOS SENATORERNA CHURCH OCH PELL, SOM TROTS BRINNANDE SALT-DEBATT FANN TID FOER EN TIMMES SAMTAL.

DE SOM VARIT NAERVARANDE VID MOETET REDOVISAR ETT TAENKBART SCENARIO ENLIGT VILKET CHURCH OCH PELL MOEJLIGEN SIKTAR PAA ATT I SAMRAAD ELLER SAMVERKAN MED SENATORERNA JAVITS OCH KENNEDY BEGAERA ETT MOETE MED UTRIKESMINISTER VANCE, DAER KANSKE HELST OCKSAA FRU LAGERGREN SKULLE VARA NAERVARANDE. FRU LAGERGREN HAR OCKSAA BESOEKT DE BAEGGE SISTNAEMNDA SENATORERNAS KONTOR.

AEVEN PRESIDENTENS SPECIELLA KONTAKTMAN TILL DE JUDISKA GRUPPERNA, ED SANDERS, SYNES VID EN LAENGRE SAMVARO IGAAR HA UTTALAT STOR SYMPATI FOER FRU LAGERGRENS STRAEVANDEN. DAERMED UPPGES PRESIDENTENS INRIKESPOLITISKE RAADGIVARE STUART EIZENSTADT HA VISAT ENDAST FOERSTROETT INTRESSE, NAAGOT SOM OCKSAA GAELLER FOER ENSTAKA MEDLEMMAR AV REPRESENTANTHUSET. FOER EIZENSTADTS DEL AER DETTA KANSKE MINDRE FOERVAANANDE DAA HAN BOER HA HAENDERNA FULLA MED DAGENS MAANGA KRISPROBLEM I VITA HUSET.

BORGLUND

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ PM

Enhet	Datum	Handläggare
I	79-07-26	Hidman

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
Gy	Gbg I 79-07-26	Wallenbergärendet

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☒ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Försvarsstaben	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Statsministern	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Statssekr Statsrådsberedn	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ SIPRI
☐ Chef Bostadsdep	☐ Statsrådsberedn, Bergström	☐ FOA	☐ Östek byrån
☐ Chef Budget- o Ekon.dep	☐ Statsrådsberedn, Gullers	☐ Exportkreditnämnden	☐ Bankföreningen
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Exportrådet
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Grossistförb.
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Industriförbundet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Kommundep	☐ AMS	☐ LO
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ TCO
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ IVA	☐ SAF
☐ Chef Kommunik.dep	☐ I-sekr, Arb.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Ind.dep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Rodhe, Utb	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Studsvik	☐
☐ Statsr Wahlberg, Budg	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Lindahl, Soc	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Winther, Arb	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Tham, SB	☐ Intern. enheten, Ekon.dep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ FKE	☐ Miljövårdsberedningen	☐
☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 55 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Nordiska Rådets svenska del	☐
☐ Utrikesutskottet 32 ex	☐ KMI	☐ Nord Afrikainstitutet	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Österuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strassbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Brysse-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☒ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef bilaterala enh	☐ Utr.min sekreterare	☒ Utrdn
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Bohm	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Bekeris	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Inform.sekt.	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsarkivet	☐ Wirmark	☐ 1 ex åter enheten
☐ Chef Pol III	☐ Chef Adm avd	☐ Inspektören	☐ Revelius	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol IV	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ von Redlich	☐ Regeringspärmen
☐ Chef Pol V	☐ Chef multilaterala enh	☐ BOS	☐ Wahlbäck	☐ Byråpärmen

Antal ex skr sidor	Antal ex bil sidor	Kopierad den sign	Distribuerad den sign	Åtg postexp	datum	sign
2 / 1		790726 SO	790726 (M)	☐ luft-		

UD. 1978-09. 50 bl à 50 ex BCB Vbg 782015

NNNNSW

Kab sekr
Pol ch
Pol I

Lagt hos Borglund
talg med Tarsmeden om
bästa behandling av presskonf.
Gz

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
UD

19 JUL 79 20 30

DNR 779:4 468
P 2 EM

Pol

I

SVENSK NEW YORK 1979-07-19

CABINET STOCKHOLM KNR 11

SVENSK WASHINGTON KNR 115

468. FOER HIRDMAN, POL I. RE WALLENBERG/PRESSKONFERENS.

FOER KAENNEDOM OEVERSAENDS TEXT TILL INBJUDAN PRESSKONFERENS I WALLENBERG-AFFAEREN SOM SAENTS UT AV THE AMERICAN JEWISH COMMITTEE I NEW YORK. I PRESSKONFERENSEN, SOM AER UTSATT TILL TISDAGEN DEN 24 JULI, KOMMER NINA LAGERGREN ATT DELTA. HON SKALL ENLIGT INBJUDAN REDOGOERA FOER KONTAKTER I AERENDET MED SENATORER OCH VITA HUSET I WASHINGTON. INBJUDAN HAR FOELJANDE LYDELSE:

RAOUL WALLENBERG, THE SWEDISH CHRISTIAN WHO RESCUED THOUSANDS OF HUNGARIAN JEWS DURING THE NAZI HOLOCAUST, AND WHO DISAPPEARED INTO THE GULAG WHEN THE RUSSIANS MARCHED INTO BUDAPEST IN JANUARY 1945, MAY STILL BE ALIVE IN A SOVIET PRISON ACCORDING TO RECENT REPORTS FROM INSIDE THE SOVIET UNION.

YOU WILL RECALL THAT WALLENBERG, A YOUNG ARISTOCRAT WITH DIPLOMATIC CREDENTIALS, ISSUED 'PROTECTIVE' SWEDISH PASSPORTS THAT ENABLED THOUSANDS OF JEWS TO LEAVE HUNGARY AND ESCAPE THE EXTERMINATION CAMPS. HE ALSO BUILT AN ELABORATE RELIEF ORGANIZATION I BUDAPEST WITH HOSPITALS AND SHELTERS FLYING THE SWEDISH FLAG. THE ISRAELI GOVERNMENT HAS HONORED HIM AT YAD WASHEM ON THE AVENUE OF THE RIGHTEOUS GENTILES,

WALLENBERG'S HALF-SISTER, NINA LAGERGREN, IS SPEARHEADING AN INTERNATIONAL EFFORT TO GET HIM OUT OF THE SOVIET UNION IF HE IS INDEED STILL ALIVE. SHE WILL ARRIVE IN THE UNITED STATES WITHIN THE NEXTWEEK AND WILL MEET WITH LEADING SENATORS AND WHITE HOUSE STAFF IN THE HOPE OF OBTAINING U.S. SUPPORT.

WE WILL HOLD A NEWS CONFERENCE FOR MRS. LAGERGREN ON TUESDAY, JULY 24, AT 10:30 A.M. HERE AT THE AJC, 165 EAST 56 STREET, AT WHICH SHE WILL REPORT ON THE LATEST EVIDENCE AS TO HER HALF-BROTHER'S SURVIVAL, AS WELL AS ON HER EXPERIENCES IN WASHINGTON.

MRS. LAGERGREN IS THE WIFE OF THE MARSHAL OF THE SWEDISH ROYAL COURT (SIMILAR TO OUR CHIEF OF PROTOCOL). SHE WILL BE JOINED AT THE NEWS CONFERENCE BY SEVERAL PEOPLE WHO OWE THEIR LIVES TO RAOUL WALLENBERG'S SELFLESS HEROISM.

I HOPE YOU WILL BE WITH US ON TUESDAY, JULY 24. MY OFFICE WILL CALL TO CONFIRM.

SINCERELY YOURS,
MORTON YARMON
PUBLIC RELATIONS

INBJUDAN HAR INKOMMIT SAAVAEL TILL GK, INFORMATIONSKONTORET SOM FN-DELEGATIONEN. ELI WEISMAN VID INFORMATIONSKONTORET HAR UTTRYCKT OENSKEMAAL OM ATT NAERVARA PRIVAT, VILKET JAG BEDOEMER KAN VARA RAETT NYANS FOER BEVAKNING AV AERENDET. DETTA AER VAEL OK?

TERSMEDEN

SVENSK NEW YORK

Kab sekr
Pol ch
Pol I
Press

1979-07-23 Pol I, depr Hirdman, es relex Moskva, Tel Aviv

ORIGINAL TELEGRAM (KOPIA)
20 JUL 79 15 53
UTR 8 YA 1012
P 2 Eu I

BORGLUND/H

NNNN

SVENSK WASHINGTON KNR 300 1979-07-20

CABINET STOCKHOLM

1012. FOER KABINETTSSEKRETERAREN, POL I, OCH PRESS.

RE INTERVJUARTIKEL MED FRU NINA LAGERGREN.

WASHINGTON POST UPPMAERKSAMMAR IDAG PAA FOERSTA SIDAN I SIN STYLE'S SECTION FRU NINA LAGERGRENS PAAGAAENDE BESOEK HAER OCH SKRIVER UNDER RUBRIKEN ''PHANTOM PRISONER - SEARCHING FOR A HERO OF THE HOLOCAST'' FOELJANDE:

CIT. IS RAOUL WALLENBERG ALIVE ?

ON JAN 17, 1945, THE SWEDISH AMATEUR DIPLOMAT, WHO HAD BEEN CREDITED WITH SAVING THE LIVES OF AT LEAST 20,000 JEWS IN HUNGARY DURING THE LAST MAD MONTHS OF NAZI RULE, APPEARED AT THE JEWISH RELIEF OFFICE IN BUDAPEST. HE SAID HE WAS BEING TAKEN TO SEE MARSHAL RODION MALINOVSKY, LEADER OF THE CONQUERING RUSSIANS.

''I'M GOING'', HE SAID. ''I DON'T KNOW IF IT'S AS THEIR GUEST OR THEIR PRISONER''.

SOVIET SOLDIERS WERE WAITING DOWNSTAIRS TO ACCOMPANY HIM TO THE MARSHAL'S HEADQUARTERS 140 MILES EAST.

WALLENBERG WAS NEVER SEEN AGAIN - OUTSIDE RUSSIA.

OVER THE YEARS, THE SWEDES SENT NOTES DEMANDING WORD OF HIM. THE SOVIETS DENIED ANY KNOWLEDGE OF THE CASE. FINALLY IN 1957 THE RUSSIANS ADMITTED THAT THEY HAD FOUND RECORDS INDICATING THE MAN HAD DIED 10 YEARS EARLIER IN A MOSCOW PRISON OF A HEART ATTACK. HE WOULD HAVE BEEN 33 AT THE TIME.

THE TROUBLE IS, A STEADY PARADE OF PEOPLE RELEASED LATER FROM SOVIET GULAGS HAS REPORTED MEETING RAOUL WALLENBERG, UNTIL 1953 HE WAS SUPPLOSE TO HAVE BEEN IN VERCHNEURALSK PRISON CAMP.

TWO YEARS LATER, IN IRKUTSK. IN THE LATE 60S, IN CELL 23 OF CORPUS II PRISON. AS LATE AS 1975, IN THE HOSPITAL OF BUTYRKA PRISON IN MOSCOW.

THREE YEARS AGO A RUSSIAN JEW, JAN KAPLAN, WAS RELEASED FROM PRISON AND PHONED HIS DAUGHTER IN ISRAEL. TO REASSURE HER OF HIS CONDITION. HE TOLD HER HE'S MET IN BUTYRKA HOSPITAL A SWEDE WHO HAD BEEN IN PRISONS FOR 30 YEARS ''AND DIDN'T LOOK BAD AT ALL''. KAPLAN WAS REARRESTED.

''WE'VE HAD WORD AS LATE AS THIS FEBRUARY'', SAID NINA LAGER-GREN, WALLENBERG'S STEPSISTER, WHO HAS COME TO WASHINGTON SEEKING SUPPORT IN HER LONG FIGHT TO FREE THE PHANTOM PRISONER. WITH HER IS ANNETTE LANTOS, ONE OF THE THOUSANDS OF

JEWS WHOSE LIVES WALLENBERG SAVED.

MAINLY, THEY WANT TO REACTIVATE A STIFF STATE DEPARTMENT MEMO TO THE RUSSIANS, WRITTEN IN 1973 BUT BLOCKET AT THE TIME BE HENRY KISSINGER WITHOUT COMMENT. THEY ALSO HOPE TO SEE SECRETARY OF STATE CYRUS VANCE AND CONFER WITH SENS FRANK CHURCH AND CLAIBORNE PELL WHO HAVE ALREADY ASKED PRESIDENT CARTER TO INTERVENE.

THEY WILL ALSO APPROACH THE UN.

''IT WOULD BE WONDERFUL IF WE COULD HAVE MY BROTHER NOMINATED FOR THE NOBEL PEACE PRIZE'', NINA LAGERGREN SIAD QUIETLY. ''THAT WOULD DO SOMETHING . I THINK''.

THE IDEA IS NOT SO FANTASTIC. IT HAS NOTHING TO DO WITH THE FACT THAT THE WALLENBERGS ARE SOMETHING LIKE THE ROCKEFELLERS OF SWEDEN, A XANKING FAMILY THAT CONTROLS SAS AIRLINE AND OTHER LARGE ENTERPRISES. THE MAN HAD HIS OWN ACHIEVEMENTS.

BY MID-1944 HALF A MILLION HUNGARIAN JEWS HAD BEEN DEPORTED IN A LAST-GASP NAZI PAROXYSM OF HATE. THERE WERE STILL 200.000 LEFT, AND SWEDEN, WITH UNDERCOVER AMERICAN BACKING, PICKED THE ARISTOCRATIC YOUNG MAN - DESCENDANT OF STATESMEN AND FINAN-CIERS, AN ARCHITECTURE GRADUATE OF THE UNIVERSITY OF MICHIGAN, AN IDEALIST WHO HAD MOST RECENTLY BEEN WORKING IN A PALESTINE BANK - TO ATTEMPT THE RESCUE.

RUSHED TO BUDAPEST WITH ACCREDITATION AS THIRD SECRETARY OF THE SWEDISH LEGATION, WALLENBERG WORKED WITH THE RECKLESS FERVOR OF THE POSSESSED.

HE DESIGNED AND PRINTED A SPECIAL SWEDISH PASSPORT AND HANDED OTU 5.000 OF THEM TO JEWS. WITH HIS OWN MONEY PLUS ABOUT 50.000 DOLLAR SUPPLIED BY THE AMERICANS, HE LEASED 32 APPARTMENT BUILDINGS, FLEW A SWEDISH FLAG OVER THEM AND SHELTERED ANOTHER 13.000 PEOPLE, SOMETIMES ACTUALLY GUARDING THE ENTRANCES HIMSELF AGAINST THE FANATIC ARROW CROSS, ANTI-SEMITIC HUNGARIAN FASCISTS, AND THE SS, ALL OF WHOM WERE TRYING TO EXTERMINATE AS MANY JEWS AS THEY COULD BEFORE THE RUSSIANS OVERRAN HUNGARY.

OTHER NEUTRAL N NATIONS IN BUDAPEST FOLLOWED WALLENBERG'S EXAMPLE, THE SWISS, THE POSTUGESE, SAVING ANOTHER 20.000.

AND WHEN THE RUSSIANS ARRIVED AT THE GATES OF BUDAPEST, WALLENBERG WANTED TO TALK TO THEIR LEADER ABOUT RETURNING THE PROPERTY OF THE VICTIMS. HE WAS WARNED NOT TO GO. PERHAPS HE COULD NOT BELIEVE THAT THE SOVIETS WOULD HATE JEWS TOO, OR THAT THEY MIGHT SUSPECT HIM OF BEING SOME SORT OF SPY.

THOUGH IT WAS ONLY IN 1977 THAT A WORD FROM THE FAMED PURSUER OF NAZI CRIMINALS, SIMON WEISELTHAL, FIRST BROUGHT THE CASE INTERNATIONAL PUBLICITY, FOR SOME PEOPLE IT IS AN OLD STORY. HIS MOTHER AND STEPFATHER, MAJ AND FREDRIK VON DARDEL, WORKED FOR 34 YEARS TO FIND HIM, TO GET WORD. EARLY THIS YEAR, JUST AFTER THE LATEST DISCOURAGING NOTE FROM MOSCOW, THEY DIED, AGED 87 AND 93, WITHIN TWO DAYS OF EACH OTHER.

THERE ARE OTHERS. ALL OVER THE WORLD, THOUSANDS AND THOUSANDS OF JEWS WHO ARE ALIVE BECAUSE OF RAOUL WALLENBERG WANT A CHANCE TO DO SOMETHING FOR HIM.

''THAT IS WHY I AM IN WASHINGTON'', SAID ANNETTE LANTOS. SHE AND HER HUSBAND, DR THOMAS LANTOS, WERE PERSONALLY RETRIEVED FROM THE NAZIS BY WALLENBERG AND STAYED ON TO HELP HIM.

A GROUP, CONCERNED CITIZENS FOR WALLENBERG, WRITES LETTERS TO HIM IN MOSCOW IN HOPES OF EMBARRASSING THE RUSSIANS, WHO STILL DENY HIS EXISTANCE THOUGH THE NAME AND THE STORY ARE WELL KNOWN TO THE AVERAGE MUSCOVITE.

ALREADY THE BRITISH HAVE EXPRESSED CONCERN, AND IN ISRAEL, PRIME MINISTER BEGIN HAS CABLED CARTER ASKING HIM TO QUERY THE SOVIETS.

''THEY KNOW'', SAID NINA LAGERGREN, HER BLUE EYES FLARING. ''THEY KNOW WHERE HE IS''. SLUTCIT

BORGLUND

SVENSK WASHINGTON KL

SVERIGES AMBASSAD
Washington

1979-07-18 P 2

Kubs: 45
Åkl. SM26/7:52

Departementsrådet Hirdman

Utrikesdepartementet

581

INKOM
1979-07-20
AVD. P | SIR. 2 | MAPP Eu'

Pol

Förtroligt

Amerikanska Wallenberg-papper
($ bil.)

Broder,

I handbrev till Mats Bergquist 1979-05-02 har Du uttalat intresse för att erhålla kopior av de amerikanska handlingar i Wallenberg-ärendet som Sveriges Radios London-korrespondent, Sven Strömberg, använt för artiklar i DN plus av eventuellt ytterligare material från de amerikanska arkiven, som den svenske journalisten inte kommit åt.

Sedan vi på sin tid anmälde detta i State har man nu snabbt procederat därhän att Sverige-desken i slutet av förra veckan kunde tillställa oss:

./. i kopia närslutna förtroliga skrivelse 1979-07-10 till mig från Richard S. Thompson på Sverigedesken, varmed överlämnas

./. 1) likaledes i kopia närslutna skrivelse, 1979-06-13, från Mr Clayton E. Mc Mamaway, Deputy Asst Secretary, Bureau of Administration till Mats Bergquist, åtföljd av en uppsättning i duplikat av de dokument som - i sin helhet eller delvis - ställdes till Strömbergs förfogande,

./. 2) en annan uppsättning dokument som innehåller den fullständiga texten till de dokument som endast i vissa delar blev föremål för delgivning med Strömberg resp till de handlingar som undanhölls honom.

Dokumentation under 2) är alltjämt "classified" och överlämnas till svenska regeringen för förtrolig kännedom.

Bengt Borglund

Adress
Suite 1200
600 New Hampshire Avenue, N. W.
WASHINGTON, D. C. 20037
USA

Telefon
(202) 965 - 41000

Telegram
Svensk

Telex
RCA 248347, SVSK UR
WU 89-2724 SVENSK WSH

UTRIKESDEPARTEMENTET
Kabinettssekreteraren

PROMEMORIA

P 26 a I

Ex: A Washington (onumr delg)
A Tel Aviv " "
A Moskva " "

1979-07-20

L Å Nilsson
Polch
Ch Pol I
E. Pierre

Exp. 23/7-79

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Amerikansk démarche om R. Wallenberg

T.f. chargé d´affaires Borglund meddelade idag att fru Nina Lagergren, i sällskap med Borglund, besökt biträdande Europachefen Goodby i Wallenberg-ärendet.

Goodby hade därvid sagt att utrikesminister Vance beslutat att det amerikanska utrikesdepartementet skulle ta upp fallet med ryssarna. Den sovjetiske ambassadören (eller chargén) skulle idag eller på måndag kallas till deputy assistant secretary Robert Barry på Västeuropa-avdelningen.

Goodby ville nu förvissa sig om att en sådan amerikansk framställning till den sovjetiska regeringen vore "acceptable for the Swedish Government".

Jag sade att jag utgick från att regeringen inte kunde ha något att invända, men att jag - i utrikesministerns frånvaro - ville underställa frågan för statsministern.

Vid telefonsamtal med statsministern meddelade denne att vi självklart inte hade något att invända mot det amerikanska förslaget.

Detta statsministerns besked har därefter framförts till Borglund. Vidare har jag - via E. Pierre - underrättat utrikesministern i Genève.

Leif Leifland

nn

Avsändningsort

Kabs Leifland, IB

Ärende

Wallenberg

Datum 1979-07-20

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu I

Ex t: Hirdman

Pol D

Adress

Svensk

MOSKVA

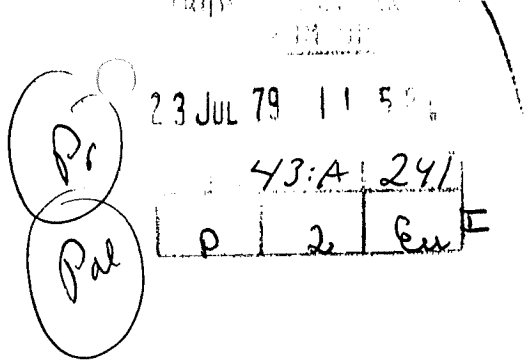
Text

Från Leifland. Ambassaden Washington meddelat att utrikesminister Vance beslutat ta upp Wallenberg-frågan med ryssarna. Sovjetiske ambassadören eller chargén kallas i dag eller på måndag upp till biträdande utrikesminister Barry.

Vi återkommer.

Cabinet

968 3. 5 000 ex

10590B UDSTH S
22960 SVENSK DK

SVENSK KOEPENHAMN 1979-07-23

CABINET

NR 241
FOER PRESSBYRAAN OCH HIRDMAN FRAAN LANDBERG
RE WALLENBERG

POLITIKEN INNEHOELL IGAAR SOENDAG (22.7) HELA DEN ARTIKEL ''SYSKONENS KAMP FOER RAOUL WALENBERG'', SOM ANDERS HASSELBOHM PUBLICERADE I VECKOJOURNALEN NR 27 DEN 3 JULI 1979. LEDAREN ''JAG SKAEMS OEVER SVERIGE'' I SAMMA NUMMER AV VJ (AEVEN SKRIVEN AV HASSELBOHM) AER OCKSAA AVTRYCKT.

KANSKE SKULLE MAN AENDAA OEVERVAEGA ATT FRAAN PRESSBYRAANS SIDA TALA MED HASSELBOHM OM ATT WIEN-AMBASSADEN INTE VAR MEDVETET ''AVFOLKAD'', UTAN NORMALT BESATT UNDER SEMESTERTID SAMT ATT UPPGIFTEN OM ATT AMBASSADOEREN AATERVAENDE 1 TIMME EFTER CARTERS AVRESA AER HELT FELAKTIG. WOLLIN - WIEN UNDERRAETTAD OM OVANSTAAENDE PUBLICITET.
ARTIKELN FLYGSAEND TILL UD.

ALLARD
SVENSK KOEPENHAMN KL 1155 OK?

10590B UDSTH S
22960 SVENSK DK

Kab sek
Pol chi
Pol I
CO Pressk

1979-07-24 Pol I, depr Hirdman, e:
relex t Moskva, Tel Aviv
ex t Hirdman

SVENSK WASHINGTON KNR 15 1979-07-23

CABINET STOCKHOLM

23 JUL 79 15 57 Z

1021. FOER KABINETTSSEKRETERAREN, POL I OCH PRESS.

RE WALLENBERGARTIKEL.

TUREN HAR NU KOMMIT TILL WASHINGTON STAR ATT UPPMAERKSAMMA FRU NINA LAGERGRENS PAAGAAENDE BESOEK MED EN STORT UPPSLAGEN ILLUSTRERAD ARTIKEL I BILAGA TILL DET DIGRA SOENDAGSNUMRET. VI AATERGER HAER NEDAN DEN LAANGA TEXTEN.

CIT. IS WARTIME HERO DEAD OR ALIVE AFTER 35 YEARS ?

ONE IN HUNGARIAN-BORN, DARK AND SLASHY IN APPEARANCE, FIERY EXCITABLE, EASILY MOVED TO TEARS. THE OTHER IS SWEDISH, ARISTOCRATIC, CALM, ALMOST SHY, CAREFULLY OMPOSED, WITH RARELY A HINT OF EMOTION ON THE SURFACE.

THEY ARE, HOWEVER, UNITED, BY HISTORY AND BY THEIR COMMON MISSION, AND SO THEY ARE TRAVELING THE CIRCUIT IN WASHINGTON : TO A DINNER WITH WHITE HOUSE OFFICIALS, TO THE HILL, TO THE STATE DEPARTMENT, TO COUNTLESS INTERVIEWS. LATER THIS WEEK, THEY WILL GO TO NEW YORK, WHERE IT WILL BEGIN AGAIN. IT WILL NEVER END UNTIL THEY HAVE AN ANSWER TO THE QUESTION THEY HAVE BEEN ASKING FOR NEARLY 35 YEARS.

ONE IS ANNETTE LANTOS, A HUNGARIAN JEW, ONE OF AN UNKNOWABLE NUMBER OF HUNGARIAN JEWS - 20.000 ? 30.000 ? 40.000 ? 100.000 ? - SAVED FRO M DESTRUCTION TOWARD THE END OF WORLD WAR II THROUGH THE EFFORTS OF ONE MAN, A YOUNG SWEDISH DIPLOMAT NAMED RAOUL WALLENBERG.

THE OTHER IS NINA LAGERGREN. SHE IS RAOUL WALLENBERG'S HALF-SISTER.

SOMEHOW, IN THE JUSTIFIABLE HAGIOGRAPHY THAT HAS GROWN UP AROUND THOSE HEROES WHO HELPED SAVE EUROPEAN JEWS FROM THE GAS CHAMBERS, THE NAME OF RAOUL WALLENBERG HAS FAILED TO BECOME A HOUSEHOLD WORD. AND THIS IS STRANGE, BECAUSE, NO MATTER WHAT THE PRECESE NUMBER IS, IT IS VIRTUALLY CERTAIN THAT NO ONE ELSE HAD SUCH AN IMPACT, SAVED SO MANY.

IF THAT ALONE WERE THE MISSION OF ANNETTE LANTOS AND NINA LAGER-GREN - TO PUBLICIZE THE WARTIME HEROISM OF WALLENBERG - IT WOULD BE SUFFICIELNT TO JUSTIFY THEIR TRAVELS AND THEIR WORK. BUT THAT IS ONLY THE BEGINNING, THEIR MISSION IS MUCH GREATER.

IT IS TO FIND OUT WHETHER RAOUL WALLENBERG IS STILL ALIVE SOME-WHERE IN A RUSSIAN PRISON CELL OR PSYCHIATRIC HOSPITAL.

RAOUL WALLENBERG , YOU SEE, GREETED RUSSIAN ARMY THAT ENTERED HUNGARY IN JANUARY 1945, AS AN ARMY OF LIBERATION, ONLY TO BE RUDELY AWAKENED. HE WAS ARRESTED, AND THEN DISAPPEARED. FOR YEARS, THE RUSSIANS REFUSED TO ACKNOWLEDGE THIS, CLAIMING THAT THEY HAD NO IDEA WHO OR WHERE HE WAS. THEN, IN 1957, UNDER CONSIDERABLE PRESSURE FROM ABROAD, THEY MADE A STARTLING ANNOUN-CEMENT : WALLENBERG, THEY SAID, HAD DIED IN A SOVIET PRISON HOSPITAL IN 1947.

THEY NEVER PRODUCED A DEATH CERTIFICATE, OR A BODY, WALLENBERG'S FAMILY, AND THEIR SUPPSERS, HAVE NEVER ACCEPTED THE ACCURACY OF THIS REPORT, ESPECIALLY SINCE A STEADY STREAM OD REPORTS HAS FILTERED OUT OF THE SOVIET UNION OVER THE YEARS, REPORTING THE PRESENCE IN A VARIETY OF INSTITUTIONS OF ''A SWEDE'', ''A SWEDISH DIPLOMAT'', AND, OFTEN, VERY SPECIFICALLY, A MAN BY THE NAME OF WALLENBERG.

WALLENBERG'S SUPPORTERS HAVE HAD THE SUPPORT OF ALEXANDER SOLZHENITSYN, AND OF SIMON WIESENTHAL, THE FAMED NAZI HUNTER. IT WAS WIESENTHAL WHO PRODUCED THE LATEST REPORT, FROM A MOSCOW JEW NAMED JAN KAPLAN.

IN LATE 1976, ACCORDING TO WIESENTHAL, KAPLAN WAS RELEASED FROM A SOVIET PRISON AFTER SERVING A YEAR AND A HALF (AND REARRESTED LAST YEAR). HE TELEPHONED HIS DAUGHTER, WHO LIVED IN ISRAEL. TO ASSURE HER THAT HE WAS HEALTHY, BY WAY OF COMPARISON, HE TOLD HER THAT IN 1975, IN A PRISON PSYCHIATRIC HOSPITAL, HE HAD MET A SWEDE WHO HAD BEEN A PRISONER FOR MORE THAN 30 YEARS. ''AND HE DID NOT LOOK BAD AT ALL'', KAPLAN TOLD HIS DAUGHTER.

THOSE FAMILIAR WITH THE COURSE OF SWEDISH-RUSSIAN RELATIONS SAY THERE IS ONLY ONE SWEDE WHOSE WHEREABOUTS HAVE BEEN UN-ACCOUNTED FOR ''FOR MORE THAN 30 YEARS''. THAT IS RAOUL WALLEN-BERG.

AND SO WALLENBERG'S SISTER AND ANNETTE LANTOS, WHO LIVES IN ALEXANDRIA AND HAS FORMED AN INTERNATIONAL COMMITTEE TO PRESSURE THE SOVIETS FOR FURTHER INFORMATION ABOUT WALLENBERG, HAVE COME HERE. THERE IS, THEY SAY, A GRAVE RESPONSIBILITY ON THE PART OF THE UNITED STATES, BECAUSE WALLENBERG'S MISSION TO HUNGARY WAS UNDERTAKEN AT AMERICAN GOVERNMENT INSTIGATION AND WITH THE AID OF AMERICAN FUNDS.

MANY STILL ALIVE

''AT THE BEGINNING OF 1944, MORE THAN 700.000 JEWS WERE STILL ALIVE IN HUNGARY'', WROTE ARTHUR D MORSE IN AN ACCOUNT OF THE HOLOCAUSE ENTITLED ''WHILE SIX MILLION DIED''. (BY JUNE) MORE THAN 350.000 OF 437.000 DEPORTEES HAD BEEN GASSED ... AFTER THE DEPARTATIONS OF MAY-JULY, 200.000 JEWS STILL REMAINED IN BUDAPEST.

''BUT THE MOST POWERFUL FORCE BROUGHT TO BEAR UPON THE REGENT OF HUNGARY WAS A 32-YEAR-OLD SWEDE NAMED RAOUL WALLENBERG''.

WALLENBERG'S FAMILY WAS, AND REMAINS, PROMINENT IN SWEDEN'S FINANCIAL WORLD. YOUNG RAOUL, HOWEVER, HAD WANTED TO BE AN ARCHITECT, NOT A BANKER, AND SO HE HAD GONE TO THE UNITED STATES TO STUDY ARCHITECTURE AT THE UNIVERSITY OF MICHIGAN. BUT AFTER GRADUATION, HE SUCCOMBED TO FAMILY PRESSURE AND WORKED FOR A BANK IN PALESTINE.

''HE SHARED A ROOM WITH AN ESCAPED GERMAN JEW THERE, AND THAT WAS HIS FIRST ENCOUNTER WITH THE PERSECUTION'', SAYD HIS HALF-SISTER, NINA LAGERGREN.

TOWARD THE END OF THE WAR, THE AMERICAN GOVERNMENT, WITH THE AID OF THE AMERICAN WAR REFUGEE BOARD AND VARIOUS JEWISH ORGANIZATIONS, ASKED NEUTRAL NATIONS TO UNDERTAKE EFFORTS TO SAVE THE JEWISH POPULATION IN NAZI-OCCUPIED COUNTRIES SUCH AS HUNGARY. WALLENBERG WAS CHOSEN TO LEAD THE SWEDISH GOVERNMENT'S EFFORTS, WAS ACCREDITED AS A DIPLOMAT AND SENT TO BUDAPEST.

WHEN HE ARRIVED THERE, ACCORDING TO MORSE, THE SWEDISH MINISTER HAD ALREADY ISSUED ABOUT 600 PROVISIONAL PASSPORTS TO JEWS WHO HAD SOME SORT OF TIES TO SWEDENA. WALLENBERG TOOK THE SCHEME SEVERAL STEPS FURTHER : HE DESIGNED AN IMPRESSIVE-LOOKING PASSPORT WITH SWEDISH INSIGNIA AND BEGAN ISSUING IT TO THOUSANDS OF JEWS, THEREBY PUTTING THE BEARER UNDER THE PROTECTION OF THE SWEDISH CROWN UNTIL HE OR SHE COULD LEAVE HUNGARY.

OTHER NEUTRAL GOVERNMENTS, NOTABLY THE SWISS, FOLLOWED THE SWEDISH EXAMPLY, EVEN SOME UNLIKELY GOVERNMENTS, SUCH AS THOSE OF THE FRANCO REGIME IN SPAIN AND ITS PORTUGUESE ALLY, PUT TOGETHER SHELTER PROGRAMS FOR THE DESCENDANTS OF SEPHARDIC JEWS, THOSE OF SPANISH OR PURTUGUESE ORIGIN. ONE OF THOSE WHO RECEIVED SUCH A PARTUGUESE PASSPORT WAS ANNETTE LANTOS, WHO WAS THEN 12 YEARS OLD. ANOTHER WHO WAS PUT UNDER WALLENBERG'S PROTECTION, IN ONE OF 32 APPARTMENT HOUSES HE PURCHASED AND MANAGED TO GAIN ACCREDITATION FOR AS SWEDISH EMBASSY PROPERTY, WAS HER FUTURE HUSBAND, THOMAN, NOW A COLLEGE PROFESSOR ON LEAVE TO BE AN AIDE TO SEN JOSEPH BIDEN OF DELAWARE.

''BY HIS CHARISMA AND IN THE TURMOIL OF THE TIMES, HE SUCCEEDED'', SAYS ANNETTE LANTOS WITH HER CUSTOMARY PASSION AND ELOQUENCE. ''DAILY, HE WENT OUT TO THE DEPORTATION CENTERS, CALLED OUT TO THOSE WITH THE SWEDISH PASSPORTS AND TOOK THEM TO HIS HOUSES. DAILY, HE SAVED THOUSANDS FROM AUSCHWITZ.

HE FOLLOWED THE FORCED DEPORTATION MARCHES, WHICH WERE UNBELIEVABLY CRUEL, AND, AS PEOPLE WOULD FALL FROM EXHAUSTION, HE WOULD PICK THEM UP, INTIMIDATE THE HOODLUMS WHO WERE FORCING THEM TO MARCH, AND PUT THEM UNDER THE PROTECTION OF THE SWEDISH GOVERNMENT.

POSED AS SS TROOPS

''HE ORGANIZED JEWS WHO DIDN'T 'LOOK JEWISH', PUT THEM IN SS UNIFORMS SO THAT THEY COULD PROTECT HIS HOUSES. WHEN THE RUSSIANS SURROUNDED THE CITY AND THE SS AND ARROW CROSS (HUNGARIAN FASCIST ORGANIZATION) PLANNED THE FINAL BLOODBATH FOR THE 40.000 JEWS REMAINING IN THE CITY'S TWO JEWISH GHETTOES, HE WENT TO THE COMMANDER OF THE REGULAR GERMAN ARMY TROOPS, TOLD HIM WHAT WAS PLANNED AND SAID THAT IF THE SLAUGHTER HAPPENED, HE WOULD SEE THAT THE GENERAL WOULD BE HUNG AS A WAR CRIMINAL. HE INTINIDATED THE GENERAL SO THAT HE CALLED OUT HIS TROUPS TO PROTECT THE GETTOES FROM THE SS''.

WHEN THE RUSSIANS ENTERED BUDAPEST, THE SWEDISH HOUSES WERE LIBERATED. THIS WAS ON JAN 16, 1945. THE NEXT DAY, WALLENBERG, WHO HAD DECIDED THAT HE WOULD NOT RETURN HOME UNTIL THE PROPERTY OF THE GHETTO JEWS WAS RETURNED TO THEM, WENT TO SEE THE RUSSIAN COMMANDER. HE WAS ACCOMPANIED BY SEVERAL RUSSIAN SOLDIERS. ALONG THE WAY, HE STOPPED AT THE HEADQUARTERS OF THE JEWISH RELIEF AGANCY, AND TOLD FRIENDS THERE WHERE HE WAS GOING.

''I DON'T KNOW WHETHER I'M GOING AS A PRISONER OR A GUEST'', HE SAID, AND WAVED GOODBY. HE WAS NEVER SEEN AGAIN OUTSIDE OF PRISON.

WOULD BE 67 YEARS OLD

RAOUL WALLENBERG WILL BE 67 YEARS OLD NEXT MONTH, IF, THAT IS, HE IS STILL ALIVE. HIS HALF-SISTER - WALLENBERG'S FATHER DIED BEFORE HE WAS BORN AND HIS MOTHER REMARRIED A WHILE LATER - IS 10 YEARS YOUNGER, BUT SHE REMEMBERS HIM AS A PERSON WITH ''A WONDERFUL SENSE OF HUMOR, VERY BRIGHT, AN OUTSTANDING PERSON, VERY MODEST''.

''WE ALWAYS THOUGHT HE WAS VERY SPECIAL, THAT HE WOULD DO SOMETHING SPECIAL WITH HIS LIFE'', SHE SAYS QUIETLY.

WHEN HE UNDERTOOK HIS MISSION TO HUNGARY, SHE SAYS, THE FAMILY UNDERSTOOD THE RISKS INVOLVED, HOW DANGEROUS IT WAS.

''HE SAID HE WAS GOING TO BUDAPEST TO SAVE AS MANY LIVES AS POSSIBLE, AND HE DID NOT HAVE A MOMENT TO LOSE'', SHE SAYS.

WHAT NO ONE EXPECTED, OF COURSE, WAS THAT, HAVING SURVIVED THE WORST DAYS OF THE WAR, HE WOULD BE ARRESTED BY A LIBERATING NATION. THE FAMILY AND WALLENBERG'S SUPPORTERS ARE NOT REALLY SURE WHY THIS HAPPANED, IT MAY HAVE BEEN BECAUSE HE WAS CONCERNED ABOUT THE PRIVATE PROPERTY OF THE JEWS IN THE FACE OF A COMMUNIST TAKEOVER, OR IT MAY HAVE BEEN BECAUSE OF THE CONNECTION WITH THE AMERICAN GOVERNMENT. NO ONE KNOWS FOR SURE.

WHAT NINA LAGERGREN AND ANNETTS LANTOS ARE CERTAIV OF IS THAT THE AMERICAN GOVERNMENT, HAVING HAD SUCH A MAJOR ROLE IN GETTING WALLENERG TO UNDERTAKE HIS MISSION, OWES IT TO HIM AND HIS SUPPORTERS TO PRESS HIS CASE NOW, AT LEAST TO PRESSURE THE SOVIETS TO FIND OUT WHETHER WALLENBERG IS ALIVE TODAY.

MEMO TO KISSINGER

IN 1973, MEMBERS OF THE STAFF OF SECRETARY OF STATE HENRY KISSINGER PRESENTED KISSINGER WITH A MEMO URGING HIM TO ORDER THE US AMBASSADOR TO MOSCOW TO DEMAND INFORMATION FROM THE RUSSIAN GOVERNMENT. WITHOUT ANY EXPLANATION, KISSINGER REJECTED THE MEMO. INFURIATING AND PAZZLING WALLENBERG'S SUPPORTERS.

''THIS IS AN ENIGMA TO ME'', SAYS ANNETTE LANTOS IN HER ACCENTED ENGLISH, HER EYES WELLING UP WITH TEARS. ''FOR HIM, A GERMAN-JEWISH REFUGEE WHO FLED THE NAZIS, TO USE HIS POWER TO PREVENT ACTION, THIS IS VERY DIFFICULT TO UNDERSTAND''.

LAGERGREN AND LANTOS HAVE WON THE SUPPORT OF SEVERAL SENATORS, AND THEY MET LAST WEEK WITH WHITE HOUSE AIDES STUART EIZENSTAT AND ED SANDERS, PRESIDENT CARTER'S LIAISON WITH THE JEWISH COMMUNITY. THEY WOULD HAVE LIKED TO MEET THE PRESIDENT AS WELL, BUT NO INVITATION WAS FORTHCOMING, A FACT THAT MODERATELY IRRITATES LAGERGREN AND ANGERS LANTOS.

(SANDERS SAYS ''TIME CONSTRAINTS'' MAKE IT DIFFICULT TO SCHEDULE A MEETING WITH THE PRESIDENT. BUT HE SAYS THAT HE IS ''VERY SYMPATHETIC TO THEIR PLIGHT, THERE IS NO QUESTION THAT THAT HE WAS A VERY GREAT HERO'').

THERE ARE, OF COARSE, PLENTY OD PEOPLE WHO REMEMBER WALLENBERG. THERE WERE ENOUGH SHORTLY AFTER THE WAR'S END THAT A MONUMENT WAS ERECTED IN BUDAPEST IN HIS MEMORY, BUT JUST BEFORE THE MONUMENT WAS TO BE UNVEILED, IT DISAPPEARED, NOT TO BE SEEN UNTIL 10 YEARS LATER, WITH THE PLAQUE IDENTIFYING WALLENBERG MISSING. MEANWHILE, LAGERGREN AND LANTOS HAVE MET A NUMBER OF PEOPLE WHO OWE THEIR LIVES TO WALLENBERG.

''I'M CRYING INSIDE MR TO MEET THESE WONDERFUL PEOPLE SAVED BY RAOUL'', SAYS LAGERGREN GENTLY. ''AT THE SAME TIME, I AM BITTER THAT MY MOTHER NEVER WAS ALLOWED TO FIND OUT WHAT HAPPANED TO HER BELOVED SON''. THEIR MOTHER DIED EARLIER THIS YEAR AT THE AGE OF 87, SHE AND LAGERGREN'S FATHER, RAOUL WALLENBERG'S STEPFATHER, DIED TWO DAYS APART.

TO LAGERGREN, IT IS NOT AT ALL INCONCEIVABLE THAT WALLENBERG COULD HAVE SURVIVED NEARLY 35 YEARS IN PRISON. HE WAS A STRONG MAN, SHE SAYS, PHYSICALLY AND PSYCHOLOGICALLY, AND SHE HAS BEEN TOLD BE AUTHORITIES THAT IF A MAN CAN SURVIVE THE FIRST 10 YEARS, HE CAN SURVIVE MUCH, MUCH LONGER.

IN JANUARY, THE SWEDISH GOVERNMENT, CITING THE KAPLAN PHONE CALL, SENT A DEMAND FOR A NEW INVESTIGATION INTO WALLENBERG'S WHEREABOUTS TO THE SOVIET GOVERNMENT. FOR MANY YEARS, ACCORDING TO LANTOS AND LAGERGREN, THE SWEDISH GOVERNMENT HAD DONE LITTLE TO PRESS THE MATTER, BUT NOW IT HAS TAKEN SOME ACTION. TO NO AVAIL : THE RUSSIANS REPLIED THREE WEEKS LATER THAT THE 1957 ANNOUNCEMENT OF WALLENBERG'S DEATH STILL STOOD, THAT ASSERTIONS TO THE CONTRARY ''ARE NOT TRUE TO THE FA CTS''.

AND THERE THE MATTER OFFICIALLY RESTS TODAY. A MOUNTING

INTERNATIONAL CAMPAIGN MAY PRODUCE FURTHER INFORMATION - THE ISRAELIS, WHO HAVE HONORED WALLENBERG WITH THE OFFICIAL DESIGNATION OF ''RIGHTEOUS GENTILE '' FOR HIS WARTIME EFFORTS, HAVE ESPECIALLY BEEN SUPPORTATIVE, AND COMMITTEES HAVE BEEN FORMED IN OTHER COUNTRIES AS WELL. IN TIME, GIVEN ENOUGH PRESSURE, THE SOVIETS JUST MAY INVESTIGATE FURTHER.

IN THE MEANTIME, THE EFFORTS GO ON, SUPPORTED BY THE QUIET WORK OF LAGERGREN AND THE FIERY PASSION OF LANTOS.

''HE WAS THE ONLY MAN TO UNDERTAKE RESCUE EFFORTS TO SAVE THOUSANDS'', SAYS LANTOW WITH GREAT INTENSITY. ''THIS IS A STORY THAT HAS BEEN UNTOLD. HE IS THE ULTIMATE SYMBOL OF THIS CENTURY. A VICTIM OF BOTH THE NAZIS AND THE COMMUNISTS. WE WANT THE TRUTH. WE HAVE OVERWHELMING EVIDENCE THAT A CRIME WAS PERPETRATED, AND EVERY JEW IS ENTITLED TO THE TRUTH.

''HE WAS A HERO, AND THERE AREN'T MANY HEROES LEFT IN THIS WORLD''. SLUTCIT

BORGLUND

SVENSK WASHINGTON KL

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Pol 1 Utr. min. ing.	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

SVENSK WASHINGTON 1979-07-24

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE WALLENBERGAERENDET.

STATE SAEGER OSS ATT UTRIKESMINISTER VANCE KOMMER ATT KORT SAMMANTRAEFFA MED FRU LAGERGREN I SENATEN TORSDAG MORGON I SAMBAND MED ATT HAN DELTAR I DAGENS HEARINGS I UTRIKESUTSKOTTET. VI TROR ATT SENATOR PELL, SOM NAESTAN DAGLIGEN STAATT I KONTAKT MED FRU L UNDER BESOEKET HAER, AER FRAEMSTE TILLSKYNDARE. SAMMANTRAEFFANDET AEGER RUM I SENATOR CHURCH KONTOR.

BORGLUND

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Pol 1 Bl x	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1979-07-25 Pol I depr Hirdman, GN a f str förtr kdm t amb. Moskva (Ryding) amb. Tel Aviv u/Hirdman

P 2 Ut

KSVENSK WASHINGTON 1979-07-24

(Pol

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE WALLENBERGAERENDET.

FRAAN FRU LAGERGRENS MOTTAGANDE PAA HOEGRE NIVAA INOM DEN AMERIKANSKA ADMINISTRATIONEN DEN 20 OCH 23 JULI FOELJER HAER NEDAN TRE UPPTECKNINGAR:

1. DEPUTY ASSISTANT SECRETARY JAMES GOODBY, STATE DEPARTMENT.

MR GOODBY INLEDDE MED ATT I PAATAGLIGT VARMA ORDALAG VAELKOMNA FRU L TILL USA, MAN HADE MYCKET HORT TALAS OM HENNE OCH KAENDE STOR AKTNING OCH RESPEKT FOER FAMILJEN W:S MAANGAARIGA STRAEVANDEN ATT BRINGA KLARHET I RAOUL OEDE. FRU L BERAETTADE NAAGOT OM DEN FOERSTAAELSE OCH STIMULERANDE RESPONS HON MOETT FRAAN DE MEST SKILDA HAALL- FRAEMST I KONGRESSEN.

GOODBY MEDDELADE ATT US-REGERINGEN NU FATTAT BESLUT ATT OMGAAENDE GOERA EN ''LOW KEY REPRESENTATION'' I AERENDET HOS SOVJETUNIONEN (''VERY QUICKLY'' - ''WITHIN ONE DAY OR TWO''). FOER ATT UPPNAA ''MAXIMUM IMPACT'' PAA RYSSARNA VILLE MAN - SOM VI FOERSTAAR DET - UPPENBART BEGAGNA SIG AV OEVERRASKNINGSMEMENTET (UTAN ATT TIDIGARE HA LAATIT ANA NAAGOT OM SINA INTENTIONER) I KOMBINATION MED DEN TYSTA APPROACHEN (''SOMEWHAT SILENT''). ''PUBLIC PRESSURE'' I OLIKA FORMER VAR DAEREMOT AEGNAT ATT OROA RYSSARNA OCH KANSKE FOERMEDLA INTRYCKET ATT AMERIKANERNA VAR UTE EFTER ATT SAETTA DEM I FOERLAEGENHET MED TY AATFOELJANDE SVAARIGHETER ATT PRESSA UPPLYSNINGAR UR SYSTEMET. TILL DEN AENDAN HEMSTAELLDE GOODBY - FOER HENNES EGEN SKULL - OM DISKRETION OCH VISS AATERHAALLSAMHET FRAAN FRU L:S SIDA (KANSKE FRAEMST I DET

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

KAENSLIGA INITIALSKEDET) VID HENNES FORTSATTA KONTAKTER OCH SAMTAL HAER. MAN KAENDE BL A TILL DEN PAAANNONSERADE PRESSKONFERENSEN INOM ETT JUDISKT FORUM I NEW YORK TISDAGEN 24 JULI, DAER OCKSAA BILDANDET AV EN REPRESENTATIV WALLENBERG-KOMMITTE I USA KOMMER ATT TILLKAENNAGES.

GOODBY UNDERSTROEK ATT MAN GIVETVIS VAR ANGELAEGEN ATT I SITT AGERANDE HANDLA MED SVENSKA REGERINGENS VETSKAP OCH GODA MINNE. PAA DIREKT FRAMSTAELLNING LOVADE JAG ATT SNARAST AATERKOMMA PAA DENNA PUNKT.

(DEN AMERIKANSKA FRAMSTAELLNINGEN GJORDES DAGEN EFTER - LOERDAGEN 21 JULI - VID ETT SAMTAL MELLAN DEP ASS SECRETARY FOER SOVJETAFFAERER, ROBERT L BARRY, OCH SOVJETUNIONENS HAERVARANDE CHARGE D'AFFAIRES, MINISTERN VASEV).

AEVEN OM SAA INTE UTSADES VID SAMTALET MED GGODBY, HAR VI FAATT INTRYCKET ATT DEN AMERIKANSKA AKTIONEN VID SIDAN GIVETVIS ATT DE HUMANITAERA ASPEKTERNA AER DIKTERAD AV EN OENSKAN ATT HEDRA RW:S MINNE. FRU L BETONADE OCKSAA DET AMERIKANSKA ANSVARET FOER RW:S OEDE. GOODBY FOEREFOELL HAALLA MED.

DAEREMOT VAR HAN ''NONCOMMITTAL'' INFOER FRAAGAN OM WASHINGTON VAR BERETT YTTERLIGARE DRIVA AERENDET IFALL DEN NU BESLUTADE AKTIONEN BLEV RESULTATLOES. MAN FICK HAER AVVAKTA VAD FRAMTIDEN GAV OCH VILKA FOERHAALLANDEN OCH MOEJLIGHETER SOM DAA RAADDE.

DE TIDIGARE SVENSKA AKTIONERNA BEROERDES NAAGOT.

FRU L ERINRADE OM OCH EXEMPLIFIERADE ENSTAKA FALL DAA PERSONER MIRAKULOEST OEVERLEVT DECENNIER AV SOVJETISK FAANGENSKAP OCH I FOERHAALLANDEVID GOD HAELSA AATERKOMMIT TILL FRIHETEN. DEN HANDSKRIVNA ''PAPPERSBITEN'' SOM VITTNADE OM RW:S DOED 1947 I ETT SOVJETISKA FAENGELSE VAR EN BRAECKLIG HANDLING - ''A FANTHOM

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

DOCUMENT'' - SOM MYCKET VAEL KUNDE RELATERA TILL NAAGON ANNAN. WALLENBERGARE VAR SPRIDDA I BALTIKUM OCH BERLINS TELEFONKATALOG UPPTOG 48 NAMN.

2. JAMES RENTSCHLER, SR STAFF MEMBER NSC.

MR RENTSCHLER SADE SIG TALA I SAAVAEL PRESIDENTENS SOM VICEPRESIDENTENS NAMN NAER HAN GAV UTTRYCK FOER DEN BEUNDRAN SOM MAN INOM VITA HUSET KAENDE FOER FAMILJEN W:S ''HEROISKA UTHAALLIGHET'' I SIN LAANGA KAMP. HAN OENSKADE ATT MAN PAA AMERIKANSKT HAALL HADE STOERRE INFLYTANDE MED MOSKVA. SYSTEMET VAR RESISTENT FOER PAATRYCKNINGAR OCH I MOTSVARANDE GRAD FICK MAN OCKSAA SKRUVA NED FOERVAENTNINGARNA INFOER DEN NU BESLUTADE AMERIKANSKA INITIATIVET (''BUT WE CERTAINLY KEEP ON PUSHING'').

NAAGRA INSLAG I SAMTALET:

FRU L IFRAAGASATTE OM INTE RW:S NAMN SKULLE KUNNA FOGAS TILL DE LISTOR SOM AMERIKANERNA REGELBUNDET OEVERLAEMNADE TILL MOSKVA MED REKOMMENDATION OM UTRESOR ? IDEN VORE VAERD ATT PROEVA - LOED SVARET - AEVEN OM RENTSCHLER HADE SVAART ATT FOERESTAELLA SIG ATT RYSSARNA ANNAT AEN SKULLE AATERKOMMA TILL SINA TIDIGARE TOMMA UPPGIFTER OM RW.

FRU L FOERHOERDE SIG VIDARE OM DE AMERIKANSKA MOEJLIGHETERNA ATT INTERVJUA DISSIDENTER OCH ANDRA TAENKBARA VITTNEN I USA (HAERVID NAEMNDES EN - FOER RENTSCHLER OKAEND - VIKTOR HERMAN, SOM NYLIGEN UTGIVIT EN BOK OM SINA 25 AAR I RYSKA FAENGELSER). ENLIGT RENTSCHLER HADE MAN OEGONEN OEPPNA FOER ALLA SAADANA ALTERNATIV - HAER HADE OCKSAA DE SVENSKA MYNDIGHETERNA BERETTS VISS MOEJLIGHETER - MEN MAN VAR TACKSAM FOER OCH BEREDD PROEVA NYA UPPSLAG.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

FRU L FAESTE UPPMAERKSAFETEN PAA FALLET JAN KAPLAN - VARS DOTTER LEVER I ISRAEL - OCH MOEJLIGHETERNA ATT FRAAN AMERIKANSKA HAALL PAAVERKA HANS RELEASE OCH UTRESA FRAAN SOVJET. ''WE WILL LOOK INTO IT'' LOVADE RENTSCHLER.

3. PRESIDENTENS MR-CHEF, ASSISTANT SECRETARY , PATRICIA DERIAN, STATE.

MRS DERIAN BETONADE UTTRYCKLIGEN DEN AMERIKANSKA AVSIKTEN ATT PRESENTERA AERENDET HOEGRE UPP FOER DET FALL ATT RYSSARNA INTE VAR TILLRAECKLIGT ''FORCEFUL IN THEIR RESPONSE''. MAN SKULLE FOERVISSO INTE UNDERLAATA ATT HAALLA TRYCKET UPPE.

HON SYNTES GAERNA BEREDD ENDOSSERNA FRU L:S STRAEVANDEN ATT TSE GENOM BILDANDET AV WALLENBERGKOMMITTEER I SKILDA LAENDER SOEKA ATT STIMULERA DEN INTERNATIONELLA OPINIONEN. SAADANA AKTIONER HADE VISAT SIG KUNNA AVSAETTA RESULTAT.

VIDARE TRYCKTE DEN AMERIKANSKA MR-CHEFEN PAA VAERDET AV ATT FRU L I NAERA SAMARBETE MED DE MAANGA MR-ORGANISATIONERN OCH FRIVILLIGHETSSAMMANSLUTNINGARNA ETC I USA - OCH DAA SPECIELLT DE EFFEKTIVA JUDISKA - FOERDE UT SITT BUDSKAP. DESSA MAANGA GAANGER DISPARATA SAMMANSLUTNINGAR HADE STUNDOM VISAT ENASTAAENDEF FOER-MAAGA TILL INBOERDES UPPSLUTNING OCH SAMARBETE FOER ''HUMAN CAUSES''. I SINA REKOMMENDATIONER TILL FRU L TYCKTES MRS DERIAN FAESTA NAAGOT MINDRE AVSEENDE VID DEN DISKRETION OCH AATERHAALLSAM-HET SOM HENNES KOLLEGER I STATE FOERORDAT. MEN AEVEN MRS DERIAN MEDGAV ATT SAA LAANGT SOM TILL ETT DIREKT OMNAEMNANDE AV DET AMERIKANSKA INITIATIVET FICK MAN INTE GAA.

RYSSARNA VAR ''ITCHY'' NAER DET KOM TILL ''GOVERNMENT TO GOVERN-MENT BUSINESS''. INDIVIDUELLA INITIATIV OCH AKTIONER VAR MAN OCKSAA MISSTAENKSAM INFOER, MEN PAA ETT MERA INDIREKT SAETT.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

MAN HADE I GRUNDEN ALDRIG FOERSTAATT (''THEY NEVER SEEM TO GOT THE HANG'') ATT ENSKILDA PERSONER OCH GRUPPER KUNDE FOERMAAS ATT OSJAELVISKT DRIVA ''HUMAN PROBLEMS''. I SOVJET VAR SAADANA INITIATIV SAELLSYNTA.

FRU L FOERDE FRAM TANKEN OM INTE ARMAND HAMMER (MECENATEN, OLJE-MILJONAEREN OCH DEN KULTURELLA BROBYGGAREN VAEST-OEST) LIKSOM KANSKE AVERELL HARRIMAN (PATRIARKEN I DE AMERIKANSK-SOVJETISKA FOERBINDELSERNA OCH STYVFAR TILL WINSTON CHURCHILL I DEN ENGELSKA WALLENBERGKOMMITTEN) SKULLE KUNNA INTRESSERAS FOER SAKEN. MRS DERIAN NAPPADE OMEDELBART PAA HAMMER ''SOM HADE MAANGAS FOERTROENDE'' OCH SOM HON PERSONLIGEN SKULLE KONTAKTA. DET OEVERENSKOMS ATT HARRIMAN SKULLE APPROCHERAS NAER FRU L:S BROR ANLAENDE TILL USA FOER ETT 2-VECKORSBESOEK DEN 20 AUGUSTI. BAADE HAMMER OCH HARRIMAN HADE UTMAERKTA CREDENTIALS I MOSKVA. DE VAR VISSERLIGEN BAEGGE GAMLA - 82 RESP 87 AAR - MEN MRS DERIAN SKULLE INTE BLI FOERVAANAD OM AATMINSTONE NAAGON AV DEM STAELLDE UPP - OCH KANSKE RYSSARNA LYSSNADE. MEN HON VARNADE FOER OPTIMISM.

BORGLUND

SL SL SL

KUNGL.
SVENSKA GENERALKONSULATET
SAN FRANCISCO

POl

122/343
24 JUL 1979
Avd P 2 Eu I

==========

San Francisco 1979-07-16
Nr 343
(2 bil)

Överlämnas av generalkonsulatet i
San Francisco till

Utrikesdepartementet

för kännedom i anslutning till 215 Gk
1979-04-27.

P 2 Eu I
(POl)

Fredrik Bergenstråhle

FB/DeL

==========

Bil. 1 till Gk. San Francisco
Vol. nr 343 den 79-07-

Merry-Go-Round SF Chronicle Feb. 20-79

Heroic Diplomat

Jack Anderson

EVIDENCE has been brought to us that the Kremlin lied about a heroic Swedish diplomat who disappeared into the Soviet prison system more than 30 years ago. The Soviets put out the word in 1956 that Raoul Wallenberg, scion of a wealthy Stockholm family, had died in Moscow's Lubianka Prison in 1947. But he may survive to this day in one of the prison camps of the Gulag Archipelago.

Now we have first-hand evidence, from a fellow inmate at the remote Vierhnieuralskaya prison camp, that Wallenberg was still alive in 1959. Our source, former Polish army captain Abraham Kalinski, is now a chemical engineer in Israel after more than 15 years as a Soviet prisoner.

★ ★ ★

KALINSKI TOLD US that in 1951 he was joined by a new cellmate, David Vendrovsky, a former Jewish Telegraph Agency reporter. Vendrovsky had been transferred from confinement two cells away, where his cellmate had been Wallenberg and a former Latvian cabinet minister.

Another inmate, Simon Gogoberidze, told Kalinski of sharing a cell with Wallenberg. The two peered through their slit-like cell window and could see Wallenberg plodding in circles in the exercise yard, under the watchful eye of his guards. That was in 1959, before Kalinski's release.

Eight years later, Kalinski learned that Gogoberidze had been released after serving a 25-year term, and visited him at his home. During their reminiscences, Gogoberidze remarked: "Remember that Swedish fellow Wallenberg? When I left, he was still sitting there in prison." If he is still alive, Wallenberg would be 65 years old and would have spent more than half his life in the Soviet prison system.

★ ★ ★

WHAT WAS his crime? As a 31-year-old diplomat assigned to the Swedish embassy in Budapest, Wallenberg issued special Swedish passports to thousands of Hungarian Jews destined for shipment to the Nazis' extermination camps. He also bought houses in Budapest with his own money, had them declared Swedish embassy property and used them as safe houses for Jews, awaiting escape.

In January 1945, shortly after the Red Army had "liberated" Budapest, Wallenberg was invited to meet the Soviet commandant, Marshal Malinovsky, at army headquarters. He was never seen by the outside world again.

He told his cellmate Vendrovsky years later that he had been taken to Moscow, interrogated in Lubianka Prison for nearly a year and then, without trial, sentenced to 25 years as a spy.

Kalinski has told his story to Swedish authorities in New York. The Swedish government may boycott the 1980 Moscow Olympic Games and demand an international investigation of the Wallenberg case.

Bill 2 till Gk. San Francisco
den 77-17-16
1933

'Mystery Soviet prisoner' believed to be alive

By Lynda S. Goldman
Special to The Examiner

JERUSALEM — Is Raoul Wallenberg — "the mystery Soviet prisoner" — still alive?

The Soviet government insists he died in 1947, but the Swedish government, Wallenberg's relatives and thousands of Jews believe he is alive. And they say they have evidence to prove it.

Wallenberg, a Swedish wartime diplomat who was responsible for saving some 30,000 Jews from Nazi extermination, disappeared 34 years ago when he fell into the hands of the Soviet Army after they "liberated" Budapest in 1945.

Shortly after his disappearance, Wallenberg's mother, Maj von Dardel, asked the Swedish Foreign Ministry for help in finding her son.

Because of sworn statements signed by eyewitnesses who claim they had seen Wallenberg in various Soviet prison camps throughout the years, the Swedish government believes he's alive.

Although the case had been dormant for 35 years, the Swedish Foreign Ministry recently reopened the file because of a telephone call from the Soviet Union by a former prisoner to his daughter in Israel.

That call has led the Wallenberg family to launch an international campaign calling for the Soviets to turn over Wallenberg. His sister and brother, Nina Lagengren and Guy von Dardel, were in Jerusalem recently to solicit the support of Prime Minister Menachem Begin. Begin instructed his ambassador to the United States, Ephraim Evron, to ask President Carter to raise the issue of Wallenberg's fate in his summit meeting with Soviet President Leonid Brezhnev in Vienna. No official communique has been issued on what happened there.

In a recent interview, Lagengren told her brother's story and detailed the evidence over the last 34 years that has kept the family believing he's alive.

Wallenberg's dealing to save Jews in Europe began two years after he graduated from the University of Michigan with honors as an architect. In 1936 he took a job in a bank in Haifa, Israel, and there met Jews who had fled from the Nazi regime of Adolf Hitler.

He returned to Sweden and made several business trips to German-occupied Europe in 1942 and 1943. He then decided to volunteer his help to the Jews trying to flee. He was especially interested in the case of his Hungarian Jewish

was interned in a prison in the Chelyabinsk region of the Soviet Union from the late 1940s until 1953.

From 1953 to 1955 Wallenberg was seen in a prison in Irkutsk, Siberia. In 1955 he was transferred to a prison in Vladimir.

After this information was relayed to the Soviets, the Kremlin admitted in February 1957 that Wallenberg had been a prisoner in the Soviet Union. But it said he died in 1947.

A handwritten document signed by Col. A.L. Smoltsov, who reportedly died in 1953 and who was the head of medical services in the prison where Wallenberg was held after the war, stated that:

"... the prisoner Wallenberg (sic), who is known to you, died suddenly in his cell last night probably as a result of a (heart attack) ... I request instructions as to who shall make the post-mortem examination to establish the cause of death."

The letter, which was signed and dated, was addressed to an anonymous official. Then a footnote: "Have personally informed the minister. Order has been given to cremate the corpse without post-mortem examination. July 17, 1947. Smoltsov."

RAOUL WALLENBERG, AN EARLY PHOTO
Saved 30,000 Jews from extermination by Nazis

years after he graduated from the University of Michigan with honors as an architect. In 193[illegible]e took a job i[illegible] bank in Haifa, Israel, and there met Jew[illegible]ho had fled [illegible]m the Nazi regime of Adolf Hitler.

He returned to Sweden and ma[illegible] several busin[illegible]s trips to German-occupied Europe in 1942 and 1943. He then decided to volunteer his help to the Jews trying to flee. He was especially interested in the case of his Hungarian Jewish business partner, whose wife was still in Budapest.

In July 1944, the 32-year-old bachelor went to Budapest as the first secretary of the Swedish legation. His assignment: to organize a special department for the purpose of protecting Jews in Hungary. In the two months before his arrival, 437,000 of the 800,000 Jews in Hungary were deported to Auschwitz, the death camp in Poland.

Wallenberg built up a staff of 300 to 400 who helped him issue protective passports, which he personally designed. The passports stated that the bearer was awaiting emigration to Sweden and was under Swedish protection.

The Hungarian government, under the leadership of Adm. Miklos Horthy, recognized these new documents.

At first only 4,500 passports were issued. But with money supplied mainly by the American Jewish Congress, Wallenberg printed another 5,000 passports and bought 32 buildings in Budapest where he housed the passport bearers. Residents were protected by the Swedish flag that flew atop each building.

Eventually 13,000 people occupied these buildings, and other foreign legations, such as the Swiss, Portuguese and Spanish, set up similar protective residences.

An "international ghetto" under extraterritorial immunity was created and eventually saved 33,000 Jews from the deportation.

But the program was threatened later that year when Ferenc Szalasi overthrew the Hungarian government and refused to honor the immunity given to the "international ghetto." He also decided to round up the Jews living in the buildings for forced labor in a German armaments factory in Austria.

Wallenberg continued his fight and saved 2,000, but a fifth of the 40,000 Jews who were forced to march to Germany died.

Eventually Szalasi halted the marches after Wallenberg threatened to have him tried as a war criminal when the war ended.

After the Soviets liberated Budapest in January 1945, Wallenberg told his close associates that he would discuss with Marshal Rodion Malinovsky, the Soviet officer in charge, plans for rehabilitating the Jewish community and that he would not return to Sweden until he was sure such rehabilitation had begun.

During the second week in January, two guards were placed at Wallenberg's house and on Jan. 17 Wallenberg was taken to the Jewish relief office. But he was not permitted to enter the building. Instead he called two colleagues over to the car and revealed to them that he was being taken to the Soviet headquarters to meet with the commander. The last thing he said was: "I don't know if I am going as a prisoner or as a guest."

The Soviets said that Wallenberg was being taken "under protection."

In February, Wallenberg's mother met in Stockholm with the Soviet foreign minister, who assured her that her son was alive and well. An official note, handed to the Swedish foreign minister in Moscow, dated Jan. 16, stated that the Soviet Union had "taken measures to protect Raoul Wallenberg and his belongings."

After the Swedish legation from Budapest was sent home, in April, the the Swedish Foreign Ministry made several inquiries. The Soviets consistently stated that the Wallenberg case was being investigated.

On June 15, 1946, Joseph Stalin met with the Swedish foreign minister in Moscow and assured him that a full investigation would take place. But no word of the investigation was received.

After a book dealing with the disappearance of Wallenberg was published in 1946, a petition, signed by more than a million Swedes, was sent on to the Soviets in 1947. It was never answered.

In August 1947, Deputy Foreign Minister Andrei Vyshinsky issued a statement admitting that they had received a note from the Swedish government regarding the "protective custody" of Wallenberg by Red Army troops after the liberation of Budapest. He said, however, that the commander could not be located and therefore the information could not be verified. However, he continued, after searching the prisoner-of-war camps, it had been established that Wallenberg was not in the Soviet Union and was unknown to the Soviet authorities.

After receiving this statement from the Soviet Union, says Lagengren, the Swedish government halted further investigations into the Wallenberg disappearance.

Then in the early 1950s, after former German diplomats and other prisoners of war were freed by the Soviet Union, the Swedish government began a search for eyewitnesses who had either seen Wallenberg or heard of him.

From these eyewitnesses it was learned that Wallenberg

Avsändningsort
Pol I, depr Hirdman, es

Ärende

Datum 1979-07-24 | Dnr

Avd P | Grupp 2 | Mål Eu 1

Pol a

Adress

Svensk Moskva

Svensk Washington

Text

Från Pol I ang. Wallenberg

DAS BARRY CALLED IN SOVIET CHARGE VASEV ON JULY 21 TO DISCUSS RAOUL WALLENBERG CASE. BARRY HANDED VASEV FOLLOWING NON PAPER.

"DURING WORLD WAR II THE UNITED STATES AND THE SOVIET UNION WERE UNITED IN THEIR EFFORTS TO DEFEAT THE NAZIS AND TO HALT THE SPREAD OF NAZI ATROCITIES IN EUROPE.

"MR. RAOUL WALLENBERG, WORKING IN HIS CAPACITY AS A SWEDISH DIPLOMAT IN WARTIME BUDAPEST, DID A GREAT DEAL TO ASSIST EAST EUROPEAN JEWS IN FLEEING NAZISM. THE UNITED STATES, AS WELL AS HIS NATIVE LAND, SWEDEN, TOOK A DEEP AND ACTIVE INTEREST IN MR. WALLENBERG'S COURAGEOUS EFFORTS ON BEHALF OF THREATENED JEWS DURING WORLD WAR II. FOR A TIME, THE UNITED STATES PROVIDED FUNDS TO SUPPORT HIS HUMANITARIAN TASK.

"THERE HAVE BEEN REPORTS EMANATING FROM PERSONS WHO LEFT THE SOVIET UNION IN RECENT MONTHS AND YEARS THAT MR. WALLENBERG MAY STILL BE ALIVE. THESE REPORTS INCLUDED ACCOUNTS OF PERSONS WHO CLAIM TO HAVE SEEN HIM. HE WOULD BE IN HIS LATE SIXTIES NOW AND HIS FAMILY IN SWEDEN IS MOST ANXIOUS TO CONFIRM THE POSSIBILITY THAT HE MAY STILL BE ALIVE AND, IF SO, TO BE REUNITED WITH HIM. OUT OF CONSIDERATION FOR MR. WALLENBERG'S UNCHALLENGED CONTRIBUTION TO THE LESSENING OF HUMAN SUFFERING, AND BECAUSE OF OUR SUPPORT OF HIS WARTIME EFFORTS, WE REQUEST, ON AN EXCEPTIONAL BASIS, THAT WE BE PROVIDED WITH COMPLETE DETAILS ABOUT HIS FATE."

BARRY ADDED THAT US HAD AN INTEREST IN CASE FOR [illegible] REASONS:

A) WALLENBERG UNDERTOOK ASSIGNMENT TO BUDAPEST PARTLY AT BEHEST US OFFICIALS IN PURSUIT OF AN OBJECTIVE OF GREAT CONCERN TO PRESIDENT ROOSEVELT AND,

B) THE FUNDING FOR WALLENBERG'S ACTIVITIES WAS IN PART US FUNDS.

BARRY EXPLAINED THAT WALLENBERG'S RELATIVES WERE CURRENTLY IN WASHINGTON SEEKING US ASSISTANCE IN RAISING WALLENBERG MATTER WITH SOVIETS. RELATIVES ARGUED THAT SINCE US WAS INVOLVED IN WALLENBERG'S HUMANITARIAN MISSION IN BUDAPEST, WE SHOULD BE INTERESTED IN HIS FATE.

VASEV SAID HE HAD READ REPORTS THAT PRIME MINISTER BEGIN APPROACHED PRESIDENT CARTER ON THIS MATTER, AND SPECULATED THIS WAS WHY WE WERE BRINGING IT UP. VASEV SAID HIS GOVERNMENT HAD PROVIDED THE SWEDISH GOVERNMENT WITH A REPORT ON WALLENBERG IN 1957 STATING HE HAD DIED IN PRISON IN 1947. VASEV SAID THERE WAS NOTHING NEW TO ADD.

BARRY REPLIED THAT IT WAS NOT BECAUSE OF PM BEGIN'S INTEREST IN THE CASE THAT WE WERE RAISING IT, BUT BECAUSE US SAW AN INTEREST OF ITS OWN IN THE MATTER. BARRY SAID HE WAS AWARE OF THE SOVIET REPORT OF 1957, BUT STATED VARIOUS PEOPLE HAD CLAIMED TO HAVE SEEN HIM ALIVE SINCE THEN.

VASEV SAID HE HAD READ THOSE REPORTS WHICH HE CHARACTERIZED AS THIRD HAND, AND ASSERTED SOVIETS WOULD NOT SAY HE WAS DEAD IF HE WAS NOT. VASEV SAID HE KNEW OF THIS CASE IN THE 1950'S WHEN HE WAS AN AIDE TO GROMYKO, AND MENTIONED THAT HIS GOVERNMENT HAD WANTED TO ACCOMMODATE THE SWEDES SINCE THEY WERE WELL AWARE OF THE WALLENBERG FAMILY'S PROMINENCE, BUT THERE WAS NO MORE INFORMATION. WHILE VASEV AGREED TO REPORT MEETING TO MOSCOW, HIS PERSONAL ASSESSMENT WAS THAT THERE WOULD BE NOTHING NEW.

BARRY SAID IT WOULD BE REASSURING IF WE COULD RECEIVE A MORE DETAILED REPORT ON MR. WALLENBERG'S FATE.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs ~~Bitr~~ Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 EU-F

SVENSK WASHINGTON 1979-07-25

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN RE WALLENBERGKOMMITTEN.

ENLIGT PELLS KONTOR ROER DET SIG OM EN HELT PRIVAT KOMMITTE DAER FYRA SENATORER INGAAR (''NO OFFICIAL SENATE BODY'').

BORGLUND

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 Eur

SWEDELEG NEW YORK 1979-07-25

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN FRAAN TERSMEDEN RE NINA LAGER-
GRENS BESOEK.

EN REDOGOERELSE FOER BESOEKET HITTILLS KOMMER MED DAGENS KURIR.

THUNBORG

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Pol 1	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 Eu 1

SWEDELEG NEW YORK 1979-07-25

CABINET STOCKHOLM

FOER KABINETTSSEKRETERAREN FRAAN TERSMEDEN ANGAAENDE RAOUL WALLENBERG.

DAGENS OEVNINGAR BOERJADE MED EN TIMMES LIVE SHERRYE HENRY-SHOW PAA WOR, 1440 BROADWAY, EN AV DE TRE STOERSTA RADIO-STATIONERNA I METROPOLITAN AREA MED DELTAGANDE AV NINA LAGER-GREN. ANETTE LANTOS OCH ERIKA FREEMAN. UPPLAEGGNINGEN FRAAN DELTAGARNAS SIDA VAR DENSAMMA SOM IGAAR. PAA SLUTTAMPEN UPP-MANADE LANTOS LYSSNAREN ATT SKRIVA TILL SIN SENATOR, KON-GRESSMAN, BORGMAESTARE, ETC ELLER TILL EN AV SEKRETERARNA I DEN NYBIDLADE KOMMITTEN MRS PATRIC MOYNIHAN I WASHINGTON, FOER ATT VAECKA SYMPATI FOER WALLENBERGS SAK. PENGAR VORE DET TYDLIGEN ICKE FRAAGA OM ATT INSAMLA. ALLMAENHETEN STOD I TELEFONKOE FOER ATT KOMMENTERA WOR-PROGRAMMET:' ETT FOERSLAG VAR ATT UTVAEXLA WALLENBERG MOT NAAGON SOVJETISK PERSON ETC. FRAAGOR STAELLDES VAD SVENSKA REGERINGEN GJORT. LAGERGRENS ETC KRITIK MOT SVENSKA HANDLAEGGNINGEN INNEFATTADE OCKSAA VE-KLAGAN OEVER BYRAAKRATI, SOM MAN MENADE OCKSAA FANNS I SOVJET.

DAGENS NAESTA PROGRAMPUNKT VAR BANDNING PAA NBC, VILKET TOG 45 MINUTER MED DELTAGANDE AV LAGERGREN OCH LANTOS. NBC GAAR HAART IN FOER SAKEN OCH BANDNINGEN KOMMER SAEKERT UPP PAA GOD SAENDNINGSTID OCH FAA ROENA STOR UPPMAERKSAMHET.

I SKRIVANDE STUND PAAGAAR EN INTERVJU MED NADINE BOZAN FRAAN

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

NEW YORK TIMES.

DE BAADA DAMERNA AAKER MED SHUTTELN KL 14 TILL WASHINGTON OCH NINA LAGERGREN AATERVAENDER I MORGON TILL NEW YORK MED SHUTTEL KL 15 F V B TILL KASTRUP MED SK 912 KL 1805.

THUNBORG

Abraham Kalinski
Kish Ave. II
Haifa, ISRAEL
Tel. 926-294

Haifa 25.07. 79.

Mr. Sven HIRDMAN
UD Stockholm

Многоуважаемый Господин Хирдман!
Согласно нашему телефонному разговору от 23 июля с.г. высылаю Вам ксерокопию письма супруги Яна Каплана своей дочери Анне Бильдер, полученного ею недавно из Москвы. Я это делаю, разумеется с разрешения Анны Бильдер.
Этим письмом опровергаются необоснованные утверждения "Векожурнала № 10 за 6.3.79 г., что мой телефонный разговор 6.XII.78 г. из Нью Йорка с... Яном Капланом был причиной, якобы, его ареста, а также "упрек" в адрес Министерства Иностранных Дел Швеции в том, что "не заткнули рот Калинскому и не помешали этому телефонному разговору..."
Как видно из этого письма Ян Каплан был арестован 3.02.78 г.,т.е. за 10 месяцев до моего разговора с его супругой.
Анна Бильдер, дочь Яна Каплана, проживающая в Тель Авиве дает МИД Швеции свое согласие использовать это письмо по Вашему усмотрению. Ее адрес: Dr. Anna Bilder, Zunz Str. 40/8, Tel-Aviv-Yaffo, ISRAEL Tel. 83-18-16.

Пользуюсь случаем, чтобы еще раз Вас попросить адрес Тедора Хорст Мюлле, который мне спас жизнь. Если бы не он, моя судьба была бы аналогичной судьбе несчастного Раоля Валленберга. Также, если есть возможность, адрес француза Армана Гуазе.

Прилагаю тариф стоимости железнодорожного билета Мюнхен-Стокгольм-Мюнхен на 744.60. ДМ. с просьбой перевести мне через Посольство Швеции в Тель Авиве /или другим путем/.

С уважением
Абраам Калинский

Fahrplan—Auszug vom 1. Oktober 1978 bis 26. Mai 1979
(ohne Gewähr) Gleisänderungen vorbehalten, bitte Lautsprecheransage beachten

von München Hbf nach STOCKHOLM C und zurück
über Hamburg — Puttgarden — Kobenhavn H
Fernstreckennummer A 3 / 8

km	Fahrpreis				Tarifänderungen vorbehalten	
	~~Einfach~~				Rückfahrt	
	~~1. Klasse~~	~~396.40 DM~~			1. Klasse	744.60 DM
	~~2. Klasse~~	~~258.30 DM~~			~~2. Klasse~~	~~484.40 DM~~
Abfahrt dep.	**Zug-Nr. train**	**Gleis track**	**Ankunft arr**	**Besonderheiten remarks**	**U = umsteigen U = change**	

P.S.

Уважаемый Госпдин Хирдман!

До того как я связался с Вами по телефону, к дочери Каплана Анне Бильдер приходил корреспондент Би-Би-Си и взял у нее интервью и также познакомился с письмом.

После безответственной болтовни Хассельбома из Векожурнала я потерял доверие к так называемой "свободной" печати. /Кроме к Дисе Хостад - она, по моему мнению, честная, добросовесьная и очень квалифицированная журналистка. Кроме того она прекрасно сведуща в советских делах/.

Я надеюсь, что корреспондент Б.Б.С. не повредит делу. Но после всего я бы хотел, чтобы все действия в дальнейшем кем-то координировалось. Желательно /неофициально, конечно,/ Вашим ведомством через шведское посольство в Тель Авиве.

Я лично больше не предприйму никаких гласных шагов по делу Валленберга без рекомендации Вашего ведомства через шведское посольство или семьи Валленберга.

В своей незаконченной книге я включил главу о похищенных чекистами заграницей лиц. В этой главе Валленберг, разумеется, занимает среди всех видное место.

Чтобы Вам было легче читать рукописное письмо, я перепечатал на машинке весь текст, который касается главному вопросу, опустив текста семейного характера.

Есть ли возможность узнать кто был этот инострнец, через которого Ян Каплан отправил это злополучно письмо и что с этим человеком произошло?

С уважением

Абрам Калинский

26/VII 1979 г.

ORGANISATION EUROPÉENNE POUR LA RECHERCHE NUCLÉAIRE
EUROPEAN ORGANIZATION FOR NUCLEAR RESEARCH

SIÈGE: GENÈVE, SUISSE

Adresse postale/Postal address

CERN
CH 1211 GENÈVE 23
SUISSE/SWITZERLAND

TÉLEX: 23698 CH
TÉLÉGRAMMES: CERNLAB-GENÈVE

TÉLÉPHONE: GENÈVE (022)
Direct: 83 /83 /83
Central/Exchange: 83 61 11

Geneve, den 9. Juli 1979.

Mr Abraham Kalinski
Kish Avenue 11
Haifa
Israel

Votre/Your ref. Notre/Our ref.

Lieber Herr Kalinski!

Von Herrn Skott habe ich Ihren Brief vom 17. Juni in schwedischer Uebersetzung erhalten und mit grosser Aufmerksamkeit gelesen. Sie haben natürlich recht dass ich - wie die meisten Westeuropäer, und glücklicherweise - keine direkte Erfahrung von der KGB habe, und insbesondere nicht sehr gut in der Lage bin, die Interessen, Absichten und Methoden von dieser Institution zu beurteilen. Anderseits bin ich auch nicht so naive, dass ich die verschiedenen Warnungen die aus Radio Liberty stammen, wahrscheinlich durch Sch. und M. gegeben, über die mich Simon Wiesenthal informierte, ohne weiteres ignorieren kann. Ich fand es auch bei unserem Zusammenkunft ehrlich, ihnen dieses Verdächtnis mitzuteilen um Ihnen die Gelegenheit zu geben, die Angaben zu widerlegen. Ich habe mit Absicht meine Frage fast Schockartig gestellt: ob Sie je mit der KGB gearbeitet hätten, um Ihnen wenn möglich ausser Fassung zu bringen und Ihre Reaktion beobachten zu können. Ich muss zustehen dass Sie mich von Ihrer Unschuld so ziemlich überzeugt haben, durch Ihre Reaktion und durch das Bericht über Ihre Relationen zu "Sch" im russischen Gefängnis. Schon vorher haben wir uns natürlich die selben Fragen wie Sie in Ihrem Brief formulieren, gestellt: was kann die KGB als Nutzen aus Ihrer Zeugenaussage, und aus Ihrer Publizität ziehen? Möglicherweise war die Zeugenaussage zu nutzen von dem Gesichtspunkt gesehen dass sie die schwedische Regierung sehr schnell, vielleicht unvorsichtigerweise, veranlasst hat, eine Anfrage in Moskau zu machen die dann schnell und endgültig zurückgewiesen werden konnte. Aber die Publizität??? Und vom Anfang an haben wir immer Ihr Auftreten sehr positiv begrüsst als eine Zeugenassage die nicht nur in sich selbst wertvoll ist, sondern ausserdem vorher bekannten Aussagen bestätigt, so dass das ganze Bild jetzt viel klarer geworden ist. Ein Mann kan sich irren oder mit Absicht lügen, aber wenn seine Angaben mit den Aussagen von anderen unabhängigen Zeugnissen überprüft werden können wird die Glaubenswürdigkeit sehr viel grösser. Die Aussage von Kaplan ist zum Beispiel sehr interessant wegen das späte Datum, aber, bis wir es konfirmieren können, ist nicht viel damit anzufangen.

Gerade weil Sie für uns ein so wichtiger Zeuge sind ist es besonders wichtig dass die Angaben von Sch. und M, gründlich diskutiert werden und wenn möglich widerlegt werden. Schon in Stockholm habe ich Ihnen eine Konfrontation mit Sch vorgeschlagen und ich weiss dass Wiesenthal Ihnen denselben Vorschlag gemacht hat. Inzwischen aber habe ich mir eine andere Lösung überlegt, die vielleicht noch besser wäre. Ich schlage Ihnen vor dass die Sache zur Prüfung von Dr G Hausner in Jerusalem unterstellt wird. Sie kennen wahrscheinlich schon Dr Hausner von Namen als Anklager beim Eichmann-prozess, und ehemaliger Regierumgsmitglied von Israel. Er hat sich bei unserem Besuch in Israel als ein beherzter Hilfer von Wallenberg bewiesen, der uns in unseren weiteren Kamp für seine Befreiung schon viel Unterstützung gegeben hat. Er würde, glaube ich, der beste Mann sein eine neutrale und

gut überlegte/über/Richtigkeit oder Unrichtigkeit der gegenüber Ihnen gemachten Anklagen zu machen.

Ich schlage also vor dass die Dokumente die diese Anklagen enthalten ihm unterstellt werden, und dass Sie ihm auch Ihrem Gesichtspunkt mitteilen, entweder brieflich oder vielleicht besser bei einem Besuch. Ich glaube Dr Hausner könnte auch leicht die Angaben über Ihnen bei den "kompetenten Institutionen" in Israel nachprüfen, die sonst nur schwierig erreichbar sind.

Ich hoffe sehr dass Sie auf diesen Vorschlag eingehen können, und so die Basis für eine vertrauensvolle Zusammanarbeit schaffen, für unseres gemeinsames Interesse, die Befreiung von Raoul Wallenberg.

Um dr Hausner schon jetzt mit dem Problem vertraut zu machen, habe ich ihm eine englische Ubersetzung der schwedischen Version Ihres Briefes zugestellt.

Mit besten Grüssen

Guy von Dardel
Professor

45 Route de Peney Dessus
CH-1242 Satigny Schweiz

ORGANISATION EUROPÉENNE POUR LA RECHERCHE NUCLÉAIRE
CERN EUROPEAN ORGANIZATION FOR NUCLEAR RESEARCH
CH 1211 GENÈVE 23
SUISSE/SWITZERLAND

16/5/76
Через МВД СССР

ЗАВЕДУЮЩЕМУ ОТДЕЛОМ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ОРГАНОВ КПСС

МОСКВА

От Абраама КАЛИНСКОГО, проживающего в Израиле, город Хайфа, Киш Авеню II

ИСКОВОЕ ЗАЯВЛЕНИЕ

Как видно из прилагаемых справок Владимирской тюрьмы и Военного трибунала, я содержался в тюремном заключении БЕЗ СУДА И СЛЕДСТВИЯ с I2 мая I944 г. по 29 октября I959 года, т.е. I5 лет, 5 месяцев и I7 дней, в том числе около II лет в одиночке и 4I день в смертной камере на Лубянке и Бутырской тюрьмы.

Я был арестован в Москве, находясь там в качестве постоянного военного представителя польской армии при Народном комиссариате обороны СССР.

Советские тюрьмы отняли у меня лучшие годы моей жизни. За I85 месяцев своего заключения я прошел через самые жуткие советские тюрьмы: Лубянку, Лефортовскую, Бутырскую, Владимирскую, Новочеркасскую, Верхнеуральскую и Александровский Централ, НЕ СОВЕРШИВ НИКАКОГО ПРЕСТУПЛЕНИЯ. Мое "преступление" состояло в том, что я попытался направить письмо через тогдашнего посла США в Москве А. Гарримана президенту США Рузвельту.

В этом письме, оказавшимся по моей неосторожности в руках советского агента, – тогдашнего заведующего консульским отделом посольства США в Москве, – Пол Майкл ДУДКО, который передал его в НКГБ, – я обратил внимание президента США о готовящееся по указанию Сталина /через командующего партизанским движением Пономаренко/, очередное преступление против чудом спасшихся от рук гитлеровских палачей большой группы белорусских и литовских евреев – стариков, женщин и детей, нашедших в лесах Западной Белоруссии защиту со стороны партизан.

Обращаясь в этом письме к президенту Рузвельту с просьбой о срочном вмешательстве, я указал и на другие преступления против еврейского и польского народов, совершенных советскими карательными органами во время войны. В этом же письме я также указал на некоторые подробности ужасного и бессмысленного

преступления против польских военнопленных /1939 г./ офицеров в Катынском лесу, совершенного по прямому указанию из Москвы, спецгруппой войск НКВД под командованием подполковника НКВД Бондаренко в марте-апреле 1940 г.

Это письмо, хотя названное тогдашним главой НКГБ СССР В.Н. Меркуловым /расстрелянного в 1953 г./ "клеветническим и провокационным", не было признанным военным трибуналом таковым, т.к. пересмотрев по протесту заместителя главного военного прокурора Дм.П. Терехова мое дело, вынесло Постановление от 17 апреля 1957 г. о моей полной реабилитации. Однако, я не был освобожден немедленно. Мне даже не сообщили о моей реабилитации. Я был освобожден 29 октября 1959 года, т.е. 2 с половиной года спустя после своей реабилитации, когда я был вынужден в камере владимирской тюрьмы принять "советское гражданство", получив в тюремной камере советский паспорт. В отличие от всех остальных польских граждан, мне не была предоставлена возможность вернуться на родину в Польшу в соответствии с советское-польской Конвенцией о "двойном гражданстве". Таким образом, уже после восстановления так наз."социалистической законности" в отношении меня дважды грубо были нарушены элементарные принципы законности.

Жена моя Татьяна Семеновна Златогорова, известная советская кино-сценаристка, соавтор кинофильма "Ленин в 1918 году" и др., через некоторое время была также арестована и погибла в 1951 году в тюрьме, покончив собой.

В связи с вышеизложенным, прошу Вас довести до сведения соответствующих органов о том, что я требую возмещения за нанесенный мне физический и материальный ущерб в размере 400.000. долларов США.

/Абраам Калинский/

Приложения: 1. Справка Военного трибунала о реабилитации.

2. Справка Владимирской тюрьмы.

Израиль, Хайфа 16 мая 1976 г.

Rechtsanwalt
Dr. Günther Ossman
München Dachauer Str. 173/175

Für meine Sache
gegen die USSR von 16/5 1976:

Akal

Abraham Kalinski
Kish Ave. II
Haifa ISRAEL

Haifa 15 juni 1979

Till Herr Tore Forsberg
Stockholm

Ärade Herr Forsberg!

Vad som följer här nedan vill jag meddela Eder, inte bara för att Ni ska f ytterligare x uppfattning om KGB:s provokativa metoder, vilket kan vara a nytta för Eder i Edert för Ert land mycket viktiga arbete, utan även för Ni ska kunna överlämna en översättning till svenska av detta brev dels ti 1. fru Nina Lagergren, 2. hennes bror herr Dardel och 3. till herr Hirdma från svenska utrikesdepartementet. Herr Hirdman har arbetat i USSR och a döma av de samtal, som jag hade med honom i New-York och i Stockholm känne han väl till sovjetiska myndigheters (KGB) provokativa "talanger".

Som Ni känner till fick jag av en händelse genom tidningarna i oktober 19 veta, att Raul Wallenberg ännu inte återvänt hem till Sverige. Jag meddel omedelbart detta till en representant för israeliska utrikesdepartementet, som informerade svenska ambassaden i Israel.

Vid sammantraffande med svenska abassadrådet i Tel-Aviv, herr Wilkens, fic jag veta, att affären Wallenberg inte berörts på många år och att det sovj tiska svaret om Wallenbergs död 1947 är det sista svaret på 15 år.

Och just jag har efter många år väckt en storm över hela världen om att Wa en berg inte dog 1947, jag sag honom själv flera gånger mellan 1955 och 19 då jag släpptes ur Wladimir-fängelset.

Vid sammanträffandet den 20 december 1978 i New-York med ansvariga medlemm från svenska utrikesdepartementet Lejfland och Hirdman meddelade jag dem all det, som jag kanner till om Raul Wallenbergs öde under tiden 1947 till 1959

Efter någon tid, den 28 januari 1979, publicerade ja i en rysk tidning, s ges ut i New-York, "Novoe Ruskoe Slovo" (Det nya ryska ordet) en stor arti med rubriken "Raul Wallenbergs hemlighet". I denna artikel lade jag noggr fram alla fakta och namn på vittnen /andra som suttit fängslade tillsamman med Raul Wallenberg./ I denna artikel och i vid andra öppna framträdanden gjort avslöjade jag de lögner, att Wallenberg skulle ha dött 1947, vilka ~~lästs~~ lämnats av officiella sovjetiska organ. ~~[illegible]~~ Det bek rade mi inte att denna artikel samma dag skulle komma i händerna på sovj tiska generalkonsulatets pressattaché i New-York.

Sedan dess har det gått fem manader och i mitt brev, som jag skickade geno svenska konsulatet i Tel Aviv till herr Hirdman i svenska utrikesministeri uttryckte jag min förvaning över att de sovjetiska myndigheterna på intet satt reagerat på mina artiklar och meddelanden. Det vanliga vid sådana ti fallen är, att de försöker kompromettera den som avslöjar deras folk. Och o

detta är en f.d. fånge, så skriver och säger de att den personen har suttit i fängelse för kriminella handlingar eller våld eller svindleri. I mitt fal kunde de inte göra detta, eftersom i alla tidningar återgavs fotokopior av i tyg om min rehabilitering. Och jag väntade mig, att de skulle förklara mig vara agent för den amerikanska, eller någon annan imperialistisk, underrättelse tjänsten, men efter fem månaders tystnad har KGB, genom en av sina agenter, eller snarare under-agent en viss Sjeinfeld /straffad i USSR för spekulation förklarat mig vara "KGB-agent"... Var finns logiken? Sovjetiska organ bekymrar sig aldrig om logiken. Deras provokationer och felaktiga informationer är huvudsakligen avsedda för det psykologiska momentet och för folk, oerfarna i sovjetiska gäringar. /Förresten har jag själv två gånger varit offer för dylikt "psykologiskt moment": en man med samma källa som nämnde Sjeinfeld "Liberti" viskade till mig att en man som aktivt arbetar för att avslöja sovjetiska brott, A.Sjifrin, skulle vara "KGB agent" och för säkerhets skull började jag att undvika honom. Men sedan, då jag analyserat den här "ankan", förstod jag vem som var intresserad av att kompromettera denna person. Förresten, när två journalister i Stockholm antydde för mig om denna person, A.Sjifrin, något i samma "anda", sade jag till dem, att sovjetiska KGB spridde liknande rykten om Soljsjenitsyn. Att jag också är "KGB agent" visste jag inte före mitt möte i maj i Stockholm med herr Dardel. Vid den ytligaste analys av de sovjetiska KGB provokationerna faller de självfallet som korthus, men under tiden gör dessa provokationer vad de ska. En snabb effekt har uppnåtts. Men inte bara oerfarna människor som fru Nina Lagergren och herr Dardel, men även erfarna journalister fastnade på denna KGB "krok". I mitt fall uppnåddes också "snabb effekt". Med det resultatet, tycks det mig, att Wallenberg fallet har skadats; Alla deklarationer, som gjordes av Wallenbergs bror och syster under deras vistelse i Israel, där man inte nämnde den tillförlitliga källan, stärkt av vittnen och bevisande att Wallenberg inte dog 1947 - alla dessa deklarationer tycks för många inte vara övertygande och framkallar "tvivel". Och det var precis vad KGB behövde: isolera mig från "fallet Wallenberg". Vad de inte lyckades med genom sitt "polska sändebud" lyckades de med genom naiviteten hos dem som är oerfarna i sovjetiska handlanden. I "fallet Wallenberg" har jag haft ett enda mål - rädda Wallenberg, om han ännu lever /och det är jag nästan säker på/ och samtidigt avslöja inför hela världen gangsters från KGB.

Mig personligen rör inte detta smutsiga förtal. Jag är medborgare i Israel, där jag lever sedan 1976. Nyligen fick svenska regeringen bevis på att Israels säkerhetstjänst inte så illa klarar ut vem som är KGB agent. Det är inte frågan om mitt rykte: Israels säkerhetstjänst har redan för länge sedan gett uttryck för sin uppfattning om provokationerna från en Sjeinfeld och L.

från radiostationen "Liberti". Det är fastslaget att denne Sjeinfeld dessemellan träffat med den i Moskva kände överagenten i KGB Nikita Bogusloskij /kompositör, vicepresident i sovjet - franska sällskapet. Det är också han som har dödat min hustru, som begick självmord i fängelset./ Man måste erkänna att denna provokation kan förbindas med och har skickligt "serverats" genom den kände avslöjaren av nazistiska förbrytare Simon Wisental. Herr Wiesental kände mig naturligtvis inte personligen. Men sedan han fått ett dylikt "meddelande" om mig har han naturligtvis delat med sig av det till herr Dardel ~~avslöjat~~. Efter detta träffade jag Wisental i Wien och lämnade honom en rad viktiga dokument beträffande mina "mycket intima förbindelser med KGB". Om människor, som fastnat på denna krok, tänkte efter: varför ~~behövde~~ var det nödvändigt / KGB att deras agent väckte en sådan storm över hela världen om fallet Wallenberg? Är det verkligen förmånligt för KGB? Förresten har jag långt innan jag började med "fallet Wallenberg" krävt den sovjetiska /och amerikanska/ regeringen på ersättning för de 15 år som jag suttit i NKGB-KGBs fängelse utan dom. Nu är jag rehabiliterad.

Jag upprepar: KGB:s provokativa "anka" att jag är "KGB agent" har inte så lite skadat "fallet Wallenberg", om inte annat så genom att Wallenbergs bror och syster inte nämnde mig en enda gång i sina deklarationer i Israel/ 10 - 14 maj jag, som är det konkreta huvudvittnet till att Wallenberg inte dog 1947, vittnet som såg Wallenberg nästan dagligen mellan 1955 och oktober 1959. Jag beklagar detta mycket. Men det är inte min skuld. Skyldiga äro de, som okritiskt anammade denna provokation och inte analyserade den rent logiskt.

Jag ber Er innerligt, herr Forsberg, att med hjälp av Er utmärkta kvinnliga översättare översätta detta brev till svenska och i mitt namn skicka kopia av översättningen till fru Nina Lagergren och herr Dardel, syster och bror till Raul Wallenberg.

Jag ber Er också skicka ett exemplar av översättningen till herr Hirdman på svenska utrikesdepartementet. Herr Hirdman arbetade en gång i tiden i USSR och av mina samtal med honom drog jag den slutsatsen att han förstår sig inte så illa på sovjetiska handlingar och deras KGB:s svindlerier...

Om möjligt skicka även till mig ett exemplar av översättningen av mitt brev. Jag vore Er mycket tacksam om Ni, genom Er kvinnliga översättare på ryska, kunde meddela mig huruvida Ni kunnat uppfylla mitt önskemål.

Tackande i förväg och i väntan på bekräftelse
förbliver jag Eder förbundne

Abraam Kalinski

Vecko Journalen

ÅHLEN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS AB, TORSGATAN 21, 105 44 STOCKHOLM. TEL 08/34 90 00

Herrn
Abraham Kalinski
Kish Ave 11
HAIFA
Israel

Stockholm 1979-07-12

Sehr geehrter Herr Kalinski!

Ich bin über den Inhalt des Briefes, den Sie an Staffan Skott geschrieben haben, informiert worden und es liegt mir sehr daran, einige Missverständnisse zu berichtigen.

Ich habe Bilders gegenüber nie behauptet, dass Sie ein KGB-Agent seien! Ich möchte Ihnen sehr offen erzählen, was ich tatsächlich gesagt habe: Sie scheinen mir sehr interessiert daran zu sein persönlich in den Massenmedien hervorzutreten. Und Sie leisten Raoul Wallenberg einen schlechten Dienst indem Sie Ihre Zeugenaussage als die einzig wichtige darstellen - was ja nicht der Wahrheit entspricht. Ferner habe ich erwähnt, was ich und viele andere empfinden, dass Sie in Ihrem Eifer manchmal allzu schnell vertrauliche Auskünfte an allzu viele Leute ausliefern.

Um ein Beispiel zu geben, wo Sie meiner Ansicht nach zu schnell handelten, darf ich Ihr Ferngespräch an Kaplans in Moskau erwähnen. Nun gut, Kaplan war nicht zu Hause. Aber, Herr Kalinski, was hätten Sie eigentlich mit Jan Kaplan besprechen wollen, falls er zu Hause gewesen wäre? Geben Sie doch zu, dass dieses Ferngespräch unüberlegt war. Das haben Sie mir ja auch gesagt, als wir uns zum ersten Mal trafen.

Ich gestehe offen, dass ich nebensächlich Anna Bilder und ihrem Mann erzählte, dass ich gehört hätte dass der Mann, den Sie in Ihrem Brief "Sj" nennen, die Auskunft verbreitete, dass Sie ein KGB-Agent seien, bzw. gewesen wären. Ich habe es erwähnt, habe aber auch unmittelbar betont, dass ich diese Auskunft für völlig unrichtig hielte! Es liegt mir sehr daran dieses zu betonen. Gleichzeitig kann ich heute nur bedauern, dass ich überhaupt diesen Klatsch wiederholte und möchte um Verzeihung bitten.

...2/

Vecko Journalen

ÅHLEN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS AB, TORSGATAN 21, 105 44 STOCKHOLM. TEL 08/34 90 00

Glauben Sie mir, Herr Kalinski, dass ich ganz entschieden nicht der Ansicht bin, Sie seien ein KGB-Agent! Ich glaube an alles was Sie im Falle Wallenberg und den berührten Leuten erzählt haben. Sie wissen, dass ich mich sehr bemüht habe, Ihre Angaben zu kontrollieren und dass ich Sie gebeten habe Ihre Erzählung zu wiederholen.

Denen gegenüber, die den Klatsch verbreitet haben, dass Sie ein KGB-Agent sein könnten, habe ich energisch erwidert, dass ich überhaupt nicht daran glaube. Was könnte schon den Sowjets daran liegen, Sie als einen Agenten zu haben? Die sowjetische Regierung erhält ja nur eine negative Publizität. Entscheidend ist und bleibt dass ich für Sie Vertrauen habe und Ihre Angaben als glaubenswürdig betrachte.

In Ihrem Brief meinen Sie, dass man Ihren Namen während des Israelaufenthaltes der Geschwister Lagergren/von Dardel verschwiegen hätte. Dieses ist ja eine Frage, die mich nicht betrifft, aber da ich die Geschwister fast ununterbrochen während ihrer Reise begleitete, möchte ich hierzu sagen, dass Ihr Name und Ihre Aussage mal auf mal hervorgehoben und als sehr entscheidend bezeichnet wurden - bei Premier Begin, in privaten Gesprächen, während der Pressekonferenzen.

Es ist mir - und den Geschwistern Lagergren/von Dardel - völlig klar, dass Ihre Zeugenaussage sehr viel bedeutet hat, sowohl als Dokumentation wie um den Fall Raoul Wallenberg wieder zu aktualisieren.

Herr Kalinski! Es ist meine echte Hoffnung, dass wir unsere ergiebige und vertrauensvolle Zusammenarbeit auch zukünftig weiterführen können.

Mit sehr freundlichen Grüssen
Ihr

Ander Hasselbohm

AH/ab

POSTADRESS 105 44 STOCKHOLM | REDAKTION TORSGATAN 21 | TELEFON 08/34 90 00 | TELEGRAM FÖRLAGET STOCKHOLM | TELEX 10043 BONMAG S | BANKGIRO 168-7904 | POSTGIRO 1111-4

Avsändningsort: Kabs Leifland, nn

Ärende	Datum	Dnr
Wallenberg-kommittén	1979-07-25	
	Avd: P / Grupp: 2	Mål: Fm I

Adress: Svensk

WASHINGTON

Pal

Text

Borglund från Leifland.

Vilken karaktär har den av Pell m.fl. bildade Wallenberg-kommittén? Är det en informell grupp eller en enligt procedurreglerna konstituerad formell senatskommitté med sub poena-befogenheter etc?

Cabinet

CABINET STOCKHOLM 1979-07-25

Avgående telegram

EXP 79-07-25 17 05	Dnr	Avd Grupp Mål
		p 2 Eu I

SWEDELEG NEW YORK 920
SVENSK WASHINGTON 742

FRAAN PRESSBYRAAN

EXPRESSEN HAR IDAG FOELJANDE ARTIKEL OM WALLENBERG:

CIT RAOUL WALLENBERGS SYSTER NINA I TAARAR:
'' JAG VET ATT MIN BROR LEVER''

RAOUL WALLENBERGS SYSTER, NINA LAGERGREN, VAR DJUPT ROERD NAER HON IGAAR TALADE INFOER AMERIKANSKA JOURNALISTER.

- MIN MOR KAEMPADE I 34 AAR FOER RAOUL. HON GICK IGENOM SAA MAANGA OCH STORA MOTGAANGAR. MIN MOR DOG I FEBRUARI.

NINA LAGERGREN TUSTNADE. DET GICK EN HALV MINUT INNAN HON KUNDE FORTSAETTA.

- JAG OENSKAR ATT HON FAATT VAR MED HAER IDAG.

IGAAR BILDADES I USA DEN FEMTE - OCH STARKASTE - NATIONELLA KOMMITTEN FOER BEFRIANDET AV RAOUL WALLENBERG.

DEN LEDS AV FYRA SENATORER, FRANK CHURCH, CLAIBORNE PELL, DANIEL PATRICK MOYNIHAN OCH RUDY BOSCHWITZ.

KOMMITTENS MAAL AER: ''ATT SAMLA OCH DOKUMENTERA ALL INFORMATION OM WALLENBERGS OEDE.

ATT FOERMAA DEN SOVJETISKA REGERINGEN ATT AVSLOEJA ALLT DEN VET OM WALLENBERG OCH - OM HAN LEVER - SLAEPPA HONOM FRI.''

SENATOR PELL LADE TILL ETT PERSONLIGT UTTALANDE:

- JAG AER FAST BESLUTEN ATT TA REDA PAA OM WALLENBERG AENNU LEVER, OCH OM HAN GOER DET VARFOER HAN HAALLS SOM POLITISK FAANGE I STRID MOT HELSINGFORSOEVERENSKOMMELSEN 1975 OM MAENSKLIGA RAETTIGHETER.

DET MAERKTES PAA PRESSKONFERENSEN I AMERIKANSKA JUDISKA KOMMITTEN PAA 56:E GATAN ATT RAOUL WALLENBERG AER ETT DIMMIGT BEGREPP FOER AMERIKANER I ALLMAENHET.

SAERSKILT DE YNGRE JOURNALISTERNA STAELLDE FRAAGOR SOM VISADE ATT DE INTE VET MYCKET. AENDAA VAR DE STARKT GRIPNA OCH IVRIGA ATT FAA VETA MERA.

DE VILLE HOERA DETALJER: HUR ARBETADE HAN I BUDAPEST, HUR LURADE HAN NAZISTERNA, HUR MAANGA JUDAR GOEMDE HAN, VEM SAENDE UT HONOM, BAD ROOSEVELT HONOM PERSONLIGEN ATT AAKA NER OCH RAEDDA MAENNISKOLIV?

EFTER KONFERENSEN TALADE JAG MED NINA LAGERGREN OM DET AMERIKANSKA INTRESSET. AV VILKEN ORSAK BLEV DET NU PLOETSLIGT SAA STARKT - EFTER 34 AAR?

- SAAVITT JAG FOERSTAAR AER DET TV-SERIEN ''FOERINTELSENS'' FOERTJAENST, SVARADE NINA LAGERGREN.

DET VAR SAMMA SAK I TYSKLAND OCH ENGLAND, DAER OCKSAA KOMMITTEER FOER BEFRIELSE AV WALLENBERG BILDATS.

EN AV ELDSJAELARNA BAKOM DEN AMERIKANSKA KOMMITTEN AER ANNA LANTOS, UNGERSK JUDINNA SOM NU BOR I WASHINGTON.

HON SAA IGAAR:

- JAG KAN INTE FOERSTAA FOERINTELSEN GENOM ATT FOERSOEKA SE MAENNISKORS GRYMHET. DET BLIR FOER MYCKET, DET GOER FOER ONT. JAG FOERSTAAR MERA GENOM ATT SE PAA NAAGRA FAA MAENNISKORS MOD OCH GODHET.

- WALLENBERGS HISTORIA AER INTE BERAETTAD. DEN MAASTE BERAETTAS FOER ALLA, SAERSKILT FOER DE UNGA. EN NY GENERATION MAASTE FAA HOERA OM RAOUL WALLENBERG.

JAG FRAAGADE NINA LAGERGREN OM HON KONTAKTAT VITA HUSET ELLER UTRIKESDEPARTEMENTET I WASHINGTON.

- JA, DET HAR VI GJORT, OCH DET VAR MYCKET UPPMUNTRANDE. MEN DET AER FOERSTAAS INTE BARA ATT KOMMA IN OCH FAA SAKER OCH TING GJORDA. SAADANT DAER TAR TID, MEN JAG TROR ATT DE KOMMER ATT GE SIN AMBASSAD I MOSKVA DEN ORDER SOM KISSINGER STOPPADE 1973: ATT OFFICIELLT FRAAGA EFTER RAOUL WALLENBERG.

DE AMERIKANSKA JOURNALISTERNA VILLE VETA VAD DEN SVENSKA REGERINGEN EGENTLIGEN GJORT FOER ATT FAA WALLENBERG FRI ELLER AATMINSTONE FAA ETT SANNINGSENLIGT BESKED.

NINA LAGERGREN BERAETTADE ATT FRAMFOER ALLT TAGE ERLANDER VAR PERSONLIGEN GRIPEN AV WALLENBERGS OEDE OCH ATT HAN BLEV MYCKET LEDSEN NAER CHRUSTJEV VAEGRADE BEFATTA SIG MED NYA BEVIS ELLER VITTNESMAAL.

FOER OEVRIGT, BERAETTADE HON, KAENDE HON OCH HENNES MOR SIG OFTA ENSAMMA OCH ISOLERADE I SIN DAGLIGA KAMP. FOLK ORKADE INTE MED DEN AAR EFTER AAR, INTRESSET SLOCKNADE ALLTMER.

- MEN HAER OCH NU KAENNER JAG ETT OERHOERT STOED, SA NINA LAGERGREN.

EN UNG JOURNALIST FRAAGADE HENNE:

- HUR GAMMAL SKULLE WALLENBERG HA VARIT NU EGENTLIGEN?

HON SVARADE:

- MIN BROR? HAN AER 66 AAR. MEN DET AER VAEL INGEN AALDERSNUMERA. SLUTCIT

CABINET

CABINET STHLM KL 16.25

PIERRE/EW

Arkivexemplar

Dnr 68 | Avd Grupp Mål P 2 Eu I

Stockholm, July 25, 1979

Pol I, Hirdman, GU

Pol

Ruth Jens, M.D.
901 Capitol NE

SALEM, OR 97301

Dear Mrs Jens,

Thank you for your letter of 14 July to Secretary General Leif Leifland about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose a ./. copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

Yours Sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med: ☐ av kurir ☐ utl kurir ☒ luftpost ☐ vanlig post | Avsändn datum 26.7.79 | Sign

Dep U 326 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Pol 1
Press

ORIGINAL TELEGRAM
(KOPIOR ENL. ANT.)
INKOM UD

26 JUL 79 05 52

DHR 84:A 1040
P 2 Enl

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. 1
30 JUL 1979

Beträffande åtgärd se bif. delgivningslista

RZSVENSK WASHINGTON KNR 78 1979-07-25

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

1040. FOER KABSEKR, POL I OCH PRESS RE BILDANDET AV ''FREE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE''.

FOELJANDE PRESSMEDDELANDE HAR GEMENSAMT UTSAENTS FRAAN DE FYRA SENATORER SOM STAELLT SIG I SPETSEN FOER DEN NYBILDADE FREE WALLENBERG COMMITTEE I USA:

CIT.

NEWS FROM THE OFFICES OF SENATORS FRANK CHURCH, CLAI?Ä,3 PPELL, DANIEL PATRICK MOYNIHAN AND RUDY BOSCHWITZ

RELEASE: IMMEDIATE CONTACT: TOM HUGHES (PELL)
(202) 224-4642

FOUR SENATORS FORM 'FREE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE'

SENATORS FRANK CHURCH, CLAIBORNE PELL, DANIEL PATRICK MOYNIHAN AND RUDY BOSCHWITZ TODAY ANNOUNCED THE FORMATION OF THE FREE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE IN THE UNITED STATES.

THE COMMITTEE, WHICH WILL BE CO-CHAIRED BY THE FOUR SENATORS,

THE FOUR SENATORS SAID IN A JOINT STATEMENT:

''WALLENBERG'S TREMENDOUS COURAGE AND SELFLESSNESS IS ONE FO THE GREAT MODERN EXEMPLES OF THE GOOD SAMARITAN. WALLENBERG OPERATED A MODERN-DAY EQUIVALENT OF THE UNDERGROUND RAILROAD. IF HE IS STILL ALIVE, WE MUST DO EVERYTHING POSSIBLE TO SECURE HIS FREEDOM.

''THERE IS TOO MUCH EVIDENCE TO ACCEPT THE PAT SOVIET STATEMENT THAT HE DIED IN 1947. ITT APPEARS THAT THE SOVIETS WANT TO SWEEP THE WALLENBERG CASE UNDER THE RUG. THEY DO NOT WANT TO BE FORCED TO EXPLAIN WHY THEY IMPRISONED SOMEONE WHOSE ONLY CRIME WAS SAVING LIVES''.

WALLENBERG'S WORK IN BUDAPEST WAS OF HEROIC PROPORTIONS. FEARFUL THAT THE NAZIS PLANNED THE EXTERMINATION OF THE HUNGARIAN JEWISH COMMUNITY, WALLENBERG USED HIS ROLE IN THE SWEDISH EMBASSY TO ISSUE SPECIAL SWEDISH PASSPORTS TO THOUSANDS OF HUNGARIAN JEWS SCHEDULED FOR SHIPMENT TO NAZI EXTERMINATION CAMPS.

HE ALSO BOUGHT HOUSES IN BUDAPEST WITH HIS OWN MONEY, HAD THEN DECLARED SWEDISH EMBASSY PROPERTY AND USED THEN AS SAFE HOUSES FOR JEWS AWAITING ESCAPE. HE TRAVELLED FOR DAYS THROUGH HUNGARY TO SAVE HUNDREDS OF JEWS FROM A NAZI-ORDERED DEATH MARCH TO AUSTRIA, SUCCESSFULLY DEMANDING THEIR RETURN TO SWEDISH PROTECTION IN BUDAPEST.

THE FREE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE, ACCORDING TO THE FOUR SENATORS, AHS THREE GOALS:

''TO GATHER AND SUBSTANTIATE ALL INFORMATION ON THE WHEREABOUTS OF WALLENBERG

''TO PRESS THE GOVERNMENT OF THE SOVIET UNION TO REVEAL ALL THAT IT KNOWS ABOUT WALLENBERG AND, IF HE IS STILL ALIVE, TO FREE HIM

''TO ENLIST THE SUPPORT OF GOVERNMENTS, PRIVATE GROUPS AND INDIVIDUALS THROUGHOUT THE WORLD IN THE COMMITTEE'S EFFORTS ON BEHALF OF RAOUL WALLENBERG''.

SENATOR PELL ADDED: ''AS CO-CHAIRMAN OF THE COMMISSION ON SECURITY

AND COOPERATION IN EUROPE, I AM DETERMINED TO FIND OUT WHETHER WALLENBERG IS STILL ALIVE AND, IF SO, WHY HE IS BEING HELD AS A POLITICAL PRISONER IN CONTRAVENTION OF THE 1975 HELSINKI ACCORD ON HUMAN RIGHTS.

''MY FATHER WAS THE HEAD OF THE US DELEGATION TO THE 1943 UNITED NATIONS WAR CRIMES COMMISSION AND WAS RESPONSIBLE FOR HAVING GENOCIDE DECLARED A WAR CRIME. I HAVE TRIED TO CARRY ON HIS WORK ON BEHALF OF PERSECUTED JEWS AND WANT TO DO WHATEVER I CAN TO FREE ONE OF THE GREAT HEROS IN THE EFFORT TO SAVE THE JEWS OF EUROPE''. SLUTCIT

BORGLUND

SVENSK WASHINGTON K 1825

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet: 1 Datum: 79-07-30 Handläggare: Hirdman

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes: Sw

Ort/Datum/Nr eller namn: Washington 79-07-25 Nr 1040

Angående: Free R. Wallenberg Committee

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD

☐ Konungen	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Försvarsstaben	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Statsministern	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Statssekr Statsrådsberedn	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ SIPRI
☐ Chef Bostadsdep	☐ Statsrådsberedn, Bergström	☐ FOA	☐ Östek byrån
☐ Chef Budget- o Ekon.dep	☐ Statsrådsberedn, Gullers	☐ Exportkreditnämnden	☐ Bankföreningen
☐ Chef Försvarsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Exporträdet
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Grossistförb.
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Industriförbundet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Kommundep	☐ AMS	☐ LO
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ TCO
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ IVA	☐ SAF
☐ Chef Kommunik.dep	☐ I-sekr, Arb.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Ind.dep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Rodhe, Utb	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Studsvik	☐
☐ Statsr Wahlberg, Budg	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Lindahl, Soc	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Winther, Arb	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Tham, SB	☐ Intern. enheten, Ekon.dep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ FKE	☐ Miljövårdsberedningen	☐
☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 55 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Nordiska Rådets svenska del	☐
☐ Utrikesutskottet 32 ex	☐ KMI	☐ Nord Afrikainstitutet	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn ☐ London	☒ Moskva(m) ☐ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☐ Washington 2 ex ☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Österuropa 7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa		
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☒ Wien ☐ Bryssel-del	☐ Genève-del ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del	☐ Strassbourg-repr
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☒ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington	☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom	☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia	☐ Nairobi ☐ Pretoria	☐ Maputo ☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà ☐ Brasilia	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico	☐ Montevideo ☐ Quito	☐ Santiago
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York	☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo	☐ Houston

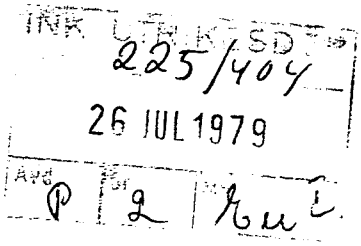
☐ Utrikesministern	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef bilaterala enh	☐ Utr.min sekreterare	☐
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Bohm	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Bekeris	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Inform.sekt.	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsarkivet	☐ Wirmark	☒ 1 ex åter enheten
☐ Chef Pol III	☐ Chef Adm avd	☐ Inspektören	☐ Revelius	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol IV	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ von Redlich	☐ Regeringspärmen
☐ Chef Pol V	☐ Chef multilaterala enh	☐ BOS	☐ Wahlbäck	☒ Byråpärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
5	3			790730	SO	79-07-30	L.T.	☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1978-06. 50 bl à 50 ex BCB Vbg 782015

Stockholm den 25 juli 1979

Regeringen
Utrikesdepartementet
Box 16121
103 23 Stockholm

Fallet Raoul Wallenberg

Med de sparsamma uppgifter jag kan lämna i detta fall, önskar jag, att utrikesdepartementet inriktar sin forskning på att följa upp ett liknande ärende, nämligen Edvard von Engeström (namnet kan stavas på annat sätt).

Vid ett sammanträffande med Engeström i Paris 1949-50 kom jag att erfara, att Engeström som då var chef för Reso-Paris, varit fånge i Sovjet och samtidigt med R.W. förts från Budapest i Ungern till ett läger i Sovjet, varifrån han sänts till Sverige.

Engeström kunde enligt vad jag minns inte uppge vilket läger han varit förd till. Han visste inte orsaken, varför han återsänts till Sverige men förmodade, att den stora förmögenhet han gift sig till och som konfiskerats i Ungern hade bidragit till frisläppningen.

Vad beträffat R.W. så hade Engeström sagt sig ha samarbetat med honom för att få fram svenska pass åt judiska personer, som utsatts för förföljelse i Ungern vid denna tid.

Jag har inte följt upp alla de artiklar och all den litteratur som förekommit i ärendet R.W. men anser trots allt, att tråden bör tas upp igen och då genom att försöka följa upp Engeströms ofrivilliga färd mot Sovjet och hans tid där i fångläger.

En sådan forskning kan kanske ge ett mera positivt resultat i fallet R.W.

Med vänlig hälsning

Gun Gustavi, fil dr
Hantverkarg 78, 6 tr
11238 Stockholm

PS. Jag arbetade hos R.W:s kusin fr. Lilliehöök våren 1945 hos Rädda Barnen.

DS

GÖSTA HÖGLIND
STYRMANSGATAN 20 II
114 54 STOCKHOLM
TEL. 61 40 96
POSTGIRO 45 51 36-2
79.05.31

JUSTITIEDEPARTEMENTET
Registratorn
Ink. 1979 -05 -31
Dnr. 1199-79

JUSTITIEDEPARTEMENTET
JUSTITIEMINISTERN
Ink 79 -05 -31
Nr

Till Chefen för Justitiedepartementet
Statsrådet Sven Romanus
Mynttorget 2
Fack

103 10 STOCKHOLM

INK. UTRIKESDEP.
D.N:o 225/8228
1979-07-26
AVD. P | GR 2 | Ink. 1

Härmed översändes en utredning, som jag gjort. Det skulle glädja mig mycket om den till Edert fria förfogande kunde komma till någon nytta.

Jag hoppas få bekräftelse på mottagandet.

Med vänlig hälsning

G Höglind

JUSTITIEDEPARTEMENTET
Registratorn
Dnr. 1979-06-13

Raoul Wallenberg

Av stor vikt är den dödsförklaring som utfärdades av Smoltsov 47.07.17. Den ryska byråkratin är sådan, att de alltid komma att hänvisa till denna intill dess dokumentet smulats sönder.

Vid genomgång ~~av material~~ förvånar det mig, att ~~av tillgängligt~~ material detta icke skett i utgivna böcker och liknande tryck. Det enda som egentligen påpekats är, att namnet är felstavat, ett "l" i stället för två. Att förnamn på den avlidne eller ens begynnelsebokstav av detta saknas, har inte beaktats. Dödsförklaringen kan därför inte godtas som gällande rätt person. Detta bör klargöras för ryssarna och hela världen.

De flesta familjenamn ha bärare, som ej äro släkt med varandra. I nuvarande telefonkatalog för Väst-Berlin finns 8 personer med namnet, i nuvarande telefonkatalog för Stockholm förekommer namnet 48 gånger. Alla dessa kunna ej vara släkt med varandra.

Wallenberg är en namnkombination, som lätt kan uppstå i tyska språket. Översatt till svenska kan det bli Pilgrimsberg. Namnet kan därför ha förekommit i Balticum. Därifrån eller direkt från Tyskland kan det ha kommit till Ryssland. Det mesta i dödsförklaringen talar för att det rör sig om en helt annan person.

Det anges att dödsorsaken förmodligen är myokardinfarkt. Raoul var ung och vid tillfångatagandet i bästa hälsa. Det är osannolikt att han på så kort tid så skulle ha försämrats.

Det frågas om han skall obduceras för att fastställa verkliga orsaken. Det är helt osannolikt att man skulle göra detta med en fånge vars identitet man alltid förnekat med den möjlighet att lämna ett spår, som detta gav. Det troliga är att den dödes närstående liksom han själv var väl bekant med skrivelsens mottagare och skulle informeras.

Det meddelas, att den avlidne kremerats. Detta lär ha varit en mycket ovanlig åtgärd och tycks tyda på, att askan skulle sändas till de närstående. Dessa två saker tyder på att det rör sig om en person vars anförvanter funnos i Sovjet.

Oviljan var stor innan detta dokument kom fram 1957. Säkerligen fanns det kvar fångar och fångvaktare, som hade kunnat meddela något om den döde, som angavs vara en bekant fånge. Varför missade man detta. Att fångvaktare kunna vara meddelsamma tror jag ej helt beaktats från svenskt håll, men är väl ej så lätt få tag på dylika.

Före kriget besökte jag Peters Paulsfästningen i Leningrad. Många av zartidens fångar hade där suttit ett helt långt liv bortglömda av myndigheterna och utan att anförvanter kände till det. En del hade suttit i mörkcell så många år att de blivit blinda, andra så länge att de glömt bort sina egna namn och endast lystrade till fångnumret, men de kunde leva ändå. Att Wallenberg, som förvarats under gynnsammare förhållanden ännu kan vara i livet finner jag sannolikt. Detta besök har väl bidragit till att jag alltid intresserat mig för hans öde. På grund av utlandsresor har jag kanske inte kunnat följa med allt.

Förmodligen har Wallenberg emellanåt varit borta i de ryska myndigheternas papper men man vet nog f n väl var man har honom. Man kan reflektera mycket över orsaken. Att han skulle kunna få komma hem och berätta att han sammanförts med de nedskjutna svenska flygarna är väl uteslutet och hemlighetsmakeriet började ju långt dessförinnan, men han kan av misstag ha sammanförts med andra topphemliga fångar, amerikaner eller andra från krigets slutskede, vilket skulle kunna leda internationell spänning om det blev bekant. Efter så lång tid torde

dock möjligheterna härför ha förbleknat och gynnsammare för positivt resultat.
Prestige och byråkrati kan spela stor roll. Det var Gromyko, som 1957 stod för skrivelsen med dödförklaringen till Sverige.

Senast har jag sett att Kollontays efterlämnade arkiv i Moskwa äro genomgångna och stor utgallring skett förmodligen också i denna affär.

Att betvivla dödsdokumentets äkthet är farligt, därmed retar man ryssarna och får ej deras öra. Däremot måste de lyssna till att det ej avser rätt person.

De metoder Sverige hittills använt har ju visat sig ineffektiva, annat måste till.

Blir inte Wallenberg fri kommer det att gå till svenska historien och för kommande generationer fördunkla kontakterna med Sovjet, vilket kan få oväntade obehagliga konsekvenser för dem, kan en gång bidra till att vi sluter oss till västmakterna och kineserna kan det heta, så illa berör denna sak det svenska folket. Skulle inte skada om sådant just nu komme fram i pressdebatten heller, måste vara aktuellt sedan amerikanerna förlorat sina observationer från Iran.

Någon hade framfört hypotesen, att ryssarna håller Wallenberg för att ha som bytesobjekt om någon rysk spion skulle åka fast här. Vore bättre effektivare jaga efter ryska spioner för att ha att byta med, alltså ta initiativet och göra offentlighet däråt, det skulle kanske avhålla från spionage och därmed också göra nytta. Jag har hört de fara omkring med högeffektiv utrustning i fordon, kunde synas.

En ny bok borde tryckas, så att de nya fakta kommer med och dödsförklaringen kritiseras ner. Skulle även tryckas på engelska och ryska, delas ut i FN och spridas åt alla håll, där det kan vara obehagligt för ryssarna, men det bör också betonas, att det är uppriktiga vänliga känslor för det ryska folket som gör att saken måste klaras upp. En internationell presskampanj borde sättas i gång, det är ett nyhetsmaterial som intresserar, Påstötningar till ryssarna borde ske ideligen och från flera nya instanser bl a nu inför olympiaden. Varje ny svensk statsminister borde ta till sin uppgift att göra framstötar. Med hänsyn till kungaparets resa borde kungen göra en framstöt om de nya fakta, det är inte något politiskt utan en stor mänsklig tragedi. Vid hänvändelse till amerikanske presidenten och andra bör påpekande göras att dödsförklaringen måste avse annan person för att förhindra att svaret endast hänvisar till denna.

I fallet Nanna Svartz tror jag ryssarna övervägde frige, så omöjligt bör det ej vara. Tanken kanske då var, att det skulle ske via mentalsjukhus, vilket skulle se bättre ut. När sedan sensationen släppt kunde han ha befunnits vara helt normal.

Brevskrivaren önskar inte få ut sitt namn, detta därför att det skulle medföra stor osäkerhetskänsla om det blir någon resa till Sovjet. Ovanstående innehåller ej annat än fakta, som kan kontrolleras, varför detta ej bör ha betydelse.

JUSTITIEDEPARTEMENTET
JUSTITIEMINISTERN
Ink 79. -05 -31
Nr

Till Chefen för Justitiedepartementet
Statsrådet Sven Romanus
Mynttorget 2
Fack

103 10 STOCKHOLM

GÖSTA HÖGLIND
STYRMANSGATAN 20 II
114 54 STOCKHOLM

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
DEPARTEMENTSPROTOKOLL
Datum
1979-07-17

1199-79

P 2 Eu 1

INK. UD.
1979-07-26

a.a

Skrivelse från G. Höglind

Anmäls en till justitiedepartementet den 31 maj 1979 inkommen skrivelse från Gösta Höglind, Styrmansgatan 20, 114 54 Stockholm.

Statsrådet Wikström beslutar att skrivelsen skall överlämnas till utrikesdepartementet.

Bestyrkes i tjänsten
G. Blomberg

Utdrag till
✓utrikesdepartementet
G. Höglind
F 4

Postadress
Fack
103 10 STOCKHOLM

Gatuadress
Myntorget 2

Telefon
08-763 10 00

B. A. Håkanson
Marknadskonsult
Lilläkersvägen 14
181 59 LIDINGÖ

För benägen kännedom,
och eventuell kommentar.

26 Juli, 1979.

"RAOUL WALLENBERGS ÖDE - VÅR SKAM"

var min ursprungliga rubrik på nedanstående inlägg. En rubrik, som jag fortfarande vidhåller är den riktiga.

Sv.D:s mildare formulering pekar å andra sidan på den enda möjliga, konstruktiva vägen att gå. Nämligen genom ett ökat engagemang - på alla håll - som skapar ett kraftigare opinionstryck.

Av den anledningen, härmed ett avtryck av mitt inlägg.

Med vänlig hälsning - BAH.

Kraftigare engagemang för Raoul Wallenberg

Hr Redaktör!

Sveriges förhållande till utländska makter är gott. Likaså vårt anseende, internationellt sett. Även för den som i likhet med mig huvudsakligen haft sin verksamhet förlagd utanför Sveriges gränser sedan andra världskrigets slut — och så att säga på 'ort och ställe' haft möjlighet att kontrollera sanningshalten i detta påstående — är det svårt att resa några egentliga invändningar i detta hänseende.

De enda verkliga frågetecken i kanten för denna serena bild har gällt vår omvärlds inställning till den s.k. permitterttrafiken under kriget samt — ehuru i mindre omfattning då saken inte är lika känd utomlands — baltutlämningen, 1947. Allt efter som tiden gått har emellertid dessa mörka skuggor förtonat och den kritiska inställningen från åren närmast efter det inträffade förbytts i ett mera överseende: "nåja, det var väl inte mycket annat ni kunde göra...".

Helt annorlunda förhåller det sig i fallet Raoul Wallenberg. I motsats till permitterttrafiken och baltutlämningen ådrog sig aldrig nyheten om hans fängslande någon större internationell uppmärksamhet, när den först publicerades i svensk press. Hans öde var blott ett av många liknande fall från det kaotiska krigsslutskedet, och som sådant av mindre publicitetsintresse i utländsk press och andra nyhetsmedia.

I själva verket, om jag ser till min egen erfarenhet baserad på kontinuerlig internationell yrkesverksamhet alltsedan 1947, har med undantag för en mindre initirad krets namnet Raoul Wallenberg och hans öde ända till allra senaste tid i stort sett varit helt okänt inte bara för den stora allmänheten utan även för i andra sammanhang om svenska förhållanden någorlunda välinformerade personer utomlands.

I dag är läget ett helt annat. Fallet Raoul Wallenberg har fått en internationell uppmärksamhet, som vida övergår vad som avspeglas i svenska nyhetsmedia. Tillkomsten av påtryckningsgrupper både i det engelska parlamentet och i den amerikanska senaten liksom premiärminister Begins personliga hänvändelse till Carter att ta upp Wallenbergs fall vid toppmötet med Brezhnev i Wien är i sig tillräckliga vittnesbörd om hur Wallenbergaffären på ett unikt och konkret sätt nu hamnat i det internationella rampljuset, både nyhets- och opinionsmässigt.

— Ett genomgående drag i den rapportering och orientering om fallet Raoul Wallenberg, som ägt rum i internationella nyhetsmedia det senaste halvåret, är den förundran som svenska regeringens brist på agerande i väcker. Eller, för den delen, den brist på engagemang som överhuvudtaget präglar svensk opinion i frågan i den mån den avspeglas av press och andra media! — När allt kommer omkring, resonerar man helt följdriktigt på utländskt håll, var ju Raoul Wallennberg en svensk diplomat. Då ankommer det väl i första hand på svenska myndigheter och på svensk opinion att driva frågan?

Ja, vad svarar man som svensk på detta? — Eller vad kan man svara?

För egen del, blott en sak: jag skäms.

B. A. Håkanson
Marknadskonsult
Lidingö

SVENSKA DAGBLADET Torsdagen den 26 juli 1979

Arkivexemplar

Dnr 75 | Avd Grupp Mål P2 Eu I

Pol I, depr Hirdman, GN

Stockholm, July 26, 1979

Stanley I. Scher
P.O. Box 178
La Plata, Md. 20646

Pol

Dear Mr. Scher,

Thank you for your letter earlier this year about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its effortssto find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose */* a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med ☐ av kurir ☐ utl kurir ☒ luftpost ☐ vanlig post | Avsändn datum 30.7.79 | Sign

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
76			

Pol I, Hirdman, GN

Stockholm, July 26, 1979 P2 Eu 1

Jeffrey Mark Berdy
301 Redmont Road
West Hampstead, New York 11552

Pol

Dear Mr Berdy,

Thank you for your letter earlier this year about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose ./. a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	Avsändn datum	Sign
				30.7.79	

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
77			P 2 Eu I

Pol I, Hirdman, GN

Stockholm, July 26, 1979

Patricia Petretti
8424 Hayden Lane

ANNANDALE, Virginia

USA

Pol

Dear Ms Petretti,

Thank you for your letter earlier this year about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose */. a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	Avsändn datum	Sign
				30.7.79	

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Pol I, Hirdman, GN

Dnr	Avd	Grupp	Mål
78			

Stockholm, July 26, 1979 P2 Eu I

Pol

Sterling J. Haidt, M.D.
Cincinnati Retinal Associates
Bethesda Oak Professional Center
629 Oak Street - Suite 211

CINCINNATI, OHIO 45296

Dear Mr. Haidt,

Thank you for your letter earlier this year about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose */. a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	Avsändn datum	Sign
				30.7.79	

Dep U 326 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 Eu

SVENSK TEL AVIV 1979-07-27

CABINET STOCKHOLM

FOER HIRDMAN FRAAN AKANDER

KALINSKI TILLSAMMANS MED HERR BILDER OEVERLAEMNADE IGAAR BREV, SOM OEVERSAENDES MED NAESTA KURIR, FRAAN FRU KAPLAN TILL DOTTERN FRU ANNA BILDER.

I BREVET OMTALAR MODERN ATT KAPLAN SKRIVIT ETT LAANGT BREV OM SVENSKEN WALLENBERG (I BREVET OMNAEMNES HAN SOM SCHWEIZARE WALLBERG), VILKET HAN SOEKT TILLFAELLE ATT VIDAREBEFORDRA GENOM ''UTLAENDSK TURIST''. HAN HAR VARJE SABBATH - SKRIVER MODERN VIDARE - BESOEKT SYNAGOGA FOER ATT FAA KONTAKT MED TURIST SOM VORE VILLIG ATT AATA SIG ATT FOERA BREVET UT UR SOVJETUNIONEN. KAPLAN SKULLE HA OEVERLAEMNAT BREVET TILL EN UNG TURIST SOM LOVAT FOERA UT BREVET TILL WIEN ELLER TYSKLAND (MODERN OKLAR PAA DEN PUNKTEN). DEN TREDJE FEBRUARI 1978 ARRESTERADES KAPLAN EFTER EN GRUNDLIG HUS-UNDERSOEKNING.

FRU KAPLAN MEDDELAR VIDARE ATT HON KALLATS TILL LJUBIANKA OCH AV STRAENG ''OBERST'' (SOM KALINSKI OEVERSATTE ORDET) I BRYSKA ORDALAG TILLSAGTS ATT HENNES MAN BEHANDLATS HUMANT AV DE SOVJETISKA MYNDIGHETERNA OCH GIVITS VAARD FOER SJUKDOMS-BESVAER MEN TROTS DETTA SAENT ''SPIONBREV'' AV ANTISOVJETISKT SLAG TILL ISRAEL, DAER HANS DOTTER BEDRIVER ANTISOVJETISK PROPAGANDA. KAPLANS OEDE SKULLE VARA AVHAENGIGT AV DOTTERNS ''UPPFOERANDE'' I ISRAEL OCH ATT MAN HELST SAAG ATT HON AVSLUTADE SIN MOT SOVJET RIKTADE VERKSAMHET.

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

SEDAN FOELJER I BREVET ETT AVSNITT DAER HON OMTALAR ATT MAANGA FAANGAR BEFRIATS GENOM INTERVENTION AV AMERIKANSKA POLITIKER OCH ATT FLERA ANSER ATT BARA EN KAMPANJ I PRESS OCH RADIO I OPINIONSBILDANDE SYFTE KAN HJAELPA KAPLAN I NUVARANDE SITUATION. HON NAEMNER VIDARE ATT KAPLAN ALDRIG VARIT INTRESSERAD AV POLITIK OCH DRAGIT SIG FOER ATT T.O.M. BERAETTA ''POLITISKA VITSAR''. HON STAELLER SIG FRAAGAN VAD SOM HAENT MED BREVET OM WALLENBERG, SOM DEN UNGE TURISTEN LOVAT VIDAREBEFORDRA: HAR MYNDIGHETERNA FUNNIT BREVET ELLER VAR HAN EN HEMLIG AGENT?

BREVET AVSLUTAS MED AVSNITT AV MER FAMILJAER KARAKTAER.

AKANDER

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till: Kabs Hirdman	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

SVENSK WASHINGTON 1979-07-27

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

FOER HIRDMAN, POL I, RE FRU LAGERGRENS SAMTAL MED AMERIKANSKA UTRIKESMINISTERN.

FRU LAGERGREN - AATFOELJD AV MRS ANETTE LANTOS - OCH MIG - FICK DEN 26 JULI TILLFAELLE TILL TIO-MINUTERS SAMTAL MED AMERIKANSKA UTRIKESMINISTERN I SENATOR CHURCH TJAENSTERUM I SENATEN I NAERVARO AV SENATORERNA CHURCH (ENDAST MYCKET KORT) OCH PELL SAMT ETT PAR CONGRESSIONAL AIDS.

FRU LAGERGREN TACKADE UTRIKESMINISTERN FOER DET MOTTAGANDE OCH DET TILLMOETESGAAENDE HON MOETT FRAAN DEN AMERIKANSKA ADMINISTRATIONENS SIDA. CYRUS VANCE FOERHOERDE SIG NAAGOT OM BESOEKET I STORT I SAMBAND VARMED HAN OMGAAENDE ANKNOET TILL DET AMERIKANSKA REGERINGSINITIATIVET DAER MAN HOPPADES PAA EN RELATIVT SNABB REAKTION. VID ETT MOETE SOM MAN HADE MED RYSSARNA VID MIDDAGSTID SAMMA DAG SKULLE MAN AANYO STOETA PAA I AERENDET (VI HAR AENNU INTE KUNNAT UTROENA PAA VILKEN NIVAA DETTA MOETE AVHAALITS).

FOER AMERIKANSKT VIDKOMMANDE VAR DETTA ETT VIKTIGT AERENDE (''WE REGARD IT AS VERY IMPORTANT'') SOM MAN I ADMINISTRATIONEN AVSAAG DRIVA VIDARE. UTRIKESMINISTERN SADE SIG OCKSAA HA TALAT MED ''TOM'' - DEN NYUTNAEMNDE MOSKVAAMBASSADOEREN TOM WATSON - SOM BERAEKNAS TILLTRAEDA OM ETT PAR MAANADER OCH BETT HONOM

''PUSH THE ISSUE'', SAA SNART TILLFAELLE GAVS (''VAEL INTE PRECIS I SAMBAND MED KREDITIVBREVSOEVERLAEMNANDET SAA KORT DAEREFTER''. VAD KUNDE MAN I OEVRIGT GOERA ? HADE FRU LAGERGREN NAAGRA IDEER ?

UTRIKESMINISTERN KAENDE TILL ATT MAN EVENT AVSAAG KOPPLA IN AVERELL HARRIMAN OCH ARMAND HAMMER. DETTA FOEREFOELL HONOM ETT GOTT UPPSLAG (MOEJLIGEN FOERELAAG HAER EN SKIFTNING AV TVEKAN INFOER HARRIMAN).

FRU LAGERGREN OCH KANSKE FRAEMST FRU LANTOS FRAMFOERDE OENSKE-MAALET ATT DE I SINA STRAEVANDEN ATT VAECKA OCH STIMULERA EN INTERNATIONELL OPINION AENDAA MAATTE FAA OEPPET HAENVISA TILL ATT MAN HAFT TILLFAELLE DRYFTA AERENDET MED DEN AMERIKANSKA UTRIKESMINISTERN (PELL HADE BIBRAGT OSS INTRYCKET ATT DAGENS SAMMANTRAEFFANDE MED VANCE SKULLE HAALLAS STRAENGT FOERTROLIGT FOER ATT INTE SAEGA HEMLIGT). EFTER KANSKE NAAGON TVEKAN SAM-TYCKTE VANCE (''IT IS PERFECTLY ALRIGHT WITH ME'') MEN NAER DET KOM TILL SJAELVA DET AMERIKANSKA REGERINGSINITIATIVET MAASTE MAN DOCK HAALLA PAA DISKRETIONEN.

DEN ANDRA FRAAGAN GAELLDE UTSIKTERNA FOER ATT TA UPP WALLENBERG-AERENDET I MADRID 1980. HAER VAR VANCE PAATAGLIGT ''NONCOMMITTAL'' OCH HAENVISADE TILL ATT MAN FRAEMST MAASTE AVVAKTA VAD DEN NAERMASTE TIDEN GAV OCH SEDAN PROEVA EVENTUELLT NYA INFALLS-VINKLAR.

ETT TREDJE OENSKEMAAL - INITIERAT AV FRU LANTOS - GAELLDE EVENTUELLA INSTRUKTIONER TILL NUVARANDE MOSKVAAMBASSADOEREN, MALCOLM TOON, ATT UNDER DEN KORTA TID HAN HADE KVAR I MOSKVA TA SIG AN SAKEN. HAER BLEV BAADE REAKTION OCH DISKUSSION NAAGOT OKLARA. VI FICK NAERMAST KAENSLAN AV ATT TOON KANSKE INTE HADE SAA MYCKET TID OCH INTRESSE TILL OEVERS FOER AERENDET, NAER

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	
Kopia till:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

HAN NU VAR I FAERD MED ATT FOERBEREDA SIN OEVERGAANG TILL PRIVAT VERKSAMHET. DESSUTOM VAR HAN INTE POPULAER HOS RYSSARNA.

FRU LAGERGREN NAEMNDE ATT HON SENARE UNDER DAGEN SKULLE SAMMANTRAEFFA MED AMBASSADOER WATSON PAA STATE, NAAGOT SOM VANCE FOEREFOELL ENDOSSERA. (PELL HAR SAGT OSS ATT HAN FAATT DRIVA AATSKILLIG OEVERTALNING FOER ATT FAA DETTA MOETE TILL STAAND, DAA WATSON FOEREFOELL DIREKT MOTSTRAEVIG TILL ATT INLEDA SIN BANA I MOSKVA MED ETT SAA KAENSLIGT OCH KANSKE OTACKSAMT AERENDE. FRU LAGERGREN HAR EMELLERTID BERAETTAT OSS ATT HAN SENARE UNDER DAGEN TAGIT EMOT HENNE MYCKET FOEREKOMMANDE OCH SAGT SIG SKOLA HA AERENDET VAEL I MINNE).

PAA EN FRAAGA FRAAN VANCE SADE PELL NAAGRA ORD OM DEN NYBILDADE WALLENBERGKOMMITTEN OCH DESS MOEJLIGHETER ATT VERKA OCH VAECKA OPINION. KOMMITTEN SKULLE BILDA ''SKALET'' SOM MAN SKULLE FYLLA MED INNEHAALL I FORM AV FLEXIBLA UTSPEL OCH AKTIONER AEGNADE ATT HAALLA SAKTA MEN KONSTANT FYR UNDER GRYTAN. METODEN HADE VISAT SIG FRAMGAANGSRIK I ANDRA SAMMANHANG. VANCE NICKADE INSTAEMMANDE. JAG REDOGJORDE NAAGOT FOER DE RESULTATLOESA SVENSKA FRAMSTAELLNINGAR UNDER AARENS LOPP MEN BLEV AVBRUTEN AV SENATOR CHURCH INTRAEDE I RUMMET. CHURCH DELTOG KNAPPAST I SAMTALET, SOM BROETS EFTER ETT PAR MINUTER AV VANCE, SOM SKULLE FRAMTRAEDA INFOER EN SENATSKOMMITTE.

HAN LAEMNADE EFTER SIG BAADE UTTALANDE OCH INTRYCK SOM VITTNAR OM ETT AKTIVT AMERIKANSKT ENGAGEMANG I WALLENBERGAERENDET.

DET VAR TYDLIGT ATT UTRIKESMINSTERN HADE ''BRIEFATS'' AV PATRICIA DERIAN.

BORGLUND

SVERIGES GENERALKONSULAT 1979-07-24

1979-07-27 Pol I, depr Hirdman, es
ex t Leifland
Pierre
amb Moskva
Hirdman

EXPEDIERAT
med | den
av. kurir
utl. kurir | 19
luftpost
vanl. post | Sign

Kabinettssekreteraren Leifland

UTRIKESDEPARTEMENTET

(Åter Hirdman)

Pol

Raoul Wallenberg (5 bil.)

Broder,

Härmed får jag för ordningens skull lämna en redogörelse för Nina Lagergrens besök i New York under dagarna 23-24 juli; några rader med intryck från 25 och 26 juli insänds med nästa kurir.

Efter ankomsten med shutteln från Washington åkte vi direkt till radiostationen WMCA, 888 Seventh Avenue, där bl.a. Nina Lagergren och Annette Lantos deltog i en radioutsändning Barry Faber-show, som varade en timme. (Annette Lantos är en ungersk judinna, som jämte mannen Thomas räddats i Budapest genom Raoul Wallenbergs insats, och nu med en oerhörd frenesi går in för att hjälpa Nina Lagergren vid bildandet av en amerikansk kommitté). Övriga deltagare var Dr. Erika Freeman, 50 West 96th Street, New York och Natalie Flotow, på PR-sidan vid Institute of Human Relations, The American Jewish Committee, 165 East 56th Street, New York, som successivt ordnar Nina Lagergrens program under dessa dagar.

Radiosändningen under ledning av, för övrigt, svenskspråkige Barry Faber blev en tämligen virrig tillställning. Nina Lagergren gav en kort redogörelse för bl.a. de olika nationella kommittéernas verksamhet, hoppades på en stark amerikansk kommitté, gav svenska regeringen under tidigare skeden på pälsen för underlåtenheter och byråkrati, men gillade den nuvarande regeringens inställning till Wallenberg-ärendet. Annette Lantos gav en upprivande skildring som ögonvittne till pilkorsarnas framfart i Budapest och lovordade Raoul för hans uppoffrande insatser.

Kissingers stoppande av förslaget till instrux till amerikanske ambassadören i Moskva blev föremål för en livlig diskussion och man försökte sig på förklaringar till detta, som man tyckte bedrövliga och obegripliga i sammanhanget. Dr. Freeman var av meningen, att en tysk emigrant som Kissinger kanske vore benägen handla mer amerikanskt än en infödd

Adress: 825 Third Avenue, New York, N. Y. 10022 | Telefon: (212) 751-5900 | Telegram: SVENSK New York | Telex: 22 41 50

amerikan.

Faber vädjade till slut till lyssnarkretsen att låta sig avhöra med sympatiyttringar.

./. En presskonferens ägde rum idag hos The American Jewish Committee enligt bifogade pressrelease under ledning av presidenten Maas med deltagande av ett 50-tal journalister, även några svenska, Svenska Dagbladet, samt vidare Peter Wallenberg.

Övningen blev i stort sett densamma som på radiostationen. Åtskilliga frågor ställdes, bl.a. rörande vad svenska regeringen åstadkommit under årens lopp, hur många gånger vi intervenerat hos ryssarna, officiellt och inofficiellt etc. Svaren från Nina Lagergrens och andras sida innebar förvisso icke någon lansdragning för regeringens göranden och låtanden.

./. En några år gammal broschyr rörande The American Jewish Committee bifogas.

Som Du så väl känner till har denna en oerhörd betydelse, och det finns de som hävdar, att det är fråga om den starkaste lobbyn i sitt slag i USA. Organisationen i byggnaden på 56:e gatan innefattar inemot 200 heltidsanställda. Vad som sprids genom AJC kan därför komma att nå en betydande del av den judiska eliten och andra med för den delen.

./. Vid presskonferensen spreds även en skrivelse 1978-04-12 från Irina Alberti, assistant hos Solzhenitsyn, till ovannämnda Annette Lantos. Ett par exemplar bifogas.

./. Två presspaket samt en pressrelease närslutes jämväl.

Programmet för i morgon innefattar bl.a. radiostationen WOR, 1440 Broadway (Sherry Henry-show) och NBC, 30 Rockefeller Plaza, bandning ingående i Eternal-Lightserien.

Din Tillgivne

Sten Tersmeden

THE AMERICAN JEWISH COMMITTEE Institute of Human Relations, 165 E. 56 St., New York, N.Y. 10022, PLaza 1-4000

THE RAOUL WALLENBERG STORY

A Fact Sheet

Raoul Wallenberg, a son of a prominent Stockholm banking family, was a member of the Swedish embassy staff in Budapest during World War II. Aware that the Nazis planned to exterminate Hungary's 700,000 Jews, and apparently prompted by sources in the West, he issued "protective" Swedish passports, enabling close to 30,000 people to flee the country. He also built an elaborate relief organization in Budapest, with hospitals and shelters flying the Swedish flag, which provided temporary haven on neutral ground for Jews awaiting transit. The Israeli government has honored him by placing a plaque with his name at Yad Vashem on the Avenue of the Righteous Gentiles.

When the Russians marched into Budapest in January 1945, Wallenberg, then 32 years old, apparently suspected of espionage, was taken prisoner and sent to the Soviet Union. He has not been heard from since.

The Soviet government, in response to inquiries from his family, the Swedish government and numerous interested journalists and private persons, at first claimed that Wallenberg had been killed by the Gestapo before the war ended. Then, in February 1957, Andrei Gromyko, then the Soviet Deputy Foreign Minister, made the sensational assertion that Wallenberg had died of a heart attack in Lubyanka prison in 1947. However, reports from many sources inside the Soviet Union over the course of the past 30 years seem to indicate that he might have become a political prisoner in the labor camps or mental hospitals of the Gulag Archipelago.

Here is a representative sampling of reports that have appeared over the years in the public press:

* "In March 1973, the undersigned asked the Swedish branch of the associated 'Voices of the Martyrs,' led by the anti-communist Richard Wurmbrand, what they knew about the Wallenberg case. I was told there was new information to be read in a recent American publication which was official. These statements had been given by Russian refugees who had been heard by a committee of the Senate. According to these 'hearings,' Wallenberg was alive as late as 1962 on Wrangel's Island, north of eastern Siberia, that is, as far as a person condemned to oblivion can be brought. Prisoners on this island were strictly isolated and declared legally dead. They could be used as objects for climatic and medical tests and experiments."

  ("The Feather in my Hand, Recollections 1945-1973" by Carl-Fredrik Palmstierna, 1976. Translated from Swedish.)

* "Last December a Moscow Jew, Jan Kaplan, was rearrested after claiming he met a long-term Swedish prisoner in the Butyrka Prison four years ago, and who could conceivably be Wallenberg."

  (Jewish Telegraphic Agency Bulletin, July 15, 1979)

* "Jan Kaplan, a Soviet Jew who last year was released briefly from a Soviet prison, telephoned his sister in Tel Aviv and told her he met in 1975 a Swedish prisoner who had been detained since 1945, when Wallenberg was taken into custody by Russians in Budapest. No other Swedish national is known to have been imprisoned that long."

  (Washington Post, June 13, 1979)

* "A former Soviet Jewish prisoner, Mr. Jan Kaplan, was re-arrested by the Soviet authorities after mentioning a Swedish prisoner who had been imprisoned for over 30 years, in a telephone conversation to his daughter in Israel."

  (London Jewish Chronicle, May 18, 1979)

* "The exiled Soviet Nobel Laureate and dissident Alexander Solzhenitsyn, contends that Wallenberg is still alive. His belief is supported by disparate evidence collected over the years by Jewish Nazi-hunter Simon Wiesenthal of Vienna and other scholars. Solzhenitzyn visited Wallenberg's family in Sweden shortly before his ouster from Russia and advised them to enlist the help of interested Jewish organizations in a public campaign to establish the diplomat's fate."

(Jewish Telegraphic Agency Bulletin, June 14, 1979)

* "Public awareness of the case outside Sweden was recently revived by Simon Wiesenthal, head of the Vienna Jewish Documentation Center. Wiesenthal, famous for hunting Nazi criminals, has at least one reliable new witness who testified that Wallenberg did not die in 1947 as Moscow claims, but was sent to Siberia.

"The witness is an Austrian Jewish doctor, Menachem Melzer, who says he treated Wallenberg in a labor camp in Vorkuta a year after the date at which the Kremlin says he died."

(Jewish Telegraphic Agency Bulletin, October 24, 1978)

* "In 1961, a distinguished Swedish woman doctor was told by a Soviet colleague that Wallenberg was ill in a mental hospital. When the Swedish government took this up, the Kremlin reacted with fury, and the Soviet doctor, who has since died, retracted his story."

(Jewish Telegraphic Agency Bulletin, October 24, 1978)

* "The freshest information in the Swedish aide memoire dated January 3, 1979, came from Jan Kaplan, a Moscow Jewish antique dealer, who was imprisoned between 1974 and 1977. Last year, he telephoned his daughter, who lives in Israel, and told her not to worry about his health after being in prison. He said: 'In the Butyrka Hospital department, I met a Swede who had been in prison for 30 years, and he did not look bad at all.' Last December, following the phone call to his daughter, Kaplan was again arrested."

(Jewish Telegraphic Agency Bulletin, April 2, 1979)

* "The Swedish note also contained more direct and detailed evidence about Wallenberg...It came from Abraham Kalinski, who arrived in Israel in 1976. A former Polish officer, he had been arrested in Moscow in 1944 and spent 15 years in Soviet prisons and camps.

"The Swedish aide memoire, on the basis of Kalinski's testimony, says Wallenberg was interned in the Verchneuralsk Prison in the Vhelyabinsk region from the end of the 1940s until 1953; from 1953 to 1955 he was in Alexandrovski Central Prison in the Irkutsk region; in 1955 he was transferred to the Vladimir Prison, where he stayed until the 1960s 'in cell 23, corpus two.'"

(Jewish Telegraphic Agency Bulletin, April 2, 1979)

* "Simon Wiesenthal, head of the Jewish Documentation Center in Vienna, said that as late as 1975 Mr. Wallenberg was alive in the Irkutsk Psychiatric Hospital in Siberia...Mr. Wiesenthal spoke of Mr. Wallenberg, a member of a prominent Swedish family, at the close of international hearings on alleged violations of human rights in the Soviet Union and Eastern Europe."

(New York Times, November 29, 1977)

SAVE RAUL WALLENBERG

WHO IS RAUL WALLENBERG?

A Swedish diplomat (non-Jewish) stationed in Hungary during World War II who, at grave risk to his own life extended neutral Swedish protection to tens of thousands of Hungarian Jews intended for death or slavery by the Germans [1]. Many times he personally removed doomed Jews from German trains en route to concentration camps [2].

WHERE IS HE NOW?

He was taken prisoner by the liberating Russian forces in 1945, but--for years later, the Soviet Government claimed ignorance of Wallenberg's existence. Later still, they asserted that he had died in prison in 1946. Testimony by refugees from Soviet imprisonment and a former KGB agent indicates that he is currently being held captive in a Siberian insane asylum [3].

WHAT DOES THE SOVIET GOVERNMENT WANT WITH HIM?

There is no conceivable justification for their holding him this long, nor for his original arrest. Perhaps he is being held now simply to hide that original arrest. As for why he was seized in the first place, various theories have been advanced including Russian suspicion of espionage [4], Russian fear of Western influence in postwar Hungary [5], and seizure by Soviet officials of refugee aid funds that Wallenberg was in charge of [6]. Certainly, continuing to hold him is an outrageous violation of law, morality, and decency--especially now when so many former SS officers have been set free.

CAN ANYTHING BE DONE TO FREE HIM?

The Soviet Government has frequently shown sensitivity to public opinion in the West. Exiled dissidents are unanimous in their advocacy of public pressure from the West on the Soviet Union. Furthermore, the USSR is hosting the 1980 Olymplics, in connection with which they understandably wish to avoid embarrassment. If public attention were focused on Wallenberg's fate, perhaps the Soviets could be made to respond.

The governments of the United States, Sweden (of which Wallenberg is still a citizen), and Hungary should also be persuaded to approach the Soviet Union on behalf of Wallenberg.

HOW CAN AN INDIVIDUAL CITIZEN HELP WALLENBERG?

Distribute photocopies of this information sheet to other interested individuals and post them at community centers, churches, and synagogues; donate money for newspaper advertisements in care of the Lantos's (address below); visit, telephone, wire, and write on this issue to the following: Soviet Embassy and Consul, Hungarian Embassy and Consul, Swedish Embassy and Consul; newspapers, magazines, etc., U.S. State Department and President Carter, as well as your own Senators and Representatives.

Jacob Moskowitz
3006 Plyers Mill Road
Kensington, Md. 20795 USA
Phone (301) 942-2119 (24 hrs.)

Dr. & Mrs. Thomas Lantos
7314 Rippon Road
Alexandria, Va. 22307

---

1. London Times, Sept. 13, 1978, p. 4. A. D. Morse, While Six Million Died, Random House, 1968, pp. 362-374.
2. Morse, op. cit., p. 369.
3. N.Y. Times, Nov. 15,1977, p. 29: London Times, Sept. 13, 1978, p. 4; Jack Anderson (Syndicated column), May 31, 1978; S. Wiesenthal, 1977 Annual Report of Documentation Center Vienna, Jan. 1978, pp. 3-4.
4. Morse, op. cit., p. 369.
5. Ibid.
6. The Jewish Week, Nov. 16-22, 1978, p. 14.

THE AMERICAN JEWISH COMMITTEE Institute of Human Relations, 165 E. 56 St., New York, N.Y. 10022, PLaza 1-4000

RAOUL WALLENBERG

Biography

From Encyclopaedia Judaica, The Macmillan Company, 1974

°**WALLENBERG, RAOUL** (1912–1947?), Swedish diplomat who became a legend through his work to save Hungarian Jewry at the end of World War II. Descended from a long line of bankers and diplomats, he was an architect by profession; in 1936, he spent six months in Haifa, where he studied management at the Holland Bank, and first met with Jewish refugees from Germany. Upon his return to Stockholm, he became the foreign representative of a central European trading company, whose president was a Hungarian Jew, K. Lauer. In July 1944, the Swedish Foreign Ministry, at the request of Jewish organizations, sent him on a rescue mission to Budapest, as an attache to the Swedish Embassy. By this time, 476,000 Hungarian Jews had already been deported to extermination camps, and deportation had been ordered for Budapest Jewry. Wallenberg's chief operation was the distribution of Swedish certificates of protection ("Wallenberg Passports" or *Schutz-Paesse*), which were initially granted to Jews who had some link with Sweden. Wallenberg applied pressure on the Hungarian government and gained friends and assistants for his work. His department "Section 3—for Humanitarian Aims" employed 300 Jews. When the *Arrow Cross seized power in October 1944, Wallenberg initiated the establishment of the "international ghetto." About 33,000 Jews, 7,000 of whom had Swedish protection, thus found refuge in houses flying the flags of neutral countries. In November 1944, thousands of Budapest Jews, including women and children, were forced on a "death march" via the town of Hegyeshalom, to the Austrian border. Wallenberg and Per Anger, the Embassy's secretary, followed after them with a convoy of trucks carrying food and clothing, and he himself distributed medicaments to the dying, and food and clothing to the marchers. By superhuman efforts he managed to free some 500 persons and return them to Budapest. He saved several hundred members of labor detachments who had been put on the deportation train. In Budapest, he organized "International Labor Detachments," and even a "Jewish Guard," consisting of Aryan-looking Jews dressed in S.S. and Arrow Cross uniforms, and established two hospitals and soup kitchens. *Eichmann threatened to kill him, referring to him as *"Judenhund Wallenberg."* Wallenberg formulated a comprehensive plan to restore the Hungarian economy when peace came. During the liberation, he presented himself to Soviet army guards, who were reconnoitering the streets of Budapest. He was last seen on Jan. 17, 1945, when, accompanied by a Russian officer and his driver, he was traveling to Debrecen, in order to report to Soviet army headquarters; thereafter, there was no further trace of him. In 1951–52, when prisoners-of-war from the Axis countries returned home from the Soviet Union, it was learned that Wallenberg was in a forced labor camp. The Swedish Foreign Ministry sent a note to the Soviet authorities, who, after renewed investigation, announced that Wallenberg had died in his cell on July 17, 1947, of a sudden heart attack. However, no further information was available and the circumstances of his final disappearance were regarded by many as unsolved.

Bibliography: R. Philipp, *Raoul Wallenberg. Fighter for Humanity* (1947); J. Lévai, *Raoul Wallenberg* (Hung., 1948); J. Wulf, *Raoul Wallenberg* (Ger., 1958); R. L. Braham (ed.), *The Hungarian Jewish Catastrophe: . . . annotated bibliography* (1962), index.

[Li. Ro.]

Moïse V. Rahmani

1979 07 25 Nr 136 HP
Överlämnas av ambassaden i Bryssel
till UD för kännedom.

J.J. von Dardel

le 31 mai 1979

Pol 1, Hirdman, YT
1979-07-30
skr Rahmani

Monsieur le Consul Général de Suède
Rue Alph Weicker
LUXEMBOURG

UTRIKESDEP
Dnr...16...136.....
1979 -07- 27

Pol

Monsieur le Consul,

Mon attention a été attirée, ces jours derniers par un article paru dans Tribune Juive du 26 avril concernant le sort douloureux de M. Raoul WALLENBERG, Consul de Suède à Budapest durant la deuxième guerre mondiale. Vous trouverez une photocopie de cet article en annexe.

Membre du Comité de Soutien Luxembourgeois aux Juifs d'URSS j'ai écrit une lettre à différentes personalités soviétiques, dont l'Ambassadeur d'URSS à Luxembourg, pour leur demander leur intervention en vue de la libération de M. Wallenberg.

M. Wallenberg mérite notre profonde estime et toute notre reconnaissance pour son action en faveur des Juifs de Hongrie durant la période de la barbarie nazie.

Je considère qu'il est de mon devoir moral de faire ce que je puis en faveur de la liberté de M. Wallenberg.

J'ai communiqué une lettre en ce sens aux membres de notre groupe en leur demandant de faire la même démarche que moi. Je ne doute pas qu'ils y répondront avec ferveur

Je formule l'espoir qu'un vaste élan de solidarité, dans le monde entier, aboutisse à la mise en liberté de cet éminent homme.

Je vous prie de croire, Monsieur le Consul, en l'expression de ma haute considération.

Moïse V. RAHMANI

annexes : photocopie
Copies de lettres (6)

BUREAUX
70, GRAND-RUE
TÉL. (352) 246 11 - 246 13
TELEX 2811 - P.O.B. 302
L - LUXEMBOURG

PRIVÉ
66, RUE DE KIRCHBERG
TÉL. (352) 43 48 54
L - LUXEMBOURG

Bil...R...till ambs i Bryssel
136 26-9-79

Raoul WALLENBERG Cellule 23

Permanence du mystère Wallenberg

Depuis vingt-deux ans, les Soviétiques répètent que Raoul Wallenberg est mort d'une crise cardiaque en 1947, à la prison de la Loubianka. Depuis 22 ans, les autorités suédoises persistent à en douter et à réclamer de nouvelles informations sur le sort de leur diplomate, emprisonné en Russie à la fin de la seconde guerre mondiale après avoir réussi à sauver des milliers de Juifs hongrois quand il était consul de son pays, à Budapest. Forte de nouveaux témoignages, la Suède a adressé au début de l'année un « aide-mémoire » à l'Union Soviétique concernant Wallenberg. Le plus récent émanait de Jan Kaplan, un antiquaire juif moscovite, emprisonné de 1974 à 1977. L'an dernier à sa sortie de prison, il téléphona à sa fille qui vit en Israël pour la rassurer sur sa santé. Au passage, il lui communiqua une information troublante : « *A l'infirmerie de la Bourtyka, j'ai rencontré un Suédois détenu depuis trente ans et il n'avait pas du tout mauvaise mine* ». A la suite de cet appel téléphonique, Kaplan ne tarda pas à se retrouver de nouveau en prison.

La note suédoise contient d'autres témoignages. Ils sont antérieurs à celui de Kaplan mais ils n'en démolissent pas moins la thèse soviétique assurant que Wallenberg est mort en 1947. L'un provient d'Abraham Kalinski, ancien officier polonais arrivé en Israël en 1976. Arrêté à Moscou en 1944, il a passé onze années dans les prisons et les camps de travail soviétiques. Lui dit que Wallenberg a été détenu à la prison de Verchneuralsk, dans la région de Chelyabinsk jusqu'en 1953. De 1953 à 1955, il aurait été à la prison centrale Alexandrovski, dans la région d'Irkoutsk. En 1955, il aurait été transféré à Vladimir, « cellule 23 » et il s'y serait encore trouvé dans les années soixante.

Les autorités soviétiques n'ont mis que trois semaines à répondre à l'aide mémoire suédois. Trois paragraphes leur ont suffi pour rappeler d'abord la déclaration faite, il y a 22 ans par M. Andrei Gromyko, sur la mort de Wallenberg. Et d'ajouter : « *Cette conclusion a été définitivement confirmée par l'examen des informations transmises le 3 janvier dernier par le gouvernement suédois. Les allégations selon lesquelles Raoul Wallenberg se trouvait en Union Soviétique aussi récemment qu'en 1975 ne sont pas conformes aux faits* ».

Il est toutefois peu vraisemblable que cette déclaration mette un point final à l'affaire. Hors de Suède, il y a également des gens pour croire que Wallenberg vit toujours. Parmi eux, il y a Alexandre Soljenitsyne, qui a étudié à fond le système pénitencier soviétique dans son « archipel du goulag », et Simon Wiesenthal, le chasseur de nazis qui assure. Lui, posséder des informations sur un homme qui, dans Budapest en guerre, tenta d'empêcher Adolf Eichman de réaliser ses projets d'extermination juive.

TRIBUNE JUIVE no 564 du 20 au 26 avril 1979

P 2 av I

Likalydande tillställda herrar

Kossygin

Gromyko

Shchelekov

Rudenko samt URSS' ambassadör i Luxemburg

Bil. 2 till ambis i Bryssel
skr. nr. 136 den 25-7-79

lettre no 1

recommandée avec A/R

le 31 mai 1979

Monsieur Léonid Ilyitch BREJNEV
Président du Praesidium du Soviet Suprême de l'URSS
Le Kremlin
Moscou

Excellence,

Je voudrais respectueusement attirer votre attention sur le cas de M. Raoul WALLENBERG, citoyen suédois, Consul de son Pays à Budapest durant laddeuxième guerre mondiale, qui est depuis plus de 34 ans emprisonné sans procés en URSS.

Tous ceux qui dans le monde militent pour le respect des Droits de l'Homme considèrent une telle situation comme une violation des ces droits.

Au nom de la justice la plus élémentaire, je vous prie de faire valoir votre haute influence afin que M. WALLENBERG soit libéré.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma haute considération.

Moïse V. Rahmani

Bil. 3 till ambs i Bryssel
skr. nr. 136 den. 25-7-79

André SELIGMANN
case postale 177
2 place de la Paix
Esch-Alzette
Luxembourg

Esch-Alzette, le 2.6.1979 P2 En 3

Likalydande tillställda Herrar
Kossygin
Gromyko
Rudenko
Shchelekov

USSR
RSFSR MOSCOW
Verkhoundgo Sovieta SSR
Son Excellence
Léonid Ilyich BREJNEV

Excellence,

Jeevoudrais respectueusement attirer votre attention sur le cas de M. Raoul WALLENBERG, citoyen suèdois, Consul de son pays à Budapest durant la dernière guerre, qui est depuis plus de 34 ans emprisonné sans procès.

Tous ceux qui dans le monde militent pour le respect des Droits de l'Homme considèrent une telle situation comme une violation de ces droits.

Au nom de la justice la plus élémentaire, je vous prie de bien vouloir faire valoir votre haute influence afin que M. Raoul WALLENBERG soit libéré.

Comme stipulent les réglementations de l'administration soviétique, j'aimerais bien recevoir une réponse dans le mois qui suit.

Veuillez s'il-vous-plaît signer l'accusé de réception pour éviter des difficultés à l'administration des postes.

Veuillez agréer, Excellence, l'assurance de ma haute considération.

Copie de cette lettre
au Consulat Général de Suède à Luxembourg

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
635		P2 Eu I	

pol I, depr Hirdman, GN

1979-07-27

cc: von Redlich
dep 30.7.79/aq

Ann Mari Hoffmeister
Götabergsgatan 21

411 34 GÖTEBORG

Pol

./.

Med anledning av Edert brev till utrikesministern om Raoul Wallenberg ber jag få översända ett pressmeddelande, som redovisar resultatet av vår senaste framställning till Sovjetunionen.

Jag kan försäkra Eder att man från regeringens och departementets sida fortsätter sina ansträngningar att pröva alla spår som kan bringa klarhet i hans öde.

Med vänlig hälsning

Sven Hirdman
Departementsråd

Ifylles av postexp

Avsänt med
☐ av kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☒ vanlig post

Avsändn datum 1.8.79

Sign aq

Dep U 328 Nv utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Dnr 85	Avd	Grupp	Mål
Stockholm, July 27, 1979	P 2	Eu	I

Pol I, Hirdman, GN

Mr. Norman H. Stone
Attorney of Law
3059 Fillmore Street
SAN FRANCISCO, Calif. 94123

Pol

Dear Mr. Stone,

Thank you for your letters to H.M. the King and the Prime Minister of Sweden about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979.

./.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med	Avsändn datum	Sign
☐ sv kurir ☐ utl kurir ☒ luftpost ☐ vanlig post	30.7.79	

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
86			

Pol I, Hirdman, GN

Stockholm, July 27, 1979 P 2 Eu I

Pol

Mr. Ronald I. Pollack, Ph.D.
8941 Nadine Avenue
HUNTINGTON WOODS, Michigan 48070

Dear Mr. Pollack,

Thank you for your letter of 21 June to Secretary General Leif Leifland about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979. ./.

Yours sincerely,

Sven Hirdman
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med	Avsändn datum	Sign
☐ sv kurir ☐ utl kurir ☒ luftpost ☐ vanlig post	30.7.79	

Dep U 328 Nv utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Pol I, Hirdman, GN

Dnr	Avd	Grupp	Mål
87			

Stockholm, July 27, 1979 P 2 Eu I

Mr. Sydney A. Krause
1501 South Ocean Drive

Hollywood, Florida 33019

Pol

Dear Mr. Krause,

Thank you for your letter of 23 June, 1979 to Secretary General Leif Leifland about the fate of the Swedish diplomat Raoul Wallenberg.

The Swedish Government pursues its efforts to find out what happened to Wallenberg. For your information I enclose a copy of the message we addressed to the Soviet Union on January 3, 1979. ./.

Yours sincerely,

Sven Hirdman.
Director

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	Avsändn datum	Sign
				30.7.79	

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
93	P	2	Eu I

Pol 1, Ternby

Stockholm, le 30 juillet 1979

Monsieur Moise V. Rahmani
70, Grand-Rue
P.O.B. 302
LUXEMBOURG

Pol

Monsieur,

Je vous remercie de votre lettre du 31 mai 1979 au Consul Général de Suède à Luxembourg concernant le sort du diplomate suédois Raoul Wallenberg.

Le Gouvernement suédois continue ses efforts de s'informer de ce qui est arrivé à Wallenberg. Pour votre information vous trouverez ci-jointe une copie en anglais du message adressé par la Suède à l'Union Soviétique le 3 janvier 1979.

Veuillez croire, Monsieur, à l'expression de ma haute considération.

Tom Engdahl
Chef de section

1 annexe

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☒ vanlig post

Avsändn datum: 79-07-30

Sign

Dep U 328 Ny utgåva 1975 1 20 000 ex